

T.C. MİLLÎ EĞİTİM
BAKANLIĞI

OKUL ÖNCESİ EĞİTİM PROGRAMI

TÜRKİYE YÜZYILI
MAARİF MODELİ

2024

İÇİNDEKİLER

1. OKUL ÖNCESİ EĞİTİMİN AMAÇLARI	6
2. OKUL ÖNCESİ EĞİTİM PROGRAMI'NIN TEMEL İLKELERİ VE AÇIKLAMALARI	7
3. OKUL ÖNCESİ EĞİTİM PROGRAMI'NIN TANITIMI	12
3.1. BECERİ NEDİR?	12
3.2. SÜREÇ BİLEŞENİ NEDİR?	13
3.3. ÖĞRENME ÇIKTISI NEDİR?	13
3.4. ALT ÖĞRENME ÇIKTISI NEDİR?	13
3.5. PROGRAMIN YAPISI	14
4. OKUL ÖNCESİ EĞİTİM PROGRAMI ALAN BECERİLERİ	16
4.1. TÜRKÇE ALAN BECERİLERİ	18
4.1.1. DİNLEME/İZLEME	19
4.1.2. KONUŞMA	19
4.1.3. OKUMA	20
4.1.4. ERKEN OKURYAZARLIK	20
4.2. MATEMATİK ALAN BECERİLERİ	30
4.2.1. SAYMA	31
4.2.2. MATEMATİKSEL MUHAKEME	31
4.2.3. MATEMATİKSEL PROBLEM ÇÖZME	31
4.2.4. MATEMATİKSEL TEMSİL	32
4.2.5. VERİ İLE ÇALIŞMA VE VERİYE DAYALI KARAR VERME	33
4.3. FEN ALAN BECERİLERİ	44
4.3.1. BİLİMSEL GÖZLEM YAPMA	45
4.3.2. SINIFLANDIRMA	45
4.3.3. BİLİMSEL GÖZLEME DAYALI TAHMİN ETME	45
4.3.4. BİLİMSEL VERİYE DAYALI TAHMİN ETME	45
4.3.5. OPERASYONEL TANIMLAMA YAPMA	45
4.3.6. DENEY YAPMA	45
4.3.7. BİLİMSEL ÇIKARIM YAPMA	45
4.3.8. BİLİMSEL MODEL OLUŞTURMA	46
4.3.9. KANIT KULLANMA	46
4.3.10. BİLİMSEL SORGULAMA YAPMA	46
4.4. SOSYAL ALAN BECERİLERİ	55
4.4.1. ZAMANI ALGILAMA VE KRONOLOJİK DÜŞÜNME	56
4.4.2. KANITA DAYALI SORGULAMA VE ARAŞTIRMA	56
4.4.3. DEĞİŞİM VE SÜREKLİLİĞİ ALGILAMA	56
4.4.4. SOSYAL KATILIM	56
4.4.5. MEKÂNSAL DÜŞÜNME	56
4.4.6. COĞRAFİ SORGULAMA	57
4.4.7. COĞRAFİ GÖZLEM VE SAHA ÇALIŞMASI	57
4.4.8. HARİTA	57
4.4.9. COĞRAFİ İÇERİKLİ TABLO, GRAFİK, ŞEKİL VE DİYAGRAM	57
4.4.10. ELEŞTİREL SOSYOLOJİK DÜŞÜNME BECERİLERİ	57
4.4.11. FİNANS	58

4.5. HAREKET VE SAĞLIK ALAN BECERİLERİ	71
4.5.1. AKTİF YAŞAM İÇİN PSİKOMOTOR BECERİLER	72
4.5.2. AKTİF VE ZİNDE YAŞAM İÇİN SAĞLIK BECERİLERİ	72
4.5.3. HAREKETE İLİŞKİN SOSYAL/BİLİŞSEL BECERİLER	72
4.6. SANAT ALAN BECERİLERİ	84
4.6.1. SANAT TÜRLERİNİ VE TEKNİKLERİNİ ANLAMA	85
4.6.2. SANAT ESERİ İNCELEME	85
4.6.3. SANATA DEĞER VERME	85
4.6.4. SANATSAL UYGULAMA YAPMA	85
4.7. MÜZİK ALAN BECERİLERİ	91
4.7.1. MÜZİKSEL DİNLEME	92
4.7.2. MÜZİKSEL SÖYLEME	92
4.7.3. MÜZİKSEL ÇALMA	92
4.7.4. MÜZİKSEL HAREKET	92
5.7.5. MÜZİKSEL YARATICILIK	92
5. OKUL ÖNCESİ EĞİTİM PROGRAMI'NDA SOSYAL DUYGUSAL ÖĞRENME BECERİLERİ	101
6. OKUL ÖNCESİ EĞİTİM PROGRAMI'NDA KAVRAMSAL BECERİLER	102
7. OKUL ÖNCESİ EĞİTİM PROGRAMI'NDA EĞİLİMLER	103
8. OKUL ÖNCESİ EĞİTİM PROGRAMI'NDA ERDEM DEĞER EYLEM ÇERÇEVESİ	107
8.1 ERDEM-DEĞER-EYLEM ÇERÇEVESİNİN UYGULANMASINA YÖNELİK İLKE VE ESASLAR	109
9. OKUL ÖNCESİ EĞİTİM PROGRAMI'NDA OKURYAZARLIK BECERİLERİ	110
10 OKUL ÖNCESİ EĞİTİM PROGRAMI'NDA KAVRAMLAR	111
11. OKUL ÖNCESİ EĞİTİMDE REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMA HİZMETLERİ	111
12. OKUL ÖNCESİ EĞİTİM PROGRAMI'NDA FARKLILAŞTIRMA	112
12.1. ZENGİNLEŞTİRME	112
12.2. DESTEKLEME	113
13. OKUL ÖNCESİ EĞİTİM PROGRAMI'NIN PLANLANMASI VE UYGULANMASI	114
13.1. OKUL ÖNCESİ EĞİTİMDE OYUN	114
13.2. AYLIK EĞİTİM PLANI	114
13.3. GÜNLÜK PLAN	115
13.4. GÜNE BAŞLAMA ZAMANI	117
13.5. ETKİNLİK ÇEŞİTLERİ	117
13.6. AİLE/TOPLUM KATILIMI ETKİNLİKLERİ	118
14. OKUL ÖNCESİ EĞİTİM PROGRAMI'NDA ÖĞRENME ORTAMLARI	124
14.1. OKUL İÇİ ÖĞRENME ORTAMLARI-ÖĞRENME MERKEZLERİ	124
14.2. OKUL DIŞI ÖĞRENME ORTAMLARI	131
15. OKUL ÖNCESİ EĞİTİM PROGRAMI'NDA ÇOCUĞU TANIMA, DEĞERLENDİRME VE RAPORLAMA	134
15.1. ÇOCUKLAR YÖNÜNDEN DEĞERLENDİRME	136
15.2. PROGRAM YÖNÜNDEN DEĞERLENDİRME	137
15.3. ÖĞRETMEN YÖNÜNDEN DEĞERLENDİRME	138
16. AYLIK PLAN ÖRNEKLERİ	140
17. GÜNLÜK PLAN ÖRNEKLERİ	231

EKLER

EK.1.OKUL ÖNCESİ EĞİTİM PROGRAMI ALAN MATRİSLERİ	245
1.1. TÜRKÇE ALAN MATRİSİ 36-48 AY	245
1.2. TÜRKÇE ALAN MATRİSİ 48-60 AY	247
1.3. TÜRKÇE ALAN MATRİSİ 60-72 AY	249
1.4. MATEMATİK ALAN MATRİSİ 36-48 AY	256
1.5. MATEMATİK ALAN MATRİSİ 48-60 AY	258
1.6. MATEMATİK ALAN MATRİSİ 60-72 AY	262
1.7. FEN ALAN MATRİSİ 36-48 AY	267
1.8. FEN ALAN MATRİSİ 48-60 AY	268
1.9. FEN ALAN MATRİSİ 60-72 AY	269
1.10. SOSYAL ALAN MATRİSİ 36-48 AY	272
1.11. SOSYAL ALAN MATRİSİ 48-60 AY	273
1.12. SOSYAL ALAN MATRİSİ 60-72 AY	274
1.13. HAREKET VE SAĞLIK ALAN MATRİSİ 36-48 AY	278
1.14. HAREKET VE SAĞLIK ALAN MATRİSİ 48-60 AY	280
1.15. HAREKET VE SAĞLIK ALAN MATRİSİ 60-72 AY	282
1.16. SANAT ALAN MATRİSİ 36-48 AY	289
1.17. SANAT ALAN MATRİSİ 48-60 AY	291
1.18. SANAT ALAN MATRİSİ 60-72 AY	293
1.19. MÜZİK ALAN MATRİSİ 36-48 AY	295
1.20. MÜZİK ALAN MATRİSİ 48-60 AY	297
1.21. MÜZİK ALAN MATRİSİ 60-72 AY	299
EK.2.BECERİ GÖZLEM FORMU	301
EK.3.ANEKDOT KAYIT FORMU	307
EK.4.BECERİ EDİNİM RAPORU	308
EK.5. OKUL DIŞI ÖĞRENME ETKİNLİĞİ PLANLANIRKEN DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR	309
EK.6. OKUL DIŞI ÖĞRENME ETKİNLİĞİ PLAN ÖRNEĞİ	310
EK.7. AYLIK PLAN FORMATI	311
EK.8.GÜNLÜK PLAN FORMATI	312
EK.9. KAVRAM LİSTESİ	314
EK.10.BELİRLİ GÜN VE HAFTALAR	316
EK.11.AİLE EĞİTİMİ İHTİYAÇ BELİRLEME FORMU	317
EK.12. AİLE KATILIMI TERCİH FORMU	318
EK.13.SOYSAL DUYGUSAL ÖĞRENME BECERİLERİ TABLOLARI	319
EK.14.ERDEM-DEĞER-EYLEM TABLOLARI	325
EK.15.EĞİLİMLER	334
EK.16.OKURYAZARLIK TABLOLARI	335
EK.17.KAVRAMSAL BECERİLER TABLOLARI	339
EK.18.AYLIK PLAN KONTROL ÇİZELGESİ	344

1. OKUL ÖNCESİ EĞİTİMİN AMAÇLARI

Okul öncesi eğitimin amaç ve görevleri, 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanununda ifade edilen genel amaçlara ve temel ilkelere uygun olarak;

- Çocukların beden, zihin ve duygu gelişmesini ve iyi alışkanlıklar kazanmasını sağlamak;
- Onları ilk öğretime hazırlamak;
- Şartları elverişsiz çevrelerden ve ailelerden gelen çocuklar için ortak bir yetişme ortamı yaratmak;
- Çocukların Türkçeyi doğru ve güzel konuşmalarını sağlamak;
- Toplumsal hayata uyum sağlamalarını desteklemektir.

2. OKUL ÖNCESİ EĞİTİM PROGRAMI'NIN TEMEL İLKELERİ VE AÇIKLAMALARI

Okul öncesi dönem (0-6 yaş), çocuğun gelişiminin en hızlı ve öğrenme kabiliyetinin yüksek olduğu bir dönemdir. Her yaş grubunun genel gelişim özellikleri o yaş grubundaki tüm çocuklar için ortaktır ancak her çocuğun kendine özgü olduğu da unutulmamalıdır. Okul öncesi eğitimi bazı temel ilkelere dayanmaktadır. Bu ilkeler şunlardır:

1. Çocukların temel beceriler çerçevesinde gelişimi desteklenirken ilgi ve yetenekleri göz önünde bulundurularak ilkokula hazırlanmaları sağlanmalıdır.

Bu program kavramsal becerileri, alanlara özgü becerileri, sosyal duygusal öğrenme becerileri ve okuryazarlık becerilerini kapsayan ve beceri edinimini temel alan bir yapıdadır. Programın hedefi, çocukların beceri edinimini desteklerken onların ilgi ve yeteneklerini keşfetmeleri ve bir üst eğitim kademesi için gerekli becerilerle donatılmalarını sağlamaktır.

2. Çocukların Türkçeyi doğru ve güzel konuşmalarına gereken önem verilmelidir.

Dili etkili kullanmak hem bilişsel açıdan hem de sosyal açıdan çocukların beceri edinim süreçlerine katkıda bulunur. Bu program ilkokula hazırlık niteliği taşıdığı için çocukların erken okuryazarlık becerilerinin gelişimine de katkıda bulunmaktadır. Bu sayede çocuk ilkokula Türkçe becerileri açısından okuma yazma eğitimi almaya hazır bir şekilde başlar.

3. Programda kazandırılmak istenen becerilerin sarmal bir şekilde bağlantılı olmasına özen gösterilmelidir.

Program kapsamında çocuğa kazandırılmak istenilen beceriler doğrudan öğretilebilecek bir yapıda değildir. Öğretmenlerin becerileri zaman içerisinde tekrar etmeleri önem arz etmektedir. Bu sayede herhangi bir beceri çocuğun yaşamında yer edene kadar öğrenme yaşantıları içerisinde tekrar ele alınmış olur.

4. Alan becerileri kendi içerisinde aşamalı olarak ele alınmalı ve birbirini destekleyen bütüncül bir yapıda olmalıdır.

Bu programda farklı öğrenme alanlarına ve sanat dallarına yönelik alana özgü beceriler tanımlanmıştır. Her alan kendi öğrenme alanının doğasına uygun şekilde hiyerarşik yapıda tasarlanmıştır. Bir beceri bütüncül bir şekilde diğer alanlarda da yer alabilir. Gözlem becerisi fen alanında bilimsel gözlemi, sanat alanında ise estetik ve güzelliği temsil eder.

5. Kazandırılmak istenen beceriler çocukların yaşantıları ile bütünleştirilmelidir.

Bu programda amaç, becerilerin yaparak yaşayarak edinilmesini sağlamaktır. Çocuklar yaş ve gelişim özelliklerine uygun olarak yeni durumları kendi yaşamlarından hareketle daha anlamlı bilişsel yapılara dönüştürürler.

6. Kavramsal becerilerin alana özgü becerilere ve Öğrenme çıktıklarına temel oluşturmasına dikkat edilmelidir.

Kavramsal beceriler eğitim öğretim sürecinin yürütülmesinde kullanılacak becerilerdir. Bu beceriler, programın içerisinde bulunan alanlara özgü becerilerin ve öğrenme çıktıklarının istenilen düzeyde edinimini sağlamak için temel teşkil eder.

7. Beceriler milli ve manevi değerlerle ilişkilendirilmelidir.

Program, değerler çerçevesine bağlı olarak "Erdem-Değer-Eylem Çerçevesi" ne uygun yürütülmelidir. Program içerisinde yer alan değerler "erdemli insan" felsefesinin altyapısının kurulması için önemlidir. Millî ve manevi değerlerin edinimi program içerisindeki diğer tüm beceri alanlarıyla bütünleştirilerek ele alınmalıdır.

8. Çocukların bilgiyi davranışa dönüştürebilmeleri için okuryazarlık becerileri ile ilgili farkındalık kazandırılmalıdır.

Zihinsel olarak edinilmiş bir bilgi davranışa dönüşmediği sürece bireye ve topluma olumlu katkı sağlayamaz. Okuryazarlık becerileri bilgiyi davranışa dönüştürmede kolaylaştırıcıdır. Bu programda yer alan okuryazarlık becerileri çocukların yaş ve gelişim özelliklerine göre öğrenme yaşantıları içerisinde yer almalıdır.

9. Alan becerilerinin kazandırılmasında eğilimler önemlidir.

Bu program kapsamında ele alınan eğilimler benlik, sosyal ve entelektüel olmak üzere üç farklı yapıdadır. Eğilimler çocuğun sahip olduğu bilgi ve becerilerin kullanılmasına olanak tanıyan zihinsel örüntülerdir. Eğilimler sayesinde çocuğun sahip olduğu bilgi ve beceriler daha anlamlı zihinsel imgelere dönüşür. Bu nedenle eğilimler öğrenme yaşantılarını destekleyici bir şekilde ele alınmalıdır.

10. Alan becerileri, sosyal-duygusal öğrenme becerileriyle ilişkilendirilerek ele alınmalıdır.

Sosyal-duygusal öğrenme becerileri kendi içinde benlik, ortak/birleşik ve sosyal yaşam becerileri olarak ayrılır. Bu beceriler, çocukların ileriki yaşlarında da sağlıklı kimliğe sahip olmaları açısından önemlidir. Çağın gerektirdiği beceriler sadece akademik becerilerden ibaret değildir. Programda yer alan sosyal-duygusal öğrenme becerileri alan becerileriyle birlikte öğrenme yaşantılarının içinde yer almalıdır. Bu sayede alan becerileri edinilirken sosyal-duygusal gelişimin desteklenmesi adına ilgili becerilerin edinimi de sağlanmış olur.

11. Eğitim ortamları ve süreçleri çocuğun gereksinimlerine cevap vermeli ve bireysel farklılıklarına uygun olmalıdır.

Çocuklar toplumların sadece geleceğini şekillendirmez. Aynı zamanda içinde bulunduğu aileyi ve toplumu doğduğu andan itibaren dönüştürmeye başlar. Çocuk sosyal çevresiyle etkileşim içerisinde. Eğitim ortamları hem etkileyen hem de etkilenen yapıya sahiptir. Çocuğun sosyal kabulü, olumlu karakter gelişimini destekleyecektir. Bu nedenle eğitim öğretim ortamları bireysel farklılıklara ve ihtiyaçlara cevap verecek şekilde düzenlenmelidir.

12. Kapsayıcı eğitimin ilkeleri göz önünde bulundurularak çocukların gelişim özellikleri ve beceri düzeylerine göre eğitim süreçleri farklılaştırılmalıdır.

Okul öncesi eğitim programı, Türk Millî Eğitim sistemi içinde yer alan tüm çocuklar için hazırlanmıştır. Bundan hareketle çocukların ihtiyaçları doğrultusunda programdaki tüm beceriler, değerler ve eğilimler çocuğa görelilik ve kapsayıcı eğitim ilkeleri doğrultusunda farklılaştırılmalıdır. Farklılaştırma bireysel olabileceği gibi bölge, okul veya sınıf temelli de olabilir.

13. Eğitim ortamlarının ve süreçlerinin tasarlanmasında güncel, teknolojik ve bilimsel bilgilerden yararlanılmalıdır.

Program kapsamında tasarlanmış ortamlar veya öğrenme yaşantıları hazırlandığı dönemin teknolojik ve bilimsel gelişmelerinden faydalanılarak oluşturulmuştur. Öğretmenler güncel bilgiyi takip etmeli, üretilen teknolojik ve bilimsel gelişmeleri sınıf ortamına yansıtmalıdır. Bu sayede programda kendisini güncel tutabilecektir.

14. Sınıf içi ve sınıf dışı öğrenme ortamları çocukların beceri edinimini destekleyecek şekilde düzenlenmelidir.

Sınıf içerisinde kurulması önerilen öğrenme merkezleri çocukların ilgili alandaki becerilerini destekleyecek malzemeleri içermelidir. Öğrenme merkezlerinin dışında da sınıf içerisinde beceri edinimini destekleyici ortamların oluşturulmasına olanak tanınmalıdır. Bununla birlikte becerilerin sadece sınıf içerisinde kazandırılabilmesi düşünülmemelidir. Sınıf içerisinde yer almayan okul içi veya okul dışı ortamların da öğrenme yaşantıları içerisinde yer alması önemlidir. Farklı ortamlar öğrenme yaşantısını zenginleştirecektir. Bu da çocukları bilişsel olarak canlı tutacak, çocuğun merak ve keşif duygusunu daha yoğun yaşanmasına olanak sağlayacaktır.

15. Çocuğun gelişimini ve sağlıklı yaşamını desteklemek amacıyla açık havanın bir öğrenme ortamı olarak kullanılması sağlanmalıdır.

Bu programla birlikte açık hava öğrenme merkezinin kurulması desteklenmektedir. Okulda açık hava öğrenme merkezinin bulunması sağlıklı yaşam için gerekli becerileri ve alışkanlıkları edinmesini sağlar. Gün içerisinde uygun koşullar oluşturularak çocuğun günün belli bir zamanını mutlaka açık havada geçirmesi sağlanmalıdır.

16. Etkinlikler planlanırken çocukların ilgi ve gereksinimlerinin yanı sıra çevrenin ve okulun olanakları da göz önünde bulundurulmalıdır.

Hazırlanan etkinlikler öncelikle çocukların yaş ve gelişimlerine uygun olmalıdır. Öğretmen çocukları iyi tanımalı, okul ve çevre olanaklarını analiz ederek planlayacağı etkinlik için gerekli altyapıyı dikkate almalıdır.

17. Etkinlikler; aile ve çevrenin özellikleri dikkate alınarak tasarlanmalı, aileler için maddi ve manevi açıdan desteklenebilir olmalıdır.

Okul ve ev ortamının birbirini desteklemesi ve tamamlaması okul öncesi eğitimin etkililiğini artırır. Etkinlikler planlanırken ailenin de sürece katılımına önem verilmelidir. Etkinliklerde ailelerin sürece dâhil edilmesi çocuklarıyla nitelikli vakit geçirmelerini sağlayacaktır.

18. Etkinlikler planlanırken çocukların hazırbulunuşluk düzeyleri, gelişim özellikleri ve beceri düzeyleri göz önünde bulundurulmalıdır.

Her etkinlik kendi içerisinde bir problem durumu taşır. Etkinliklerde yer alan problemler ne hemen çözülecek kadar kolay ne de hiç çözülemeyecek kadar zor olmalıdır. Bunun için etkinliklerin çocukların hazırbulunuşluk ve beceri düzeyleri ile gelişim özelliklerine dikkat edilmelidir.

19. Etkinlikler oluşturulurken somuttan soyuta, basitten karmaşığa, yakından uzağa olarak aşamalılık göstermelidir.

Öğrenme çıktılarına ulaşmak için çocukların bilişsel gelişimleri göz önünde bulundurularak somut düşünme becerilerinin desteklenmesi, basit becerilerden başlanarak ilerlenmesi, öğrenme sürecinde çocuğun yaşantılarından ve yakın çevresinden yola çıkılması gerekir.

20. Oyun çocuklar için en uygun öğrenme yöntemi olduğundan bütün etkinlikler oyun temelli düzenlenmelidir.

Oyun çocuğun doğasında vardır. Öğrenme yaşantılarının oyunlar aracılığıyla yürütülmesi gerekmektedir. Okul öncesi dönemde oyunun olmadığı bir etkinlik didaktik bir öğrenme anlayışını temsil eder. Bu durum çocuğun yaş ve gelişim özelliklerine uygun değildir.

21. Okul öncesi eğitim kurumlarında demokratik bir ortamın oluşturulması önemlidir.

Çocukların gerek sınıf ortamında gerekse okul ortamında duygu ve düşüncelerini bağımsız bir şekilde ifade etmesi gerekir. Bu sayede çocuk bir birey olarak algılandığının farkına varır. Çocuğun birey olarak gelişiminin desteklenmesi, okul öncesi dönem için oldukça önemlidir. Bu nedenle çocuklarla kurulacak iletişimde öğretmen-çocuk, personel-çocuk ve aile-okul-çocuk etkileşiminde herkesin birbirine eşit bakış açısı geliştirmesi gereklidir.

22. Değerlendirme süreç içerisinde düzenli olarak yapılmalıdır.

Programda üç boyutlu değerlendirme süreci vardır. Bu boyutlar çocuk, öğretmen ve programın değerlendirilmesinden oluşur. Her boyuta yönelik değerlendirmenin düzenli olarak yapılması, çocukların beceri edinimini destekler ve programın etkililiğini artırır.

23. Değerlendirme sonuçları çocukların beceri ediniminin desteklenmesi, programın geliştirilmesi ve öğretmenin mesleki gelişiminin sağlanması amacıyla etkin olarak kullanılmalıdır.

Yapılan değerlendirmeler çocukların beceri edinim süreçlerine odaklanmalıdır. Süreç içerisinde gözlemlenen durumlar ve elde edilen veriler çocuğun beceri edinimini, güçlü ve geliştirilmesi gereken yönlerini desteklemek ve öğrenme sürecini tasarlamak amacıyla kullanılmalıdır. Programın ve öğretmenin değerlendirilmesinde ise amaç, sonuçlar üzerinden çıkarım yapmak değil; program ve öğretmenin mesleki gelişim sürecinin değerlendirilmesidir.

24. Çocuğa yönelik yapılan değerlendirme sonuçları ailelerle paylaşılmalıdır.

Okul ve ailenin iş birliği okul öncesi eğitimin etkililiğini ve verimliliğini artırır. Çocuklara yönelik yapılan değerlendirmelerin ailelerle paylaşılması sürecin okul ve aile açısından daha sağlıklı yürütülmesine olanak tanır.

25. Eğitim sürecine ailenin ve toplumun etkin katılımı sağlanmalıdır.

Okul öncesi eğitim dinamikleri içerisinde aileye ve topluma mutlaka yer verilmelidir. Okul ortamına aile ve toplum paydaşları dâhil edilirken çocukların genel ihtiyaçları dikkate alınmalıdır. Aile bireyleri ve toplumsal paydaşlardan destek alınırken onlardan da çocuklara yönelik sorumluluk üstlenmeleri beklenmelidir.

26. Okul öncesi eğitim süreçlerinde rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerine önem verilmelidir.

Okul öncesi dönemde çocuğun ve ailenin ihtiyaç duyduğunda rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerine ulaşabilmesi sağlanmalıdır. Bu sayede çocuğun iyilik hâlinin korunması, geliştirilmesi için çocuk ve ailenin ihtiyaç duyduğu hizmetlere erişimi kolaylaştırılmalıdır.

3. OKUL ÖNCESİ EĞİTİM PROGRAMI'NIN TANITIMI

Çağın gereksinimlerine uygun olarak bireylerden toplumların hızlı değişimine uyum sağlamları, bilimsel ve teknolojik gelişmelere katkıda bulunmaları, küresel problemlerle başa çıkmaları beklenmektedir. Geçmişte salt bilgiye sahip olmak yeterli görülürken günümüzde bilgiyi davranış örüntülerinin içerisine dâhil etmek öğretim programlarının temel amacını oluşturmaktadır. Bu nedenle erken yaşlardan itibaren çocukların gelişimleri de göz önünde bulundurularak beceri temelli programlar planlanmakta ve uygulanmaktadır. Bu program da okul öncesi eğitim kurumlarına devam eden çocukların beceri temelli bütüncül bir yaklaşımla ilkokula hazır bulunmalarını sağlamak amacı ile geliştirilmiştir. Program Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Beceriler Çerçevesi'ne uygun olarak hazırlanmıştır. Bu çerçeve'ye göre becerilerin edinimi okul öncesi dönemden başlayarak 12. sınıfın sonuna kadar devam etmektedir. Bu nedenle bu program çocukların beceri ediniminin ilk basamağını oluşturmaktadır. Programda beceriler çocukların gelişim düzeyleri ve özellikleri doğrultusunda ele alınmıştır.

Beceri temelli bu programda farklı becerilerin edinimi esastır. Amaç sadece alana özgü becerilerin kazanımı değildir. Aynı zamanda toplum millî ve manevî değerleri, sosyal-kültürel yapısı, çağın gerektirdiği okuryazarlık becerileri ve bu becerilerin kullanılması için gerekli eğilimlerin kazandırılması gerekmektedir. Alana özgü beceriler programın ana yapısını oluşturur. Kavramsal beceriler ve eğilimler programın temel bileşenleridir. Sosyal-duygusal öğrenme becerileri, okuryazarlık becerileri ve değerler gibi programlar arası bileşenler de öğrenme ve öğretme yaşantılarının önemli unsurlarındandır. Programın kendi içinde yer alan öğrenme alanları ile yatay, bir üst öğrenme kademesi ile de dikey hiyerarşisi bulunmaktadır. Bu dikey hiyerarşi sayesinde çocuklar ilkokula ve daha sonraki yaşamlarında karşılaştıkları akademik ve sosyal zorluklara daha iyi hazırlanacaklardır.

Program içerisinde yer alan aylık planlar ile öğretmenin hedeflenen becerileri ele alması, becerilerin birbirleriyle ilişkilerinin kurulması, ölçme ve değerlendirme süreçlerinin becerileri değerlendirmek için kullanılmasına ilişkin detaylar açık bir şekilde verilmiştir. Öğretmenlerin programın yapısına uygun bir şekilde günlük plan oluşturmak için aylık programları kullanmaları gerekmektedir.

Okul öncesi eğitim kademesine ait alan becerilerine uygun olarak öğrenme ve alt öğrenme çıktıları yazılmıştır. Etkinlik süreçleri planlanırken bu hedeflerin programın diğer bileşenleri ile birlikte ele alınmasına dikkat edilmelidir.

3.1. BECERİ NEDİR?

Programda yer alan beceri kavramı; çocuğun bir öğrenme alanına yönelik düşünme yaklaşımlarını, yöntemlerini, araç ve gereçlerini kullanması için her tür edim veya eylem olarak tanımlanmaktadır. Beceriler farklı başlıklar altında ele alınmış olsa da beceri edinimi ve eyleme dönüştürülme süreçlerinde bir arada çalışmakta ve bir bütünlük oluşturacak şekilde programda yer almaktadır. öğrenme ve öğretme yaşantılarında bu bütünlük açık bir şekilde gösterilmiştir. Bu beceriler alan becerileri, kavramsal beceriler, sosyal-duygusal öğrenme becerileri, okuryazarlık becerileri olarak ele alınmaktadır.

Alan Becerileri: Bir öğrenme alanına özgü beceriler olup alanda yetkinlik kazanmak için gerekli olan alan bilgisi ve içeriğini tanımlamaktadır. Programda Türkçe, matematik, fen, sosyal, hareket ve sağlık, sanat, müzik olmak üzere 7 alan becerisi bulunmaktadır.

Kavramsal Beceriler: Çocuğun bir alana özgü becerilerini eyleme dönüştürürken zihinsel faaliyetlerinin bir ürünü olarak gerçekleştirdiği eylemleri ifade eder. Bu nedenle alan becerilerinin ayrılmaz bir yapısı olarak düşünülmelidir. Yazmak-çizmek, bulmak-seçmek gibi temel becerilerden muhakeme becerisi, değerlendirme becerisi gibi bütünleşik becerilere doğru bir hiyerarşi içerisinde yer almaktadır.

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri: Alan becerileriyle doğrudan ilişkili olmayan ancak çocuğun kendisi ve çevresi ile olumlu ilişkiler kurabilmesi, duygularını yönetebilmesi ve sağlıklı bir benlik geliştirebilmesi için gerekli olan beceriler olarak tanımlanmaktadır. Bu beceriler tüm alanlar arasında bağlantıyı sağlayan programlar arası bir bileşen olarak bütünleştirici bir rol üstlenmektedir.

Okuryazarlık Becerileri: Çocuklara bu programda verilen beceri alanlarındaki yeterliliklerin kazandırılmasına aracılık eden değişken olarak tanımlanmaktadır. Okuryazarlık; bilgi, beceri ve eğilimlerin alan becerileri ile etkileşiminde bireyin gelişimine katkıda bulunması bakımından önemli bir konumdur.

3.2. SÜREÇ BİLEŞENİ NEDİR?

Beceri kavramının en temel özelliklerinden biri süreç içeriyor oluşudur. Örneğin karşılaştırma becerisi birden fazla kavram, durum, nesne, olay, kişi gibi arasındaki benzerlik ve farklılıkları belirlemeye dayanan bir süreçtir. Karşılaştırma becerisinin edinim sürecinde bu süreç bileşenlerinden faydalanılır. Süreç bileşenlerinin kazanılması ile daha üst bir kavram olan bütünleşik beceriye ulaşılmaktadır. Bu nedenle beceri edinim sürecindeki işlem adımları olarak da ifade edilebilir. Bu işlem adımlarının atlanması veya kazanılmaması bütünleşik becerinin edinimini engellemektedir. Örneğin tümevarıma dayalı akıl yürütme becerisinin gözlem yapma, örüntü bulma ve genelleme yapma süreç bileşenleri bulunmaktadır. Bu süreç bileşenlerinden herhangi biri kazanılmadığında çocuğun tümevarıma dayalı akıl yürütme becerisinin ediniminden bahsedilemez. Çünkü tümevarıma dayalı akıl yürütme becerisi; bireyin olay, konu veya duruma ilişkin gözleme dayalı örüntü oluşturmasını ve genellemeler yapmasını ifade eden bütüncül bir beceridir.

3.3. ÖĞRENME ÇIKTISI NEDİR?

Öğrenme çıktıları, öğrenme alanı kapsamındaki içerik bilgisi ile ilişkili alan becerilerinin birleştirilmesi yoluyla oluşturulmuştur. Çünkü içerik bilgisi öğrenenlerin beceri gelişimine aracılık ederken öğrenen için içerik bilgisi becerilerin kullanılması sayesinde içselleşir, daha anlamlı ve yaşama dönük hâle gelir. Dolayısıyla öğrenme çıktıları içerik bilgisi ve alan becerileri olmak üzere iki temel unsurdan oluşmaktadır. Her alana özgü olarak ayrılmış olan öğrenme çıktıları, çocukların özellikleri dikkate alınarak alanın içerik bilgisi ile bütünleştirilmiştir. Hiyerarşik olarak düşünüldüğünde alan becerisi, süreç bileşeni, öğrenme çıktısı, alt öğrenme çıktısı şeklinde detaylandırılan bir yapı mevcuttur. Bu yapıda öğrenme çıktıları doğrudan alan becerisinin kendisiyle alt öğrenme çıktıları ise süreç bileşeni ile eşleştirilmiştir. Bu hâliyle öğrenme çıktısıyla ilgili becerinin okul öncesi dönemde nasıl ele alınacağı ve gözlemleneceği belirtilmektedir. Diğer bir ifade ile öğrenme çıktısı okul öncesi dönemde ulaşılması istenen üst yapıyı göstermektedir. Örneğin fen alanında yer alan bilimsel gözlem becerisi için "Günlük yaşamında fene yönelik olaylara/ olgulara ve durumlara yönelik bilimsel gözlem yapabilme." Öğrenme çıktısı bulunmaktadır. Bu hedef, bilimsel gözlemin çocuğun gündelik yaşamında fen ile ilişkili olay ve olgular üzerine yapılması gerektiğini belirtmektedir. Ayrıca becerinin edinimine yönelik yapılacak değerlendirme çalışmaları için de bir çerçeve oluşturmaktadır.

3.4. ALT ÖĞRENME ÇIKTISI NEDİR?

Alt öğrenme çıktıları, öğrenme çıktılarının süreç bileşenleri ile bütünleştirilmesi sonucunda oluşturulmuştur. Diğer bir ifade ile öğrenme çıktısına giden işlem basamakları oldukları söylenebilir. Öğrenme çıktılarına oranla daha fazla içerik bilgisini de içermektedir. Örneğin "Günlük yaşamında fene yönelik olaylara/olgulara ve durumlara yönelik bilimsel gözlem yapabilme." Öğrenme çıktısının "Dünyada gerçekleşen çeşitli faaliyetlerin niteliklerini tanımlar.", "Bilinen materyallerin gözlemlenebilir özelliklerine yönelik duyuları ile veri toplar ve bunları kaydeder.", "Yakın çevresindeki canlı/cansız varlıklara yönelik elde ettiği verileri açıklar." Olmak üzere üç alt öğrenme çıktısı bulunmaktadır. Öğrenme yaşantıları hazırlanırken alt öğrenme çıktıları, temel bileşenler ve programlar arası bileşenlerle bütünleştirilmelidir. Sınıf uygulamalarında bu alt öğrenme çıktılarına yönelik süreçlerin yürütülmesi aynı zamanda öğrenme çıktısında hedeflenen becerinin edinimine de hizmet edecektir.

3.5. PROGRAMIN YAPISI

Disipline özgü şekilde yapılandırılan becerileri ifade eder.

ALAN BECERİLERİ

- Türkçe
- Matematik
- Fen
- Sosyal
- Hareket ve Sağlık
- Sanat
- Müzik

Soyut fikirleri ve karmaşık süreçleri eyleme dönüştürürken zihinsel faaliyetlerin bir ürünü olarak ele alınan bütünlük ve üst düzey düşünme becerilerini ifade eder.

Sahip olunan becerilerin niyet, duyarlılık, isteklilik ve değerlendirme öğeleri doğrultusunda gerekli durumlarda nasıl kullanıldığı ile ilgili doğrudan ortaya çıkan zihinsel örüntüleri ifade eder.

KAVRAMSAL BECERİLER

- Temel Beceriler
- Bütünlük Beceriler
- Üst Düzey Düşünme Becerileri

EĞİLİMLER

- Benlik Eğilimleri
- Sosyal Eğilimler
- Entelektüel Eğilimler

Öğrenme-öğretme sürecinde ilişkilendirilen sosyal-duygusal öğrenme becerilerini, değerleri ve okuryazarlık becerilerini ifade eder.

Duyguları yönetmek, empati yapmak, destekleyici ilişkiler kurmak ve sağlıklı bir benlik geliştirmek için gerekli bilgi, beceri ve eğilimler bütünü ifade eder.

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri

- Benlik Becerileri
- Ortak/Birleşik Beceriler
- Sosyal Yaşam Becerileri

İnsani değerlerle birlikte millî ve manevî değerleri ifade eder.

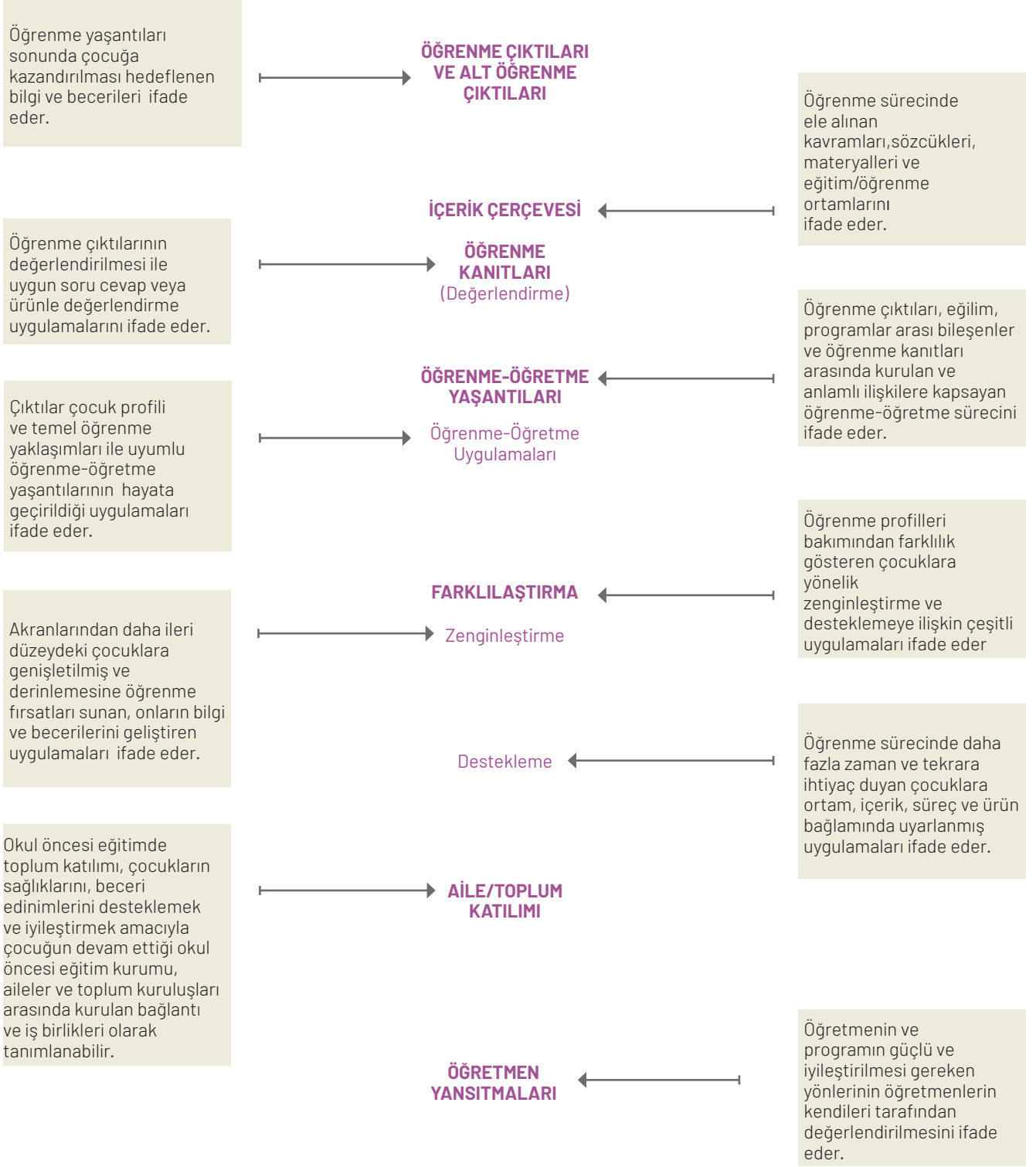
Değerler

- Adalet
- Aile Bütünlüğü
- Çalışkanlık
- Dostluk
- Duyarlılık
- Dürüstlük
- Estetik
- Mahremiyet
- Merhamet
- Mütevazılık
- Özgürlük
- Sabır
- Sağlıklı Yaşam
- Saygı
- Sevgi
- Sorumluluk
- Tasarruf
- Temizlik
- Vatanseverlik
- Yardımseverlik

Okuryazarlık Becerileri

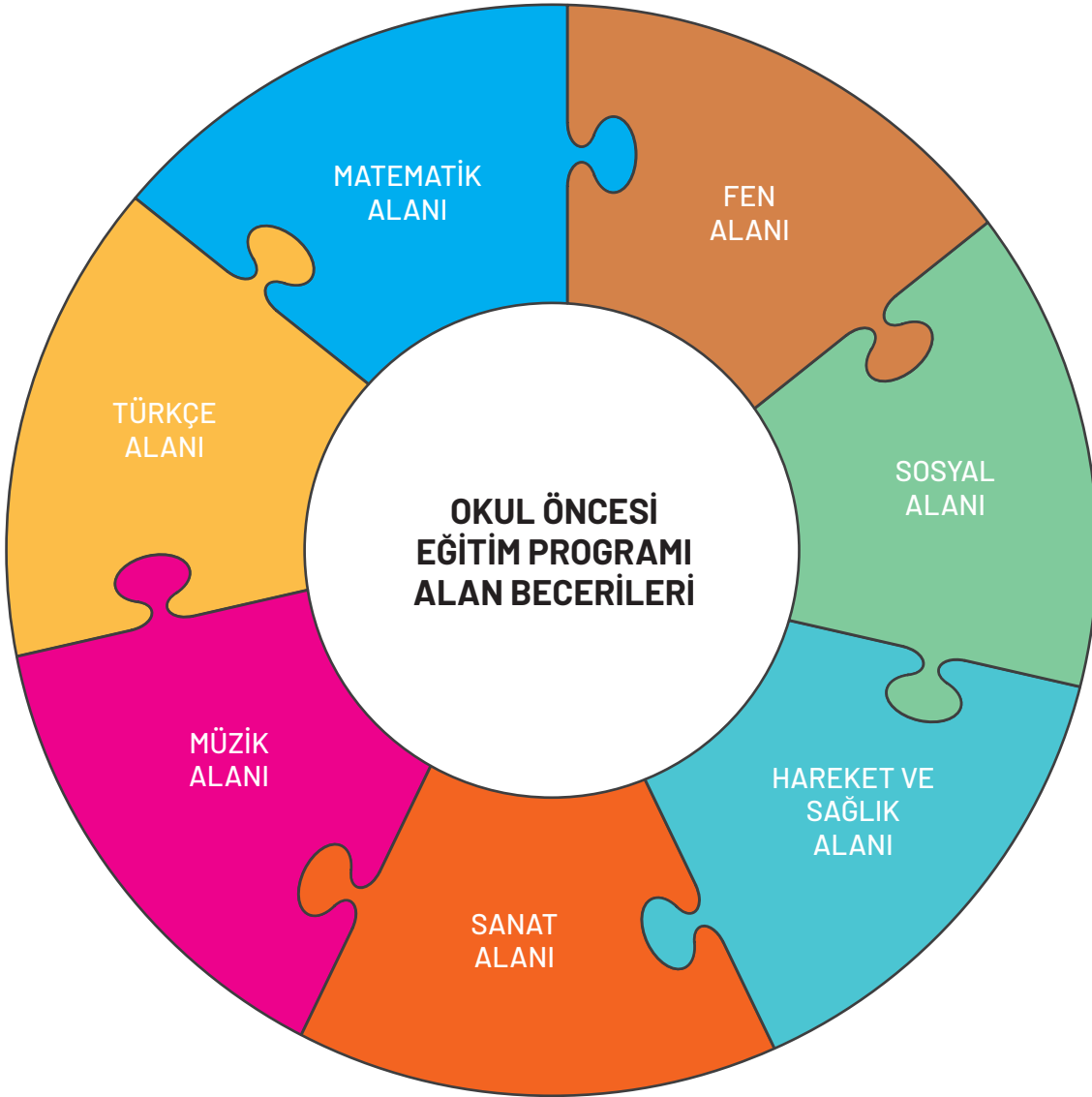
- Bilgi Okuryazarlığı
- Dijital Okuryazarlık
- Görsel Okuryazarlık
- Kültür Okuryazarlığı
- Vatandaşlık Okuryazarlığı
- Veri Okuryazarlığı
- Sürdürülebilirlik Okuryazarlığı

Yeni durumlara uyum sağlamayı, değişimi fark etmeyi ve gelişen teknolojiler yenilikleri günlük hayatta uygulamayı sağlayan becerileri ifade eder.

4. OKUL ÖNCESİ EĞİTİM PROGRAMI ALAN BECERİLERİ

Programın temel amacı, okul öncesi dönemden başlayarak ulusal bir beceri ağının oluşturulmasıdır. Bu amaca ulaşmak için çocukların, akademik bilginin yanı sıra 21. yy. becerileri ile desteklenmesi hedeflenmiştir. Alana özgü beceriler de bu modelin bileşenlerinden birisidir. Alan becerileri bir disiplin ile ilgili öğrenilmesi zorunlu olan becerilerdir. Programdaki alan becerileri, ilgili alana özgü beceriler ile birlikte, kavramsal becerilerle bütünleşerek ortaya çıkan ve diğer bütün becerileri kapsayan yapılardır. Okul öncesi dönemde alan becerileri şu şekilde ele alınmıştır: Türkçe, matematik, fen, sosyal, hareket ve sağlık, sanat, müzik.

TÜRKÇE ALAN BECERİLERİ

4.1. TÜRKÇE ALAN BECERİLERİ

Türkçe alan becerileri, bireylerin günlük yaşamlarında en çok ihtiyaç duyduğu becerilerdir. Okul öncesi dönemde Türkçe alan becerileri çocukların dil gelişimini destekler ve temel iletişim yeteneklerini oluşturur. Bu dönemde kazanılan bu beceriler çocukların öğrenmeye olan ilgilerini artırarak merak duygularını destekler ve öğrenme sürecini keyifli hâle getirir. Ayrıca çocukların öğrenmeye karşı olumlu bir tutum geliştirmelerini de sağlar. Bu becerilerin desteklenmesi çocukların akademik başarılarına katkıda bulunur.

Bu programdaki Türkçe alan becerileri çocukların dört temel dil becerisinin edinimine odaklanmaktadır.

Türkçe Alan Becerileri:

- Dinleme/İzleme
- Okuma
- Konuşma
- Erken okuryazarlık

4.1.1. DİNLEME/İZLEME

Sesi kulak ve göz yoluyla algılama ve anlamlandırma süreci olarak tanımlanabilir. Bu nedenle dinleme/izleme sadece sesi duymak anlamına gelmemektedir. Bu beceri okul öncesi eğitim sürecinde çocuğun şiir, hikâye, tekerleme, parmak oyunu, bilmece, video, drama, animasyon gibi dinleme/izleme materyallerini seçmesini, günlük yaşamla ilişkilendirebilmesini ve örnekler vermesini; dinledikleri/izledikleri olayların bölümlerini ve bölümler arası ilişkileri tanımlayabilmesini ve dinlediklerine ilişkin değerlendirmeler yapmasını içermektedir. Dinleme/izleme becerisi aşağıdaki bütünlük becerilerden oluşmaktadır.

Dinlemeyi/İzlemeyi Yönetme: Dinleme/izleme becerisi kapsamında yönetme bütünlük becerisi seçim yapmak ve ilişkiyi sürdürmek süreç bileşenlerinden oluşmaktadır. Yönetme bağlamında çocuğun okul öncesi dönemde şiir, hikâye, tekerleme gibi dinleyeceği ve izleyeceği materyalleri seçmesi ve dinleme/izleme sürecine kurallara uygun şekilde katılması beklenmektedir.

Anlam Oluşturma: Dinleme/izleme becerisi kapsamında anlam oluşturma bütünlük becerisi ön bilgilerle bağlantı kurmak, tahmin etmek, çıkarım yapmak, karşılaştırmak, sınıflandırmak, tepki vermek süreç bileşenlerinden oluşmaktadır. Anlam oluşturma bağlamında çocuğun okul öncesi dönemde şiir, hikâye, tekerleme gibi dinlediği/izlediği materyallerdeki bilgilerle ön bilgileri arasında bağlantı kurması beklenmektedir. Buna ek olarak dinlediği/izlediği materyallerdeki benzerlik ve farklılıklara ilişkin karşılaştırmalar, sınıflandırmalar, tahminler ve çıkarımlar yapması hedeflenmektedir.

Çözümleme: Dinleme/izleme becerisi kapsamında çözümleme bütünlük becerisi parçaları belirlemek; parçalar arasındaki ilişkileri belirlemek, parçalar arasındaki etkileşimleri belirlemek süreç bileşenlerinden oluşmaktadır. Çözümleme bağlamında çocuğun okul öncesi dönemde şiir, hikâye, tekerleme gibi dinlediği/izlediği materyallerdeki olayların bölümlerinin farkına varması, bölümler arasındaki ilişkileri ve olaylar arasındaki etkileşimleri anlaması beklenmektedir.

Yansıtma: Dinleme/izleme becerisi kapsamında yansıtma bütünlük becerisi kendini değerlendirmek ve tepki ortaya koymak süreç bileşenlerinden oluşmaktadır. Yansıtma bağlamında çocuğun okul öncesi dönemde dinleme/izleme sürecinde kendisi ve çevresinden kaynaklı akışı bozan durumları, bu becerilere ilişkin deneyimlerini gözden geçirmesi ve kendini değerlendirmesi sonucunda elde ettiği becerileri sonraki deneyimlerine aktarıp uygulaması beklenmektedir.

4.1.2. KONUŞMA

Sözü ve bedeni kullanarak ileti göndermektir. Okul öncesi eğitim sürecinde konuşma becerisi; çocuğun konuşacağı konu ile ön bilgileri arasında bağlantı kurmasını, konuşma sırasında benzetme ve örneklendirme içeren ifadeler kullanmasını, nefesini ve sesini uygun şekilde kullanmasını, konuşurken beden dilini, jest ve mimiklerini doğru kullanmasını, Türkçeyi dil yapısına uygun şekilde konuşmasını, konuşmasında yaşına uygun sözcükler seçmesini içermektedir.

Konuşmayı Yönetme: Konuşma becerisi kapsamında yönetme bütünlük becerisi seçim yapmak ve ilişkiyi sürdürmek süreç bileşenlerinden oluşmaktadır. Çocuğun okul öncesi dönemde konuşacağı konuyu seçmesi, kurallara uygun şekilde konuşmayı sürdürmesi beklenmektedir.

İçerik Oluşturma: Konuşma becerisi kapsamında ele alınmaktadır. Konuşma becerileri kapsamında içerik oluşturma bütünlük becerisi ön bilgilerle bağlantı kurmak, tahmin etmek, karşılaştırmak, sınıflandırmak, yeniden ifade etmek, tepki vermek, sesle anlam oluşturmak, görselle anlam oluşturmak, sunmak süreç bileşenlerinden oluşmaktadır. İçerik oluşturma kapsamında çocuğun okul öncesi dönemde konuşma becerisinin gelişimi için eğitim ortamında öğretmeniyle arkadaşları veya diğer yetişkinlerle konuşacağı konu ile ön bilgileri arasında bağlantı kurması, konuşmalarında karşılaştırmalar ve sınıflandırmalar yapması, konuya ilişkin görüşlerini kendi cümleleriyle ifade etmesi, konuşmanın içeriğine katılıp katılmadığını belirtmesi; sesini, nefesini, beden dilini, jest ve mimiklerini doğru kullanması ve görseller kullanarak sunum yapabilmesi beklenmektedir.

Kural Uygulama: Konuşma becerisi kapsamında ele alınmaktadır. Konuşma becerileri kapsamında kural uygulama bütünleşik becerisi plan hazırlamak, düşünceyi geliştirme yollarını kullanmak, uygun söz varlığı kullanmak, iletileri açık biçimde ifade etmek, Türkçe dil yapılarını uygulamak, bağdaşıklık öğelerini kullanmak, beden dilini ve bulunduğu mekânı kullanmak süreç bileşenlerinden oluşmaktadır. Çocuğun okul öncesi dönemde konuşma becerisinin gelişiminde bir konuşma planı hazırlayabilmesi, konuşma sırasında benzetme ve örneklendirme içeren ifadeler kullanması, günlük yaşamda sıklıkla karşılaştığı deyimleri kullanabilmesi, kurallara uygun şekilde konuşabilmesi ve beden dili, jest ve mimiklerini uygun şekilde kullanabilmesi beklenmektedir.

Yansıtma: Konuşma becerileri kapsamında yansıtma bütünleşik becerisi kendini değerlendirmek ve tepki ortaya koymak süreç bileşenlerinden oluşmaktadır. Çocuğun konuşma sırasında kendisi ve çevresinden kaynaklı akışı bozan durumları, konuşma sürecine ilişkin deneyimlerini gözden geçirmesi ve kendini değerlendirmesi sonucunda elde ettiği becerileri sonraki deneyimlerine aktararak uygulaması beklenmektedir.

4.1.3. OKUMA

Okul öncesi eğitim sürecinde çocuğun resimli öykü kitabı, hikâye kartları, dijital materyaller, afiş, broşür gibi okuma materyalini seçmesini, görsel ve fiziksel unsurları incelemesini, okuma yaptığı materyallerin içeriğiyle ilgili görüşlerini ifade etmesini ve tahminlerini söylemesini, materyaldeki bilgileri yaşamla ilişkilendirerek değerlendirmesini ve görüşlerini ifade etmesini içermektedir.

Okumayı Yönetme: Okuma becerisi kapsamında yönetme bütünleşik becerisi inceleme ve görüş oluşturmak, seçim yapmak süreç bileşenlerinden oluşmaktadır. Yönetme bağlamında çocuğun öykü kitabı gibi okuma materyalini incelemesi ve kendi ilgisine uygun okuma materyalini seçmesi beklenmektedir.

Anlam Oluşturma: Okuma becerileri kapsamında anlam oluşturma bütünleşik becerisi ön bilgilerle bağlantı kurmak, tahmin etmek, çıkarım yapmak, karşılaştırmak, sınıflandırmak, tepki vermek süreç bileşenlerinden oluşmaktadır. Anlam oluşturma bağlamında çocuğun okul öncesi dönemde okuma yaptığı materyallerdeki bilgilerle ön bilgileri arasında bağlantı kurması beklenmektedir. Okuma materyallerindeki benzerlik ve farklılıklara ilişkin karşılaştırmalar ve sınıflandırmalar yapması; okuma yaptığı materyalin kapağı, görselleri, materyalin başlığı, konusu veya içeriği hakkında tahminlerini söylemesi hedeflenmektedir.

Çözümleme: Okuma becerileri kapsamında çözümleme bütünleşik becerisi parçaları belirlemek, parçalar arasındaki ilişkileri belirlemek, parçalar arasındaki etkileşimleri belirlemek süreç bileşenlerinden oluşmaktadır. Çocuğun okul öncesi dönemde resimli öykü kitabı gibi okuma yaptığı materyallerdeki olayların bölümlerinin farkına varması, bölümler arasındaki ilişkileri ve olaylar arasındaki etkileşimleri anlaması beklenmektedir.

Yansıtma: Okuma becerileri kapsamında yansıtma bütünleşik becerisi kendini değerlendirmek ve tepki ortaya koymak süreç bileşenlerinden oluşmaktadır. Yansıtma bağlamında çocuğun okul öncesi dönemde okuma becerilerini gerçekleştirme süreci ile kendisi ve çevresinden kaynaklı akışı bozan durumları, bu becerilere ilişkin deneyimlerini gözden geçirmesi ve kendini değerlendirmesi sonucunda elde ettiği becerileri sonraki deneyimlerine aktararak uygulaması beklenmektedir.

4.1.4. ERKEN OKURYAZARLIK

Okuma ve yazmaya başlamadan önce edinilmesi gereken becerileri kazanmayı içermektedir. Bu beceriler çocukların kitaplarla, çevresinde karşılaştığı sembol ve yazılı materyallerle tanıştığı andan itibaren başlar. Okul öncesi dönemde geliştirilmesi gereken bu beceriler, çocukların ilerleyen yıllardaki akademik başarısını etkilemektedir.

Erken Okuryazarlık Becerisi: Erken okuryazarlık bütünleşik becerisi görsel sembolleri okumak, yazının yönünü bilmek, iletişimde yazıya ihtiyaç duymak, yazıdaki noktalama işaretlerini fark etmek, cümlelerin sözcüklerden oluştuğunu fark etmek, sözcüklerin ilk ve son seslerini fark etmek, sözcüklerin hece ve hecelerden oluştuğunu fark etmek, sözcüklerin harflerden oluştuğunu fark etmek, kitabın nasıl kullanılması gerektiğini bilmek, yazı yazmak için gerekli becerileri kazanmak süreç bileşenlerinden oluşmaktadır.

TÜRKÇE ALANI ÖĞRENME ÇIKTILARI VE AÇIKLAMALARI

TADB. Dinleme/izleme

TADB.1. Dinleyecekleri/izleyecekleri şiir, hikâye, tekerleme, video, tiyatro, animasyon gibi materyalleri yönetebilme

Dinleyecekleri/izleyecekleri materyalleri seçer.

Çocukların kendilerine sunulan çeşitli materyaller arasından seçim yapma ve seçtikleri materyalleri dikkatle dinleme veya izleme yeteneklerinin geliştirilmesi amaçlanmaktadır. Çocuklara şiir, hikâye, tekerleme, video, tiyatro, animasyon gibi çeşitli seçenekler arasından seçim yapma hakkı verilerek kişisel ilgi alanlarını keşfetmelerine olanak tanınmalıdır.

Seçilen materyalleri dinler/izler.

Çocukların kendi ilgi alanlarına göre seçtikleri veya öğretmenleri tarafından sunulan çeşitli eğitici ve eğlendirici materyalleri (örneğin, şiirler, hikâyeler, tekerlemeler, videolar, tiyatro gösterimleri, animasyonlar vb.) aktif bir şekilde dinleme ve izleme sürecini ifade eder. Bu süreç, çocukların dikkatini ve odaklanma becerilerini geliştirmelerinin yanı sıra, içerikten bilgi ve keyif alabilmelerini de sağlar.

TADB.2. Dinledikleri/izledikleri şiir, hikâye, tekerleme, video, tiyatro, animasyon gibi materyalleri ile ilgili yeni anlamlar oluşturabilme

Dinledikleri izledikleri iletilerde yer alan bilgiler ile günlük yaşamı arasında ilişki kurar.

Çocukların yeni dinledikleri veya izledikleri içerikler (örneğin, şiir, hikâye, tekerleme, video, tiyatro, animasyon) hakkında düşüncelerini ifade etmesini, dinledikleri izlediklerine ilişkin günlük yaşamla arasında ilişki kurabilme yeteneğini ifade eder. Bir hikâyeyi dinledikten sonra, çocuklara hikâyedeki karakterlerin veya olayların kendi yaşamlarıyla nasıl ilişkilendirilebileceği sorulabilir.

Görsellerden yararlanarak dinleyecekleri izleyecekleri hakkındaki tahminlerini söyler.

Çocukların kendilerine sunulan dinleyecekleri/izleyecekleri materyalleri incelemesini, görsellerden yararlanarak dinleyecekleri/izleyecekleri hakkında tahminini söylemesini, dinleme/izleme sürecinde kendisine sorulan soruya ilişkin tahminini söylemesini ifade etmektedir. Çocukların dinledikleri veya izledikleri materyaller ve materyallerin içerikleriyle ilgili önceden ne olacağını tahmin etme ve bu tahminleri paylaşma sürecini tanımlar. Bu, içeriklerin sonuçları veya devamındaki olaylar hakkında varsayımlarda bulunmalarını içerir.

Dinledikleri/izledikleri materyaller ile ön bilgileri arasında bağlantı kurar.

Çocukların yeni dinledikleri veya izledikleri içerikler (örneğin, şiir, hikâye, tekerleme, video, tiyatro, animasyon) hakkında düşüncelerini ifade etmesini, dinledikleri izlediklerine ilişkin ön bilgilerini söylemesini ve daha önce edindikleri bilgi veya deneyimler arasında ilişki kurabilmesini ifade eder. Bir hikâyeyi dinledikten sonra, çocuklara hikâyedeki karakterlerin veya olayların kendi yaşamlarıyla nasıl ilişkilendirilebileceği sorulabilir.

Dinledikleri/izledikleri materyaller hakkındaki tahminini söyler.

Çocukların hikâyeler, videolar veya tiyatrolar gibi dinleyecekleri/izleyecekleri materyalleri incelemesini, görsellerden yararlanarak dinleyecekleri/izleyecekleri hakkında tahminini söylemesini, dinleme/izleme sürecinde kendisine sorulan soruya ilişkin tahmininde bulunmasını ifade etmektedir. Çocukların dinledikleri veya izledikleri materyaller ve materyallerin içerikleriyle ilgili önceden ne olacağını tahmin etme ve bu tahminleri paylaşma sürecini tanımlar. Bu, içeriklerin sonuçları veya devamındaki olaylar hakkında varsayımlarda bulunmalarını içerir.

Dinledikleri/izledikleri materyallere ilişkin çıkarım yapar.

Çocukların dinledikleri/izledikleri materyallerde yer alan bilgilerden yola çıkarak tahminler üretmesini içerir. Bu süreç, çocukların izledikleri veya dinledikleri bilgiler arasında bağlantı kurma ve bunları kendi deneyimleriyle ilişkilendirme yeteneğini geliştirir.

Dinledikleri/izledikleri materyallerdeki benzerlik ve farklılıkları karşılaştırır.

Çocukların dinledikleri veya izledikleri (örneğin, şiir, hikâye, tekerleme, video, tiyatro, animasyon) materyaller

arasındaki benzerlikleri ve farklılıkları fark edip bunları karşılaştırabilme yeteneğini ifade eder. Çocukların onların gözlem yapma, analiz etme ve eleştirel düşünme becerilerini geliştiren önemli bir süreçtir. Hikâye kitabındaki karakterlerin giysileri, davranışları veya yaşadıkları maceralar arasındaki benzerlikler ve farklılıkları belirlemelerine fırsat verilmelidir.

Dinledikleri/izledikleri materyallerdeki benzerlik ve farklılıkları sınıflandırır.

Çocukların dinledikleri veya izledikleri (örneğin, şiir, hikâye, tekerleme, video, tiyatro, animasyon) materyaller içindeki öğeleri, konuları veya karakterleri benzerlik ve farklılıklarına göre sınıflandırma yeteneklerini ifade eder. Çocuklar iki farklı masalı dinledikten veya izledikten sonra, her iki hikâyede de bulunan ortak ya da farklı hayvan karakterleri sınıflandırabilir veya bir hikâyede bulunan kırmızı nesnelere sınıflandırarak söyleyebilir.

Dinledikleri/izledikleri hakkında onaylama/reddetme gibi uygun tepkiler verir.

Çocukların dinledikleri veya izledikleri materyallere (örneğin, şiir, hikâye, tekerleme, video, tiyatro, animasyon) karşı kendi değer yargılarına, deneyimlerine veya öğrendikleri bilgilere dayanarak onaylama ya da reddetme gibi uygun tepkiler gösterebilmelerini ifade eder. Çocukların duydukları veya gördükleri şeyler hakkında kendi fikirlerini ifade etmeleri, beğenip beğenmediklerini, doğru ya da yanlış olduğunu düşündüklerini belirtebilmeleri anlamına gelir. Bu beceri, çocukların sadece dinleyici veya izleyici olmaktan öte, aktif birer yorumcu olmalarını ve kendi düşünce, inanç ve değerlerini ifade etmelerini teşvik eder.

TADB. 3. Dinledikleri/izledikleri şiir, hikâye, tekerleme, video, tiyatro, animasyon gibi materyalleri çözümleyebilme

Dinledikleri/izledikleri materyallerdeki olayların parçalarını belirler.

Çocukların dinlediği/ izlediği olayı tanımlaması, dinlediklerini/izlediklerini oluş sırasına göre söyleyebilmesini ifade eder. Örneğin, bir çizgi filmde veya bir hikâye kitabında anlatılan bir macerayı dinleyen veya izleyen bir çocuk, hikâyenin nasıl başladığını, hikâyede ne olduğunu ve hikâyenin nasıl bittiğini ayırt edebilir.

Dinledikleri/izledikleri materyallerde yer alan olayların parçaları arasındaki ilişkiyi belirler.

Çocukların dinledikleri veya izledikleri materyallerde anlatılan olayların birbirleriyle nasıl ilişkili olduğunu anlama ve bu ilişkileri belirleme yeteneğini ifade eder. Örneğin, bir hikâyede bir karakterin başka bir karaktere yardım etmesi sonucu olumlu bir sonuç ortaya çıkıyorsa, çocuk bu iki olay arasındaki neden-sonuç ilişkisini belirleyebilir.

Dinledikleri izledikleri materyallerdeki olayları belirler.

Çocukların dinledikleri veya izledikleri içeriklerde (örneğin, şiir, hikâye, tekerleme, video, tiyatro, animasyon) yer alan olayları ve bilgileri belirlemesi beklenmektedir. Bu materyallerde yer alan karakterleri, mekânları ve zamanı belirlemek amacıyla çocuklara sorular sorulabilir.

TADB.4. Dinledikleri/izledikleri şiir, hikâye, tekerleme, video, tiyatro, animasyon gibi materyaller ve dinleme/izleme ortamına ilişkin görüşlerini yansıtabilme

Dinleme/izleme ortamını değerlendirir.

Çocukların dinleme/izleme ortamında kendini rahatsız eden etkenleri söylemesini, farklı dinleme/izleme durumlarına göre öğrenme ortamının nasıl olması gerektiğini ifade eder. Aynı zamanda, dinleme veya izleme deneyimlerini etkileyen ortamın (örneğin, odanın çok karanlık veya çok aydınlık olması, sesin çok yüksek veya çok düşük olması gibi) özelliklerine dair görüşlerini de yansıtılabilmeyi içerir.

Dinledikleri/izledikleri materyallere ilişkin duygu ve düşüncelerini ifade eder.

Çocukların müzik, hikâyeler, filmler, tiyatrolar, animasyonlar gibi materyaller ile ilgili hissettikleri duyguları ve düşündükleri fikirleri dile getirebilme yeteneklerini ifade eder. Çocukların hikâyeden aldıkları keyfi, bir şarkıyı dinlerken hissettikleri mutluluğu veya bir videoyu izlerken yaşadıkları heyecanı anlatabilmeleri, aynı zamanda izleme veya dinleme esnasında buldukları yerin (örneğin, çok gürültülü, çok sessiz, rahat ya da rahatsız edici olması) onlar üzerinde nasıl bir etki yarattığını ifade edebilmeleri anlamına gelir.

TAOB. Okuma

TAOB.1. Resimli öykü kitabı, dijital araçlar, afiş, broşür gibi görsel materyalleri seçebilme

İncelediği görsel materyale dair fikrini ifade eder.

Çocukların kitabın görsel ve boyutu, kalınlığı, büyüklüğü gibi fiziksel unsurlarını göstermesini, kitabın görsellerinden hareketle kitabın başlığı ve konusu hakkında tahminini söylemesini ifade eder. Çocuklar, bir resimli kitaptaki karakterler, bir afişteki mesaj veya bir broşürdeki bilgiler hakkında ne düşündüklerini söyleyebilmelidir.

Görsel okuma materyallerini seçer.

Çocukların resimli öykü kitapları, dijital araçlar, afişler, broşürler ve benzeri içerikler çeşitli görsel materyaller arasından seçim yapma becerisine odaklanılmalıdır. Çocukların kendisine sunulan seçenekler arasından görsel okuma yapacağı materyalleri ilgi alanına ve öğrenme amaçlarına uygun olarak seçmesi beklenir.

Kendisine sunulan görsel okuma materyallerini inceler.

Çocukların kendilerine sunulan resimli öykü kitapları, dijital araçlar, afişler, broşürler ve benzeri içerikler çeşitli görsel materyalleri incelemesi beklenmektedir.

Kendisine sunulan görsel okuma materyallerinde yer alan bilgiler ile günlük yaşamı arasında ilişki kurar.

Çocukların kendilerine sunulan resimli öykü kitapları, dijital araçlar, afişler, broşürler ve benzeri içerikler çeşitli görsel materyalleri incelemesi ve günlük yaşamı ile ilişkilendirmeleri beklenmektedir. Örneğin, çocuk görselde yer alan bir kedi resmini incelediğinde kendisinin bir kedisi olup olmadığı veya çevresinde kedi görüp görmediğini söylemesi istenebilir.

TAOB.2. Görsel materyallerden anlamlar üretebilme

Görsel materyal ile ön bilgileri arasında ilişki kurar.

Çocukların görsel olarak sunulan materyalleri incelediklerinde, bu yeni bilgileri kendi var olan bilgi ve deneyimleriyle ilişkilendirebilme becerilerini ifade eder. Çocukların görsel okuma materyalinden öğrendiklerini söylemesi ve görsel olarak sunulan bilgileri (örneğin, resimler, grafikler, afişler, broşürler) daha önce öğrendikleri veya tecrübe ettikleri bilgilerle ilişki kurabilmesini ifade eder.

Görsellerden hareketle metinle ilgili tahminde bulunur.

Çocukların kitabın kapağındaki görsellerden hareketle kitabının içeriğine ilişkin tahminini söylemesini, kitapta yer alan görsellerden hareketle kitapta geçen olayların gelişimi hakkındaki tahminini söylemesini ifade eder. Örneğin, bir hikâye kitabının kapak resminde bir uzay gemisi ve gezegenler görülüyorsa, çocuklar metnin uzayla ilgili bir hikâye içerebileceğini tahmin edebilirler. Görsellerden hareketle tahminde bulunmak, çocukların metni okuma konusunda merak ve motivasyonunu artırır.

Görsel okuma materyallerinde yer alan bilgilerden yararlanarak çıkarım yapar.

Çocukların görsel okuma materyallerinde yer alan bilgiler ile günlük yaşamı arasında kurduğu ilişkiyi ifade eder. Çocuklar için bu ifade, öğrendikleri veya gözlemledikleri şeyleri kendi günlük yaşamlarında nasıl gördükleri veya kullandıkları hakkında konuşmalarını teşvik etmek anlamına gelir. Çocuklar, resimleri kullanarak çevrelerindeki dünya hakkında tahminlerde bulunabilir ve yeni şeyler keşfedebilirler. Çocukların resim ya da fotoğraflara bakarak bu görsellerden neler olup bittiğini anlamaları demektir. Bir masal kitabındaki resimde bir karakterin yüzü mutluysa, o karakterin mutlu olduğunu ve belki de güzel bir şey yaşadığını düşünebiliriz.

Görsel materyalleri karşılaştırarak benzerlik ve farklılıkları ortaya koyar.

Çocukların görsel okuma yaptığı materyallerde yer alan görselleri inceleyip bunların birbirine benzediğini veya birbirinden ne şekilde farklı olduğunu ortaya koymalarını ifade eder. Çocukların dikkatini çeken detayları fark etmelerine yardımcı olur. Örneğin, çocuklar iki farklı hayvan resmini incelediğinde çocuklar her iki hayvanın da dört bacağı olduğunu (benzerlik) ya da birinin tüyleri diğerine göre daha uzun olduğunu söyleyebilir (farklılık).

Görsel materyalleri çeşitli özelliklerine göre sınıflandırır.

Çocukların görsel materyallerde yer alan resim, fotoğraf veya çizimleri inceleyip görseller arasındaki benzerlikleri sınıflandırma yeteneklerini ifade eder.

Görsel materyallere ilişkin olumlu ve olumsuz görüşlerini ifade eder.

Çocukların görsel okuma yaptığı materyaller ile kendi fikirlerini ifade etmeleri, beğenip beğenmediklerini,

doğru ya da yanlış olduğunu düşündüklerini belirtebilmeleri anlamına gelir. Örneğin, çocukların bir hayvanat bahçesinden çeşitli hayvanların fotoğraflarını incelemelerine fırsat verilerek çocuklardan bu fotoğraflar hakkında ne düşündüklerini ve hangi hayvanın fotoğrafını en çok neden beğendiklerini anlatmalarına fırsat verilebilir.

TAOB.3. Resimli öykü kitabı, dijital araçlar, afiş, broşür gibi görsel materyalleri çözümleyebilme

Görsel materyallerde yer alan olayların parçalarını belirler.

Çocukların inceledikleri resimli öykü kitabı, afiş ve broşür gibi materyallere ilişkin kim, ne, nerede, ne zaman, nasıl gibi sorular sorularak görsel materyalde yer alan olayın parçalarını belirlemesine destek olunmalıdır. Bu materyallerde yer alan karakterleri, mekanları ve zamanı belirlemek amacıyla çocuklara sorular sorulabilir.

Görsel okuma materyallerinde yer alan olayların parçaları arasındaki ilişkiyi belirler.

Çocukların resimli öykü kitabı, afiş ve broşür gibi materyallerde yer alan olayların birbirleriyle nasıl ilişkili olduğunu anlama ve bu ilişkileri belirleme yeteneğini ifade eder. Örneğin çocuklar, resimli öykü kitabındaki karakterlerin işbirlikleri sonucunda ortaya çıkan olumlu sonuçları belirleyerek neden sonuç ilişkisi kurabilirler.

Görsel okuma materyallerinde yer alan olayları belirler.

Çocukların inceledikleri veya okudukları resimli öykü kitabı, afiş ve broşür gibi materyallerde yer alan olayları ve bilgileri belirlemesi beklenmektedir. Bu materyallerde yer alan karakterleri, mekanları ve zamanı belirlemek amacıyla çocuklara sorular sorulabilir.

TAOB.4. Resimli öykü kitabı, dijital araçlar, afiş, broşür gibi görsel materyaller ile ilgili görüşlerini yansıtabilme

Görsel okuma süreci ve okuma ortamı hakkındaki görüşlerini söyler.

Çocukların okuma sürecinde yaşadığı olumlu veya olumsuz durumları ifade etmesi, olumsuzluk durumlarında kendi ile ilgili ya da okuma ortamından kaynaklı sorunları söylemesi beklenmektedir. Benzer şekilde çocukların olumlu yönleri de vurgulamaları çocukların benzer ortamlar istedikleri şeklinde yorumlanabilir.

TAKB. Konuşma

TAKB.1. Konuşma sürecini yönetebilme

Yetişkin yönlendirmesiyle konuşacağı konuyu seçer.

Çocukların ilgi alanlarına giren istedikleri bir konu hakkında konuşmaları beklenmektedir. Konuşacakları konuyu seçerken öğretmenlerin onlara rehberlik etmesi, sorular sorarak onları yönlendirmesi gerekebilir.

Konuşmaya başlamak için uygun zamanı bekler ve yetişkin yönlendirmesi ile bir konu hakkında konuşur.

Çocukların da konuşmaya başlamak için öğretmen soru sorduğunda söz hakkı almaları, söz hakkı almak için parmak kaldırmaları ve söz hakkı verildiğinde konuşmaları beklenmektedir. Ayrıca çocukların ilgi alanlarına giren istedikleri bir konu hakkında konuşmaları beklenmektedir. Konuşacakları konuyu seçerken öğretmenlerin onlara rehberlik etmesi, sorular sorarak onları yönlendirmesi gerekebilir.

Konuşacağı konuyu seçer.

Çocukların ilgi alanlarına giren istedikleri bir konu hakkında konuşmaları beklenmektedir. Öğretmen konuşacakları konuyu seçerken çocuklara rehberlik etmeli, sorular sorarak onları yönlendirmelidir.

Kurallara uygun şekilde konuşmayı sürdürür.

Çocukların kendi seçtikleri bir konuşma sürecinde, konuşmaya başlarken ve bitirirken uygun hitap ifadelerini kullanmaları ve dinleyicilerle göz teması kurmaları, dinleyici konumunda olan çocukların da konuşmaya başlama için uygun zamanı beklemeleri ve söz almaları beklenmektedir.

TAKB.2. Konuşma sürecinin içeriğini oluşturabilme

Konuşacak konu ile günlük yaşama arasında bağlantı kurar.

Çocuklar seçtikleri bir konu hakkında konuşurken söyleyeceklerini günlük yaşamı ile ilişkilendirmeleri ve yeni öğrendikleri ile günlük yaşamı arasında bağlantı kurarak konuşmalarına devam etmeleri beklenmektedir. Benzer şekilde diğer bireylerle etkili bir iletişim sırasında karşıdaki kişinin söylediklerini anlamlandırırken ve cevap verirken de günlük yaşamı ile ilişkilendirmesi beklenmektedir.

Konuşacağı konu ile ön bilgileri arasında bağlantı kurar.

Çocuklardan seçtikleri bir konu hakkında konuşurken söyleyeceklerini daha önceden bildikleri ile ilişkilendirmeleri ve yeni öğrendikleri ile ön bilgileri arasında bağlantı kurarak konuşmalarına devam etmeleri beklenmektedir. Öğretmenler çocuklara "Bu konuyu nereden öğrendin? Başka neler biliyorsun? Daha önce buna benzer bir şey duydu mu?" gibi sorular sorarak çocukların ön bilgileri hakkında fikir sahibi olabilir. Benzer şekilde çocuklar diğer bireylerle etkili bir iletişim sırasında karşıdaki kişinin söylediklerini anlamlandırırken ve cevap verirken de ön bilgilerini kullanmaları beklenmektedir.

Konuşmanın devamı hakkındaki tahminini söyler.

Bir iletişim sürecinde konuşmanın nereye gideceğini ve karşıdaki kişinin ne söyleyebileceğini tahmin etme becerisini ifade etmektedir. Bu beceri çocukların konuşma sırası kendilerine geldiği zaman söyleyeceklerini planlamasına olanak sağlar.

Konuşma sürecinde karşılaştırmalar yapar.

Konuşma sürecinde kendi söyledikleri ile diğer bireylerin söyledikleri arasındaki farklılıkları fark edip bunları karşılaştırabilmeyi ifade etmektedir. Söylemler arasındaki farkların neler olduğunu, kimlerin kendisiyle aynı fikirde olduğunu kimlerin ise farklı düşündüklerini söyleyebilir.

Konuşma sürecinde sınıflandırmalar yapar.

Konuşma sürecinde geçen nesnelere ve olayları benzerlik-farklılık, öncelik-sonralık, büyüklük-küçüklük gibi özelliklere göre sınıflandırabilmeyi ifade etmektedir. Çocuklar nesne ve olayların önce benzerlikleri, daha sonra farklılıklarını ifade etmesi konusunda desteklenmelidir..

Bir konuyu kendi cümleleriyle yeniden ifade eder.

Çocuğun izlediklerini/dinlediklerini, kendi cümleleriyle ve ana unsurları atlamadan anlatabilmesini ifade etmektedir. Söz konusu becerinin gelişimi için öğretmen çocukları desteklemeli, ayrıca eş anlamlı/ birbirini yerine kullanılabilecek deyim ve ifadeleri kullanmaya teşvik etmelidir. Bu süreçte öğretmenin gerekli gördüğü durumlarda çocuklara yardım etmesi önerilmektedir.

Gerekli durumlarda başkalarının görüşlerini değerlendirir.

Eleştirel düşünme becerisinin erken çocuklukta kazanılması çok önemlidir. Öğretmen, çocukların gerekli durumlarda başkalarının görüşlerindeki katıldığı/katılmadığı yönleri ifade etmesi konusunda çocukları desteklemeli, öncelikle kendi görüşlerinin değerlendirilmesi için çocuklara fırsat vermelidir. Herhangi bir konudaki fikrini ifade ettikten sonra "Ben bu konuda böyle düşünüyorum. Yanılıyor olabilirim. Siz neler düşünüyorsunuz? Bana katılıyor mu-sunuz? Katılmadığınız yönler neler?" gibi sorular sorarak eleştiriyi kabul etme konusunda örnek olmalıdır. Değerlendirmelere "Hiç böyle düşünmemiştim.", "Bunu düşüneneğim." gibi karşılıklar vermeli, eleştirilerini sunduğu için çocuklara teşekkür etmelidir. Farklı görüşte olmanın doğal ve gerekli olduğunu, bu sayede fikirlerin geliştiğini ısrarla vurgulamalı, çocukların eleştiriyi kişiselleştirmemeleri için çocuğa değil düşünceye yönelik söylem geliştirmeleri konusunda destek olmalıdır.

Konuşma sürecinde nefesini/sesini uygun şekilde kullanır.

Konuşma sürecinin tamamında sesin herkes tarafından duyulabilir olmasını ifade etmektedir. Çocukların konuşma sırasında herkesin duyabileceği kadar yüksek bir ses tonu kullanması ama rahatsız edici şekilde çok yüksek olmaması gerekmektedir. Ayrıca çocuklardan konuşma sırasında uygun yerlerde nefes alıp vermesi beklenmektedir.

Konuşmasını desteklemek için görselleri kullanır.

Çocukların söylemlerini desteklemek ve konuşmalarını daha anlaşılabilir düzeye getirmek amacıyla konuşmaları sırasında uygun görseller kullanmasını ifade etmektedir. Çocuklar konuşmaları sırasında anlattıkları konu ile ilgili resim, fotoğraf ya da şekillerle anlatmak istediklerini görsellerle de vurgulayabilirler. Öğretmen uygun fotoğraflar ve resimler bulma konusunda çocuklara destek olabilir.

Hedef kitleye uygun sözlü sunum yapar.

Belirli bir topluluk önünde kendi seçtiği bir konu hakkında etkili iletişim kurallarına uygun şekilde bir konuşma yapmayı ifade etmektedir. Çocuklardan seslerini uygun bir şekilde kullanmaları, konuşacakları konuya ilişkin görsellerle konuşmalarını desteklemeleri ve beden dilini de sürece dâhil ederek bir konuşma yapmaları beklenmektedir.

TAKB.3. Konuşma sürecindeki kuralları uygulayabilme

Konuşacağı konuyu planlar.

Bir yetişkin yardımıyla konuşacağı kitleye uygun bir şekilde konuşacağı konu ile ilgili bir plan hazırlamayı ifade etmektedir.

Konuşurken benzetme ve örneklendirme içeren ifadeler kullanır.

Çocuklardan konuşmaları sırasında anlattıklarını desteklemek amacıyla konu ile ilgili farklı örnekler vermesini ve benzetmeler kullanmalarını içermektedir. Çocuklardan söylemek istediklerini farklı örnekler vererek anlatması beklenmektedir. Çocukların benzetme ifadelerini de kullanması anlatılmak istenileni çok daha anlaşılabilir hale getirecektir. Benzetme cümlelerinde anahtar kelime "gibi" ifadesidir. Öğretmenler anlatmak istedikleri durumu farklı bir varlığa ya da başka bir insana ait özelliği kullanarak benzetme örnekleri verebilir. Hızlı bir şekilde hareket eden ya da koşan biri "tavşan gibi", çok çalışkan biri "arı gibi", mavi göz rengi "deniz gibi" şeklinde örneklerle benzetmeler çeşitlendirilebilir.

Konuşurken Türkçeyi doğru kullanır.

Çocukların uygun sözcükleri ve deyimleri kullanarak konuşma yapmalarını ifade etmektedir. Öğretmenlerden çocuklar konuşurken sözcükleri ve deyimleri anlamlarına uygun şekilde kullanmaları hususunda onları desteklemeleri, yanlış kullanımları uygun şekilde düzelterek örnekler vermeleri ve onlara rol model olmaları beklenmektedir. Ayrıca öğretmenlerin yabancı kelimeleri kullanmamak konusunda titiz olması, çocukları bu konuda teşvik etmesi, çocuklar yabancı kelimeler kullandığında Türkçe karşılıklarını söyleyerek farkındalık yaratması da önem arz etmektedir.

Söylemek istediklerini açık biçimde ifade eder.

Çocuklardan söylemek istediklerini açık bir şekilde söylemeleri beklenmektedir. Bu yaş grubunda çocuklardan uzun cümleler yerine daha kısa ve herkes tarafından açıkça anlaşılabilir konuşmalar yapması beklenmektedir.

Dil bilgisi kurallarına uygun konuşur.

Çocuklardan Türkçe dil bilgisi kurallarına uygun olarak konuşması beklenmektedir. Bu süreçte durum eklerinin ve basit zaman kiplerinin doğru şekilde kullanılması beklenir.

Konuşmasında cümlenin temel öğelerini ve basit bağlaçlar kullanır.

Çocukların konuşmaları sırasında özne ve yüklemi doğru bir şekilde kullanmalarını ve basit bağlaçları uygun bir şekilde kullanmalarını ifade eder. Özne ve yüklem doğru kullanımı dışında nesne ve tümleç gibi yardımcı öğelerin kullanımını da teşvik edilebilir. Bununla birlikte ama, ve, eğer, ile gibi basit bağlaçların konuşma sırasında doğru bir şekilde kullanılması beklenmektedir.

Konuşmasında beden dilini kullanır.

Konuşmanın desteklenmesi amacıyla el, kol ve yüz ifadelerinin kullanımını belirtmektedir. Çocukların konuşma sırasında beden dilini kullanmaları konusunda öğretmenlerin onlara rehberlik etmesi önerilmektedir.

TAKB.4. Konuşma sürecine ilişkin görüşlerini yansıtabilme

Konuşma sürecine etki eden faktörleri söyler.

Konuşmaya etki eden duygular ve çevresel faktörleri söylemeyi ifade etmektedir. Çocuklardan konuşmaları sırasında ne hissettiklerini söylemeleri, süreç içerisinde diğer bireylerin ya da çevresel koşulların (sıcaklık, gürültü ışık vb.) konuşmalarını etkileyip etkilemediğini belirtmeleri beklenmektedir.

Konuşma sürecindeki hatalarını düzeltir.

Konuşma sırasında yapılan hataların farkında olmayı ve bu hataları düzeltmeyi ifade etmektedir. Çocukların hatalarını fark etmeleri, kendileri fark etmediyse bir yetişkinin bu hataları fark ettirmesi ve belirlenen hataların düzeltilerek daha sonra yapılacak olan konuşmalarda aynı hataların yapılmaması beklenmektedir.

TAEOB. Erken Okuryazarlık

TAEOB.1. Yazı farkındalığına ilişkin becerileri gösterebilme

Görsel semboller arasından yazıyı gösterir.

Çocukların etkinlikler aracılığıyla uyarı ve işaret yazıları, logo, etiket, kitap, dergi, gazete, yemek menüleri, TV akıllı işaretleri, afiş, broşür, reçete, takvim vb. günlük yaşamda kullanılan sembolleri fark etmesi, yazının farklı şekillerinin olduğunu anlaması ve resim ile yazıyı ayırt etmesi amaçlanmaktadır.

Yazı yönünü gösterir.

Çocukların resimli kitap, dergi, gazete, afiş, broşür gibi yazılı bir materyaller aracılığıyla yazının nereden başladığı, hangi yöne doğru gittiğini (soldan sağa, yukarıdan aşağıya) fark etmeleri ve parmaklarıyla göstermeleri beklenmektedir.

İletişimde yazıya neden ihtiyaç duyulduğunu açıklar.

Çocuklara yazının günlük yaşamda farklı şekillerde kullanıldığı yerlere yönelik örnekler verilerek dikkat çekilmelidir. Örneğin markette bulunan ürünlerin etiketlerine, trafik tanzim ve işaretlerine, TV akıllı işaretlerine, yemek tarifi vb. dikkat çekilebilir.

Temel noktalama işaretlerini fark eder.

Çocukların yazılı materyallerde yer alan "nokta, soru işareti, ünlem, virgöl, noktalı virgöl ve iki nokta" gibi temel noktalama işaretlerini fark etmesi, adlarını söylemesi ve cümlelerin nokta, soru ve ünlem işaretleri ile bittiğini anlaması beklenmektedir.

TAEOB.2. Cümlelerin sözcüklerden oluştuğunu söyleyebilme

Cümlelerin sözcüklerden oluştuğunu fark eder.

Çocukların cümledeki sözcükleri (ilk, son ve en uzun sözcüğü) göstermesi ve cümledeki sözcük sayısını söylemesi beklenmektedir.

Cümlede sözcükler arasında boşluk olduğunu fark eder.

Çocukların yazılı materyallerde yer alan cümlelerdeki sözcükler arasında boşluk olduğunu ve sözcüklerin bir araya gelerek cümleleri oluşturduğunu fark etmesi beklenmektedir. Çocukların büyük dil birimleri olan cümle ve sözcükleri fark etmesi hece ve harfleri fark etmesine göre daha kolaydır. Etkinliklerin büyük dil birimlerinden küçük dil birimlerine doğru planlanması unutulmamalıdır.

TAEOB.3. Ses bilgisel farkındalık becerileri gösterebilme

Sözcüklerin hece/hecelerden oluştuğunu fark eder.

Çocukların önce yazılı materyallerde (kitap, dergi, afiş, broşür vb.) yer alan sözcükleri, sonra sözcüklerin hece veya hecelerden oluştuğunu fark etmesi, sözcüğün kaç heceden oluştuğunu söylemesi amaçlanmaktadır.

Bazı sözcüklerin uyaklı olduğunu fark eder.

Çocukların önce sözcüklerdeki uyakların (fil-pil, domates-patates, bebek-etek vb.) daha sonra hece ve ses birimlerinin farkında olabileceği unutulmamalıdır. Bu nedenle çocukların sözcük ve sözcüklerdeki uyağı fark ettikten sonra hecelerle ilgili etkinlikler planlanmalıdır.

Sözcüklerin ilk/son seslerini fark eder.

Çocukların bir hece veya sözcükte yer alan ses birimlerini fark etmesi, ilk sesi (at-ay,elma-eldiven) ve son sesi (ayna-masa, arı-ay) benzer olan sözcükleri göstermesi/söylemesi amaçlanmaktadır.

Sözcüklerin ilk/son seslerinden yeni sözcükler üretir.

Çocukların bir hece veya sözcükte yer alan ilk ve son ses birimlerini fark etmesi ve bu ses birimleriyle yeni sözcükler üretmesi amaçlanmaktadır. Bu aşamada bütün harflerin seslerini verme gibi bir amacımız olmadığı için sözcüklerin ilk seslerini fark etme etkinliklerinde çıkartılış sesi ve ismi aynı olan sesli harfler "a,e,i,o,u,ü" ile başlamak daha doğru olacaktır.

Burada amaç çocuklara alfabede yer alan 29 harfin seslerini belli bir sırada öğretmek değildir. Bütün harflerin seslerinin belli bir sıraya göre öğretimi ilkokulda okuma-yazma öğretimi kapsamındadır. Ses bilgisel farkındalık alt becerileri ele alınırken çocukların hazırbulunuşluk düzeylerinin göz önünde bulundurulması gerektiği unutulmamalıdır. Çocukların heceleri duyması ve sözcüklerdeki heceleri ayırması hecelerdeki sesleri ayırmaya göre daha zor bir beceridir; bu nedenle çocukların bu beceriyi kazanabilmeleri için şiir, şarkı ve kitaplarda yer alan yakları dikkatlice dinlemelerini ve fark etmelerini sağlamak gerekmektedir.

TAEOB.4. Sözcüklerin harflerden oluştuğunu fark edebilme**Sözcüklerin harflerden oluştuğunu fark eder.**

Çocukların yazılı materyallerde yer alan cümlelerdeki sözcüklerin harflerden oluştuğunu, harflerin farklı şekillerinin olduğunu anlaması amaçlanmaktadır.

Sözcükte yer alan büyük ve küçük harfleri gösterir.

Çocukların yazılı materyallerde yer alan cümlelerdeki sözcüklerin harflerin bir araya gelerek hece ve sözcükleri oluşturduğunu ve harflerin büyük ve küçük şekillerinin olduğunu anlaması amaçlanmaktadır.

TAEOB.5. Okuma öncesi becerileri kazanabilme**Kitabın temel unsurlarını bilir.**

Çocuklara kitapta emeği geçenler (yazar, çizer)in kim olduğu, kapakta hangi bilgilerin yer aldığı, sırt ve arka kapağın işlevi gibi hususların açıklanması gerekir.Günlük yaşamda kullanılan gazete, dergi, broşür gibi farklı okuma materyallerinin bölümlerinin isimleri de (önü, arkası, iç sayfaları vb.) çocuklara tanıtılmalıdır.

Uygun okuma şeklini bilir.

Çocuklara kitabın nasıl tutulacağı, okumaya nerden başlanacağı, hangi yönde okunacağı gibi hususların açıklanması gerekmektedir. Okurken doğru pozisyon alma, materyal ile göz mesafesini ayarlama gibi hususlara vurgu yapılarak çocuğa model olunur.

TAEOB.6. Yazma öncesi becerileri kazanabilme**Yazma için uygun oturma pozisyonu alır.**

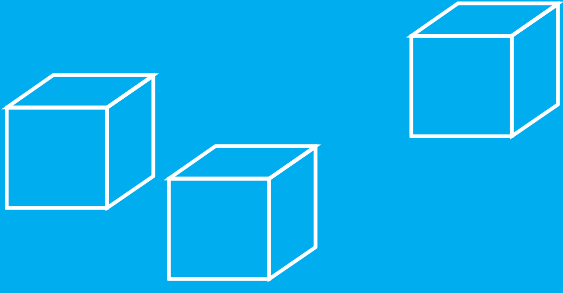
Çocukların boyama ve çizgi çalışmaları yoluyla çeşitli ürünler oluşturması, kalemi doğru tutması, yazı yazarken uygun oturma pozisyonu alması amaçlanmaktadır.

İstenilen nitelikte yazar ve çizer.

Çocukların boyama ve çizgi çalışmaları yoluyla kalem kontrolü kazanarak çizgileri istenilen nitelikte çizmesi amaçlanmaktadır.

Boyama ve çizgi çalışmaları yapar.

Çocukların boyama ve çizgi çalışmaları yoluyla çeşitli ürünler oluşturması, kalemi doğru tutması, yazı yazarken uygun oturma pozisyonu alması ve kalem kontrolü kazanarak çizgileri istenilen nitelikte çizmesi amaçlanmaktadır.

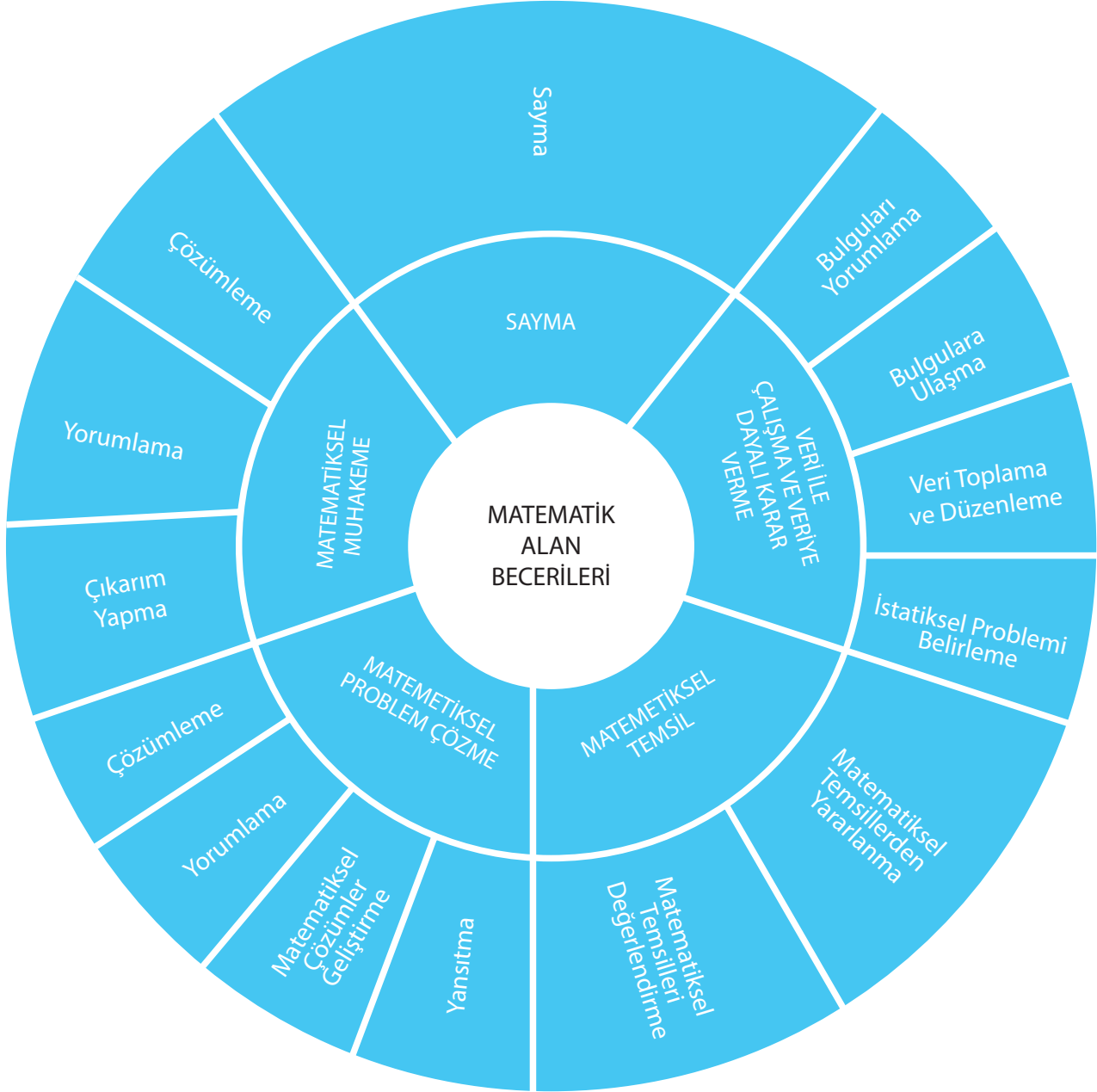

MATEMATİK ALAN BECERİLERİ

4.2. MATEMATİK ALAN BECERİLERİ

Matematik; sayıları ve sayıların niceliklerini, işlemleri ve cebirsel düşünmeyi, nesnelerin geometrisini ve matematiksel problemleri verilere dayalı olarak araştırma süreçlerini içerir. Okul öncesi dönemdeki çocuklar için bu süreçler, aktif katılıma imkân sağlayan, olabildiğince somut örnek ve materyallerle zenginleştirilerek tüm duylara hitap eden ve günlük yaşamla ilişkilendirilmiş bir şekilde yürütülmelidir.

Matematik alanı çocukların matematiği sevmeleri, matematiksel bakış açısı geliştirmeleri, temel matematiksel bilgi ve becerileri kazanmaları açısından önemlidir.

Matematik Alan Becerileri:

- Sayma
- Matematiksel Muhakeme
- Matematiksel Problem Çözme
- Matematiksel Temsil
- Veri ile Çalışma ve Veriye Dayalı Karar Verme

4.2.1. SAYMA

Sayma becerisi; sayı sözcüklerini doğru ifade etmeyi, sayıların büyüklük ve küçüklük ilişkisini kavrayarak belirli aralıkta ritmik saymayı, sayıların temsil ettiği nesne miktarını ve nesne miktarının temsil ettiği sayıyı belirlemeyi, nesne miktarını belirten sayıyı ilk bakışta söylemeyi kapsar. Okul öncesi dönemdeki çocuklar günlük yaşamın içerisinde hemen her yerde sayılarla karşılaşmakta, sayıların telaffuzuna şahit olmakta, sayıların bir anlam ifade ettiğine yönelik anlayış geliştirmektedir. Başlangıçta anlamlı bir şekilde kullanıp sayma eylemi gerçekleştiremeseler de erken matematik becerilerinin gelişimi açısından oldukça önemli deneyimler elde etmektedirler. Okul öncesi düzeyde sayma alan becerisi "Sayma" bütünlük becerisi ile ele alınır.

Sayma: Belirli aralıkta birer ritmik saymayı, nesne grubunda yer alan nesne miktarını sayarak ortaya çıkarmayı, nesne miktarını temsil eden sayıyı bulmayı, algıya dayalı olarak bir bakışta saymayı kapsar. Çocuklardan 1 ile 20 arasında birer ritmik sayması, kendisine söylenen 1'den büyük herhangi bir sayıdan başlayarak birer ritmik sayması, 1 ile 20 arasında nesne veya varlık miktarını söylemesi, 1 ile 5 arasında nesne veya varlık bulunduran iki gruptan diğerine göre daha az veya daha çok sayıda nesne veya varlık bulunduran grubu bir bakışta söylemesi, 1 ile 5 arasında nesne veya varlık bulunduran gruptaki nesne sayısını bir bakışta söylemesi beklenmektedir.

4.2.2 MATEMATİKSEL MUHAKEME

Matematiksel muhakeme, matematiksel bilgiye ilişkin mantığa uygun çıkarımlar yapma sürecidir. Aynı zamanda kapsamlı ve sistemli düşünme şeklidir. Matematiksel muhakeme, matematiğin sorma ve sorgulama boyutu olarak ifade edilebilir. Erken yıllardan itibaren çocuklar çevresinde olup bitenleri sorma ve sorgulama eğilimindedir. Çocukların bu dönemdeki doğal merakından hareketle matematiksel olgu, olay ve ilişkileri düşünmelerine, sormalarına, sorgulamalarına fırsat verilmelidir. Böylelikle matematiğe ilişkin kendi anlayışlarını geliştirmeleri desteklenmiş olur. Okul öncesi düzeyde matematiksel muhakemenin bütünlük becerileri "Çözümleme", "Yorumlama", "Çıkarım Yapma" şeklinde sıralanır.

Çözümleme: Çocuğun matematiksel olgu, olay ve durumları meydana getiren parçaları ve bu parçalar arasındaki ilişkileri belirlemesini kapsayan süreçler bütünüdür. Çocuklardan oyun hamurundan yapılan bütün hâlindeki bir şekli iki veya daha fazla eş parçalara ayırabilmesi, yapboz veya tangram gibi parçalara ayrılabilen yapıların parçalarını belirleyebilmesi, aynı-benzer-ilişkili parçaları bulabilmesi ve birleştirerek bütünü oluşturabilmesi beklenmektedir.

Yorumlama: Yorumlama çocuğun matematiksel olgu, olay ve durumları anlamlarını koruyup, farklı şekillerde ifade ederek dönüştürmesini kapsayan süreçler bütünüdür. Çocuklardan farklı büyüklüklerdeki, yönlerdeki, farklı kenar ve açılara sahip geometrik şekilleri tanıyabilmesi ve oluşturabilmesi; sayıları rakamlar, nesnelere, çizimler kullanarak belirtmesi, nesne veya varlıkların birbirlerine göre konumlarını ifade etmesi; kodlama yoluyla farklı sembollerden yararlanarak oluşturulan matematiksel ifadeleri açıklaması beklenmektedir.

Çıkarım Yapma: Çocuğun matematiksel olgu, olay ve durumlara ilişkin varsayım, örüntü, karşılaştırma, önerme ve değerlendirmelere dayalı olarak sonuçlar çıkarmasını (çıkarımda bulunmasını) kapsayan süreçler bütünüdür. Çocuklardan bir uzunluğun iki farklı standart olmayan ölçme aracıyla ölçüldüğünde ortaya çıkan farklı birim sayısını açıklaması beklenmektedir. Bir örüntünün aynısını oluşturabilmesi, kuralını söylemesi, örüntüyü devam ettirmesi, yeni bir örüntü oluşturması beklenmektedir. Bunun yanında olay veya ölçüme ilişkin tahminleri ile elde ettiği sonuçları karşılaştırması, nesne veya varlıkların uzunluk, büyüklük, ağırlık gibi özelliklerini karşılaştırması; günlük yaşamdan gerçekleşmesi mümkün olan veya olmayan olaylara örnekler vermesi beklenmektedir.

4.2.3. MATEMATİKSEL PROBLEM ÇÖZME

Matematiksel problem çözme becerisi olay, olgu veya durumların içerdiği problemler karşısında matematiksel çözümler geliştirme sürecini ifade eder. Bu beceri; problem durumunun belirlenmesi, analiz edilmesi, probleme ilişkin verilerin ve çözüme ilişkin beklentilerin ilişkilendirilmesi, çözüme yönelik stratejiler geliştirilmesi, olası sonuçlara ilişkin tahminlerin ortaya konulması ve probleme getirilen çözüme ulaşma sürecinin çeşitli şekillerde paylaşılması, temsil

edilmesi gibi süreçleri içerir. Okul öncesi dönemdeki çocuklar günlük yaşam deneyimleri başta olmak üzere matematiği öğrenme ve keşfetme süreçlerinde birbirinden farklı problemlerle karşılaşmaktadır. Bu problemler çocukların daha fazla matematiksel muhakeme yapmalarına, sahip oldukları matematiksel bilgi ve becerileri gözden geçirerek kullanmalarına, farklı ilişkilendirmeler kurmalarına ve böylece yeni bilgiler edinmelerine imkân sağlar. Okul öncesi düzeyde matematiksel problem çözmenin bütünlük becerileri “Çözümleme”, “Yorumlama”, “Matematiksel Çözümler Geliştirme” ve “Yansıtma” şeklinde sıralanır.

Çözümleme: Çocuğun matematiksel problem durumlarını ve çözüme ulaşma süreçlerini meydana getiren parçaları ve bu parçalar arasındaki ilişkileri belirlemesidir. Çocuklardan kendisine sunulan bir nesne grubu ile aynı sayıda yeni bir nesne grubu oluşturması, bir nesne grubunda belirtilen sayıya göre ne kadar eksik veya fazla nesne olduğunu söylemesi, 10'a kadar olan nesnelere iki kişiye veya kutuya paylaşması; sınıflandırmaya dâhil edilebilecek, edilemeyecek nesne veya varlıkları söylemesi, örüntüdeki eksik veya hatalı unsuru söylemesi beklenmektedir.

Yorumlama: Çocuğun matematiksel problem durumlarını ve çözüme ulaşma süreçlerini meydana getiren unsurların anlamlarını koruyarak farklı şekillerde ifade etmesi ve dönüştürmesidir. Çocuklardan bir arada bulunan nesne veya varlıkları farklı özelliklerine göre yeniden sınıflandırması, iki farklı nesne veya varlığı karşılaştırarak benzerlik ve farklılıklarını söylemesi, kodlama yoluyla farklı sembollerden yararlanarak matematiksel ifadeler oluşturması beklenmektedir.

Matematiksel Çözümler Geliştirme: Çocuğun matematiksel bir problemin çözümüne yönelik strateji geliştirmesi, stratejilerden yararlanarak problemleri çözmesi ve problem çözme süreçlerini kontrol etmesidir. Çocuklardan bir grup nesnenin miktarını saymadan nasıl belirleyeceğine ilişkin çözüm yolları oluşturması, çözüm yollarını açıklaması, bu yolları denemesi, kendisine sunulan çözüm yolları arasından uygun olanı seçmesi, çözüm yolunu seçme gerekçelerini açıklaması ve çözüme yönelik iş birliği yapması beklenmektedir.

Yansıtma: Çocuğun matematiksel problemlerin çözümüne ilişkin deneyimlerini gözden geçirmesi, deneyimlerine dayalı olarak çıkarımlarda bulunması ve çıkarımlarını değerlendirmesidir. Çocuklardan matematiksel bir problemin çözümüne ilişkin süreçleri ifade etmesi, çözüme ulaştıran yol veya stratejiyi uygulayabileceği farklı problemleri belirtmesi, matematiksel problemlerin çözümüne ilişkin deneyimlerini çevresindekilerle paylaşması beklenmektedir.

4.2.4. MATEMATİKSEL TEMSİL

Matematiksel veya matematiksel bir hâle dönüştürülebilir bir durumun, problemin, çözümün veya açıklamanın sergilenmesi ve ifade edilmesidir. Başlıca kullanılan temsiller şunlardır: sembol, grafik, şekil ve somut nesnelere. Okul öncesi dönemdeki çocukların bilişsel özellikleri gereği öğrenme süreçlerinde çoklu duyuların kullanılması önemlidir. Matematik alanı açısından bakıldığında temsiller hem anlamsal bir öneme sahip olmalı hem de matematiksel özellik ve ilişkilerin daha açık, net ve somut bir şekilde ortaya koyulmasına imkân sağlamalıdır. Bu açıdan matematiksel içeriğin çocuklara sunumu ve matematiksel temsillerin taşıdığı anlamların çocuklar tarafından fark edilip çözümlenerek matematiksel anlayış geliştirebilmeleri açısından matematiksel temsil becerisi önemlidir. Okul öncesi düzeyde matematiksel temsilin bütünlük becerileri “Matematiksel Temsillerden Yararlanma” ve “Matematiksel Temsilleri Değerlendirme” şeklinde sıralanır.

Matematiksel Temsillerden Yararlanma: Çocuğun matematikte kullanılan genel sembolleri tanıması, matematiksel özellikleri veya matematiksel olarak ortaya konulabilecek özellikleri uygun şekilde açıklayabilecek temsilleri belirlemesi ve kullanmasıdır. Çocuklardan matematiksel olan ve olmayan semboller, işaretler arasından rakamlar, şekiller ve grafikler gibi matematiksel temsilleri göstermesi; ismi söylenen geometrik şekli, rakamı, sayıyı göstermesi; nesne miktarına karşılık gelen rakamı, sayıyı göstermesi; belirtilen durumu yansıtan grafiği göstermesi; boncuk, çubuk, pul gibi materyallerle rakam, şekil ve grafikler oluşturması; tanıdık bir çevrenin krokisini kullanması ve oluşturması beklenmektedir.

Matematiksel Temsilleri Değerlendirme: Çocuğun matematiksel temsilin taşıdığı, ifade etmek istediği, açıkladığı veya temsil ettiği matematiksel özellik ve anlamları analiz etmesi ve farklı durumlar için oluşturulmuş matematiksel temsiller ile aynı durumlar için oluşturulmuş farklı matematiksel temsilleri karşılaştırmasıdır. Çocuklardan kendisine sunulan bir sayı kadar nesne grubu oluşturması, gösterilen bir geometrik şeklin özelliklerini açıklaması, bir grafikte yer alan kategorileri ve kategorilerin birbirlerine göre azlık-çokluk durumunu söylemesi, sayıları büyükten küçüğe-küçükten büyüğe doğru sıralaması, 10'a kadar olan sayılarda kendisine söylenen bir sayıdan önceki ve sonraki sayıyı söylemesi, geometrik şekillerin özelliklerini karşılaştırması, farklı durumları ifade eden grafikleri karşılaştırması beklenmektedir.

4.2.5. VERİ İLE ÇALIŞMA VE VERİYE DAYALI KARAR VERME

Günümüzde veriler ve verilere dayalı işlemler ile bu yönde sergilenebilecek beceriler önem kazanmıştır. Bu beceri çocukların günlük yaşamdan araştırılabilecek bir soru veya sorunu tespit etmelerini, duruma ilişkin sorular oluşturmalarını, sorularına cevap oluşturabilecek veriler elde etmelerini, elde ettiği verileri çeşitli şekillerde düzenlemelerini, analiz etmelerini, elde ettiği bulgulardan sonuç çıkarmalarını ve sonuçları değerlendirmelerini içerir. Okul öncesi dönemdeki çocuklar dünyayı anlama ve keşfetme süreçlerinde matematiksel özellik ve ilişkilere yönelik de bilgiler ve veriler elde etmektedir. Elde ettikleri bu bilgi ve verileri kendilerince anlamlandırmaktadırlar. Bu dönemdeki çocuklar matematiksel olgu ve olaylar hakkında kendi doğal çabaları doğrultusunda ölçümler ve değerlendirmeler yapmakta, tahminlerde bulunmakta, çıkarımlar yapmakta, elde ettiği bilgi ve verileri çeşitli şekillerde ifade etmekte ve bilgiye/veriye dayalı karar verebilmektedir. Okul öncesi düzeyde veri ile çalışma ve veriye dayalı karar vermenin süreç bileşenleri "İstatistiksel Problemi Belirleme", "Veri Toplama ve Düzenleme", "Bulgulara Ulaşma" ve "Bulguları Yorumlama" şeklinde sıralanır.

İstatistiksel Problemi Belirleme: Bu beceri çocuğun günlük yaşamda araştırma süreçleri sonucunda çözüme veya açığa kavuşacak durumları belirlemesini ve buna yönelik araştırma sorularını oluşturmasını kapsar. Çocuklardan günlük yaşamda araştırılabilecek problemleri söylemesi ve kendi cümleleriyle açıklaması beklenmektedir.

Veri Toplama ve Düzenleme: Çocuğun belirlediği problemin çözümüne götürecek bilgilere ve verilere ulaşma noktasında planlar yapmasını, bilgi ve verileri elde etmesini, elde ettiği bilgi ve verileri düzenleyerek çeşitli yollarla problemi ifade etmesini, somutlaştırmasını kapsar. Çocuklardan matematiksel bir probleme cevap bulabilmek için bilgi toplanacak kaynakları söylemesi ve probleme ilişkin veri toplaması, verileri kaydetmesi, düzenlemesi, grafik, figür, temsil gibi somut araçlarla ifade etmesi beklenmektedir.

Bulgulara Ulaşma: Çocuğun elde ettiği bilgi ve verileri analiz edebilmek için uygun yolları belirleyip analiz etmesini kapsar. Çocuklardan nesne veya varlıkların benzer, aynı veya farklı özelliklerini söylemesi, elde ettiği verilerle toplama veya çıkarma gibi basit düzeyde yapabileceği işlemleri söylemesi, nesne veya varlıkları çeşitli özelliklerine göre eşleştirmesi, sınıflandırması, karşılaştırması ve sıralaması beklenmektedir.

Bulguları Yorumlama: Çocuğun elde ettiği bulgulardan hareketle sonuç çıkarmasını, ulaştığı sonuçların söz konusu problemi çözme konusunda yeterli olup olmadığını değerlendirmesini kapsar. Çocuklardan veri toplama süreçleri sonucunda ulaştığı sonuçları dramatizasyon, sanat çalışması, grafik düzenleme, çizim yapma, açıklama gibi çeşitli yollarla ifade etmesi; ortaya çıkan sonuçlarla ilgili düşüncelerini paylaşması beklenmektedir.

MATEMATİK ALANI ÖĞRENME ÇIKTILARI VE AÇIKLAMALARI

MAB6. Sayma

MAB.1. Ritmik ve algısal sayabilme

1 ile 20 arasında birer ritmik sayar.

Çocuklardan; 20'ye kadar ileriye doğru birer ritmik saymaları, 20'den geriye doğru birer ritmik saymaları ve belirtilen bir sayıdan ileri veya geri doğru birer ritmik saymaları beklenmektedir. Hareketli oyunlar, çocuk şarkıları, tekerlemeler, parmak oyunları kullanılarak çocukların ritmik sayma becerileri desteklenebilir.

1 ile 20 arasında nesne/varlık sayısını söyler.

Çocuklardan; birer sayarak nesnelerin/varlıkların sayısını söylemeleri, ikişer sayarak nesnelerin/varlıkların sayısını söylemeleri, beşer sayarak nesnelerin/varlıkların sayısını söylemeleri beklenmektedir. Yapılandırılmış veya doğal materyaller kullanılarak, gezi ve gözlem etkinliklerinde veya günlük rutinler içerisinde nesnelerin/varlıkların sayılmasına yer verilebilir.

1 ile 5 arasında nesnelerin/varlıkların miktarını bir bakışta söyler.

Çocuklardan; aşamalı olarak 1 ile 3 arasında nesnelerin/varlıkların sayısını bir bakışta söylemeleri, 1 ile 4 arasında nesnelerin/varlıkların sayısını bir bakışta söylemeleri, 1 ile 5 arasında nesnelerin/varlıkların sayısını bir bakışta söylemeleri beklenmektedir. Başlangıç seviyesinde çocuklar tarafından nesne miktarının kolay algılanabilmesi için beyaz zemin üstüne siyah noktalı kartlar veya tek tip ve detaysız nesnelerin kullanılması önerilir. Çocukların birer birer sayma eğilimi göstermelerini engellemek için kartlara veya nesne/varlık gruplarına en fazla 2-3 saniye için bakmalarına izin verilir.

MAB1. Matematiksel Muhakeme

MAB.2. Matematiksel olgu, olay ve nesnelerin özelliklerini çözümleyebilme

Bir bütünü oluşturan parçaları gösterir.

Çocuklardan; nesne, olgu ve olayları oluşturan parçaları göstermeleri, bir bütünü parçalarına ayırmaları, bütünü oluşturacak parçaları birleştirmeleri, bir örüntüyü, bir bütünü, bir grafiği oluşturan öğeleri göstermeleri, geometrik şekillerin kenar ve köşelerini göstermeleri beklenmektedir. Çocuklarla geometrik şekiller, örüntü kartları, çeşitli grafikler, bloklar, pullar, boncuklar, yapbozlar, tak-çıkarcı oyuncaklar, tangramlar, kavram kartları gibi somut materyallerle çalışmalar yürütülebilir. Hikâye anlatımları yapılabilir ve hikâyelerde anlatılanları yansıtan/yansıtmayan hikâye/durum kartları kullanılabilir.

Bir bütünü oluşturan parçalar arasındaki ilişki/ilişkisizlik durumlarını açıklar.

Çocuklardan; bir bütünü veya bir bağlamla ilişkili olan/olmayan parçaları söylemeleri, parçalar arasındaki ilişki/ilişkisizlik durumlarını açıklamaları, birbirleriyle eş olan/olmayan, eşit olan/olmayan parçaları söylemeleri beklenmektedir. Çocuklarla yapılacak çalışmalarda eşit ve eşit olmayan dilimlere ayrılmış geometrik şekiller, farklı büyüklüklerde şekiller veya özdeş materyaller, parçaları eksik materyaller, tangramlar, yapbozlar, tak-çıkarcı oyuncaklar, kavram kartları, hikâye/durum kartları, günlük yaşamdan semboller kullanılarak oyun, hikâye anlatımı, bilmece, soru-cevap, eşleştirme gibi etkinlikler yapılabilir.

Nesne, olgu ve olayları oluşturan parçaları gösterir.

Çocuklardan bir grupta hangi nesne veya varlıkların yer aldığını söylemeleri, tek tek göstermeleri; şekillerin kenar ve köşelerini göstermeleri, boyamaları, işaretlemeleri veya parmaklarıyla takip ederek belirtmeleri; bir örüntünün hangi öğelerden oluştuğunu söylemeleri ve öğeleri göstermeleri; tangram, yapboz gibi çeşitli parçaların birleştirilmesiyle oluşturulmuş yapıları meydana getiren şekil veya parçaları söylemeleri, göstermeleri; bir olay örgüsü veya rutini ifade eden olay kartları veya şeridi içerisinde yer alan görüntüleri / görselleri göstermeleri beklenir.

Eş / eşit olan / olmayan parçaları gösterir.

Çocuklardan nesne veya varlıkların çeşitli özelliklerine örnek olarak aynı renkte ve uzunlukta, aynı şekilde ve renkte olan/olmayan materyalleri göstermeleri; birleştiklerinde bir geometrik şekli tam olarak oluşturması açısından eş olan / olmayan parçaları göstermeleri; bir geometrik şeklin uzunlukları eşit olan/olmayan kenarlarını göstermeleri; uzunlukları, enleri, boyları, nesne miktarları birbirine eşit olan/olmayan materyalleri/nesne gruplarını göstermeleri; aynı tonlara sahip renk kartlarını, aynı nesne miktarını gösteren sayıyı göstermeleri; farklı büyüklüklerde veya biçimsel özelliklerdeki geometrik şekiller ile eş büyüklüğe veya forma sahip gölgeleri, oyukları, çerçeveleri göstermeleri beklenir.

MAB.3. Matematiksel olgu, olay ve nesnelere yorumlayabilme**Matematiksel olgu ve olayları farklı materyaller/semboller kullanarak ifade eder.**

Çocuklardan; matematiksel durum, olgu ve olayları farklı materyaller/semboller kullanarak ifade etmeleri; farklı materyaller kullanarak durum, olgu veya olayları ifade eden matematiksel sembol veya ifadeler oluşturmaları beklenmektedir. Örnek olarak üç adet nesne bulunan nesne grubunda "Burada kaç adet nesne var?" sorusu sorulduğunda çocuktan aynı sayıda başka bir nesne grubu oluşturarak "Bu kadar var" şeklinde ifade etmesi, parmaklarıyla üç işareti yapması, toprak, kum veya yazma yüzeyine üç çentik atarak göstermesi, bir üçgen göstererek "Bu şeklin kenarları kadar" şeklinde bir ifade ortaya koyması beklenir. Çocuklarla yapılacak çalışmalarda manipülatif materyaller, farklı geometrik şekiller, rakamlar, çeşitli semboller, sayı çubukları, renk kartları, kavram kartları kullanılarak kodlama ve örüntü çalışmaları, farklı materyaller kullanılarak geometrik şekillerin, rakamların oluşturulması çalışmaları yürütülebilir. Materyal veya kartların başka bir kavram, hareket veya olguyu temsil eden birer sembol olarak kullanıldığı aşamalı oyunlar oynanabilir.

Geometrik şekillerin farklı biçimsel özelliklere sahip örneklerini oluşturur.

Çocuklardan; farklı büyüklüklerde, farklı yönlerde konumlandırılmış, farklı kenar uzunluklarına sahip, farklı açısız özelliklerde olması gibi farklı biçimsel özelliklere sahip geometrik şekiller oluşturmaları beklenmektedir. Çocuklarla manipülatif materyaller kullanarak farklı kenar özelliklerine, farklı büyüklüklere sahip şekiller oluşturulabilir. Şekiller farklı konumlandırmaya müsait platformlara yerleştirilebileceği gibi, yapıştırma, çizme ve çevirme gibi yollarla farklı duruşlarda şekiller oluşturulabilir.

Nesne/varlıkların konum, şekil gibi matematiksel özelliklerini farklı yollarla ifade eder.

Çocuklardan; nesnelere/varlıkların birbirlerine göre konumlarını söylemeleri, geometrik şekillerin özelliklerini kendi ifadeleri ile açıklamaları, nesne, durum, olgu ve olayları farklı materyaller/temsiller kullanarak ifade etmeleri geometrik şekillere benzer özelliklere sahip nesnelere örnekler vermeleri beklenir. Çocuklarla yapılacak olan çalışmalarda krokiler kullanılabilir, şehir oluşturma oyunları oynanabilir. Varlıkların konumlarını birbirine göre betimleme ve betimlenen varlığı bulma oyunları, oryantiring, hazine avı oyunları oynanabilir. Geometrik şekiller ile ilgili bilmece, dokunsal olarak şekilleri tanıma-anlatma etkinlikleri, çocukların şekilleri nelere benzettikleri ile ilgili anlatım-tartışma etkinlikleri yapılabilir, şekillerin kenar ve köşe sayıları, rakamların sayı değerleri ritim, hareket, dans gibi etkinliklerle farklı şekillerde ifade edilebilir. Çocuklardan bireysel olarak veya bir araya gelerek bedenleriyle geometrik şekiller oluşturmaları istenebilir.

MAB.4. Matematiksel olgu, olay ve nesnelere ilişkin çıkarım yapabilme**Nesnelere ölçülebilir özelliklerine ilişkin çıkarımda bulunur.**

Çocuklardan; belirtilen bir alana sığabilecek nesne veya varlık miktarına ilişkin çıkarımda bulunmaları, belirtilen bir uzunluğun standart olmayan bir birim cinsinden ölçülmesine ilişkin çıkarımda bulunmaları, belirtilen sıvı veya akışkanın belirli bir hacme sığabilme durumuna ilişkin çıkarımda bulunmaları, belirtilen nesnelere ağırlıklarına ilişkin çıkarımda bulunmaları beklenmektedir. Çocuklarla yapılacak çalışmalarda farklı büyüklüklerde alanlara sahip geometrik şekiller, çalışma yaprakları, eş kare veya dikdörtgenden oluşan yüzey kaplama tablaları kullanılabilir. Uzunluk ölçümü yapılabilecek karış, adım, çubuk, pipet, kalem gibi standart olmayan araçlar kullanarak birim sayısı bulma/uzunluk tahminine dayalı etkinlikler planlanabilir. Çeşitli hacimlere sahip şeffaf kaplar kullanılarak

belirli sıvı veya akışkanın birim cinsinden tahminleri yapılabilir. Eşit kollu terazi ile farklı ağırlıklar kullanarak ağırlığa ilişkin tahmin, hissetme ve denemeye dayalı oyunlar oynanabilir.

Kendisine sunulan örüntüyü kopyalar

Çocuklardan kendilerine sunulan basit örüntülerin aynılarını oluşturmaları beklenir.

Örüntüyü kuralına uygun olarak devam ettirir.

Çocuklardan kendilerine sunulan, en az 3 birim devam eden ve sonraki birimleri boş bırakılmış olan örüntüleri kuralına uygun olarak devam ettirmeleri beklenir. Öncelikli olarak iki farklı öğeden oluşan ve birbirini birer sırayla takip eden örüntüler, ileri düzeye doğru en fazla 5 farklı öğeden ve farklı sayılarda sistematiğe / kurala sahip olarak 3 birim tekrar devam eden örüntüler ve sonraki bölümleri boş bırakılmış olan örüntülerle çalışılabilir. Somut nesnelere kurala uygun sıralamalar yaparak veya çalışma kağıtlarıyla boyamalar yaparak çalışmalar yürütülebilir.

Örüntü oluşturur.

Çocuklardan; verilen bir örüntüyü kopyalamaları, verilen bir örüntüyü devam ettirmeleri, verilen bir örüntüyü genişletmeleri, kuralı verilen bir örüntüyü oluşturmaları, verilen bir örüntüyü dönüştürmeleri, özgün bir örüntü oluşturmaları beklenmektedir. Çocuklarla yapılacak olan çalışmalarda çalışma yaprakları, örüntü kartları, pullar, boncuklar, bloklar, renk kartları, kavram kartları gibi somut materyaller kullanılabilir. Ayrıca harekete, dansa, ritme dayalı örüntü çalışmaları da yapılabilir.

Nesne, olgu ve olayları karşılaştırır.

Çocuklardan; nesnelere, varlıkları, sembollerini, olay veya olguları, nesne ve varlıkların büyüklükleri, uzunlukları, genişlikleri, ağırlıkları, miktarları, sayısal değerleri, konumları, alanları, renk tonları, sıcaklıkları, ağırlıkları, meydana gelme zamanları gibi çok çeşitli özelliklerine göre karşılaştırma yapmaları, ölçüm veya detaylı gözlem öncesi tahminlerde bulunup tahmin ve gözlem sonuçlarını karşılaştırmaları, adım, karış, kalem boyu gibi standart olmayan ölçme araçları ile yapılan ölçüm sonuçlarını karşılaştırmaları beklenmektedir. Çocuklarla yapılacak olan çalışmalarda zıt kavramlar karşılaştırmanın temelinde yer alabilir, günlük yaşam deneyimlerinden ve günlük yaşamda karşılaşılabilen nesne, varlık veya olgulardan faydalanılabilir. Çocuklarla nesne veya varlıkların özelliklerinin belirlenmesi açısından tahmine dayalı oyunlar oynanabilir. Standart olmayan araçları deneyimlemeleri sağlar. Çocukların yaptıkları karşılaştırmaları sıralama boyutuna taşımaları ve karşılaştırma deneyimlerini sözel/görsel çeşitli yollarla ifade etmeleri sağlanmalıdır.

Nesne, olgu ve olaylara ilişkin çıkarımlarını söyler.

Çocuklardan; bir grafik ile ortaya konulmak istenen durumu/özellikleri kendi cümleleriyle açıklamaları, hazır olarak sunulan eşleştirme veya gruplandırmalara ilişkin düşüncelerini açıklamaları, ifade edilen bir olayın gerçekleşmesi ihtimaline yönelik fikirlerini söylemeleri, gerçekleşmesi imkânsız/muhtemel/kesin olan ve olmayan olaylara örnekler vermeleri, bir olayın gerçekleşip gerçekleşmeyeceğine ilişkin düşüncelerini açıklamaları beklenmektedir. Çocuklarla yapılacak olan çalışmalarda aşına olunan/olunmayan araç, gereç veya materyallerin kullanım amaçları üzerine tartışmalar yapılabilir. Grafikler, çalışma yaprakları, görseller, kavram kartları kullanılabilir. Günlük yaşam olayları hakkında gözlemler, tartışmalar, beyin fırtınası, soru-cevap etkinlikleri yapılabilir.

MAB2. Matematiksel Problem Çözme

MAB.5. Matematiksel problemleri çözümlenebilir

Matematiksel problemlere ilişkin parçaları söyler.

Çocuklardan kendilerine sunulan veya yaptıkları bir örüntüde, sıralamada sırayı / kuralı bozan unsuru, eşleştirmede uygun olmayan eşlemeyi, gruplandırmada gruba dahil olmaması gereken veya dahil olması gerektiği halde dışarıda kalmış olan öğeyi / öğeleri söylemeleri; bir geometrik şekil oluşturmaları için kendilerine verilen / buldukları parçaların şekli oluşturmak için uygun olup olmadığını, sayıca eksik veya fazla olup olmadığını söylemeleri; bir nesne grubunda yer alan nesnelere sayısının belirtilen bir sayıya göre eksik veya fazla olup olmadığını söylemeleri; konumu belirtilen nesne veya varlıkların belirtilen konumda bulunup bulunmadıklarını söylemeleri beklenir.

Kendisine sunulan çözüm yolunu dener

Çocuklardan onlara sunulan / tanıtılan matematiksel problemler karşısında yönergelerle belirtilen bir çözüm yolunu denemeleri beklenir. Örnek olarak kenar oluşturması için yeterli miktarda materyal verilerek bu materyallerden geometrik şekilleri oluşturmalarının istenmesi; eksik / fazla nesne miktarını eklemeler / çıkarmalar yaparak tamamlamaları gerektiği söylenerek beklenen sayıya ulaşmalarının istenmesi.

Matematiksel durumlara ilişkin eksik/fazla/uyumsuz olan parçaları söyler.

Çocuklardan; bir örüntüde, basit bir düzenekte, bir grupta veya bir geometrik şekli meydana getirecek parçalarda (kenar oluşturacak öğeler) yer alan eksiklik/fazlalık/uyumsuzluk durumlarını ifade etmeleri beklenir.

Matematiksel problemlerin parçaları arasındaki ilişkileri açıklar.

Çocuklardan bir örüntüde kuralı bozan unsurun aykırı veya uyumsuz olma nedenini, bir bütünü oluşturması beklenen parçalar arasındaki uyumsuzluk/eksiklik/fazlalık durumlarının nedenlerini, eşleştirme/gruplandırma/sınıflandırma açısından oluşan uyumsuzluk veya dahil olamama durumlarının nedenlerini açıklaması beklenir.

Bir bütünün eksik/fazla parça sayısını söyler.

Çocuklardan; bir geometrik şekli oluşturmak için eksik veya fazla olan parça sayısını söylemeleri, sunulan bir nesne grubunun bir diğer nesne grubuna göre eksik veya fazla olan nesne sayısını söylemeleri, sunulan bir nesne grubunun belirtilen bir sayıya göre eksik veya fazla olan nesne sayısını söylemeleri, 1'den 10'a kadar gösterilen iki sayının birbirine göre kaç eksik veya kaç fazla olduğunu söylemeleri, 1'den 10'a söylenen iki sayının birbirine göre kaç eksik veya kaç fazla olduğunu söylemeleri beklenmektedir. Çocuklara yönergeler verilerek yapılacak olan çalışmalarda öncelikli olarak ele alınan nesne veya varlık örneklerinin günlük yaşamdan olmasına ve yönergelerin somut materyaller üzerinde de uygulanabilir olmasına dikkat edilmelidir. Hikâyeleştirme, oyun gibi yöntemler kullanılarak, sayı kartları, oyma, kabartma sayılar ve geometrik şekiller, boncuk, pul, blok gibi sayılabilecek materyaller kullanılarak çocukların sayısal farkları hissetmeleri sağlanabilir.

Artma/azalma sonucunda oluşan yeni nesne sayısını söyler.

Çocuklardan; nesne sayısı artan/azalan grupların hangileri olduğunu söylemeleri, nesne sayısı artan/azalan grupların yeni nesne sayısını söylemeleri beklenmektedir. Çocuklarla sayılabilen her türlü materyalle çalışmalar yürütülebilir. Kavram/durum kartları, çalışma yaprakları kullanılabilir.

Sayısı 10'a kadar olan nesnelere iki kişiye / kutuya paylaştırır.

Çocuklardan; 1'den 10'a kadar sayılardaki nesnelere iki kişiye/kutuya paylaştırmaları beklenmektedir. Çocuklarla yürütülecek çalışmalarda şeffaf kutular, kartlar, pullar gibi sayılabilen nesnelere kullanılabilir. Pin, mandal veya ataş yardımıyla ipe asma, tutturma gibi etkinliklerle çocukların sayısal çoklukları iki gruba ayırmaları sağlanabilir. Çalışma yaprakları kullanılarak çocukların boyama veya çizim yaparak nesnelere iki gruba paylaştırmaları sağlanabilir.

MAB.6. Matematiksel problemleri yorumlayabilme**Matematiksel problemleri çeşitli yollarla ifade eder.**

Çocuklardan; matematiksel problemlere ilişkin gözlem veya deneyimlerini çeşitli yollarla ifade etmeleri, bir grupta yer alan nesne veya varlıkların sınıflandırılacak özelliklerini söylemeleri, bir grupta yer alan nesne veya varlıkları sahip oldukları farklı özelliklere göre tekrar sınıflandırmaları beklenmektedir. Çocuklarla yürütülecek çalışmalarda renk, büyüklük, uzunluk, şekil gibi özellikler açısından bir veya birkaç ortak özellik bulunduran nesnelere ile geometrik şekiller, günlük yaşamdan materyaller, doğal materyaller kullanılabilir. Çocuklarla drama, dans, çizim, pandomim, tartışma gibi yöntemler uygulanarak problem durumları hakkındaki fikirlerini sözel, sanatsal veya harekete dayalı olarak ifade etmeleri sağlanabilir.

Matematiksel problem durumlarını kendi cümleleriyle ifade eder.

Çocuklardan; yer ve yön bildiren sözcükler kullanarak aynı nesne veya varlığın konumunu farklı şekillerde ifade etmeleri, kendilerine sunulan bir sıralama, sınıflandırma veya eşleştirmenin sistematüğını kendi cümleleriyle açıklamaları beklenmektedir. Çocuklarla konumu tarif edilen nesnelere bulma, söylenen nesnelere konumunu tarif etme oyunları oynanabilir. Geometrik şekiller, kavram kartları, çeşitli renk, büyüklük gibi özelliklerde somut materyaller kullanılabilir. Üzerlerinde sıralama, sınıflandırma ve eşleştirmeye yönelik örnekler bulunan çalışma yaprakları kullanılabilir.

MAB.7. Matematiksel problemler ve çözümlerine ilişkin açıklamalar ve stratejiler geliştirebilme

Matematiksel bir problemin çözümüne ilişkin strateji oluşturur.

Çocuklardan; kendilerine sunulan çözüm yolları arasından birisini seçmeleri, karşılaştığı probleme yönelik çözüm yolları önermeleri, problem çözmek için ihtiyaç duyduğu bilgileri / durumları / nesnelere / kişileri belirtmeleri ve problem çözmek için planladığı adımları sıralamaları beklenmektedir. Çocuklarla yürütülecek çalışmalarda eksik unsur/parçası bulunan materyaller veya çeşitli manipülatif materyaller sunularak farklı çözümler ve stratejiler geliştirmeleri sağlanabilir. Çocuklara üzerinde düşünmeleri için dikkat çekici sorular sorulabilir. Çocukların bireysel çalışmaları sağlanabileceği gibi, farklı fikirler geliştirmelerini de sağlamak için büyük gruplarla beyin fırtınası yapılabilir.

Seçtiği çözüm yoluna ilişkin gerekçelerini açıklar.

Çocuklardan çözüm yolunu seçme sebeplerini açıklamaları ve planladığı adımların çözüme sağlayacağı katkıları (beklentilerini) söylemeleri beklenmektedir. Çocuklarla yapılacak olan çalışmalarda alternatif çözümlere açık durum veya düzenekler sunulmalıdır. Örnek olarak üçgenin kenarlarını oluşturması için 3 yerine 2 çubuk verildiğinde çocuğun çubukları duvara değdirerek, koluyla kapatarak, çubukların arasında çizgi çekerek, hatta yalnızca 1 çubuğu kullanıp duvar, masa gibi köşeli yapıları kullanıp üçgensel bölge oluşturarak çözüm üretmesini, çözümüne ilişkin gerekçelerini açıklamasını beklemek.

Seçtiği/planladığı çözüm yolunu dener.

Çocuklardan çözüme yönelik seçtikleri stratejileri veya yollarını denemeleri ve çözüme ulaşmak için iş birliği yapmaları beklenmektedir. Çocuklarla yapılacak çalışmalarda alternatif çözümler üretebilmeleri ve iş birliği halinde çalışabilmeleri açısından bireysel etkinlikler veya küçük grup etkinlikleri tercih edilmelidir. Çocukların problem durumlarına yönelik çözüm öncesi analizlerinin ve çözüm sonrası düşüncelerinin not edilmesi veya çocuklar tarafından çeşitli sanatsal yollarla ifade edilmesi sağlanabilir.

Ortaya çıkan sonucu gerekçeleriyle açıklar.

Çocuklardan çözüme yönelik beklentileri ile ortaya çıkan sonucu karşılaştırmalı olarak açıklamaları ve neden-sonuç ilişkisi kurarak çözümün gerçekleşme-gerçekleşmeme nedenlerini açıklamaları beklenmektedir. Çocuklarla soru-cevap, tartışma gibi, fikir alışverişi gibi yollar kullanılarak bireysel veya grup halinde sohbet edilebilir.

Çözüme ulaşamadığı zaman yeni bir çözüm yolu dener.

Çocuklardan problemin çözümüne ulaşamadıkları durumlarda yeni bir çözüm yolu denemeleri beklenmektedir. Çocuklara sunulan bir problem durumunu bireysel veya grup olarak çözmeleri yönündeki etkinliklerde yeterli süre verilmelidir.

MAB.8. Matematiksel problemlerin çözümüne ilişkin deneyimlerini, çıkarımlarını ve değerlendirmelerini yansıtabilme

Problem çözme sürecini çeşitli yollarla ifade eder.

Çocuklardan problem çözme süreçlerini sözel ifadelerle, basit çizimlerle veya sanatsal yollarla ifade etmeleri beklenmektedir. Çocuklarla yapılan çalışmalarda sunum, sergi, tartışma gibi etkinlikler yürütülebilir. Problemlerin resim, grafik, tablo, düzenek gibi somut temsilleri, modelleri oluşturulabilir.

Çözümüne ulaştıran stratejinin uygulanabileceği farklı durumlara örnekler verir.

Çocuklardan çözüme ulaştıran yol veya stratejiyi uygulayabilecekleri farklı problem durumlarına örnekler vermeleri beklenmektedir. Çocukların fikirlerini geliştirebilmeleri için soru-cevap, tartışma, beyin fırtınası, altı şapkalı düşünme gibi yöntemler kullanılabilir.

Matematiksel problemin çözümüne ilişkin deneyimlerini/fikirlerini arkadaşlarıyla paylaşır.

Çocuklardan; problemin çözümüne ilişkin deneyimlerini, duygu ve düşüncelerini arkadaşları ile paylaşmaları beklenmektedir. Çocukların deneyimlerini paylaşmaları açısından süreç boyunca eser, ürün, kanıt biriktirilmesi, gözlem yapılması, notların alınması, görsel kayıtların mümkünse sesli kayıtların alınması, çocukların süreç-gözlem defteri tutmaları sağlanmalıdır. Süreci yansıtan tartışma, anlatı, sunu ve sergi gibi yöntemler kullanılabilir.

MAB3. Matematiksel Temsil**MAB.9. Farklı matematiksel temsillerden yararlanabilme****İsmi söylenen şekli / rakamı gösterir**

Çocuklardan çember, daire, üçgen ve kare şekillerinin isimlerinin söylendiğinde bu şekillerin karışık bir şekilde bir arada bulunduğu bir grup içerisinde ilgili şekli göstermeleri, boyamaları, kutucuk içine almaları, kenarlarını takip ederek belirtmeleri beklenir. Benzer şekilde rakamların karışık bir şekilde bulunduğu bir grupta ismi söylenen rakamı göstermeleri, boyamaları, kutucuk içine almaları beklenir.

Çeşitli semboller arasından belirtilen matematiksel temsilleri/sembolleri gösterir.

Çocuklardan; bir grup sembol içerisinde rakamları göstermesi, bir grup sembol içerisinde geometrik şekilleri göstermesi ve bir grup sembol içerisinde grafikleri (sütun, pasta dilimi vb.) göstermesi beklenmektedir. Bu beceride sembollerin isimlerinden ziyade temel olarak işlevine yönelik ayırım yapmaları beklenmektedir. Matematiksel temsillerin diğer sembollerden farkına yönelik matematik konuşmaları yapılması, farklı türde sembollerle karşılaştırılması gibi becerilerin geliştirilmesi önerilmektedir. Bu noktada sembol kartları, çocukların hazırladıkları veya hazır görseller kullanılabileceği gibi çeşitli materyaller bir araya getirilerek de semboller oluşturulabilir.

Ele alınan/erişilen duruma uygun matematiksel temsili/sembolü gösterir.

Çocuklardan; nesne/varlık miktarını temsil eden sayı sembolünü göstermeleri, özellikleri belirtilen geometrik şekli göstermeleri ve grafikler içerisinde belirtilen durumu ifade eden grafiği göstermeleri beklenmektedir. Bu beceride sembollerin isim ve anlamları arasında ilişki kurulmaktadır. Miktar ve sayı sembolünün eşleştirilmesi, geometrik şekillerin temel özelliklerinin tanınması ve ayırt edilmesi, basit düzeyde grafiklerin yorumlanması ve isteneni ifade eden grafiğin belirlenmesine yönelik etkinlikler planlanmalıdır. Bu noktada çocuklara yönelik beceriyi destekleyecek materyallerin sunulması, oyunların tasarlanması ve çocukların güne başlama zamanı gibi rutinlerde desteklenmesi önerilebilir.

Ele alınan/erişilen duruma uygun matematiksel temsili/sembolü oluşturur.

Çocuklardan; somut materyaller kullanarak matematiksel temsilleri/sembolleri oluşturmaları, 1-10 arası sayı sembollerini yazmaları, çeşitli parçaları birleştirerek istenilen geometrik şekilleri oluşturmaları, belirtilen durumu ifade eden bir grafik oluşturmaları ve gözlemlediği tanıdık bir çevrenin basit bir haritasını/krokisini oluşturmaları beklenmektedir. Bu beceride sembollerin biçimsel özellikleri dikkate alınarak modellenmektedir. Taş, yaprak gibi doğal materyaller; bloklar, çubuklar, kum tepsisi gibi materyallerle temsiller oluşturulabilir. Çocukların küçük kas becerilerine uygun kalemler ile sayı sembollerinin yazılması, harita/kroki ve şekillerin çizilmesine yönelik çalışmalar yapılabilir. Grafik oluşturma çalışmalarında nesnelere belirli bir düzende bir araya getirilebilir. Örnek olarak, elmalar ve muzlar arasından muzların daha çok olduğu bir sütun grafiği oluşturmaları istenebilir.

Ele alınan/erişilen duruma uygun matematiksel temsili/sembolü kullanır.

Çocuklardan; özellikleri belirtilen geometrik şekli yönergeye uygun bir şekilde kullanmaları, sayısal çokluklara uygun sayı sembolünü kullanmaları, verilen haritayı/krokiyi kullanarak nesne/varlığın mekândaki konumunu söylemeleri, verilen haritayı/krokiyi kullanarak mekânda konum almaları, verilen haritayı/krokiyi kullanarak konumu verilen kişiyi/nesneyi göstermeleri, matematiksel bağlama uygun alternatif temsiller kullanmaları ve geometrik şekilleri uygun gölge, oyuk veya çerçeveye yerleştirmeleri/eşleştirmeleri beklenmektedir. Geometrik şekilleri biçimsel özelliklerine uygun olarak kullanabilecekleri tangram çalışmaları planlanabilir. Mekânsal düşünme becerisinin desteklenmesi için altında/üstünde, içinde/dışında, önünde/arkasında, yakınında/uzağında gibi kavramları kullanılması önemlidir. Haritanın/krokinin gerçek mekân, üç boyutlu modeller, aynı veya farklı açıdan çekilmiş alan fotoğraflarıyla karşılaştırılması; haritada/krokide gösterilen bir konumun bahsi geçen diğer model veya alanlar üzerinde tespit edilmesi gibi çalışmalar yapılabilir. Matematiksel durum, olgu ve olayları ifade eden sembollerin belirlenmesi ve yönergeye uygun olarak kullanılmasına dayalı etkinlikler geliştirilebilir, kodlama çalışmaları yapılabilir.

MAB.10. Farklı matematiksel temsilleri değerlendirebilme

Matematiksel temsillerin özelliklerini/anlamalarını açıklar.

Çocuklardan; sunulan geometrik şeklin özelliklerini (kenar sayısı ve uzunluğu, boyut, şeklin yönü, açı özellikleri vb.) açıklamaları ve verilen harita/kroki üzerinden nesne/varlıkların konumlarını açıklamaları, kendilerine sunulan bir grafikte yer alan kategorilerin neler olduğunu söylemeleri, bir grafikteki kategorileri temsil eden özellikleri / sembollerini söylemeleri beklenmektedir. Bir temsilin tanınması ile özelliklerini veya anlamını açıklanabilmesi için bir temsilin farklı örneklerinin sunulması önemlidir. Sayı sembollerini veya farklı özelliklere sahip geometrik şekillerin sunulmasında görseller, çeşitli nesnelere ile oluşturulmuş modeller ile çalışmalar yapılabilir. Çocukların farklı yönde sunulmuş geometrik şekilleri döndürerek incelemelerine ve açı özelliklerine (dar-geniş-dik açı) göre değişen geometrik şekillerin özelliklerini kendi ifadeleri ile anlatmalarına olanak tanınmalıdır.

Matematiksel temsillerin özelliklerini/anlamalarını karşılaştırır.

Çocuklardan; sayı sembollerini sıralamaları, 10'a kadar belirtilen bir sayıdan küçük/ büyük sayıları göstermeleri, 10'a kadar belirtilen bir sayıdan bir önceki/sonraki sayıyı söylemeleri, geometrik şekillerin özelliklerini (kenar sayısı ve uzunluğu, boyut, şeklin yönü, açı özellikleri vb.) karşılaştırmaları, birbirinden farklı iki krokide yer verilen nesne/varlıkların konumlarına yönelik karşılaştırma yapmaları ve benzer durumlara ilişkin verilerin aktarıldığı iki grafiği kategori sayısı, kategori türü, kategorilerin sahip olduğu sayısal değerler açısından karşılaştırmaları beklenmektedir. Sayılar arasındaki ilişki ve sıralamanın anlaşılabilmesi ve karşılaştırma yapılabilmesi için sayı grafikleri tasarlanabilir. Sayıların ve geometrik şekillerin birbirileriyle karşılaştırılmasına dayalı hareketli oyunlar oynanabilir, resimli çocuk kitapları ile etkileşimli okumalar yapılabilir. Birbirinden farklı krokilerde yer verilen nesne/varlıkların konumlarını tartışmaya yönelik etkinlikler planlanabilir.

MAB4. Veri İle Çalışma ve Veriye Dayalı Karar Verme

MAB.11. Araştırılabilecek problemler belirleyebilme

Günlük hayattan araştırılabilecek bir problemi söyler.

Çocuklardan eğitim ortamında veya verilen bir durum içerisindeki araştırma gerektiren mevcut veya olası problemleri söylemeleri beklenmektedir. Problem sınıf içerisinde seçilebileceği gibi yarım bırakılan bir hikâye içerisinde, görseller üzerinde veya benzeri materyaller üzerinde de belirlenebilir. Araştırılabilecek problemlerin belirlenmesi sürecinde çocukların gelişim düzeyine göre öğretmen çocukları açık uçlu sorular sorarak yönlendirebilir. Örnek olarak, "Sınıfımızda herkesin blok oynamak istediğini varsayalım. Fakat kişi sayısından blok yok. Bu sorunu nasıl çözebiliriz?" gibi sorular sorulabilir. Tüm süreç boyunca öğretmen çocukların merak duygularını teşvik edici, eleştirel düşünme becerilerini destekleyici bir rehber rolünde olmalıdır.

Günlük hayatta karşılaştığı bir problemi kendi cümleleriyle ifade eder.

Çocuklardan; araştırma gerektiren mevcut veya olası bir probleme ilişkin alternatif açıklamalar getirmeleri beklenmektedir. Öğretmenler tarafından alternatif sorular sorularak, ipuçları verilerek, benzer veya yakın problem durumlarına örnekler vererek araştırılabilecek problemlerin çocuklar tarafından yorumlanarak tekrar ifade edilmesine yönelik beyin fırtınası, tartışma, soru-cevap gibi etkinlikler uygulanabilir. Çocukların yaratıcı ve eleştirel düşünebilecekleri, kendilerinin veya bir başkasının bakış açısından problem durumunu tekrar ifade edebilecekleri etkinlikler planlanabilir. Bu noktada drama etkinlikleri veya farklı rollere girerek sürdürülmesi gereken oyunlar tasarlanması, bir nesne/varlığa farklı açılardan bakmayı gerektiren materyallerin sunulması önerilebilir.

MAB.12. Elde ettiği/eriştiği verileri düzenleyebilme**Problemi cevaplamak için veri toplanacak kaynakları söyler.**

Çocuklardan; bir problem durumunu çözmek, bilgilere ulaşmak için neler yapması gerektiğini ve ölçme/sayma için kullanılabilecek araçları söylemeleri beklenmektedir. Bilgi edinmek için ihtiyaç duyulan kişilerin veya olayların belirlenmesi, çocukların problem ile kaynaklar arasında ilişki kurması yönünden önemlidir. Araştırılacak duruma yönelik kişilere soru sormak, nesnelere saymak veya ölçmek gerekebilmektedir. Veri toplama öncesinde çocuklara planlama yapması için yeterli zaman verilmesi, beyin fırtınası tekniklerinin kullanılması, hazırlanan planın görselleştirilmesi önerilmektedir. Okul öncesi dönem ölçme ve sayma eylemlerinde karış, adım, ayak, sınıf içerisindeki nesnelere, yaprak ve benzeri doğal materyaller gibi standart olmayan birimlerden faydalanılmaktadır.

Veri toplar.

Çocuklardan; veri toplamaları ve verileri çeşitli yollarla kaydetmeleri beklenmektedir. Araştırılan probleme yönelik, verileri kaynaklara ulaşarak toplamayabilmek için sınıf içi ve dışı etkinlikler planlanabilir. Veriler çocukların gelişimsel düzeyine bağlı olarak nesne/varlıkları toplama, resim yapma, görseller veya fotoğraflar üzerinde işaretleme, çentik ve benzeri semboller ile notlar alma gibi yöntemlerle kayıt edilebilir. Bu noktada aile katılım etkinlikleri, uzman daveti gibi toplum katılımı etkinlikleri ile alan gezileri düzenlenebilir.

Elde ettiği verilerin somut modelini oluşturur.

Çocuklardan; elde edilen verileri bireysel veya grup olarak bir araya getirmesi ve somut modelini oluşturmaları beklenmektedir. Sınıf içi veya dışında çocuklar tarafından toplanan verilerin bireysel veya grup içerisinde bir araya getirilmesinde çocuklara alan tanınması oldukça önemlidir. Bu noktada veriler pano, masa gibi bir düzlem üzerinde düzenlenebileceği gibi veri kutusu hazırlanabilir veya ihtiyaca göre veri merkezi oluşturulabilir. Toplanan verilerin, analiz edilebilmesi için somut olarak görülebilir olması ve grafik olarak düzenlenebilir olması önemlidir. Semboller yoluyla kaydedilen verileri bir araya getirirken temsili ifade eden somut materyaller kullanılması önerilmektedir.

MAB.13. Problemlerin çözümüne yönelik bulgulara ulaşabilme**Elde ettiği/eriştiği verileri analiz etmek için ne yapması gerektiğini söyler.**

Çocuklardan; nesne, olay ve olguların benzer / farklı özelliklerini söylemeleri ve elde ettiği bulgulara dayalı olarak yapabileceği temel matematiksel işlemleri söylemeleri beklenmektedir. Toplanan ve bir araya getirilen nesne veya varlıkların büyüklük, renk, doku gibi özelliklerini ifade etmelerine ve bu nesne veya varlıklar arasındaki benzerlikleri ve farklılıkları ifade etmesine yönelik çalışmalar gerçekleştirilmelidir. Bu özellikler bağlamında verilerin grafik üzerinde analiz edilebilmesi için neler yapılabileceği (eşleştirme, sınıflandırma, karşılaştırma ve sıralama) tartışılabilir.

Elde ettiği/ulaştığı verileri analiz eder.

Çocuklardan; nesne ve varlıkları eşleştirmeleri, sınıflandırmaları, karşılaştırmaları ve sıralamaları beklenmektedir. Toplanan ve bir araya getirilen nesne veya varlıkların renk, şekil, büyüklük, uzunluk, doku gibi özelliklerine göre grafik üzerinde eşleştirme, sınıflandırma, karşılaştırma ve sıralama yapılarak analiz edilmesi gerekmektedir. Analiz sürecinde nesne/varlığın belirgin bir özelliği üzerine odaklanmalıdır. Analiz sürecinde çocukların inceleme yapması için zaman tanınması ve gerektiğinde açık-uçlu sorularla rehberlik edilmesi önemlidir.

MAB.14.Problemlerin çözümüne ilişkin bulguları yorumlayabilme**Ulaştığı sonuçları çeşitli yollarla ifade eder.**

Çocuklardan; verilerin analizinden elde edilen sonuçları sözlü olarak, drama, resim ve benzeri yollarla ifade etmeleri beklenmektedir. Analiz sonucunun sınıf içerisinde paylaşılması için paylaşım çemberi oluşturulabilir, etkinlik planlanabilir. Sonuçlar grup önünde sözel olarak söylenebilir, donuk imge, resim yapma, canlandırma ve benzeri yollarla ifade edilebilir. Bireysel veya küçük grup olarak farklı sonuçlara ulaşılması durumunda sergi kurulabilir.

Elde ettiği sonuçlara ilişkin görüşlerini söyler.

Çocuklardan analiz sonucuna yönelik yorum yapmaları ve elde edilen sonuçlara yönelik görüşlerini ifade etmeleri beklenmektedir. Grup içerisinde veri sonuçlarının yorumlanması ve kişisel görüşlerinin paylaşılması için paylaşım çemberi oluşturulabilir, sonuçları ilişkilendirmek için beyin fırtınası tekniklerine başvurularak görüşler toplanabilir. Çocuklardan aynı nesnenin farklı ölçme araçları ile yapılan ölçüm sonuçları hakkında yorum yapmaları beklenmektedir.

FEN ALAN BECERİLERİ

4.3. FEN ALAN BECERİLERİ

Fen bilimleri; yaşam bilimlerini, dünya ve uzay bilimlerini ve fiziki bilimleri kapsamaktadır. Bu bilimler aracılığıyla çocukların fen konularını günlük yaşamlarıyla ilişkilendirmelerine olanak sağlanır. Fen alan becerileri, özellikle çocukların bilim sermayelerinin oluşturulması için önemlidir. Fen alanı öğrenme çıktıları örtük olarak alt bilim dallarına ayrılmış olsa da hedefler yazılış felsefeleri gereği bilime yönelik ilgi ve merakın artmasına, çocuğun kendi potansiyelini keşfetmesine ve tüm bunları yaparken bilimin doğasına yönelik modern bakış açısı kazanmasına olanak sağlayacaktır.

Fen Alan Becerileri:

- Bilimsel Gözlem Yapma
- Sınıflandırma
- Bilimsel Gözleme Dayalı Tahmin Etme
- Bilimsel Veriye Dayalı Tahmin Etme
- Operasyonel Tanımlama Yapma
- Deney Yapma
- Bilimsel Çıkarım Yapma
- Bilimsel Model Oluşturma
- Kanıt Kullanma
- Bilimsel Sorgulama Yapma

4.3.1. BİLİMSEL GÖZLEM YAPMA

Çocukların gözlemler aracılığıyla veri toplamalarını; bu verileri kullanarak gözlemlenen nesne, olay veya olgunun niteliklerini tanımlamalarını ifade etmektedir. Çocuğun özellikle yakın çevresinden başlayarak doğal çevreyle ilgili yaptığı gözlemler, bu becerinin kazandırılması için önemlidir. Gözlemler aynı zamanda temel bir bilimsel süreç becerisi olup diğer alan becerilerinin içerisinde sıklıkla yer almaktadır. Bu nedenle çocuğun bilimsel gözlem becerisini edinimi fen alan becerilerinin önemli hedeflerindedir.

4.3.2. SINIFLANDIRMA

Çocukların bazı niteleyici özellikler/değişkenler kullanarak yaptıkları gözlemlerden hareketle nesnelere, olayları ve olguları benzerliklerine veya farklılıklarına göre gruplandırmayı ve etiketlemelerini içermektedir. Çocuğun gündelik yaşamında fene yönelik olay veya olguların neden ve sonuçlarını gruplandırması ve bu gruplara ad vermesi beklenmektedir. Sınıflama becerisi, çocuğun doğası gereği hızlı kazandığı becerilerdendir. Bu beceri diğer beceri alanlarında da kullanılır.

4.3.3. BİLİMSEL GÖZLEME DAYALI TAHMİN ETME

Gözleme dayalı tahmin becerisi, çocukların elde ettikleri gözlem verilerini kullanarak bazı durumlar hakkında tahminler yapmasını ve yapılan tahminler hakkında düşünmelerini amaçlamaktadır. Özellikle kendi davranışları ile çevre arasındaki ilişki ve mevsimsel döngüler, hava durumu gibi gündelik yaşama yönelik tahminler bu amaçla kullanılmalıdır. Bu beceri bilim dilini kullanmanın ilk basamağı olarak değerlendirilebilir. Bu nedenle çocuk tarafından sınıf içi ve dışı etkinliklerde kullanılması önerilir.

4.3.4. BİLİMSEL VERİYE DAYALI TAHMİN ETME

Bilimsel veriye dayalı tahmin becerisi, gözleme dayalı tahmin becerisi ile benzerlik göstermenin yanında gözlem dışı elde edilmiş verileri veya ön deneyimlere dayalı olarak tahminler yürütmeyi ifade etmektedir. Bilim okuryazarlığı veriye dayalı ifadeleri anlamayı ve kullanmayı gerektirir. Bu sayede erken yaşlarda çocukların bilim sermayesinin gelişimine katkıda bulunabilir. Veriye dayalı tahminler üst düzey düşünme becerilerinin gelişimini de destekler. Doğal kaynakların kullanımı, çevre sorunları ve canlıların gelişimi ile ilgili veri temelli tahminler bu amaçla kullanılabilir.

4.3.5. OPERASYONEL TANIMLAMA YAPMA

Bu programda bahsedilen operasyonel/işe vuruk tanımlama becerisi; amaca uygun tanım yapmayı, gözlem verilerini tanımlamalarına dâhil etmeyi içermektedir. Buradaki amaç, çocuğun sadece ön bilgilerini değil, var olan bazı verileri de kullanarak duruma özgü tanımlamalar yapabilmesini sağlamaktır. Çocukların yaş ve gelişim özelliklerinden dolayı operasyonel tanımlama becerisine yönelik öğrenme çıktıları bu becerinin üst sınıflardaki gelişimine temel oluşturmak amacıyla üretilmiştir.

4.3.6. DENEY YAPMA

Çocukların deneyler yaparak veri elde etmesidir. Çocukların merak ettikleri olay veya durumlar hakkında basit düzeyde deneyler tasarlaması ve yürütmesi hedeflenmektedir. Bu sayede çocukların fen alanına yönelik yaptığı işlerden zevk alması amaçlanmaktadır. Bu durum, çocuğun tercih veya merak ettiği deneyler üzerinden yapılarak fene karşı ilgi ve motivasyonunun artırılması sağlanabilir.

4.3.7. BİLİMSEL ÇIKARIM YAPMA

Çıkarım yapma becerisi kapsamında veriye dayalı olarak çocuğun fene yönelik durumları ifade edebilmesi yer almaktadır. Örneğin, çocukların canlı ve cansız varlıkları gözlemlerinden hareketle duruma uygun çıkarımlar yapabilmesi beklenir. Bir olaya yönelik çıkarım yapma becerisi tümevarıma ve tümdengelimsel akıl yürütme becerilerinin gelişimi için çocuğun zihninde bilişsel yapıların oluşmasını sağlar. Bu nedenle bu beceri, üst düzey fen alan becerilerine geçiş için bir köprü oluşturur.

4.3.8. BİLİMSEL MODEL OLUŞTURMA

Çocukların modeller kullanarak fene yönelik olay veya olguları açıklamasını ve mevcut bilimsel modellerden faydalanmasını içermektedir. Örneğin sera etkisi veya su döngüsü için basit materyaller kullanılarak somut modeller geliştirilebilir. Bu beceri soyut olan fen olay veya olgularının somutlaştırılması, çocukların yaş ve gelişim düzeyine uygun bir hâle getirilmesini sağlar. Bilimsel model oluşturma becerisi fenin dışındaki diğer alanlardan da beslenir.

4.3.9. KANIT KULLANMA

Kanıt kullanma becerisi diğer becerilerin kullanılması ile elde edilen verilerin bilimsel olayları yorumlamada kullanılmasını ifade etmektedir. Çocukların bilim dilini kullanmaları için kanıtların kullanılması oldukça önemlidir. Bu kanıtların özellikle çocukların yaptıkları bilimsel deneylerden veya gözlemlerden elde edilmesi, anlamlandırma ve yorumlama açısından kolaylık sağlayacaktır. Kanıta dayalı düşünme ve konuşma yaşam becerilerinin gelişimine katkıda bulunarak çocuğun sosyal duygusal gelişimini destekler.

4.3.10. BİLİMSEL SORGULAMA YAPMA

Bütünleşik ve üst düzey bir beceri olan sorgulama becerisi, fen öğrenme alanı için nihai hedef olarak düşünülmelidir. Çocuklar bu beceri için bilim insanlarının bilimsel bilgi elde etme süreçlerini deneyimleyerek çalışmalar yürütür. Bu beceri, diğer fen alan becerilerinden faydalanmaktadır. Bu nedenle diğer becerilerde yapılan uygulamalar, bu beceri açısından da değerlendirilebilir. Ancak bilimsel sorgulama becerisinin araştırma içermesi bu beceriyi diğer becerilerden ayırmaktadır.

FEN ALANI ÖĞRENME ÇIKTILARI VE AÇIKLAMALARI

FBAB1. Bilimsel Gözlem Yapma

FAB.1. Günlük yaşamında fene yönelik olaylara/olgulara ve durumlara yönelik bilimsel gözlem yapabilme

Nesnelerin betimsel ve fiziksel özelliklerine yönelik gözlemlerini ifade eder.

Gözlem yapma becerisi bilimsel düşünmenin ve bilimsel süreç bileşenlerinin ilk ve temel basamağını oluşturmaktadır. Okul öncesi dönem çocuğunun günlük yaşamın içerisinde yer alan fen ve doğa olaylarını anlayabilmesi için bilimsel gözlem becerisini geliştirmesi gerekir. Bilimsel gözlem becerisi çocuğun gündelik yaşamdaki feni anlamasını ve merak ve keşif duygusunu geliştirmeyi sağlar. Bu öğrenme çıktısı kapsamında çocukların gündelik yaşamdaki değişimleri ve örüntüleri bilimsel ilkelere uygun şekilde gözlemlene becerisi kazandırılmalıdır. Çocukların gözlem yaparken nesnelerin şekil, ses, koku, sertlik, renk, miktar gibi betimsel özelliklerine dikkat etmelerine vurgu yapılarak model olunmalıdır.

Gökyüzündeki cisimleri gözlemler.

Bu öğrenme çıktısı, çocukların gökyüzünde bulunan ay, yıldız, bulut gibi nesnelere fark etmelerini ve onları gözlemlenmelerini ifade eder. Örneğin: "Gündüzleri bulutları görebiliriz, bazen beyaz bazen de gri oluyorlar. Havanın durumuna göre bulutların şekli ve rengi değişebilir. Gökyüzünü izlemek çok eğlenceli, değil mi?" Bu şekilde, çocuğun ilgisini çekecek ve onun anlayabileceği bir dille gökyüzündeki cisimler hakkında konuşmak, bilimsel gözlem becerisini destekler. Bu etkinlikler, çocukların gözlem yapma ve doğa olayları hakkında düşünme becerilerini geliştirmelerine yardımcı olur. Ayrıca, bu tür gözlemler çocukların meraklarını teşvik eder ve bilimsel düşünmeye ilk adımlarını atmalarına olanak tanır.

Materyallerin gözlemlenebilir özellikleriyle ilgili verileri duyuları aracılığıyla toplar.

Bu öğrenme çıktısı, çocukların çevrelerindeki nesnelerin dokusunu, rengini, kokusunu ve sesini kullanarak öğrenmelerini ifade eder. Bu beceriye yönelik günlük hayattan örnekler verilebilir ve duyuşal oyunlar oynatılabilir.

Örneğin: "Bu yumuşacık peluş ayıyı hisset, ne kadar yumuşak değil mi? Peki bu plastik top nasıl, biraz sert mi? Şimdi gözlerini kapat ve bu çiçeğin kokusunu al, güzel kokuyor mu? Ya da şu zili dinle, nasıl bir ses çıkarıyor?" Bu tarz uygulamalar çocukların duyularını kullanarak çevrelerindeki materyalleri tanımalarına ve gözlem yapma becerilerini geliştirmelerine yardımcı olur. Çocuklar, dokunarak materyallerin dokusunu, gözlemleyerek renk ve şeklini, koklayarak koku özelliklerini, dinleyerek seslerini ve tatmak suretiyle tatlarını ayırt etmeyi öğrenirler. Bu süreç, çocukların duyuşsal algılarını geliştirir ve onlara çevrelerini daha iyi anlama fırsatı sunar. Örneğin, bir çocuk kumun sıcak veya soğuk, kuru veya ıslak olduğunu hissedebilir, bir çiçeğin kokusunu ayırt edebilir veya bir çanın çıkardığı sesi dinleyebilir. Bu tür etkinlikler, çocukların bilimsel düşünme becerilerini ve meraklarını teşvik eder.

Canlı ve cansız varlıkların niteliklerini açıklar.

Çocukların canlı varlıkların (insanlar, hayvanlar, bitkiler) ve cansız varlıkların (taşlar, oyuncaklar, sandalyeler) farklı özelliklerini anlamalarını ve bunları ifade edebilmelerini hedefler. Bu becerinin ediniminde çocukların gözlem yapma yeteneklerini ve meraklarını teşvik edecek basit örnekler kullanabiliriz. Örneğin: "Bu küçük ağacı görüyor musun? Ağaçlar canlıdır çünkü büyüyebilirler, yaprakları var ve hava alabilirler. Peki ya bu taş? Taşlar cansızdır, çünkü büyümezler ve hareket etmezler. Senin oyuncak ayın da cansız, ama onunla oynayabilirsin. Canlılar ve cansızlar arasındaki farkları görmek çok ilginç, değil mi?" Bu tür basit açıklamalar ve karşılaştırmalar, çocukların canlı ve cansız varlıkları keşfetmelerine ve onların özelliklerini anlamalarına yardımcı olur. Bu süreç, çocukların gözlem yapma, düşünme ve iletişim becerilerini geliştirirken aynı zamanda onların çevreleriyle etkileşimde bulunmalarını ve çevrelerini daha iyi anlamalarını sağlar. Örneğin, bir çocuk parkta gördüğü bir karıncanın taşıdığı yükün büyüklüğünü veya evdeki bir saatin tik tak sesini açıklayabilir. Bu tür etkinlikler, çocukların bilimsel düşünme yeteneklerini ve meraklarını teşvik eder.

Çevresindeki farklı canlıların seslerini/hareketlerini taklit eder.

Bu öğrenme çıkışı çocukların çevrelerinde gördükleri hayvanların seslerini ve hareketlerini taklit etmelerini ifade eder. Öğrenme çıktısının amacı çocukların gözlem ve taklit becerilerini geliştirmektir. Örneğin "Kedi nasıl miyavlar? Peki, köpek nasıl havlar?" Sen de bu sesleri çıkarabilir misin? Hayvanların nasıl hareket ettiğini de taklit edebiliriz. Örneğin, bir kuşun kanadını çırpması gibi bizde kollarımızı açıp kapatarak çırpma hareketini taklit edebiliriz. Ya da bir tavşan gibi zıplayabiliriz." Bu tür etkinlikler, çocukların hayvanları tanımalarına ve onların davranışlarını anlamalarına yardımcı olurken aynı zamanda eğlenceli bir öğrenme deneyimi sunar.

Dünyada gerçekleşen çeşitli faaliyetlerin niteliklerini tanımlar.

Gece ve gündüz dilimlerinde yaşananları gözlemlemek, yakın çevredeki canlı/cansız varlıkları gözlemlemek ve günlük yaşamda sık karşılaşılan nesnelerin ve yapıldıkları materyallerin gözlemlenmesi bu öğrenme çıktısının kazandırılmasında işe koşulabilir. Ay, güneş, yıldız gibi gökyüzü cisimlerini gözlemleyerek yeryüzü ve uzay konularında çocukların bilgi sahibi olmalarını destekleyecektir.

Yakın çevresindeki canlı/cansız varlıklara yönelik elde ettiği verileri açıklar.

Hareket, beslenme gibi canlı ve cansız varlıkların benzerliklerini ve farklılıklarını ifade edebilmeleri için çocukların bu varlıkları birbirinden ayıran nitelikleri bilimsel olarak gözlemlemeleri, ayırt etmek amacıyla akranlarıyla görüş alışverişinde bulunmaları gerekmektedir. Öğretmenlerin bu konuları içeren etkinlikler hazırlamaları ve çocukların gözlemleri doğrultusunda açıklamalar yapmalarına olanak tanımaları yerinde olacaktır.

FBAB2. Sınıflandırma

FAB.2. Fene yönelik nesne, olayları/olguları benzerlik ve farklılıklarına göre sınıflandırabilme

Mevsimlerin ayırt edici özelliklerini söyler.

Öğrenme çıktısının amacı çocukların ilkbahar, yaz, sonbahar ve kış mevsimlerinin farklı özelliklerini tanımaları ve bunları ifade edebilmeleridir. 3 yaşındaki bir çocuğa bu kazanımı anlatırken, mevsimlerin tipik özelliklerini basit ve anlaşılır bir şekilde açıklamak önemlidir. Örneğin: "İlkbaharda hava ısınmaya başlar, çiçekler açar ve ağaçlarda yeni yapraklar görülür. Yazın güneş daha çok parlar, hava sıcak olur ve denize gidebiliriz. Sonbaharda yapraklar sararır

dökülür ve hava serinlemeye başlar. Kışın ise kar yağar, hava soğuk olur ve kardan adam yapabiliriz.” Bu basit açıklamalar, çocukların mevsimleri ve onların özelliklerini anlamalarına yardımcı olur ve doğayla olan bağlarını güçlendirir.

Tükettiği gıdaları sağlıklı ve sağlıksız olarak ayırır.

Bu öğrenme çıktısı, çocukların yedikleri yiyeceklerin sağlıklı ya da sağlıksız olduğunu anlamalarını ve bunları ayırt edebilmelerini ifade eder. Bu öğrenme çıktısını kazandırabilmek için, çocukların anlayabileceği basit örnekler ve oyunlar kullanabiliriz. Örneğin: “Bu renkli sebzeleri görüyor musun? Havuç, brokoli, domates gibi sebzeler çok sağlıklıdır ve bizi güçlü yapar. Ama çok fazla şekerli şeyler, mesela şekerlemeler ve pastalar, sağlıksız olabilir ve sadece arada sırada yemeliyiz. Sağlıklı yiyeceklerle büyüyüp güçlü olabiliriz, değil mi?” Bu tür basit açıklamalar ve karşılaştırmalar, çocukların sağlıklı ve sağlıksız gıdalar arasındaki farkı anlamalarına yardımcı olur ve sağlıklı beslenme alışkanlıkları kazanmalarına destek olur.

Gözlemlerini kullanarak maddeleri katı ve sıvı olarak gruplandırır.

Bu öğrenme çıktısı, çocukların çevrelerindeki maddeleri dokunarak, gözleyerek ve bazen koklayarak katı ya da sıvı olduklarını ayırt etmelerini kapsar. Günlük hayattan somut örnekler vermek ve basit deneyler yapmak bu öğrenme çıktısının kazanılmasında faydalı olabilir. Örneğin: “Bu tahta bloğu görüyor musun? Eğer yere düşerse ‘tik’ diye ses çıkarır ve şekli değişmez, çünkü o katı bir madde. Peki ya su? Su bir bardaktan diğerine akabilir ve yeni konduğu bardağın şeklini alır, çünkü o sıvı bir madde. Sıvılar şekillerini değiştirebilirler ve akabilirler. Hadi, birlikte suyu bir kapta başka bir kaba dökelim ve nasıl akıp gittiğini gözlemleyelim.” Bu tür etkinlikler, çocukların katı ve sıvı maddeleri tanımalarına ve onların özelliklerini anlamalarına yardımcı olurken, aynı zamanda bilimsel düşünme becerilerini geliştirmelerine de katkı sağlar.

Günün farklı zamanlarını kendi ifadesiyle isimlendirir.

Bu öğrenme çıktısında amaç çocukların gün içindeki zaman dilimlerini (sabah, öğle, akşam, gece) tanıyıp bunları kendi sözcükleriyle ifade etmelerini sağlamaktır. Çocuklara bu kazandırmak için, günlük rutinleri ve doğal gözlemleri kullanarak açıklamak yararlı olacaktır. Örneğin: “Sabah olduğunda güneş yavaş yavaş gökyüzünde yükselir ve penceremizden içeri ışık girer. Bu, yeni bir günün başladığını ve kahvaltı zamanı geldiğini gösterir. Öğle vakti güneş en yüksekte olduğunda dışarıda oynayabilir ve öğle yemeğimizi yiyebiliriz. Akşam olunca güneş batmaya başlar ve gökyüzü kızarır; bu da akşam yemeği ve yatma zamanının geldiğini anlatır. Gece ise ay ve yıldızlar gökyüzünde belirir ve her yer sessizleşir, bu da uykuya gitme zamanı olduğunu söyler.” Bu basit ve anlaşılır açıklamalar, çocukların günün farklı zamanlarını tanımalarına ve kendi ifadeleriyle bunları adlandırmalarına yardımcı olur.

Farklı dönemler boyunca gerçekleşen olayların değişkenlerini belirler.

Bu öğrenme çıktısı için değişkenlik bulunan tüm dönemler ele alınabilir. Mevsimler, gece-gündüz ve bebeklik-çocuk ve yetişkinlik gibi yaşam dönemleri kullanılarak bu dönemlere ait benzerlikler ve farklılıklar kullanılabilir.

Nesnelerde meydana gelen gözlemlenebilir değişiklikleri niteliklerine göre ayırır.

Bu ifade, çocukların çevrelerindeki nesnelere meydana gelen değişiklikleri gözlemleyebilmeleri ve bu değişiklikleri nesnelerin özelliklerine göre sınıflandırabilmeleri becerisini ifade eder. Örneğin, bir çocuğun bir elmayı kesip içindeki renk değişimini gözlemlemesi ve ondaki renk değişimini doğal bir sürece bağlayabilmesi bu becerinin bir göstergesidir. Bu tür gözlemler, çocukların bilimsel düşünme becerilerini ve çevrelerindeki dünyayı anlama yeteneklerini geliştirmeye de yardımcı olur.

Materyalleri gözlemlerini kullanarak katı, sıvı ve gaz olarak gruplandırır.

Çocukların çevrelerindeki materyalleri gözlemleyerek onları katı, sıvı ve gaz olmak üzere maddenin üç ana haline göre gruplandırma becerisini geliştirmelerini hedefler. Çocuklar, örneğin bir taşın (katı), suyun (sıvı) ve havanın (gaz) farklı özelliklerini keşfederek bu maddeleri doğru kategorilere ayırabilirler. Bu süreç, çocukların bilimsel düşünme yeteneklerini ve maddeyi tanıma becerilerini artırır.

Malzemeleri geri dönüşüm amacıyla özelliklerine göre gruplandırır.

Çocukların geri dönüşüm sürecinde malzemeleri özelliklerine göre gruplandırma becerisini geliştirmeyi amaçlar. Çocuklar, malzemeleri türlerine (kağıt, plastik, metal vb.) göre ayırarak hangi malzemelerin geri dönüştürülebileceğini ve nasıl sınıflandırılacağını öğrenirler. Bu, çevre bilincini artırır ve sürdürülebilir yaşam alışkanlıklarının temellerini atar. Sınıf içerisinde geri dönüşüm kutularının hazırlanması ve okulda veya evde bulunan materyallerin bu amaçla sınıflandırılmalarına fırsat verilebilir.

Yaşam döngülerinin ortak bileşenlerini tanımlayıcı etiketler kullanır.

Yaşam döngülerinin ortak bileşenlerini tanımlayıcı ifadeler (doğum, yaşam, ölüm) kullanarak anlamalarını hedefler. Örneğin, bir bitkinin tohumdan çiçeğe, bir kelebeğin tırtıldan kelebeğe dönüşümü gibi doğal süreçlerdeki aşamaları etiketleyerek bu döngüleri kavramaları beklenir. Bu, çocukların canlıların yaşam döngüleri hakkında temel bilgi sahibi olmalarını ve doğadaki süreçleri anlamalarını sağlar. Bu dönüşümlerin açıklanması için bilimsel terminolojinin kullanılması önerilmektedir.

FBAB3. Bilimsel Gözleme Dayalı Tahmin Etme**FAB.3. Günlük yaşamda fen olaylarına yönelik bilimsel gözleme dayalı tahminlerde bulunabilme****Mevsimlerin doğal çevre üzerine etkisi hakkında önermelerde bulunur.**

Bu öğrenme çıktısında amaç çocukların mevsim değişikliklerinin doğadaki canlılar ve bitkiler üzerindeki etkilerini gözlemlemelerini ve bunları kendi cümleleriyle ifade etmelerini sağlamaktır. Bu çıktıya yönelik planlanacak eğitim faaliyetlerinde çocukların gözlem yapabilecekleri basit örneklerle yer vermek yararlı olacaktır. Örneğin: "İlkbaharda ağaçlar çiçek açar ve kuşlar yuva yapar çünkü hava ısınır. Yazın güneş çok parlar ve çiçekler daha çok büyür, böcekler etrafta uçar. Sonbaharda yapraklar sararır dökülür ve bazı kuşlar sıcak yerlere uçar. Kışın kar yağar, ağaçlar uykuya gider ve bazı hayvanlar kış uykusuna yatar." Bu ve buna benzer açıklamalar, çocukların mevsimlerin doğal çevre üzerindeki etkilerini gözlemlemelerine ve bu gözlemleri kendi kelimeleriyle anlatmalarına yardımcı olur.

Hava durumunu dikkate alarak günlük yaşamında nasıl davranacağı hakkında önermelerde bulunur.

Çocukların hava durumunu gözlemleyerek ve anlayarak günlük yaşamlarında nasıl giyinmeleri gerektiğine dair kararlar verebilmeleri gerektiğini belirtir. Örneğin, çocuklar yağmurlu bir günde şemsiye almayı ve yağmurluk giymeyi, sıcak bir günde ise şapka takmayı ve güneş kremi sürmeyi öğrenirler. Bu tür kararlar, çocukların kendilerini çevresel koşullara göre nasıl koruyacaklarını ve rahat edebileceklerini anlamalarına yardımcı olur. Ayrıca, bu süreç çocukların bağımsız düşünme becerilerini ve kendi ihtiyaçlarına yönelik kararlar alabilme yeteneklerini geliştirir.

Yakın çevresinin değişimlerini karşılaştırır.

Çocukların buldukları çevredeki gözlemlerinden yola çıkarak basit düzeyde karşılaştırmalar yapması ifade edilmektedir. Örneğin havaların ısınması ile karların erimesi ve ilkbaharın gelmesiyle ağaçların çiçek açması gibi doğal fenomenlerin kullanılması çocuğun çevresine duyarlı bir gelişim göstererek bu beceriyi kazanmasını sağlayabilir.

Nesnelerin belirli durumlardaki değişimleri ile ilgili gözlemlerinden sonuçlar çıkarır.

Çevrelerindeki nesnelerin belirli durumlarda nasıl değiştiğini gözlemleyerek bu gözlemlerden sonuçlar çıkarma becerisini geliştirmeyi amaçlar. Örneğin, bir çocuk suyun donduğunda katı bir hale geldiğini veya sıcakta eriyen çikolatayı gözlemleyerek, bu tür gözlemlerden bazı sonuçlar çıkarabilir. Bu beceri, çocukların neden-sonuç ilişkisi kurma ve bilimsel düşünme yeteneklerini destekler.

İnsan davranışlarının çevre üzerine etkileri hakkında tahminlerini ifade eder.

İnsan davranışlarının çevre üzerindeki etkileri hakkında tahminlerde bulunma ve bu tahminleri ifade etme becerisini geliştirmeyi amaçlar. Çocuklar, çevreye atılan çöplerin kirliliğe yol açabileceği veya ağaç dikmenin hava kalitesini iyileştirebileceği gibi, insanların eylemlerinin olası sonuçlarını öngörerek bu konuda fikirlerini dile getirebilirler. Bu

süreç, çocukların çevresel sorumluluk bilincini artırır ve onları çevre dostu davranışlar konusunda düşünmeye teşvik eder.

Canlıların temel özellikleriyle ilgili bilgilerini test etmek için yeni gözlemler yapar.

Canlıların temel özelliklerini daha iyi anlamak için yeni gözlemler yaparak bilgilerini test etme becerisini geliştirmeyi hedefler. Çocukları, canlıların beslenme, büyüme, hareket etme gibi temel özelliklerini gözlemleyerek ve bu gözlemleri sınıf içi tartışmalar ve tartışmalara bağlı olarak yeni gözlemlerle daha derin bir anlayış kazanırlar. Bu süreç, çocukların bilimsel sorgulama becerilerini ve doğal dünyayla etkileşimlerini güçlendirir.

FBAB4. Bilimsel Veriye Dayalı Tahmin Etme

FAB.4. Fene yönelik olay ve/veya olgulara yönelik bilimsel veriye dayalı tahminlerde bulunabilme

Kendi beslenmesiyle ilgili bilgilerden yola çıkarak beslenmenin canlılar için önemini önermelerle ifade eder.

Bu öğrenme çıktısı, çocukların yedikleri yiyeceklerin kendileri ve diğer canlılar için neden önemli olduğunu anlamalarını ve bunu kendi cümleleriyle ifade etmelerini hedefler. Çocuklara bu kazanımı anlatırken, onların günlük yedikleri sağlıklı yiyeceklerden örnekler vererek ve basit açıklamalar yaparak açıklamak faydalı olabilir. Örneğin: "Bu sabah kahvaltıda ne yedin? Yumurta mı, peynir mi? İşte bu yiyecekler bizi güçlü ve sağlıklı yapar. Tıpkı senin büyüdüğün gibi, bitkiler de su ve güneş ışığı ile büyür. Hayvanlar da yemek yerler, örneğin bir kedi süt içer ve bir tavşan havuç yer. Yemek yemek, bizim büyümemiz ve oynamamız için çok önemlidir." Yaş düzeyine uygun bu tarz açıklamalar, çocukların beslenmenin canlılar için neden önemli olduğunu kavramalarına yardımcı olur ve sağlıklı beslenme alışkanlıkları kazanmalarına destek olur. Çocukların herhangi bir olaya yönelik çıkarımlarını belirli nedenlere dayandırarak açıklaması (örn. kendi beslenmesiyle ilgili bilgilerden yola çıkarak beslenmenin canlılar için önemi ifade etme) temel fen eğitimi için önemlidir. Bilimsel veriye dayalı tahmin yapma verilere dayalı önerme oluşturma, veriye adanmış olan ve olmayan önermeleri karşılaştırma, hesaplama ve tahmin yapma ve tahminlerin geçerliğini sorgulama becerilerini içerir. Bu becerilerin kazandırılmasında bilim tarihinden faydalanmak çocukların bu beceriyi edinimini kolaylaştırır.

Doğal kaynakların kişisel kullanımını verilere dayalı olarak değerlendirir.

Doğal kaynakların kişisel kullanımını verilere dayalı olarak değerlendirme becerisini geliştirmeyi hedefler. Çocuklar, su, hava, toprak gibi doğal kaynakların günlük yaşamlarındaki kullanımını gözlemleyerek, bu kaynakların sürdürülebilirliği ve korunması hakkında bilinçlenirler. Örneğin, su tasarrufu yapmanın önemi veya geri dönüşümün çevresel faydaları gibi konular üzerinde düşünerek, verileri kullanarak bu kaynakların kişisel kullanımını değerlendirirler. Bu süreç, çocukların çevre bilincini artırır ve onları bilinçli tüketici olmaya yönlendirir.

Günümüz çevre sorunlarından hareketle ileride yaşanabilecek problemler hakkında tahminde bulunur.

Çocukların günümüz çevre sorunlarından yola çıkarak gelecekte yaşanabilecek problemler hakkında tahminlerde bulunma becerisini geliştirmeyi amaçlar. Çocuklar, iklim değişikliği, kirlilik, doğal kaynakların tükenmesi gibi mevcut sorunları inceleyerek, bu sorunların gelecekte nasıl etkiler yaratabileceğini öngörürler. Bu süreç, çocukların analitik düşünme yeteneklerini ve çevresel farkındalıklarını artırır, aynı zamanda problem çözme ve kritik düşünme becerilerini destekler.

Canlıların gelişimlerine yönelik tahminlerini sorgulamak için tekrarlı ölçümler yapar.

Canlıların gelişimleriyle ilgili yaptıkları tahminleri doğrulamak için tekrarlı ölçümler yapma becerisini geliştirmeyi amaçlar. Örneğin, bir bitkinin boyunun zamanla nasıl değiştiğini ölçerek veya bir hayvanın büyüme sürecini takip ederek, çocuklar gözlemlerini ve tahminlerini test ederler. Bu süreç, çocukların bilimsel yöntemi kullanma ve gözlem sonuçlarına dayalı sonuçlar çıkarma becerilerini destekler.

FBAB5. Operasyonel Tanımlama Yapma

FAB.5. Fene yönelik olay ve olguları operasyonel/işevuruk olarak tanımlayabilme

Çevresinde bulunan canlıların niteliklerini ifade eder.

Çocukların çevrelerinde gördükleri canlıların (örneğin, kuşlar, böcekler, bitkiler) özelliklerini gözlemleyebilmeleri ve bu gözlemleri ifade edebilmeleri gerektiğini belirtir. Çocuklar, bir kuşun nasıl uçtuğunu, bir böceğin nasıl hareket ettiğini veya bir çiçeğin nasıl koktuğunu gözlemleyerek bu bilgileri sözlü olarak açıklayabilirler. Bu süreç, çocukların gözlem yapma, düşünme ve iletişim becerilerini geliştirirken aynı zamanda onların doğal dünyayla etkileşimde bulunmalarını ve çevrelerini daha iyi anlamalarını sağlar. Örneğin, bir çocuk parkta gördüğü bir kelebeğin renklerini veya evdeki bir akvaryumdaki balıkların yüzme şekillerini açıklayabilir. Bu tür etkinlikler, çocukların bilimsel düşünme yeteneklerini ve meraklarını teşvik eder.

Canlıların sağlıklı kalmaları için gerekli olan unsurları tanımlar.

Çocukların, canlıların sağlıklı kalmaları için gerekli olan unsurları tanımlamaları basit düzeyde operasyonel tanımlama yapmaları amaçlanmaktadır. Çocukların, canlıların ihtiyaç duyduğu temel faktörleri - besin, su, hava, barınak gibi - tanımlayarak, bu unsurların canlıların yaşamı için neden önemli olduğunu anlarlar. Bu süreç, çocukların doğal dünyayı anlama ve ona saygı duyma yeteneklerini artırır.

Nesneler/Dünya ve uzay/çevre hakkında bilgi edinmek amacıyla uygun ölçme araçlarını kullanarak ölçüm yapar.

Nesneler, dünya ve uzay, çevre gibi konularda bilgi edinmek için uygun ölçme araçlarını kullanarak ölçüm yapma becerisini geliştirmeyi hedefler. Çocuklar, standart ve standart olmayan basit ölçüm araçları çeşitli nesnelere veya doğal olaylar üzerinde uygulayarak, çevreleri hakkında daha fazla bilgi sahibi olurlar. Bu süreç, çocukların gözlem yapma, veri toplama ve analiz etme gibi bilimsel becerilerini geliştirir.

Bitkilerin diğer canlılar tarafından kullanımına ait çıkarımlarını uygun örnekler vererek açıklar.

Bitkilerin diğer canlılar tarafından nasıl kullanıldığına dair çıkarımlar yapma ve bu çıkarımları uygun örneklerle açıklama becerisini geliştirmeyi amaçlar. Çocuklar, bitkilerin besin kaynağı olması ve barınak sağlaması gibi çeşitli yollarla diğer canlılar için önemli olduğunu öğrenirler. Örneğin, bitkiler tarafından üretilen oksijenin insanlar ve hayvanlar tarafından solunum için kullanıldığını anlarlar. Ayrıca, bitkilerin meyveleri ve tohumları ile besin zincirindeki rolünü ve hayvanlar için barınak veya üreme alanı olarak nasıl işlev gördüğünü keşfederler. Bu süreç, çocukların ekosistemdeki canlılar arasındaki etkileşimleri ve bağımlılıkları anlamalarına yardımcı olur.

FBAB6. Deney Yapma

FAB. 6. Merak ettiği konular/olay/durum hakkında deneyler yapabileceği

Deney yapmak için istekli olur.

Bu öğrenme çıktısı, çocukların yeni şeyler keşfetmeye ve öğrenmeye açık olmalarını, basit deneyler yaparak dünyayı anlamaya çalışmalarını ifade eder. 3 yaş çocuğa bu becerinin edinimi sağlanırken, onların merakını ve keşfetme arzusunu teşvik edecek oyunlar ve aktiviteler temelli basit deneyler düzenlemek önemlidir. Örneğin: "Şu renkli balonlara bak! Hadi onları şişirelim ve ne olacak görelim. Bak, büyüyorlar! Şimdi bir tanesini patlatalım, ses çıkarıyor! Bu gibi deneyler yaparak çevremizdeki şeyler hakkında daha çok şey öğrenebiliriz. Deneyler yapmak çok eğlenceli ve heyecanlı, değil mi?" Bu tür etkinlikler, çocukların deney yapma sürecine ilgi duymalarını ve dünyayı keşfetme konusunda istekli olmalarını sağlar.

Birkaç malzeme kullanarak deney yapar.

Bu öğrenme çıktısının amacı çocukların basit nesnelere kullanarak deneyler yapmalarını ve böylece çevrelerini keşfetmelerini teşvik etmektir. Bu öğrenme çıktısı kapsamında çocukların doğal merakını ve öğrenme isteğini destekleyecek basit deneyler yapabiliriz. Örneğin: "Bu renkli kalemleri ve kağıdı görüyor musun? Hadi bir resim çizelim ve neler yapabileceğimizi görelim. Ya da bu su ve yağ şişelerine bak, suyu yağın içine dökünce ne oluyor dersin? Deney yaparak öğrenelim! Deneyler, bize yeni şeyler öğretir ve çok eğlencelidir." Bu tür etkinlikler, çocukların basit malzemelerle deney yaparak öğrenmelerini sağlar ve bilimsel düşünme becerilerinin temellerini atar. Buradaki en önemli nokta deneylerin tasarımının ve sonuçlarının çocukların yaş ve gelişim özelliklerine uygun olmasını garanti altına almaktır. Deney sonucunda "Neden böyle oldu?" gibi sorularla deneyin bilimsel temelli

sonucuna ulaşmak önemlidir.

Basit düzeyde deney tasarlamak için malzemeler seçer.

Çocukların bilimsel deneyler yaparken gerekli malzemeleri seçme ve bu malzemelerle basit deneyler tasarlama becerisini geliştirmeyi hedefler. Çocuklar, deneyin amacına uygun olarak, örneğin bir balon şişirme deneyi için balon, su, limon suyu, karbonat ve bir meşrubat şişesi gibi malzemeleri seçebilirler ve bu malzemelerle basit bir kimyasal reaksiyon deneyi tasarlayabilirler.

Merak ettiği konuya ilişkin basit düzeyde deney tasarlar.

Çocuklar suyun maddenin üç halini - katı, sıvı ve gaz - nasıl alabileceğini gözlemlenmelerini ve anlamalarını sağlamayı amaçlar. Çocuklar, suyu dondurarak buz haline getirebilir, daha sonra buz eriterek sıvı hale dönüştürebilir ve kaynatarak buharlaşmasını sağlayarak gaz haline geçişini gözlemleyebilirler.

FBAB7. Bilimsel Çıkarım Yapma

FAB. 7. Günlük hayatındaki fene yönelik olaylar hakkında gözlemlerine dayalı basit düzeyde bilimsel çıkarımlar yapabilme

Canlı ve cansız varlıkların niteliklerini gözlemlerine dayalı olarak ifade eder.

Çocukların çevrelerindeki canlı ve cansız varlıkları gözlemleyerek onların özelliklerini tanımlama ve ifade etme becerisini geliştirmeyi amaçlar. Çocuklar, canlı varlıkların hareket etme, büyüme, üreme gibi özelliklerini ve cansız varlıkların hareketsizlik, değişmezlik gibi niteliklerini ayırt edebilirler.

Sorunlara yönelik verileri toplamak için hayal gücünü kullanır.

Çocuklar yaratıcılıklarını ve hayal güçlerini kullanarak çeşitli problemlere çözüm bulma ve veri toplama süreçlerinde aktif olarak kullanmalarını teşvik eder. Bu yaklaşım, çocukların sorunları analiz etme ve yenilikçi çözümler üretme yeteneklerini destekler.

Bitkilerin veya hayvanların hayat alanlarındaki değişikliklere verdikleri tepkilere yönelik çıkarımlarını söyler.

Çocuklar, bitkilerin ve hayvanların yaşam alanlarındaki değişikliklere nasıl tepki verdiklerini gözlemleyerek bu gözlemlerden çıkarımlarda bulunma becerisini geliştirmeyi hedefler. Örneğin, bir bitkinin susuz kaldığında nasıl solgunlaştığını veya bir hayvanın yaşam alanı daraldığında nasıl davrandığını gözlemleyerek, çocuklar bu tepkileri çevresel faktörlerle ilişkilendirebilirler.

FBAB8. Bilimsel Model Oluşturma

FAB. 8. Fene yönelik olay ve/veya olguları açıklamak için basit düzeyde bilimsel modellerden faydalanabilme

Yakın çevresindeki problemlerin çözümüne yönelik hayal gücüne dayalı modeller önerir.

Çocukların yaratıcılıklarını ve hayal güçlerini kullanarak, çevrelerinde karşılaştıkları sorunlara yenilikçi ve yaratıcı çözümler üretmelerini teşvik eder. Bu süreçte, çocukların gözlemledikleri sorunları tanımlamaları ve bu sorunları çözmek için kendi hayal güçlerine dayanan modeller geliştirmeleri beklenir. Örneğin, sınıfın düzenini iyileştirmek için bir oyun alanı tasarlamak veya su israfını önlemek için bir su tasarrufu kampanyası düzenlemek gibi fikirler bu hedefinin bir parçası olabilir.

Yakın çevresindeki problemlerin çözümüne yönelik önerdiği modeli yeniler.

Çocukların daha önce önerdikleri çözüm modellerini gözden geçirme ve geliştirme becerisini ifade eder. Bu, çocukların eleştirel düşünme ve problem çözme becerilerini geliştirmelerine yardımcı olur. Çocuklar, bir çözümün etkinliğini değerlendirir ve daha iyi sonuçlar elde etmek için modeli nasıl iyileştirebileceklerini düşünürler. Örneğin, bir geri dönüşüm projesinin sonuçlarını gözlemleyerek, daha fazla malzemenin geri dönüştürülmesini sağlamak için projeyi nasıl genişletebileceklerini veya iyileştirebileceklerini planlayabilirler.

FBAB9. Kanıt Kullanma**FAB.9. Bilimsel olayları/olguları açıklamak için kanıtlar kullanabilme**

Günlük hayatta karşılaştığı problemleri çözebilmek için elde ettiği verileri görsellerle ifade eder.

Çocuklar, karşılaştıkları sorunları çözmek için topladıkları verileri görsel araçlarla ifade etme becerisini geliştirmeyi hedefler. Çocuklar, grafikler, resimler veya diyagramlar gibi görsel araçları kullanarak, sorunları daha iyi anlayabilir ve çözüm yollarını daha etkili bir şekilde iletebilirler.

Günlük hayatta karşılaştığı problemlerin çözümünü için verileri gruplandırır.

Çocukların karşılaştıkları sorunları çözmek için topladıkları verileri görsel araçlarla ifade etme becerisini geliştirmeyi hedefler. Çocuklar, grafikler, resimler veya diyagramlar gibi görsel araçları kullanarak, sorunları daha iyi anlayabilir ve çözüm yollarını daha etkili bir şekilde iletebilirler. Örneğin çocuklara içerisinde katı ve sıvı atıkların bulunduğu bir kova suyu nasıl temizleyebilecekleri sorularak çözüm yollarına ait verilerin gruplandırılması istenilebilir.

Farklı canlıların hayat döngülerine yönelik gözlemlerine dayalı açıklamalar yapar.

Farklı canlıların yaşam döngülerini gözlemleyerek bu gözlemlere dayalı açıklamalar yapma becerisini geliştirmeyi hedefler. Çocuklar, bitkilerin tohumdan çiçeğe dönüşümü veya kelebeklerin metamorfozu gibi doğal süreçleri inceleyerek, canlıların yaşam döngülerini anlamaya ve bu bilgileri ifade etmeye teşvik edilirler.

FBAB10. Bilimsel Sorgulama Yapma**FAB. 10. Fene yönelik günlük hayatla ilişki olay, olgu ve/veya durumlara yönelik bilimsel sorgulama yapabilme**

Sürdürülebilir bir hayat için bitkilerin önemine yönelik sorular sorar.

Bitkilerin ekosistemlerdeki rolünü ve insan yaşamı için önemini anlamalarını sağlamak amacıyla tasarlanmıştır. Bu çıktı kapsamında çocuklar bitkilerin korunması, bakımı ve işlevi gibi konularda soru sormaya teşvik edilmelidir. Çocukların bu tür sorular sorması, onların doğal dünyayla etkileşimlerini artırır ve sürdürülebilir bir çevre için bitkilerin önemini kavramalarına yardımcı olur.

Tasarladığı basit modeli gerçek hayattaki karşılığı ile birlikte değerlendirerek fikirlerini açıklar.

Basit malzemeler kullanılarak oluşturulacak bir su döngüsü modeli veya tahta bloklarla yapılabilecek mimari projeler basit modellere örnek olarak verilebilir.

Fene yönelik günlük hayatla ilişkili olaylara/olgulara yönelik basit düzeyde araştırmalar yürütür.

Çocukların, fen bilimleri ile ilgili günlük yaşamdaki olayları veya olguları keşfetmelerini, bu konularda basit araştırmalar yapmalarını ve gözlemlerini sınıflandırmalarını teşvik eder. Bu, çocukların bilimsel düşünme becerilerini ve meraklarını artırır, aynı zamanda fen bilimlerinin günlük yaşamdaki önemini anlamalarına yardımcı olur.

Çeşitli canlıların hayat döngülerini farklı kaynaklardan araştırarak sorgular.

Bitkiler, hayvanlar ve diğer canlıların yaşam döngülerini anlamaları için çeşitli kaynakları kullanarak araştırma yapmalarını ve bu bilgileri sorgulamalarını hedefler. Bu süreçte, çocukların gözlem, deney ve farklı bilgi kaynaklarından elde ettikleri verilerle canlıların doğumdan başlayıp, büyüme, üreme ve ölüm evrelerini kapsayan hayat döngülerini keşfetmeleri beklenir.

Tanıdık/bilindik malzemelerin yeniden kullanılabilmesi için olası alanları açıklar.

Çocukların günlük hayatta sıkça karşılaştıkları malzemelerin geri dönüşümü ve yeniden kullanımı konusunda farkındalık kazanmalarını ve ifade etmelerini amaçlar.

Doğal kaynakların sürdürülebilirliği için kişisel kullanımı hakkındaki görüşlerini akranlarına açıklar.

Çocukların su, hava, toprak gibi doğal kaynakların korunması ve sürdürülebilir kullanımı hakkında bilinçlenmelerini ve bu konudaki kişisel görüşlerini akranlarıyla paylaşmalarını teşvik eder. Bu süreç, çocukların, doğal kaynakların önemi ve korunması gerekliliği konusunda düşünmelerini ve bu konuda diğerleriyle iletişim kurmalarını sağlar.

SOSYAL ALAN BECERİLERİ

4.4. SOSYAL ALAN BECERİLERİ

Toplumsal ilişkiler ve insanın doğayla olan etkileşimlerini inceleyen sosyal alan becerileri, çocukların yaşadığı topluma etkin bir şekilde uyum sağlamasına ve katılım göstermesine destek olan becerilerdir. Okul öncesi dönemde çocuklara kazandırılacak sosyal alan becerileriyle çocuğun yaşadığı yakın çevreye yönelik sorular sorması; kendini, ailesini, yakın çevresini tanıması; yaşadığı toplumun doğal, tarihî ve kültürel zenginliklerini fark etmesi; yakın çevresindeki problemlere duyarlı olması ve bu problemlere yönelik çözüm yolları üretmesi, demokratik bir ortamda etkin bir vatandaş olarak hak ve sorumluluklarının farkına varması; kendisi, ailesi ve yakın çevresinin geçmişi ile bugün arasında bağlantılar kurması, yaşadığı topluma karşı olumlu benlik algısı/saygısı oluşturan bireyler olması amaçlanmaktadır.

Sosyal alan becerilerinin kazandırılması planlanırken çocuğun yakın çevresinden faydalanılmalıdır (aile, sosyokültürel çevre, yakın tarih gibi). Okul dışı yapılacak etkinliklerde bu çevreyi içerecek oyuncak müzeleri, etnografya müzeleri, farklı tür ve içerikteki kapalı ve açık hava müzeleri, ören yerleri, kervansaray, tarihî camiler, coğrafi mekânlar, sivil toplum kuruluşları, ticari işletmeler gibi farklı kurum ve kuruluşlara ziyaretler gerçekleştirilebilir. Sınıf içerisinde gerçekleştirilecek millî (Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı, Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı, Zafer Bayramı ve Cumhuriyet Bayramı) ve dinî (Ramazan ve Kurban Bayramı) bayramlar, anma günleri, önemli gün ve haftalara yönelik etkinlikler çocuklara sosyal alan becerilerinin yaparak yaşayarak kazandırılacağı fırsatlar olarak değerlendirilebilir. Sosyal alan becerileri çocukların günlük yaşamlarındaki kişisel deneyimlerin merceğinden keşfetmek ve deneyimlemek için yaşa uygun, oyun temelli öğrenme etkinlikleri yoluyla aktif, bilgili ve sorumlu vatandaşlar olmalarını sağlayacak tutum ve beceri geliştirmelerine çeşitli olanaklar sunacaktır.

Sosyal Alan Becerileri:

- Zamanı Algılama ve Kronolojik Düşünme
- Kanıta Dayalı Sorgulama ve Araştırma
- Değişim ve Sürekliliği Algılama
- Sosyal Katılım
- Mekânsal Düşünme
- Coğrafi Sorgulama
- Coğrafi Gözlem ve Saha Çalışması
- Harita
- Coğrafi İçerikli Tablo, Grafik, Şekil ve Diyagram
- Eleştirel ve Sosyolojik Düşünme
- Finans

4.4.1. ZAMANI ALGILAMA VE KRONOLOJİK DÜŞÜNME

Okul öncesinde zamanı algılama becerisi zaman ifadelerini (dün, bugün, yarın, önce, sonra, geçmiş, bugün, gelecek, takvim, saat) yerinde kullanmak, geçmiş ve bugünü birbirinden ayırabilmeyi sağlarken kronoloji becerisi de ardışık zamanda meydana gelen olayları anlayabilme ve hangisinin önce hangisinin sonra oluştuğunu tahmin edebilmeyi, yakın çevresinde yaşanan olayları geçmişten günümüze oluş sırasına koyabilmeyi sağlamaktadır. Çocuklara kendilerine ve ailelerine ait zaman şeritleri yaptırılarak onlardan günlük rutinlerine ilişkin görselleri oluş sırasına göre sıralamaları istenir. Çocukların tablo ve diyagramlar oluşturmaları sağlanarak bu beceriyi kazandırmanın ilk adımları atılmış olur.

4.4.2. KANITA DAYALI SORGULAMA VE ARAŞTIRMA

Eğitimde resim, animasyon, tablo, grafik, harita, fotoğraf, müzede sergilenen nesnelere gibi kanıt olarak sınıfta kullanılabilir. Kanıtların incelenmesi yoluyla çocukların merak duyguları harekete geçirilerek düşünme, sorgulama ve merakı doğrultusunda araştırma yapma becerileri kazandırılabilir. Kanıta dayalı sorgulama becerisinin harekete geçirilmesi yoluyla bilgi çocuğa hazır olarak verilmemeli ve çocuktan o bilgiyi ezberlemesi istenmemelidir. Çocuğun yakın çevresinde karşılaştığı geçmiş ve günümüze ait görsel, nesne ve mekânlardan her biri incelenebilecek kanıtlar olarak ele alınabilir.

4.4.3. DEĞİŞİM VE SÜREKLİLİĞİ ALGILAMA

Bireylerin ve toplumların zaman içinde nasıl değiştiğini bilmek, belirli unsurların ve taleplerin mevcut durumu nasıl koruduğunu anlamak, tarihsel olayları anlamlandırmak adına önemlidir. Değişim ve sürekliliği algılama becerisine sahip olan bireyler; çevrelerini daha iyi tanıyabilir, günümüzde yaşanan olayları daha iyi anlayabilir ve yorumlayabilir. Ayrıca bu beceriyi kazanmış bireylerin geçmişe, çevresindeki kültürel mirasa, coğrafi olay ve mekânlara ve yaşanan problemlere karşı kayıtsız kalmaması beklenir. Bu beceriler; okul öncesi dönemde çocuklara herhangi bir olay veya durum ile ilgili neden-sonuç ilişkilerini fark etme, benzerlik ve farklılıkları ayırt etme, problem durumlarına çözüm önerileri ileri sürme gibi yeterlilikler, somutlaştırılarak ve günlük yaşam ile ilişkilendirilerek kazandırılabilir.

4.4.4. SOSYAL KATILIM

Sosyal katılım becerisinin temel amacı, çocuklarda öz güven duygusu geliştirmek ve sorumluluk becerileri kazandırmaktır. Çocukların bu becerileri edinebilmesi için bilimsel, sosyal, kültürel, sanat ve spor alanlarında okul içi ve okul dışı faaliyetlere katılmaları sağlanmalıdır. Bir gruba dâhil olma, sorumluluk alma, iş birliği yapma, farklı görüşlere saygı duyma, görüşlerini ifade etme gibi davranış ve tutumlar bu beceri kapsamındadır. Sosyal katılım becerisi kazandırmaya yönelik olarak gerçekleştirilebilecek olan grup çalışmaları ve çocuğun yakın çevresindeki olaylarla ilgili yardımlaşma ve dayanışmaya yönelik topluma hizmet etkinliklerinde yer alması için oluşturulan fırsatlar, çocuğun toplumsal yaşama etkin bir vatandaş olarak katılımı konusunda ilk adımların atılmasını sağlayacaktır.

4.4.5. MEKÂNSAL DÜŞÜNME

Mekânsal düşünme; mekân kavramlarını bilme, temsil araçlarını kullanma ve akıl yürütme süreçlerini uygulama şeklinde üç unsurun yapıcı bir bileşimi olarak tanımlanabilir. Mekânsal düşünme becerisinde hedef; mekânsal düşünme alışkanlığına sahip, mekânsal düşünmeyi bilinçli bir şekilde kullanan ve mekânsal düşünmeye eleştirel bir bakış açısıyla yaklaşan bireylerin yetiştirilmesidir. Coğrafyaya yönelik beceriler çerçevesinde düşünülecek bu beceri, okul öncesi dönem çocuklarının özellikleri göz önünde bulundurulduğunda mekâna yönelik uzamsal algılarını desteklemeyi amaçlamaktadır. Bu algı, okul öncesi dönem çocuklarının özelinde üç bileşende tanımlanabilir: Yanında, altında, üstünde gibi mekânsal konum belirleyici yön kavramlarını bilme; basit taslak harita gibi mekâna ilişkin temsil araçlarını kullanma, akıl yürütme süreçlerini kullanarak bildiklerini uygulama. Bu çerçevede çocukların bulunduğu mekânda kendisini başka bir nesneye göre konum terimlerini kullanarak ifade etmesi, yakınlığını uzaklığını ifade etmesi, basit taslak harita üzerinde konum belirlemesi, rota izlemesi; sınıfına, okuluna ait basit bir taslak harita çizebilmesi, mekânı tanımlarken dağ, tepe, deniz, göl gibi yeryüzü şekilleri ve insan yapımı olan bina, köprü, baraj gibi belirgin coğrafi özellikleri tanımlaması beklenmektedir. Bu hususlar göz önünde bulundurularak okul içi ve okul dışı ortamlarda düzenlenecek etkinlikler hazırlanmalıdır.

4.4.6. COĞRAFİ SORGULAMA

Bu beceri çocukların merak duygusunu harekete geçirerek yakın çevrelerinde gözlemledikleri coğrafi olay, olgu ve mekânlar ile ilgili gözlemler yapmalarını; bunlar hakkında sorular sormalarını, bunlara cevap aramak üzere doğru kaynaklara başvurmalarını ve veri toplamalarını içermektedir. Ayrıca toplanan verilerin sözlü ya da görsel olarak düzenlenerek paylaşılması da okul öncesi dönemde çocuktan beklenen beceriler arasında yer almaktadır. Bu beceri kapsamında çocukların yakın çevrelerinde meydana gelen coğrafi olayları (iklim değişikliği, nehirlerin taşması, ormansızlaşma vb.) sorgulamaları, yakın çevrelerinde bulunan göl, deniz, dağ, baraj, akarsu gibi temel coğrafi oluşumları tanımlarına yönelik çalışmaların yapılması coğrafi sorgulama becerisinin kazandırılmasını sağlamaktadır.

4.4.7. COĞRAFİ GÖZLEM VE SAHA ÇALIŞMASI

Coğrafi gözlem coğrafi bir olay, olgu, konu ve mekân hakkında bilgi ve görüş edinmek; fikir sahibi olmak amacıyla duyu organları veya gözlem yoluyla yapılan incelemedir. Okulun bulunduğu coğrafi şartlar doğrultusunda bir orman, doğal park, hayvanların yaşam alanı incelenebilir. Ayrıca yaprakların, ağaç türleri incelenebilir. Doğal kaynakların olumlu ve olumsuz kullanım örneklerinin gözlemlenebileceği göl, akarsu gibi kaynaklara yakın mekânlarda yapılacak inceleme gezileriyle okul öncesi dönemde coğrafi gözlem ve saha çalışması becerisine yönelik etkinlikler gerçekleştirilebilir.

4.4.8. HARİTA

Harita, küre ve modeller coğrafi bilgi ve becerilerin çocuğa kazandırılmasında yararlanılan önemli materyallerdendir. Okul öncesi dönemde bu beceri gerçek nesnelere, üç boyutlu nesnelere, basitleştirilmiş çizimler ve çocuklar tarafından üretilmiş basit harita ve krokiler kullanılarak kazandırılabilir. Çocuğun sınıfındaki büyük nesnelere yerini konum ve yön kavramlarını da kullanarak tarif etmesi ya da basit kroki ve harita üzerinde görsellerden hareketle belirlenen bir nesnenin yerini tarif edebilmesi ve bulabilmesine yönelik etkinliklerle becerinin temelleri atılabilir. Harita okumaya yönelik faaliyetleri, harita oluşturma etkinlikleri takip edecektir. Bu kapsamda çocuğun kendi basit harita ve krokisini oluşturmaya yönelik çalışmalar gerçekleştirilebilir.

4.4.9. COĞRAFİ İÇERİKLİ TABLO GRAFİK, ŞEKİL VE DİYAGRAM

Tablo, grafik, şekil ve diyagramlar toplanan verilerin görsel olarak sunulması ve kolay anlaşılmasını sağlaması açısından önemli materyallerdir. Çocuğun sıkça karşılaştığı ya da ileride karşılaşacağı bu materyalleri doğru anlayabilmesi, bunlardan çıkarımlar yapabilmesi, kendi topladığı verileri tablo ve grafiklerle görselleştirerek paylaşabilmesi için okul öncesi dönemden başlamak üzere tablo, grafik, şekil ve diyagram becerisi kazandırılması gerekmektedir.

Bu becerinin kazandırılması için çocukların sınıfta bulunan mevsim şeridi, hava durumu, sınıf mevcut grafiği gibi tablo ve grafikleri incelemesi ve bunlar üzerine konuşması sağlanır. Sonraki aşamalarda çocuklara topladığı verilerle çeşitli görsel ve materyaller kullanarak tablo, grafik, şekil ve diyagram oluşturma çalışmaları yaptırılarak onların bu becerileri desteklenebilir.

4.4.10. ELEŞTİREL VE SOSYOLOJİK DÜŞÜNME

Eleştirel ve sosyolojik düşünme, çocuğun toplumla uyum ve iş birliği içerisinde yaşamasına katkıda bulunacak bir beceridir. Uyumun sağlanması için ilk olarak somut ve somut olmayan kültürel unsurlar kullanılarak çocuğun kendi kültürünü tanıması amaçlanır. Çocuğun kendi kültürünü tanımasıyla başlayan süreci farklı kültürleri tanıma aşaması takip eder. Çocukların sosyal medyada gördüğü, televizyonda izlediği, resimli çocuk kitaplarında rastladığı farklı kültürlerle karşı farkındalık kazanmasını ve onların farklılıklarına saygı duymasını sağlamak önemlidir. Bu becerinin kazandırılmasına yönelik sınıf içi etkinliklerde milli kültürü ve farklı kültürleri temsil eden çeşitli kıyafetler, yiyecekler, bayraklar, eşyalar, müzikler, çizgi filmler, resimli çocuk kitapları vb. kullanılabilir.

4.4.11. FİNANS

Toplumsal yaşamın başarılı bir şekilde sürdürülmesinde bireylerin haklarını kullanabilmeleri ve sorumluluklarını yerine getirebilmeleri için çağın gereklerinden olan finans becerisi, temel finansal bilgileri kavrama ve bilinçli finansal kararlar alabilmeyi içermektedir. Bu beceri kapsamında okul öncesi dönem çocuklarından gelire erişim yollarını fark etmesi, gelir kaynaklarını sıralaması, gelir ve harcama arasında ilişki kurması ve gelir ile satın alma gücünü ilişkilendirmesi beklenmektedir.

Finans becerisi çerçevesinde çocuğun öncelikle farkındalığının desteklenmesi ardından kavramsal, sosyal duygusal ve alana özgü becerilerin işlevsel olarak kullanılması ve son aşamada eylemsellik seviyesinde bilgi ve becerilerin kullanılmasını hedeflenmektedir. Finans becerisini kazandırmaya yönelik meslek ile gelir ilişkisine yönelik etkinlikler, aile katılımlarını da içeren meslek tanımları ya da konuk çağırma, alışveriş içerikli geçici merkezlerin oluşturulması ve bu merkezlerde gerçekleştirilecek etkinlikler planlanarak paranın kullanım alanları, ürün fiyatları ve satın alma unsurları hakkında bilgi sahibi olmaları desteklenebilir.

Bütün bu unsurlar bir araya getirildiğinde "Sosyal Alan Becerileri" çocukların hem bu alana özgü becerileri kazanması hem de disiplinler arası ilişkiyle diğer alanlardaki becerileri de kazanarak bilgiye dayalı olmayan, analitik düşünme, eleştirel düşünme, problem çözme becerisi, yaratıcılık, iletişim ve iş birliği gerektiren "Erdem-Değer-Eylem Çerçevesi" bağlamında millî, manevi ve ahlaki değerleri kazanmasını hedeflemektedir.

SOSYAL ALANI ÖĞRENME ÇIKTILARI VE AÇIKLAMALARI

SBAB1. Zamanı Algılama ve Kronolojik Düşünme

SAB.1. Günlük hayatta olay/konu/durum/zamana ilişkin değişen ve benzerlik gösteren özellikleri karşılaştırabilme

Gece-gündüz, sabah-akşam, dün-bugün-yarın kavramlarının özelliklerini söyler.

Gece-gündüz, sabah-akşam, dün-bugün-yarın gibi zaman ifadelerini yerinde kullanmayı ifade eder. Çocukların bu kavramları uygun şekilde kullanabilecekleri olay/olgular, hikâyeler, drama çalışmaları ile kavramların özelliklerini keşfetmelerine fırsat tanınır. Görsel materyallerle sabah rutinleri ile akşam rutinleri arasındaki benzerlikler ve farklılıkları belirlemelerine imkân verilebilir.

Yakın çevresinde kutlanan millî ve dini bayramlarda, 10 Kasım Atatürk'ü Anma Günü ile Atatürk Haftası gibi anılan özel günlerde neler yapıldığını ifade eder.

Millî bayramlar, dini bayramlar ile özel günler ve anma günlerinde ailesi ve yakın çevresinde yapılanların (bayram ziyaretleri, anma törenleri, kutlamalar) ifade edilmesini içerir. Bahsi geçen millî ve dini bayramların tarihleri, kaç gün sürdüğü, anlam ve önemleri, gelenekleri, oluşturulan programlar gibi özellikleri açısından benzerlik ve farklılıklar konuşulabilir/tartışılabilir. Çocukların gelişim özelliklerine uygun olarak bayramlar ve anma günlerinde şiir, drama, şarkı gibi çalışmalarla beceri desteklenebilir.

SAB.2. Yakın çevresindeki olay/dönem/kavramları kronolojik olarak sıralayabilme

Gün akışındaki eylemlerini oluş sırasına uygun olarak sıralar.

Kronoloji becerisi ardışık zamanda meydana gelen olayları anlayabilme ve hangisinin önce hangisinin sonra oluştuğunu tahmin edebilmeyi, yakın çevresinde yaşanan olayları geçmişten günümüze oluş sırasına koyabilmeyi sağlamaktadır. Çocuklara kendilerine ve ailelerine ait zaman şeritleri yaptırılarak onlardan günlük rutinlerine ilişkin görselleri oluş sırasına göre sıralamaları istenebilir.

SAB.3. Olay/dönem ve kavramları zamanla değişen ve benzerlik gösteren özelliklerine göre değerlendirebilme

Geçmişte kullanılan çeşitli nesnelerin günümüzdeki hâlleri ile benzerlik ve farklılıklarını karşılaştırır.

Geçmişte kullanılan çeşitli nesnelerin günümüzdeki hâlleri ile benzerlik ve farklılıklarını karşılaştırabilmeleri için görsellerden, gerçek materyallerden yararlanılabilir. Örneğin, anne babasının geçmiş yaşantısında kullanmış olduğu telefon ile günümüzde kullandığı telefonun benzerlik ve farklılıklarını keşfetmelerine olanak sağlar.

SBAB2. Kanıta Dayalı Sorgulama ve Araştırma Becerisi**SAB.4.Yakın çevresindeki yaşantılardan yola çıkarak merak ettiği konulara yönelik sorular sorabilme**

Yakın çevresindeki nesne, kişi, yer ve olaylar hakkında merak ettiği konuya/probleme yönelik sorular sorar.

Yakın çevresinde karşılaştığı nesnelere, kişiler, yerler ve olaylar ile ilgili dikkatini çeken, merak ettiği konu ya da problemlere yönelik sorular sormayı içerir. Çocukların ilgi alanları doğrultusunda dikkat çekici uyarıcılar ve öğrenme ortamları oluşturularak, konu/problemi fark eden çocukların buna yönelik sorular sorması teşvik edilir.

SAB.5. Merak ettiği konuya yönelik kaynakları inceleyebilme

Yakın çevresinde merak ettiği konulara yönelik görsel/işitsel kaynakları inceler.

Çocukların resimli öykü kitapları, dijital araçlar, afişler, broşürler ve benzeri içerikler çeşitli görsel materyalleri incelemelerine odaklanılmalıdır. Çocukların kendisine sunulan seçenekler arasından merak ettiği materyalleri seçmesini ve materyalleri ilgi alanına göre incelemesi beklenir.

SAB.6. Geçmişte veya günümüzde yakın çevresinde gerçekleşen bir olay/konu/durumla ilgili kaynaklardan dinlediklerini/izlediklerini kendi ifadeleriyle yorumlayabilme

Kaynaktaki görsel/işitsel öğelerden merak ettiği nesne/durum/olayı ifade eder.

Çocukların resimli öykü kitapları, dijital araçlar, afişler, broşürler ve benzeri içerikler çeşitli görsel materyalleri inceleyerek ilgi alanları doğrultusunda merak ettiği noktaları ayırt etmesi beklenir. Çocukların merak ettiği nesne, durum ya da olayı farklı şekillerde ifade etmesi teşvik edilir.

İncelediği görsel/işitsel kaynaklardan edindiği bilgileri bağlamını değiştirmeyecek şekilde kendi ifadeleriyle anlatır.

İncelenen resimli öykü kitapları, dijital araçlar, afişler, broşürler ve benzeri içerikler çeşitli görsel materyallerden edinilen bilgileri sınıf ortamında arkadaşları ve öğretmeni ile paylaşması desteklenmelidir. Bu paylaşımlar sırasında bilgileri kendi cümleleriyle ve bağlamından kopmadan ifade etmelerine yönelik etkinlikler planlanması beklenmektedir.

SBAB4. Değişim ve Sürekliliği Algılama**SAB.7. Günlük hayatta karşılaştığı nesne/yer/toplum/olay/konu/durumlara ilişkin zaman içerisinde değişen ve benzerlik gösteren özellikleri karşılaştırabilme**

Günlük hayatta kullanılan çeşitli nesne ve mekânların özelliklerini söyler.

Günlük hayatta kullanılan nesnelerin fiziksel özellikleri (renk koku, tat, miktar gibi) ve karşılaşılan mekânların fiziksel özelliklerini (yükseklik, sıcaklık, iç-dış mekân, aydınlık-karanlık gibi) söylemeyi içerir. Bunun için çocukların farklı özelliklerde nesnelere ve mekânları gözlemleyebilmesi için okul dışı öğrenme etkinlikleri düzenlenebilir. Bununla birlikte günlük hayatta kullandığı nesnelerin ve mekânın kullanım (işlev gibi) özelliklerini söylemesine yönelik gezi-gözlem ve gerçek materyallerle etkinlikler düzenlenebilir.

Günlük hayatta karşılaştığı çeşitli nesne ve mekânların zaman içerisinde değişen/değişmeyen özelliklerini açıklar.

Günlük hayatta karşılaştığı çeşitli nesne ve mekânların zaman içerisinde değişen/değişmeyen fiziksel ve kullanım özelliklerini ifade etmeyi içerir. Örneğin, aynı mekânın farklı zamanlarda çekilmiş fotoğraflarını karşılaştırarak mekânın değişen/değişmeyen özelliklerini belirlemeleri sağlanabilir. Benzer şekilde geçmişten günümüze bilgisayar, telefon, televizyon gibi araçlardaki görünüm, işlev ve kullanım açısından araçların değişen/değişmeyen özellikleri incelenebilir. Bu sayede çocukların değişen ve değişmeyen özelliklere yönelik becerileri desteklenebilir.

SBAB5. Sosyal Katılım

SAB.8.Yakın çevresinde oluşan gruplarla sosyal temas oluşturabilme

Dâhil olduğu oyun/etkinlik/proje grup çalışmalarında iletişimi başlatır.

Sınıf ortamında dâhil olduğu oyun/etkinlik/proje grup çalışmalarında grup arkadaşları ile etkileşime geçmek için iletişim kurma sürecini içerir.

Dâhil olduğu grubun amaçları doğrultusunda yapılacak çalışmalar hakkında görüşlerini söyler.

Sınıf ortamında dâhil olduğu oyun/etkinlik/proje gruplarının amaçları doğrultusunda yapılacak olan çalışmalar hakkında görüşlerini ifade etmeyi içerir. Çocukların ilgi ve merakları doğrultusunda oluşturulan grupların amaçlarına ulaşmasını sağlayacak yollara yönelik çocukların kendi görüşlerini ifade edebilecekleri ortamlar hazırlanmalı, grup içerisinde çeşitli soru ve problemler hakkında çocukların fikirlerini paylaşmalarına fırsat tanınmalıdır.

Grup içi iletişimi artırmaya yönelik etkinliklere katılır.

Sınıf ortamında dâhil olduğu oyun/etkinlik/proje gruplarında iletişim sürecini grup arkadaşları ile birlikte etkin bir şekilde başlatıp sürdürebilmesine yönelik öğretmen rehberliğini içerir. Bu süreçte grup arkadaşlarını dinleme ve dinlediklerine yönelik uygun ifadeler kullanabilme becerilerini kapsamaktadır.

SBAB7. Mekânsal Düşünme

SAB.9. Yakın çevresindeki coğrafi olay, nesne, mekân ve kişilerin konumunu algılayabilme

Bulduğu mekânda kendisinin/nesnelerin/mekânların konumunu yön/konum terimlerini kullanarak ifade eder.

Çocukların bulunduğu mekân içerisinde (sınıf, okul bahçesi gibi) kendisinin, nesnelerin, mekânların konumunu yön ve konum terimlerini kullanarak belirtmelerini içerir. Çocukların; yakın, uzak, yanında, arasında, üstünde, altında gibi terimleri ifade etmelerine ve günlük yaşamlarında kullanmaya teşvik edici etkinlikler planlanmalı ve ortamlar oluşturulmalıdır. Öğretmenler, bu beceriyi desteklemek için eğitsel oyunlardan faydalanabilirler. Sınıfta belirlenen bir nesnenin yerini tarif etme, saklanan nesneyi bulma üzerine oyunlar kurgulanabilir. Ben kimim? Nesi var? gibi oyunlar sınıftaki bir nesnenin seçilmesi ve konum özelliklerinin verilmesi şekline dönüştürülerek oynatılabilir. Ayrıca, sınıf dışında da konum bulma ile ilgili keşif oyunları düzenlenebilir. Öğretmenler ayrıca, çocukların bu beceriyi günlük yaşamlarında da kullanmalarını teşvik etmelidirler. Örneğin, günlük rutinler sırasında çocuklara evlerinin yakınında bulunan mekânlar, okula uzaklık yakınlık, odalarında bulunan nesnelere hakkında soru cevaplar aracılığıyla konum ifadelerini kullanmaya ve nesnelerin konumunu belirlemeye yönelik sohbetler gerçekleştirebilirler. Bu şekilde, çocuklar hem mekânsal farkındalıklarını geliştirir hem de günlük yaşamlarında aktif bir şekilde kullanabilecekleri dil becerilerini pekiştirirler. b. Kendisine verilen kroki üzerinde belirlenen rotayı takip ederek hedefi bulur.

Kendisine verilen kroki üzerinde belirlenen rotayı takip ederek hedefi bulur.

Sınıf veya okul içerisinde belirgin özelliklere sahip (öğretmen masası, müdür odası, yemekhane gibi) yerleri gösteren krokiler hazırlanarak başlangıç ve varış noktaları arasında belirli bir rota doğrultusunda çocukların hedeflenen yere ulaşması beklenmektedir. Öğretmenler, bu beceriyi desteklemek için sınıf içerisinde belirli bir rota çizebilir ve çocuklara bu rotayı takip etmelerini sağlayan bir oyun düzenleyebilirler. Çocuklara, öğretmen masasından başlayarak belirli bir noktaya veya odadan çıkış kapısına kadar olan rotayı takip etmeleri için krokiler verebilirler. Bu

etkinlik, çocukların mekânsal yönelim yeteneklerini geliştirirken aynı zamanda dikkatlerini odaklama ve talimatları izleme becerilerini de güçlendirir. Ayrıca, okul bahçesinde veya okulun farklı bölümlerinde düzenlenecek bir hazine avı etkinliği de çocuklara rotayı takip etme becerilerini geliştirmelerine yardımcı olabilir. Çocuklara, belirli noktalarda saklanmış ipuçlarını takip ederek hazineye ulaşmaları için bir harita veya kroki verilebilir. Bu etkinlik, çocukların birlikte çalışma, iletişim ve problem çözme becerilerini de geliştirirken aynı zamanda eğlenceli bir öğrenme deneyimi sunar.

Belirlenen nesnenin görselini kroki üzerinde doğru konuma yerleştirir.

Krokinin işlevini yapılan etkinlikler yoluyla pekiştiren çocuklardan basit kroki içerisine konuma uygun şekilde görsel yerleştirilmesi beklenmektedir. Sınıf içerisinde belirgin özelliklere sahip (öğretmen masası, kitap merkezi, çocukların dolabı gibi) bir yerin görselini sınıf krokisinde uygun yere yerleştirmesine yönelik etkinlik planlanabilir. Öğretmenler çocukların anlayabileceği basit krokiler ve bu krokilerdeki nesnelerin görselleri gibi somut materyalleri kullanabilirler. Örneğin, sınıfın bir krokisi ve sınıftaki belirli nesnelerin küçük karton veya plastik modelleri oluşturulabilir. Etkinliklerde, çocukların krokiler üzerindeki nesnelere doğru konumlara yerleştirmelerini isteyebilirler. Öğretmenler, çocuklara sınıf krokisini verilebilir ve çocuklardan belirli nesnelerin yerlerini işaretlemelerini isteyebilir, işaretlemeler için küçük nesnelere, etiketler kullanılabilir. Çocukların doğru şekilde nesnelere kroki üzerinde yerleştirdiklerinde olumlu geri bildirimler vererek onların özgüvenlerini artırabilir.

SAB.10. Yakın çevresinde yer alan mekânın coğrafi koşullarını tanımlayabilme

Yakın çevresinin çeşitli coğrafi özelliklerini ifade eder.

Yakın çevresine ait hava olaylarını (yağmur, kar, dolu gibi) ve yakın çevresinde karşılaştığı yeryüzü şekillerini (dağ, göl, akarsu ve deniz gibi) söyleyebilme yeteneklerini içerir. Çocukların bu özellikleri ifade etmelerini desteklemeye yönelik olarak resimli öykü kitapları, dijital araçlar, afişler, broşürler ve benzeri içerikler çeşitli görsel materyallerden faydalanılabilir. Öğretmenler, çocukların yakın çevrelerindeki coğrafi özellikleri anlamalarına yardımcı olmak, öğrenme sürecini daha etkili hale getirmek için duyuşsal deneyimler sağlanabilir. Örneğin, çocuklar yağmur yağdığında bir kaptaki yağmur damlalarını hissedebilir veya bir göl, deniz veya akarsu kenarına gezi düzenlenerek coğrafi özellikleri gözlemleyerek keşfedebilirler. Öğretmenler, doğa yürüyüşleri ve geziler sırasında çocukların doğrudan deneyimler yaşamasını sağlayarak öğrenmeyi pekiştirebilir. Çocukların coğrafi özellikler hakkında düşünmelerini teşvik etmek için "Bugün hava nasıl? Dışarıda neler görüyorsunuz?" gibi sorular sorabilir. Coğrafi özellikleri anlamak için oyun ve drama etkinlikleri kullanılabilir. Örneğin, çocuklar bir dağ, göl veya deniz gibi coğrafi özellikleri taklit edebilirler. Bu taklit oyunları sırasında, öğretmenler çocuklara dağların yüksek ve sarp olduğunu, göllerin genellikle su birikintileri olduğunu ve denizlerin büyük su kütleleri olduğunu görseller ve videolar aracılığıyla göstererek coğrafi kavramları somutlaştırabilir. Ayrıca, çocuklar oyun sırasında yağmur, kar veya güneşli havayı taklit edilebilir.

SBAB8. Coğrafi Sorgulama Becerisi

SAB.11. Merak ettiği coğrafi olay/olgu ve mekân/durumlara yönelik sorular sorabilme

Görseli/sembolü gösterilen hava olaylarının isimlerini söyler.

Görseli/sembolü gösterilen hava olaylarından yağmur, gökkuşağı, kar, dolu gibi coğrafi olayların isimlerini söylemelerini ifade eder. Çocukların bu kavramları uygun şekilde kullanabilecekleri olay/olgular, hikâyeler, drama, fen çalışmaları ile kavramların özelliklerini keşfetmelerine fırsat tanınır. Bu becerinin gerçekleştirilmesine yönelik öğretmenler çocuklara yağmur, kar, gökkuşağı gibi coğrafi olayları deneyimleyebilecekleri somut etkinlikler ve gözlemler sunabilir. Örneğin, yağmur yağdığında dışarıda yağmuru izlemek veya yapay kar oluşturarak oynamak gibi etkinlikler düzenleyebilir. Çocuklara hava olaylarını ve coğrafi olayları gösteren resimler, kartlar veya semboller kullanılabilir. Örneğin, renkli kartlar üzerinde yağmur damlaları, kar taneleri ve gökkuşağı resimleri kullanarak çocukların bu kavramları tanımlamalarını sağlayabilir. Hava olayları ve yeryüzü şekilleri ile ilgili kartlar hazırlanarak

çeşitli kart oyunları oynatılabilir. Sınıfta bulunan hava grafiği üzerinde incelemeler yaptırarak hava olaylarını ifade etmelerini, özellikleri hakkında tahminler yürütmelerini sağlayabilir. Doğa yürüyüşleri ve açık hava etkinlikleri düzenleyerek çocukların çevrelerindeki coğrafi olayları keşfetmelerini sağlayabilir. Örneğin, bir göl kenarında veya parkta yağmur sonrası gökkuşağı oluşumu gibi doğal olayları gözlemlemelerine fırsat verebilir.

Görseli gösterilen yeryüzü şekillerinin isimlerini söyler.

Görseli/sembölü gösterilen dağ, deniz, göl, akarsu gibi yeryüzü şekillerinin isimlerini söylemelerini ifade eder. Çocukların bu kavramları uygun şekilde kullanabilecekleri olay/olgular, hikâyeler, drama, çevre ve fen çalışmaları ile kavramların özelliklerini keşfetmelerine fırsat tanınır. Öğretmenler doğa gezileri düzenleyerek çocukların gerçek dağları, denizleri ve gölleri görmelerini ve tanımlarını sağlayabilir. Çocuklara yeryüzü şekillerini gösteren resimler, kartlar veya semboller kullanarak kavramları tanımlarını sağlayabilir. Örneğin, dağların resimlerini göstererek onları tanımlamalarını ve adlandırmalarını isteyebilir. Göl, deniz, dağ, akarsu gibi yeryüzü şekillerini gösteren videolar izletilebilir. Bu kavramların geçtiği hikâyeler okunarak çocukların ilgili kavramı fark etmeleri sağlanabilir. Kavramlar ile ilgili öykünme oyunları oynatılabilir, çocuk verilen kavramı çeşitli hareketler veya sesler çıkararak anlatmaya çalışır.

Merak ettiği hava olayları/yeryüzü şekilleri ile ilgili sorular sorar.

Yakın çevresinde karşılaştığı merak ettiği hava olayları (yağmur, kar, dolu gibi) ve yeryüzü şekilleri (dağ, göl, akarsu ve deniz gibi) ile ilgili sorular sormasını içerir. Çocukların soru sormalarının desteklenmesi için farklı materyaller ile zenginleştirilmiş sınıf ortamı ve öğrenme merkezlerinin oluşturulması önemlidir. Bu becerinin gerçekleştirilmesine yönelik öğretmenler çocukların merak ettiği hava olaylarını ve yeryüzü şekillerini doğal çevrelerinde keşfetmelerine fırsat tanımalıdır. Örneğin, kar yağdığı bir gün dışarı çıkarak kar tanelerini hissetmelerini ve gözlemlemelerini sağlayabilir. Bir gölün veya akarsuyun yakınından geçerken neler gözlemlediklerini tartışabilir. Görsel materyaller, videolar, resimler veya hikâyeler aracılığıyla hava olayları ve yeryüzü şekilleri hakkında bilgi verebilir. Bu materyaller, çocukların merakını artırabilir ve daha fazla soru sormalarını teşvik edebilir. Çocuklara bir akarsuyun veya denizin şeklini kumla oluşturmaları için fırsatlar sunulabilir. Öğretmenler çocuklara hava olayları ve yeryüzü şekilleri ile ilgili açık uçlu sorular sorarak düşünme becerilerini geliştirmelerine olanak tanıyabilir. Örneğin, "Gökyüzünde neden bazen bulutlar oluşur?" gibi sorularla çocukların çıkarımda bulunmaları ve daha fazla soru sormaları sağlanabilir.

SBAB9. Coğrafi Gözlem ve Saha Çalışması

SAB.12. Coğrafi gözlem ve saha çalışmasını gerçekleştirebilmek için gerekli olan hazırlığı yapabilme

Gezi-gözlem çalışması kapsamında gidilecek mekân ve yapılacak çalışmalara yönelik görselleri inceler.

Yakın çevresinde yapılacak olan gezi-gözlem çalışması kapsamında gidilecek mekâna ve yapılacak çalışmalara ilişkin görselleri incelemeyi içerir. Öğretmen gezi öncesi sınıfa gezi-gözlem çalışması kapsamında gidilecek mekâna ilişkin resimli öykü kitapları, poster, afiş, broşür gibi yazılı materyaller veya dijital materyaller gösterilerek çocukların incelemesini ve gidilecek yer hakkında sorular sormalarını sağlayabilir. Gidilecek yerde görülecekler ile ilgili tahminler yürütmelerini sağlayabilir. Mekânın iç ve dış görselleri ile yapılacak çalışmaları içeren görsellerin incelenmesi sağlanabilir. Öğretmen çocuklara "Bugünkü gezi öncesi, gidilecek mekân ve yapılacak çalışmalarla ilgili görselleri birlikte inceleyeceğiz. Bu görseller, bize nereye gideceğimizi ve ne tür aktiviteler yapacağımızı gösteren önemli bilgiler içeriyor.", "Öncelikle, gidilecek mekânın dışına ait görselleri birlikte inceleyelim. Bu görsellerde mekânın bulunduğu çevreyi, doğal özelliklerini ve etrafındaki yerleri görebiliriz. Örneğin, dağlar, nehirler veya ormanlar varsa, bu görsellerde görebiliriz.", "Sonra, mekânın içini gösteren görsellere bakacağız. Burada, mekânın içinde hangi alanların olduğunu, ne tür araştırmalar yapabileceğimizi ve hangi coğrafi unsurların incelenebileceğini görebiliriz.", "Görsellerdeki detaylara dikkat ederek, gezi sırasında neler gözlemleyebileceğimiz hakkında fikir sahibi olabiliriz. Örneğin, göl veya deniz gibi su kütlelerinin yanında hangi bitki ve hayvan türlerinin yaşadığını görebiliriz." şeklinde açıklamalar yapabilir. Bu tür açıklamalar, çocukların coğrafi gezi-gözlem çalışması öncesi görselleri inceleyerek mekânı ve yapılacak etkinlikleri daha iyi anlamalarına ve geziye hazırlanmalarına yardımcı olabilir. Görsel materyaller, çocukların coğrafya konusundaki merakını artırarak geziye daha motive olmalarını sağlayabilir.

Gezi-gözlem çalışması sırasında kendi güvenliğini ve sağlığını korumak için dikkat edilmesi gereken hususları söyler.

Gezi-gözlem çalışması sırasında kendisinin güvenliği için dikkatli ve kontrollü bir şekilde hareket etmesi beklenir. Kendi güvenliğini ve sağlığını korumak için dikkat edilmesi gereken hususları ifade etmesi desteklenir. Öğretmenler, gezi-gözlem sırasında meydana gelebilecek sorunlara ilişkin afişler hazırlayarak sınıfta bu afişleri çocuklara inceletebilir. Gezi-gözlem çalışması sırasında sorun yaşanmaması için, kendi güvenliklerini ve sağlıklarını korumak için neler yapmaları, neler yapmamaları gerektiği sorularak çocuklarla birlikte gezi-gözlem kuralları listesi oluşturulabilir. Her çocuk söylediği bir kural ile ilgili resim çizebilir. Kuralı ve kurala uyulmadığında yaşanabilecekleri arkadaşlarına anlatabilir. Bu gibi açıklama ve etkinlikler ile öğretmenlerin bu hususlara vurgu yapması, çocukların bilinçli ve güvenli bir şekilde geziye katılmalarını sağlayacaktır.

SAB.13. Coğrafi gözlem ve çalışma sahasında planlanan çalışmaları uygulayabilme

Gezi-gözlem çalışması sırasında takip edilecek sözlü/görsel yönergeleri uygular.

Gezi-gözlem çalışması sırasında takip edilecek sözlü/görsel (kroki, tablo, grafik, görseller gibi) yönergelere uygun olarak hareket etmesi beklenir. Okul öncesi öğretmeni, becerinin oluşması için çocuklara gezi gözlem sırasında basit bir kroki üzerinde gösterilen noktaları takip etmeleri ve eşleştirmeleri için basit oryantiring tarzı oyunlar tasarlayabilir. Örneğin, kroki üzerindeki noktaları belirli bir sırayla takip ederek gezi alanındaki belirli noktalara ulaşmalarını sağlayabilir. Mekânın krokisi üzerinde belirli noktaları işaretleyebilir ve çocuklardan bu noktalara doğru yönelmelerini isteyebilir. Çocuklar gezi sırasında bir tablo veya grafik üzerindeki bilgileri görsel olarak inceleyebilir ve bu bilgilere göre çocukların belirli gözlemler yapmaları istenebilir. Örneğin, hava durumu tablosu üzerindeki bilgilere göre hangi hava koşullarının beklendiği tartışılabilir. Öğretmen gezi gözlem sırasında çocukların dikkatini çeken bitki ve taşları, ağaçları, böcekleri, kuşları, bulutları, yolları, köprü baraj, göl vb. gezi-gözlem sahasında bulunan canlı cansız, doğal ve beşeri unsurları gözlemlemelerine; büyüteç kullanarak çevreden topladıkları ve gördükleri bu örnekleri incelemelerine yönelik yönergeler verebilir.

Gezi-gözlem çalışma sahasında çevreyi olumsuz etkileyecek davranışlardan kaçınır.

Gezi-gözlem çalışma sahasında çevreyi olumsuz etkileyecek davranışlardan (yere çöp atma, bitkiyi koparma gibi) kaçınmayı içerir. Bunun için öğretmenin gezi-gözlem sahasına gitmeden önce gerekli bilgilendirmeleri yaparak çocuklarda duyarlılık oluşturması önemlidir. Bu sayede çevreye duyarlı, çevreyi koruyan, örnek davranışlar sergileyen bireyler olmaları desteklenebilir. Bu becerinin edinilebilmesi için öğretmenin geziye çıkmadan önce çocukları çevre konusunda bilgilendirmesi önemlidir. Çevrenin neden korunması gerektiği ve olumsuz davranışların çevreye zararlarını anlatmak, çocukların bilinçlenmesine yardımcı olacaktır. Ayrıca öğretmen, gezi sırasında örnek davranışlar sergileyerek çocuklara model olmalıdır. Çöp atmayan, bitkileri koparmayan ve doğayı koruyan davranışları çocuklara gösterilmelidir. Çocukları çevreyi koruma konusunda sorumluluk vermek, onların bu konuda daha duyarlı olmalarını sağlar. Örneğin, gezi sırasında çocuklara çöpleri çöp kutusuna atma veya bitkileri sulama gibi basit görevler verebilir. Çocukların çevreyi koruma konusundaki davranışları hakkında geri bildirim verilmeli ve olumlu davranışlar teşvik edilmelidir.

SAB.14. Coğrafi gözlem ve çalışma sahasından elde edilen sonuçları sözlü/görsel yolla raporlaştırabilme

Gezi-gözlem çalışma sahasında elde ettiği materyallerden ürün oluşturur.

Gezi-gözlem çalışma sahasında elde ettiği materyallerden (taş, yaprak, dal, kozalak gibi) ürün oluşturmalarını içerir. Bu ürünler sanat çalışmaları, fen ve matematik çalışmaları kapsamında değerlendirilebilir. Öğretmenler çocukların elde ettikleri materyalleri kullanarak yaratıcı sanat projeleri yapmalarını teşvik edebilir. Örneğin, taşları boyama veya üzerlerine desenler yapma, yaprak ve dallardan doğa temalı resimler oluşturma gibi aktiviteler düzenleyebilir. Çocuklar kozalaklardan hayvan figürleri oluşturabilir, yaprak ve dalları kullanarak doğa temalı süs eşyaları yapabilir. Taşları kullanarak bir doğa parkı modeli oluşturabilir veya yaprak ve dalları kullanarak bir minyatür orman oluşturabilir. Çocuklar bu aktiviteleri yaparken gruplar halinde çalışmaya teşvik edilebilir. Her grup kendi materyallerini kullanarak bir ürün oluşturabilir ve sonunda ürünlerini sınıfta sergileyebilirler.

Gezi-gözlem çalışma sahasından oluşturduğu ürünlerini sözel ya da görsel olarak sunar.

Gezi-gözlem çalışma sahasından oluşturduğu ürünlerini sözel ya da görsel olarak sunmasını yönelik çalışmalar planlanabilir. Öğretmen becerinin gerçekleştirilmesine yönelik olarak çocuklara kendi ürünlerini sözlü olarak sunmaya teşvik edebilir. Onlara hazırlanmaları için zaman vermeli ve sınıfta veya küçük gruplarda sunum yapmalarını sağlamalıdır. Sergi günü düzenleyerek çocukların ürünlerini sergilemelerine ve sınıf arkadaşlarına/okula/ebeveynlere göstermelerine olanak tanınabilir. Olumlu ve yapıcı geri bildirimlerle çocukların kendilerini ifade etme ve sunma becerilerini geliştirmelerine yardımcı olunabilir.

SBAB10. Harita

SAB.15. Yakın çevresi ile ilgili olarak hazırlanmış olan basit krokiyi okuyabilme

Krokide yaygın olarak kullanılan basit renk, şekil ve sembollerin isimlerini söyler.

Krokide yaygın olarak kullanılan basit renk (mavi, yeşil), şekil (üçgen, kare) ve sembollerin (hastane, oyun parkı, market, eczane) isimlerini söylemeyi içerir. Öğretmenler bu becerinin edinimine yönelik kullanılacak renkler için renkli kartlar, şekiller için kesilmiş kartonlar ve semboller için resimler veya kartlar kullanabilir. Örneğin, bir mavi kare sembolünü göstererek "Bu sembolün rengi ve şekli nedir?" diye sorabilir ve çocuklardan cevap vermelerini isteyebilir. "Bu sembol hangi mekânı temsil ediyor olabilir?" gibi sorularla çocukların çıkarımda bulunmaları sağlanabilir ve cevaplarını paylaşmaları teşvik edebilir. Çocukları küçük gruplara ayırarak birlikte krokileri incelemelerini ve içerdikleri renkleri, şekilleri ve sembolleri birlikte tanımlamalarını sağlayabilir. Renkleri, şekilleri ve sembolleri içeren kartlarla eşleştirme oyunları, yap-boz oyunları veya krokilerdeki öğeleri bulma oyunları düzenleyerek çocukların dikkatlerini ve öğrenme motivasyonlarını artırabilir.

Kroki, atlas, küre ve pusulayı tanıır.

Kroki, atlas, küre ve pusulayı çocuğun gördüğünde ismini doğru şekilde ifade etmesini ve tanımasını içerir. Öğretmen fen merkezine basit kroki, atlas, küre, pusulayı yerleştirmesi ve farklı etkinliklerde bu araçların isimlerini söyleyerek kullanması çocukların ilgi ve merakını çekecektir ve bu sayede de kroki, atlas, küre ve pusula çocuklara tanıtılmış olacaktır. Her bir kavramla ilgili basit ve ilgi çekici hikâyeler (ana unsuru pusula, küre gibi) anlatarak çocukların bu kavramları daha iyi anlaması sağlanabilir. Küre hakkında konuşmadan önce dünyanın yuvarlak olduğunu ve küreyi gösteren bir model olduğu açıklanabilir. Örneğin, "sizce küre ne işe yarar?", "atlası hangi bilgiler için kullanabiliriz?" gibi sorularla çocukların çıkarımda bulunmaları teşvik edebilir. Gerçek krokiler, atlaslar, küreler ve pusulalar göstererek çocukların bunları incelemeleri, farklılıkları ve benzerlikleri keşfetmeleri sağlanabilir. Bu materyallerin tanıtımı için çocukların yaşına ve gelişimine uygun çevrimiçi uygulamalar veya videolardan faydalanılabilir.

SAB.16. Yakın çevresinde bulunan bir kişi/nesne/mekânın konumunu belirlemek üzere takip edeceği krokiyi çözümlenebilir

Belirlenen nesnelerin konumunu sınıfa ait kroki üzerinde doğru şekilde gösterir.

Krokinin işlevini yapılan etkinlikler yoluyla pekiştiren çocuklardan kroki içerisine nesnelerin konuma uygun şekilde yerleştirmesi beklenmektedir. Sınıf içerisinde belirgin özelliklere sahip (öğretmen masası, kitap, çocukların dolabı gibi) nesnelerin görselini sınıf krokisinde uygun yere yerleştirmesine yönelik etkinlik planlanabilir. Öğretmen öncelikle çocuklara bir mekânın krokisini tanıtmak için zaman ayırmalıdır. Örneğin sınıfın farklı bölümlerini, mobilyaları, kapıları, pencereleri ve diğer önemli özellikleri belirten bir krokinin çizimini veya dijital gösterimini tanıtmalıdır. Çocuklara sınıftaki farklı nesnelere tanıtmak için fırsatlar vermelidir. Örneğin, sınıfın içindeki masaları, sandalyeleri, kitaplığı, oyuncakları ve diğer öğeleri göstererek her birinin nerede bulunduğunu açıklamalarını isteyebilir. "Sınıfta kitaplık nerede?" gibi sorular sorarak çocukları krokideki belirli yerleri göstermeye teşvik edebilir. Çocukları küçük gruplara ayırarak birlikte kroki üzerinde belirli nesnelerin konumunu belirlemelerini sağlayabilir. Bu, iş birliği yapma ve birlikte problem çözme becerilerini geliştirebilir. Öğretmen çocukların kroki üzerinde belirli nesnelere göstermelerini ve konumlarını doğru bir şekilde belirlemelerini sağlamak için geribildirim vermelidir. Uygun olmayan işaretlemeleri belirterek ve doğru konumu göstererek çocukların edinim sürecine katkıda bulunmalıdır.

Belirlenen hedef bölgeyi/nesneyi krokiyi takip ederek bulur.

Sınıf veya okul içerisinde belirgin özelliklere sahip (öğretmen masası, müdür odası, yemekhane gibi) yerleri gösteren krokiler hazırlanarak başlangıç ve varış noktaları arasında belirli bir rota doğrultusunda çocukların hedeflenen yere ya da nesneye ulaşması beklenmektedir. Yine benzer şekilde okul bahçesi de kullanılarak hazırlanacak define haritası etkinliği ile çocukların bireysel veya grup olarak rotayı takip ederek hedefe ulaşması sağlanabilir. Öğretmen belirlenen hedef bölgeyi veya nesneyi krokide göstererek çocuklara nasıl bulunacağını gösterebilir. Çocuklara hedeflerini belirlemede rehberlik edilebilir. Çocuklara krokide belirli yönleri izleyerek hedefe ulaşmalarını sağlayacak talimatlar verilmelidir. Örneğin, "Masanın yanındaki kitaplığa giderken hangi yolu izlersiniz?" gibi sorularla yönlendirme yapılabilir. Hedef bölgeye ulaşmak için izlenecek adımları önce basitleştirilmelidir. Çocuklarla birlikte adım adım krokide ilerlenmelidir. Krokiyi takip etme becerilerini geliştirmek için oyunlar ve etkinlikler düzenlenmelidir. Krokide belirli bir nesneyi bulma veya krokide gizlenmiş nesnelere bulma etkinlikleri düzenlenebilir. Okul bahçesinde belirli bir bölgeyi bulmak için kroki kullanılabilir. Çocuklara hedef bölgeyi veya nesneyi bulmak için birden fazla fırsat verilmelidir. Tekrar eden uygulamalar, çocukların becerilerini pekiştirebilir ve güvenlerini artırabilir.

Yönergeye uygun biçimde boş kroki üzerine sınıftaki nesnelere görsellerini yerleştirir.

Krokinin işlevini yapılan etkinlikler yoluyla pekiştiren çocuklardan kroki içerisine yönergeye uygun şekilde sınıftaki nesnelere görsellerini yerleştirmesi beklenmektedir. Krokide kullanılması olası her bir nesnenin adını ve özelliğini açıklayarak çocukların nesnelere tanımları sağlanmalıdır. Öğretmen yazılı veya dijital olarak sınıfın boş bir krokisini hazırlamalıdır. Büyük boyutta hazırlanan boş kroki uygun yere asılabilir ya da akıllı tahtadan yansıtılabilir. Çocuklara krokideki boş alanlara hangi nesnenin yerleştirileceği adım adım açıklanabilir. Bu kroki üzerinde sınıftaki nesnelere yerleri çocuklara yöneltilen sorular ve cevaplardan hareketle bulunarak nesne görselleri kroki üzerine yerleştirilebilir. Çocukları küçük gruplara ayırarak her gruba verilen boş kroki üzerine nesnelere görsellerini birlikte yerleştirmeleri sağlanabilir. Grup içinde iş birliği yapma ve fikir alışverişi yapma fırsatı verilebilir. Çocukların kroki üzerine nesnelere yerleştirme sürecindeki çabalarını takdir etmeli ve olumlu geri bildirimlerde bulunmalıdır.

SAB.17. Yakın çevresinde bulunan belirli bir kişi/nesne/mekânın konumunu gösteren kendi krokisini oluşturabilme

Tasarladığı krokinin amacı doğrultusunda seçtiği görselleri veya sembolleri uygun yere yerleştirir.

Tasarladığı krokinin amacı doğrultusunda seçtiği görselleri (oyuncak, oyuncak dolabı, salıncak görselleri gibi) veya sembolleri (hastane, eczane, okul gibi) uygun yere yerleştirmeyi içerir. Çocuklara çevrelerinde bulunan nesnelere ve mekânları dikkatlice gözlemlemeleri söylenmelidir. Hangi nesnelere veya mekânların krokide yer alması gerektiği konusunda fikir sahibi olmalarını sağlanmalıdır. Çocukların ilgi alanlarını keşfetmek için onlara hangi nesnelere veya mekânları krokiye eklemek istediklerini sormalıdır. Örneğin, bir park krokisine ağaçlar, salıncaklar ve kaydıraklar eklemek isteyebilirler. Çocuklara kroki yapımında model olmak amacıyla sınıfta bulunan nesnelere veya mekânları göstererek çocuklara krokide nelerin olabileceğine yönelik çıkarımda bulunmalarına yardımcı olunmalıdır. Çocuklara kendi yaratıcılıklarını kullanarak krokiye ekleyecekleri nesnelere veya mekânları belirlemeleri için fırsat verilmelidir. Öğretmen beceri edinim sürecinde çocuklara kroki yaparken hangi görsellerin veya sembollerin nereye yerleştirilmesi gerektiğini gösterebilir ve açıklama yapabilir. Örneğin, bir ev krokisinde, odaya mobilyaların nasıl yerleştirileceğini göstermelidir. Çocukların kendi krokilerine yerleştirecekleri görselleri veya sembolleri seçmelerine izin vermelidir. Krokilerinde uygun yerlere yerleştirmelerini teşvik etmelidir.

Hazırladığı krokiyi kullanarak bir nesnenin yerini tarif eder.

Hazırladığı krokiyi kullanarak krokide yer alan herhangi bir nesnenin yerini yer-yön terimlerini kullanarak tarif etmesi beklenir. Çocuklara yaptıkları krokiyi kullanarak belirli bir nesnenin yerini bulmayı öğretmek amaçlı örneğin bir park krokisi üzerindeki bir ağacın veya bankın yerini belirlemelerini isteyebilir. "Parkın girişinden sola doğru ilerleyin ve büyük ağacı bulun. Ağacın arkasındaki salıncığa ilerleyin" gibi yönergeler verebilir. Kroki üzerinde belirli

nesneleri veya mekânları göstermek için görsel işaretler veya ok işaretleri kullanmalarını isteyebilir. Bu, çocukların belirli bir nesneyi daha kolay bulmalarına yardımcı olabilir. Çocuklara bireysel olarak ya da grupça yaptıkları kroki üzerinde bir nesnenin/nesnelerin yerini tespit edip tarif etmeleri istenebilir.

SBAB11. Coğrafi İçerikli Tablo, Grafik, Şekil ve Diyagram

SAB.18. Coğrafi içerikli tablo, grafik şekil ve diyagramı okuyabilme ve yorumlayabilme

Gösterilen ve başlığı söylenen tablo, grafik ve şeklin ne ile ilgili olduğunu söyler.

Gösterilen ve başlığı söylenen tablo, grafik ve şeklin ne ile ilgili olduğunu söylemeyi içerir. Bu tablo hava durumu, mevsim şeridi olabilir. Farklı türlerde tablo, grafik ve diyagramlar masa üstüne serilerek çocukların incelemeleri sağlanmalıdır. Öğretmen masadan bir tablo veya grafik alarak tablo, grafik veya şeklin başlığını ve içeriğini çocuklara sözlü olarak tanıtmalı ve açıklamalıdır. Daha sonra "Bu tablo bize hava durumu ile ilgili bilgiler veriyor mu?", "Bu tablo bize hangi mevsimlerde hangi hava koşullarının görüldüğünü gösteriyor olabilir?", "Bu grafik bize ne hakkında bilgi veriyor?" gibi sorularla çocukların görseli anlamalarını ve sorulara cevap vermelerini sağlayabilir. Daha sonra çocuklardan ilgilerini çeken başka bir tablo, grafik veya şekli seçip ne ile ilgili olabileceğine ilişkin tahminler yürütmesi istenebilir.

Görsellerinden hareketle tablo, grafik ve şekilleri yorumlar.

Bu görseller hava durumu grafiğinde bulunan yağmur, kar, güneş, bulut görselleri olabilir. Öğretmen becerinin gerçekleştirilmesine yönelik süreçte çocuklara hava durumu grafiğinde bulunan yağmur, kar, güneş, bulut gibi görselleri tanımları için oyunlar düzenleyebilir. Çocuklara görsellerle ilgili eşleştirme aktiviteleri yapabilir. Örneğin, yağmur görseliyle "şemsiye", güneş görseliyle "güneş gözlüğü" gibi hava durumu ile ilişkilendirilebilecek nesnelere eşleştirebilir. Görselleri kullanarak drama veya oyun aktiviteleri düzenleyebilir. Örneğin, çocuklara yağmur görseliyle birlikte şemsiyelerle dans etme veya bulut görseliyle birlikte gizlenme oyunları oynama fırsatı sunabilir. Dışarıda gerçekleştirilebilecek hava durumu gözlem etkinlikleri düzenleyerek çocuklara görsellerle uyumlu hava durumunu gözlemlene ve tanımlama fırsatı sunabilir. Örneğin, güneşli bir gün olduğunda dışarı çıkarak güneş görseline uygun bir gün olduğunu göstererek çocukların bu görselle ilişkilendirmelerini sağlayabilir.

SAB.19. Coğrafi içerikli tablo, grafik şekil ve diyagramı hazırlayabilme

Nesne ve görselleri kullanarak tablo, grafik ve şekil oluşturur.

Tablo, grafik ve şekli hazırlamak için gerekli nesnelere (taş, dal, yaprak gibi) ve görselleri sınıftan, okul bahçesinden veya saha çalışmasından toplaması/temin etmesi sağlanabilir. Öğretmen becerinin edinim sürecinde çocuklara tasarladıkları tablo, grafik ve şekil için hangi nesne ve görsellere ihtiyaçları olduğunu belirlemelerine yardımcı olmalıdır. Çocuklar, renkli yapraklar, taşlar, çiçekler, oyuncaklar gibi çeşitli nesnelere kullanabilirler. Çocukların topladıkları malzemelerin güvenli ve sağlığa uygun olduğundan emin olunmalıdır. Kesici veya tehlikeli olabilecek nesnelere kaçınılmalı ve çocukların güvenli bir şekilde kullanabilecekleri malzemeleri tercih etmelerini sağlamalıdır. Saha çalışmasından toplanan nesne ve görselleri kullanarak tablo, grafik ve şekil oluşturması beklenir. Öğretmen öncelikle, çocuklara nasıl bir tablo, grafik veya şekil oluşturacaklarını göstermek için model olmalıdır. Farklı türdeki tablo, grafik ve şekillerin örneklerini göstererek çocukların kendi tablo, grafik ve şekillerinin tasarımlarını oluşturmalarına rehberlik edilmelidir. Bu aşamada gösteri yöntemini uygulayabilir. Örneğin, meyve grafikleri çizerek çocuklara nasıl bir grafik yapılacağını gösterebilir. Çocukları başta basit ve anlaşılır tablolar veya grafikler oluşturmaya teşvik etmelidir. Çocuklara çeşitli malzemeleri kullanarak tablo, grafik ve şekiller oluşturmalarını sağlamalıdır. Boyalar, renkli kalemler, kâğıt, karton, yapıştırıcı ve çeşitli nesnelere gibi çeşitli malzemeler kullanarak yaratıcılıklarını serbest bırakmalıdır. Çocukların fikir ve ilham alabilecekleri örnekler gösterilmelidir. Örneğin, günlük hava durumu tahminini gösteren bir grafik veya sınıf içindeki favori oyuncakları gösteren bir tablo gibi. Çocuklar kendi tablolarını, grafiklerini ve şekillerini oluştururken özgür bırakılmalıdır. İhtiyaç duyduklarında adım adım çocuklara destek olunmalı ve çocuklar yönlendirilmelidir. Oluşturulan tablo, grafik ve şekilleri sınıf içinde paylaşmalarını ve diğer çocukların çalışmalarını değerlendirmelerini sağlamalıdır.

Nesne ve görselleri kullanarak oluşturduğu tablo, grafik ve şekli sunar.

Nesne ve görselleri kullanarak oluşturduğu tablo, grafik ve şekli sözel ya da görsel olarak sunmasını yönelik çalışmalar planlanabilir. Öğretmen bu becerinin gerçekleştirilmesine yönelik olarak çocuklara kendi ürünlerini sözlü olarak sunmaya teşvik edebilir. Onlara hazırlanmaları için zaman vermeli ve sınıfta veya küçük gruplarda sunum yapmalarını sağlamalıdır. Öğretmen, çocuklara görsellerini nasıl sunacaklarını ve başkalarına nasıl anlatacaklarını örnek bir sunum yapabilir. Sergi günü düzenleyerek çocukların ürünlerini sergilemelerine ve sınıf arkadaşlarına/okula/ebeveynlere göstermelerine olanak tanınabilir. Olumlu ve yapıcı geri bildirimlerle çocukların kendilerini ifade etme ve sunma becerilerini geliştirmelerine yardımcı olunabilir.

SBAB16. Eleştirel ve Sosyolojik Düşünme**SAB.20. Toplumsal yaşama yönelik nesne, olgu ve olayları çözümleyebilme****Türk kültürüne ait ayırt edici özellikleri söyler.**

Türk kültürüne ait özel gün, yemek, giysi, müzik gibi özellikleri ifade etmesini içerir. Türk kültürüne ait özel gün (bayramlar, anma günleri gibi), yemek (bölgelere/illere özgü yiyecekler), giysi, Türk müzik tarihinde yer alan önemli müzisyenlerin dinletilmesi gibi çalışmalar çocukların Türk kültürünü tanımalarını ve kültüre özgü unsurlarda beğeni kazanmalarını destekleyecektir. Öğretmen beceri ediniminin desteklenmesine yönelik olarak sınıfta Türk kültürü içerikli geçici öğrenme merkezi oluşturabilir. Bayrağımız, geleneksel kıyafetlerin resimleri, Türk mutfağından yemek fotoğrafları gibi materyaller çocukların ilgisini çekebilir. Milli bayramları ve özel günleri kutlamak için sınıfında etkinlikler düzenlenirken oluşturulan öğrenme merkezi kullanılabilir ve zenginleştirilebilir. Çocuklarla birlikte bayrak yapımı, bayram kartı hazırlama gibi etkinlikler yapabilir. Çocuklarla birlikte Türk mutfağına ait basit tarifleri deneyerek yemek yapma etkinlikleri düzenlenebilir. Bu etkinlikler sırasında çocuklara malzemelerin ve yemeklerin adlarını öğretebilir. Çocuklara Türk kültürüne ait geleneksel giysileri tanıtarak, temin ederek deneyim yaşamaları sağlanabilir. Türk müziği ve dansını tanıtmak için basit ritim aletleri kullanarak müzik etkinlikleri düzenleyebilir, dinleti yapılabilir. Ayrıca, geleneksel Türk danslarından videolar izletebilir ve çocuklarla birlikte basit dans hareketleri deneyebilir. Türk kültürüne ait hikâyeler ve masalları çocuklara okuyarak veya anlatarak onların bu kültürel unsurları daha yakından tanımalarını sağlayabilir.

Mustafa Kemal Atatürk'ün Türk toplumu açısından önemini fark eder.

Bu beceri çocukların Mustafa Kemal Atatürk'ün hayatı, kişisel özellikleri, ülkesi ve milleti için yaptıklarını ifade etmesini içerir. Etkinlikler tasarlanırken Mustafa Kemal Atatürk'ün vatan ve millet sevgisi vurgulanmalı, yaptıkları işler ve kişisel özellikleri tanıtılarak Türk toplumu için yaptıkları drama, hikâye, belgeseller, canlandırmalar, görsel materyaller yoluyla çocuklara sunulmalıdır. Öğretmen, Mustafa Kemal Atatürk'ün hayatını basit ve anlaşılır hikâyelerle çocuklara aktarabilir. Onlara Atatürk'ün doğum yeri, ailesi, çocukluğu, gençliği, liderliği ve Cumhuriyete katkıları gibi hususları vurgulayarak Mustafa Kemal Atatürk'ün Türk toplumu için önemini fark etmesini sağlayabilir. Öğretmen sınıfa çocuklar tarafından hazırlanan görsel materyalleri, Türk bayrağını ve Türkiye haritasını asarak bu beceriyi destekleyebilir. Mustafa Kemal Atatürk'ün hayatını ve değerlerini anlamaları için proje çalışmaları düzenleyebilir.

SAB.21. Toplumsal yaşama yönelik merak ettiği konuyu sorgulayabilme**Farklı toplumların özel gün, yemek, giysi, müzik gibi kültürel özelliklerini kendi kültürüyle karşılaştırır.**

Çocukların sınıf içerisinde oluşturulacak ortamlarda farklı toplumların özel gün, yemek, giysi, müzik gibi kültürel özelliklerini sorgulamasını ve bu özellikleri kendi kültürüyle karşılaştırmasını içerir. Öğretmen, farklı kültürleri tanıtmak ve çocukların ilgisini çekmek için kültürel temalı etkinlikler düzenleyebilir. Bir ülkenin milli gününe veya bir kültürün önemli bir gününe odaklanabilir ve bu etkinlikleri sınıfına taşıyabilir. Farklı kültürlere ait görsel materyaller kullanarak çocukların dikkatini çekebilir. Haritalar, bayraklar, geleneksel giysilerin resimleri, o ülkenin simgesel yiyecekleri gibi materyalleri sınıfa asarak çocukların ilgisini çekebilir ve meraklarını artırabilir. Farklı kültürlere ait hikâyeler ve masalları çocuklara okuyarak veya anlatarak onların o kültürü daha yakından tanımalarını sağlayabilir. Bu hikâyeler aracılığıyla, o kültürün değerleri, gelenekleri ve yaşam tarzı hakkında bilgi verebilir. Farklı kültürlere ait müzikleri ve dansları çocuklara tanıtarak onların müzikal ve ritmik becerilerini geliştirebilir.

Basit enstrümanlar kullanarak farklı müzik türlerini çocuklara dinletebilir ve dans etmelerini sağlayabilir. Farklı kültürlere ait yiyecekleri çocuklara tanıtarak onların damak tadını ve kültürel zenginliği keşfetmelerini sağlayabilir. Çocuklarla birlikte basit tariflerle yemek yapma etkinlikleri düzenleyerek bu deneyimi daha keyifli hale getirebilir. Bu şekilde sınıf içerisinde oluşturulacak ortamlarla farklı toplumların özel gün, yemek, giysi, müzik gibi kültürel özellikleri hakkında çocukların sorular sorması teşvik edilebilir.

SBAB17. Finans

SAB.22. İhtiyaçların karşılanabilmesi için bir gelire ihtiyaç olduğunu anlayabilme

Yapılan mesleklerin karşılığında bir gelir elde edildiğini fark eder.

Yakın çevresinde yapılan mesleklerin ve özelliklerinin neler olduğunu ve karşılığında bir gelir elde edildiğini ifade etmeyi içermektedir. Öğretmen becerinin edinimine yönelik olarak çocuklarla birlikte meslek oyunları oynayarak, farklı mesleklerin ne tür faaliyetler gerektirdiğini ve bu faaliyetlerin bir karşılığı olduğunu vurgulayabilir. Farklı meslekler hakkında çocuklara hikâyeler (doktorun hastalara nasıl yardımcı olduğunu anlatan) okuyarak/anlatarak, bu mesleklerin önemini ve karşılığında bir gelir elde edildiğini fark ettirebilir. Farklı meslek sahiplerini sınıfa davet ederek, çocukların onlardan meslekleri hakkında bilgi almalarını sağlayabilir. Çocukları farklı iş yerlerini ziyaret etmeye yönlendirerek, mesleklerin nasıl icra edildiğini görmelerini sağlayabilir. Markete, eczaneye veya parka gezi düzenleyebilir. Çocuklarla birlikte farklı meslekleri canlandıran dramatizasyon ve rol oyunları yaparak, mesleklerin çeşitliliğini ve karşılığında bir gelir elde edildiğini vurgulayabilir. Örneğin, bir restoran sahibi, bir şef veya bir taksi şoförü gibi rol oyunları yapabilir. Çocuklara farklı meslekler hakkında soru sorma ve cevap alma fırsatı vererek, onların meraklarını gidermelerini sağlayabilir. Bu etkinlikler aracılığıyla çocukların mesleklerin karşılığında bir gelir elde edildiğini anlamalarına yardımcı olabilir.

Ailesi ve yakın çevresindeki kişilerin mesleklerini söyler.

Ailesi ve yakın çevresindeki kişilerin mesleklerini ifade etmesini içerir. Çocukların aileleri, sınıfa davet edilerek meslekleri hakkında bilgi vermeleri teşvik edebilir. Aile üyeleri, çocuklara kendi meslekleri hakkında basit gösteriler veya sunumlar yapabilirler. Meslekleriyle ilgili fotoğraflar, belgeler, araç-gereçler gibi materyalleri sınıfa getirebilirler. Anekdotlar paylaşabilir ve çocukların sorularını yanıtlayabilirler. Bu etkinliklerde çocuklara, ailelerindeki veya yakın çevrelerindeki kişilerin meslekleri hakkında sorular sorma fırsatı verilmelidir. Bu etkinlikler aracılığıyla çocuklar, mesleklerin ne olduğunu, nasıl yapıldığını ve neden önemli olduğunu daha iyi anlayabilirler. Çocuklarla birlikte ailelerinin veya konukların mesleklerini canlandıran dramatizasyon ve rol oyunları yapılarak, mesleklere yönelik canlandırmalar gerçekleştirilebilir. Alan gezileri düzenleyerek çocuklar ailelerinin veya yakın çevrelerindeki kişilerin çalıştığı yerlere götürülebilir.

Paranın işlevini söyler.

Sınıf içerisinde oluşturulacak ortamlarla (pazar yeri, market gibi) paranın kullanımına yönelik etkinlikler planlanarak çocukların paranın kullanım amaçlarını ifade etmeleri desteklenir. Öğretmen çocuklara "Sizce para ne işe yarar?", "Para olmasaydı ne olurdu?" gibi sorular sorarak çocukların bilgi ve farkındalık düzeyini belirlemeli, hayal güçlerini desteklemelidir. Çocukların verdiği örnek cevaplardan hareketle (Örneğin oyuncak almaya yarar, para olmadan giysi alamayız, otobüse binemeyiz vb.), yaşamın üretim ve tüketim ile sürdürüldüğü, hayatımızı idame ettirebilmek için üretmeye, tüketmeye ve çeşitli hizmetlerin satın almaya ihtiyaç duyduğumuzu vurgulamalıdır. Paranın icadından önce takas yönteminin kullanıldığına yönelik basit örnekler verilebilir. (Örneğin "Sana üç domates veririm, sen de bana biraz pirinç ver.", "Beni tedavi etmen için sana iki tavuk veririm." gibi) Çocuklara günlük hayatta para kullanımının nasıl gerçekleştiğini göstermek için sembolik paralar ile drama çalışmaları planlanabilir.

Ürün ve hizmetlerin bir fiyatı olduğunu fark eder.

Alışveriş içerikli geçici merkezlerin oluşturulması ve bu merkezlerde gerçekleştirilecek etkinlikler planlanarak paranın kullanım alanları, ürün fiyatları ve satın alma unsurları hakkında bilgi sahibi olmaları desteklenebilir. Öğretmen, çocuklara "ürün" ve "hizmet" kavramlarını açıklayabilir. Çocuklara ürünlerin ve hizmetlerin bir değeri olduğunu ve bu değer "fiyat" olarak adlandırıldığını hissettirmelidir. Fiyatın, ürün veya hizmetin değeri karşılığında ödenen miktar olduğunu vurgulamalıdır. Fiyat kavramını görsel materyallerle desteklemelidir. Örneğin, farklı

ürünlerin veya hizmetlerin fiyatlarını gösteren resimler veya posterler hazırlayabilir. Bu şekilde çocuklar fiyatları daha somut bir şekilde görebilirler. Fiyat kavramını kavratmak için oyunlar düzenlemelidir. Örneğin, bir market oyunu veya alışveriş oyunu oynayarak çocuklara farklı ürünlerin fiyatlarını öğretebilir. Bu oyunlar aracılığıyla çocuklar fiyatların nasıl belirlendiğini ve ödemenin nasıl yapıldığını anlayabilirler. Fiyat kavramını anlatmak için hikâyeler ve masallar kullanılabilir. Örneğin, bir alışveriş hikâyesi okuyarak/anlatarak çocuklara ürünlerin ve hizmetlerin fiyatlarının nasıl belirlendiğini ve ödemenin nasıl yapıldığını fark ettirebilir. Çocuklarla birlikte market, restoran veya banka gibi yerlerde rol oyunları yaparak fiyat kavramını deneyimlemeleri sağlanabilir. Çocukları kumbara yapmaya teşvik ederek, alış-veriş içerikli oyunlar esnasında tasarruf etmeye yönlendirerek farkındalık oluşturmaları sağlanabilir. Bu etkinlikler, gerçek hayatta karşılaşacakları alışveriş deneyimini yaşamalarına yardımcı olabilir.

İstek ve ihtiyaç arasındaki farkı ifade eder.

Öğretmen bu becerinin edinilmesine yönelik olarak çocukların ihtiyaçlarını ve isteklerini ayırt etmelerine destek olmalıdır. Çocuklarla "Bunu neden almalıyım?", "Buna ihtiyacım var mı?" "Almazsam ne olur?", "Şimdi mi almalıyım, yoksa erteleyebilir miyim?", gibi soruları konu edinen etkinlikler planlamalı, çocukların ilgi duydukları/istedikleri ve ihtiyaç duydukları ürün/hizmetlere yönelik farkındalık geliştirmeye destek olmalıdır. Temel ihtiyaçlar (gıda, giysi, barınma gibi ürün ve hizmetler) ve satın alınması zorunlu olmayan/ertelenebilen ürün ve hizmetlerin ayrımını yapabilmeye yönelik etkinlikler tasarlamalı, çocukların almak istedikleri ürünler hakkında tartışma ve sorucevap etkinlikleri düzenlemelidir. Onlara ürünlerin neden istek uyandırdığı ve bu ürünlerin gerçekten ihtiyaç olup olmadığını sorgulama fırsatı verilmelidir. Satın almak istediği ürünlere yönelik olarak sorgulama yapabilmesi için çeşitli örnekler vererek israftan kaçınmanın önemine işaret etmelidir. Örneğin "Üç tane kalem kutun var. Bir kalem kutuyu çok beğendin. Almalı mısın?" gibi sorularla isteğinin ihtiyaç olup olmadığını sorgulamasına fırsat verilmelidir. Çocuklara almak istedikleri ürünlere yönelik alternatif çözümler sunarak, farklı seçeneklerin olduğu ve her isteğin karşılanabileceği farklı yolların bulunduğu gösterilmelidir.

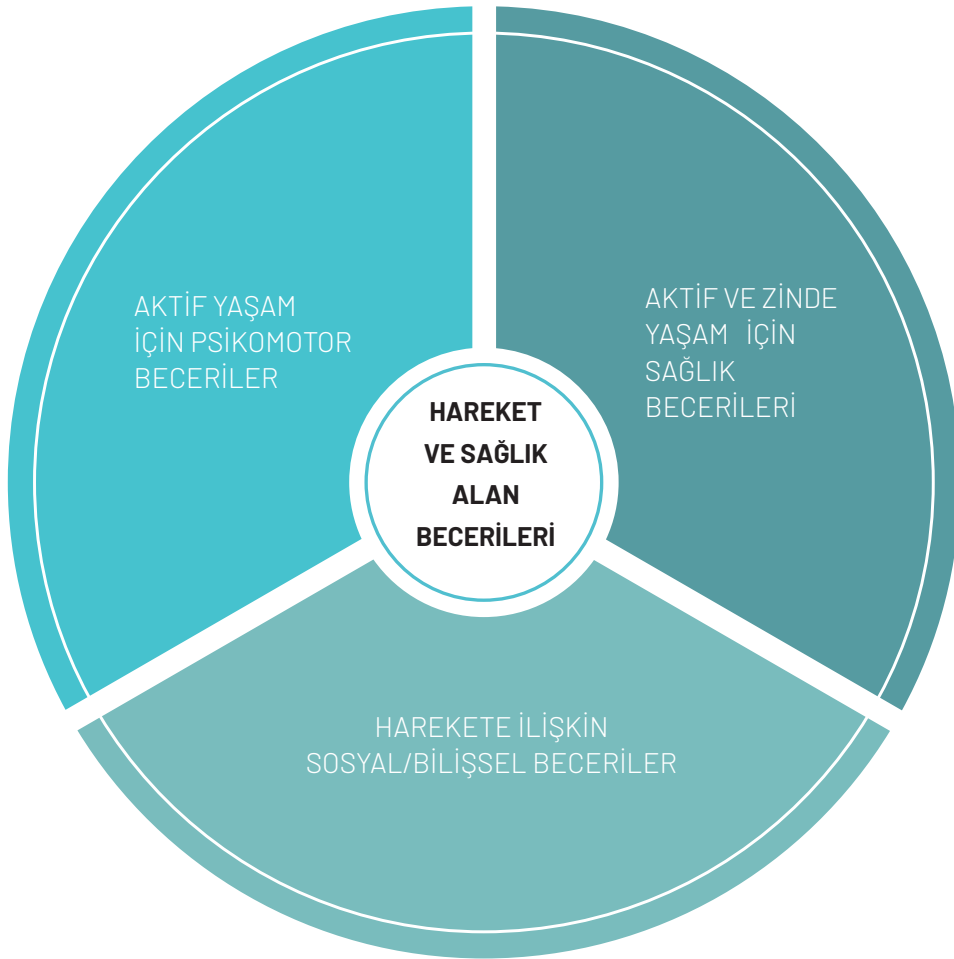

HAREKET VE SAĞLIK ALAN BECERİLERİ

4.5. HAREKET VE SAĞLIK ALAN BECERİLERİ

Hareket ve sağlık alanı, çocukların potansiyellerini bütünsel bir şekilde geliştirmeyi amaçlar. Bu yaklaşım; çocukların algısal-motor becerilerini ve yaratıcılıklarını, hareket yeteneklerini artırarak sağlık düzeylerini, destekler. Hareket becerileri olumlu deneyimlerle ve çocukların gelişim seviyelerine uygun bir biçimde kazandırılmalıdır. Bu sayede yaşam boyu sağlıklı ve zinde kalabilmeleri için sağlam bir temel oluşturulacaktır.

Hareket becerilerinin çocuğa kazandırılmasında uygulanabilecek en iyi yöntem oyundur. Oyunla çocukların psikomotor becerileri basitten karmaşığa ve eğlenceli bir şekilde gerçekleştirilebilir. Ayrıca psikomotor becerilerin geliştirilmesinde drama, gösterip yaptırma gibi yöntem ve tekniklerden de yararlanılabilir. Harekete ilişkin sosyal/bilişsel beceriler de kurallı oyunlar yoluyla ya da eğitsel oyunların içerisinde oluşturulan kurallarla verilebilir. Sağlık ve zindeliğe ilişkin beceriler ise oyun, gösterip yaptırma, drama, deney, problem çözme, proje tabanlı öğrenme, beyin fırtınası gibi yöntem ve tekniklerden yararlanılarak geliştirilebilir. Örneğin "Sağlıklı ve sağlıksız besinleri söyler." hedefine yönelik olarak drama yaptırılabilir. Hareket ve sağlık alan becerilerinin geliştirilmesinde çocukların aktif olarak yer alabileceği başta oyun ve drama olmak üzere her yöntem ve teknik kullanılabilir.

Hareket ve Sağlık Alan Becerileri:

- Aktif Yaşam İçin Psikomotor Beceriler
- Aktif ve Zinde Yaşam İçin Sağlık Becerileri
- Harekete İlişkin Sosyal/Bilişsel Beceriler

4.5.1. AKTİF YAŞAM İÇİN PSİKOMOTOR BECERİLER

Psikomotor beceriler, çocukların yaşam boyu kullanacakları üst düzey hareket kalıplarının gelişebilmesi için gerekli olan beceriler olarak tanımlanabilir. Psikomotor beceriler; büyük kas becerileri altında yer değiştirme hareketleri (yürüme, koşma, zıplama, tırmanma, sıçrama, atlama gibi), denge hareketleri (sabit pozisyonda denge hareketleri ve hareket hâlindeyken dengeyi koruma) ve nesne kontrolü gerektiren (nesnelere atma, yakalama, taşıma ve yönlendirme gibi) hareketleri kapsar. Küçük kas motor beceriler ise el-göz koordinasyonunu ve kavramayı içeren incelikli hareket becerilerini kapsamaktadır. El-göz koordinasyonu; çocukların nesnelere açma, kapama, toplama, takma, birleştirme, şekillendirme ve farklı yapılar oluşturma becerilerini içerirken kavrama becerileri nesnelere kavrayarak hareket ettirme, yoğurma, şekil verme gibi becerileri kapsamaktadır. Ayrıca küçük kas becerileri büyük kas becerilerinin hareket etkinliklerinin tekrarlanması ile artan bir doğrulukla gerçekleşir. Büyük ve küçük kas becerileri, denge ve nesne kontrolü gerektiren hareketler çocuğun yaşına, deneyimlerine ve yapılan aktivitelere göre farklı hızlarda gelişebilir. Bu nedenle çeşitli etkinlikler ve tekrarlar, bu becerilerin geliştirilmesinde çok önemlidir. Aktif yaşam için psikomotor beceriler bölümünde ayrıca harekete ilişkin ritmik beceriler, beden farkındalığı becerileri, kişisel ve genel alan farkındalığı ile eşle ya da grupla hareket becerilerine yer verilmiştir. Tüm bu becerilerin birlikte gelişmesi, çocukların temel hareket becerilerinde ilerlemesi ve bir sonraki psikomotor gelişim gerektiren hareket kalıplarında beklendiği performans sergileyebilmeleri için kritik öneme sahiptir.

4.5.2. AKTİF VE ZİNDE YAŞAM İÇİN SAĞLIK BECERİLERİ

Aktif ve zinde yaşam becerileri bölümünde yer verilen içerikler, çocukların sağlıklı yaşam alışkanlıkları edinmesine odaklanmaktadır. Bu beceriler zindelik, sağlıklı beslenme, aktif yaşam, temizlik ve güvenlik becerileri adı altında bütünlük becerileri kapsar. Çünkü aktif ve zindelik içeriklerinin yaşam boyu sürdürülmesi için sağlık alanı ile bütünlük olarak ele alınması gereklidir. Çocuklar doğru oturuş ve duruş alışkanlığı, hareket etkinliklerine değer verme, sağlıklı beslenme, sıvı tüketimi, temizlik, uygun ve yeterli dinlenme, hareketin fizyolojik etkileri, hareketin zindeliğin kazanılmasındaki önemi, hareket etkinliklerinde ve günlük yaşamında alınması gereken güvenlik önlemleri ile ilgili becerileri bu alanda kazanır.

4.5.3. HAREKETE İLİŞKİN SOSYAL/ BİLİŞSEL BECERİLER

Hareket ve sağlık alanı, çocukların sadece psikomotor becerilerini kazandığı bir alan değildir. Sosyal ve bilişsel becerilerin dâhil olduğu bir yapıya da sahiptir. Çocukların hareket etkinliklerinin akış sürecini, kurallarını ve etkinlik süreçleri ile ilgili düşüncelerini ortaya koymaları ile ilgili içerikler çocukların harekete ilişkin tutumlarında ve yargılarında belirleyicidir. Aynı zamanda çocukların etkinlikler içerisinde basit taktik ve stratejiler geliştirmesi sağlanarak bilişsel beceri gelişimleri desteklenir. Çocukların etkinlikler içerisinde gruba liderlik yapması sağlanarak grup iletişimi, yönetme, idare etme gibi liderlik özelliklerini kazanması sağlanır.

HAREKET VE SAĞLIK ALANI ÖĞRENME ÇIKTILARI VE AÇIKLAMALARI

HSAB1. Aktif Yaşam İçin Psikomotor Beceriler

HSAB.1. Farklı çevre ve fiziksel etkinliklerde büyük kas becerilerini etkin bir şekilde uygulayabilme

Farklı ortam ve koşullarda yer değiştirme hareketleri yapar.

Yer değiştirme hareketleri çocuğun gelişimsel düzeyine uygun yürüme, koşma, zıplama, tırmanma, atlama-sıçrama, sürünme, galop gibi hareketler olarak açıklanabilir. Çocuktan ileri, geri, çapraz, sağa-sola yürüme, tırmanılan yerden inme, sürünerek ileri-geri gitme, hızlı-yavaş koşma gibi hareketleri gerçekleştirmesi beklenebilir. Sınıf içinde belli bir mesafede zıplama gibi daha kısa mesafeli hareketler tercih edilirken, bahçede, salonda ya da okul dışı öğrenme ortamlarında koşma gibi daha geniş alana ihtiyaç duyan hareketler tercih edilebilir. Tüm hareketler birleştirilerek de uygulamalar yapılabilir. Burada çocuklara yönergeler, farklı yönler ve farklı şekillerde de verilebilir. Örneğin yönerge doğrultusunda önce ileri, sonra sağa yürüme ya da önce hızlı koşma, sonra tırmanma gibi. Yer değiştirme etkinliklerinin uygulanmasında parkur hazırlanabileceği gibi geleneksel oyunlar ya da eğitsel oyunlar da planlanabilir.

Etkinliğin durumuna uygun denge hareketleri yapar.

Denge hareketi çocuğun ağırlığını bir noktadan bir noktaya taşıyabilmesidir. Çocuktan parmak ucunda yürüme, denge tahtasında yürüme, çizgi üzerinde yürüme, ağırlık aktarımı, eğilme, esnetme, dinamik-statik denge, atlama-konma, dönme, itme-çekme, duruş-oturuş gibi hareketleri gelişim özelliklerine ve planlanan etkinliğe göre yapması beklenir. Bu hareketleri gerçekleştirirken ileri, geri, hızlı, yavaş gibi farklı yönergeler verilebilir. Ayrıca yönergeler doğrultusunda parmak ucunda yürüme, çizgi üzerinde yürüme, dönme hareketleri birleştirilerek de verilebilir. Bununla birlikte kol ve bacakların koordineli hareket etmesi sağlanabilir. Örneğin; sağ bacak üzerinde, sol kol havada zıplama gibi hareketlerle bacak ve kollar çalıştırılabilir. Yer değiştirmeyi gerektiren hareketler denge hareketlerini de içinde barındırır. Örneğin tek ayak üzerinde ileri sıçrama hareketi vücudun dengede olmasını da gerektirir. Bu hareket çocukların destek almadan yapabildiğini gerektiren bir harekettir. Denge hareketlerinin uygulanmasında çocukların gelişim düzeylerine göre; farklı yönergeler verilerek farklı hareketleri bir arada içeren çalışmalar yapılabilir. Örneğin denge tahtasında ileri yürüdükten sonra, tek ayak üzerinde zıpla ve öne doğru eğil gibi. Böylece farklı yönergeler ve farklı denge çalışmaları bir arada gerçekleştirilebilir. Bu çalışmalarda parkur hazırlanabileceği gibi geleneksel oyunlar ya da eğitsel oyunlar da planlanabilir.

Nesne kontrolü gerektiren hareketleri yapar.

Nesne kontrolü gerektiren hareketler, nesnelere hareketini kontrol edebilmeyi ifade eden, genel olarak top, balon ve/veya ip gibi nesnelere yapılan hareketlerdir. Topu atma, tutma, yakalama, ayakla vurma, yuvarlama, durdurma, kontrol etme, top sürme ya da raketle topa vurma, uzun saplı araç ile topa vurma, ip atlama gibi hareketler, nesne kontrolü gerektiren hareketlere örnek olarak verilebilir. Çocuklar atılan bir topu ya da başka bir nesneyi atarken ya da yakalarken kollarını, bacaklarını ve gövdeyi kullanırlar. Burada önemli olan topun doğru formda atılması ya da yakalanmasıdır. Örneğin, çocuğun topa ayakla vurma hareketi yapması isteniyorsa, vurma hareketinin doğru şekilde yapılması, hedefe ulaşmasından daha önemlidir. Çocuğun bacağını dizden arkaya doğru salınması, bedenini ileriye doğru eğmesi ve kol ve bacakların zıt hareket emesi gerekir. Çocuk sağ ayak ile vuruyorsa, sağ ayağını dizden kırarak geriye doğru salınması, bedenini öne doğru vermesi, ayağını vurma için uzattığında sağ kolunun geri gitmesi gerekir. Bu becerilerin desteklenmesinde sınıf içi, salon, bahçe, park gibi alanlar kullanılabilir.

HSAB.2. Farklı ebat ve özellikteki nesnelere etkin bir şekilde kullanabilme**Farklı büyüklükteki nesnelere kavrar.**

Kavrama becerileri çocukların nesnelere kavrayarak hareket ettirme becerilerini kapsar. Küçük, büyük, ince, kalın gibi farklı büyüklüklerdeki nesnelere çift elle veya parmaklarla tutma, parmakları kontrollü kullanma, nesnelere toplama, sıkma, yoğurma gibi becerileri kapsamaktadır. Çocukların parmaklarının, ellerinin ve bileklerinin koordineli bir şekilde kullanımını gerektirir. Çocuğun farklı büyüklüklerdeki nesnelere baş ve işaret parmağı ile tutması, parmak, bilek ve avuç içini kullanarak hamur yoğurabilmesi beklenebilir. Farklı büyüklüklerde, farklı renklerde nesnelere kavrama çalışmaları içerisinde kullanılabilir. Kavrama çalışmaları ard arda çalışmalar olarak çeşitlendirilebilir. Örneğin; boncukların iki parmakla tutularak belli bir yere taşınması ve sonrasında aynı büyüklükte olanların toplanması istenebilir. Bu etkinliklerde ayakların da koordineli çalışması desteklenebilir. Nesnelere toplama çalışması yapılırken, ayaklar ileri-geri hareket ettirilebilir.

Nesnelere şekillendirir.

İpi delikten geçirme, ip bağlama, kopartma, yırtma, katlama, boyama, resim çizme gibi hareketler nesnelere şekillendirilmesini sağlar. Bu amaçla hamur, ip, kağıt, karton gibi malzemeler kullanılabilir. Örneğin; ipe boncuk dizme çalışması, yırtma-yapıştırma çalışmaları nesnelere şekillendirme çalışmaları olarak yapılabilir. Bu etkinliklerde de vücudun koordineli çalışması için farklı hareketler gerçekleştirilebilir. Örneğin; ipe boncuk dizerken, ayaklarını yere vurma gibi.

Farklı boyutlardaki nesnelere kullanır.

Çocukların düğme, boncuk, blok gibi küçük, büyük, geniş, dar gibi özelliklere sahip farklı boyutlardaki nesnelere kullanarak açma, kapama, birleştirme, kaptan kaba aktarma, üst üste geçirme gibi hareketleri yapabilmeleridir. Farklı büyüklükteki kapların kullanımı ile kaptan kaba boşaltma-doldurma, kavanoz açma-kapama çalışmaları, legoları takma-çıkarma çalışmaları yapılabilir. Bu çalışmalar tek tek yapılabileceği gibi birleştirilerek de yapılabilir. Çocukların küçük kaslarını kullanarak yapabilecekleri bu çalışmalarda, onların gelişim özelliklerinin göz önünde bulundurulması nesne seçimlerinin yapılması önemlidir.

Çeşitli nesnelere kullanarak özgün ürünler oluşturur.

Çocukların farklı özellikteki nesnelere farklı yapılar, nesnelere oluşturma becerilerini içerir. Çocukların söktak oyuncakları ve/veya blokları kullanarak ürünler oluşturmaları, hamur ile pasta yapmaları bu kapsamda değerlendirilir. Ayrıca çocukların yumuşak, sert, büyük, küçük gibi farklı özellikteki nesnelere kullanarak, kartonları keserek ve yapıştırarak binalar yapmaları oluşturdıkları farklı şekiller, ürünler bu kapsamda değerlendirilir. Çocukların makas, yapıştırıcı, karton, lego gibi farklı nesnelere kullanarak hayal güçlerinde tasarladıklarını ürüne dönüştürmelerine fırsat verilmesi gerekir.

Küçük ve büyük kas motor becerileri çocukların yaşına, gelişim özelliklerine, deneyimlerine ve yapılan çalışmalara göre farklı hızlarda gelişebilir. Bu nedenle yapılacak çeşitli etkinlikler ve tekrarlar, bu becerilerin geliştirilmesine katkıda bulunacaktır.

HSAB.3. Jimnastik, dans ve hareket etkinliklerinde ritmik beceriler sergileyebilme

Hareketin ritmine ve temposuna uygun olarak farklı şekilde hareket eder.

Çocuğun ritim eşliğinde ardı ardına belirtildiği şekilde çeşitli hareketleri yapmasıdır. Elleri sırasıyla birbirine, masaya ve göğse vurma gibi farklı ritmik hareketlerin belirli hızda ve sırada yapılması olarak ifade edilebilir. Harekete ilişkin ritmik beceriler çocukların verilen ritmik hareketleri öncelikle yapabilmeleri, sonrasında ise doğru ve akıcı şekilde yapabilmelerini içermektedir. Müzik eşliğinde ritim çalışmaları da yapılabilir. Örneğin; elleri iki kere göğse vurarak, elleri bacaklara vurarak ritim tutulabilir ya da verilen ritme ayak uydurulabilir. Müzik eşliğinde ya da vurmali çalgılar kullanılarak da ritim çalışmaları yapılabilir. 36-60 ay arası çocukların "Öğretmen desteği ile hareketin ritmine ve temposuna uygun hareket etmesi" beklenmektedir. Burada öğretmenin rehberliği, gerekli durumlarda desteği önemlidir. Bu durum çocukların bireysel farklılıklarına, deneyimlerine göre değişkenlik gösterebilir. Öğretmenin ritim çalışmalarını çocukların durumlarına göre çeşitlendirmesi gereklidir.

Gösterilen dans figürlerini doğru formda yapar.

Çocukların gösterilen dans figürlerini öncelikle grup içinde bireysel olarak, sonraki aşamada ise eşli olarak sergileyebilmesini içerir. Müzik eşliğinde gösterilen dans hareketi ya da hareketlerinin çocuklar tarafından aynı şekilde yapılması olarak da ifade edilebilir. Kurdele, balon gibi farklı materyaller kullanılarak çocukların dans hareketlerini gerçekleştirmeleri de beklenebilir. 36-48 ay arasında çocukların gösterilen dans figürlerini yapması beklenmektedir. Doğru formda yapabilmeleri için öncelikle figürler üzerinde çalışılması gerekir. Çocukların becerileri deneyimlerine, uygulanan etkinliklere göre değişim gösterecektir.

Bireysel/eşli dans etkinliklerine katılır.

Çocukların gösterilen dans figürlerini öncelikle grup içinde bireysel olarak, sonraki aşamada ise eşli olarak sergileyebilmesini içerir. Çocukların birbirleriyle koordineli bir şekilde etkinliklere dahil olabilmelerini destekler. Eşli danslarda çocukların eş zamanlı dans edebilmeleri beklenebilir. Kurdele, balon, şapka gibi farklı materyaller kullanarak da dans etmeleri beklenebilir. 36-48 ay arasında çocuklardan öncelikle bireysel dans edebilmeleri beklenmektedir. Öğretmenin

gösterdiği dans figürlerini bireysel olarak yapabilmesi gerekir. Yine etkinlik çeşitliliğine, çocukların deneyimlerine göre becerileri farklılık gösterebilir.

HSAB.4. Beden farkındalığına dayalı hareket edebilme

Bedeninin bölümlerini gösterir.

Çocuğun bedenlerinin bölümlerini bilmesi ve göstermesi öncelikle beklenir. Bedeninin bölümlerini bilmek, çocuğun bedeninin farkında olarak hareket etmesinde önemlidir. Çocuk bedeninin bölümlerini kullanarak sınırlarını anlar. Çocuğun bedeninin konumunu ve uzayda hareket etme yeteneğini öncelikle keşfetmesi beklenir. Bedeninin bölümlerini yukarı-aşağı, ileri-geri, sağ-sol gibi yönlendirmesi ve bunu anlaması gerekir. Çocukların bedenlerini keşfetmelerinde oyunlar oynamaları ve hareket etmeleri önemlidir. Çocuklara bedenlerini kullanabilecekleri farklı yönergeler verilerek beden bölümlerini öğrenmeleri ve gösterebilmeleri sağlanabilir. Kollarının yukarı kaldır, ellerini birbirine çarp, dizlerini göster gibi yönergeler verilebilir. Bu çalışmalar ritm çalışması şeklinde de yapılabilir.

Bedenin farkında olarak hareket eder.

Beden farkındalığı, çocuğun bedenini, hareketlerini, duygularını ve fiziksel deneyimlerini anlama, fark etme ve tanıma yeteneğidir. Çocuklar, dokunma, tatma, görme, işitme ve koku alma gibi duyuşal deneyimler yoluyla bedenlerini algırlar. Bu deneyimler, bedenlerinin farklı hislerini ve duyumlarını anlamalarına yardımcı olur. Çocuklar, bedenlerini keşfetmek için oyunlar oynarlar ve fiziksel aktivitelere katılır. Örneğin, bir rehberin eşliğinde gözleri kapalı olarak oynanan kör dolaştırma oyunu, çocukların bedenlerinin hareketlerini algılamalarında kullanılacak bir oyundur. Farklı ritimlerde hızlı, yavaş adım atma, farklı zeminlerde adım atma çocuğun bedeninin farkında olarak hareket etmesine destek olabilecek çalışmalardır. Dans ve müzik çalışmaları da beden farkındalığının geliştirilmesinde etkilidir. Çocuğun bedeninin dış organlarını bildiği kadar, iç organlarını da bilmesi beden farkındalığı için önemlidir. Bedeninin dış ve iç organlarını bilen çocukların hareket esnasında hangi organında farklılık olduğunu da ifade etmesi istenebilir. Örneğin; çok koştum, kalbim çok hızlı çarpıyor gibi. Böylece çocuğun bedeninin farkında olarak hareket etmesi hedeflenmektedir.

36-48 ay arasında çocukların sadece bedenlerinin bölümlerini göstermesi beklenmektedir. 48 aydan itibaren çocuklar beden farkındalığını kazanmaya başlayabilirler. Burada önemli olan çocukların bireysel farklılıklarının, gelişim özelliklerinin göz önünde bulundurulmasıdır.

HSAB.5. Kişisel ve genel alanın farkında olarak hareket edebilme

Bedeninin alandaki konumunu söyler.

Öncelikle çocukların buldukları alanı gözlemlmeleri ve buldukları alandaki varlıkların, nesnelerin farkında olmaları beklenir. Bulduğu sınıf, bahçe vb. yerde çevresinin farkında olmaları ve bedenlerinin bulunduğu alandaki yerini ya da konumunu söyleyebilmelerini ifade eder. Örneğin bedenlerinin hangi nesnenin önünde, arkasında vb. olduğunu söylemesi beklenir. 36-48 ayda çocukların alandaki konumlarını söyleyebilmeleri beklenmemektedir. 48 aydan itibaren çocuklar alandaki konumlarını rahatlıkla ifade edebilmektedir. Bu kapsamda çocukların gelişim özelliklerine ve bireysel farklılıklara dikkat edilmesi gerekir.

Genel ve kişisel alanı ayırt eder.

Kişisel alan çocuğun kendi etrafında hissettiği rahatlık bölgesidir. Genel alan, kişisel alanın dışında kalan daha geniş bir alanı ifade eder. Çocuğun içinde bulunduğu alan ile kendi kişisel alanını ifade edebilmesi ve iki alanın farklı olduğunu söyleyebilmesidir. Çocuğun sınıf içerisinde genel alanı ve genel alanda bulunan nesne, varlık vb. anlaması ve kendi kişisel alanını buna göre açıklayabilmesi beklenir. 36-48 ay arasında çocuğun kişisel alanını bilerek hareket etmesi beklenmediği gibi genel alan ile kişisel alanı ayırt etmesi de beklenmemektedir.

Hareketlerinde kişisel sınırları dikkat eder.

Kişisel alan, çocuğun kendini güvende hissettiği, rahatça nefes alabildiği alan olarak ifade edilebilir. Çocukların kendi kişisel alanlarının sınırlarını bilmeleri ve buna göre hareket etmeleri beklenir. Bu farkındalığı bilerek hareket edebilmesi için kişisel alan farkındalığına yönelik etkinlikler planlanması gerekir. Bu etkinlikler hulhop gibi bir

nesne ile olabileceği gibi çocuğun kollarını açarak hareket etmesi şeklinde de düzenlenebilir. Çocukların özellikle oyunlarında, koşarken ya da yaptıkları çeşitli hareketlerde birbirlerine zarar verebilecek davranışlardan kaçınması gerekir. Koşarken ya da farklı hareketleri gerçekleştirirken arkadaşına çarpmadan koşması güvenli hareket ettiğinin göstergesidir. Eşli hareketlerde arkadaşına zarar vermeden hareket etmesi de güvenli hareketi ifade eder. Bu kapsamda oynanan oyunlarda, yapılan etkinliklerde arkadaşlarına dikkat ederek hareket etmelerinin vurgulanması önemlidir. 36-48 ayda çocukların kişisel sınırlarını bilerek hareket etmesi beklenmemektedir. Yapılan etkinlikler kişisel sınırların öğrenilmesini geliştirebilecektir. Burada da önemli olan gelişim özellikleri ve bireysel farklılıkların göz önünde bulundurulmasıdır.

Kişisel alanına müdahale durumlarından kendini sakınır.

Çocuklardan kişisel alan kavramının bilincinde olarak hareket etmeleri, istenmeyen veya uygun olmayan kişisel alan müdahaleleri karşısında ortamdan uzaklaşma, sakınma, güvenilir ve/veya tanıdık bir ortama geçme, gerektiğinde yardım isteme gibi davranışlar geliştirmeleri beklenir. Öğretmen, çocuklara kişisel alan kavramını öğretirken hulohtan faydalanabilir. Çember içinde kalan alanın kişisel ve mahrem bir alan olduğunu, bu alana yönelik istenmeyen, rahatsız edici ve kasıtlı fiziksel müdahalelerin kişisel alanın ihlali olduğu vurgulanmalıdır.

Özel bölge ve iyi-kötü dokunuşları ayırt eder.

Çocukların bedenlerindeki özel bölgeleri ve kendilerine yönelik iyi-kötü dokunuşları ayırt etmelerini desteklemek için öğretmen çocuklara özel bölgeleri tanıtmalıdır. Çocuklara vücudumuzda özel bölgelerin olduğunu, bu bölgeleri tuvalet ve yıkanma gibi ihtiyaçların giderilmesi sırasında anne-babanın ve muayene sırasında (anne baba eşliğinde) doktorun görebileceği, bu istisnalar haricinde kimsenin göremeyeceği ve dokunamayacağı, bu istisnalar dışında özel bölgelere gerçekleştirilen tüm dokunuşların kötü olduğuna yönelik açıklamalarda bulunulmalıdır. Çocuğun iyi sır (Doğum günü sürprizini saklamak iyi sırdır.) -kötü sır (Birisinin özel bölgemize dokunması, bunu kimseye söyleme demesi kötü sırdır.) ayrımı yapabilmesi, her kim olursa olsun biri özel bölgesine dokunmak istediğinde ya da dokunduğunda bağırma, çığlık atma, güvenli bir yere doğru uzaklaşma ve güvendiği yetişkinlerden yardım isteme gibi tepkileri verebilmesine yönelik çalışmalar okul rehberlik servisi ile iş birliği içerisinde yürütülmelidir.

HSAB.6. Eşle/grupla ahenk içinde hareket örüntüleri sergileyebilme

Eşli çalışmalarda hareketi eşle aynı yönde yapar.

Çocukların eşleriyle yan yana aynı yöne doğru hareket edebilmeleri beklenir. Koordinasyon, esneklik, takım olma gibi beceriler eş çalışmalarında gereklidir. Çocuklardan geriye, ileriye, sağa, sola aynı anda hareket etmeleri istenebilir. Burada önemli olan hareketi eşle ile beraber gerçekleştirirken aynı yönde hareket ederek uyum göstermektir. Örneğin, jimnastik yapma veya bir spor oyun sırasında, eşlerin aynı yönde hareket etmelerinin beklenmesidir. Çocukların eşli çalışmalarda hareketleri çeşitlendirilebilir. Sağa adım atmaları, ileri adım atmaları, geri zıplamaları beklenebilir. Müzikli çalışmalarda da hareket örüntüleri yapılabilir. 36-48 ayda eş çalışmalarının gerçekleştirilmesi beklenmemektedir. 48. Aydan itibaren bu çalışmaların desteklenmesi daha uygun olacaktır. Burada da çocukların bireysel farklılıklarının ve gelişim özelliklerinin göz önünde bulundurulması önemlidir.

Eş çalışmalarında hareketi farklı yönlerde yapar.

Çocukların eşleriyle karşılıklı ve/veya zıt yönde hareket edebilmeleri beklenir. Çocukların yan yana ya da karşı karşıya durarak belirtilen hareketi aynı yönde ve/veya zıt yönde yapmaları istenebilir. Örneğin çocukların karşılıklı durarak aynı yöne ve yana doğru adım atmaları, aynı taraftan dönmeleri gibi. Bu çalışmalar farklı yönergeler verilerek çeşitlendirilebilir. Bu çalışmalarda müzik, dans ve ritim de kullanılabilir. Burada da çocukların bireysel farklılıklarının ve gelişim özelliklerinin göz önünde bulundurulması önemlidir.

Eş çalışmalarında hareketi eş zamanlı yapar.

Çocukların aynı hareketi aynı anda yapmaları istenir. Çocukların ikisi de aynı anda ileri, geri, sağa, sola hareket edebilir. Çocukların eş zamanlı olarak aynı yöne, zıt yöne ve karşılıklı belirtilen hareketleri yapmaları beklenebilir. Dans çalışmaları, müzikli etkinlikler, ritm çalışmaları bu kapsamda kullanılabilir. Yine eş çalışmalarında eş zamanlı hareket etme 48. Aydan itibaren geliştirilebilir.

Grup çalışmalarında hareketi grupla aynı yönde yapar.

Çocukların grupla beraber, yan yana aynı yöne doğru hareket edebilmeleri beklenir. Çocuklardan geriye, ileriye, sağa, sola aynı anda hareket etmeleri istenebilir. Yağ satarım bal satarım gibi oyunlar bu kapsamda değerlendirilebilir. Eşli çalışmalarda olduğu gibi grup çalışmaları da 48. Aydan itibaren geliştirilmesi beklenen becerilerdir. Çocukların bireysel farklılıkları ve gelişim özellikleri göz önünde bulundurulmalıdır.

Grup çalışmalarında hareketi farklı yönlerde yapar.

Grup içerisinde çocukların karşılıklı ve/veya zıt yönde hareket edebilmeleridir. Grup içerisinde uyum içinde bazı çocukların ileri gitmesi, bazılarının geri gitmesi beklenebilir. Halka oyununda bir grubun sağa dönerken, halkanın ortasındaki diğer grubun sola dönmesi istenebilir. Çocukların karşılıklı sıralanarak aynı hareketi farklı şekillerde gerçekleştirmesi istenebilir. Bu durumda da çocukların bireysel farklılıkları ve gelişim özellikleri göz önünde bulundurulmalıdır.

Grup çalışmalarında hareketi eş zamanlı yapar.

Grupla hareket çalışmaları sırasında tüm çocukların aynı hareketi, aynı anda, aynı yönde yapabilmeleridir. Müzik ve ritm çalışmalarında grubun eş zamanlı olarak aynı hareketi yapması beklenebilir. Bu çalışmalarda farklı hareketler farklı yönergeler verilerek istenebilir. Tüm grubun bir arada aynı hareketi gerçekleştirebilmesi uyum gerektirir. Dikkat oyunları da bu çalışmalar içerisinde yaptırılabilir. Bu nedenle çocukların hareketleri aynı anda yapabilmelerini içeren bu becerinin 60. aydan itibaren gelişmesinin beklenmesi daha doğru olacaktır. Ancak çocukların bireysel farklılıkları ve gelişim özellikleri göz önünde bulundularak hareket edilmelidir.

Grup içinde sorumlu olduğu hareketi yapar.

Grup içinde çocuklara sorumlu olacağı hareket verilir ve bu hareketi de gerçekleştirmesi beklenir. Bu beceriler de çocukların gelişim düzeylerine, çocukların deneyimlerine ve etkinliğin sıklığına göre farklılık göstermektedir. Çocukların farklı ritm hareketlerini diğer arkadaşlarından etkilenmeden yapabilmeleri bu kapsamda değerlendirilir. Çocuğun dikkatini yaptığı harekete vermesi gerekir. 60. Aydan itibaren geliştirilmesi gereken bir beceri olarak görülmektedir. Bu beceriler de çocukların gelişim düzeylerine, çocukların deneyimlerine ve etkinliğin sıklığına göre farklılık göstermektedir.

HSAB2. Aktif Ve Zinde Yaşam İçin Sağlık Becerileri**HSAB.7. Günlük yaşamında sağlıklı beslenme davranışları gösterebilme****Sağlıklı/sağlıksız yiyecek ve içecekleri ayırt eder.**

Sağlıklı beslenme becerilerinin geliştirilmesinde çocuğun öncelikle sağlıklı/sağlıksız yiyecek ve içecekleri ayırt etmesi beklenir. Bu kapsamda yiyecekler ve içeceklerin tanıtılması, sağlıklı ve sağlıksız olanların açıklanması ve bunlarla ilgili etkinlik yapılması gerekir. Çocuklara sunulan yiyeceklerin sağlıklı olması, sağlıksız yiyeceklerle ilgili örnekler verilmesi, okulda ve evde çocuğun yemek hazırlama sürecine katkıda bulunması onların sağlıklı/sağlıksız yiyecek ve içecekleri öğrenmelerine katkıda bulunacaktır.

Sağlıklı beslenmeye özen gösterir.

Sağlıklı/ sağlıksız yiyecek ve içeceklerin farkında olarak sağlıklı beslenmeye özen göstermesi beklenir. Çocukların günlük yedikleri ve içtikleri besinlerin takip edilerek sağlıklı beslenip beslenmedikleri belirlenerek sağlıklı beslenmek için neler yapabileceğini ifade etmesi beklenmektedir. Bu beceri çocuğun sağlıklı/sağlıksız yiyecek ve içecekleri öğrenmesi ile paralellik gösterecektir. Çocuklara sağlıklı ve dengeli yiyeceklerin/ içeceklerin sunulması, okulda

kahvaltı saatlerinin buna göre planlanması önemlidir. Gün içerisinde çocukların sağlıklı beslenmesinde aile ile işbirliği içerisinde olunması da gerekir. Çocukların çatal, bıçak kullanmalarının, kendi başlarına yemek yemelerinin teşvik edilmesi, yemek yemeleri konusunda zorlanmamaları, farklı tatlar ile tanışmaları için fırsatlar tanınması önemlidir. Sağlıklı beslenmeye özen gösterme, 36-48 ayda kazanımı beklenmemektedir. Ancak bu çalışmaların 36. ayda başlanması önemlidir.

Yeterli ve dengeli beslenmenin önemini fark eder.

Çocukların sağlıklı beslenme davranışı kazanması için yeterli ve dengeli beslenmenin önemini fark etmesi ve yeterli ve dengeli nasıl beslenebileceğini ifade edebilmesi beklenir. Çocuğun yeterli ve dengeli beslenmenin önemini fark etmesi için sağlıklı beslenmeye özen göstermesine yönelik yapılacak etkinlikler katkı sağlayacaktır. Çocuğun her yemeğin tadına bakmasına teşvik edilmesi, öğünlerinin yeterli ve dengeli beslenmesine fırsat verecek şekilde planlanması gerekir. Ayrıca yemek yemediğinde ceza verilmemesi ya da yemek yemesi için koşul koyulmaması önemlidir. Bunun için aile ile iletişimde olunması, okuldaki yemekler dikkate edilerek günlük öğünlerin dengeli şekilde planlanması çocuğun dengeli beslenmesine katkıda bulunacaktır. Bir besini gereğinden fazla tüketmenin çocuğa yarar sağlamayacağını örneklerle açıklanması yeterli beslenmesini de destekleyecektir.

Günlük olarak yeteri kadar sıvı tüketmeye gayret eder.

Yeterli ve dengeli beslenmenin önemini bilerek, gün içerisinde yeteri kadar sıvı tüketimine dikkat edebilmesi hedeflenir. Hareket etkinlikleri sonrasında sıvı tüketmesi gerektiğini fark etmesi beklenir. Çocuğun oyun oynadıktan sonra, etkinlik aralarında sıvı özellikle su tüketmesi için teşvik edilmesi gerekir. Bu konuda aile iletişimde olunması, çocuğun günlük sıvı tüketiminin takip edilerek alışkanlık haline getirilmesi gerekir. Böylece çocuğun öncelikle kendisinin sıvı tüketmeye ihtiyacının olduğunu fark etmesi de sağlanacaktır.

HSAB.8. Aktif ve sağlıklı yaşam için gereken zindelik becerilerinin neler olduğunu söyleyebilme

Hareket etkinlikleri esnasında solunum/ kalp atışı/ terleme gibi gerçekleşen fizyolojik değişimleri söyler.

Çocuğun hareket etkinlikleri sırasında ya da sonrasında vücudundaki değişimleri fark edebilmesi gerekir. Hareket ederken ya da sonrasında solunumunun hızlandığını, kalp atışlarının sıklaştığını, terlediğini söyleyebilmesi beklenir. Bu kapsamda çocuklara özellikle oynanan oyunlarda, yapılan hareket etkinliklerinde kendilerinde gördükleri farklılıkları farketmeleri için fırsatlar sunulması gerekir. Örneğin, "Koştuk, şimdi kendinizi nasıl hissediyorsunuz? Koşmadan önce nasıldınız? Ne gibi farklılıklar gözlemliyorsunuz kendinizde?" gibi sorular üzerine sohbet edilmesi çocukların fizyolojik değişimleri farketmeleri ve söylemeleri için önemlidir. Çocuğun hareket etkinlikleri esnasında solunum/ kalp atışı/ terleme gibi gerçekleşen fizyolojik değişimleri söyleyebilmesinin 60-72 ayda kazanılması beklenmektedir. Çalışmalar çocukların deneyimlerine, gelişim özelliklerine göre şekillendirilebilir.

Günlük yaşamda doğru duruş ve oturuş becerisi sergiler.

Çocuğun etkinlikler sırasında, oyun oynarken ya da otururken doğru duruş ve oturuşu sergileyebilmesidir. Çocuğun dik oturabilmesi ve durabilmesi beklenir. Doğru duruş ve oturuş becerisi, vücudun sağlıklı ve dengeli bir şekilde pozisyon almasını ve hareket etmesini sağlar. Doğru duruş, baş, omuzlar, boyun ve kalça gibi vücut bölümlerinin aynı hizada olmasıdır. Oturuş ise otururken, vücudun ağırlığının eşit bir şekilde dağıtılmasıdır. Ayakların yerle teması, dizleri kalça hizasında olması ve sırtın doğal bir şekilde desteklenmesi gerekmektedir. Doğru duruş ve oturuş becerisi, vücutta ağrı ve sakatlanma riskini azaltır, solunum ve sindirim sistemlerinin düzgün çalışmasını destekler, özgüveni artırır ve genel olarak fiziksel ve zihinsel sağlığı iyileştirir. Sınıf içerisinde, bahçede, salonda yapılacak olan hareket etkinlikleri ile çocukların doğru duruş ve oturuş becerisi kazanması desteklenir. 36. aydan itibaren yapılacak etkinliklerle desteklenmesi beklenmektedir. Burada özellikle öğretmen desteği önemlidir. Öğretmenin çocuklara rehberlik etmesi, rol model olması gereklidir.

İhtiyaç duyduğunda dinlenmek istediğini ifade eder.

Çocuğun hareket etkinliklerinde ya da yaptığı diğer çalışmalarda yorulduğunu ve dinlenmeye ihtiyacı olduğunu ifade edebilmesidir. Çocuğun oyun oynarken çok koştuğunu, yorulduğunu ve dinlenmeye ihtiyacı olduğunu ifade etmesi beklenir. Ayrıca evde de bu isteğin desteklenmesi önemlidir. Her çocuk farklı şekilde dinlenmeye ihtiyaç duyabilir. Uzanarak, oturarak, müzik dinleyerek vb. dinlenme isteklerinde çocuğa destek olmak önemlidir. Bu konuda ailelerle işbirliği içerisinde olarak okulun devamlılığının sağlanması faydalı olacaktır.

Düzenli ve yeteri kadar dinlenmenin önemini kendi cümleleriyle açıklar.

Dinlenmesi gerektiğini ifade eden çocuk, dinlendikten sonra vücudunda ne gibi değişimler olduğunu ve dinlenmenin ne işe yaradığını açıklayabilir. Örneğin çocuk dinlendim ve tekrar oyuna geçebilirim, daha iyi hissediyorum diyebilir. Çocuğun düzenli ve yeteri kadar dinlenmenin önemini anlayabilmesi ve ifade edebilmesi 60. aydan itibaren beklenen bir süreçtir. Ancak yapılan çalışmalarda çocuğun düzenli ve yeteri kadar dinlenmeyi anlaması, dinlenmek istediğini ifade edebilmesine katkı sağlayacaktır. Öğretmenin çocuklarla dinlendikten sonra kendilerini nasıl hissettikleri ile ilgili olarak sohbet etmesi, çocuklara fırsatlar sunması gerekir.

HSAB.9. Aktif ve sağlıklı yaşam için hareket edebilme**İç ve dış mekanda hareketli etkinliklere istekle katılır.**

Aktif yaşam becerileri çocuğun hareketli etkinliklere istekli katılmasını içermektedir. Sınıf içinde, salonda, bahçede vb. yerlerde hareketli etkinliklere, oyunlara çocukların katılmaya istekli olması beklenir. Öğretmenin hareket etkinliklerini, oyunları sıklıkla kullanması çocukların isteklerini arttıracaktır. Çocukların etkinliklere istekle katılabilmesi için okula uyum haftasından başlayarak öğretmenin çocukların bireysel farklılıklarını dikkate alarak etkinlik planlaması gerekir. Örneğin, sınıfta utangaç bir çocuk varsa, çocuk sınıfa uyum sağlamadan hareketli oyunlarla başlamak çocuğun etkinliklere istekle katılmasını zorlaştıracaktır. Bu nedenle öğretmenin öncelikle çocukları anlamaya çalışması gerekir. Çocukların sınıfta, bahçede, salonda ya da ormanda oynanan hareketli etkinliklere katılması, yapılan hareketli etkinlik ve oyunların çeşitliliği ile sağlanacaktır.

Fiziksel hareketin olumlu etkilerini fark eder.

Çocuğun hareket ettiğinde kendisine iyi geldiğini anlaması ve bunu ifade etmesi beklenir. Hareket ettiğinde kendini daha iyi hissettiğini fark edebilmesi ve ifade edebilmesi önemlidir. Çocuk oyun oynadığında ya da hareket ettiğinde mutlu olduğunu görebilir.

Fiziksel hareket kasların güçlenmesini sağlar. Hareket eden çocuk, kendini daha güçlü hisseder. Hareket etmeyen çocuğa göre daha uzun süre hareket edebilir. Çocuğun hareket ettiğinde kendini daha kuvvetli hissettiğini fark edebilmesi beklenir. Çok koştuğu için bacaklarının kuvvetli olduğunu, daha hızlı ya da uzun koşabildiğini görmesi gibi.

Dayanıklılık, fiziksel aktivite sırasında veya günlük yaşamda uzun süreli bir performansı sürdürebilme yeteneğidir. Burada çocuğun hareket ettiğinde kendini daha dayanıklı hissettiğini fark edebilmesi beklenir. Jimnastik hareketlerini ilk başladığı zamana göre daha uzun süre yapabildiğini, daha dayanıklı olduğunu görmesi gibi. Bu kapsamda da çocuklarla farklı hareket etkinlikleri planlanabilir. Etkinlik sonrası nasıl hissettikleri, kimin daha uzun süre yapabildiği ve neden bu şekilde olduğu hakkında konuşulabilir. Planlanan hareket etkinlikleri, oyunlar, görsel kartlar, hikayeler çocuğun hareketin olumlu etkilerini anlamasını kolaylaştıracaktır.

Günlük yaşamda duruma ve şartlara uygun giyinir.

Çocuğun mevsimlerdeki değişimleri fark etmesi ve hangi mevsime uygun hangi kıyafetleri tercih etmesi gerektiğini söylemesi ve mevsime uygun giyinmesi beklenir. Kışın soğuk olduğu için mont giymesi gerektiği gibi. Ayrıca havanın yağmurlu, karlı, güneşli, bulutlu olmasına göre çocuğun kıyafet tercihinin yaparak giyinmesi beklenir. Bu kapsamda öncelikle günlük hava durumu ile ilgili sohbet edilebilir. Hava yağmurlu mu, güneşli mi, karlı mı gibi. Bu hava şartlarında nasıl giyinilmesi gerektiği ile ilgili sohbet edilir. Burada mevsime göre de hava şartlarının değişkenlik göstereceği de ifade edilmelidir. Kışın havanın güneşli olması ile yazın güneşli olması

arasındaki fark açıklanmalıdır. Bu çalışmalar görsel materyallerle, hikaye kitapları ile de desteklenebilir. Yine bu kapsamda da giyinme/soyunma, bağcık bağlama/çözme, düğme açma/kapama vb. çalışmalar yapılabilir. Bu çalışmaların yanında çocuğun etkinliğin çeşidine göre kendi kendine giyinmesi beklenir. Çocukların, buldukları ortama göre kıyafet ve ayakkabı seçimine yönelik çalışmalar yapılmalıdır. Jimnastik yaparken spor kıyafet giymesi, ince giyinmesi, paten kayarken kask, dizlik gibi koruyucu ekipmanlar kullanması gibi. Bu kapsamda da görsel materyallerden, örnek hikayelerden destek alınabilir. Yine aile ile işbirliği önemlidir.

HSAB.10. Sağlıklı yaşam için temizliğe ve düzene dikkat edebilme

Kişisel temizliğini yardım almadan yapar.

Kişisel temizlik; çocukların el yıkama, tırnak kesme, saç tarama, diş fırçalama gibi kendi kişisel temizliklerine dikkat etmelerini ifade eder. Yemeklerden önce ve sonra elleri su ve sabun ile yıkama, kurulum, yemeklerden sonra dişlerini fırçalama, etkinlik sonrası elleri yıkama gibi çocuğun temizlik kurallarını bilerek hareket etmesidir. Bu kapsamda ailenin de bilgilendirilmesi ve okulda uygulanan davranışların evde de desteklenmesi gerekir. Günlük rutinlerin oluşturulmasında yapılması gerekenler görseller ile desteklenebilir. 36-48. Aylar arasında çocuğun kişisel temizliğini öğretmen denetiminde yapması beklenmektedir. 48-60 ay arasında ise kişisel temizliğini desteksiz yapmaya gayret etmesi gerekir. Bu durum uygulanan rutinler ile gelişecektir.

Bulduğu çevrenin temizliğine / düzenine katkıda bulunur.

Bulduğu ortamın temizliği/düzeni ise sınıfın düzenine, bulunduğu ortamın düzenine katkıda bulunmasını içermektedir. Etkinlik sonrası sınıfın toparlanması, çöpe atılması gerekenlerin atılması gibi çalışmalar yapılabilir. Ayrıca çocuğun odasını düzenlemesi, evde ve okulda toz bezi gibi araçları kullanarak temizliğe katkıda bulunması, bulaşıkları makineye yerleştirmesi, sofranın hazırlanmasında katkıda bulunması gereklidir. Bu davranışların kazandırılmasında günlük rutinler önemlidir. Bu açıdan aile ile işbirliği içerisinde çalışılması, ailelere bilgilendirme yapılması gerekir. 36-60 aylar arasında çocuğun bulunduğu çevrenin temizliğine/düzenine öğretmen gözetiminde katkıda bulunması beklenir. Uygulanan etkinliklere, çocukların hazır bulunuşluklarına göre farklılık gösterecektir.

HSAB.11. Tehlike ve kaza durumlarına karşı kendini koruyabilme

Tehlike oluşturacak davranışlardan/durumlardan kaçınır.

Çocuğun kendisi ve başkaları için tehlike oluşturacak davranışlardan kaçınması beklenir. Sınıfta hızlı koşarsa arkadaşlarına çarpabilir, o nedenle koşma davranışından kaçınabilir. Arabada emniyet kemerini takması, kaygan zeminde yürümemesi, pencereden sarkmaması, tanımadığı kişilerin yanına gitmemesi gibi tehlikeli durumları bilerek hareket etmesi gerekir. Bu tür durumlar çocuklara görsel kartlarla, hikayelerle verilebilir. Ailelere bilgilendirme yapılarak tehlike oluşturacak davranışlara yönelik önlem almaları sağlanabilir. Bu davranışların 36. aydan itibaren çocuğun tehlike oluşturacak davranışları ve durumların farkında olarak onlardan kaçınmaya gayret etmesi beklenir. Ancak uygulanan etkinliklerin çeşidine, sayısına ve çocukların hazırbulunuşluklarına göre değişiklik gösterebilir.

Tehlike/kaza/afet durumlarında neler yapması gerektiğini söyler.

Çocuğun tehlike/ kaza/ afet durumlarında neler yapması gerektiğini söyleyebilmesini içermektedir. Tehlike, kaza ve afet durumlarının neler olduğu ve bu gibi durumlarda neler yapılabileceği ile ilgili öğretmenin farklı etkinlikler düzenlemesi gerekir. Çocuklara tehlike/kaza ve afet gibi durumların neler olduğu ve bu gibi durumlarda neler yapılması gerektiği görseller vb. materyaller ile açıklanabilir. Yangın, sel, deprem gibi afetlerde çocuğun neler yapması gerektiği ile ilgili tatbikatlar yapılabilir. Çocukların özellikle yaşadıkları bölgede görülebilecek afet durumuna vurgu yapılabilir.

Acil durumlarda kimlerden yardım istenebileceği, aranacak numaralara yer verilir. Ayrıca ilk yardım bilgisinin önemi, ilk yardım bilmeyenler tarafından müdahalenin zararları da çocuklara açıklanır. Çocukların 112 acil telefon numarasını öğrenmesi sağlanabilir. Tanımadığı bir kişi çağırdığında güvendiği kişiye ulaşması gerektiği açıklanabilir. Güvenli kişiler bu süreçte belirlenebilir. Bu sürecin aileler ile beraber yönetilmesi etkililiğini arttıracaktır.

HSAB3. Harekete İlişkin Sosyal/ Bilişsel Beceriler**HSAB.12. Hareketli oyunların temel kurallarını açıklayabilme****Hareketli oyunlara ilişkin kuralları fark eder.**

Çocukların oynanan hareketli oyundaki kuralları fark etmesi ve oyun içerisinde uygulaması beklenir. Özellikle oynanan hareketli oyunlarda, kurallara uymak hem oyunun düzenli bir şekilde ilerlemesini sağlar hem de çocuklar arasında adaleti sağlar. Örneğin, saklambaç oyununda çocukların ebe olan arkadaşları sayarken arkadaşlarının arkasına saklanmaması önemli bir kuraldır. Tüm çocukların bu kurala uyması beklenir. Bu gibi kuralların fark edildiği ve uyulduğu durumlarda oyun da keyifli hale gelmektedir. Burada öğretmenin kuralları açıklaması, tekrar etmesi, gerekirse şekille oyunu anlatması ve oyunun önce denenerek oynanması kuralların anlaşılmasında yarar sağlayacaktır. Kuralların fark edilme süreci 60. aydan itibaren başlamaktadır. Ancak öğretmenin uyguladığı oyun çeşidi ve sıklığına, çocukların hazır bulunuşluklarına göre farklılık gösterebilir. Öğretmenin rekabetten uzak işbirlikli oyunları desteklemesi ve süreç odaklı olması önemlidir.

Hareketli oyunun kurallarını söyler.

Hareketli oyundaki kuralları fark eden çocuğun ikinci aşamada oyunun kurallarını ifade edebilmesi beklenir. Çocuklar oynadıkları oyunda verilen kuralların neler olduğunu söylemeli ve gerektiğinde kurallara uymayan arkadaşını uyarmalıdır. Oynanan oyunlarda, kuralların net bir şekilde belirlenmesi ve herkesin bu kurallara uyması önemlidir. Kuralların söylenmesi, çocukların oyunun nasıl oynanması gerektiğini anlamalarına ve ona uygun davranmalarına yardımcı olur. Ayrıca, kuralların hatırlatılması, oyun sırasında herhangi bir anlaşmazlık veya çatışmanın önlenmesine yardımcı olabilir. Bu durumda öğretmenin iyi bir gözlemci olması ve kurallara uyulması konusunda titizlik göstermesi önemlidir. Bu nedenle oyuna başlanmadan önce çocuklardan kuralları ifade etmesi istenebilir. Çocukların birbirlerini kırmadan kuralları hatırlatmaları beklenir. Yine çocukların kuralları söyleme sürecinin 60. aydan itibaren başlaması beklenmektedir. Öğretmenin oyun çeşidine, sıklığına ve çocukların hazır bulunuşluklarına göre değişkenlik gösterebilir. İşbirlikli ve süreç odaklı oyunların özellikle tercih edilmesi önemlidir.

Hareketli oyunlara basit kural önerileri getirir.

Çocuğun oynadığı hareketli oyuna yeni kurallar söyleyebilmesi beklenir. Bu oyun çocuk veya öğretmen tarafından oluşturulmuş olabilir ya da geleneksel bir oyun da olabilir. Öncelikle çocukların, öğretmenin oynattığı eğitsel ya da geleneksel oyuna yeni kurallar eklemesi, daha sonra çocukların yeni bir oyun planlayarak kural oluşturmaları beklenebilir. Öncelikle çocukların, öğretmenin oynattığı eğitsel ya da geleneksel oyuna yeni kurallar eklemesi, daha sonra çocukların yeni bir oyun planlayarak kural oluşturmaları beklenebilir. Basitten zora ilkesine dikkat edilmesi önemlidir. Örneğin, "Saklambaç oyununa ebelenen çocuk ebe olsun." kural önerisi getirebilir. Bir parkur hazırlandığında kuralların nasıl olması gerektiği ile ilgili öneriler sunulabilir. Burada öğretmenin yapıcı ve destekleyici olması, çocuklara düşünmeleri için fırsat vermesi ve önerilerini dinlemesi önemlidir. 60. aydan itibaren çocukların kural önerileri getirmesi beklenmektedir.

HSAB.13. Hareketli oyunlara özgü basit taktik ve strateji geliştirebilme**Hareketli oyunu gözlemler.**

Çocukların oynanan hareketli oyuna ilişkin gözlemlenmesi beklenir. Hareketli oyun açıklanır, örnek gösterilir ve çocuklar bu süreçte öğretmeni ve diğer arkadaşlarını gözlemler. Örneğin; geleneksel bir oyun oynatılacağı zaman ya da bir parkur oyununda önce çocuklara oyun anlatılır, sonrasında deneme yapılır ve çocuklar süreci gözlemleyerek oyunu anlar. Yine çocukların hareketli oyunu gözlemlenmesinin 60. aydan itibaren vurgulanabilir. Ancak bu durum da öğretmenin uyguladığı etkinlik çeşidine, sıklığına ve çocukların hazır bulunuşluklarına göre farklılık göstermektedir.

Gözlemediği/bildiği bir hareketli oyunun akışını söyler.

Çocukların gözlemedikleri oyunun nasıl başlayıp devam ettiğini ve kurallarını söylemesi beklenir. Örneğin; saklambaç oyununda bir ebe olduğunu, ebe arkasına dönüp 20'ye kadar saydığını, ebe sayarken diğer

çocukların saklandığını ve ebenin onları bularak ebelemeye çalıştığını açıklayabilir. Ayrıca oyunca ebenin arkasında durulmama kuralı gibi kurallar olduğunu da söyleyebilir. Burada öğretmenin çocukların açıklama yapmaları, gözlemlediklerini anlatmaları için fırsat vermesi gerekir. Çocukların kendi bildikleri farklı oyunları anlatmaları ve o oyunun sınıf içerisinde oynanması da sağlanabilir. 60. Aydan sonra beklenen bu süreç, öğretmenin etkinliklerine ve çocukların hazırbulunuşluklarına göre değişebilir.

Hareketli oyuna yönelik basit taktik ve stratejiler önerir.

Çocuklar öğrendikleri oyunu oynarken kullanabilecekleri taktik ve stratejiler geliştirebilirler. Bu taktik ve stratejileri ifade edebilirler. Ayrıca çocuklar kendi oluşturdukları oyunlarda da ya da bildikleri oyunlarda da yeni taktik ve strateji geliştirebilirler. . Bu taktikler ve stratejiler, çocukların oyunu daha etkili bir şekilde oynamasını sağlar. Örneğin; yağ satarım bal satarım oyununda çocuğun mendili bir arkadaşının arkasına koyuyormuş gibi yapması ancak başka bir arkadaşının arkasına koyması, mendili alan arkadaşının gecikmesine neden olabileceği gibi, ebenin de hedefine rahat ulaşmasını sağlayabilir. Rekabet içeren oyunların özellikle bu yaş grubunda uygulanmaması önemlidir. Grup oyunlarında taktik ve stratejiler işbirliğini gerektirir. Bu nedenle oyun tercihinde dikkatli olunmalıdır. Öğretmenin çocuklara düşünme ve konuşma fırsatı vermesi, farklı taktik ve stratejilerin oyunlar içinde uygulanması çocukların düşünme becerilerini de destekleyecektir. Yine 60. aydan itibaren gelişmesi beklenmektedir. Çocukların bireysel farklılıklarına, deneyimlerine ve öğretmenin etkinlik çeşidine göre farklılık gösterebilir.

Hareketli oyuna yönelik basit taktik ve stratejileri dener.

Hareketli oyuna basit taktik ve stratejiler geliştirmesi ise hareketli oyunu gözlemlemesine, gözlemlediği/ bildiği bir hareketli oyunun akışını söylemesine, hareketli oyuna yönelik basit taktik ve stratejiler önermesi ve denemesine ilişkin çıktıları belirtmektedir. Oyun bilinen bir oyun ya da kendilerinin oluşturdukları yeni bir oyun da olabilir. Çocuklar bu oyunlarda düşündükleri basit taktik ve stratejileri deneyebilirler. Çocuğun hareketli oyunun kurallarını söylemesi ve hareketli oyuna yönelik basit taktik ve stratejiler geliştirmesi çocukların gelişim düzeylerine, yaşadıkları deneyimlere ve etkinliğin çeşitliliğine bağlı olarak değişiklik gösterir. Sürecin basitten karmaşığa olması çocukların öğrenmelerini kolaylaştıracaktır.

HSAB.14. Hareketli oyunlarda liderliği deneyimleme

Liderlik yapmaya istekli olur.

Her çocuğun oyunlarda liderliği en az bir kez deneyimlemesi üzerine yapılandırılmıştır. Öğretmenin her çocuğa en az bir kere liderlik hakkı vermesi önemlidir. Liderlik içerisinde basit yönergelerin olması çocuklarda istekliliği arttıracaktır. Her çocuğun bu süreci deneyimlemesi lider özellikli çocukların belirlenmesinde de önemlidir. Her çocuğun bu süreci deneyimlemesi lider özellikli çocukların belirlenmesinde de önemlidir. Bazen çocuklar liderlik özelliklerini farkında olmadan baskılayabilirler. Öğretmenin oyunlarda liderlik rolünü vermesi, çocukların farkında olmadıkları bu özelliklerini fark etmelerini sağlayabilir. Liderlik çocuklara oyun içerisinde fırsatlar oluşturmayı kapsadığı için 48. Aydan itibaren görülebilir. İki çocuk oyun oynarken de liderliği deneyimlemeleri için yönlendirmeler yapılabilir. Örneğin, robot ve robotu yöneten mühendisi oynuyorlarsa, rol değişimi için desteklenebilirler. Burada öğretmenin destek ve yönlendirmesi önemlidir.

Alınan kararları uygular.

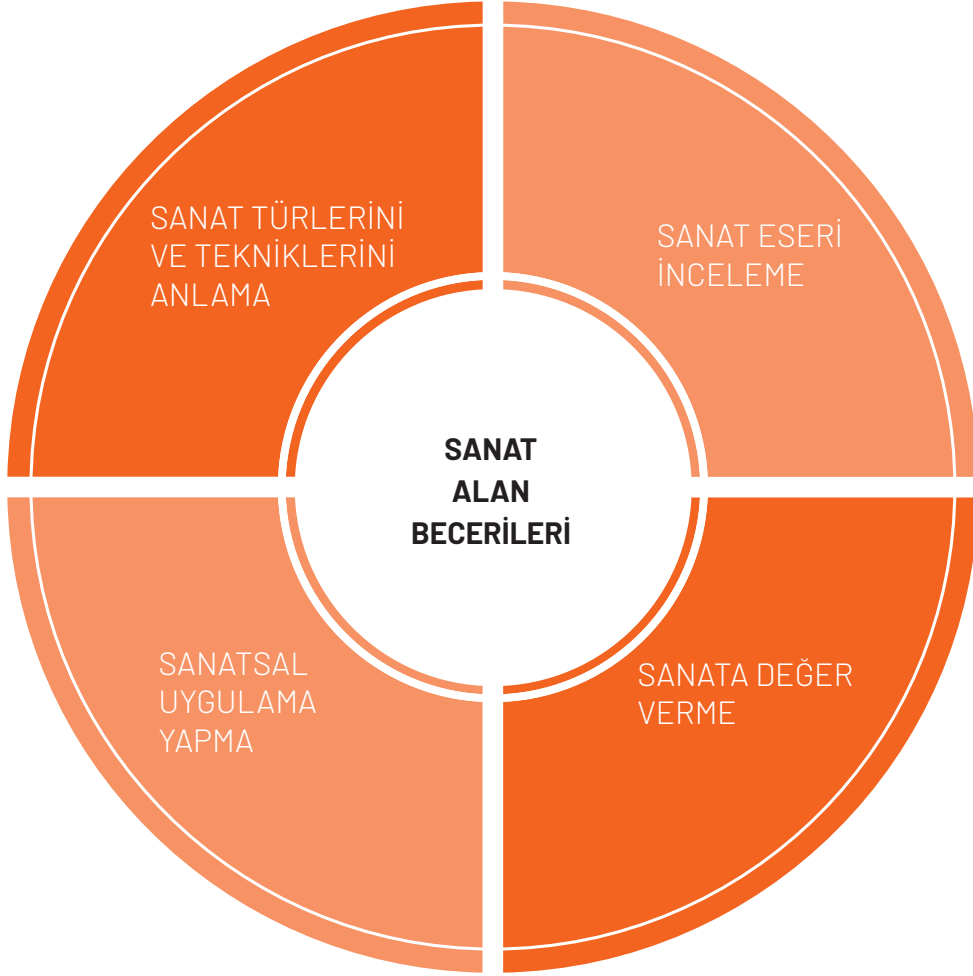
Çocukların süreç içerisinde liderlik yapmaya istekli olması ve kendisinin aldığı ya da grupça ve/veya öğretmen ile alınan kararları oyunlarda uygulaması beklenmektedir. Alınan kararlar çocuk tarafından, grupça ya da doğrudan öğretmen tarafından belirlenebilir. Çocuk lider olarak oyun içerisinde uygulanması gereken kuralları kendi belirleyebilir. Sınıfça ya da öğretmen tarafından alınan kararları uygulamaya koyabilir. Burada önemli olan liderlik rolü verilen çocuğun liderliği deneyimlemesi ve kuralları uygulamaya koyması, arkadaşlarından da uymasını beklemesidir. 48. Aydan itibaren çocuklara kararları uygulama sorumluluğu verilebilir. Çeşitlilik ve sıklık arttıkça süreç farklılık gösterebilir.

SANAT ALAN BECERİLERİ

4.6. SANAT ALAN BECERİLERİ

Sanat alan becerileri oluşturulurken çocukların keserek, yapıştırarak, boyayarak salt bir ürün oluşturmalarını önemseyen yaygın ve yanlış kanının aksine geleneksel ve evrensel sanat dallarının türlerini ve tekniklerini tanımalarını; sanat eserlerini inceleyebilmelerini, sanatı takdir edebilmelerini, sanat tekniklerini ve yöntemlerini kullanarak kendi özgün uygulamalarını yapabilmelerini sağlayacak süreçler esas alınmıştır. Bunlara ek olarak becerilerin çocukların yaş ve gelişim düzeyleri gözeticilerle basitten karmaşığa, yakından uzağa, ekonomiklik ve yaparak yaşayarak gibi öğretim ilkelerine uygunluğuna da dikkat edilmiştir. Aşağıda verilen dört temel beceri ile çocukların sanat alanına yönelik bir farkındalık kazanmalarının yanı sıra üst düzey düşünme becerilerinin de desteklenmesi hedeflenmiştir.

Sanat Alan Becerileri:

- Sanat Türlerini ve Tekniklerini Anlama
- Sanat Eseri İnceleme
- Sanata Değer Verme
- Sanatsal Uygulama Yapma

4.6.1. SANAT TÜRLERİNİ VE TEKNİKLERİNİ ANLAMA

Çocukların sanat türlerini ve tekniklerini anlama becerisi ile resim, seramik, heykel, mimari ve drama gibi temel sanat türleri ve bu sanat türlerinde kullanılan boyama, yoğurma, inşa etme, canlandırma gibi teknikleri tanınması, anlamına uygun olarak ifade edebilmesi, temel sanat materyallerini amacına uygun olarak seçebilmesi ve kullanabilmesi amaçlanmalıdır. Temel sanat türleri olarak resim, tiyatro, sinema, mimari ve heykel; işlevsel sanat türü olarak da mimarlık ele alınabilir. Ayrıca ebru ve çini gibi geleneksel sanatları tanıtan etkinlikler gerçekleştirilebilir. Sanat türlerinin yanı sıra bu sanat türlerinde kullanılan teknikler ve materyaller de çocukların gelişim düzeylerine uygun olacak şekilde etkinliklere dâhil edilebilir. Ayrıca çocukların dramada kullanılan rol yapma, pandomim, canlandırma gibi teknikleri anlamına uygun ifade edebilmesi; bu teknikleri uygularken kullanacağı çeşitli kuklalar, maskeler, kostümler, minderler, müzik aletleri gibi materyalleri amacına uygun olarak seçebilmesi de hedeflenmiştir.

4.6.2. SANAT ESERİ İNCELEME

Sanat eseri inceleme becerisi ile çocukların sanat eserleri hakkındaki duygu ve düşüncelerini ifade etmeleri ve sanat eserleri hakkında yargıda bulunmaları sağlanmalıdır. Sanat eğitiminde ideal olan, çocukların orijinal sanat eserleri ile bir araya gelerek onları yakından görüp incelemeleridir. Bunun için sanat eserlerinin sergilendiği müzelere, sanat galerilerine, sanat atölyelerine gidilebilir. Bunun mümkün olmadığı durumlarda sanal müze gibi dijital ortamlardan yararlanılabilir. Böylelikle çocuklar sanat eserlerini sanat ortamlarında bizzat görerek inceleyebilecekleri gibi sınıf ortamında da teknolojik araçlar yardımıyla inceleyebilirler. İncelemiş oldukları eserler hakkında kendi deneyimlerine dayalı olarak duygu ve düşüncelerini gerekçeleriyle birlikte ifade edip yorumlama yapmaları ve yargıya varmaları beklenmektedir. Bu becerilerdeki amaç; çocukların sanat eserleri ile derinlemesine bir ilişki içine girip eserdeki detayları fark edebilmelerini; eserin konusu, sanatçısı ve nasıl yapıldığına dair merak duygusu ile tahmin yürütebilmelerini sağlamaktır. Ayrıca drama uygulamaları ile grup içinde iş birliği yapma, problem çözme, alternatif çözüm yolları üretme ve yaratıcılık gibi becerilerin geliştirilmesi amaçlanmaktadır.

4.6.3. SANATA DEĞER VERME

Sanata değer verme becerisi ile çocukların sanata ilgi duymaları sağlanarak sanat etkinliklerini izlemeleri ve sanat eserlerinin nasıl yapıldığına ilişkin tahmin yürütmeleri hedeflenmiştir. Bu becerinin kazandırılması için çocuklara sanat eserlerini ve sanatçıları sorgulayabilecekleri öğrenme yaşantıları sunulmalıdır. Bu amaçla çocukların müze, sanat galerisi, sanatçı atölyeleri gibi mekânları ziyaret etmeleri sağlanarak sanatçı ve üretim süreci hakkında gözlem yapmaları ve düşünmeleri teşvik edilebilir. Böylelikle bir sanat eserinin ortaya çıkmasının zaman, emek ve maliyet gerektirdiğini gözlemleyen çocukların sanata değer verme becerileri de desteklenmiş olur. Sanat mekânlarını erken yaşlardan itibaren düzenli ziyaret eden, sanat eserlerini yakından ve derinlemesine inceleme, bu eserler hakkında düşünme, soru sorma fırsatı verilen çocukların ileriki yaşlarda da sanatı izleyen, sanat eserlerine ve sanatçılara değer veren bireyler olmaları sağlanabilir. Buna ek olarak sanatçının eserini yaratırken neler hissetmiş olabileceği ve hangi aşamalardan geçtiği hakkında çocukların tahmin yürütmeleri ve çeşitli drama teknikleri ile bedenlerini kullanarak bu aşamaları göstermeleri istenebilir. Bu sayede çocukların sanat eserinin oluşum sürecine değer vermelerine ve soyut durumları somutlaştırarak yaşantıları ile anlamlandırılmasına katkıda bulunulabilir.

4.6.4. SANATSAL UYGULAMA YAPMA

Sanatsal uygulama yapma becerisi ile çocukların sanat etkinliği planlaması ve planladığı etkinlik kapsamında özgün ürünler ortaya koymaları amaçlanmıştır. Bu bağlamda çocukların farklı sanat türlerine ait teknik ve malzemelerle kendi sanat ürünlerini ortaya koymaları sağlanabilir. Çocukların kendi özgün sanat ürünlerini ortaya koymaları için farklı sanat türlerini ve sanatçıları tanımaları, sanat ortamlarını ziyaret etmeleri, bunlar hakkında düşünmeleri ve sorgulama yapmaları önemlidir. Bunun yanında sanat etkinliklerinde çocukların ele alınan ya da yaşanan olaylar, olgular vb. hakkında sorgulamalar yapıp bu sorgulamalardan yola çıkarak kendi özgün ürünlerini yorumlamaları sağlanabilir. Sanat etkinliklerinde yapılan en yaygın ve yanlış uygulama çocuklara farklı sanat türlerinde üretilmiş sanat eserleri tanıtılmadan bu eserler hakkında düşünme, sorgulama ve yorumlama fırsatı verilmeden çizim, boyama, resim, yırtma, yapıştırma gibi sadece motor becerileri destekleyebilecek sonuç odaklı aktiviteler yaptırılmasıdır. Oysaki sanat etkinlikleri, sanat eserleri aracılığıyla çocukların kendilerini ve içinde buldukları dünyayı sorgulamalarına, anlamalarına ve yaratıcı bireyler olmalarına yardımcı olmalıdır. Dolayısıyla sanat etkinlikleri çocukların sadece kesip yapıştırdığı, hamurla oynadığı ve

boyama yaptıkları bir etkinlik olarak düşünülmemelidir. Bunlardan önce çocukların bir sanat eseri, sanat ortamı, sanatçı ile karşılaşmaları; sanat eserlerinin ortaya çıkma süreçlerine ilişkin gözlem yapmaları, düşünmeleri, soru sormaları ve düşüncelerini ifade etmeleri sağlanmalıdır. Tüm bunlardan yola çıkarak çocuklar kendi özgür iradelerini kullanarak isterlerse keserek, yapıştırarak bir kolaj isterlerse kil ile üç boyutlu bir obje ya da drama ile özgün bir performans ortaya koyabilirler. Taklit yürüyüşleri, hareket çalışmaları, müzik eşliğinde yürüyüşler, tekerlemeler, parmak oyunları, şarkılar eşliğinde çalışmalar yapılarak çocukların etkinliğe ısınmaları sağlanabilir. Bu sayede çocukların, grupta ya da grup önünde çalışmaya hazır olmaları, kendilerini rahat ve güvenli hissetmeleri ve yeni şeyler keşfetmeye istekli olmaları desteklenmiş olur. Çocukların çevrelerindeki olayları ve durumları gözlemleyerek yorumlamaları, bedenlerini kullanarak pantomim gibi yöntemlerle ifade etmeleri sağlanabilir. Çocuklar rol oynama tekniği ile çevresindeki kişi, hayvan ve nesnelere inceleyebilir ve onları taklit edebilir. Böylece üstlendikleri rol ile kendilerini başkalarının yerine koyarak yeni deneyimler edinmeleri, farklı bakış açısı kazanabilmeleri ve empati kurabilmeleri teşvik edilir. Çocuklara çeşitli hikâyeler okunduktan ya da çocuklardan bir hikâye oluşturmaları istendikten sonra jest, mimik, söz ve hareketleri birlikte kullanarak canlandırma yapmaları istenebilir. Sanatsal uygulamalardan sonra çocukların süreç içerisinde neler yaşadıklarını ve nasıl hissettiklerini değerlendirmek ve çocukların deneyimlerini gözden geçirmelerini sağlamak önemlidir.

SANAT ALANI ÖĞRENME ÇIKTILARI VE AÇIKLAMALARI

SNAB1. Sanat Türlerini ve Tekniklerini Anlama

SNAB.1. Temel sanat kavramlarını ve türlerini anlayabilme

Temel sanat türlerini anlamına uygun söyler.

Temel sanat türleri olarak resim, tiyatro, sinema, mimari ve heykel işlevsel sanat türü olarak da mimarlık ele alınabilir. Aynı zamanda ebru ve çini gibi geleneksel sanatları tanıtan etkinlikler gerçekleştirilebilir. Bu sayede çocukların temel sanat türleri hakkında farkındalık sahibi olmaları ve bunların ne olduğunu söylemeleri amaçlanmaktadır.

Temel sanat materyallerini kullanım amacına uygun olarak seçer.

Öğretmenin gerçekleştireceği etkinlikler çerçevesinde farklı sanat türlerini öğrenme-öğretme yaşantısına aktarması beklenmektedir. Bu süreçte çocukların gerçekleştirecekleri sanat türüne ait materyalleri bağımsız bir şekilde kullanım amacına uygun olarak seçmesi amaçlanmaktadır.

Temel sanat materyallerini amacına uygun şekilde kullanır.

Sanat türlerinin yanı sıra bu sanat türlerinde kullanılan teknikler ve materyaller de çocukların gelişim düzeylerine uygun olacak şekilde etkinliklere dâhil edilebilir. Bu süreçte çocuktan temel sanat materyallerini amacına uygun şekilde kullanması amaçlanmaktadır.

Dramaya özgü seçtiği materyalleri amacına uygun şekilde kullanır.

Çocuğun drama süresince bağımsız bir şekilde seçtiği materyalleri, amacına uygun bir şekilde kullanması amaçlanmaktadır. Buradaki temel amaç çocuğun seçtiği bir materyali, gerçekte olduğu şekliyle dramada kullanması yerine yaratıcılık ve hayal gücüne bağlı olarak istediği şekilde amacına uygun kullanmasıdır. Örneğin çocuk drama çalışması içerisinde bir mikrofona gereksinim duyduğunda ancak sınıfta bir mikrofon bulunmadığında, sınıftaki bir kalemi mikrofonmuş gibi kullanabilmesi buna örnek verilebilir.

SNAB2. Sanat Eseri İnceleme

SNAB.2. Sanat eseri inceleyebilme

Sanat eserine odaklanır.

Sanat eseri inceleme becerisi ile çocukların sanat eserleri hakkındaki duygu ve düşüncelerini ifade ederek yorumlaması ve sanat eserleri hakkında yargıda bulunmaları sağlanmalıdır. Bunun ilk basamağında çocukların inceledikleri sanat eserine odaklanmaları amaçlanmaktadır. Çocukların sanat eserine odaklanmalarını sağlamak

için uygun koşulların sağlanması ve çocukların dikkatlerini dağıtılabilecek gereksiz uyarılara yönelik tedbirlerin alınması önemlidir.

Sanat eserinde gördüklerini söyler.

Çocukların sanat eserlerini incelerken kendi ifadeleriyle sanat eserinde ne gördüklerini ifade etmeleri amaçlanmaktadır. Çocukların inceledikleri sanat eserinin rengi, dokusu, şekli, hangi şeklin ya da çizginin daha etkin kullanıldığı, eserde gördükleri örüntünün ne olduğu gibi konularda ne gördüklerini söyleyerek eseri betimleyebilirler.

Yer aldığı drama etkinliğinde geçen canlandırmalara ilişkin gözlemlerini ifade eder.

Çocukların gerçekleştirdikleri drama etkinliğinde gözlemedikleri durumlara ilişkin düşüncelerini ifade etmeleri amaçlanmaktadır. Burada amaç, her çocuğun kendi perspektifinden canlandırmalara ilişkin farklı gözlemlerini diğer arkadaşlarıyla paylaşmalarını sağlamaktır.

Sanat eserine ilişkin sorular sorar.

Çocuklara süreç içerisinde farklı sanat eserleri sunularak onların sanat eseri, konusu, sanat eserinin nasıl bir hikayesi olduğu gibi konularda farkındalık sahibi olmaları beklenmektedir. Buradaki asıl amaç öğretmenin çocuğa sanat eserine yönelik bir soru sorması değil, çocuğun sanat eserinin konusu ve nasıl yapıldığına ilişkin soru sormalarını sağlamaktır. Çocukların inceledikleri bir eser hakkında soru sormaları için onlarda merak uyandırmak önemlidir. Öğretmen "Merak ediyorum..., fark ettim..., bana şunu hatırlatıyor" gibi ifadeler kullanarak çocukların bağlantılar kurmaları, soru sormaları için onları teşvik edebilir.

Sanat eserinin konusuna ilişkin kendi deneyimlerine dayanarak tahmin yürütür.

Çocuklar sanat eserlerini sanat ortamlarında bizzat görerek inceleyebilecekleri gibi sınıf ortamında da teknolojik araçlar yardımıyla inceleyebilirler. İncelemiş oldukları eserler hakkında kendi deneyimlerine dayalı olarak sanat eserinin konusuna yönelik tahminlerde bulunmaları amaçlanmaktadır.

Drama etkinliğinin konusu hakkında sorular sorar.

Çocuklar yaş ve gelişim düzeylerine uygun olarak okul öncesi dönemde çok farklı konularda drama etkinlikleri gerçekleştirebilirler. Burada amaç, çocuğun gerçekleştirilen etkinliğe ilişkin merak duyarak dramanın konusu hakkında öğretmene sorular sormasının sağlanmasıdır.

Drama etkinliğinde geçen konu, durum ya da hikâyeye ilişkin tahmin yürütür.

Çocukların gerçekleştirdikleri drama etkinliğinde geçen konu, durum ya da hikâyeye ilişkin tahmin yürütmeleri ve bu tahminlerini ifade etmeleridir.

Sanat eserine yönelik duygu ve düşüncelerini ifade eder.

Çocuklar incelenen sanat eserine yönelik hangi duyguları ve düşünceleri olduğunu ifade etmeleri için teşvik edilmelidir. Çocuklara "Bana bunun hakkında nasıl düşündüğünü söyler misin?" gibi açık uçlu sorular sorularak çocukların düşünmeleri ve yanıt vermeleri için yeterli zaman sağlanmalıdır.

Sanat eseri hakkındaki duygu ve düşüncelerinin nedenlerini açıklar.

Çocukların incelenen eser hakkında duygu ve düşüncelerini gerekçeleriyle birlikte ifade edip yorumlama yapmaları ve yargıya varmaları amaçlanmaktadır. Bu sayede çocuklar, sanat eserleri ile derinlemesine bir ilişki içine girip eserdeki detayları fark edebilmekte, eserin konusu, sanatçısı ve nasıl yapıldığına dair merak duygusu ile ulaştıkları yargıyı ifade edebilmektedirler.

Drama etkinliğinde geçen konu, durum ya da hikâyeye yönelik duygu ve düşüncelerini ifade eder.

Çocukların drama etkinliğinde geçen konu, durum ya da hikâyeye yönelik duygu ve düşüncelerini ifade etmeleri amaçlanmaktadır. Bu sayede çocukların deneyimledikleri sürece ilişkin görüşlerini paylaşmalarına fırsat sağlanır.

Drama etkinliğinde geçen konu, durum ya da hikâyeye yönelik duygu ve düşüncelerinin nedenlerini açıklar.

Çocukların kendi duygu ve düşüncelerine yol açan düşünce süreçlerini fark etmeleri açısından drama etkinliğinde geçen konu, durum ya da hikâyeye yönelik duygu ve düşüncelerinin nedenlerini açıklamaları sağlanmalıdır.

SNAB3. Sanata Değer Verme

SNAB.3. Sanat eserlerine ve sanatçılara değer verebilme

Sanat ve sanatçılar hakkında sorular sorar.

Çocuklara sanat eserlerini ve sanatçıları sorgulayabilecekleri öğrenme yaşantıları sunulması önemlidir. Süreçte çocukların sanat ve sanatçılar hakkında sorular sorması teşvik edilmelidir.

Sanat eserlerinin nasıl yapıldığına ilişkin tahmin yürütür.

Çocuklar inceledikleri sanat eserinin nasıl yapıldığını, yapım aşamasında neler olabileceğine ilişkin tahmin yürütmeleri ve bu tahminlerini ifade etmeleri beklenmektedir. Bu Öğrenme Çıktısıyla çocukların sanat eserinin yapımına ilişkin farkındalık kazanmaları ve sürece ilişkin düşüncelerini ifade etmeleri önemlidir. Bu amaçla çocukların müze, sanat galerisi, sanatçı atölyeleri gibi mekânları ziyaret etmeleri sağlanarak sanatçı ve üretim süreci hakkında gözlem yapmaları ve düşünmeleri teşvik edilebilir. Böylelikle bir sanat eserinin ortaya çıkmasının zaman, emek ve maliyet gerektirdiğini gözlemleyen çocukların sanata değer verme becerileri de desteklenmiş olur.

Geleneksel ve evrensel sanat eserlerinin bulunduğu dijital ortam ve mekânları ziyaret eder.

Çocuklarla sanat eserlerinin sergilendiği müzelere, sanat galerilerine, sanat atölyelerine gidilebilir. Bunun mümkün olmadığı durumlarda sanal müze gibi dijital ortamlardan yararlanılabilir. Dolayısıyla çocuklar sanat eserlerini sanat ortamlarında bizzat görerek inceleyebilecekleri gibi sınıf ortamında da teknolojik araçlar yardımıyla inceleyebilirler.

Dijital veya gerçek sanat ortamlarında sergilenen geleneksel ve evrensel sanat eserlerini inceler.

Çocuklarla sanat eserlerinin sergilendiği müzelere, sanat galerilerine, sanat atölyelerine gidilmesindeki asıl amaç sadece o ortama bir gezi düzenlenmesi olarak düşünülmemelidir. Çocukların dijital veya gerçek sanat ortamlarında sergilenen geleneksel ve evrensel sanat eserlerini incelemeleri, inceledikleri eserler hakkında sohbet etmeleri, eserleri incelerken bunun bir oyuna dönüştürülmesi önemlidir. Bu sayede, sanat mekânlarını erken yaşlardan itibaren düzenli ziyaret eden, sanat eserlerini yakından ve derinlemesine inceleyen, bu eserler hakkında düşünme, soru sorma fırsatı verilen çocukların ileriki yaşlarda da sanatı izleyen, sanat eserlerine ve sanatçılara değer veren bireyler olmaları sağlanabilir.

SNAB4. Sanatsal Uygulama Yapma

SNAB.4. Sanat etkinliği uygulayabilme

Yapmak istediği sanat etkinliğinin türüne karar verir.

Sanatsal uygulama yapma becerisi ile çocukların daha önceki süreçlerde bilgi edindikleri farklı sanat türleri içerisinden öncelikli olarak kendisinin yapmayı istediği sanat etkinliği türüne bağımsız bir şekilde karar vermesinin sağlanması amaçlanmaktadır.

Yapmak istediği sanat etkinliği için gerekli olan materyalleri seçer.

Çocuklar gerçekleştirmek istedikleri sanat türüne bağımsız bir şekilde karar verdikten sonra, bu sanat türünü yaparken hangi materyal/materyallere gereksinim duyacağına ilişkin akıl yürütmeleri beklenmektedir. İsteddiği sanat etkinliği için gerekli olan materyalleri seçmesi ve seçtiği materyalleri alarak etkinliğe başlaması önemlidir.

Katıldığı drama etkinliği için gerekli olabilecek materyalleri seçer.

Çocukların gerçekleştirilecek olan drama etkinliği için gerekli olabilecek materyalleri seçmesi ve seçtiği materyalleri süreçte kullanması önemlidir. Burada amaç çocuğun bağımsız bir şekilde düşünebilmesi, düşüncelerini eyleme dönüştürmesi ve aldığı kararları uygulayabilmesidir.

Yaratıcılığını geliştirecek bireysel veya grup sanat etkinliklerinde aktif rol alır.

Sanat etkinliklerinin sadece büyük grup etkinliği olarak planlanmaması, çocukların küçük gruplar ya da bireysel olarak yapabilecekleri etkinlikleri içeren öğrenme süreçlerinin planlanması önemlidir. Süreçte her çocuğun bireysel olarak yapmak istediği sanat etkinliğinin türüne karar vermesi sağlandıktan sonra, aynı sanat türüne karar veren çocuklar küçük gruplara ayrılabilir ya da farklı sanat türünde eser ortaya koymak isteyen çocuk bireysel çalışmalar yapabilir.

Sanat etkinliklerinde yapılan en yaygın ve yanlış uygulama; çocuklara farklı sanat türlerinde üretilmiş sanat eserleri tanıtılmadan, bu eserler hakkında düşünme, sorgulama ve yorumlama fırsatı verilmeden, çocukların çizim, boyama, resim, yırtma, yapıştırma gibi sadece motor becerilerini destekleyebilecek sonuç odaklı aktivitelerin yapılmasıdır. Oysaki sanat etkinlikleri sanat eserleri aracılığıyla çocukların kendilerini ve içinde buldukları dünyayı sorgulamalarına, anlamalarına ve yaratıcı bireyler olmalarına yardımcı olmalıdır. Dolayısıyla sanat etkinlikleri çocukların sadece kesip, yapıştırdığı, hamurla oynadığı ve boyama yaptıkları bir etkinlik olarak düşünülmemelidir.

Sanat etkinliklerinde yaratıcı ürünler oluşturur.

Çocukların, kendi özgün sanat ürünlerini ortaya koymaları için farklı sanat türlerini ve sanatçıları tanımaları, sanat ortamlarını ziyaret etmeleri, bunlar hakkında düşünmeleri ve sorgulama yapmaları önemlidir. Bunun yanında sanat etkinliklerinde çocukların ele alınan ya da yaşanan olaylar, olgular vb. hakkında sorgulamalar yapıp bu sorgulamalardan yola çıkarak kendi özgün ürünlerini yorumlamaları sağlanabilir.

Drama etkinliklerinde yaratıcı performans sergiler.

Öncelikli olarak çocukların drama etkinliklerinde yaratıcı performans sergilemeleri için farklı öğrenme süreçlerinin planlanması gerekmektedir. Çocuklar drama etkinliklerinde kendilerini özgür ve rahat hissettiklerinde, daha kolay bir şekilde yaratıcılıklarını ortaya çıkartabilmektedirler. Bu açıdan çocukların yanlış yapma korkusu taşımayacakları öğrenme süreçleri önemlidir. "Acaba bu hikayenin devamında ne olacak? Bu resim hakkında bana ne söyleyebilirsin? Ne yapıyor olabilirler?" gibi sorular sorarak, çocukların düşünceleri doğrultusunda drama etkinliği planlanarak yaratıcı performans sergilemeleri teşvik edilebilir.

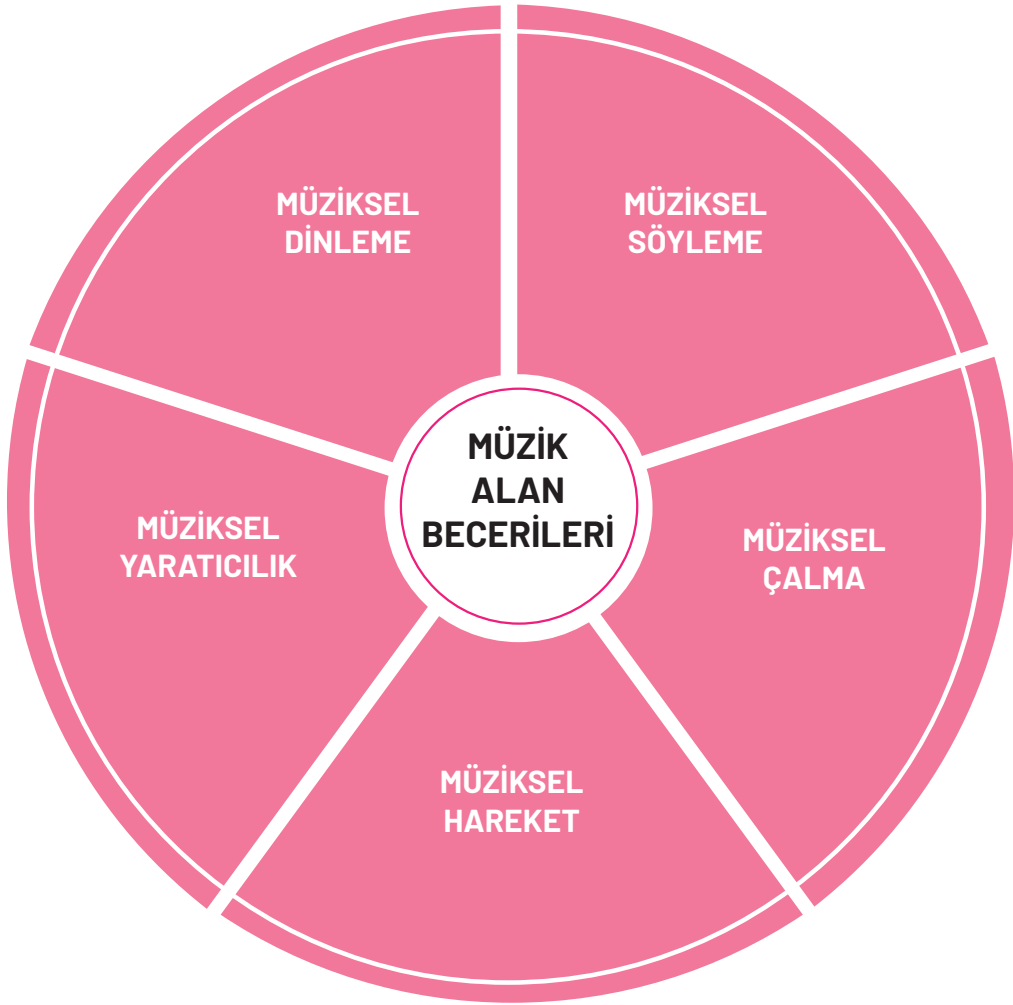
MÜZİK ALAN BECERİLERİ

4.7. MÜZİK ALAN BECERİLERİ

Temel malzemesi “ses” olan müzik, sanatların en soyutudur. Müzik bilişsel, dil, motor ve sosyal duygusal gelişimleri açısından bireye çok yönlü katkıda bulunur. Kapsamındaki sosyal ve sayısal özelliklerle kendi içinde de disiplinler arası olan müzik hem doğrudan estetik bir dal hem de çocukların diğer disiplinleri öğrenmesinde etkili araçlardan biridir.

Müziğin kendi içerisinde farklı alanlarla ilişkili olmasından dolayı, müzik alan becerileri de uluslararası kaynaklar ile Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli kapsamındaki diğer beceri ve bileşenler (kavramsal beceriler, sosyal duygusal öğrenme becerileri, eğilimler, okuryazarlık becerileri, erdem-değer-eylem) göz önünde bulundurularak hazırlanmıştır.

Çocukların yaş ve gelişim özelliklerine uygun ses ve müzik dinleme, sesleri ve müziği ayırt etme çalışmaları, ritim çalışmaları, çocuk şarkısı formlarından ninni, tekerleme, özgün bestelenmiş veya uyarlanmış şarkı ve marş söyleme, çalgı çalma, müzik eşliğinde hareket ve dans etme, beden perküsyonu, yaratıcı hareket, dans, müzikli öykü oluşturma, bireysel olarak ve toplulukta müziği seslendirme gibi etkinlikleri kapsar.

Müzik Alan Becerileri:

- Müziksel Dinleme
- Müziksel Söyleme
- Müziksel Çalma
- Müziksel Hareket
- Müziksel Yaratıcılık

4.7.1. MÜZİKSEL DİNLEME

Çocuğun duyduğu ya da dinlediği sesleri algılaması, dinlediği ses ve müziklere dair duygu ve düşüncelerini ifade etmesi, yaşına ve gelişimine uygun dinlediği müziklere dair anlam oluşturmaya hedeflenmiştir. Çocuklardan dinledikleri bir çocuk şarkısının ismini, konusunu, müziğin hangi çocuk şarkısı formunda (tekerleme, sayısmaca, ninni, halk türküsü, özgün ve uyarlama şarkılar, marşlar vb.) olduğunu, müzik eserini ya da çocuk şarkısını dinlediklerinde ne hissettiklerini, beğenip beğenmediklerini ifade etmeleri beklenmektedir.

4.7.2. MÜZİKSEL SÖYLEME

Çocukların doğadan, insandan ve nesnelere duyduğu sesleri taklit etmeleri, yaşına ve gelişimine uygun çocuk şarkısı formlarını (tekerleme, sayısmaca, ninni, halk türküsü, özgün ve uyarlama şarkılar, marşlar vb.) söylemeyi deneyimlemeleri, şarkı söylemeye dair duygu ve düşüncelerini ifade etmeleri, söylemeye dair anlam oluşturmaları; müzikle ilgili bilgi, duygu, düşünce ve deneyimlerini müzikle söyleyerek sunmaları amaçlanmıştır. Çocukların farkında olarak doğru telaffuzla şarkı söyleyip dil becerilerini geliştirmeleri beklenmektedir.

4.7.3. MÜZİKSEL ÇALMA

Çocukların doğadan, insandan ve nesnelere duyduğu sesleri artık materyallerden yapılmış çalgılarla ve Orff çalgılarıyla taklit ederek çalmaları, yaşına ve gelişimine uygun çaldığı müzik eserlerine, çocuk şarkısı formlarına (tekerleme, sayısmaca, ninni, halk türküsü, özgün ve uyarlama şarkılar, marşlar vb.), ritimlere, ezgilere dair duygu ve düşüncelerini ifade etmeleri, anlam oluşturmaları; müzikle ilgili bilgi, duygu, düşünce ve deneyimlerini çalarak sunmaları hedeflenmiştir. Çocuklar önce bireysel olarak çalgılarını, sonra çalacakları müzikleri ortak olarak seçip birlikte uyum içerisinde çalabilir.

Çocukların çalgı becerisi kazanmaları için ezgili Orff çalgılarından glockenspiel, metalofon, ksilofon, diğer ezgili çalgılardan boomwhackers (müzikal ses boruları), renkli masa zilleri, piyano, org, gitar, ukulele, melodika, lir, kanun vb.; ritim becerisi için davul, marakas, tef, ritim çubuğu, çelik üçgen, kastanyet, agogo, zil, balık sırtı, çingirak, kudüm gibi çalgılar kullanılabilir.

4.7.4. MÜZİKSEL HAREKET

Çocukların harekete veya dansa eşlik eden müzik eserlerine, çocuk şarkısı formlarına (tekerleme, sayısmaca, ninni, halk türküsü, özgün ve uyarlama şarkılar, marşlar vb.), ritimlere, ezgilere dair duygu ve düşüncelerini ifade etmeleri, anlam oluşturmaları, müzikle ilgili bilgi, duygu, düşünce ve deneyimlerini beden perküsyonuyla (bedenle ritim), hareket ve dansla sunmaları hedeflenmiştir. Çocuklardan önce ortak olarak hareket edecekleri müzikleri seçip sonra birlikte uyum içerisinde benzer veya farklı hareket etmeleri beklenmektedir.

4.7.5. MÜZİKSEL YARATICILIK

Çocukların müziksel dinleme, söyleme, çalma etkinliklerindeki deneyimlerinden yola çıkarak yaşına ve gelişimine uygun özgün müzikle ilgili ürünler (çocuk şarkısı formları, ritimler, ezgiler) ortaya koymaları ve bunları sunmaları amaçlanmıştır. Çocuklar önce yarattıkları müzikleri tek tek birbirlerine çalarak veya söyleyerek sunabilir sonra bu yaratılardan ortak olarak birini belirleyip birlikte seslendirebilir. Çocukların birlikte söyleyerek, çalarak, hareket ve dans ederek yarattıkları müziksel ürünlere dair beğenilerini ortaya koymaları ve akranlarının yarattığı müziksel ürünlere dair yaşına ve gelişimine uygun geri bildirimlerde, önerilerde bulunmaları önemlidir.

MÜZİK ALANI ÖĞRENME ÇIKTILARI VE AÇIKLAMALARI

MDB1. Müziksel Dinleme Becerisi

MDB.1. Çeşitli çocuk şarkılarını/çocuk şarkısı formlarını dinleyebilme

Kendisine sunulan seçenekler arasından dinleyeceği çocuk şarkılarını/çocuk şarkısı formlarını seçer.

Çocukların yaş ve gelişim özelliklerine uygun olarak sunulan çocuk şarkıları/çocuk şarkısı formları (tekerleme, sayısmaca, ninni, halk türküsü, özgün ve uyarlama şarkılar, marşlar vb.) arasından dinleyeceği şarkıyı seçmesi beklenmektedir. Çocukların bildiği, aşına olduğu çocuk şarkılarının sözleri, ezgisi, konusu vs. hatırlatılarak hangi şarkıyı dinlemek istediği sorulabilir.

Seçtiği çocuk şarkılarını/çocuk şarkısı formlarını dinler.

Çocukların yaş ve gelişim özelliklerine uygun olarak sunulan çocuk şarkıları arasından seçtiği şarkıyı ve ninni, tekerleme, özgün bestelenmiş veya uyarlanmış şarkı ve marş gibi çocuk şarkısı formunu aktif müzik dinleme etkinlikleri ile dinlemesi sağlanabilir. Aktif müzik dinleme etkinlikleriyle çocukların müziği dinlerken müzikle bağlantılı başka bir görevi gerçekleştirmesi istenebilir. Örneğin; çocuktan müziği dinlerken müziğin birim vuruşuna uygun biçimde alkış vs. ile müziğe eşlik etmesi, müziğe uygun biçimde hareket etmesi, müziğin belirli bir ögesini (ritmi, hızlı-yavaş, kuvvetli-hafif çalınan kısımları, çalgıları vs.) duyduğunda elini kaldırması istenebilir. Müziğin içindeki melodik/ritmik hareketlerin semboller yardımıyla takibinin yapıldığı dinleme haritası (musicograma, ritmograma) aracılığıyla müziğin görsel olarak takip edilmesinin sağlandığı çeşitli etkinlikler yapılabilir.

MDB.2. Dinlediği çocuk şarkılarına/çocuk şarkısı formlarına dair duygu ve düşüncelerini ifade edebilme

Dinlediği çocuk şarkılarının/çocuk şarkısı formlarının isimlerini söyler.

Çocukların yaş ve gelişim özelliklerine uygun olarak sunulan çocuk şarkıları arasından dinlediği şarkının ismini söylemesi beklenmektedir. Dinlenen çocuk şarkısının sözlerinden, konusundan, şarkının hissettirdiği duygulardan hareketle şarkının isminin ne olabileceğine ilişkin çocuklara sorular yöneltilebilir.

Dinlediği çocuk şarkılarına/çocuk şarkısı formlarına dair duygu ve düşüncelerini ifade eder.

Çocukların yaş ve gelişim özelliklerine uygun olarak sunulan çocuk şarkılarına, ninni, tekerleme, özgün bestelenmiş veya uyarlanmış şarkı ve marş gibi çocuk şarkısı formları arasından dinlediği şarkıya ilişkin duygu ve düşüncelerini çeşitli yollarla ifade etmesi beklenmektedir. Dinledikleri şarkının sözlerinin, ezgisinin vs. çocuklara ne hissettirdiği, müziğin ne ile ilgili olduğu, müzik bir hikâyeye eşlik etse hikâyenin ne olabileceğine ilişkin, dinlenen çocuk şarkısının/çocuk şarkısı formunun hızlı-yavaş, kuvvetli-hafif gibi müzikal özelliklerine ilişkin çeşitli sorular yöneltilerek çocuklardan sözel olarak kendilerini ifade etmeleri için teşvik edilebilir. Duygu ve düşüncelerini hareket ya da çizimlerle ifade etmeleri için çocuklar teşvik edilebilir.

Ayrıca çocukların okul içinde ya da okul dışında düzenlenen konser, dinleti gibi müzik etkinliklerini izlemeleri için teşvik edilmelidir. Çocuklarla birlikte sınıf içinde çeşitli konserlerin videoları izlenilerek konser, dinleti gibi müzik etkinliklerinde uyulması gereken kurallara ilişkin yaratıcı drama çalışmaları yapılabilir. Çocukların izlediği müzik etkinliklerine dair kişisel beğenisini çeşitli yollarla ifade etmesi sağlanmalıdır. Müzik etkinliğine ilişkin çeşitli sorular yöneltilerek sözel, hareket ya da çizimlerle kendilerini ifade etmeleri için teşvik edilebilir.

MDB.3. Duyduğu seslerin kaynağını anlayabilme

Doğadan/çevreden/nesnelere duyduğu seslerin kaynağını gösterir.

Doğadan duyduğu rüzgâr, yağmur, hayvan vb. doğal seslerin, çevresinde duyduğu konuşma, taşıt vb. seslerin, nesnelere duyduğu yapay seslerin kaynağını göstermesi beklenmektedir. Dinlenen seslere ilişkin çeşitli görseller kullanılarak çocuklardan ses ile görseli eşleştirmesi istenebilir.

Doğadan/çevreden/nesnelere duyduğu seslerin kaynağını ifade eder.

Doğadan duyduğu rüzgâr, yağmur, hayvan vb. doğal seslerin, çevresinde duyduğu konuşma, taşıt vb. seslerin, nesnelere duyduğu yapay seslerin kaynağını çeşitli yollarla ifade etmesi beklenmektedir. Çocuklara duyduğu seslerin kaynağına ilişkin çeşitli sorular yöneltilerek çocuklardan sözel olarak kendilerini ifade etmeleri istenebilir. Beden hareketleri, pozlar, çeşitli materyalleri kullanarak duydukları seslere ilişkin duygu ve düşüncelerini farklı

yollarla ifade etmeleri istenebilir. Çocuğun bu seslerden her birine yönelik farkındalık geliştirmesi için öğretmenin etkinliklerini çeşitlendirmesi önemlidir.

MDB.4. Dinlediği sözlü/ sözsüz müzik eserlerindeki/çocuk şarkılarındaki özellikleri fark edebilme

Dinlediği sözlü/sözsüz müzik eserlerindeki/çocuk şarkılarındaki kalın ve ince/kuvvetli ve hafif ses farklılıklarını/ yavaş ve hızlı tempo farklılıklarını ifade eder.

Çocukların yaş ve gelişim özelliklerine uygun olarak dinletilen sözlü/sözsüz müzik eserlerindeki/çocuk şarkılarındaki kalın ve ince/kuvvetli ve hafif ses farklılıklarını/yavaş ve hızlı tempo farklılıklarını çeşitli yollarla ifade etmesi beklenmektedir. Çocuklardan dinledikleri müziklerdeki kalın seslerde ellerini aşağıya indirmeleri, ince seslerde ellerini kaldırmaları gibi hareketler yapmaları ya da tül, kurdele vb. materyalleri kullanarak kalın-ince ses farklılıklarını göstermeleri ve bunu sözel olarak ifade etmeleri için istenebilir. Çocuklardan dinledikleri müzik eserlerindeki/çocuk şarkılarındaki kuvvetli-hafif ses farklılıklarının nerede olduğunu sözel olarak ifade etmeleri, kuvvetli seslerin olduğu bölümlerde büyük beden hareketleri, pozlar/heykeller oluşturmaları, hafif seslerde ise küçük beden hareketleri, pozlar/heykeller oluşturmaları ya da çeşitli görselleri, materyalleri kullanarak kuvvetli-hafif ses farklılıklarını göstermeleri istenebilir. Çocuklardan dinledikleri müziklerdeki yavaş-hızlı tempo farklılıklarını hareket yoluyla, farklı materyallerle ya da serbest çizimlerle ve sözel olarak ifade etmeleri için çocuklar teşvik edilebilir. Yavaş-hızlı hareket eden canlılarla ilgili sorular yöneltilerek çocuklardan dinledikleri müzik eserindeki/çocuk şarkısındaki hız değişimleri ile canlılar arasında benzeşimler kurmaları istenebilir.

Dinlediği sözlü/sözsüz müzik eserlerindeki/çocuk şarkılarındaki ezgi/ritim/çalgı farklılıklarını ifade eder.

Çocukların yaş ve gelişim özelliklerine uygun olarak dinletilen sözlü/sözsüz müzik eserlerindeki/çocuk şarkılarındaki ezgi/ritim/çalgı farklılıklarını çeşitli yollarla ifade etmesi beklenmektedir. Çocuklardan dinledikleri müziklerdeki ezgi/ritim tekrarlarını ya da ezgilerdeki/ritimlerdeki farklı bölümleri fark etmeleri için görsel örüntülerden yararlanılabilir. Bu benzerlik ve farklılıkları hareket yoluyla, görsellerle, farklı materyallerle ya da serbest çizimlerle ve sözel olarak ifade etmeleri için teşvik edilebilir. Çocuklardan dinledikleri müziklerdeki çalgıları fark etmeleri için çalgı görsellerinden, dinleme haritalarından yararlanılabilir. Dinlediği müzikteki çalgı farklılıklarını hareket yoluyla, farklı materyallerle ya da serbest çizimlerle ve sözel olarak ifade etmeleri için teşvik edilebilir.

MSB2. Müziksel Söyleme Becerisi

MSB.1. Duyduğu sesleri kendi sesiyle taklit edebilme

Doğadan/çevreden/nesnelere taklit ettiği seslere dair duygu ve düşüncelerini ifade eder.

Çocuklara duyduğu seslerin kaynağına ilişkin çeşitli sorular yöneltilerek çocuklardan sözel olarak kendilerini ifade etmeleri istenebilir. Beden hareketleri, pozlar, çeşitli materyalleri kullanarak duydukları seslere ilişkin duygu ve düşüncelerini farklı yollarla ifade etmeleri istenebilir. Çocuğun bu seslerden her birine yönelik farkındalık geliştirmesi için öğretmenin etkinliklerini çeşitlendirmesi önemlidir.

Doğadan/çevreden/nesnelere duyduğu sesleri taklit eder.

Doğadan duyduğu rüzgâr, yağmur, hayvan vb. doğal sesleri, çevresinde duyduğu konuşma, taşıt vb. sesleri, nesnelere duyduğu yapay sesleri kendi sesi ile taklit etmesi beklenmektedir. Dinletilen seslere ilişkin çeşitli görseller, hikâyeler, çocuk kitapları kullanılarak ses eşleştirmelerinden, canlandırmalardan, yaratıcı drama tekniklerinden yararlanılarak çocukların sesleri taklit etmesine yönelik etkinlikler yapılabilir.

MSB.2. Çocuk şarkılarındaki/çocuk şarkısı formlarındaki özellikleri fark ederek söyleyebilme

Çocuk şarkılarının/çocuk şarkısı formlarının sözlerini doğru telaffuzla söyler.

Çocukların söyleyerek seslendirdiği çocuk şarkılarını/çocuk şarkısı formlarını (tekerleme, sayımaca, ninni, halk türküsü, özgün ve uyarılma şarkılar, marşlar vb.) doğru telaffuzla söylemesi beklenmektedir. Çocuklara söyledikleri şarkıda geçen bildikleri ve bilmedikleri sözcüklerin neler olduğu ve sözcüklerin anlamları sorulabilir. Sözcüklerin doğru telaffuzla söylenmesi için kuklalar konuşturulabilir. Bilinmeyen sözcükler ile ilgili yaratıcı drama etkinlikleri yapılabilir. Ayrıca çocukların şarkıyı doğru ve temiz söylemeleri için ses ve nefes oyunlarından yararlanılabilir.

Çocuk şarkılarını/çocuk şarkısı formlarını kalın ve ince/kuvvetli ve hafif ses farklılıklarına/yavaş ve hızlı tempo farklılıklarına/ritim farklılıklarına göre söyler.

Çocukların söyleyerek seslendirdiği çocuk şarkılarını/çocuk şarkısı formlarını şarkıdaki kalın ve ince/kuvvetli ve hafif ses farklılıklarına/yavaş ve hızlı tempo farklılıklarına/ritim farklılıklarına göre söylemesi beklenmektedir. Çocukların şarkıdaki kalın ve ince ses farkını anlayabilmesi ve buna uygun biçimde seslendirebilmesi için dinleme haritalarından yararlanılabilir. Çocukların kuvvetli ve hafif ses farklılıklarını, yavaş ve hızlı tempo farklılıklarını uygulayabilmeleri için kuklalar şef gibi kullanılarak kuklanın hareketlerine göre seslendirilen şarkının kuvvetli ya da hafif, yavaş ya da hızlı tempoda söylenmesine yönelik çalışmalar yapılabilir. Seslendirilecek şarkının ritmik yapısına uygun (uzun-kısa süre değerlerine göre) söylenmesi için şarkının sözlerinin ritmik yapısı ele alınarak uzun-kısa heceli sözcüklere dikkat çekmeye yönelik etkinlikler yapılabilir. Şarkının ritim farklılıklarına uygun biçimde söylenmesi sözlerin doğru telaffuzla söylenmesine yönelik becerilerin geliştirilmesine de katkı sağlayacaktır.

MSB.3. Söyleme becerilerini sınıf içinde sergileyebilme

Duygu ve düşüncelerini çocuk şarkılarını/çocuk şarkısı formlarını söyleyerek ifade eder.

Duygu ve düşüncelerini öğrendiği çocuk şarkılarını söyleyerek seslendirme yoluyla ifade etmesi beklenmektedir. Hikâyelerdeki ya da hikâye/ durum kartlarındaki akışa, duyguya, duruma ilişkin öğrenmiş olduğu çocuk şarkısı/çocuk şarkısı formuyla ilişki kurularak söyleyerek seslendirme çalışması yapılabilir ve çocukların duygu ve düşüncelerini çocuk şarkılarını söyleyerek göstermesi için teşvik edilebilir.

Çocuk şarkılarını/çocuk şarkısı formlarını bireysel olarak/grupla uyum içinde söyler.

Öğrendiği çocuk şarkılarını/çocuk şarkısı formlarını bireysel olarak/grupla uyum içinde söyleyerek seslendirmesi beklenmektedir. Bireysel şarkı söyleme etkinliklerinde çocuklar grup önünde şarkı söylemeleri için zorlanmamalıdır. Ancak çocuklar bireysel ya da grupla söyleme çalışmalarında aktif rol almaları yönünde teşvik edilmelidir. Çocukların kendilerini hazır hissetmeleri için gerekli güvenli alanın sağlanması önemlidir. Çocukları bireysel şarkı söylemeye motive etmek için yaratıcı drama etkinliklerinden yararlanılabilir. Şarkının grupla uyum içerisinde söylenmesini sağlamak için grup oyunlarından yararlanılabilir. Çocukların grupla uyum içerisinde şarkı söyleyebilmeleri için birbirlerini dinlemeleri önemlidir. Dolayısıyla şarkı söyleme sırasında sadece kendi seslerini değil arkadaşlarının seslerini de dinlemeleri yönünde çocuklar teşvik edilmelidir.

Çocuk şarkılarını/çocuk şarkısı formlarını müzikli dramatizasyonda grupla uyum içerisinde söyler.

Öğrendiği çocuk şarkılarını/çocuk şarkısı formlarını müzikli dramatizasyon etkinliklerinde grupla uyum içerisinde söyleyerek seslendirmesi beklenmektedir. Müzikli dramatizasyon etkinliklerinde çocukların bildiği şarkıların sözlerinden, konusundan yola çıkarak oluşturulan hikâyelerin dramatizasyonu yapılabilir, canlandırma/doğaçlama/rol oynama gibi yaratıcı drama tekniklerinden yararlanılabilir. Bu etkinlikler sırasında öğrenilen şarkının seslendirilmesi yoluna gidilebilir. Şarkının grupla uyum içerisinde söylenmesini sağlamak için grup oyunlarından yararlanılabilir. Çocukların grupla uyum içerisinde şarkı söyleyebilmeleri için birbirlerini dinlemeleri önemlidir. Dolayısıyla şarkı söyleme sırasında sadece kendi seslerini değil arkadaşlarının seslerini de dinlemeleri yönünde çocuklar teşvik edilmelidir.

MÇB3. Müziksel Çalma Becerisi

MÇB.1. Duyduğu sesleri çalgıyla taklit edebilme

Doğadan/çevreden/nesnelere duyduğu sesleri artık materyallerden yapılmış çalgıları/Orff çalgılarını kullanarak taklit eder.

Artık materyallerden yapılmış çalgı/Orff çalgıları ile doğadan duyduğu rüzgâr, yağmur, hayvan vb. doğal sesleri, çevresinde duyduğu konuşma, taşıt vb. sesleri, nesnelere duyduğu yapay seslere benzer sesler üretmesi, bu sesleri taklit etmesi beklenmektedir. Taklit edilen seslere ilişkin çeşitli görseller, hikâyeler, çocuk kitapları kullanılarak ses eşleştirmelerinden, canlandırmalardan, yaratıcı drama tekniklerinden yararlanılarak çocukların sesleri çalgıyla taklit etmesine yönelik etkinlikler yapılabilir. Artık materyallerden yapılmış çalgılardan hareketle sürdürülebilirliğin sağlanması konusuna da vurgu yapılabilir.

Doğadan/çevreden/nesnelere artık materyallerden yapılmış çalgıları/Orff çalgılarını kullanarak taklit ettiği

seslere dair duygu ve düşüncelerini ifade eder.

Çocuklara duyduğu seslerin kaynağına ilişkin çeşitli sorular yöneltilerek çocuklardan sözel olarak kendilerini ifade etmeleri istenebilir. Beden hareketleri, pozlar, çeşitli materyalleri kullanarak duydukları seslere ilişkin duygu ve düşüncelerini farklı yollarla ifade etmeleri istenebilir. Çocuğun bu seslerden her birine yönelik farkındalık geliştirmesi için öğretmenin etkinliklerini çeşitlendirmesi önemlidir.

MÇB.2. Çalacağı çalgılara/ritimlere/ezgilere/çocuk şarkılarına/çocuk şarkısı formlarına dair duygu ve düşüncelerini ifade edebilme

Kendisine sunulan artık materyallerden yapılmış çalgı/Orff çalgısı seçenekleri arasından çalacağı çalgıyı seçer.

Kendisine sunulan artık materyallerden yapılmış çalgı/Orff çalgısı seçenekleri arasından çalacağı müzik araç gerecini seçmesi beklenmektedir. Artık materyallerden yapılan müzik araç gereçlerinden hareketle sürdürülebilirliğin sağlanması konusuna da vurgu yapılabilir. Çocuklara seçtiği çalgıyı neden seçtiklerine yönelik sorular yöneltilir.

Seçtiği artık materyallerden yapılmış çalgının/Orff çalgısının ismini/özelliklerini söyler.

Seçmiş olduğu artık materyallerden yapılmış çalgının/Orff çalgısının ismini/özelliklerini söylemesi beklenmektedir. Çocuklara seçtikleri çalgının yapısal özellikleri, dokusu, boyutu, ses özelliklerine ilişkin sorular yöneltilerek duygu ve düşüncelerini ifade etmeleri yönünde teşvik edilebilir.

Kendisine sunulan seçenekler arasından çalacağı ritimleri/ezgileri/çocuk şarkılarını/çocuk şarkısı formlarını seçer.

Çocukların yaş ve gelişim özelliklerine uygun olarak sunulan seçenekler arasından çalarak seslendireceği ritimleri/ezgileri/çocuk şarkılarını/çocuk şarkısı formlarını seçmesi beklenmektedir. Öncelikle çocukların bildiği, aşına olduğu ritimlerden/ezgilerden/çocuk şarkılarından yola çıkılması önemlidir. Ayrıca, çaldığı çocuk şarkısının sözlerinden, konusundan, şarkının hissettirdiği duygulardan hareketle şarkının isminin ne olabileceğine ilişkin çocuklara sorular yöneltilir.

Çaldığı ritimlere/ezgilere/çocuk şarkılarına/çocuk şarkısı formlarına dair duygu ve düşüncelerini ifade eder.

Sunulan seçenekler arasından çalarak seslendirmek üzere seçtiği ritimlere/ezgilere/çocuk şarkılarına/çocuk şarkısı formlarına dair duygu ve düşüncelerini çeşitli yollarla ifade etmesi beklenmektedir. Çalınan ritmin/ezginin/çocuk şarkılarının ne hissettirdiği, ne ile ilgili olduğu, bir hikâyeye eşlik etse hikâyenin ne olabileceği gibi sorular yöneltilerek çocuklardan sözel, hareket ya da çizimlerle kendilerini ifade etmeleri yönünde teşvik edilebilir.

MÇB.3. Çaldığı ritimlerdeki/ezgilerdeki/çocuk şarkılarındaki/çocuk şarkısı formlarındaki özellikleri fark edebilme

Ritimleri/ ezgileri kuvvetli ve hafif ses farklılıklarına/yavaş ve hızlı tempo farklılıklarına göre çalar.

Öğretmenin örneklediği ritimleri/ ezgileri kuvvetli ve hafif ses farklılıklarına göre artık materyallerden yapılmış çalgıları ya da Orff çalgılarını kullanarak çalması beklenmektedir. Çalınan/örneklenen ritimler çocukların bildiği, aşına olduğu çocuk şarkılarının ritimlerinden, sözlerinin ritimlerinden, yola çıkarak ve kolaydan zora, basitten karmaşığa doğru aşamalı biçimde ilerleyen bir süreçte geliştirilmelidir. Örneklenen ritimlerde/ezgilerde kuvvetli ve hafif ses farklılıklarının, yavaş-hızlı tempo değişikliklerinin belirgin biçimde yapılması ve çocuğun dikkatinin çekilmesi önemlidir.

Çocuk şarkılarını/çocuk şarkısı formlarını kuvvetli ve hafif ses farklılıklarına/yavaş ve hızlı tempo farklılıklarına göre çalar.

Çocukların yaş ve gelişim özelliklerine uygun olarak sunulan çocuk şarkıları ninni, tekerleme, özgün bestelenmiş veya uyarlanmış şarkı ve marş gibi çocuk şarkısı formlarını kuvvetli ve hafif ses farklılıklarına, yavaş ve hızlı tempo değişikliklerine göre artık materyallerden yapılmış çalgıları ya da Orff çalgılarını kullanarak çalması ya da bu şarkılara uygun basit ritim eşlikleri çalması beklenmektedir.

MÇB.4. Müziksel çalma becerilerini sergileyebilme

Duygu ve düşüncelerini çocuk şarkılarını/çocuk şarkısı formlarını artık materyallerden yapılmış çalgılar ve Orff çalgılarını çalarak ifade eder.

Duygu ve düşüncelerini öğrendiği çocuk şarkılarını çalarak seslendirme yoluyla ifade etmesi beklenmektedir. Hikâyelerdeki ya da hikâye/ durum kartlarındaki akışa, duyguya, duruma ilişkin öğrenmiş olduğu çocuk şarkısı/ çocuk şarkısı formuyla ilişki kurularak çalarak seslendirme çalışması yapılabilir ve çocukların duygu ve düşüncelerini çocuk şarkılarını çalarak göstermesi için teşvik edilebilir.

Artık materyallerden yapılmış çalgıları ve Orff çalgılarını bireysel veya birlikte grupta uyum içerisinde çalar.

Öğrendiği çocuk şarkılarını/çocuk şarkısı formlarını bireysel veya grupta birlikte uyum içerisinde çalarak seslendirmesi beklenmektedir. Çocukları bireysel şekilde çalgı çalmaya motive etmek için yaratıcı drama etkinliklerinden yararlanılabilir. Şarkının grupta uyum içerisinde çalınmasını sağlamak için grup oyunlarından yararlanılabilir. Çocukların grupta uyum içerisinde çalgı çalabilmeleri için birbirlerini dinlemeleri önemlidir. Dolayısıyla çalgı çalma sırasında sadece kendi seslerini değil arkadaşlarının seslerini de dinlemeleri yönünde çocuklar teşvik edilmelidir.

Ayrıca çocukların bireysel olarak ya da grupta birlikte uyum içerisinde çalma etkinliklerinde aktif rol alması beklenmektedir. Ancak çocuklar katılım göstermeleri için zorlanmamalıdır. Çocukların kendilerini hazır hissetmeleri için gerekli güvenli alanın sağlanması, çalgı çalma çalışmalarında aktif rol almaları yönünde teşvik edilmesi önemlidir.

Artık materyallerden yapılmış çalgıları ve Orff çalgılarını müzikli dramatizasyonda kullanır.

Müzikli dramatizasyon etkinliklerinde artık materyallerden yapılmış çalgı ya da Orff çalgılarını çalması beklenmektedir. Müzikli dramatizasyon etkinliklerinde canlandırmanın konusunu, akışını desteklemek, yansıtmak için çalgıların ses özelliklerinden ya da öğrendiği çocuk şarkılarını/çocuk şarkısı formlarından yararlanılarak çalgı çalma çalışması yapılabilir. Müzikli dramatizasyon esnasında çalınacak çalgılara çocuklarla birlikte karar verilmesi önemlidir.

MHB4. Müziksel Hareket Becerisi

MHB.1. Harekete ve dansa eşlik eden ritimlere/müzik eserlerine/çocuk şarkılarına/çocuk şarkısı formlarına dair duygu ve düşüncelerini ifade edebilme

Kendisine sunulan seçenekler arasından hareket ve dans edeceği ritimleri/müzik eserlerini seçer.

Çocukların yaş ve gelişim özelliklerine uygun olarak hareket ve dans edeceği ritimleri/müzik eserlerini seçmesi beklenmektedir. Çocuğun öğrendiği şarkıların ritimlerinden, ezgilerinden örnekler sunulabileceği gibi çocuğun yaş ve gelişimine uygun sözlü/sözsüz ulusal ve evrensel müzik eserlerinden, klasik müzik, Türk müziği, dünya müziklerinden örnekler de sunulabilir. Sunulan müziklerin nitelikli olmasına özen gösterilmelidir. Ayrıca sunulan müzik eserlerinin bestecileri, ülkelerin kültürel özellikleri gibi bilgiler verilebilir.

Seçtiği müziklerin isimlerini söyler.

Çocukların yaş ve gelişim özelliklerine uygun olarak sunulan hareket ve dans edeceği müzik eserlerinden seçtiği müziklerin isimlerini söylemesi beklenmektedir.

Harekete ve dansa eşlik eden ritimlere/müzik eserlerine/çocuk şarkılarına/çocuk şarkısı formlarına dair duygu ve düşüncelerini ifade eder.

Çocukların yaş ve gelişim özelliklerine uygun olarak hareket/dans etkinliklerinde kullanılan müziklere dair duygu ve düşüncelerini çeşitli yollarla yaratıcı biçimde ifade etmesi beklenmektedir. Dinledikleri müziğin çocuklara ne hissettirdiği, müziğin ne ile ilgili olduğu, müzik bir hikâyeye eşlik etse hikâyenin ne olabileceği gibi sorular yöneltilerek çocukların sözel, hareket ya da çizimlerle kendilerini ifade etmeleri için teşvik edilebilir. Hikâyelerdeki ya da hikâye/ durum kartlarındaki akışın, duygunun, durumun hareketlerle gösterilmesine yönelik hareket/dans çalışması yapılabilir ve çocukların duygu ve düşüncelerini jest ve mimiklerini, hareketlerini kullanarak göstermesi için teşvik edilebilir.

MHB.2. Harekete ve dansa eşlik eden ritimlerdeki/müzik eserlerindeki/çocuk şarkılarındaki/çocuk şarkısı formlarındaki özellikleri fark edebilme

Ritimlerdeki uzun ve kısa süre değerlerini/yavaş ve hızlı tempo değişikliklerini hareketle/dansla gösterir.

Çocukların yaş ve gelişim özelliklerine uygun olarak sunulan ritimlerdeki/müzik eserlerindeki/çocuk şarkılarındaki/çocuk şarkısı formlarındaki ritimlerin uzun-kısa süre değerlerinin, yavaş ve hızlı tempo değişikliklerinin hareket ve dansla gösterilmesi beklenmektedir. Çocuklardan uzun-kısa süre değerlerini beden bölümlerini, mekânı kullanarak gösterebilecekleri çalışmalar yapılırken canlıların hareketlerinden örneklemeler yapılabilir.

Müzik eserlerindeki/çocuk şarkılarındaki/çocuk şarkısı formlarındaki kalın ve ince/kuvvetli ve hafif ses farklılıklarını/yavaş ve hızlı tempo farklılıklarını hareketle/dansla gösterir.

Çocukların yaş ve gelişim özelliklerine uygun olarak sunulan müzik eserlerindeki/çocuk şarkılarındaki/çocuk şarkısı formlarındaki kalın ve ince/ kuvvetli ve hafif ses farklılıklarını/ yavaş ve hızlı tempo farklılıklarını hareketle/dansla yaratıcı biçimde göstermesi beklenmektedir. Çocuklardan dinledikleri müzik eserlerindeki/çocuk şarkılarındaki ince seslerde ellerini kaldırmaları, kalın seslerde ellerini aşağıya indirmeleri gibi hareketler yapmaları ya da tül, kurdele vb. materyalleri kullanarak ses farklılıklarını göstermeleri istenebilir. Çocuklardan dinledikleri müziklerdeki ince seslerde üst seviyede, kalın seslerde alt seviyede dans ederek ses farklılıklarını göstermeleri istenebilir. Çocuklardan dinledikleri müzik eserlerindeki/çocuk şarkılarındaki kuvvetli seslerde, bölümlerde büyük beden hareketleri ya da pozlar oluşturmaları, hafif seslerde ise küçük beden hareketleri ya da pozlar oluşturmaları ve dans ederek göstermeleri istenebilir. Çocuklardan dinledikleri müzik eserlerindeki/çocuk şarkılarındaki tempo farklılıklarına uygun biçimde mekânın/ sınıfın farklı yerlerine hareket/dans ederek ya da durdukları yerde bedenlerinin farklı bölümlerini kullanarak tempo değişimlerini göstermeleri sağlanabilir.

MHB.3. Müzik ve ritimlerle hareket ve dans edebilme

Mekânın fiziki koşullarına uygun olarak hareket/dans eder.

Hareket etkinliklerinde mekânı algılama becerisiyle mekânın fiziki koşullarına uygun biçimde hareket etmesi beklenmektedir. Hareket/dans etkinliklerinde çocukların beden farkındalığının ve mekânsal algısının geliştirilmesine yönelik etkinliklerin yapılmasına önem verilmelidir.

Çocuğa uygun müzik eserleriyle bireysel/ grupta birlikte hareket/dans eder.

Çocukların yaş ve gelişim özelliklerine uygun olarak sunulan ritimler/müzik eserleri/çocuk şarkıları/çocuk şarkısı formları ile yapılan hareket etkinliklerinde bireysel ya da grupta uyumlu biçimde hareket/dans etmesi beklenmektedir. Çocuklar hareket/dans etkinliklerinde bireysel olarak ya da grupta birlikte aktif rol alması için zorlanmamalıdır. Çocukların kendilerini hazır hissetmeleri için gerekli güvenli alanın sağlanması önemlidir. Ancak bu çalışmalarda aktif rol almaları yönünde teşvik edilmelidir.

Hareket ve dansı müzikli dramatizasyonda kullanır.

Müzikli dramatizasyon etkinliklerinde hareket ve dansı kullanması beklenmektedir. Çocuklardan hareket/dans çalışmalarındaki deneyimlerinden yola çıkarak dramatizasyona uygun biçimde canlandırmalarında hareket/dansı kullanmaları istenebilir.

Grupa uyum içerisinde beden perküsyonu yapar.

Beden perküsyonu etkinliklerinde grupta uyum içerisinde beden perküsyonu yapması beklenmektedir. Beden perküsyonu çalışmalarında beden bölümlerinden üretilebilecek çeşitli seslerin (alkış, bacağa vurma, yerde adım sesi, ayağı yere sürme vs.) keşfedilmesine yönelik çalışmalar yapılarak basitten zora doğru giden farklı ritimler çalışılabilir. Ayrıca ritimlerin beden perküsyonu ile çalınmasında canlı-cansız varlıkların isimlerinin ritimlerinden, bilinen çocuk şarkılarının sözlerinden yararlanılabilir. Çocukların grupta uyum içerisinde seslendirme yapabilmeleri için birbirlerini dinlemeleri önemlidir. Dolayısıyla beden perküsyonu çalışmaları sırasında sadece kendi seslerini değil arkadaşlarının seslerini de dinlemeleri yönünde çocuklar teşvik edilmelidir. Beden perküsyonu çalışmalarının

grupla uyum içerisinde olmasını sağlamak için grup oyunlarından yararlanılabilir. Beden perküsyonu çalışmaları çocukların ritim algılarını geliştirmenin yanı sıra beden farkındalığının da geliştirilmesini desteklemektedir.

MYB5. Müziksel Yaratıcılık Becerisi

MYB.1. Müziksel deneyimlerden yola çıkarak müziksel ürün ortaya koyabilme

Beden perküsyonuyla/hareketle/dansla planlı veya doğaçlama ritim üretir.

Dinleme, söyleme, çalma, hareket ve dans gibi müzik etkinliklerindeki deneyimlerinden yola çıkarak beden perküsyonuyla/hareketle/dansla planlı ya da doğaçlama biçimde ritimler oluşturması/üretmesi beklenmektedir. Öğrendiği müzik eserlerine, çocuk şarkılarına planlayarak ya da doğaçlama yaparak oluşturduğu kendi ritimlerini beden perküsyonu ile çalarak, hareketle/dansla göstererek eşlik etmesi için teşvik edilmelidir. Çalınan/örneklenen ritimler çocukların bildiği, aşına olduğu çocuk şarkılarının ritimlerinden, sözlerinin ritimlerinden, yola çıkarak ve kolaydan zora, basitten karmaşığa doğru aşamalı biçimde ilerleyen bir süreçte geliştirilmelidir.

Planlı ya da doğaçlama çocuk şarkıları/çocuk şarkısı formları üretir.

Dinleme, söyleme, çalma, hareket ve dans gibi müzik etkinliklerindeki deneyimlerinden yola çıkarak planlı ya da doğaçlama biçimde çocuk şarkısı formları oluşturması/üretmesi beklenmektedir. Öğrendiği çocuk şarkılarının sözlerini değiştirerek kendi şarkısını oluşturması için teşvik edilmelidir.

Artık materyallerden yapılmış çalgılarla ve Orff çalgılarıyla planlı veya doğaçlama ritim/ezgi üretir.

Dinleme, söyleme, çalma, hareket ve dans gibi müzik etkinliklerindeki deneyimlerinden yola çıkarak artık materyallerden yapılmış çalgılarla ya da Orff çalgılarıyla planlı ya da doğaçlama biçimde ritim/ezgi oluşturması/üretmesi beklenmektedir. Hikâyelere müzik etkinliklerindeki deneyimlerinden yola çıkarak planlı ya da doğaçlama biçimde ritimler/ezgiler üreterek eşlik oluşturma çalışmaları yapılabilir. Öğrendiği müziklere planlayarak ya da doğaçlama yaparak oluşturduğu kendi ritimlerini/ezgilerini çalgı çalarak eşlik etmesi için teşvik edilmelidir. Çalınan/örneklenen ritimler çocukların bildiği, aşına olduğu çocuk şarkılarının ritimlerinden, sözlerinin ritimlerinden, yola çıkarak ve kolaydan zora, basitten karmaşığa doğru aşamalı biçimde ilerleyen bir süreçte geliştirilmelidir.

Grupla uyum içerisinde müzikli oyun veya dramatizasyon üretir.

Dinleme, söyleme, çalma, hareket ve dans gibi müzik etkinliklerindeki deneyimlerinden yola çıkarak grupla uyum içerisinde müzikli oyun veya dramatizasyon oluşturması/üretmesi beklenmektedir. Müzikli oyun veya dramatizasyon etkinliklerinde canlandırmanın konusunu, akışını desteklemek, yansıtmak için öğrendiği çocuk şarkılarından yararlanılabilir. Üretilen müzikli oyun veya dramatizasyon üretme sürecinde çocukların birlikte karar verme, grupla uyum içerisinde olma, birbirlerini dinleme gibi sosyal becerilerinin geliştirilmesine önem verilmelidir.

Artık materyallerle çalgılar üretir.

Artık materyalleri kullanarak farklı sesler çıkaran basit çalgılar (yer davulu, el davulu, marakas vb.) oluşturması/üretmesi beklenmektedir. Çocuklara oluşturdukları/ürettikleri çalgının yapısal özellikleri, dokusu, boyutu, ses özelliklerine ilişkin sorular yöneltilerek duygu ve düşüncelerini ifade etmeleri yönünde teşvik edilebilir. Artık materyallerden yapılan müzik araç gereçlerinden hareketle sürdürülebilirliğin sağlanması konusuna da vurgu yapılabilir.

MYB.2. Ürettiği müziksel ürünlerini sergileyebilme

Planlı veya doğaçlama ürettiği ritmi beden perküsyonuyla/hareketle/dansla gösterir.

Müzik etkinliklerindeki deneyimlerinden yola çıkarak beden perküsyonuyla/hareketle/dansla planlı ya da doğaçlama biçimde oluşturduğu/ürettiği ritimleri seslendirmesi beklenmektedir. Çocuklar seslendirme yapmaları yönünde zorlanmamalı ancak teşvik edilmelidir. Oluşturduğu/ürettiği ritimlerin ne hissettirdiği, ne ile ilgili olduğu, bir hikâyeye eşlik etse hikâyenin ne olabileceği ve beğenisine ilişkin sorular yöneltilerek sözel, hareket ya da çizimlerle kendilerini ifade etmeleri ve kişisel beğenisini çeşitli yollarla ifade etmesi önemlidir. Müziğin kuvvetli-hafif, hızlı-yavaş gibi özellikleriyle ilgili arkadaşlarına geri bildirimlerde ve önerilerde bulunması için teşvik edilebilir. Oluşturduğu/ürettiği ritimlere dair akran ve öğretmenlerinin geri bildirimlerini dikkate alarak uygulaması önemlidir.

Ayrıca sergilenen çalışmalarda müzik etkinliklerinde uyulması gereken kurallara ilişkin çocuklara hatırlatmalar yapılarak dikkatli ve özenli biçimde birbirlerini dinlemeleri/ izlemeleri yönünde teşvik edilmesi önemlidir.

Planlı veya doğaçlama ürettiği çocuk şarkısını/çocuk şarkısı formunu söyler.

Müzik etkinliklerindeki deneyimlerinden yola çıkarak planlı ya da doğaçlama biçimde oluşturduğu/ürettiği çocuk şarkısını söyleyerek seslendirmesi beklenmektedir. Çocuklar seslendirme yapmaları yönünde zorlanmamalı ancak teşvik edilmelidir. Oluşturduğu/ürettiği şarkının ne hissettirdiği, ne ile ilgili olduğu, bir hikâyeye eşlik etse hikâyenin ne olabileceği ve beğenisine ilişkin sorular yöneltilerek sözel, hareket ya da çizimlerle kendilerini ifade etmeleri ve kişisel beğenisini çeşitli yollarla ifade etmesi önemlidir. Seslendirilen şarkının kuvvetli-hafif, hızlı-yavaş gibi özellikleriyle ya da ritmik yapısıyla ilgili ilgili arkadaşlarına geri bildirimlerde ve önerilerde bulunması için teşvik edilebilir. Oluşturduğu/ürettiği şarkılara dair akran ve öğretmenlerinin geri bildirimlerini dikkate alarak uygulaması önemlidir. Ayrıca sergilenen çalışmalarda müzik etkinliklerinde uyulması gereken kurallara ilişkin çocuklara hatırlatmalar yapılarak dikkatli ve özenli biçimde birbirlerini dinlemeleri/ izlemeleri yönünde teşvik edilmesi önemlidir.

Planlı veya doğaçlama ürettiği ritmi/ezgiyi artık materyallerden yapılmış çalgılarla ve Orff çalgılarıyla çalar.

Müzik etkinliklerindeki deneyimlerinden yola çıkarak planlı ya da doğaçlama biçimde oluşturduğu/ürettiği ritimleri/ezgileri çalgılarla seslendirmesi beklenmektedir. Çocuklar çalgı çalmaları yönünde zorlanmamalı ancak teşvik edilmelidir. Oluşturduğu/ürettiği ritmin/ezginin ne hissettirdiği, ne ile ilgili olduğu, bir hikâyeye eşlik etse hikâyenin ne olabileceği ve beğenisine ilişkin sorular yöneltilerek sözel, hareket ya da çizimlerle kendilerini ifade etmeleri ve kişisel beğenisini çeşitli yollarla ifade etmesi önemlidir. Çalınan ritmin/ezginin kuvvetli-hafif, hızlı-yavaş gibi özellikleriyle ilgili ilgili arkadaşlarına geri bildirimlerde ve önerilerde bulunması için teşvik edilebilir. Oluşturduğu/ürettiği ritimlere/ezgilere dair akran ve öğretmenlerinin geri bildirimlerini dikkate alarak uygulaması önemlidir. Ayrıca sergilenen çalışmalarda müzik etkinliklerinde uyulması gereken kurallara ilişkin çocuklara hatırlatmalar yapılarak dikkatli ve özenli biçimde birbirlerini dinlemeleri/ izlemeleri yönünde teşvik edilmesi önemlidir.

Planlı veya doğaçlama ürettiği müzikli oyunu veya dramatizasyonu sunar.

Müzik etkinliklerindeki deneyimlerinden yola çıkarak planlı ya da doğaçlama biçimde oluşturduğu/ürettiği müzikli oyunu veya dramatizasyonu sunması/sergilemesi beklenmektedir. Oluşturduğu/ürettiği müzikli oyun veya dramatizasyonla ilgili arkadaşlarına geri bildirimlerde ve önerilerde bulunması için teşvik edilebilir. Akran ve öğretmenlerinin geri bildirimlerini dikkate alarak uygulaması önemlidir. Ayrıca sergilenen çalışmalarda müzik etkinliklerinde uyulması gereken kurallara ilişkin çocuklara hatırlatmalar yapılarak dikkatli ve özenli biçimde birbirlerini dinlemeleri/ izlemeleri yönünde teşvik edilmesi önemlidir.

Artık materyallerden ürettiği çalgıları çalar.

Artık materyalleri kullanarak oluşturduğu/ürettiği farklı sesler çıkaran basit çalgıları (yer davulu, el davulu, marakas vb.) çalması beklenmektedir. Çocuklara oluşturdukları/ürettikleri çalgının yapısal özellikleri, dokusu, boyutu, ses özelliklerine ilişkin arkadaşlarına geri bildirimlerde ve önerilerde bulunması için teşvik edilebilir. Ayrıca oluşturduğu/ürettiği çalgıya dair akran ve öğretmenlerinin geri bildirimlerini dikkate alması önemlidir.

5. OKUL ÖNCESİ EĞİTİM PROGRAMI'NDA SOSYAL DUYGUSAL ÖĞRENME BECERİLERİ

Sosyal duygusal öğrenme, günlük yaşama uyum için gerekli sosyal ve duygusal becerileri edinme sürecidir. Sosyal duygusal öğrenme becerileri çocukların arkadaşlarıyla sınıfta, ailesiyle evde ve gelecekteki ilişkilerinde ihtiyaç duyacakları becerileri kapsamaktadır. Bu programda sosyal duygusal öğrenme becerileri; bireysel ve sosyal hedefler doğrultusunda duygularını yönetmek, empati kurmak, destekleyici ilişkiler içinde yer almak ve sağlıklı benlik geliştirmek için gerekli bilgi ve becerileri edinerek uygulayabilmesi şeklinde ifade edilmiştir. Bu beceriler, çocukların sağlıklı bir kimlik geliştirerek sorumlu kararlar alan bireyler olmalarını sağlayacaktır.

Okul öncesi eğitim sürecindeki çocukların sosyal duygusal öğrenme becerilerinin desteklenmesi önemlidir. Bu beceriler desteklendiğinde çocukların doğru karar vermeleri ve seçim yapmaları kolaylaşacaktır.

Sosyal duygusal öğrenme becerileri programın diğer bileşenleri ile bütünleştirilmiş üç ana başlık altında, dokuz beceri biçiminde detaylandırılmıştır. Bu beceriler aşağıda listelenmiştir:

1. Benlik Becerileri

a. Yansıtma: Çocukların duygularını, düşüncelerini ve davranışlarını değiştirmek ve geliştirebilmek için kendi duygu, düşünce ve davranışları üzerinde değerlendirmeler yapmalarını ifade eder. Bu beceriyi edinen çocuklar kendilerini geliştirmek için deneyim ve eylemlerini aktif olarak analiz edebilir.

b. Kendini Değerlendirme: Kendini değerlendirme, çocukların kendi öğrenme süreçleri ve öğrenme ürünleri hakkında öz değerlendirme yapma veya yargıda bulunma fırsatını ifade eder. Bu beceriyi edinen çocuklar kendilerini yönetme, izleme, pekiştirme, kendilerine yönerge ve ön uyarın verme gibi stratejilerinin yanında problem çözme ve gözlemsel öğrenme davranışları gösterir.

c. Tepki Ortaya Koyma: Duyguların hissedilmesi, anlaşılması ve duygulara uygun tepkilerin verilmesini ifade eder. Çocukların içinde bulunduğu durumu anlayıp, yorumlayarak kabul edilebilir bir tepki vermeleri beklenir.

2. Sosyal Yaşam Becerileri

a. İletişim: Duyguların, düşüncelerin ve bilgilerin sözlü ya da sözsüz olarak başkalarına iletilmesini ifade eder. Okul öncesi dönemde temel dil becerilerinin edinimi ile bu becerinin doğru orantılı bir şekilde ilerlemesi söz konusudur. Bu beceriyi edinen çocukların sosyal yaşama katılımı kolaylaşacaktır.

b. İş Birliği Becerisi: Ortak bir amaca ulaşmak için iki veya daha fazla çocuğun birlikte çalışabilmesini ifade eder. İş birliği kuran ve bunu yürüten çocukların sosyal yaşama uyumları gelişecektir. Bu beceriyi edinen çocukların akranları, aileleri ve sosyal çevrelerini oluşturan yapılarla birlikteliği güçlenecektir.

c. Sosyal Farkındalık Becerisi: Çocukların başkalarının bakış açılarını anlamalarını ve onlarla empati kurmalarını ifade eder. Bu beceriye sahip olan çocuklar daha duyarlı davranışlar sergileyecektir.

3. Ortak/Bileşik Beceriler

a. Uyum: Çocukların hem kendileri hem de çevreleri ile dengeli bir ilişki kurup bu ilişkiyi sürdürebilmelerini ifade eder. Uyum becerileri gelişmiş olan çocuklar buldukları ortama ayak uydurup rahat hareket edebilir.

b. Esneklik: Çocukların yeni bir problem durumuna uyum sağlayabilmelerini, mevcut problem durumuna farklı çözümler üretebilmelerini ifade eder. Bu beceriyi edinen çocuklar farklı durumlar karşısında daha esnek davranabilir.

c. Sorumlu Karar Verme: Çocukların farklı durumlarda kişisel davranış ve sosyal etkileşimler hakkında özenli ve yapıcı seçimler yapabilmelerini ifade eder. Bu beceriyi edinen çocuklar durumları değerlendirip uygun kararlar verebilir.

Okul öncesi dönemde geliştirilmesi planlanan sosyal-duygusal öğrenme becerileri öğretmenler tarafından oyun temelli etkinliklerle desteklenmelidir. Bu beceriler; kişisel ve sosyal bilgi, kendini yönetme, ilişki becerileri, sorumlu karar verme, inisiyatif alma, merak, katılım, sebat, yaratıcılık, iş birliği oyun, problem çözme, organizasyon süreçlerinde çocuklara yardımcı olacaktır.

Aylık ve günlük planlarda ele alınması gereken sosyal duygusal öğrenme becerileri Ek-13'te listelenmiştir.

6. OKUL ÖNCESİ EĞİTİM PROGRAMI'NDA KAVRAMSAL BECERİLER

Günümüzde bilgi, yaygın ve pratik bir şekilde erişilebilen kaynaklar bütünü olarak ele alınmaktadır. Bu programda bilgiye erişim açısından tanımlanan kavramsal beceriler çocukların kendi çabalarıyla bilgiye ulaşmalarını, nitelikli bilgiyi seçmelerini, anlamlandırmalarını, düzenlemelerini ve kullanmalarını içeren süreçleri ifade eder.

Kavramsal beceriler "Temel Beceriler", "Bütünleşik Beceriler" ve "Üst Düzey Düşünme Becerileri" şeklinde iç içe geçmiş üç farklı boyut olarak tanımlanmıştır. Bu beceriler, okul öncesi eğitimde öğrenme yaşantılarında ele alınarak geliştirilebilen becerilerdir.

Temel becerilerin kazanılması çocukların karmaşık süreçler yürütmesini gerektirmez. Çocukların günlük yaşamlarında karşılaştıkları problemleri çözme, çeşitli olgu veya durumları anlama ve anlamlandırma süreçlerinde kullanabildikleri ve bu sayede geliştirebildikleri becerilerdir. Bu beceriler "saymak-okumak", "yazmak-çizmek", "bulmak-seçmek", "belirlemek-işaret etmek", "ölçmek-sunmak", "çevirmek-kaydetmek" gibi gözlemlenebilir eylemlerdir.

Bütünleşik beceriler, temel beceriler ile üst düzey becerilerin altyapısını oluşturur. Bütünleşik beceriler kendi içinde alt süreçleri barındırır. Örneğin gözleme becerisi birçok alan içerisinde yer alan bir kavramsal beceridir. Çocuklar gerek sanat etkinliğinde gerek fen etkinliğinde veya matematik etkinliklerinde gözleme becerisini sıklıkla kullanır. Bu beceri kendi içerisinde üç süreç bileşenine ayrılır. KB2.SB1. Gözleme ilişkin amaç, ölçüt belirlemek, KB2.SB2. Uygun veri toplama aracı ile veri toplamak ve KB2.SB3. Toplanan verileri sınıflandırmak ve kaydetmek. Görüldüğü üzere bu üç süreç bileşeni bir araya geldiğinde bütünleşik beceri olan gözleme becerisini oluşturmaktadır. Burada süreç bileşenleri öğretmenin eğitim öğretim faaliyetlerinde çocukların gelişim özelliklerine ve beceriye sahip olma durumlarına göre kullanacağı süreçlerdir. Bu üç süreç bileşeninin çocuklar tarafından kazanıldığını gören bir öğretmen gözleme becerisinin kazanıldığını düşünmelidir. Öğrenme yaşantıları içerisinde bütünleşik becerilere ait tüm alt süreçleri yerine getirebilen bir çocuğun ilgili bütünleşik beceriyi kazandığı söylenebilir. Bu açıdan öğretmenlerin iyi bir gözlemci olmaları, çocukların kavramsal becerileri ortaya koyma veya koymama durumlarını iyi belirlemeleri gerekir.

Üst düzey düşünme becerileri çok boyutlu düşünsel süreçleri içeren becerilerdir. Temel ve bütünlük beceriler, üst düzey düşünme becerilerinin temelini oluşturur. Üst düzey düşünme becerileri “karar verme”, “problem çözme” ve “eleştirel düşünme” olmak üzere üç farklı beceri olarak tanımlanmıştır. Bu beceriler de kendi içlerinde alt süreçlerden oluşur. Okul öncesi dönemde çocukların temel ve bütünlük becerileri kazanarak üst düzey düşünme becerileri temellerinin oluşturulması hedeflenir. Üst düzey düşünme becerileri çocukların ön koşul beceri düzeyleri dikkate alınarak verilmelidir.

Aylık ve günlük planlarda ele alınması gereken kavramsal beceriler Ek-17’de listelenmiştir.

7. OKUL ÖNCESİ EĞİTİM PROGRAMI'NDA EĞİLİMLER

Okul öncesi eğitimle çocukların Türkçe, matematik, fen, sosyal, sanat, hareket ve sağlık ile müzik alanlarına ilişkin bilgi, beceri ve davranışları kazanmaları beklenir. Bunun yanında beceri edinimlerini daha işlevsel hâle getirmeleri açısından eğilimlere sahip olmaları beklenir. Eğilimler çocukların yaşam boyu sahip oldukları bilgi ve becerileri daha işlevsel bir şekilde kullanmalarına imkân sağladığı gibi öğrenmenin niteliğini ve kalıcılığını da artırır.

Eğilimler okul öncesi eğitimin tüm boyutlarında dikkate alınması gereken unsurlardır. Öğrenmenin duyuşsal boyutlarından dolayı eğilimler öğrenme süreçlerinde örtük bir şekilde ortaya çıkabilmektedir. Çocukların keşfetme ve öğrenmeye olan merakları, dünyayı ve çevrelerinde olup bitenleri anlama çabaları içerisinde sürekli sorular sormaları “merak” eğilimini; doğaları gereği onları en iyi temsil eden oyunları “oyunseverlik” eğilimini ortaya çıkarmaktadır. Bu sebeple planlamalarda eğilimlerin dikkate alınması öğrenme süreçlerinin daha zengin ve yenilikçi olmasını sağlar.

Eğilimler çocukların bireysel ilgi ve özelliklerini dikkate alarak öğrenme süreçlerinin zenginleşmesini ve bireysel farklılıklara hitap etmesini sağlar. Eğilimler çocuklar tarafından kazanılan bilgi ve becerilerin uygulamaya dönüştürülmesine yönelik yatkınlıkları ile yakından ilgilidir. Bu nedenle eğilimler çocuklara kazandırılması hedeflenen bilgi ve beceriler ile bütünlüştürülmelidir. Böylece çocuklar kendilerinden beklenen tutum ve davranışları daha fazla oranda ortaya koymuş, doğal olarak pekiştirme işlemini gerçekleştirmiş olur. Bu da çocukların öğrenmeyi kendi yaşantıları yoluyla yapılandırma süreçlerinde daha istekli olmalarını, dikkat sürelerinin artmasını, ön bilgi ve deneyimlerini rahatlıkla ortaya koymalarını sağlayacaktır.

Bilgi ve becerilerin ediniminde içsel motivasyonun çok önemli bir yeri ve önemi vardır. İçsel motivasyon sağlandığında çocuklar tamamen gönüllü ve istekli bir şekilde eğilimler sergileyecektir. Bu sayede öğrenme isteğinin devamlılığı ve öğrenme süreçlerinin verimliliği artacaktır. Böylelikle planlanan etkinlikler çocukların gelişim ve öğrenme düzeylerine, ilgilerine uygun olacaktır.

Eğilimler bireylerin duyu, düşünce ve davranışlarını düzenlemeleri açısından da önemlidir. Bireylerin duyu, düşünce ve davranışlarını düzenlemelerine yönelik beceriler okul öncesi dönemde temelleri atılan beceriler arasındadır. Ayrıca eğilimler bireylerin kendilerine has çözüm ve düşünme yolları geliştirmelerine, eleştirel ve yaratıcı düşünme süreçlerini de gerçekleştirmelerine imkân sağlamaktadır. Bu sayede çocukların öğrenme yaşantılarının daha canlı, daha dinamik ve verimli olması beklenir. Çocukların çevrelerine ve uyarıcılara karşı hassasiyetlerini artırdığı için eğilimler sayesinde öğrenme ortamlarından en üst düzeyde yararlanma imkânı oluşacaktır. Böylelikle zengin uyarıcı çevre ile olumlu seyreden bireysel psikolojik faktörler öğrenmeyi ve bireyin gelişimini destekleyecektir.

Bu program, öğrenmeyi ilgilendiren tüm etmenleri bir bütünlük ve uyum içerisinde ele alır. Bireyin tüm yaşamını etkileyen kültür de bu kapsamdadır. Eğilimler kültürel özelliklere göre de şekillenebilen davranış örüntüleridir. Sosyal yaşamımızı büyük ölçüde etkileyen sosyal-kültürel özelliklerin öğrenme süreçlerinde dikkate alınması önem arz eder. Böylelikle yaşama yakınlık, bilinenden bilinmeyene, somuttan soyuta, yakından uzağa, etkin katılım ilkeleri dikkate alınmış olur. Bu da okul öncesi dönemdeki çocuklar için öğrenmenin daha somut yaşantılarla gerçekleşmesini ve yaşamda uygulanabilirliğini sağlamaya yardımcı olur.

Aylık ve günlük planlarda ele alınması gereken eğilimler Ek-15’te listelenmiştir.

İnfografik: Eğilimler

Benlik Eğilimleri (E1)

Bireyin içsel özelliklerini ve kişiliğini, sergileyeceği becerilere yansıtmasını ifade eder. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nde (i) merak, (ii) bağımsızlık, (iii) azim ve kararlılık, (iv) öz yeterlilik/kendine inanma ve (v) öz güven/kendine güvenme olmak üzere beş benlik eğilimi tanımlanmıştır.

E1.1. Merak

Yeni ve ilginç bir bilgi veya nesneyle karşılaşıldığında duyulan gözlemlene, araştırma, keşfetme ve anlama arzusuna ilişkin zihinsel örüntüleri ifade eder.

E1.2. Bağımsızlık

Başka kişi, grup ya da bir otoritenin etkisi ve baskısı olmadan düşünce, ifade ve eylemlerde özgür seçimler yapılarak ifade ve eylemlerin sorumluluğunu alabilmeye ilişkin zihinsel örüntüleri ifade eder.

E1.3. Azim ve Kararlılık

Bir işi/eylemi yerine getirme konusundaki gayreti ve bu yöndeki kararları her türlü zorluğa karşı yılmaksızın uygulama çabasına yönelik zihinsel örüntüleri ifade eder.

E1.4. Kendine İnanma (Öz Yeterlilik)

Belirlenen hedefleri gerçekleştirme sürecinde gerekli eylemleri planlama ve yürütme becerisine olan kişisel inanca ilişkin zihinsel örüntüleri ifade eder.

E1.5. Kendine Güvenme (Öz Güven)

Belirlenen bir hedefin, işin veya eylemin gerçekleştirebileceğine dair yeteneğe, kapasiteye ve yargılara olan inancına ilişkin zihinsel örüntüleri ifade eder.

Sosyal Eğilimler (E2)

Bireyin içsel özelliklerini ve kişiliğini sosyal bir ortam içerisinde sergileyeceği becerilere yansıtmasını ifade eder. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nde (i) empati, (ii) sorumluluk, (iii) girişkenlik, (iv) güven ve (v) oyunseverlik olmak üzere beş sosyal eğilim tanımlanmıştır.

E2.1. Empati Çevresindeki kişilerin duygu ve düşüncelerini hissederek içselleştirip dönüt vermesine ilişkin zihinsel örüntüleri ifade eder.

E2.2. Sorumluluk Üstlenilen görev doğru ve zamanında yerine getirilirken verilen kararların ve yerine getirilen eylemlerin sonuçlarını üstlenerek gerektiğinde bu sonuçlarla ilgili hesap verilmesine ilişkin zihinsel örüntüleri ifade eder.

E2.3. Girişkenlik Diğer bireylerin haklarına saygılı olmak koşuluyla belirli sınırlar içerisinde yapılmak istenileni ve istenilmeyi belirleyebilme gücü ve enerjisine ilişkin zihinsel örüntüleri ifade eder.

E2.4. Güven Arzulanan bir amaca ulaşmak için karşı tarafın niyet veya davranışlarının ahlaka uygun, adaletli, yapıcı ve fayda sağlaması açısından öngörülebilir olma inancına ilişkin zihinsel örüntüleri ifade eder.

E2.5. Oyunseverlik Bilgi/konu/kavram veya davranışı öğrenme sürecinin keyifli ve eğlenceli hâle getirilebilmesine ilişkin zihinsel örüntüleri ifade eder.

Entelektüel Eğilimler (E3)

Bireyin zihinsel ve düşünsel birikimlerini sergileyeceği becerilere yansıtmasını ifade eder. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nde (i) odaklanma, (ii) yaratıcılık, (iii) açık fikirlilik, (iv) analitiklik, (v) merak ettiği soruları sorma, (vi) özgün düşünme olmak üzere altı entelektüel eğilim tanımlanmıştır.

E3.1. Odaklanma

Belirlenen bir hedefe ulaşmak için gereken çabanın, zihinsel ve bedensel enerjinin en iyi düzeyde kullanılmasına ilişkin zihinsel örüntüleri ifade eder.

E3.2. Yaratıcılık

Farklı açılardan olaylara bakabilme yeteneği ile geçmiş deneyimleri de işe katarak, alışlagelmiş kalıpların dışında yeni durumlara uyum sağlayarak özgün ürün, fikir üretilmesine ve problemlere çözümler oluşturulmasına ilişkin zihinsel örüntüleri ifade eder.

E3.3. Açık Fikirlilik

Olaylar ve durumlara kalıpların dışına çıkarak meraklı, saygılı ve ön yargısız şekilde bakabilmeyi; farklı deneyimler, fikirler ve önerilere açık olabilmeyi içeren zihinsel örüntüleri ifade eder.

E3.4. Analitik Düşünme

Problemlerin çözümünde meydana gelebilecek durumları öngörerek nesnel kanıtlar kullanma ve akıl yürütme yoluyla çözüme ulaşılabilmesine ilişkin zihinsel örüntüleri ifade eder.

E3.5. Merak Ettiği Soruları Sorma

Kendisine, çevresine ve evrene dair bilme ve anlama ihtiyacına yönelik öğrenme ve keşfetme arzusu ile özgürce sorgulamalar yapabilmesine ilişkin zihinsel örüntüleri ifade eder.

E3.6. Özgün Düşünme

Olaylara özgün bir bakış açısıyla bakılabilmesine, sezgilerin ve yaratıcı hayal gücünün çekinmeden kullanılabilmesine ve bu bağlamda ilginç ve farklı fikirler üretilmesine ilişkin zihinsel örüntüleri ifade eder.

OKUL ÖNCESİ EĞİTİM PROGRAMI'NDA ERDEM-DEĞER-EYLEM ÇERÇEVESİ

Değerler, insan davranışlarını etkileyen ve onların yaşamlarına yol gösteren ilkelere dir. Değerler aynı zamanda toplumların kültürel unsurlarından biri olup kültürlerin kendilerine has özelliklerinin kuşaktan kuşağa aktarılması için önemli araçlardan biridir. Toplumlara özgü değerlere uygun yetişen bireyler, o toplumun bir parçası olarak topluma uygun davranışlar sergiler ve böylelikle değerler yeni nesillere aktarılır.

Değerler öğretimi konusunda yapılan çalışmalar değerlerin çok küçük yaşlardan itibaren öğrenildiğini vurgulamaktadır. "Sevgi, dostluk, sorumluluk ve yardımseverlik" gibi değerler 4-5 yaş çocuklarında davranışsal olarak görülebilmektedir. Bu nedenle hem ailelerin hem de okul öncesi eğitim kurumlarının değerlerin çocuklara aktarılmasında oldukça önemli rolleri vardır. Ebeveynler, aile içerisinde geliştirdikleri demokratik tutum ve davranışlarla çocuklara rol model olarak toplumsal değerlerin doğru bir şekilde aktarılmasına katkıda bulunurlar.

Türk Millî Eğitiminin Genel Amacına uygun olarak çocuklara millî, manevî, kültürel ve insani değerleri kazandırmak için okul öncesi eğitim kurumlarında etkinlikler yapılmaktadır. Bu etkinlikler vasıtasıyla çocukların hem değerleri kazanmaları hem de öğrenilen değerleri uygulamaya geçirmeleri sağlanır.

Okul Öncesi Eğitim Programı ile çocuklara alan becerilerinin kazandırılmasının yanında kavramsal beceriler, sosyal duygusal öğrenme becerileri ve değerlerin de kazandırılması amaçlanmıştır. Bu noktada değerler eğitimi, programlar arası bir bileşen olarak ele alınmıştır. Değerlerin kazandırılabilmesi için öğrenme-öğretme yaşantılarında, sınıf içi ve dışı etkinliklerde ve zenginleştirme/destekleme etkinliklerinde değerlere yer verilmesi gerekmektedir.

Okul Öncesi Eğitim Programı'nda yer alan değerler Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'ndeki "Erdem-Değer-Eylem Çerçevesi" temel alınarak belirlenmiştir. Çerçevenin nihai hedefi "Huzurlu Aile ve Toplum" ile "Yaşanabilir Çevrede Huzurlu İnsan" yetiştirebilmek olarak belirlenmiştir. İlgili çerçevede 20 çatı değer bulunmakla birlikte bu değerlere okul öncesi dönem çocuklarının gelişimsel özellikleri dikkate alınarak programın her alanında yer verilmiştir.

Adalet: Hak ve özgürlükleri, eşitliği ve ön yargısızlık değerlerini kapsamaktadır.

Aile Bütünlüğü: Aile içi iletişim ve iş birliğini güçlendirmeyi, ailede sorumlulukları yerine getirmeyi, aileyle vakit geçirmeyi, saygı, sevgi ve güvene dayalı ilişkiler kurmayı kapsar.

Çalışkanlık: Disiplinli ve planlı olmayı, bilimselliğe önem vermeyi, iç motivasyon ve öz denetim sahibi olmayı, görev ve sorumluluk üstlenmeyi kapsar.

Dostluk: Sosyal ilişkilerde duyarlılık göstermeyi, dayanışma içinde olmayı, etkili iletişimle sevgi, saygı ve güvene dayalı ilişkiler kurmayı, nitelikli vakit geçirmeyi ve evrensel bağ kurmayı kapsar.

Duyarlılık: Kendisine, içinde yaşadığı topluma, kültürel zenginliklere, tüm varlıklara değer vermeyi, sürdürülebilirliği önemsemeyi ve afetlere karşı hazırlıklı olmayı kapsar.

Dürüstlük: Söz ve davranışlarında tutarlı, tarafsız, doğru ve güvenilir olmayı kapsar.

Estetik: Sanatsal bakış açısı kazanmayı, sanatsal ve kültürel varlığı koruyup zenginleştirmeyi, doğal güzelliklerin ve çevrenin korunması ile ilgili duyarlı olmayı ve sorumluluk üstlenmeyi, sanatı yaşamın bir parçası hâline getirmeyi kapsar.

Mahremiyet: Kendisinin, ailesinin ve başkalarının kişisel alanını ve bilgilerini korumayı, başkalarının özgürlüklerini ihlal etmemeyi ve kişisel sınırlarına saygı duymayı kapsar.

Merhamet: Kendisine, insanlara ve diğer canlılara karşı vicdanlı, şefkatli, sevgi dolu, duyarlı ve sorumlu olmayı kapsar.

Mütevazılık: Kendini bilmeyi, sabırlı, saygılı, duyarlı ve yapıcı olmayı kapsar.

Özgürlük: Bağımsız, cesur, kararlı olmayı, özgürlüklerini kullanırken kişisel ve toplumsal haklara saygı göstermeyi, adaletli davranmayı ve sorumluluklarını yerine getirmeyi kapsar.

Sabır: Olumlu bakış açısına sahip olmayı, duygu, düşünce ve eylemleri kontrol etmeyi, süreci yönetmeyi ve sorumlulukları yerine getirmeyi kapsar.

Sağlıklı Yaşam: Yeterli, dengeli ve sağlıklı beslenmeyi; sosyal ve sportif etkinliklere katılmayı, bağımlılıktan kaçınmayı, bağımlılıkla mücadele etmeyi ve insan sağlığını önemsemeyi kapsar.

Saygı: Nazik olmayı, empati ve etkili iletişim kurmayı, sağlıklı yaşamayı, kendisine, çevresine, millî ve manevi değerlere önem vermeyi kapsar.

Sevgi: Ailesine, dostlarına ve ülkesine karşı vefalı, dürüst, sadık olmayı, barışçıl bakış açısına sahip olmayı, misafirperverliği, doğaya ve bütün canlılara karşı merhametli davranmayı kapsar.

Sorumluluk: Kendisine ve çevresine karşı görevlerini tam ve zamanında yerine getirmeyi, duygu, düşünce ve eylemlerinin sonucunu kabul etmeyi kapsar.

Tasarruf: Maddi kaynakları planlı ve kontrollü harcamayı, israftan kaçınmayı, tutumlu olmayı, birikim yapmayı, sahip olduklarının değerini bilmeyi ve bilinçli tüketici olmayı kapsar.

Temizlik: Kişisel temizlik ve bakıma dikkat ederek kendisine ve topluma saygı duymayı, yaşadığı ortamın ve çevrenin temizliğine önem vererek toplumdaki genel yaşam kalitesine ve sürdürülebilirliğe katkıda bulunmayı kapsar.

Vatanseverlik: Millî, manevi, insani, kültürel değerleri ve ülke varlıklarını korumayı, sevmeyi ve onlara saygı duymayı, bağımsızlığa önem vermeyi, ülkesi için sorumluluk almayı kapsar.

Yardımseverlik: İnsanlara ve canlılara duyarlı olmayı, onları sevmeyi, onlara merhamet etmeyi, dayanışmayı, fedakârlık yapmayı, iyiliksever olmayı kapsar.

Bu değerlerin kazanılmasında aile, toplum ve öğretmene önemli sorumluluklar düşmektedir.

Aileler çocukların değerleri kazanmasında oldukça önemli bir yere sahiptir. Aileler, okul ve öğretmenlerle iş birliği içinde çocuklarının okulda kazandıkları değerleri desteklemeli, kazandıkları bu değerleri okul dışında uygulamaları için onlara uygun fırsatlar sunmalıdır. Zaman içerisinde sosyal çevresi genişleyerek toplum içerisinde daha fazla aktif rol alan çocuklar, ailelerinden ve okullardan edindikleri değerleri yaşadıkları toplumda sergilemeye başlar.

Okul öncesi öğretmenleri, çocukların ailelerinden edindikleri değerleri sınıf ortamına, okula ve günlük yaşam deneyimlerine aktarmalarını sağlama noktasında oldukça önemli bir göreve sahiptir. Değerlerin aktarımında öncelikle öğretmenlerin çocuklar için doğru rol model olması gerekmektedir. Uygun ortamlar sağlayarak sınıf içi etkileşimlerde değerlere yer vermek, etkinlikleri planlarken uygun değerleri kullanmak, etkinlik materyallerini tasarlarken ve kullanırken kazandırılacak değerleri düşünmek ve okul dışı etkinlikleri planlarken de değerleri dikkate almak çocuklara değerlerin kazandırılmasında öğretmenlerin göz önünde bulundurmaları gereken hususlardır.

Sınıf içi etkinlikler, çocukların birbirleri ile etkileşim kurarken toplumsal değerleri benimsemeleri, empati duygularının gelişmesi ve farklı düşüncelere saygı duymalarını temel alarak değerlerin çocuklar tarafından edinimine katkıda bulunmaktadır. Çocuklar; okul içinde yapılan belirli gün ve hafta etkinlikleri, millî ve dinî bayramlar, proje ve sergiler vasıtasıyla edindikleri değerleri pekiştirme fırsatları bulurlar. Müze, bilim merkezi, sanat merkezi, tarihî ve kültürel mekânlar, kütüphaneler gibi okul dışı öğrenme ortamlarında planlanan etkinlikler yoluyla çocukların edindikleri değerleri günlük yaşam deneyimlerine aktarmaları sağlanır.

Aylık ve günlük planlarda ele alınması gereken erdem değer ve eylemler Ek-14'te listelenmiştir.

8.1 ERDEM-DEĞER-EYLEM ÇERÇEVESİNİN UYGULANMASINA YÖNELİK İLKE VE ESASLAR

1) Erdem-Değer-Eylem Çerçevesi, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nin en önemli bileşenlerinden biridir. Öğretmenler aylık ve günlük planlarını tasarlarken Ek 14'te yer alan değerleri ve değerlere ilişkin eylemleri uygulamak, izlemek ve raporlamakla yükümlüdür.

2) Aylık planlar tasarlanırken o ay hangi değerlerin merkeze alınacağına öğretmen karar verir. Aylık olarak ele alınacak değerler zümre kararı ile belirlenerek okul genelinde de uygulanabilir. Okul genelinde uygulanmasına karar verilen değerlerin farklı yaş gruplarına, sınıfın hazırbulunuşluğu ve gelişim seviyesine göre uyarlanmasından ilgili sınıf öğretmeni sorumludur.

3) Her dönemde tüm değerlere en az birer kez yer vermek üzere, her ay en az dört değer seçilir, ilgili değerler "Aylık Plan Kontrol Çizelgesi"ne işlenir.

4) Özel gün, kutlama ve anma günleri değerlerin işe koşulmasında oldukça önemlidir. Değerler seçilirken Ek 10' da yer alan "Belirli Gün ve Haftalar Listesi" dikkate alınır. (Örneğin Cumhuriyet Bayramı için özgürlük ve vatanseverlik, Kurban Bayramı için yardımseverlik, dostluk ve sorumluluk gibi değerlere yönelik etkinlik planlanabilir.)

5) Değerlere yönelik etkinlik tasarlanırken iki yöntem benimsenir.

İlk yöntem, önce öğrenme ve alt öğrenme çıktılarının belirlendiği, değerlerin bu çıktıları desteklemek üzere daha sonra seçildiği etkinlikleri ifade eder. Bu etkinlikleri tasarlarken öğretmen, ilgili çıktıları ulaşımda değerler ve buna ait eylemlerden yararlanır. Değerler ve öğrenme çıktıları arasında açık ve doğrudan ilişki vardır. Örneğin, öğretmen "Dâhil olduğu oyun/etkinlik/proje grubunun ele aldığı probleme ilişkin diğer grup üyelerinin kendisinden farklı görüşleri olabileceğini fark eder." (Sosyal Alan) alt öğrenme çıktısına yönelik olarak bir etkinlik tasarlarken değer olarak "Saygı"yı ve buna ait "D14.1.10. Farklı fikirlere sahip insanlara saygı duymanın önemini fark eder." eylemini seçebilir.

İkinci yöntem, değerlerin öğrenme ve alt öğrenme çıktılarından bağımsız olarak seçildiği, fakat bu çıktılardan istifade edildiği etkinlikleri ifade eder. Etkinlik tasarımının yönü, değerden öğrenme çıktılarına doğrudur, fakat değerle öğrenme çıktıları arasında açık ve doğrudan bir ilişki aranmaz. Öğretmen önce değeri seçer, sonra etkinliklerini bu değer ve onun eylemleri temelinde kurgular. Fakat öğrenme çıktılarından yararlanır. Örneğin, öğretmen "Aile bütünlüğü" ve bu değere ilişkin "D2.2.3. Aile üyelerinin sevinç ve üzüntülerini paylaşır.", "D2.2.2. Duygu ve düşüncelerini, öğrendiği bilgileri ailesiyle paylaşmaya istekli olur." ve "D2.2.4. Aileyle ilgili kararlarda kendisinin de görüşlerinin alınması gerektiğini fark eder." eylemlerini seçer. Çocuklara konuya ilişkin bir hikâyeye anlatır. Öğretmenin anlattığı hikâyeye, "TADB. Dinleme Becerisi"ne hizmet etmektedir. Fakat etkinlik tasarlanırken amaç dinleme becerisi olmadığı için değer-çıkıtı ilişkisi dolaylıdır. Öğretmenin etkinlik sürecinde seçtiği yöntemine göre çocuklar, Türkçe alanından "Seçilen materyalleri dinler/izler.", "Dinledikleri/izledikleri materyaller ile ön bilgileri arasında bağlantı kurar.", "Dinledikleri/izledikleri materyallere ilişkin çıkarım yapar." gibi alt öğrenme çıktılarına dolaylı olarak ulaşmış olurlar.

6) Değerlerin kazandırılmasında oyun ve çocuk merkezli gelişimsel yaklaşım benimsenir. Öğretmen değerleri doğrudan telkin etme yerine eğitsel oyun, dramatizasyon, canlandırma gibi yöntemleri kullanarak çocukların değerleri oyun ve somut yaşantılar yoluyla edinmesini sağlar. Günlük yaşamın çeşitli durumlarını değerler eğitimi için fırsat olarak değerlendirerek çocuğun günlük yaşamın doğal seyrinde değerleri benimsenmesine destek olur. Örnek olay, gezi-gözlem, iş birlikli öğrenme, proje tabanlı öğrenme gibi yaklaşımlardan faydalanır.

7) Değerlere ilişkin etkinlikler tasarlanırken yakından uzağa, bilinenden bilinmeye, somuttan soyuta ilkeleri esas alınır. Değerlerin işe koşulmasında yerel ve kültürel değerler öncelendikten sonra evrensel değer ve dünya mirası ele alınır. Örneğin dostluk değeri ele alınırken Hacivat ve Karagöze değinilebilir. Estetik değeri ele alınırken Türk mimarisinin önemli eserleri vurgulanabilir.

8) Öğretmen olumsuz davranışlardan kaçınarak değerlerin benimsenmesi ve tatbik edilmesi konusunda rehber ve rol model olur. Çocukların güzel davranışlarını takdir etme, ödül vb. yöntemlerle pekiştirir. Değerlerin edinilmesi hususunda kendisini de "çocukla beraber öğrenen" olarak kabul eder. Örneğin saygı değerini işleyen bir öğretmenin çocukların çantalarına bakarken izin istemesi, onları tüm dikkatiyle, göz teması kurarak dinlemesi oldukça önemlidir.

9) Aile, değerlerin edinilmesinde hem paydaş hem de hedef kitledir. Ailenin değerlerin benimsenmesi, tatbik edilmesi ve kuşaktan kuşağa aktarılması konusunda oldukça önemli olduğu gerçeğinden hareketle, değerler eğitiminde aile ile iş birliği esas alınır. Haber mektubu, bireysel görüşme ve sınıf toplantıları gibi aile katılımı etkinlikleriyle aile, okulda işlenen değerler konusunda bilgilendirilir, ailenin değerlere yönelik farkındalığı artırılır ve iş birliği yapmaya teşvik edilir. Örneğin, "Sabır" değerini ve buna ait "D.12.1.3. Beklemekte zorlandığı durumlarda dikkatini farklı bir işe yönlendirir." ve "D.12.1.4. Gerektiğinde kendini sakinleştirir." eylemlerini ele alan öğretmen, haber mektubunda gün içerisinde "Sakinleşme cümleleri"ne ilişkin etkinlik yaptıklarından bahsedebilir. (Örneğin "Annem hâlâ beni almaya gelmedi." Kendime söylediğim sakinleşme cümlesi: "Sakin ol, trafiğe takılmıştır. Seni okulda bırakmaz".) Haber mektubunda, ailelere zorlayıcı durumlar karşısında kendilerine sakinleşme cümleleri bulmaları konusunda çocuklarıyla etkinlik yapmalarını, günlük hayatta kendilerine sakinleşme cümleleri bulmalarını önerebilir. (Örneğin, "Siz de trafikte kaldığınızda kendinize sakinleşme cümlesi bulabilirsiniz." gibi.)

10) Öğretmen çocukların değerlerin edinimi konusundaki gelişimini düzenli olarak izler. "Anekdot Kayıt Formu" gibi formları kullanarak çocukların gelişimlerini takip eder. Söz konusu izlenim ve değerlendirmelerini her dönemde en az bir defa her bir çocuk için "Beceri Gelişim Gözlem Formu"na işler.

11) Değerlerin gelişimi dönem sonlarında "Beceri Edinim Raporu"nda değerlendirilir. Söz konusu rapor hazırlanırken çocukların olumlu gelişimleri ön plana çıkarılarak değerlere ilişkin çaba takdir edilir. Çocukların iyi tutum ve davranışları pekiştirilerek, olumsuz ahlakî yargı içeren ifadelerden uzak durulur.

9. OKUL ÖNCESİ EĞİTİM PROGRAMI'NDA OKURYAZARLIK BECERİLERİ

Okuryazarlık becerileri programda yer alan bütün becerilerle ilişkilidir. Programda yer alan becerilerin tamamı okuryazarlık becerilerinden faydalanmakta ya da kazandırdığı beceriler ile okuryazarlık becerilerini desteklemektedir. Okuryazarlık becerilerinin bu iki yönlü etkisi göz önünde bulundurularak okul öncesi programında örtük bir beceri olarak yer almıştır. Okuryazarlık becerileri doğrudan öğrenme çıktılarının bir parçası olmayıp öğrenme-öğretme sürecinde yapılan etkinliklerle bütünleştirilmelidir.

Okuryazarlık becerileri farkındalık, işlevsellik ve eylemsellik olmak üzere üç düzeyde ele alınmaktadır. Okul öncesi eğitim kademesinde ise "**farkındalık**" düzeyinde ele alınması önerilmektedir. Diğer süreç bileşenleri ileriki eğitim kademelerinde ele alınarak okul öncesinden 12. sınıf seviyesine kadar sarmal bir şekilde yapılandırılacaktır. Okuryazarlık becerilerine öğrenme çıktılarında yer verilmemiş olması becerilere okul öncesindeki bütünleşik olan veya olmayan tüm etkinliklerde yer verilmesine imkân sağlamaktadır. Bu nedenle okuryazarlık becerilerinin farkındalık düzeyindeki süreç bileşenlerinin etkinliklerin öğrenme süreçlerinde kullanılması ile çocukların zaman içerisinde bu becerileri kazanması sağlanabilecektir. Örneğin "Gözyüzündeki cisimleri gözlemler." alt öğrenme çıktısının yer aldığı bütünleşik olan veya olmayan bir etkinlik "görsel okuryazarlık" ve "veri okuryazarlığı" becerileri ile ilişkilendirilebilir. Bu sayede yapılacak olan etkinlikler hem iki okuryazarlık becerisinin süreç içerisinde kullanılmasını hem de bu etkinlik sayesinde okuryazarlık becerilerinde ustalaşmasında fayda sağlayacaktır.

Belli aralıklarla okuryazarlık becerilerinin değerlendirme süreçlerine dâhil edilmesi ile çocukların beceri gelişiminin gözlemlenmesi ve sınıf içi değerlendirmelerden elde edilen veriler ışığında öğrenme ve öğretme süreçlerinin düzenlenmesi önemlidir. Bu değerlendirme sürecinde dikkat edilecek unsur ise ilgili bütünleşik beceriyi tanımlayan süreç bileşenlerinin bir gösterge gibi kullanılması ile yapılabilecektir. Görsel okuryazarlık becerisinin farkındalık düzeyinde yer alan "OB4.1. Görseli Anlama" bütünleşik becerisi için yapılacak değerlendirmede alınacak göstergeler olarak "OB4.1. SB1. Görseli algılamak ve OB4.1. SB2. Görseli tanımak" süreç bileşenlerinin kullanılması önerilmektedir.

Aylık ve günlük planlarda ele alınması gereken okuryazarlık becerileri Ek-16'da listelenmiştir.

10. OKUL ÖNCESİ EĞİTİM PROGRAMI'NDA KAVRAMLAR

Kavramlar, becerilerin kazandırılması için yardımcı olacak araçlardır. Okul Öncesi Eğitim Programı içerisinde verilen kavramların bazıları genel olarak tüm etkinliklerde kullanılabilir. Bazı kavramlar ise tamamen alana yöneliktir (matematik, Türkçe, fen vb.). Alana yönelik kavramların farklı alanlarla ilişkilendirilerek kullanılması programın beceri temelli olmasını desteklemekle birlikte bütüncül bir anlayışın geliştirilmesine de fırsat sağlayacaktır. Kavramların alan içinde bağımsız kullanımı, o alana ait bilim dilinin kullanımına ve alanın çocuklar tarafından anlaşılmasına katkıda bulunabileceği gibi farklı alanlarla ilişkilendirilmesi de bakış açılarını genişletme ve alanlar arasındaki ilişkileri daha rahat anlamalarına olanak sağlayacaktır. Öğretmenler sınıflarındaki çocukların gelişimsel düzeylerine göre kavramları sadeleştirme veya yeni kavramlarla havuzu zenginleştirme olanağına sahiptir.

Aylık ve günlük planlarda ele alınması gereken kavramlar Ek-9'da listelenmiştir.

11. OKUL ÖNCESİ EĞİTİMDE REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMA HİZMETLERİ

Okul öncesi eğitim döneminde çocukların gelişimleri oldukça hızlıdır. Bu dönemde çocukların etkili ve sağlıklı bir şekilde desteklenmesi, içinde buldukları gelişim dönemindeki görevlerini başarmalarına ve gelecek dönemler için hazır bulunuşluk düzeylerini geliştirmelerine yardımcı olacaktır. Okul öncesi dönem, eğitim faaliyetlerinin yanı sıra çocuklara ve ailelere yönelik rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri sunmalıdır. Bu süreç, çocukların bağımsız bireyler olarak gelişimlerini destekler, sosyal rolleri kazanmalarına, okula uyum sağlamalarına ve yeteneklerini keşfetmelerine yardımcı olur. Özellikle sosyal-duygusal gelişimlerini desteklemek için rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerine önem verilmelidir. Ayrıca, çocukların kendilerini ve başkalarının duygu ve düşüncelerini anlama çabaları aileler, öğretmenler ve akranlar tarafından desteklenmelidir. Bu destek, çocukların güven duygusu kazanmalarını, girişimcilik becerilerini geliştirmelerini ve cesaretlerinin artmasını sağlayacaktır.

Okul öncesi eğitime dahil olmadan önce birçok çocuğun sosyal çevresi sınırlı olabilir. Bu çevre genellikle aile bireyleri ve az sayıda akranla kısa süreli ilişkilerden oluşur. Ancak, okul öncesi eğitim, çocuklara akranlarıyla ilişki kurma fırsatı sunar ve nitelikli eğitim almış öğretmenler ve çocuk gelişimi uzmanlarıyla sosyalleşme imkânı sağlar. Bununla birlikte, çocuklar ilk formal eğitim sürecine evlerinden uzak oldukları için ayrılık kaygısı yaşayabilirler. Bu nedenle, çocukların ve ebeveynlerinin bu konuda bilinçlenmelerini sağlamak için oryantasyon süreçlerinin etkili bir şekilde planlanması önemlidir. Oryantasyon sürecinde, okul rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerinin tanıtılması, okulda uygulanan rehberlik etkinlikleri hakkında bilgi verilmesi ve Rehberlik Araştırma Merkezlerinin işleyişi hakkında bilgilendirme yapılması gerekmektedir. Okul Öncesi Eğitim Rehberlik Programı'nın Genel Amaçları doğrultusunda gerçekleştirilen rehberlik etkinliklerine katılan çocukların;

- Okula ve çevreye uyum sağlamaları,
- İllokula hazırlanmaları,
- Eğitim ortamlarına ve öğrenmeye karşı olumlu tutum ve anlayış geliştirmeleri,
- Kendilerini tanımaları ve geliştirmeleri,
- Kişiler arası ilişkilerini geliştirmeleri,
- Aile ve topluma ilişkin farkındalık ve duyarlılık kazanmaları,
- Sağlıklı ve güvenli yaşam için bilgi ve becerilerini geliştirmeleri,
- Meslekleri tanımaları,
- Mesleklerin insan hayatındaki yeri ve önemi hakkında farkındalık geliştirmeleri beklenmektedir.

12. OKUL ÖNCESİ EĞİTİM PROGRAMI'NDA FARKLILAŞTIRMA

12.1. ZENGİNLEŞTİRME

Zenginleştirme, çocukların öğrenme deneyimlerini çeşitlendirmek ve derinleştirmek amacıyla uygulanan bir eğitim modelidir. Programın ötesinde derinlemesine ve çeşitli öğrenme fırsatları sunarak çocukların potansiyellerini artırmayı amaçlayan bu model, çocuklara farklı etkinlikler ve öğrenme fırsatları sunarak çocukların bireysel ilgi, yetenek ve öğrenme stillerine uygun bir ortam sağlamayı hedefler. Bunun için çocukların bireysel ilgi alanları, yetenekleri ve öğrenme stilleri gözetilerek öğrenmeyi daha anlamlı ve etkili kılmak için aşağıdaki stratejiler kullanılabilir:

- 1. Bireyselleştirilmiş Eğitim:** Okul öncesi dönemde zenginleştirme, çocuklara bireysel ihtiyaçlarına uygun öğrenme fırsatları sunar. Bu, her çocuğun güçlü yanlarını keşfetmesine ve kendi öğrenme sürecini yönlendirmesine olanak tanır.
- 2. Merak ve İlgiyi Artırma:** Zenginleştirilmiş etkinlikler, çocukların merakını uyandırmak ve beceri edinimine yönelik olumlu bir tutum geliştirmelerine yardımcı olmak amacıyla tasarlanır. Bu sayede çocuklar öğrenmeyi keyifli bir deneyim olarak görebilirler.
- 3. Derinlemesine Öğrenme:** Zenginleştirilmiş içerikler, mevcut program uygulamalarından farklı olarak çocukların becerileri edinmelerine ve kavramları daha geniş bir bağlamda değerlendirmelerine olanak tanır.
- 4. Farklı Yetenek ve İhtiyaçlara Cevap Verme:** Zenginleştirme, farklı yeteneklere sahip çocukların ihtiyaçlarına daha etkili bir şekilde yanıt verme potansiyeline sahiptir. Bu sayede çocuklar kendi hızlarında ilerleyebilirler.

Zenginleştirme Stratejileri

- 1. Proje Tabanlı Öğrenme:** Okul öncesi dönemde zenginleştirme için proje tabanlı öğrenme stratejileri kullanılabilir. Çocuklara ilgi çekici ve anlamlı projelerle çalışma fırsatı sunulurken derinlemesine öğrenme teşvik edilebilir.
- 2. Sanat Etkinlikleri:** Sanat, çocukların yaratıcılıklarını geliştirir. Sanat etkinlikleri, çocuklara bir konu, durum ya da hikâyeyi dramatize etme ve derinlemesine anlama fırsatı verebilir.
- 3. Teknoloji Kullanımı:** Eğitimde teknoloji kullanımı, çocuklara etkileşimli öğrenme deneyimleri sunabilir. Eğitici uygulamalar, çevrim içi kaynaklar ve etkileşimli eğitim araçları, çocukların kendi ilgi alanlarına yönelik öğrenmeyi destekleyebilir.
- 4. Okul Dışı Öğrenme Ortamları ve Davetli Konuşmacılar:** Çocuklar için okul dışı öğrenme ortamlarına gezi düzenlemek ve okula konuşmacılar davet etmek, çocukların beceri edinimi ve becerilerin eyleme dönüştürülmesine olanak sağlayabilir.

Zenginleştirmenin Sağladığı Faydalar

- 1. Motivasyonu Artırma:** Zenginleştirilmiş etkinlikler, çocukların beceri edinimine olan ilgilerini artırır.
- 2. Bağımsız Öğrenmeyi Teşvik Etme:** Zenginleştirme, çocuklara öğrenmeyi kendi başlarına keşfetme fırsatı tanıyarak çocukların bağımsız düşünme ve öğrenme becerilerini geliştirebilir.
- 3. Farklı Öğrenme Stillerine Uyum Sağlama:** Zenginleştirilmiş stratejiler, farklı öğrenme stillerine uyum sağlayarak her çocuğun güçlü yanlarına odaklanmasına olanak tanıyabilir.
- 4. Sosyal Beceriyi Artırma:** Küçük ve büyük grup çalışmaları ile projeler, çocukların birbirleriyle iş birliği yapmalarını sağlayarak sosyal becerilerini geliştirebilir.

12.2. DESTEKLEME

Destekleme, en genel tanımıyla çocukların bireysel özelliklerine göre eğitim ortamlarını daha etkili bir şekilde yönetmeyi amaçlayan bireyselleştirilmiş eğitim sürecidir. Bu süreç çocukların bilişsel, duyuşsal, sosyal veya motor becerilerindeki farklılıkları anlamayı ve onlara uygun destek sağlamayı içerir. Temel amaç, çocukların bireyselliklerini ve öğrenme özelliklerini göz önünde bulundurarak öğrenme potansiyellerini en üst düzeye çıkarmaktır. Farklılıkların kabul edildiği, çeşitliliğin vurgulandığı bir ortam oluşturularak her çocuğun öğrenme deneyimine aktif katılımı sağlanır.

Nasıl Yürütülür?

- 1. Bireysel Özellikler:** Her çocuğun bireysel özellikleri göz önüne alınarak eğitim planları oluşturulur. Bu planlar, çocukların var olan kapasitelerine uygun olarak eğitim materyallerinin, uygulanan yöntemlerin ve eğitim ortamlarının uyarlamasını içerir.
- 2. Çeşitli Duyusal Materyaller:** Çocuklara hitap eden çeşitli duyuşsal materyaller kullanılır. Renkli görseller, etkileşimli oyunlar, sesli kitaplar gibi araçlar, beceri edinim deneyimlerini zenginleştirir ve çocukların farklı duyuşal ihtiyaçlarına cevap verir.
- 3. Teknoloji Kullanımı:** Özel eğitim yazılımları ve etkileşimli uygulamalar, çocukların öğrenme sürecini desteklemek için kullanılır. Bu, çocukların daha etkileşimli bir şekilde öğrenmelerine ve bilgiyi daha iyi anlamalarına olanak sağlar.
- 4. İş Birliği ve İletişim:** Öğretmenler, ailelerle ve diğer uzmanlarla iş birliği içinde çalışarak çocukların gereksinimlerine uygun destek stratejilerini belirler. İletişim kanallarının açık olması, bilgi paylaşımını artırır ve çocuğun gelişimini destekler.

Öğretmenlerin Rollerini

- 1. Gözlem ve Değerlendirme:** Çocukların bireysel özelliklerini belirlemek için düzenli olarak gözlem yapılır ve değerlendirme süreçleri yönetilir.
- 2. Bireysel Destek Sağlama:** Çocukların bireysel özellikleri göz önünde bulundurularak, oluşturulan planlar uygulanarak çocukların bireysel özelliklerine uygun destek sağlanır.
- 3. İletişim ve İş Birliği:** Ailelerle düzenli iletişim kurulur ve çocuğun evde de desteklenmesini sağlamak adına eş güdümlü çalışılır.
- 4. Mesleki Gelişim:** Çocukların bireysel özelliklerine göre nasıl desteklenmesi gerektiğine ilişkin güncel bilgi ve beceriler öğretmenler tarafından sürekli geliştirilir.

Neler Yapılabilir?

- 1. Eğitim Ortamının Düzenlenmesi:** Sınıf düzeni, materyal seçimi ve etkinlikler özel gereksinimli çocukların beceri edinimini desteklemek için planlanmalıdır.
- 2. Olumlu Davranışsal Destek:** Öğretmenler çocukları anlayan, destekleyen ve kucaklayan bir tutum sergilemelidir. Yapıcı bir dil, çocukların öz güvenini artırır ve onlar için olumlu bir öğrenme ortamı oluşturur.
- 3. Aile Katılımı:** Aile, çocuklar hakkında bilgi alınabilecek en önemli kaynaktır. Bu nedenle öğretmenler ailelerle sürekli iletişim hâlinde olmalıdır.

13.

OKUL ÖNCESİ EĞİTİM PROGRAMI'NIN PLANLANMASI VE UYGULANMASI

13.1. OKUL ÖNCESİ EĞİTİMDE OYUN

Oyun, çocukların büyüme ve öğrenme sürecindeki en temel unsurdur. Çocuklara düşünme becerilerini geliştirme, hayal güçlerini ve yaratıcılıklarını keşfetme fırsatı sunar. Oyun aynı zamanda çocukların okul ortamına uyum sağlamalarına yardımcı olur, özgüvenlerini artırır, duygularını ifade etmelerini ve düzenlemelerini sağlar. Ayrıca, oyun oynayan çocuklar empati kurarlar, stresle başa çıkarlar, sosyal etkileşim kurarlar, işbirliği yaparlar ve takım çalışması yaparlar. Oyun, çocukların dünyayı keşfetmelerine ve öğrenmelerine olanak tanırken aynı zamanda dil becerilerini geliştirmelerine yardımcı olur.

Oyun sırasında çocuklar, kendi kurallarını belirleme, strateji geliştirme, problem çözme gibi önemli becerileri edinirler. Ayrıca, oyun çocukların sağlıklı gelişimini destekler, enerjilerini düzenleyerek aktif bir yaşam tarzı benimsemelerine yardımcı olur. Oyun sırasında çocuklar hareket becerilerini geliştirir ve fiziksel olarak aktif olurlar. Bu da onların sosyal ilişkilerini güçlendirmelerine ve çevreleriyle daha iyi iletişim kurmalarına katkı sağlar. Bahsedilen işlevleriyle oyun, beceri temelli programın en önemli unsuru olarak kabul edilmektedir. Öğretmenler, tüm alan becerilerine ilişkin etkinlik tasarımlarında oyunu merkeze almalı, çocuğun oyun ve keşif ihtiyacını becerilerin kazandırılmasında bir fırsat olarak değerlendirmelidir. Ayrıca öğretmenler, çocukları serbest oyuna teşvik etmeli, sınıf, bahçe vb. alanlarda oyun oynamaları için ortam oluşturmaktadır.

Çocuklar sadece oyuncaklarla oynamamalı, öğretmenler çocuklara farklı materyaller sunarak yeni oyunlar tasarlama fırsatı vermelidir. Ayrıca hayali oyun, kurallı oyun, geleneksel oyun gibi çeşitli oyun türlerine yer vererek becerilerin edinilmesinde farklı oyunlardan yararlanılmalıdır. Oyunların rekabetten uzak, işbirliğini destekleyici olmasına özen gösterilmelidir. Öğretmenlerin oyunlara okul öncesi eğitimin her yaş grubunda yer vermesi, çocukların becerilerinin desteklenmesinde ve kalıcılığın sağlanmasında önemli bir rol oynar. Ayrıca, öğretmenler oyunları planlarken çocukların bireysel farklılıklarına göre zenginleştirme ve farklılaştırma yapabilmelidir. Çocukların evde oynadığı oyunların da beceri kazanmalarında önemli olduğu göz önünde bulundurularak ebeveynlere rehberlik yapılmalıdır.

13.2. AYLIK EĞİTİM PLANI

Aylık eğitim planı; alan becerileri, kavramsal beceriler, sosyal-duygusal öğrenme becerileriyle okuryazarlık becerilerinin ve değerler ile eğilimlerin bütüncül olarak ele alındığı plandır. O ay çocuklara kazandırılmak istenen becerilere ilişkin öğrenme çıktıları, kavramlar, öğrenme kanıtları (değerlendirme), öğrenme-öğretme yaşantıları, farklılaştırma (zenginleştirme/ destekleme) ve aile-toplum katılımı aylık planlarda ele alınır.

O ay için kazandırılacak Türkçe, fen, sosyal, matematik, hareket ve sağlık, sanat, müzik alanlarındaki beceriler ve bu becerilere ilişkin öğrenme çıktıları, sosyal-duygusal öğrenme becerileri, kavramlar, kavramsal beceriler, eğilimler, erdem-değer-eylemler, okuryazarlık becerileri, belirli gün ve haftalar aylık planda yer almaktadır.

Öğrenme-öğretme yaşantıları, o ay içerisinde belirlenen beceriler ve belirli gün ve haftalar göz önünde bulundurularak programın diğer bileşenleri ile ilişki kurulmasıyla oluşturulmuştur. Aylık planlarda okul öncesi eğitim kademesine uygun beceriler basitten karmaşığa ilkesine uygun olarak aşamalı bir şekilde aylara dağıtılmıştır. Çocukların gelişimleri ve beceri edinim durumları göz önünde bulundurularak programın sarmal yapısına uygun bir şekilde bir ayda alınan öğrenme çıktıları, diğer aylarda da tekrar alınabilir.

Öğretmen aylık planda yer alan öğrenme kanıtları (değerlendirme) boyutuna, etkinlikleri gerçekleştirme durumuna, yaşanan sorunlara, ihtiyaçlarına yer vererek bir sonraki ay ve yıl için kendisine yol çizer. Aylık planda değerlendirme;

çocuklar, program ve öğretmen yönünden değerlendirmeyi kapsayacak şekilde üç boyutta ele alınmıştır. Öğretmen aylık planda, günlük planda ve öğretim programında süreç içinde yaşadığı sorunlara, uyguladığı programın güçlü ve zayıf yönlerine ilişkin notlar alır. Böylelikle programı değerlendirmiş olur. Ayrıca program kapsamında öğretmenin de kendini değerlendirmesi beklenmektedir. Bu kapsamda öğretmen o ay uyguladığı etkinlikleri ve çocuklarla kurduğu etkileşimleri göz önünde bulundurarak etkinliklerini değerlendirir. Böylece öğretmen yaptığı uygulamaları dikkate alarak sonraki aylara yönelik ön çalışma yapmış olur. Bu değerlendirmeler aylık planda yer alan öğrenme kanıtları (değerlendirme) bölümüne yazılır. Öğretmenin çocuklarda gözlemlendiği özellikleri "Beceri Gözlem Formu"na (Ek 2) kaydetmesi çocukların beceri edinimlerindeki değişimleri takip edebilmesi için yararlı olacaktır. Ayrıca öğretmenin beceri gözlem formlarını, anekdot kayıtlarını ve aylık değerlendirme formlarını göz önünde bulundurarak "Beceri Edinim Raporu" (Ek 4) hazırlaması da çocukların beceri edinimlerinin takibi için faydalı olacaktır.

Farklılaştırma öğretmenin kapsayıcı eğitim dâhilinde o ay için düşündüğü etkinlikleri, çocukların farklı öğrenme ihtiyaçlarına uygun olarak çeşitlendirmesini ifade eder. Çocukların etkinliklere katılım durumları, ilgi alanları ve öğrenme tarzları göz önünde bulundurularak etkinlikler zenginleştirilebilir ya da sadeleştirilebilir. Her çocuğun bireysel özellikleri dikkate alınarak günlük eğitim planları oluşturulur. Bu planlar, çocukların var olan kapasitelerine uygun olarak eğitim materyallerinin, uygulanan yöntemlerin ve eğitim ortamlarının uyarlamasını içerir.

Aile ve toplum katılımı, ailelerin eğitim sürecine aktif bir şekilde dâhil olmalarını sağlamak amacıyla oluşturulur. O ay içerisinde ailelerle gerçekleştirilecek etkinlikler bu bölümde verilmiştir. Aile katılım etkinlikleri, belirli gün ve haftalar ile ailelere sunulan tercih formları göz önünde bulundurularak oluşturulur. Bu süreçte hazırlanan kitapçıklar, bültenler, düzenlenecek toplantılar ve geziler ile ev ziyaretleri aylık planda belirtilir.

13.3. GÜNLÜK PLAN

Günlük plan, bir gün için çocuklara kazandırılmak istenilen alan becerilerini ve diğer program bileşenlerini, öğrenme-öğretme yaşantılarını, değerlendirmeyi, farklılaştırmayı ve aile-toplum katılımını içeren ilgili ayın planından hareketle öğretmen tarafından hazırlanan plandır. Gün içerisinde çocuklara kazandırılmak istenen alan becerileri ve programın diğer bileşenleri ilgili ayın planından seçilir. Öğretmen çocukların gelişim özelliklerini dikkate alarak ilgili aylık planda yer alan becerileri ve o becerilere ait öğrenme çıktılarını seçer.

- Planlanan etkinlik için alt öğrenme çıktıları seçilir.
- Öğrenme-öğretme uygulamalarında alt öğrenme çıktıları ile ilişkilendirilmiş olan diğer program bileşenleri plana dâhil edilir.
- Çocukların bireysel farklılıklarına göre zenginleştirme ve destekleme açısından yapılan uyarlamalar plana dâhil edilir.
- Gün içinde kullanılacak değerlendirme araçları seçilir.
- Planlanan etkinlik kapsamında yapılacak aile/toplum katılımı uygulamalarına karar verilir ve bunlar plana dâhil edilir.

Günlük planda öğrenme-öğretme yaşantılarına göre eğitim ortamının nasıl düzenleneceği açıklanmıştır. Eğitim ortamı düzenlenirken ilgili alan becerileri ile ana ve alt öğrenme çıktıları esas alınarak öğrenme merkezleri düzenlenmelidir.

Aylık Plan Hazırlarken Dikkat Etmesi Gereken Hususlar

Okul Öncesi Eğitim Programı'nda öğretmen eğitim sürecini aylık dönemler şeklinde planlamalıdır. Aylık planlar öğretmenin çocukların ilgili alanlardaki gelişim düzeyleri, ilgi, ihtiyaç ve etkileşimlerine yönelik gözlemleri doğrultusunda o ayın başında sistematik olarak hazırlanır. Aylık eğitim planı hazırlanırken öğretmen matriste yer alan tüm alanlara dengeli bir şekilde yer vermelidir. Alan becerileri kapsamındaki ana öğrenme çıktılarına ait alt öğrenme çıktıları basitten karmaşığa, somuttan soyuta, yakından uzağa ilkeleri göz önünde bulundurularak hiyerarşik düzende sıralanmıştır. Öğretmen bir önceki ayın değerlendirmesine dayanarak alt öğrenme çıktılarının hiyerarşik düzeni doğrultusunda en temel düzeyinden başlayarak süreci planlamalıdır.

Matriste Türkçe, Matematik, Fen, Sosyal, Hareket ve Sağlık, Sanat ve Müzik Alan Becerileri ile öğrenme çıktıları ve alt öğrenme çıktıları yer almaktadır. İlgili ay için ele alınacak alan becerileri, öğrenme çıktıları ve alt öğrenme çıktıları

belirlendikten sonra değerler, eğilimler, okuryazarlık becerileri, kavramsal beceriler ve sosyal-duygusal öğrenme becerileri ile ilişkilendirilmelidir. Alt öğrenme çıktıları, değerler, eğilimler, okuryazarlık becerileri, kavramsal beceriler ve sosyal-duygusal öğrenme becerileri eğitim öğretim yılı boyunca çocukların beceri gelişimleri ve ihtiyaçlarına bağlı olarak sarmal bir şekilde ele alınmalıdır.

1. Öğretmen öncelikli olarak her alanın matrisinden, o ay için ele alacağı alan becerilerini belirlemelidir.
2. Belirlenen alan becerileri içerisinde ele alacağı alt öğrenme çıktıları hiyerarşik düzene dikkat edilerek seçilmelidir.
3. Matriste yer alan kavramsal beceriler, eğilimler ve programlar arası bileşenler (sosyal-duygusal öğrenme becerileri, değerler, okuryazarlık becerileri) ile çocukların gelişim özellikleri dikkate alınarak mutlaka ilişkilendirilmelidir.
4. Ele alınacak kavramlar (Ek 9) belirlenmelidir.
5. Süreçte ele alınan öğrenme çıktılarının "Beceri Gözlem Formu (Ek 2) ve Anekdot Kayıt Formu (Ek 3)" ile değerlendirileceği belirtilmelidir.
6. Belirlenen alt öğrenme çıktıları ile kavramsal beceriler, eğilimler ve programlar arası bileşenler ilişkilendirilerek öğrenme-öğretme yaşantıları planlanmalıdır.
7. Öğretmen sınıfında yer alan çocukların bireysel farklılıklarına göre destekleme ve zenginleştirme kapsamında planlanan etkinliklerle bağlantılı olarak farklı etkinlikler planlamalıdır.
8. Eğitim sürecini destekleyecek ve tamamlayacak aile/toplum katılım etkinlikleri belirlenmelidir.

Günlük Plan Hazırlanırken Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar

Günlük plan, öğretmenin o gün yapacağı çalışmalara düzenli bir şekilde yer verdiği çerçeve bir plandır. Öğretmen o gün için ele alacağı aylık planda yer verilmiş olan Türkçe, Matematik, Fen, Sosyal, Hareket ve Sağlık, Sanat ve Müzik Alanlarında yer verilen alan becerileri ve bu becerilere ait öğrenme çıktıları, kavramsal beceriler, sosyal-duygusal öğrenme becerileri, eğilimler, değerler ve okuryazarlık becerilerinden uygun olanları seçerek günlük planını hazırlar. Günlük planda yer verilen öğretme/öğrenme uygulamaları çocukların yaş grubu, ilgili alanlardaki gelişim düzeyleri, ilgi, ihtiyaç ve etkileşimleri doğrultusunda planlanmalıdır.

1. Öğretmen öncelikli olarak o gün için ele alacağı alan becerilerini aylık plandan seçmelidir.
2. Alan becerileri içerisinde ele alınacak alt öğrenme çıktılarının basitten zora doğru seçilmesine dikkat edilmelidir.
3. Aylık planda alt öğrenme çıktıları ile ilişkilendirilmiş olarak verilen kavramsal beceriler, eğilimler ve programlar arası bileşenlerden (sosyal-duygusal öğrenme becerileri, değerler, okuryazarlık becerileri) uygun olanlar alınmalıdır.
4. Ele alınacak kavramlar ve sözcükler belirlenmelidir.
5. Eğitim/öğrenme ortamları etkinliğe uygun olarak düzenlenmelidir. Etkinlik için ihtiyaç duyulan materyaller belirlenmelidir.
6. Öğretme/öğrenme uygulamaları olarak güne başlama zamanı, öğrenme merkezlerinde oyun, beslenme, temizlik, toplanma, etkinlikler ve değerlendirme süreci planlanmalıdır.
7. Planlanan etkinliklerle bağlantılı olarak sınıftaki çocukların bireysel farklılıkları göz önünde bulundurularak zenginleştirme ve destekleme kapsamında uygulamalar farklılaştırılmalıdır.
8. Eğitim sürecini destekleyecek ve tamamlayacak aile/toplum katılım etkinlikleri hazırlanarak ailelere duyurulmalıdır.

13.4. GÜNE BAŞLAMA ZAMANI

Güne başlama zamanı, çocukların okula gelişi ile öğrenme merkezlerinde oyun zamanı arasındaki zamanı kapsayan günlük planın ilk aşamasıdır. Bu zaman dilimi okula geliş ve karşılama ile çember zamanından oluşmaktadır. Güne başlama zamanının rutin olarak gerçekleştirilmesi, çocukların akranları ve öğretmenleriyle iletişimde bulunmalarını sağladığı gibi güne hazırlanmalarına da olanak tanımaktadır. Süreç içerisinde her çocuğa söz hakkı verilmesi, onlarla yüz yüze etkileşimin sağlanması ve çocukların günlerini planlamasına fırsat verilmesi önemlidir.

Okula Geliş ve Karşılama

Güne başlama zamanı, sınıfa girmeden önceki süreci de kapsamaktadır. Öğretmenlerin çocukları sınıfa girerken karşılması ve selamlaması önemlidir. Çocuklar karşılandıktan sonra onların eşyalarını uygun yerlere yerleştirmesi ve sınıftaki arkadaşlarıyla selamlaşması sağlanır.

Çocuğa sınıfa girdiğinde ismini, fotoğrafını veya sevdiği ve onunla özdeşleşen bir nesneyi sınıfın belli bir bölümüne koyması görevi verilebilir. Böylelikle çember zamanında sınıf mevcudu değerlendirilebilir.

Çember Zamanı

Çember zamanı sınıfın veya bahçenin uygun bir yerinde gerçekleştirilebilir. Sohbetin çember şeklinde oturularak gerçekleştirilmesi yüz yüze etkileşimi kolaylaştırmaktadır. Sohbet, çocukların o günkü duygu ve düşünceleri, okula gelmeyen çocuklar, son okul gününde yapılanlar, çocukların okula gelene kadar yaşadığı deneyimler, o güne özel durumlar (belirli gün ve haftalar, çocukların yaşantılarında gerçekleşen özel durumlar ve değişiklikler vb.) gibi konularla devam eder.

Çember zamanında içinde bulunulan yıl, ay, gün, hava durumu, mevsimler üzerine konuşulabilir; sınıf kurallarının hatırlanmasına, öğrenilen şarkı ve parmak oyunlarına, fiziksel egzersizlere, kaynaştırıcı etkinliklere, çocukların o gün için alabilecekleri sorumlulukların tanımlanmasına yer verilebilir. Bunlarla birlikte grup bilinci ve aidiyet duygusunu güçlendirecek bir hareket, slogan, şarkı vb. çalışmalar belirlenmişse çember zamanlarında bunların tekrar edilmesi çocukların güne daha kolay uyum sağlamasına yardımcı olabilir. Çember zamanından sonraki adım olan öğrenme merkezlerinde oyun zamanından önce sınıfta veya merkezde yapılan düzenlemelere dikkat çekilmesi, yeni merkezlerin ve materyallerin tanıtılması önerilmektedir.

13.5. ETKİNLİK ÇEŞİTLERİ

Bir okul günü boyunca Türkçe, matematik, fen, sosyal, hareket ve sağlık, sanat, müzik alanı etkinlikleri çocuklara gün içinde verilmesi gereken becerilere, gelişimsel özelliklerine ve aylık planlardaki öğrenme yaşantılarına bağlı olarak bireysel, küçük grup veya büyük grup şeklinde planlanıp uygulanabilir. Bireysel etkinlikler, çocukların kendi öğrenme hızlarına bağlı olarak yaparak yaşayarak öğrenmesine olanak tanımaktadır. Çocuklara farklı türde materyallerin sunulması her bir çocuğun bağımsız olarak çalışma yürütmesidir. Bu tür etkinliklerde her bir çocuk gelişim düzeyi, ihtiyacı ve ilgisi doğrultusunda desteklenmektedir. Çocukların birbirinden bağımsız olarak aynı çalışmayı gerçekleştirmesi bireysel etkinlik olarak değerlendirilmemelidir. Bu tür etkinlikler alan becerilerinin edinimini desteklemeye yönelik kullanılabilir gibi zenginleştirme ve destekleme amacıyla da kullanılabilir.

Küçük grup etkinlikleri, çocukların küçük gruplar hâlinde farklı çalışmalar gerçekleştirdikleri etkinliklerdir. Küçük grup etkinlikleri, öğretmenin farklı yöntem ve teknikleri kullanarak Öğrenme Çıktısına yönelik etkinlikler planlamasıdır. Böylece çocuklar Öğrenme Çıktısına farklı yollardan ulaşabilirler. Bu tür etkinlikler çocuklara daha fazla etkileşim fırsatı sunar. Küçük grup etkinliğinde her bir grup için çocukların hazırbulunuşlukları, ilgi ve ihtiyaçları doğrultusunda çocuklara farklı yönergeler verilmelidir. Çocukların küçük gruplar olarak aynı etkinliği gerçekleştirmesi küçük grup

etkinliği olarak değerlendirilmemelidir. Küçük grup etkinliklerini sonlandırmadan önce grupların diğer gruplardaki süreci/ürünü incelemesi ve deneyimlemesi teşvik edilmelidir.

Büyük grup etkinlikleri, aynı öğrenme çıktılarına ulaşmayı amaçlayan, grup içerisindeki tüm çocukların aynı anda aynı yöntem, teknik ve materyaller kullanarak gerçekleştirdiği etkinliklerdir. Çocukların bağımsız olarak küçük gruplar hâlinde veya bir arada tek bir öğrenme süreci içerisinde yer alması büyük grup etkinlikleri olarak değerlendirilir.

Eğitim programındaki birden fazla alan etkinliği (örneğin Türkçe ve matematik alanı etkinliği) bütünleştirilmiş etkinlik olarak da planlanabilir. Bütünleşik etkinlikler, birden fazla farklı alan becerilerinin edinimini amaçlayan ve bir bütün olarak tasarlanan etkinliklerdir. Günlük planın öğrenme-öğretme uygulamalarında etkinliklerin arka arkaya sıralanması demek bütünleştirmek demek değildir. Bütünleştirilmiş etkinlikler tasarlanırken alanlar arasında uygun geçişler önemlidir. Aynı konuyu ele alan veya ilişkisel bağlantıları içeren fakat farklı süreçleri barındıran etkinliklerin arka arkaya uygulanması bir bütünleşik etkinlik örneği değildir.

13.6. AİLE/TOPLUM KATILIMI ETKİNLİKLERİ

Aile Katılımı ve Önemi

Aile; çocuğun okul öncesi eğitim kurumuna başlayana kadar gelişim, beceri ve değer ediniminde birinci derecede rol ve sorumluluk üstlenen toplumsal kurumdur. Çocuğun okula gitmeye başlamasıyla yaşamında hem aile hem de okul etkili olmaya başlar. Bu aşamada çocuğun kendisinden beklenen gelişim, beceri ve değerleri tam olarak edinebilmesi için aile ve okulun iş birliği içerisinde hareket etmesi gerekmektedir.

Okullarda ailelere yönelik yapılan çalışmalar, genel olarak aile katılım çalışmaları olarak adlandırılmaktadır. Aile katılımı, ebeveynlerin ve diğer aile üyelerinin okulda uygulanan eğitim programına katkıda bulunup yönetim ve karar verme süreçlerine katılarak aktif rol ve sorumluluklar üstlendiği çalışmalardır. Ailelerin okulların eğitimsel hedeflere ulaşabilmesinde ve var olan durumlarının iyileştirilebilmesi ile ilgili karar alma süreçlerinde aktif olarak yer alması gerekir. Aile katılım çalışmalarında temel amaç çocuğun eğitiminde karmaşıklığa son vermek, sürekliliği ve bütünlüğü sağlamaktır. Evde öğrenilenlerin okulda, okulda öğrenilenlerin ise evde desteklenmesi ve pekiştirilmesi çocuğun eğitimini sürekli hâle getirir. Öğretmenler ailelerin etkinliklere katılımını sağlamak için Ek-12'de yer alan "Aile Katılımı Tercih Formu" nu kullanmalıdırlar. Bu formun değerlendirilmesi sonucunda ailelere programda yer almak üzere değişik etkinlik önerilerinde bulunabilirler.

Aile Katılımının Amaçları

- Ev ve okul arasındaki iş birliğini artırmak
- Çocuğun eğitiminde tutarlılık sağlamak
- Ebeveynlerin çocuklarının farklı yönlerini tanımalarına katkı sağlamak
- Ebeveynlere doğru ana-baba tutumlarını kazandırmak
- Aileyi çocuğun gelişimi konusunda bilgilendirmek
- Çocuğun eğitimine destek olmak
- Çocuklar arasında fırsat eşitliğini sağlamak
- Çocuğun evdeki öğrenme ortamının niteliğini artırmak ve zenginleştirmek

Aile Katılımının Yararları

Aile katılımının çocuk, ebeveyn, öğretmen ve okul açısından önemli yararları vardır.

Çocuk	Aile	Öğretmen ve Okul
<ul style="list-style-type: none"> • Etkinliklere katılımı artar. • Ev ve okul yaşantıları arasında tutarlılık sağlanır. • Beceri ve değer edinimini kolaylaştırır. • Öz güvenini artırır. • Çocuğun okula karşı olumlu tutum geliştirmesini sağlar. • Kendisine değer verildiğini ve saygı duyulduğunu hisseder. 	<ul style="list-style-type: none"> • Eğitim programı hakkında bilgi edinir. • Okuldaki uygulamaların amacını daha iyi anlar. • Kendine değer verildiğini ve saygı duyulduğunu hisseder. • Çocuğunu daha iyi tanımalarını sağlar. • Çocuklarının ihtiyaçlarına karşı daha bilinçli ve duyarlı olur. • Ebeveynlik becerilerine daha fazla güvenir. • Evde çocuğuyla nitelikli zaman geçirir. • Diğer ailelerle bilgi ve deneyimlerini paylaşır. 	<ul style="list-style-type: none"> • Çocukları ve aileleri daha iyi tanımalarını sağlar. • Eğitim programını daha iyi planlar. • Ebeveynlerin becerilerinden ve uzmanlığından yararlanır. • Toplumda daha iyi itibar görür. • Kendine güven duyar. • Mesleki doyum sağlar.

Aile Katılım Çalışmaları

Okul öncesi eğitimde aile katılım çalışmaları; aile iletişim etkinlikleri, aile eğitim etkinlikleri, ailelerin sınıf içi ve sınıf dışı eğitim etkinliklerine katılımı, ev ziyaretleri, bireysel görüşmeler şeklinde uygulanmaktadır.

Aile İletişim Etkinlikleri

Ailelerin çocukların eğitimine katılması ve okul ile aile arasındaki iletişim; çocuğun gelişim alanlarının desteklenmesini, beceri edinimine ve başarısını doğrudan etkilemektedir. Bu iletişim ailenin çocuğun eğitimine dair tutumları, evdeki eğitim ortamına verdiği destek ve öğrenme sürecine bulunduğu katkı ve rehberlikle şekillenir. Okul öncesi dönemde ailenin öğrenme süreçlerine aktif olarak katılması doğrudan ailenin çocuğun eğitimine aktif olarak katılmasını da teşvik edecektir. Böylece ailelerin çocuklarıyla evde nitelikli zaman geçirmelerini ve öğrenmeye teşvik edecek ortamlar oluşturmalarını sağlayacaktır.

Aileler, çocukların ilgi ve ihtiyaçları doğrultusunda etkinlikler/uygulamalar düzenleyerek onların öğrenme süreçlerini destekleyebilir, öğrenme deneyimini zenginleştirebilir. Okul öncesi eğitim kurumlarında aile katılım çalışmalarının planlanması ve yürütülmesinde en büyük rol öğretmenlerdedir. Öğretmenler, aileler ile okul arasındaki iletişimi sağlayacak, düzenli olarak görüşmeler yapacak, çocukların akademik ve sosyal gelişimlerini takip etmek için ailelere fırsatlar sunacaktır. Öğretmenin sınıfındaki çocukların aile yapılarını tanıması karşılaşılabilecek sorunların çözümüne katkı sağlaması için oldukça gereklidir. Öğretmen mevcut sorunları çözmeye yönelik aile eğitim çalışmaları planlayarak karşılıklı bilgi akışı sağlayabilecek, bu yolla çocuğun gelişimi üzerindeki etkiyi takip edebilecektir. Okul öncesi dönemde okul aile iş birliği kapsamında aile katılımı çalışmaları yapılmaktadır. Bu çalışmalar tüm aile üyelerini kapsamalı ve ailelerin ihtiyaçlarına göre farklılık göstermelidir. Öğretmenler ile aileler arasındaki ilişki ve iletişimi sürdürmek amacıyla farklı yöntemler kullanılabilir.

Aile iletişim çalışmalarından bazıları şunlardır:

- Toplantılar (Sene başı tanışma toplantısı gibi)
- Geliş-gidiş zamanları
- Bireysel görüşmeler
- Telefon görüşmeleri
- Kitapçıklar, broşür ve afişler
- Görsel/işitsel kayıtlar
- Duyuru/haberleşme panoları
- Bültenler ve bülten tahtaları
- Haber mektupları
- Yazışmalar/iletişim defterleri
- Gelişim dosyaları (Portfolyolar)
- Aile toplantıları
- Okul ziyaretleri
- İnternet temelli uygulamalar (e-posta, kısa ileti uygulamaları, web sayfası, blog vb.)
- Fotoğraflar
- Dilek kutuları

Ailelerin Eğitim Etkinlikleri

Aile eğitimi etkinlikleri ailelerin ihtiyaçlarına yönelik, çocuk yetiştirme becerilerini güçlendirmeye ve desteklemeye yönelik çalışmaları kapsamaktadır. Aile eğitim etkinlikleri ile toplumda sağlıklı aile dinamiklerinin oluşturulması ve ailelerin güçlendirilmesi ile çocukların sağlıklı ortamlarda büyümeleri oldukça önemlidir. Ailelere eğitim vermeden önce ön hazırlıklar yapılması gerekmektedir.

Ailelerin ilgi ve ihtiyaçlarını belirlemek amacı ile Ek-11'de yer alan "Aile Eğitimi İhtiyaç Belirleme Formu" kullanılabilir. Aile eğitim etkinlikleri sırasında drama, beyin fırtınası, örnek olay inceleme, oyun yöntemi gibi farklı yöntemlerin kullanılması eğitimin etkililiğini artıracaktır. Aile katılım çalışmaları ile ev ve okul arasındaki sağlıklı ilişki ve iletişim eğitim farklılıklarını azaltırken çocukların okula daha bağlı ve düzenli olarak devam etmelerini destekler. Ailelerin öğretme öğrenme süreçlerine dâhil olması, çocukları okuldaki sosyal ortamlarda gözlemlene fırsatı verir. Böylece aileler, çocukların gelişimlerini daha iyi kavrar ve çocukların eğitimine daha etkili bir şekilde nasıl dâhil olabileceklerini anlayabilir. Diğer ailelerle tanışma fırsatı bulunması da ailelerin birbirleriyle deneyimlerini paylaşmaları açısından önemlidir.

Ailenin eğitim etkinliklerine katılımı sağlanırken öncelikle ailelere tercih formu sunulmalıdır. Bu form sayesinde aileler; farklı etkinlik önerileri ile materyal hazırlama ve tamir etme, alan gezileri, açık hava etkinlikleri sırasında yardımcı olma, sınıfta mesleğine ya da yeteneğine uygun bir etkinlikte yer alma, çocuklarla birlikte mutfak etkinlikleri gerçekleştirme, çocuklarla birlikte oyun oynama ya da kitap okuma gibi etkinlikleri gerçekleştirmede rol alabilir. Ailenin eğitim etkinliklerine katılımı hazırlık, uygulama ve değerlendirme basamaklarından oluşmaktadır.

Ailelerin sınıf içi veya sınıf dışı eğitim etkinlik aşamaları şunlardır:

- Gözlemci olarak bulunma
- Materyallerin hazırlanmasında ve onarımında görev alma
- Sosyal etkinlik ve organizasyonlarda, alan gezileri, açık hava etkinliklerinde öğretmene yardımcı olma
- Sınıfta yeteneğine uygun bir etkinlikte öğretmenle birlikte görev alma
- Hikâye anlatma, geleneksel oyun oynama, bir eğitim materyali hazırlama gibi etkinlikleri çocuklarla birlikte gerçekleştirme
- Sınıfta öğretmen tarafından planlanan bir etkinlikte görev alma
- Sınıfta yapılan etkinliğe katılma

Ev Ziyaretleri

Ev ziyaretleri sayesinde öğretmen aileyi ve çocuğu daha iyi tanıma fırsatı bulur. Böylece öğretmen hem çocuğa hem de aileye yönelik daha etkili planlamalar yapabilir. Yılda en az bir defa ev ziyareti yapılması önerilmektedir.

Öğretmen bu ziyaret yoluyla;

- aile üyelerini,
- ailenin evinin fiziki şartlarını,
- evde uygulanan kuralları,
- çocuğun evdeki sorumluluklarını,
- ana-baba tutumlarını,
- ailenin kültürünü,
- aile üyelerinin birbirleriyle olan ilişkisini gözlemleyebilir.

Ev ziyaretinin etkililiğini artırmak ve ailenin kendini rahat hissetmesini sağlamak için;

- ev ziyaretinin amacı hakkında aile bilgilendirilmeli,
- ziyaretin zamanı aile ile birlikte planlanmalı,
- ziyareti yapmadan önce aileye hatırlatma yapılmalı,
- ziyaretler mümkünse evdeki tüm bireylerin olduğu saatlerde yapılmalı,
- ziyaretlere okuldan rehber öğretmen, müdür, müdür yardımcısı gibi bir kişi ile birlikte gidilmeli,
- ziyaret 30 dakikadan az 60 dakikadan uzun olmamalı,
- ziyaretlerde ebeveyn-çocuk gözlemine odaklanılmalı,
- ziyaretlerde evde veya okulda sergilediği davranışlarda değişiklik olduğu belirlenen çocuklar ile özel gereksinimli çocuklara öncelik verilmeli,
- ailenin çocukla birlikte yapabileceği örnek etkinlikler planlanmalı,
- ziyaretlerde sadece kahve, çay, kolonya gibi basit ikramlar kabul edilmelidir.

Toplum Katılımı

Çocuk, çevresindeki toplumun diğer unsurlarıyla da etkileşim içerisindedir. Çocuğun eğitimi aile, okul ve toplum arasında paylaşılan bir sorumluluk olmalıdır. Çocuklar evde ve okulda edindikleri beceri ve değerleri sosyal çevrede davranışa dönüştürürler. Sosyal çevre bireyin davranışları üzerinde oldukça etkilidir. Sosyal çevrede kabul görmeyen ve desteklenmeyen davranışlar zamanla değişir veya farklılaşır. Ayrıca okul öncesi eğitim kurumları farklı okullar, müzeler, kütüphaneler, üniversiteler, belediyeler, sivil toplum kuruluşları, sağlık ve sosyal hizmet kurumlarıyla iş birliği yaptıklarında çocuk, aile ve okulun daha nitelikli hizmetler almasını sağlar. Bu nedenle çocuğun eğitiminde aile ve toplumla iletişim, iş birliği ve uzlaşma içerisinde olması gerekir. Aile, okul ve toplum iş birliği sayesinde çocuğun yaşamında bütünlük oluşturulur ve edinilmesi istenilen beceri ve değerler daha kalıcı hâle gelir. Bu nedenle okul ve öğretmenlerin çocuğun eğitiminde aile ve toplumu paydaş olarak görmesi ve etkinlikleri ona göre düzenlemesi önemlidir.

Okul öncesi eğitimde toplum katılımı, çocukların sağlıklarını, beceri edinimlerini desteklemek ve iyileştirmek amacıyla çocuğun devam ettiği okul öncesi eğitim kurumu, aileler ve toplum kuruluşları arasında kurulan bağlantı ve iş birlikleri olarak tanımlanabilir. Başarılı toplum katılımının gerçekleşebilmesi belirlenen amaçlar doğrultusunda etkinliklerin planlanıp uygulanmasına bağlıdır.

Ailelerin sınıf içi veya sınıf dışı eğitim etkinlik aşamaları şunlardır:

- Çocukların eğitime yönelik ihtiyaçlarını karşılamak için toplum kaynaklarını harekete geçirmek
- Aileleri ihtiyaçları doğrultusunda başvurabilecekleri toplumsal kuruluşlar hakkında bilgilendirmek
- Okulun fiziksel şartlarının iyileştirilmesi için toplumsal kuruluşlardan yararlanılmasını sağlamak
- Okulu ve aileleri çocuğun eğitimi, bakımı, sağlığı konusunda desteklemek
- Çocukların okulda ve okul dışında aldıkları eğitimin sürekliliğini sağlamak
- Çocuğun ve toplumun refahını desteklemek
- Okul ve toplum arasında iletişim ve iş birliğini geliştirmek
- Dezavantajlı çocukların eğitime katılımını sağlamak
- Çocuk eğitimi konusunda toplumu duyarlı hâle getirmek

Toplum Katılımının Yararları

- Okul, aile ve toplum iş birliği okul programlarını ve okul iklimini iyileştirir.
- Aileye hizmet ve destek sağlar.
- Ebeveynlerin liderliklerini ve ebeveynlik becerilerini geliştirir.
- Okulda ve toplumda ailelerin birbirleriyle olan bağlantılarını güçlendirir.
- Öğretmenleri eğitim uygulamalarında destekler.
- Çocukların daha nitelikli eğitim ve sağlık hizmeti almalarını sağlar.

Toplum Katılım Etkinlikleri

Öğretmenlerin toplum katılım etkinliklerini planlamadan önce yakın çevre olanaklarını araştırarak öğrenmesi gerekir. Toplum katılım etkinlikleri çocuk, aile ve okul ihtiyaçlarının karşılanabilmesi için toplumsal kaynakların etkili ve ekonomik kullanılmasına yönelik olarak planlanmalıdır. Toplum katılım etkinlikleri okulda ve okul dışında olmak üzere iki şekilde gerçekleştirilebilir.

Okulda Toplum Katılım Etkinlik Örnekleri

- Okul öncesi dönemde çocuğu olan ailelere yönelik aile eğitimi planlamak
- Okul çevresinin bulunduğu çevrede yaşayan insanların ihtiyaçlarına yönelik eğitimler düzenlemek
- Ailelerin uzmanlık alanları veya hobileri ile ilgili olarak okulda etkinlikler düzenlemek
- Büyükanne, büyükbaba, dayı, hala gibi ailenin diğer üyeleriyle özel günlerde paylaşımda bulunmak
- Yerel yönetim, sivil toplum kuruluşları ve ailelerle iş birliği yaparak okulun fiziksel çevresinin iyileştirilmesine yönelik boyama, ağaçlandırma, bahçe düzenleme, sınıf içi ve sınıf dışı tamirat, atölye kurulumu, materyal onarımı gibi etkinlikler planlanmak
- Yerel yönetim veya sivil toplum kuruluşlarıyla ortaklaşa kermes, özel gün ve festivaller düzenlemek
- Millî ve dinî bayramlarda değerlerimizi desteklemeye yönelik etkinlikler düzenlemek
- Yakın çevre olanakları kullanılarak yöresel oyuncak yapımı, çömlek yapımı, halı dokuma gibi etkinlikler planlamak
- Yakın çevrede bulunan kurum kuruluşlarla iş birliği yaparak diş bakımı, hijyen gibi konularda uzman davet etmek
- Huzur evlerinde yaşayan yaşlıları uzmanlık alanıyla ilgili kitap okuma, çalgı çalma gibi faaliyetlerde bulunmak üzere davet etmek
- Belirli gün ve haftalara uygun olarak örneğin, hayvanları koruma gününde hayvan barınaklarına mama toplamak

Okul Dışında Toplum Katılım Etkinlikleri Örnekleri

- Çocuklar ve ailelerle birlikte uygun alanların ağaçlandırmasını yapmak
- Okulun bulunduğu çevredeki park, müze, kütüphane gibi mekânları ziyaret ederek etkinlikler düzenlemek ve projeler gerçekleştirmek
- Yaşadığı mahallede hayvanların barınmasına yönelik kedi evi, kuş yuvası gibi besleme ve korumaya yönelik etkinlikler düzenlemek
- Huzur evlerine çocuk, aile veya öğretmenlerle ziyarette bulunmak
- Mahallede yaşayan yerel halkla dayanışmayı artırmak için konserler, festivaller, açık hava sinema günleri düzenlemek
- Belirli gün ve haftalar kapsamında kütüphanelere, müzelere ziyaretlerde bulunmak
- Özel veya kamu kuruluşlarındaki çömlek, sanat gibi atölyelere ziyaretler yaparak çocuklarla birlikte etkinlikler gerçekleştirmek
- Çocukların aileleri ile birlikte yağ, pil vb. geri dönüştürülebilir malzemeleri toplamalarını sağlayarak ilgili kuruluşlara teslim etmek
- Ailelerin toplumsal gönüllük çalışmaları kapsamında hazırladıkları yiyecekleri ve el sanatları atölyelerinde ürettikleri materyalleri kermeslerde satarak ihtiyaç sahiplerine maddi destekte bulunmak

Etkinlikler yaşanılan çevrenin ihtiyacına göre çoğaltılabilir.

14. OKUL ÖNCESİ EĞİTİM PROGRAMI'NDA ÖĞRENME ORTAMLARI

14.1. OKUL İÇİ ÖĞRENME ORTAMLARI-ÖĞRENME MERKEZLERİ

Öğrenme merkezleri, günlük eğitim planındaki etkinliklerde ele alınan Öğrenme Çıktılarına uygun olarak seçilen çeşitli materyallerin bulunduğu; merkezlerin sınırlarının dolap, pano, çit, farklı renkte halılar, yer döşemeleri ya da yere yapıştırılan bantlar, çeşitli sembol ve malzemelerle ayrılan alanlardır. Eğitim ortamları ve öğrenme merkezleri çocuklara istenilen becerileri kazandırmaya yönelik düzenlenmelidir. Öğrenme merkezleri çocukların bireysel veya akranları ile özgürce deneyimlerde buldukları oyun ve öğrenme alanlarıdır. Çocukların karar verme, yaratıcılık, iş birliği, odaklanma, problem çözme, bağımsız çalışma, girişimcilik, sorumluluk alma, sosyalleşme, kendini ifade etme gibi bilgi ve becerilerini destekler. Aynı zamanda çocuklar bu merkezlerde eğlenerek öğrenirler.

Öğrenme merkezleri düzenlenirken çocuk sayısı, sınıfın ve merkezin özelliği göz önünde bulundurulmalıdır. Ayrıca merkezlerde bulunan materyaller çocuğun rahatça kullanabileceği şekilde boyuna uygun açık raflı dolaplarda sunulmalıdır. Bu unsurlar dikkate alınarak yapılan düzenlemeler öğretmenin sınıf düzenini sağlamasına katkıda bulunacaktır. Örneğin hareketli oyunların oynandığı müzik merkezi ve blok merkezinin fen ve kitap merkezinden daha uzak bir yerde olması gerekir. Dramatik oyun ve müzik merkezinin birbirine yakın olması çocuklar arası etkileşime fırsat sağlar. Sınıf alanının küçük olduğu durumlarda fen merkezi ile matematik merkezi birleştirilebilir. Sınıf haricinde eğer okulda boş bir alan varsa merkezler genişletilerek atölyelere dönüştürülebilir ya da merkezler okul bahçesi gibi açık hava alanlarında oluşturulabilir. Bazen çocuklar herhangi bir merkezi daha çok tercih edebilirler. Bu durumda öğrenme merkezlerinde bulunan çocuk sayısı ve çocukların merkezlerde geçireceği sürenin sınırlandırılması gerekebilir. Bir merkezde en fazla oyun oynayabilecek çocuk sayısının belirgin olmasını sağlayacak sınırlı sayıda yaka kartları, bileklik, grafik, resim gibi araçlar kullanılabilir. Örneğin dramatik oyun merkezinin girişindeki bir kutuya altı bileklik konulur, merkeze giriş çıkışlar için bu bileklikler kullanılır, kutuda bileklik kalmadığında çocuk başka bir merkeze yönlendirilir. Diğer çocukların da bu merkezde oyun oynayabilmesi için merkezlerde oyun süresi sınırı getirilebilir. Öğretmen bir zil bulundurabilir. Zili çaldığında merkezde bulunan çocuklar başka bir merkeze geçerler. Bu durum çocuklar arasında çikabilecek anlaşmazlıkların önüne geçer ve diğer çocukların da o merkezde oyun oynamasına fırsat verir.

Öğretmen, çocukların hangi merkezde ve kimlerle ne kadar süre oynadığını gözlemlemeli ve gözlem sonuçlarını kaydetmelidir. Çocuklar bazen hep aynı merkezde oynamayı tercih edebilir. Bu durumda çocukların farklı deneyimler ve beceriler edinebilmesi için farklı merkezlerde de vakit geçirmeleri teşvik edilmelidir. Öğretmenin çocuğun hangi merkezde oynayacağına doğrudan müdahale etmemesi gerekir. Bunun yerine merkezlerde yer alan materyallerin güncellenmesi ve çeşitliliği çocukların ilgilerini canlı tutar ve merkezi ilgi çekici hâle getirir. Ayrıca merkezlerle ilgili düzenlemeler yapılırken çocukların fikirlerinin alınması da önemlidir. Bu durum çocukların sınıfı benimsemeleri sağlar ve aldıkları sorumlulukları yerine getirmelerinde motivasyonlarını artırır.

Öğrenme merkezlerini çocuklara tanıtmak amacıyla merkezlerin görünür yerlerine adlarının ve sembollerinin bulunduğu dikkat çekici kartlar çocuklarla birlikte asılmalıdır. Örneğin müzik merkezine birkaç çalgı resmi bulunan kart, fen merkezine büyüteç, küre veya deney araç gereçlerinin resimleri bulunan kartlar asılabilir. Bu kartlar çocukların merkezlerin farklılıklarını anlamaları için fırsatlar sunar. Ayrıca her merkeze çocukların erken okuryazarlık becerilerinin gelişimi için kalem, kâğıt, etiket, dergi gibi yazma materyallerinin konulması gerekir. Merkezlere özgü materyaller, kolay erişilebilir olmalı, açık bir şekilde sergilenmeli, çocukların incelemelerine olanak sağlayacak şekilde düzenlenmeli ve öğretmen tarafından tanıtılmalıdır. Merkezlerde yer alan materyaller becerilere yönelik olarak belirli aralıklarla değiştirilmelidir.

Okul öncesi eğitim kurumlarında bulunması önerilen öğrenme merkezleri; blok merkezi, kitap merkezi, erken okuryazarlık merkezi, müzik merkezi, sanat merkezi, fen merkezi, matematik merkezi, dramatik oyun merkezi ve açık

hava oyun merkezidir. Öğretmen gerektiğinde çocukların ilgileri, programda yer verilen etkinlikler, projeler, anlık öğrenme fırsatları vb. doğrultusunda kısa süreli amaçlar için geçici öğrenme merkezleri oluşturabilir. Ayakkabıcı, bakkal, manav, aşçı, terzi, doktor, polis gibi meslekler ve bu mesleklere sahip kişilerin sıklıkla kullandığı malzemelerin bulunduğu geçici merkezler yapılabileceği gibi pazar yeri, market, itfaiye, hastane, postane gibi ortamlar da geçici merkez olarak kullanılabilir. Yöresel özellikler göz önünde bulundurularak halıcılık, balıkçılık, dericilik gibi farklı merkezler de oluşturulabilir. Bu merkezlere, merkezin özelliğini yansıtan materyaller konulabileceği gibi çocuklarla birlikte hazırlanan materyaller de konulabilir.

Aşağıda eğitim ortamında yer alması gereken öğrenme merkezlerinin tanımı, amacı ve materyalleri açıklanmıştır.

Blok Merkezi

Bloklar ve bloklarla oynanan materyaller, çocukların gerçek yaşamda gördüklerini veya hayallerindeki durum, olay ya da nesnelere inşa ettikleri materyallerdir. Blok merkezi de çocuğun bilişsel, sosyal, duygusal ve fiziksel yönleri ile bütüncül olarak becerilerinin desteklenmesine fırsatlar sunan merkezdir. Blok merkezinde çocuklar boyut, şekil, sayma gibi kavramları keşfeder; el-göz koordinasyonunu ve yaratıcılıklarını geliştirir. Bu merkezde bulunan farklı malzemeden yapılmış farklı şekil ve boyutta blok, tak çıkar oyuncaklar, yapbozlar ile çocukların çıkarım yapma, sınıflama, tahmin, karar verme gibi kavramsal becerileri ile iletişim, iş birliği, uyum gibi sosyal duygusal öğrenme becerileri desteklenmektedir. Ayrıca bu materyaller çocukların dostluk, sevgi gibi değerleri ile oyunseverlik, kararlılık, merak gibi eğilimlerini de geliştirmektedir. Bununla birlikte minyatür ev, araba, kamyonet, tır, yol, hayvan ve insan figürleri çocukların karşılaştırma, sınıflandırma, genelleme gibi kavramsal öğrenme becerileri ile sosyal yaşam becerileri gibi sosyal-duygusal becerilerinin gelişimine katkıda bulunur. Bu materyaller çocukların yaşama hazırlanmasında, sorumluluk ve empati gibi eğilimlerinin gelişiminde önemli rol oynar. Blok merkezinin sessiz ortamlardan uzak olması ve çocukların rahat hareket edebilecekleri geniş bir alana sahip olması önemlidir.

Kitap Merkezi

Çocuklarda basılı ve görsel materyallerle deneyimde bulunmayı; kitaplara ve okumaya karşı olumlu bir tutum geliştirerek erken okuryazarlık, dil ve iletişim becerilerini desteklemeyi amaçlayan öğrenme merkezidir. Bu merkeze konulan materyallerin ön yüzünün görülecek şekilde raflara yerleştirilmesine dikkat edilmelidir. Kitap merkezinde çocuklar için hazırlanmış farklı boyutta çok sayıda çeşitli kitaplar buldurulmalı ve bunlar zamanla değiştirilmelidir. Kitap merkezinin çocukların ilgisini çekebilecek rahat, aydınlık ve sessiz bir mekânda, blok ve müzik merkezinden uzakta olmasına özen gösterilmelidir. Çocuklar bu merkezde çeşitli görsel ve yazılı materyalleri incelerken oturma ihtiyacı hissedebilir ve uzanarak incelemek isteyebilir. Bu açıdan merkeze sandalye, koltuk, masa, masa lambası ve küçük minderler konulabilir.

Bu merkeze çocuklarda kitaplara karşı olumlu tutum geliştirmek, dil ve iletişim becerilerini desteklemek ve farklı edebî ürünlerle tanışmalarını sağlamak için resimli öyküler, üç boyutlu resimli kitaplar, kumaş kitaplar, şiir kitapları, tekerlemeler, bilmece kitapları, kavram kitapları vb. konulabilir. Ayrıca öykülerde kullanabilmeleri için hikâye ve masal kahramanlarının maketleri, hikâyeleri canlandırabilmeleri için aksesuarlar ve maskeler, öyküleri dinleyebilmeleri için bilgisayar, öykülerin anlatıldığı kulaklıkları CD veya DVD'ler, resimli kitapları incelerken kullanabilecekleri kitap ayracı vb. konulabilir. Bu materyaller sayesinde çocukların merak, uzmanlaşma gibi kavramsal becerileri; okuryazarlık becerilerinden görsel okuryazarlık ve veri okuryazarlığı gibi becerileri de desteklenmiş olur.

Erken Okuryazarlık Merkezi

Erken okuryazarlık merkezi çocukların anlama, dinleme, konuşma gibi iletişim ve dil becerilerini geliştirme; kitabı uygun şekilde tutma, her kitabın bir yazarı ve çizeri olduğunu ve yazının yönünü anlama; noktalama işaretlerini, harfleri, uyaklı sözcükleri tanıma; yazma deneyimleri yapma vb. bireysel veya grup etkileşimi ile öğrenmeyi teşvik eden merkezdir.

Merkezin amacı çocukların dil becerileri, yazı farkındalığı, sözcük farkındalığı, harf farkındalığı ve ses bilgisel farkındalık becerileri gibi erken okuryazarlık becerilerini desteklemektir. İyi tasarlanmış bir erken okuryazarlık merkezi çocuklara basılı görselleri inceleme, yazı dili ile ilgili deneyimler sağlama, kitap tutma becerilerini geliştirme, resimlerdeki ayrıntıları fark etme, çeşitli yazılı materyallerle karşılaşma, yazı yazma deneyimleri sunma vb. deneyimler sağlar. Bu merkezin amacı okuma yazma öğretmek değildir. Bu nedenle merkezde okuma yazma öğretimi yapılmamalıdır. Erken okuryazarlık merkezi kitap merkezi, fen merkezi gibi merkezlerin yanında ve sessiz, aydınlık bir yerde olmalıdır. Sınıf büyüklüğüne göre kitap merkezi ile birleştirilerek kullanılabilir. Kitap ve erken okuryazarlık merkezindeki araçların çoğu benzerdir. Ayrıca öğretmen bu merkezde küçük grup çalışmaları, hikâye saati gibi etkinlikler yapabilir (Hikâye anlatımında kullanılacak materyaller kitap merkezine de konulabilir.). Öğretmen kitabı uygun şekilde tutma ve yazı yazma çalışmalarında çocuklara model olmalıdır. Öğretmen bu merkeze erken okuryazarlıkla ilgili yapılan etkinliklerde yer verilen veya çocuklarla birlikte yapılan materyalleri koyabilir. Yazının farklı amaçlarla kullanım şekillerini görebilmeleri için günlük yaşamda kullanılan işaretler/semboller, resimli kitaplar, öyküler, kartpostallar, ansiklopediler, haritalar, atlaslar, kataloglar, broşürler, takvimler, hava durum çizelgesi, resimli sözlükler, basılı paralar, biletler, rehber kitaplar, restoran menüleri, çeşitli tarifler, sınıfça hazırlanmış bir hatıra defteri, farklı temalarla ilgili afişler; öykü anlatımında ve canlandırılmasında kullanılmak için hikâye kartı, paravan kart, döner levha, hikâye önlüğü, kukla sahnesi, hikâyelerde yer alan kahramanların kuklaları, maketleri; harf bilgisini desteklemek için alfabe harf çıkartmaları, silikon, zımpara veya kabartma ile dokunsal hâle getirilmiş harfler, mıknaatıslı harfler, büyük ve küçük harf örnekleri (keçe, ahşap, manyetik), manyetik panolar, alfabe kitapları; ses bilgisel farkındalık becerilerini desteklemek için uyaklı kitaplar, uyaklı resimli kartlar, ses efekti olan kitaplar vb. konulabilir.

Yazının farklı amaçlarla kullanım şekillerini görebilmeleri için günlük yaşamda kullanılan işaretler/semboller, resimli kitaplar, öyküler, kartpostallar, ansiklopediler, haritalar, atlaslar, kataloglar, broşürler, takvimler, hava durum çizelgesi, resimli sözlükler, basılı paralar, biletler, rehber kitaplar, restoran menüleri, çeşitli tarifler, sınıfça hazırlanmış bir hatıra defteri, farklı temalarla ilgili afişler; öykü anlatımında ve canlandırılmasında kullanılmak için hikâye kartı, paravan kart, döner levha, hikâye önlüğü, kukla sahnesi, hikâyelerde yer alan kahramanların kuklaları, maketleri; harf bilgisini desteklemek için alfabe harf çıkartmaları, silikon, zımpara veya kabartma ile dokunsal hâle getirilmiş harfler, mıknatıslı harfler, büyük ve küçük harf örnekleri (keçe, ahşap, manyetik), manyetik panolar, alfabe kitapları; ses bilgisel farkındalık becerilerini desteklemek için uyaklı kitaplar, uyaklı resimli kartlar, ses efekti olan kitaplar vb. konulabilir.

Yazı yazma becerilerini desteklemek için farklı boyutta kalemler, silgi, yumuşak kurşun kalem, kalem açacağı, yazı tahtası, tahta kalemi, yazılabilir ve silinebilir panolar, farklı boyut ve renklerde kâğıtlar, not defteri, çalışma defterleri, zarf, oyun hamuru, ip, boncuk, mandal, önceden hazırlanmış minyatür boş kitaplar, masa ve sandalye, delgeç, zimba, makas, fosforlu bant, ayakkabı bağcığı bağlama ve düğme ilikleme becerilerine yönelik materyaller ile "Lütfen sessiz olunuz." ve "Lütfen materyalleri kullandıktan sonra kaldırınız." gibi bilgileri ileten resimli uyarı yazıları bulundurulabilir. Çocukların el tercihine kesinlikle müdahale edilmemelidir. Çizgi çalışmaları masada yaptırılmalı ve çocuklara doğru kalem tutma şekli öğretilmelidir. Çocuğun kalemi baş ve işaret parmağı ile kavramasına, orta parmağı ile destekleyerek rahat ve serbest tutmasına, işaret parmağını fazla bastırmamasına dikkat edilmelidir. Çocuklar yazı yazarken göğsünü yazma çalışması yapacağı masaya dayamamalı, göz ile materyal arasındaki uzaklık yaklaşık olarak 25-30 cm arasında olmalı, her iki kolun üçte ikisi masa üzerinde durmalı, rahat vaziyette yan yana gelecek şekilde ayak tabanlarının yere basması sağlanmalıdır.

Bu merkez çocukların merak, uzmanlaşma gibi kavramsal becerileri, okuryazarlık becerilerinden görsel okuryazarlık ve veri okuryazarlığı gibi becerilerini de destekler.

Müzik Merkezi

Müzik merkezi çocukların müzikle ilgili bilgi ve becerilerini desteklemeyi amaçlayan öğrenme merkezidir. Müzik merkezleri çocukların genel müzik kültürünü oluşturmaya katkı sunmanın yanında bireysel ilgi ve yeteneklerini keşfetmelerine olanak tanıyan bir ortam sağlamaktadır. Çocukların müzikle ilgili becerilerini ortaya çıkarabilmeleri için müzik merkezlerinin çeşitli çalgı ve araç gereçlerle donatılması gereklidir. Özellikle çalgılar, çocukların işitsel, ezgisel ve ritmik becerilerini geliştirmelerine yardımcı olacak özelliklere sahip olmalıdır. Müzik merkezinin etkin bir şekilde kullanılması çocukların gelişim alanlarını destekleyeceği gibi müziksel becerilerine de katkı sağlayacaktır. Müzik merkezindeki etkinliklerin müziksel dinleme, söyleme, çalma, hareket ve yaratıcılık becerileriyle bütünleşik olarak kavramsal, sosyal-duygusal öğrenme, okuryazarlık, değerler ve eğilimleri de kapsamı gerektiğinden müzik merkezlerinin de bu becerileri sağlayacak donanımda olması gerekmektedir.

Çocukların çalgı becerisi kazanmaları için ezgili Orff çalgılarından glockenspiel, metalofon, ksilofon, diğer ezgili çalgılardan boomwhackers (müzikal ses boruları), renkli masa zilleri, piyano, org, gitar, ukulele, melodika, lir, kanun vb.; ritim becerisi için davul, marakas, tef, ritim çubuğu, çelik üçgen, kastanyet, agogo, zil, balık sırtı, çingirak, kudüm ile diğer araç gereçlerden çocuk şarkıları kitapları, CD çalar, klasik müzik ve çocuk şarkıları CD'leri, çalgı posterleri, dijital dinleme/izleme araçları müzik merkezinde bulunabilir.

Müzik merkezinde yukarıda sayılanlardan yeterli çalgının bulunmadığı durumlarda öğretmenler çocuklarla birlikte atık ve artık materyallerden basit çalgılar yaparak bunları kullanabilirler. Bu çalgı üretimiyle de çocukların yaratıcılık ve el becerilerini geliştirmelerine ek olarak sürdürülebilirlik ve geri dönüşüme de önem vermeleri sağlanacaktır.

Sanat Merkezi

Sanat merkezi çocukların farklı sanat tekniklerini deneyimleyebilecekleri, estetik bakış açılarını açığa çıkarabilecekleri ve kendilerini keşfedebilecekleri bir öğrenme merkezidir. Merkezde çocukların göz hizasında duvara monte edilmiş küçük tuvaler, çok üniteli dolaplar, çalışma önlüklerini asmak için askılar, çocukların ürünlerini kurutabilecekleri bir alan ve sergileme alanının bulundurulması idealdir. Ayrıca kesme, yırtma, yapıştırma ve katlama işlemleri gibi iki veya üç boyutlu etkinlikler için geniş ve uzun bir masa, yoğurma işlemleri için de kil, seramik hamuru ve oyun hamuru gibi

materyallerin yapışmayacağı geniş bir masaya ihtiyaç vardır. Merkezin yakınında çocukların rahatlıkla ulaşabilecekleri, ellerini ve malzemelerini yıkayabilecekleri çocuk boyuna uygun bir lavabonun olması önemlidir. Sanat merkezi düzenlenirken çocukların yaratıcılıklarını destekleyebilmek için pek çok farklı materyale yer verilmeli, zaman zaman bu materyaller güncellenmeli, yeni materyaller sunulmalı ve bu materyallerin nicelik ve nitelik olarak yeterli olduğundan emin olunmalıdır. Sanat merkezinde pastel ve akrilik boya gibi boyama malzemeleri, farklı dokuda ve ebatta kâğıtlar, kartonlar, kesme malzemeleri, kil ve tuz seramiği gibi yoğurma materyalleri ile kumaşlar, ipler, döşeme ve kaplama malzemeleri gibi her türlü materyal kullanılabilir. Bunlara ek olarak sanat eserlerini ve sanatçıları tanıtmaya yönelik sanat kitapları, sergi afişleri ve kataloglar bulundurulabilir. Bu materyallerle gerçekleştirilecek olan sanat etkinlikleri çocukların duygu ve düşüncelerini ifade etmelerine olanak sağlayarak sosyal-duygusal öğrenme becerilerini geliştirecektir. Ayrıca sanat, görsel ve bilgi okuryazarlığı becerilerini destekleyerek odaklanma ve yaratıcılık gibi entelektüel eğilimlerini güçlendirecektir.

Fen Merkezi

Çocuklar dünyaya karşı içten gelen bir merak duyar ve çevrelerinde olup biteni öğrenmek isterler. Fen öğrenme merkezinde amaç çocukların yaşam bilimleri, astronomi/uzay bilimleri ve fiziksel bilimlere yönelik temel düzeyde farkındalık geliştirmelerini hedefleyen etkinliklere uygun ortam ve materyal sunmaktır.

Fen öğrenme merkezinde çocukların bilimi anlamaya çalışırken ondan zevk almasını sağlayacak öğrenme yaşantıları oluşturmak ve fene yönelik alan becerilerini kazandırmak amaçlanmaktadır. Bu beceriler okul öncesi düzeyinde çocuğun bilimsel gözlem yapma ile başlayıp bilimsel sorgulama yapmasına kadar devam eden bir süreçtir. Fen öğrenme merkezi gözlem, sınıflama, veri toplama, basit düzeyde deneyler yapma, veriye dayalı tahmin ve çıkarım yapmaya imkân verecek şekilde düzenlenmelidir. Fen öğrenme merkezinde bulunan büyüteç, mikroskop ve dürbün gibi malzemeler çocuğun kendi çevresinde ve doğada gözlem yapmasına imkân sağlamanın yanında veri elde etmesi ve veriye dayalı tahminlerde bulunmasına da yardımcı olmaktadır. Bunun yanı sıra bu materyaller çocukların yaptıkları tahminleri veya öne sürdükleri önermeleri test etmeleri için de kullanılarak beceri gelişimini desteklemekte ve programın diğer bileşenleri ile olan bağlantıyı da sağlamaktadır. Çocuğun bu materyalleri kullanarak doğayı ve canlıları gözlemlemesi kavramsal beceriler alanındaki "gözlem, sınıflama, tahmin, sonuç çıkarma" gibi kavramsal becerileri; "merak, uzmanlaşma, gerçeği arama" gibi eğilimleri; sosyal-duygusal öğrenme becerileri içerisinde yer alan "sorumlu karar verme becerisi" ve okuryazarlık becerilerinden "görsel okuryazarlık, veri okuryazarlığı, sürdürülebilirlik okuryazarlığı" gibi programlar arası bileşenlerdeki becerilerin kazandırılmasını sağlayacaktır. Bu merkezde standart ve standart olmayan duyu malzemeleri, ölçüm araçları, bilim kitapları, basit deney malzemeleri, tohumlar, bakliyatlar, mikroskop, büyüteç, dürbün, insan ve iskelet modelleri vb. materyallerin bulundurulması önerilir. Materyallerin gerçek nesnelere oluşmasına özen gösterilmelidir. Fen alanında hedeflenen becerilerin kazandırılmasına hizmet edecek her türlü nesne ve materyaller merkeze eklenebilir.

Fen merkezi; ışık alan bir yerde konumlandırılmalı, çocukların rahat çalışabileceği bir şekilde düzenlenmeli ve mümkün olduğunca dış çevrenin rahat gözlemlenebileceği bir yerde olmalıdır. Bu sayede veri toplama ve analiz süreçleri için çocuklara imkân sunulmuş olur.

Matematik Merkezi

Matematik merkezi çocukların bireysel farklılıkları ve ilgileri doğrultusunda matematik alan becerilerinin ve alt bileşenlerinin ele alınarak erken matematik becerilerinin desteklenmesi amacıyla tasarlanmış bir öğrenme merkezidir. Çocuklara bağımsız veya iş birliği içerisinde çalışabilecekleri, odaklanarak faaliyet gösterebilecekleri bir alan sunulmalıdır. Matematik merkezi çocukların matematiğe karşı olumlu duygu ve düşünce geliştirmelerine, sayma becerisi geliştirmelerine, matematiksel muhakeme yapabilmelerine, problem çözebilmelerine, matematiksel temsilleri (rakam ve sayılar, geometrik şekiller, grafikler) inceleyebilmelerine ve oluşturabilmelerine, matematiksel verileri düzenleyerek sonuçlar üzerine çalışabilmelerine, matematiksel araçlarla ölçüm yapabilmelerine kısaca matematiksel

ilişkileri deneyimlemelerine olanak tanınmalıdır.

Merkezin gerek çocukların öz denetimi ve liderliğinde gerekse öğretmenin rehberliğinde etkin bir şekilde kullanılması matematik alan becerilerinin desteklenmesi için oldukça önemlidir. Matematik merkezinde günlük yaşam materyalleri, doğal materyaller, artık materyaller veya bazı matematiksel becerilere yönelik yapılandırılmış özel oyuncaklar ve materyaller bulunabilir. Ayrıca bu merkezde birimküpler, eşit kollu terazi, ağırlıklar, renkli ahşap bloklar, renkli pullar, yön kartları, geometrik şekiller, renkli şeritler, renkli ipler, farklı uzunluklarda ahşap çubuklar, bilyeler, farklı büyüklüklerde ahşap tepsiler, geometri tahtası, sayı çubukları, renkli rakamlar, manyetik çubuklar/bilyeler, cetvel, mezura, tangram, sayı boncuğu, eşleme kartları, farklı büyüklüklerde kutular, yapboz, sayı treni, sayı kartları, renkli ipler, renkli ahşap boncuklar, domino taşları, zar, harita-kroki, akıl ve zekâ oyunları, kutu oyunları, saat/takvim, temsilî para, beyaz yazı tahtası, kum tepsisi bulundurulması önerilir.

Dramatik Oyun Merkezi

Çocuklar oyun oynarken geleceklelerini inşa edebilecekleri becerilerini de geliştirirler. Bu kapsamda dramatik oyun merkezleri çocukların kavramsal becerilerini, sosyal duygusal öğrenme becerilerini, okuryazarlık becerilerini, değerleri bütüncül olarak destekleyen sosyo-dramatik oyun fırsatları sunar. Bu merkezde yer alan oyuncak ve materyaller çocukların oyun oynamaları için özellikle oluşturulmuştur. Öğretmen etkinliğinin içeriğine göre bu merkezdeki materyallerden yararlanabilmektedir.

Bu merkez çocukların oyun oynamalarına fırsat tanıdığı için oyunseverlik eğilimi ile birebir örtüşmektedir. Genel olarak dramatik oyun merkezleri çocuklara yetişkin rollerini uygulamaları, canlandırmaları ve yeni keşifler yapmalarını sağlayan materyaller sunar. Dramatik oyun merkezinde çocukların uyum, iş birliği, sosyal yaşam gibi sosyal-duygusal öğrenme becerilerinin gelişimine destek olan sahne malzemeleri, kostümler, kuklalar, oyuncak yiyecekler ve mutfak gereçleri, oyuncak yemek takımları, tamir aletleri ve farklı mesleklere yönelik oyuncakların bulundurulması önerilmektedir. Bu materyaller oyun sırasında çocuklarda dostluk, saygı, sevgi gibi değerleri geliştirirken onların çıkarım yapma, sınıflama, gözlemlenme gibi kavramsal becerilerinin gelişimini aynı zamanda oyunseverlik eğilimi ile beraber çocukların yaratıcılık, girişkenlik gibi eğilimlerini ve görsel okuryazarlık becerilerini de desteklemektedir.

Açık Hava Öğrenme Merkezi

Açık hava öğrenme merkezinin kurulmasındaki öncelikli amacı çocuğun hareket özgürlüğünü ve açık havadan faydalanmasını sağlamak, günlük güneş ışığı alım imkânı sağlayarak daha sağlıklı olmasına destek olmaktır. Buna ek olarak öğrenme yaşantılarına destek olmak ve çocukların eğitim yaşantılarını sınıf içinden gerçek yaşama taşıma noktasında önemli katkılar sunmaktadır. Açık hava öğrenme merkezleri ile sınıf içinde yapılması önerilen öğrenme merkezlerinin okul dışı ortama taşınması hedeflenmektedir. Söz konusu merkez sadece bir alana yönelik oluşturulmamalıdır. Merkez, eğitimi sınıf duvarlarından dışarı çıkararak çocuklara becerilerin kazandırılmasında hem çocuğa hem de öğretmene kolaylık sağlayacaktır. Ayrıca açık havada gelişecek planlanmamış olaylar fırsat eğitimi destekleyeceği gibi akran eğitimi için de önemli imkânlar oluşturabilir. Açık hava öğrenme merkezinde yapılabilecek ve

programda yer alan becerilerin edinimini sağlayacak etkinlikler şöyledir:

Sebze ve Çiçek Bahçeleri: Sebze ve çiçek yetiştirmek için alan oluşturulması çocukların bitkilerin yaşam döngülerini, bahçe işlerini ve sağlıklı beslenmeyi anlamalarına olanak sağlar. Duyuları harekete geçirmek için farklı doku, koku ve renklere sahip bitkiler dâhil edilebilir. Bunlar arasında şifalı bitkiler, aromatik çiçekler ve ilginç dokulara sahip bitkiler yer alabilir.

Dış Mekân Sınıfı: Kara tahta, banklar veya küçük bir amfityatro ile açık havada öğrenim için belirlenmiş bir alan oluşturulabilir. Bu alan hikâye anlatımı, bireysel veya grup etkinlikleri için kullanılabilir.

Doğa Sanat Alanı: Doğadan ilham alan sanat projeleri için bir alan oluşturulabilir. Yaratıcı ifade için şövale, kâğıt ve yaprak, çubuk ve çiçekler gibi doğal malzemeler bulundurulabilir.

Meteoroloji İstasyonu: Termometre, yağmurölçer ve rüzgârgülü gibi aletlerin bulunduğu basit bir hava durumu istasyonu kurulabilir. Bu istasyon sayesinde çocuklar hava durumlarını eğlenceli bir şekilde anlayabilir.

Kelebek Bahçesi: Kelebekleri çeken ve tırtıllara yaşam alanı sağlayan çiçekler ekilebilir. Bu bahçe kelebeklerin yaşam döngüsünü gözlemlemenin etkili bir yolu olabilir.

Kuş Besleme ve Gözlem İstasyonu: Kuş besleyicileri ve kuş evleri asılabilir. Bu istasyon kuşlara olan ilginin teşvik edilmesine ve çocukların farklı türler hakkında bilgi edinmesine yardımcı olabilir.

Gölet veya Su Alanları: Alan izin veriyorsa küçük bir gölet veya su alanı oluşturulabilir. Bu alan çocukları su yaşamıyla tanıştırebilir. Ayrıca su, küçük böcekleri ve farklı canlıları çekeceği için bahçede küçük bir ekosistem kurulmuş olur.

Çamur Mutfağı: Çocukların duyuşsal oyunlar oynayabileceği, çamurdan yiyecek modelleme yapabileceği ve eserler hazırlayabileceği çamur mutfaklı bir alan oluşturulabilir.

Böcek Oteli: Böceklerin barınak bulabileceği bir yapı oluşturulabilir. Bu yapı çocuklara böceklerin ekosistemdeki önemini öğretmek için eğitici bir araç olabilir.

Açık Hava Müzik Alanı: Bu alan doğal malzemeler veya artık materyallerden yapılmış çeşitli çalgılardan oluşturulabilir. Böylece öğrenme ortamına işitsel bir boyut katılabilir.

Yollar ve Keşif Alanları: Keşfetmeyi teşvik eden yollar ve köşeler tasarlanabilir. İlginç yollar oluşturmak için kütük, taş gibi doğal nesnelere kullanılabilir.

Yukarıda verilen alanların hepsi oluşturulmak zorunda değildir. Okul şartları hangilerine izin veriyorsa onların kurulması yeterli olabilir. Söz konusu alanların oluşturulmasında doğal materyallerin ve yeniden kullanılabilir malzemelerin kullanılması önemlidir. Açık hava öğrenme merkezi öğretmenin eğitim yaşantılarında gerçek yaşam koşullarına ihtiyaç duyduğu her an ve her alan için kullanılabilir. Merkezin gün içerisindeki kullanım zamanı ve süresi öğretmen tarafından sınıfının ihtiyaçları göz önünde bulundurularak ayarlanabilir. Mevsim koşullarına göre bu süre esnekliğe sahiptir.

Açık hava öğrenme merkezinin yerinin tespiti ve merkezin kurulmasında okul yönetimi ve öğretmen sorumludur. Açık hava öğrenme merkezi okul bahçesinde okul içine ulaşımın kolay ve hızlı yapılabileceği bir yerde olmalıdır. Özellikle ana cadde üstünde yer alan okullarda arka bahçelerin kullanılması daha uygun olacaktır. İmkânı olan sınıflarda okul bahçesine doğrudan açılan kapıların olması ve merkezin bu kapıya yakın konumlandırılması da öğrenme yaşantılarında akıcı geçişin sağlanmasına olanak tanır. Merkez için ek bir mobilya kullanımına gerek yoktur. Ancak merkez için okul bahçesinde ayrılan alan okulların kendi imkânları doğrultusunda uygun mobilyalarla donatılabilir. Okul bahçesi içerisinde yer alan sık ağaçlık bir alan, çardak veya özel olarak tasarlanmış alanlar merkez olarak kullanılabilir. Buna ek olarak açık sınıf ortamı gibi tasarlanan kütük veya yeniden kullanıma uygun materyallerden üretilmiş yuvarlak masa ve çocukların oturabileceği minder, tabure ve sandalye, gölge alanlar oluşturmak için branda veya şemsiye gibi mobilyalarla donatılabilir. Merkez çocukların doğrudan ulaşabileceği toprak, taş gibi doğal materyallerle kurulmalı, plastik vb. malzemeden yapılmış materyallere ihtiyaç olmadıkça yer verilmemelidir. Merkezde kullanılmak üzere önerilen materyaller programda merkezler için önerilen materyallerin tamamını kapsar. Bu materyallere ek olarak kozalaklar, kuru ağaç gövdeleri, ağaç kökleri, mermer bilyeler ve yeniden kullanıma uygun materyaller okul estetiğini bozmayacak bir şekilde kullanılabilir. Çocukların öğrenme yaşantılarına yönelik her türlü materyal ve malzeme açık hava öğrenme merkezinde kullanılabilir. Sınıf içerisindeki bir öğrenme merkezindeki güvenlik tedbirlerinin tamamı açık hava öğrenme merkezi için de geçerlidir.

14.2. OKUL DIŞI ÖĞRENME ORTAMLARI

Okul dışı öğrenme ortamları, okul öncesi dönem çocuklarına kazandırılması hedeflenen alan becerilerinin gerçekleştirilmesine yönelik gerçek nesne ve araçlarla bilimsel deneyimlerde bulunmaya olanak tanımaktadır. Bu sayede okul dışı öğrenme ortamları çocukların öğrenmeye karşı ilgi ve isteklerini artırmaktadır.

Okul dışı öğrenme ortamları, çocuklara doğal çevre ve farklı mekânlarda gerçek dünya etkileşimleri aracılığıyla öğrenme fırsatları sunar. Okul dışı öğrenme ortamları; alan gezileri ve ziyaretlerini (müzeler, bilim ve teknoloji merkezleri, hayvanat bahçesi ve akvaryum ziyaretleri vb.), doğa yürüyüşü ve eğitimlerini ayrıca sanal gerçeklik uygulamaları gibi çok geniş bir alanı kapsamaktadır. Bu ortamlar; çocuklara keşfetme, sosyalleşme, çeşitli öğrenme stillerini destekleme ve uygulamalı öğrenme deneyimleri için olanaklar sağlar.

Okul öncesi çocuklar için okul dışı öğrenme ortamları planlanırken ve tasarlanırken çocukların yaş ve gelişimlerine uygun etkinliklerin seçilmesi, güvenlik önlemlerinin alınmasının yanı sıra bağımsız keşif ve rehberli öğrenme fırsatlarının da göz önünde bulundurulması çok önemlidir. Bu ortamlar kapsayıcı olmalı, öğrenme sevgisini teşvik etmeli ve gelecekteki eğitim deneyimleri için bir temel oluşturmalıdır.

Okul dışı öğrenme ortamlarında öğretmenin rolü; çocukların deneyimlerini zenginleştirmek, keşfetmelerini desteklemek ve öğrenmeyi güçlendirmektir. Okul dışı öğrenme ortamlarında öğretmenin rolüne dair bazı önemli unsurlar şunlardır:

Rehber ve Yönlendirici	<p>Öğretmen; çocukları açık hava etkinlikleri, müze gezileri veya doğa yürüyüşleri gibi okul dışı öğrenme deneyimlerinde yönlendiren bir rehber olarak görev yapar.</p> <p>Çocuklara çevrelerinde gördükleri veya deneyimledikleri şeyleri anlamaları ve anlamlandırmaları konusunda rehberlik eder.</p>
Fırsat Eğitimi	<p>Öğretmen, çevredeki potansiyel ve anlık gelişen öğrenme fırsatlarını belirleyerek çocuklara sunar.</p> <p>Çocuklara gerçek dünya uygulamaları ve deneyimlerini keşfetmeleri için fırsatlar yaratır.</p>
İlgi ve Merakı Teşvik	<p>Öğretmen, çocukların ilgi alanlarına ve meraklarına odaklanır; onları keşfetmeye ve öğrenmeye teşvik eder.</p> <p>Farklı konular ve alanlarda çocuklara çeşitli deneyimler sunar, böylece onların öğrenmeye olan ilgisi artar.</p>
İletişim ve İş Birliği	<p>Öğretmen, çocuklarla etkileşim hâlinde olur ve öğrenme deneyimleri sırasında iletişim ve iş birliğini destekler.</p> <p>Aileler, diğer öğretmenler ve paydaşlarla iş birliği yaparak çocukların öğrenme sürecini zenginleştirir.</p>
Güvenlik ve Sorumluluk	<p>Öğretmen, çocukların güvenliği ve sağlığı konusunda sorumluluk taşır. Güvenliği sağlamak ve acil durumlar için planlar yapmak bu rolün bir parçasıdır.</p> <p>Çocuklara güvenli keşif yapma becerilerini kazandırır ve onları doğada sorumlu davranmaya teşvik eder.</p>
Üst Bilişsel Düşünmeyi Teşvik	<p>Öğretmen; çocuklara deneyimlerini ve gözlemlerini değerlendirme, sorgulama ve düşünme becerileri kazandırır.</p> <p>Çocuklara deneyimlerinden ne öğrendiklerini düşünme ve ifade etme fırsatları sunar.</p>
Bağlam/Köprü Kurma	<p>Öğretmen, çocuklara öğrenme deneyimlerini sınıf içinde öğrendikleri bilgilerle bağdaştırmaları konusunda rehberlik eder.</p> <p>Dış mekân öğrenme deneyimlerini programla ilişkilendirmek için fırsatlar yaratır.</p>
Esneklik ve Uyarlanabilirlik	<p>Öğretmen, planlarını ve yönergelerini çocukların ihtiyaçlarına ve anlık durumlara göre uyarlar.</p> <p>Esnek bir yaklaşım benimseyerek çocukların anlık keşiflerine izin verir.</p>
Teknoloji Kullanımı	<p>Öğretmen, çocuklara teknoloji araçlarını kullanarak dış mekân öğrenme deneyimlerini zenginleştirme fırsatları sunar.</p> <p>Teknolojik araçları kullanırken doğayı ve çevreyi korur.</p>
Doğaya Duyarlılık	<p>Öğretmen, çocuklara doğal çevreyle bağlantı kurma ve çevre sorunlarına duyarlılık geliştirme fırsatları sunar.</p> <p>Sürdürülebilirlik ve çevre koruma konularını çocuklara öğretir ve bu konularda duyarlılık oluşturur.</p>

Okul dışı öğrenme ortamları çocuklara;

- somut deneyimler yaşama ve keşfetme,
- özgürlük,
- sorumluluk duygusu kazanma,
- iş birliği yapma, iletişim kurma, liderlik ve takım çalışması gibi sosyal becerileri geliştirme,
- problem çözme yeteneklerini güçlendirme,
- estetik ve sanatsal anlayışlarını geliştirme,
- çevre bilinci geliştirme,
- öğrenmeye karşı ilgi ve isteklerini artırma,
- fiziksel etkinlik ve motor becerileri destekleme,
- farklı kültürleri ve bakış açılarını anlama, kültürel çeşitliliği değerlendirme,
- temel yaşam becerilerini kazandırma fırsatı tanır.

Okul dışı öğrenme ortamlarının programdaki alan becerileriyle bütünleştirilmesi programı zenginleştirir ve anlamlı öğrenme bağlantıları oluşturur. Doğal çevreyi keşfetmek, ekolojik sistemler ve sürdürülebilirlik uygulamaları hakkında daha derin bir anlayış geliştirerek çevre çalışmaları için fırsatlar sunar. Okul dışı öğrenme ortamlarından çocukların en üst seviyede yararlanmaları için gezi öncesi, sırası ve sonrasında yapılacaklarla ilgili iyi bir planlamanın oluşturulması gerekmektedir.

Öğretmen, okul dışı öğrenme ortamında gerçekleştirilecek etkinliğin öncelikle amacını belirlemelidir. Gezinin amacı, çocukların yaş grubu ve ilgi alanları, gezi programının temelini oluşturmaktadır. Belirlenen öğrenme ortamının öğretmen tarafından daha önceden ziyaret edilmiş olması, gezinin amacına ulaşmasında ve süreçte oluşabilecek sorunların üstesinden gelinmesinde önemlidir. Gezi öncesinde çocukların dikkatlerini çekecek, onların ilgi ve meraklarını artıracak ve gezinin amacına ulaşmasını destekleyecek etkinlikler gerçekleştirilebilir. Gezi öncesi resmî işlemlerin tamamlanması açısından okul yönetimi ve ailelerden gerekli izinlerin alınarak tüm gerekliliklerin ve onayların tamamlanması önemlidir. Ayrıca acil durumlar için bir plan oluşturulması gerekmektedir.

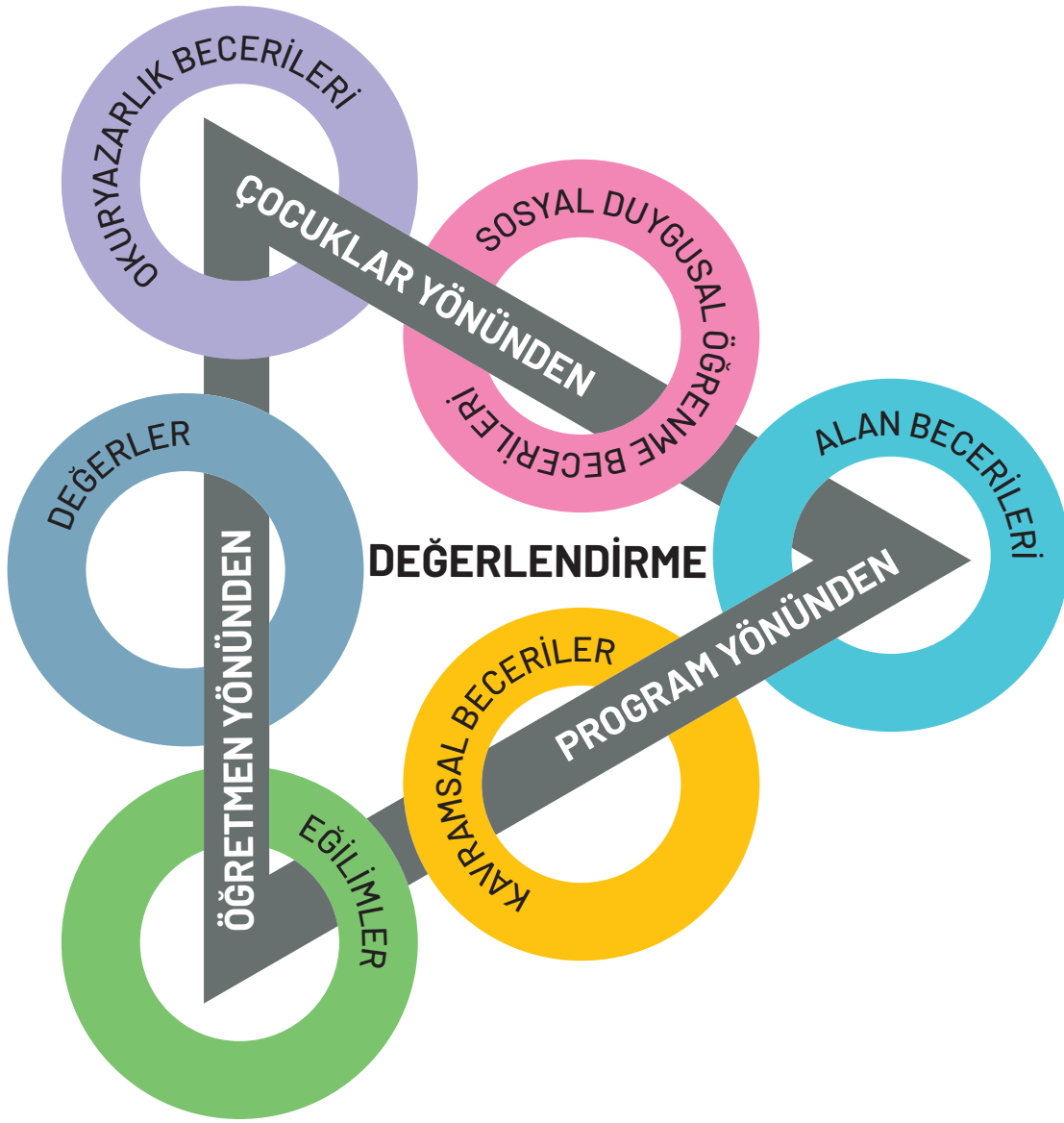
Gezi sırasında güvenliği sağlamak adına çocuklara önceden bilgi verilmesi ve çocuklarla birlikte gezi kuralları oluşturulması, çocukların yönergeleri takip etmelerini ve uymalarını kolaylaştıracaktır. Okul dışı öğrenme ortamında gerçekleştirilen gezilerin amacı sadece ortamın ziyaret edilmesi olarak düşünülmemelidir. Çocuklarla birlikte farklı etkinliklerin gerçekleştirilmesi (hazine avı, nesne bulma, canlandırma vb.) gezinin amacına ulaşmasına ve öğrenmenin kalıcılığının artırılmasına katkı sağlayacaktır. Öğretmenler çocukların etkileşimde bulunmalarını, soru sormalarını ve düşüncelerini ifade etmelerini sağlayarak öğrenme deneyimlerini zenginleştirir. Okul dışı öğrenme ortamlarına geziler yapılırken ortamın tamamının kısıtlı bir sürede ve hızlıca gezilmesi yerine belirlenen öğrenme çıktılarına hizmet eden kısımların gezilmesine ve çocukların o ortamda derinlemesine yaşantılar geçirmesine özen gösterilmelidir. Örneğin bir müzeye yapılacak gezide müzenin tüm kısımlarının kısıtlı bir sürede ve hızlıca gezilmesi çocukların odaklanmalarını ve öğrenmelerini zorlaştırabilir. Dolayısıyla çocukların belirlenen amaçlar doğrultusunda gezilen mekânın bir bölümüne odaklanmalarını, bölümle ilgili düşüncelerini sağlayacak ve düşündüklerini ifade ederek eyleme dönüştürebilecekleri süreçlerin planlanması gereklidir.

Gezi sonrasında çocuklarla bir değerlendirme yapılarak gezinin amaç ve öğrenme çıktılarının değerlendirilmesi son derece önemlidir. Gezi sonrası değerlendirme, soru-cevap şeklinde planlanabileceği gibi çocuklarla gezi yapılan mekâna yönelik bir afiş, broşür tasarlanması, ortamdaki bir nesne veya canlıya ilişkin hikâye oluşturulması ya da canlandırma yapılması gibi farklı etkinliklerle zenginleştirilebilir. Ayrıca gezi sırasında çektikleri fotoğraflardan ya da gezi sonrası çizdikleri resimlerden bir sergi oluşturulabilir. Bir okul öncesi öğretmenin okul dışı öğrenme etkinliği planlarken dikkat etmesi gereken hususlar Ek 5'de, "Okul Dışı Öğrenme Etkinliği Plan Örneği ise Ek 6'de yer almaktadır.

15.

OKUL ÖNCESİ EĞİTİM PROGRAMI'NDA ÇOCUĞU TANIMA, DEĞERLENDİRME VE RAPORLAMA

Alan becerilerinin, kavramsal becerilerin, sosyal-duygusal öğrenme becerilerinin, okuryazarlık becerilerinin, değerlerin ve eğilimlerin desteklenmesi; eğitim sisteminin bütüncül tasarlanarak hem öğrenme ortamlarının hem de uygun ve özgün bir ölçme-değerlendirme sisteminin geliştirilmesi ile mümkündür. Bu programda ölçme ve değerlendirme uygulamalarının beceri tabanlı olarak öğretimi destekleyici ve yapıcı geri bildirimler sağlayacak biçimde tasarlanması planlanmıştır. Program kapsamında çocukların beceri edinimlerini takip etmek amacıyla yapılacak ölçme ve değerlendirme uygulamalarının beceri edinimi odaklı olması gerekmektedir. Okul öncesi dönemde süreç değerlendirme yaklaşımlarının izlenmesi beklenmektedir. Bu nedenle çocuğun sürece etkin katılımını sağlayarak çocuktaki beceri edinimini süreç boyunca izlemek büyük önem taşımaktadır.

Değerlendirme, öğretmenlerin planladıkları etkinliklerin ve öğretim stratejilerinin ne kadar iyi çalıştığını belirlemeyi ve çocuklardan beklenen beceri edinimleri için beklenen davranış değişikliğinin gerçekleşip gerçekleşmediğini tespit etmeyi amaçlar. Okul öncesi dönemde öğretmenin bu değerlendirmeleri yapabilmesi için kullanabileceği yöntemlerden biri **gözlem**dir. Öğretmen çocukları süreç boyunca sistematik ya da informal olarak gözlemlemeli ve çocukların beceri edinim süreçleri ile programın etkililiği konusunda çıkarımlarda bulunmalıdır. Öğrenmenin ölçülmesi ve değerlendirilmesi sürecinde günlük sınıf etkinlikleri bağlamında gerçekleştirilen etkileşimin gözlemlenmesine odaklanılmalıdır. Bu bağlamda hazırlanan etkinlikler sırasında çocuklara sorular yönlendirilmelidir. Sorulara verilen yanıtları değerlendiren öğretmen, çocuklara anlık geri bildirim vermelidir. Bu süreçte yaşananlar informal gözlemler yoluyla toplanmalıdır. Öğretmenler gerektiği takdirde informal gözlemlerine dayalı olarak notlar almalı, özel durumları anekdot kayıt formuna kaydetmelidir. Öğretmenin süreç boyunca çocuğu gözlemlemesi ve gözlem sonuçlarını raporlaması çocuğun beceri edinim süreçleri hakkında fikir verir. Öğretmenler çocuklarla güne başlama zamanından itibaren gün boyunca etkileşim kurarken oyunlarda, etkinliklerde ve/veya yalnız kalmayı tercih ettiklerinde izlemeli ve gözlemlemelidir. Gözlem ve etkileşim sürecinde aşağıdaki yollar izlenir:

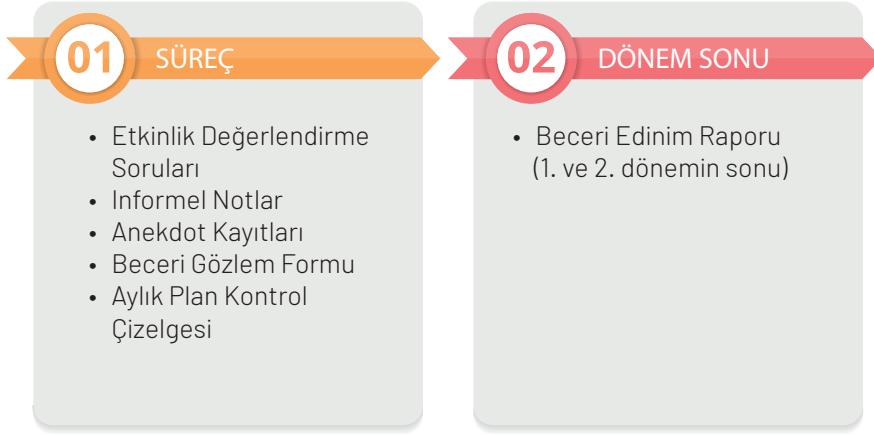
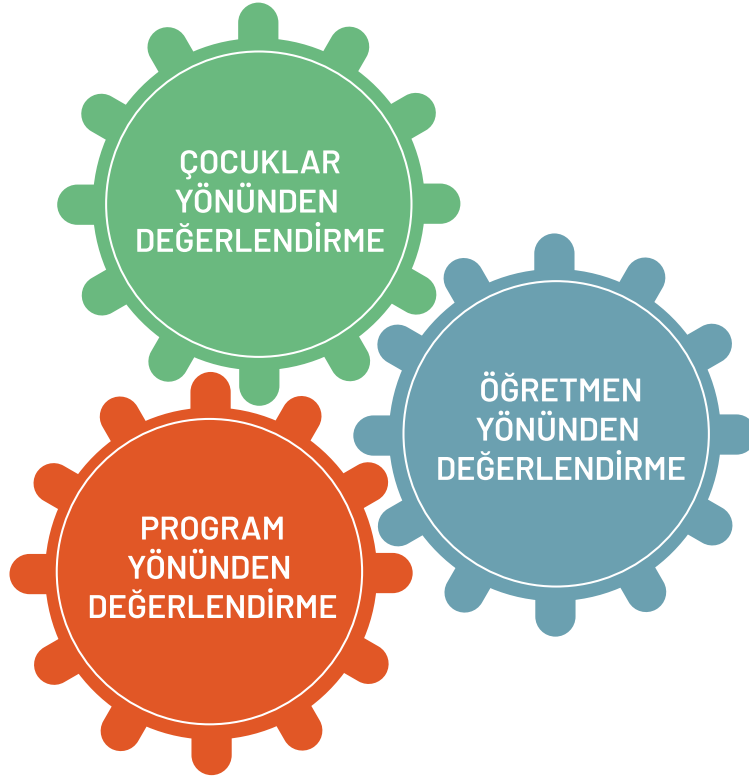
- **İzleme:** Çocukların etkinliklere katılımının, başkalarıyla ve çevreleriyle etkileşim biçimlerinin izlenmesidir.
- **Dinleme:** Çocukların becerilerini, bilgilerini ve değerlerini anlamak için fikirlerinin, düşüncelerinin ve duygularının dinlenmesidir.
- **Konuşma:** Çocuklarla onların fikirleri, ürünleri, duyguları ve beceri edinimleri hakkında konuşularak düşünme süreçlerinin ortaya konulmasıdır.

Etkili gözlemler, çocuğun beceri edinim sürecinin sürekli olarak kaydedilmesini sağlar ve bireysel ihtiyaçları da karşılayan uygun planlama ve düzenlemenin temelini oluşturur. Sınıfta olup biten her şey çocuğun öğrenmesinin potansiyel kanıtıdır. Öğrenme kanıtları, çocukların gözlemlerinden, ürünlerinden ve söylediklerinden oluşur. Bu kanıtlar çeşitli kayıt ve takip araçlarıyla toplanıp yönetilebilir. Öğretmenler informal gözlem notları, anekdot kaydı, kontrol listesi, video, ses kayıtları, fotoğraflar gibi çeşitli kayıt araçlarını çocukların ihtiyaçlarına ve değerlendirilen etkinliğe uygun olarak seçebilir veya geliştirebilirler. İnfomal gözlem notları alınmasında yapışkan etiketler, dijital ve yazılı not defterleri gibi araçlar kullanılabilir. Alınan kayıtlar içerisinde uygun olan ürünler çocukların portfolyolarına eklenebilir. Bu kayıtların alınması ve muhafaza edilmesi öğretmenin günlük rutininin bir parçası olmalıdır. Okul öncesi eğitimde değerlendirmede göz ardı edilmemesi gereken bir diğer husus da aile katılımını sağlamaktır. Aile katılımı sağlandığında uygulanan programın çocukların ihtiyaçlarını ne derecede karşıladığı ve çocukların beceri edinim düzeyleri daha açık bir şekilde ortaya çıkar. Öğretmen, ailelerle formel ve informal biçimde iletişim hâlinde olmalıdır. İş birliği sağlamak amacıyla öğretmen; ailelere notlar gönderebilir, onlarla telefon görüşmesi yapabilir; çocukların ürünlerini, portfolyolarını ve sınıf içi etkinliklere ilişkin fotoğraf ve videolarını ailelerle paylaşabilir. Formel iletişim sürecinde ise bireysel/grup toplantıları ve portfolyo sunum günleri düzenlenebilir ve çocuklar için hazırlanan ilerleme raporları ailelerle paylaşılabilir. Aynı zamanda ailelerden de çocukların performans ve ilerlemesine ilişkin geri bildirim alınabilir. Böylelikle çocukların performanslarına ve ilerlemelerine ilişkin sağlanan bilgi akışı ile hem programa yönelik hem de çocuğa yönelik değerlendirme yapılmış olur.

Çocukların günlük yaşamdaki zorluklarla başa çıkabilecek yeterli donanıma sahip olmaları için ihtiyaç duyacakları temel düzey beceri ve yetkinlikler ile alana özgü becerilerin okul öncesi dönemde desteklenmesi önemlidir. Bu beceriler sorunları çözebilen, kanıta dayalı kararlar alabilen, birlikte çalışabilen, iletişim kurabilen, öz farkındalık ve öz düzenleme becerilerine sahip, esnek düşünen bireyler olmalarına yardımcı olacaktır. Çocukların alan becerilerini ne derecede edindiklerini belirlemek amacıyla yapılacak ölçme ve değerlendirme uygulamaları beceri odaklı olmalıdır. Beceri odaklı bir ölçme ve değerlendirme yaklaşımının benimsenmesi ise performansa dayalı durum belirleme uygulamalarının yürütülmesi olarak ifade edilebilir.

Performansa dayalı değerlendirme uygulamaları yürütülürken çocukların öğrendiklerini farklı bir alanda veya yaşamda sergileme çabası gösterme; motivasyonu yüksek düzeyde tutma ve süreç sonunda oluşturulan ürünün istenilen niteliklere sahip olma derecesine bakılır. Bu ise aynı anda bilişsel, sosyal-duyuşsal ve davranışsal özelliklerinin bir arada ele alınması anlamına gelir. Çocukların becerilerini ölçme ve değerlendirme uygulamaları eğitim sürecini desteklemek amacıyla yapılmalıdır. Beceri odaklı ölçme ve değerlendirme uygulamaları geleneksel uygulamalardan farklı olarak

eğitim süreciyle eş zamanlı ve bütüncül olarak yürütülmelidir. Okul öncesi eğitimde değerlendirme çok boyutlu bir süreçtir. Okul öncesi eğitimde değerlendirme; çocuklar yönünden değerlendirme, program yönünden değerlendirme ve öğretmen yönünden değerlendirme şeklinde üç boyutta ele alınmaktadır.

15.1. Çocuklar Yönünden Değerlendirme

Programa göre çocuklarda beceri ediniminin süreç boyunca izlenmesi oldukça önemlidir. Bu amaçla "Beceri Gözlem Formu" kullanılmalıdır (Ek 2). Bu formda program kapsamındaki tüm becerilere yer verilir ve bu becerilerin edinim düzeyi değerlendirilir. Formda 36-72 ay döneminde edinilmesi gereken becerilerin tamamı bulunduğundan ilgili yaş döneminde edinilmesi gereken beceriler dikkate alınarak gözlem yapılır ve form doldurulur. Bu form dönemde en az bir defa her bir çocuk için doldurularak süreç boyunca gelişen ve geliştirilmesi gereken beceriler bütüncül olarak görülebilir. Böylelikle öğretmen, çocuğun becerileri edinip edinmediğini değerlendirmiş olacaktır. Bu form iyi, orta, geliştirilmeli olmak üzere üçlü bir dereceleme ölçeğidir. Ayrıca formda geliştirilmesi gereken becerilere ilişkin açıklama yapılabilecek bir alan da bulunmaktadır. Bu alana öğretmen çocuğa ilişkin özel notlarını, ilgili becerinin nasıl geliştirileceğine dair önerilerini yazabilir.

Çocuklarda beceri ediniminin izlenmesi bağlamında kullanılabilecek bir başka araçta aylık planda yer alan "Öğrenme Kanıtları (Değerlendirme)" bölümüdür. Bu bölümde aylık plandaki bileşenler göz önünde bulundurularak çocuk, program ve öğretmen yönünden değerlendirmenin yapılması beklenmektedir.

Öğretmenlerin çocuklardaki aylık beceri edinimine yönelik değerlendirmelerine ve bireysel beceri gözlem formuna ek olarak özellikle günlük plan kapsamında etkinlikler gerçekleştirildikten sonra günlük, haftalık ve/veya özel bir durum gözlemlendiğinde anekdot kaydı tutmaları beklenmektedir. Öğretmenler çocuklarda gözlemediği duruma ve/veya gözlenen beceri/okuryazarlık/değer/eğilimlere yönelik kayıt tutmak için "Anekdot Kayıt Formu"nu kullanmalıdır (Ek 3). Öğretmenlerin beklenilmeyen ya da uzun süredir beklenen özel bir durum yaşandığında anekdot kaydı tutmaları öğretmenlerin çocuğa dair geri bildirim almasını sağlayacak ve bu da beceri edinim raporunu hazırlamada hatırlatıcı bir araç olacaktır.

Çocuklar yönünden değerlendirmede çocukların hazırladıkları ürünlerin ve gerçekleştirdikleri etkinliklerin hedeflerinin yer aldığı portfolyolardan yararlanılmalıdır. Portfolyoya dâhil edilecek ürünleri seçerken çocuklarla birlikte karar alınmalıdır. Portfolyoları sunmak amacıyla dönem sonunda bir sunum günü düzenlenerek portfolyolar ailelerle paylaşılmalı ve ailelere geri bildirim verilmelidir.

Bir diğer form ise "Beceri Edinim Raporu" dur (Ek 4). Öğretmenin aylık olarak doldurduğu aylık değerlendirme formlarından, anekdot kayıt formlarından ve informel gözlemlerinden yararlanarak oluşturulan "Beceri Edinim Raporu" her bir çocuk için her iki dönemin sonunda da hazırlanmalıdır. Öğretmenler beceri edinim raporlarını hazırlayarak sürece yönelik geliştirilmesi planlanan, gelişen, geliştirilmesi gereken alan becerileri ve programın diğer bileşenlerini açıklayarak hem kendilerine hem de ailelere geri bildirim sağlar. Böylece çocuğun beceri edinim süreci ve ilerlemesine ilişkin zenginleştirilmesi ve desteklenmesi gereken yönler tespit edilir.

15.2. Program Yönünden Değerlendirme

Öğretmenin ay sonunda yaptığı değerlendirme kendine, çocuğa ve programa geri bildirim sağlaması açısından oldukça önemlidir. Aylık planda "Öğrenme Kanıtları (Değerlendirme)" bölümünde yer alan "Program Yönünden Değerlendirme" başlığı altına öğretmenlerin programla ilgili işleyen yönleri ve/veya aksayan yönleri yazması beklenmektedir. Program yönünden değerlendirme bölümü ile çocukların etkinliklere katılım ve etkinlikten keyif alma durumlarına, etkinliğin çocukların özelliklerine, istek ve ihtiyaçlarına uygun olma durumuna, zaman yönetimine ve kullanılan ölçme araçlarının uygunluğuna ilişkin veri toplanabilmektedir. Program yönünden değerlendirme bölümü yazılırken dikkate alınması gereken örnek ölçütler Tablo 1'de sunulmuştur.

Tablo 1. Program Yönünden Değerlendirme Bölümü Yazılırken Kullanılabilecek Örnek Ölçütler

Ölçütler
Çocuklar bireysel etkinliklere aktif katılım göstermiştir.
Çocuklar grup etkinliklerine aktif katılım göstermiştir.
Çocuklar eğlenerek öğrenmiştir.
Etkinlikler çocukların yaş ve gelişim düzeylerine uygundur.
Etkinlikler çocukların ihtiyaçlarına yöneliktir.
Etkinlikler programdaki becerileri kazandırmada yeterlidir.
Etkinlikler için belirlenen süre yeterlidir.
Etkinliklerde kullanılan ölçme araçları çocukların beceri edinim sürecini gözlemlemek için yeterlidir.
Tasarlanan etkinlik ile uygulanan etkinlik birbiriyle tutarlıdır.
Programdaki becerilerin edinilmesi için çeşitli etkinlikler hazırlanmıştır.
Etkinliklerde kullanılan araç gereç ve materyaller uygundur.

18), öğretmenin aylık planda program bileşenlerine yer verme durumunu görebilmesi için hazırlanmıştır. Çizelge, aylık programa dâhil edilen alan becerilerinin, sosyal-duygusal öğrenme becerilerinin, kavramsal becerilerin, okuryazarlık becerilerinin, değerlerin ve eğilimlerin belirlenmesi ve sonraki aylık planların geliştirilmesini kolaylaştırmak amacıyla kullanılacaktır. Aylık olarak doldurulacak bu formda ilgili ayın sütununu işaretlemiş olmak o ayda yer verilen program bileşenlerinin bütüncül ve sarmal olarak kullanım durumunun görülmesini sağlayacaktır. Formda okul öncesi eğitim programındaki alan becerileri ile Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli kapsamındaki sosyal-duygusal öğrenme becerileri, kavramsal beceriler, okuryazarlık becerileri, değerler ve eğilimler yer almaktadır.

15.3. Öğretmen Yönünden Değerlendirme

Beceri edinimini destekleyen bir öğretim programı kapsamında öğretmenin kendisini de değerlendirmesi gereklidir. Öğretmenin yansıtıcı düşünerek kendini değerlendirmesi çocukların beceri edinimine yönelik etkili yöntemler üretmesine imkân sağlayacaktır. Öğretmen kendini değerlendirdiğinde eksikliklerini ve olumlu yönlerini görebilecektir. Bu sayede öğretmen, mesleki ilgi ve yeteneklerinin de farkına vararak öğrenme süreçlerini daha etkili planlayacak, çocuklarla ve ailelerle olan ilişkisini güçlendirerek yaratıcı çözümler üretecektir. Öğretmenler aylık planda "Öğrenme Kanıtları (Değerlendirme)" bölümünde yer alan "Öğretmen Yönünden Değerlendirme" başlığı altında kendilerine ilişkin değerlendirme yaparak geri bildirim sağlayabilirler. Öğretmenlerin kendilerini değerlendirmeleri öz düzenleme ve motivasyon gibi duyuşsal özelliklerini de destekleyecektir. Öğretmenler bunun yanı sıra kendilerini süreçte gözlemleyerek günlük tutabilir ya da düzenli notlar tutarak bunları belli aralıklarla gözden geçirebilir. Öğretmen yönünden değerlendirme bölümü yazılırken dikkate alınması gereken örnek ölçütler Tablo 2'de sunulmuştur.

Tablo 2. Öğretmen Yönünden Değerlendirme Bölümü Yazılırken Kullanılabilecek Örnek Ölçütler

Ölçütler
Aylık planı göz önünde bulundurarak günlük planları hazırlama/seçme
Günlük planları hazırlarken kazandırılması gereken ilgili alan becerilerini dikkate alma
Günlük planları hazırlarken kazandırılması gereken sosyal duygusal öğrenme becerilerini dikkate alma
Günlük planları hazırlarken kazandırılması gereken kavramsal becerileri dikkate alma
Günlük planları hazırlarken kazandırılması gereken ilgili eğilimleri dikkate alma
Günlük planlarda yer alan içerik çerçevesinde belirlenen kavramları, etkinlikleri hazırlarken dikkate alma
Günlük planlarda belirlenen öğrenme çıktıları kazanmaları için farklı etkinlikler hazırlama/seçme
Günlük planı hazırlarken kazandırılması gereken değerleri dikkate alma
Günlük planı hazırlarken kazandırılması gereken okuryazarlık becerilerini dikkate alma
Öğrenme öğretme ortamlarını etkinliklere uygun olarak düzenleme
Günlük planlarda belirlenen öğrenme çıktılarına ulaşıp ulaşılmadığını uygun ve farklı araçlarla değerlendirme
Günlük planları hazırlarken özel gereksinimli çocukları dikkate alma
Etkinlikleri hazırlarken çocukların günlük yaşam becerileriyle ilişkili olmasına özen gösterme
Etkinliklere çocukların aktif katılımını sağlama
Günlük planları uygularken uygun araç, gereç ve materyalleri kullanma
Günlük planları uygularken zamanı etkili yönetebilme

Ses tonu, beden dil ve mimikleri etkin kullanma
Çocukların ve ortamın değişken ihtiyaçlarına karşı uyum sağlama
Etkili iletişim becerilerine sahip olma
Öğrenme ve deneyime açık olma
Materyal, bilgi, beceri, fikir ve deneyimleri meslektaşlarla paylaşma, iş birliği yapma
Çocukların farklılıklarının farkında olma ve farklılıklara uygun süreçler planlama
Çocuklara fırsat eşitliği sunma
Türkçeyi anlaşılır, akıcı ve güzel konuşma
Görev ve sorumlulukların farkında olma

16. AYLIK PLAN ÖRNEKLERİ

36-48 AY ÖRNEK AYLIK PLANLARI

36-48 AY EYLÜL AYI PLANI

ALAN BECERİLERİ

Türkçe Alanı:

- TADB. Dinleme/İzleme
- TAOB. Okuma
- TAKB. Konuşma
- TAEOB. Erken Okuryazarlık

Matematik Alanı:

- MAB6. Sayma

Fen Alanı:

- FBAB1. Bilimsel Gözlem Yapma

Sosyal Alanı:

- SBAB1. Zamanı Algılama ve Kronolojik Düşünme

Hareket ve Sağlık Alanı:

- HSAB1. Aktif Yaşam İçin Psikomotor Beceriler

Sanat Alanı:

- SNAB1.Sanat Türlerini ve Tekniklerini Anlama

Müzik Alanı:

- MDB1. Müziksel Dinleme
- MSB2. Müziksel Söyleme

KAVRAMSAL BECERİLER KB1. Temel Beceriler

- KB1.1. Saymak
- KB1.5. Bulmak
- KB1.6. Seçmek

EĞİLİMLER E1. Benlik Eğilimleri

- E1.1. Merak

E2. Sosyal Eğilimler

- E2.5. Oyunseverlik

E3. Entelektüel Eğilimler

- E3.2. Yaratıcılık

PROGRAMLAR ARASI**BİLEŞENLER****Sosyal-Duygusal Öğrenme
Becerileri****SDB2.1. İletişim Becerisi**

- SDB2.1.SB1. Başkalarını etkin bir şekilde dinlemek
- SDB2.1.SB2. Duygu ve düşünceleri ifade etmek
- SDB2.1.SB3. Sözlü ya da sözsüz olarak etkileşim sağlamak

SDB2.3. Sosyal Farkındalık Becerisi

- SDB2.3.SB3. Başkalarına karşı anlayış geliştirerek saygı göstermek

SDB3.1. Uyum Becerisi

- SDB3.1.SB1. Yeni, değişen ve belirsiz durumları anlamak

Değerler D2. Aile Bütünlüğü

- D2.2. Aile içi iletişimi güçlendirmek
  - D2.1.2. Duygu ve düşüncelerini, öğrendiği bilgileri ailesiyle paylaşmaya istekli olur.

D3. Çalışkanlık

- D3.4. Çalışmalarda aktif rol almak
  - D3.4.4. Kişisel ve grup içi etkinliklerde sorumluluklarını yerine getirir.

D4. Dostluk

- D4.2. Arkadaşları ile etkili iletişim kurmak
  - D4.2.4. Arkadaşlarına karşı nazik davranır.

D6. Dürüstlük

- D6.2. Doğru ve güvenilir olmak
  - D6.2.1. Duygu ve düşüncelerini açıkça ifade eder.

D16. Sorumluluk

- D16.1. Kendine karşı görevlerini yerine getirmek
  - D16.1.4. Verdiği kararların sorumluluğunu alır.

Okuryazarlık Becerileri OB4. Görsel Okuryazarlık

OB4.1. Görseli Anlama

OB4.1.SB1. Görseli algılamak

OB4.2. Görseli Yorumlama

OB4.2.SB1. Görseli incelemek

ÖĞRENME ÇIKTILARI TÜRKÇE ALANI**VE ALT ÖĞRENME ÇIKTILARI****TADB.1. Dinleyecekleri/izleyecekleri şiir, hikâye, tekerleme, video, tiyatro, animasyon gibi materyalleri yönetebilme**

TADB.1.a. Kendisine sunulan seçenekler arasından dinleyecekleri/izleyecekleri materyalleri seçer.

TADB.1.b. Seçilen materyalleri dinler/izler.

TAOB.1. Resimli öykü kitabı, dijital araçlar, afiş, broşür gibi görsel materyalleri seçebilme

TAOB.1.a. Kendisine sunulan görsel okuma materyallerini inceler.

TAEOB.1.Yazı farkındalığına ilişkin becerileri gösterebilme

TAEOB.1.a. Görsel semboller arasından yazıyı gösterir.

TAEOB.6.Yazma öncesi becerileri kazanabilme

TAEOB.6.a. Boyama ve çizgi çalışmaları yapar.

TAKB.1. Konuşma sürecini yönetebilme

TAKB.1.a. Yetişkin yönlendirmesiyle konuşacağı konuyu seçer.

MATEMATİK ALANI**MAB.1. Ritmik ve algısal sayabilme**

MAB.1.a. 1 ile 5 arasında birer ritmik sayar.

FEN ALANI**FAB.1. Günlük yaşamında fenle ilgili olaylara/olgulara ve durumlara yönelik bilimsel gözlem yapabilme**

FAB.1.a Nesnelerin betimsel/fiziksel özelliklerine yönelik gözlemlerini ifade eder.

SOSYAL ALANI**SAB.1. Günlük hayatında zaman kavramını yerinde kullanabilme**

SAB.1.a. Sabah, akşam, gece ve gündüz neler yapıldığını söyler.

HAREKET VE SAĞLIK ALANI**HSAB.1. Farklı çevre ve fiziksel etkinliklerde büyük kas becerilerini etkin bir şekilde uygulayabilme**

HSAB.1.a. Farklı ortam ve koşullarda yer değiştirme hareketleri yapar.

HSAB.2. Farklı ebat ve özellikteki nesnelere etkin bir şekilde kullanabilme

HSAB.2.a. Farklı büyüklükteki nesnelere kavrar.

SANAT ALANI**SNAB.1. Temel sanat kavramlarını ve türlerini anlayabilme**

SNAB1.a. Temel sanat türlerini anlamına uygun söyler.

MÜZİK ALANI**MDB1. Çeşitli çocuk şarkılarını/çocuk şarkısı formlarını dinleyebilme**

MDB.1.a. Kendisine sunulan seçenekler arasından söyleyeceği çocuk şarkılarını/çocuk şarkısı formlarını seçer.

MDB.1.b. Seçtiği çocuk şarkılarını/çocuk şarkısı formlarını dinler.

MSB2. Çocuk şarkılarındaki/çocuk şarkısı formlarındaki özellikleri fark ederek söyleyebilme

MSB.2.a. Çocuk şarkılarının/çocuk şarkısı formlarının sözlerini doğru telaffuzla söyler.

MSB3. Söyleme becerilerini sınıf içinde sergileyebilme

MSB.3.b. Çocuk şarkılarını/çocuk şarkısı formlarını bireysel olarak/grupla uyum içinde söyler.

**İÇERİK ÇERÇEVESİ
Kavramlar**

Sesli-Sessiz, Gece-Gündüz, Az-Çok, Sert-Yumuşak

**ÖĞRENME KANITLARI
(DEĞERLENDİRME)****Çocuklar Yönünden Değerlendirme**

(Alan Becerileri, Sosyal Duygusal Öğrenme Becerileri, Kavramsal Beceriler, Okuryazarlık Becerileri, Değerler ve Eğilimler dikkate alınarak hazırlanacaktır.)

Program Yönünden Değerlendirme

(Tablo 1'de verilen örnek ölçütlerden yararlanılabilir.)

Öğretmen Yönünden Değerlendirme

(Tablo 2'de verilen örnek ölçütlerden yararlanılabilir.)

**ÖĞRENME-ÖĞRETME
YAŞANTILARI****Öğrenme-Öğretme
Uygulamaları****TÜRKÇE ALANI**

Çocuklar kendilerine sunulan okulla ilgili şiir, öykü, video gibi materyaller arasından dinleyecekleri/izleyecekleri ile ilgili seçimler yapabilir (TADB.1.a.),(KB1.6.) Seçenekler arasından seçilen materyaller öğretmenle birlikte dinlenir/izlenir (TADB.1.b, SDB2.1.SB1.). Çocuklar kendilerine sunulan resimli öykü kitabı, dijital araçlar,afiş, broşür gibi okuma materyallerini inceler (TAOB.1.a, E1.1, OB4.2.SB1.). Öğretmen çocukların kişisel ve grup içi etkinliklerde sorumluluklarını yerine getirmesi için destek olup ,yönergeler vererek çalışkanlık değerini kazanmaları sağlanır. (D3.4.4.). Çocuklar öğretmenle birlikte eğitim ortamlarında veya günlük yaşamda karşılaştıkları öğrenme merkezleri, tuvalet, yemekhane gibi yeni sembollerini inceler (TAEOB.1.a.). Çocuklar serbest boyama çalışmaları yapabilir (TAEOB.6.a.). Çocukların okula uyum sürecinde deneyimlediği duygu ve düşünceleri aileleriyle ve arkadaşlarıyla paylaşması teşvik edilir (TAKB.1.a, D2.1.2.). Öğretmenler çocukların hazırbulunuşluk düzeyleri, ihtiyaçları ve çevresel özelliklerin durumlarına göre öğrenme çıktılarını farklı aylarda sarmal olarak alabilirler. Çocukların ihtiyaçlarına göre farklı konular, kavramlar alabilirler.

MATEMATİK ALANI

Çocuklarla birlikte 1-5 arasında ritmik sayma içeren şarkılar söylenebilir, parmak oyunları oynanabilir (MAB.1.a., KB1.1, E2.5.). Öğretmen çocukların kişisel ve grup içi etkinliklerde sorumluluklarını yerine getirmesi için destek olup ,yönergeler vererek çalışkanlık değerini kazanmaları sağlanır (D3.4.4.).

FEN ALANI

Çocuklar okula başlamadan önce fenle ilgili birçok deneyime sahiptir. Bu deneyimler oyuncakların, nesnelerin, kitapların veya gıdaların bazı betimleyici özelliklerini içermektedir. Çocukların bu deneyimlerinin ortaya çıkartılması için sınıf içinde yer alan fen öğrenme merkezinde yer alan materyaller veya okulun bahçesindeki materyallere yönelik gözlem (**OB4.1. SB1.**, **OB4.1. SB2.**) yaptırılabilir (**FAB.1.a.**). Bu gözlemlerde çocukların gelişimsel özellikleri ve merak ettikleri (**E1.1.**) durumlar dikkate alınarak materyallerin şekil, ses, koku, sertlik, renk, miktar gibi betimsel özellikleri belirlenebilir. Bu gözlem sürecinde çocukların gözlemlerini ifade etmeleri sağlanabilir (**SDB2.1.SB2.**, **D6.2.1.**).

SOSYAL ALANI

Gece-gündüz, sabah-öğle-akşam gibi zaman kavramlarının görsellerini inceleyerek görsellerdeki zamana uygun selamlama ifadelerini kullanır (**SAB.1.a.**, **OB4.1. SB1.**, **OB4.2. SB1.**). Zamana uygun selamlama ifadelerinin kullanımının pekiştirilmesi için görsel/işitsel/dijital kaynaklardan faydalanılır. Süreçte çocukların arkadaşlarına nazik davranması teşvik edilir (**D4.2.4.**).

HAREKET VE SAĞLIK ALANI

Çocukların karar vermesini gerektiren oyun ortamları tasarlanır. Çocuğun verdiği kararların sorumluluğunu almaları desteklenir (**D16.1.4.**). Çocuklar öğretmen gözetiminde sınıfta ya da bahçede yürüme, koşma gibi hareketleri kullanarak farklı oyunlar oynarlar (**HSAB.1.a.**). Blok merkezinde bulunan blokları tutar, üst üste dizerler (**HSAB.2.a.**, **E2.5.**). Çocuklar bu oyunları oynayarak yeni ortamlarına uyum sağlarlar (**SDB3.1.SB1.**).

SANAT ALANI

Öğretmen çocukların resim, heykel, mimari gibi sanat türlerini ifade etmelerine olanak sağlar (**SNAB.1.a.**). Daha sonra çocuklar öğretmenin gösterdiği farklı sanat türlerinin ne olduğunu söyler (**SNAB1.a.**). Çocuklar merak ettikleri (**E1.1**) ve gerçekleştirmek istedikleri sanat türüne ait duygu ve düşüncelerini söyler (**SNAB1.a.**). Sanat merkezinde tanımlanmış olan farklı sanat malzemeleri içinden (kil, pastel boya, guaj boya, atık materyaller gibi) kullanım amacına uygun materyalleri seçebilirler (**SNAB1.a.**).

MÜZİK ALANI

Müziksel dinleme becerisiyle ilişkili yaşantı için çocuklar müzik merkezinde dinlemeleri amacıyla seçenekler arasından sözlü çocuk müziği örnekleri seçer (**MDB.1.a.**, **E1.1.**). Seçtikleri çocuk müziklerini dinler (**MDB.1.b.**, **E3.2.**). Çocuklar daha önce dinledikleri sözlü çocuk müzikleri seçenekleri arasından söylemek amacıyla müzikler seçer (**MSB.2.a.**). Seçtikleri çocuk müziklerini bireysel ve grupta söyler (**MSB.3.a.**, **MSB.3.c.**, **SDB2.1.SB3.**, **SDB2.3.SB3.**, **E3.2.**).

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Çocukların bireysel öğrenme stillerini, hızlarını ve yetenek seviyelerini göz önünde bulundurarak farklı etkinlikler tasarlanır. Her bir etkinlik, çocukların kendi benzersiz yeteneklerini keşfetmelerine ve geliştirmelerine olanak tanıyacak şekilde planlanır. Her bir çocuğun tüm gelişim alanları; Öğrenme çıktıları, içerik, süreç, ürün ve öğrenme ortamı bağlamında ayrı ayrı desteklenerek beceri öğrenme potansiyelleri en üst düzeye çıkarılmaya çalışılır.

Destekleme

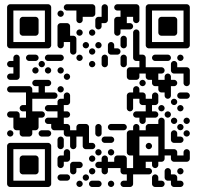
Tüm çocukların etkinliklere katılımını sağlama amacıyla çevresel düzenlemeler (oturma düzenini değiştirme, çeşitli semboller kullanma vb.) yapılabilir. Materyaller çocukların gereksinimlerine göre düzenlenerek gerekiyorsa çeşitli araç eklemeleri (doküman özellikler ekleme, zıt renkli zemin kullanma vb.) gerçekleştirilebilir. Çocukların özelliklerine göre materyaller çeşitlendirilerek (farklı boya türleri kullanılarak, farklı boyalarda makas verilerek vb.) onlara sunulabilir. Öğrenme içeriği çocukların özelliklerine göre farklılaştırılarak; basitleştirilebilir ya da çeşitlendirilebilir. Öğrenme sürecinde çocuklara gereksinim duydukları farklı türlerde ipuçları ve yardım sunularak destek olunabilir. Çeşitli türlerde geribildirim verilerek çocukların etkinliğe katılımı desteklenebilir. Öğrenme kanıtlarına ilişkin çocukların bireysel öğrenme özelliklerine ve gereksinimlerine göre konuşarak, göstererek veya işaret ederek sorulara cevap vermeleri sağlanabilir.

AİLE/TOPLUM KATILIMI

Hem çocuğun okula uyumu hem de ailelerin neler yapması gerektiği konusunda bilgilendirilmesinin sağlanması, öğretmenin de çocuğu ve aileyi tanıması için **"Sene Başı Tanışma Toplantısı"** yapılmalıdır. Ailelere yönelik **"okul tanıtımı"** gibi uyum çalışmaları yapılır. Ailelere yönelik çocuğun okula uyumu konusunda **"kitapçık"** hazırlanabilir. Ayrıca ailelerin çocuk gelişimi ve eğitimi konusunda öncelikli olarak ihtiyaç duydukları konuda eğitim toplantısı planlamak için ailelere **"Aile Eğitimi İhtiyaç Belirleme Formu"** uygulanmalıdır. İlerleyen aylarda yapılacak aile katılımı çalışmalarına yönelik bilgi almak amaçlı **"Aile Katılımı Tercih Formu"** gönderilerek planlama yapılır. Ayrıca ailelerin sözel olarak ifade edemedikleri düşüncelerini rahat bir şekilde ifade edebilmeleri için **"Dilek Kutusu"** yerleştirilir. Çocukların **"Beceri Gözlem Formları"**, **"Anekdot Kayıt Formları"** doldurulmaya başlanır. Sınıfta yapılan tüm çalışmalar çocuklarla birlikte değerlendirilerek seçilir ve "portfolyo dosyasına" bu aydan itibaren eklenmeye başlanır. **"Toplum katılımı"** için okulun yakın çevresinde bulunan yerel yönetimler, kamu kurumları ve sivil toplum kuruluşlarından hangileri ile iş birliği yapılabileceği belirlenir. **Öğrenme Kanıtları (Değerlendirme)** bölümü çocukların beceri edinim süreci, programın değerlendirilmesi ve öğretmenin kendisini değerlendirmesi amacıyla doldurulur. Gün içerisinde gerekli durumlarda **"Anekdot Kayıt Formları"** ve **"Beceri Gözlem Formu"** doldurulur.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

36-48 AY ARALIK AYI PLANI**ALAN
BECERİLERİ****Türkçe Alanı:**

TADB. Dinleme/İzleme

TAOB. Okuma

TAKB. Konuşma

Matematik Alanı:

MAB1. Matematiksel Muhakeme

Fen Alanı:

FBAB2. Sınıflandırma

Sosyal Alanı:

SBAB1. Zamanı Algılama ve Kronolojik Düşünme

Hareket ve Sağlık Alanı:

HSAB1. Aktif Yaşam İçin Psikomotor Becerileri

HSAB2. Aktif ve Zinde Yaşam İçin Sağlık Becerileri

Sanat Alanı:

SNAB1. Sanat Türlerini ve Tekniklerini Anlama

SNAB2. Sanat Eseri İnceleme

SNAB3. Sanata Değer Verme

SNAB4. Sanatsal Uygulama Yapma

Müzik Alanı:

MDB1. Müziksel Dinleme

MSB2. Müziksel Söyleme

MÇB3. Müziksel Çalma

MHB4. Müziksel Hareket

KAVRAMSAL BECERİLER KB1. Temel Beceriler

KB1.6. Seçmek

KB2.4. Çözümleme Becerisi

KB2.4.SB1. Nesne, olgu ve olaylara ilişkin parçaları belirlemek

KB2.4.SB2. Parçalar arasındaki ilişkileri belirlemek

KB2.5. Sınıflandırma Becerisi

KB2.5.SB2. Nesne, olgu ve olayları ayırtırmak veya bölmek

KB2.14. Yorumlama Becerisi

KB2.14.SB1. Mevcut olay/konu/durumu incelemek

EĞİLİMLER**E.1. Benlik Eğilimleri**

E1.1. Merak

E1.2. Bağımsızlık

E1.5. Kendine Güvenme (Öz Güven)

E2. Sosyal Eğilimler

E2.2. Sorumluluk

E2.5. Oyunseverlik

E.3. Entelektüel Eğilimler

E3.1. Odaklanma

E3.2. Yaratıcılık

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER****Sosyal-Duygusal Öğrenme
Becerileri****SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme Becerisi)**

SDB1.2.SB1. İhtiyaçlarını karşılamaya yönelik hedef belirlemek

SDB2.1. İletişim Becerisi

SDB2.1.SB1. Başkalarını etkin şekilde dinlemek

SDB2.1.SB2. Duygu ve düşüncelerini ifade etmek

Değerler**D1. Adalet**

D1.2. Hakkaniyetli davranmak

D1.2.3. Görev ve sorumluluklarını kuralına uygun olarak yerine getirir.

D3. Çalışkanlık

D3.4. Çalışmalarda aktif rol almak

D3.4.4. Kişisel ve grup içi etkinliklerde sorumluluklarını yerine getirir.

D4. Dostluk

D4.2. Arkadaşları ile etkili iletişim kurmak

D4.2.2. Arkadaşlarıyla duygu ve düşüncelerini paylaşır.

D5. Duyarlılık

D5.2. Çevreye ve canlılara değer vermek

D5.2.3. Çevresel sürdürülebilirliğin sağlanabilmesi için atık yönetimini önemser.

D10. Mütevazılık

D10.1. İnsan ilişkilerinde yapıcı olmak

D10.1.3. Grup çalışmalarında uyumlu davranır.

D16. Sorumluluk

D16.3. Görev bilincine sahip olmak

D16.3.1. Görevlerini zamanında ve eksiksiz yerine getirmeye özen gösterir.

D18. Temizlik

D18.1. Kişisel temizlik ve bakımına önem vermek

D18.1.4. Tükettiği ürünlerin temiz ve sağlıklı olmasına özen gösterir.

Okuryazarlık Becerileri **OB1. Bilgi Okuryazarlığı**

OB1.3. Bilgiyi Özetleme

OB1.3. SB3. Bilgiyi yorumlamak (kendi cümleleri ile aktarmak)

OB4. Görsel Okuryazarlık

OB4.1. Görseli Anlama

OB4.1. SB1. Görseli algılamak

OB4.2. Görseli Yorumlama

OB4.2. SB1. Görseli incelemek

OB4.3. Görsel Hakkında Eleştirel Düşünme

OB4.3.SB2. Görsel ile sorgulanan olay/konu/problem veya durum ile ilgili akıl yürütmek

**ÖĞRENME ÇIKTILARI
VE ALT ÖĞRENME
ÇIKTILARI**

TÜRKÇE ALANI

TADB.2. Dinledikleri/izledikleri şiir, hikâye, tekerleme, video, tiyatro, animasyon gibi materyalleri ile ilgili yeni anlamlar oluşturabilme

TADB.2. a. Dinledikleri/izledikleri iletilerde yer alan bilgiler ile günlük yaşamı arasında ilişki kurar.

TAOB.1. Resimli öykü kitabı, dijital araçlar, afiş, broşür gibi görsel materyalleri seçebilme

TAOB.1.a. Kendisine sunulan görsel okuma materyallerini inceler.

TAOB.1.b. Kendisine sunulan seçenekler arasından görsel okuma materyallerini seçer.

TAOB.2. Görsel materyallerden anlamlar üretebilme

TAOB.2.a. Görsel okuma materyallerinde yer alan bilgiler ile günlük yaşamı arasında ilişki kurar.

TAKB.1. Konuşma sürecini yönetebilme

TAKB.1.b. Konuşmaya başlamak için uygun zamanı bekler ve yetişkin yönlendirmesiyle bir konu hakkında konuşur.

MATEMATİK ALANI

MAB.2. Matematiksel olgu, olay ve nesnelerin özelliklerini çözümleyebilme

MAB.2.a. Bir bütünü oluşturan parçaları gösterir.

MAB.2.b. Bir bütünü oluşturan parçalar arasındaki ilişki/ ilişkisizlik durumlarını açıklar.

FEN ALANI

FAB.2. Fene yönelik nesne, olayları/olguları benzerlik ve farklılıklarına göre sınıflandırabilme

FAB.2.a. Mevsimlerin ayırt edici özelliklerini söyler.

FAB.2.b. Tükettiği gıdaları sağlıklı ve sağlıklı olmayan olarak ayırır.

SOSYAL ALANI

SAB.1. Günlük hayatta zaman kavramını yerinde kullanabilme

SAB.1.a. Sabah, akşam, gece ve gündüz neler yapıldığını söyler.

HAREKET VE SAĞLIK ALANI

HSAB.1. Farklı çevre ve fiziksel etkinliklerde büyük kas becerilerini etkin bir şekilde uygulayabilme

HSAB.1.a. Farklı ortam ve koşullarda yer değiştirme hareketleri yapar.

HSAB.1.b. Etkinliğin durumuna uygun denge hareketleri yapar.

HSAB.1.c. Nesne kontrolü gerektiren hareketleri yapar.

HSAB.2. Farklı ebat ve özellikteki nesnelere etkin bir şekilde kullanabilme

HSAB.2.a. Farklı büyüklükteki nesnelere kavrar.

HSAB.2.b. Nesnelere şekillendirir.

HSAB.2.c. Farklı boyutlardaki nesnelere kullanır.

SANAT ALANI**SNAB.1. Temel sanat kavramlarını ve türlerini anlayabilme**

SNAB1.a. Temel sanat türlerini anlamına uygun söyler.

SNAB1.b. Temel sanat materyallerini kullanım amacına uygun olarak seçer.

SNAB1.c. Temel sanat materyallerini amacına uygun şekilde kullanır.

SNAB.2. Sanat eseri inceleyebilme

SNAB2.a. Sanat eserine odaklanır.

SNAB2.c. Sanat eserine ilişkin sorular sorar.

SNAB.3. Sanat eserlerine ve sanatçılara değer verebilme

SNAB3.a. Sanat ve sanatçılar hakkında sorular sorar.

SNAB.4. Sanat etkinliğini uygulayabilme

SNAB4.a. Yapmak istediği sanat etkinliğinin türüne karar verir.

MÜZİK ALANI**MDB.3. Duyduğu seslerin kaynağını anlayabilme**

MDB.3.a. Doğadan/çevreden/nesnelere duyduğu seslerin kaynağını gösterir.

MSB.1. Duyduğu sesleri kendi sesiyle taklit edebilme

MSB.1.b. Doğadan/çevreden/nesnelere duyduğu sesleri taklit eder.

MÇB.1. Çalacağı çalgılara/ritimlere/ezgilere dair duygu ve düşüncelerini ifade edebilme

MÇB.1.a. Kendisine sunulan artık materyallerden yapılmış çalgı/Orff çalgısı seçenekleri arasından çalacağı çalgıyı seçer.

MÇB.1.b. Seçtiği artık materyallerden yapılmış çalgının/Orff çalgısının ismini/özelliklerini söyler.

MÇB.1.c. Kendisine sunulan seçenekler arasından çalacağı ritimleri/ezgileri seçer.

MÇB.3. Müziksel çalma becerilerini sergileyebilme

MÇB.3.a. Duyduğu çeşitli sesleri artık materyallerden yapılmış çalgılar ve Orff çalgılarıyla çalar.

MHB.3. Müzik ve ritimlerle hareket ve dans edebilme

MHB.3.b. Çocuğa uygun müzik eserleriyle bireysel/grupla birlikte hareket/dans eder.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Kavramlar Parça-bütün, mevsimler, renk (kırmızı-sarı-mavi)

ÖĞRENME KANITLARI**(DEĞERLENDİRME)****Çocuklar Yönünden Değerlendirme**

(Alan Becerileri, Sosyal Duygusal Öğrenme Becerileri, Kavramsal Beceriler, Okuryazarlık Becerileri, Değerler ve Eğilimler dikkate alınarak hazırlanacaktır.)

Program Yönünden Değerlendirme

(Tablo 1'de verilen örnek ölçütlerden yararlanılabilir.)

Öğretmen Yönünden Değerlendirme

(Tablo 2'de verilen örnek ölçütlerden yararlanılabilir.)

ÖĞRENME-ÖĞRETME**YAŞANTILARI****Öğrenme-Öğretme****Uygulamaları****TÜRKÇE ALANI**

Çocuklar dinledikleri/izlediklerinde ve görsel okuma materyallerinde yer alan bilgiler ile günlük yaşamı arasında ilişki kurar (**TADB.2.a.**, **TAOB.2.a.**, **D4.2.2.**, **KB2.3.SB3.**). Bu süreçte duygu ve düşüncelerini arkadaşlarıyla paylaşmalarına rehberlik edilir. Öğretmenin kendilerine sunduğu resimli öykü kitabı, dijital araçlar, afiş, broşür gibi okuma materyallerini inceleyerek (**TAOB.1.a.**, **E1.1.**, **OB4.2.SB1.**) istediği materyali seçer. (**TAOB.1.b.**, **KB1.6.**). Çocuklar seçtikleri dinleme/izleme ya da görsel okuma materyalleri arasından yetişkinin yönlendirdiği veya kendi seçtiği bir konu hakkında konuşur (**TAKB.1.b.**, **SDB2.1.SB2.**). Öğretmenler çocukların hazırbulunuşluk düzeyleri, ihtiyaçları ve çevresel özelliklerin durumlarına göre Öğrenme çıktılarını farklı aylarda sarmal olarak alabilirler.

MATEMATİK ALANI

Çocuklara 3-4 parçadan oluşan yapboz gibi materyaller sunulurken çocuklardan bütünün parçalarını göstermeleri, ilişkili parçaları söylemeleri ve kuralına uygun olarak birleştirmeleri istenebilir. Çocukların verilen görevleri yerine getirilmesi teşvik edilir (**D16.3.1.**, **MAB.2.a.**, **MAB.2.b.**, **D1.2.3.**, **KB2.4.SB1.**, **KB2.4.SB2.**).

FEN ALANI

Sınıflandırma becerisinin gelişimi için çocukların fenle ilgili olayları veya durumları belli nitelikler açısından ayırt edebilmesi gerekmektedir. Bunun için çocuğun kendi beslenmesinden yola çıkılarak tüketilen gıdalar basit düzeyde sağlıklı ve sağlıklı olmayan olarak ayırt edilebilir (**FAB.2.b.**, **KB2.5.SB2.**). Buradaki sağlıklı ve sağlıklı olmayan ayrımı genel değil sadece çocuğun kendi öğününde yer alan gıdalar üzerinden yürütülür (**SDB1.2.SB1.**, **D18.1.4.**) ve bir genellemeye ulaşılmamalıdır. Sağlıklı sağlıklı olmayan ayrımı yapılırken tükettiği ürünlerin de temiz olması gerektiğine vurgu yapılır. Benzer şekilde mevsimlerin çocuklar tarafından fark edilen bazı temel özelliklerinin (**FAB.2.a.**, **E1.1.**) onlar tarafından ifade edilmesi de (**OB1.3. SB3.**) sınıflandırma becerisinin fen alanında gelişimi için kullanılabilir.

SOSYAL ALANI

Gece-gündüz, sabah-öğle-akşam gibi zaman kavramlarının görselleri inceletilerek görsellerdeki zamana uygun selamlama ifadelerini kullanır (**SAB.1.a.,OB4.1., SB1., OB4.2. SB1.**). Selamlama ifadelerini içeren bir hikâyeden hareketle konuşma halkası, çember, tartışma gibi teknikler kullanılır (**SDB2.1.SB1.**).

HAREKET VE SAĞLIK ALANI

Çocuklar yürüme, koşma, zıplama, çizgi üzerinde yürüme ve topu elleriyle yuvarlama gibi hareketleri yaparak oyun oynarlar (**HSAB1.a., HSAB1.b., HSAB1.c. E2.5.**). Düğme gibi farklı büyüklükteki nesnelere parmakları ile tutar ve toplarlar (**HSAB.2.a.**). Öğretmenin verdiği parmak boyasını kullanarak boyama yaparlar (**HSAB.2b.**). Öğretmenin sunduğu kapları kullanarak nesnelere kaptan kaba boşaltırlar (**HSAB.2c., E2.2.**). Çocukların sorumluluklarını yerine getirmesi teşvik edilir (**D3.4.4.**).

SANAT ALANI

Çocuklar, daha önce gitmiş oldukları sanat galerisi ya da sanat atölyesi/müzesi hakkında duygu, düşüncelerini ve neleri hatırladıklarını ifade eder (**SNAB1.a., SDB2.1.SB2.**). Sanat eserlerinde gördükleri renklerden hangilerini hatırladıklarını söyler ve çevrelerinde bu renkte bir nesneye örnek verir (Kavramlar: Renk: Kırmızı-Sarı-Mavi). Çocuklara heykel, seramik, mimari, fotoğraf, ebru, çini gibi eserler gösterilerek çocukların odaklanarak incelemeleri (**SNAB2.a., E3.1.**) ve sanat eserinin konusunu, nasıl yapıldığını ve sanat eserini kimin yapmış olabileceğini anlamaları için soru sormaları ve çıkarımda bulunmaları teşvik edilebilir (**SNAB2.c., SNAB3.a., OB4.1.SB1., OB4.3.SB2., KB2.14.SB1.**). Çocukların incelemiş olduğu sanat eserinden yola çıkarak kendi özgün sanat ürünlerini yapmalarına karar vermeleri sağlanır (**E1.2.**). Yapmaya karar verdiği özgün sanat ürünlerine yönelik hangi materyalleri kullanacaklarını seçmeleri ve bu materyalleri kullanarak etkinliği gerçekleştirmeleri istenir (**SNAB1.b., SNAB1.c., SNAB4.a.**).

MÜZİK ALANI

Müziksel dinleme becerisiyle ilişkili yaşantı için çocuklar doğadan, çevreden ve nesnelere duydukları seslerin kaynaklarını gösterir (**MDB.3.a.**) Müziksel söyleme becerisiyle ilişkili yaşantı için çocuklardan doğadan, çevreden ve nesnelere duydukları sesleri kendi sesleriyle taklit etmeleri istenir (**MSB.1.b.,E1.5.**). Çalma becerisiyle ilişkili yaşantı için önce çocuklar müzik araç gereçlerini tercih ederek duyarlılık değerini geliştirmeleri sağlanır. (**MÇB.1.a., MÇB.1.b., D5.2.3.**). Bu süreçte artık materyallerden yapılan müzik aletleri üzerinden sürdürülebilirliğin sağlanması konusuna vurgu yapılır. Sunulan seçenekler arasından çalacağı ritimleri/müzikleri seçer (**MÇB.1.c., E1.1., E1.5.**). Duyduğu sesleri artık materyalde müzik araç gereçleri ve Orff çalgılarıyla çalar (**MÇB.3.a.**). Duyduğu çeşitli sesleri artık materyallerden yapılmış çalgılar ve Orff çalgılarıyla çalar (**E1.5., E3.2.**). Hareket becerisiyle ilişkili yaşantı için bireysel ya da grupla hareket ederken mütevazılık ve sağlıklı yaşam değerleri geliştirilebilir (**MHB.3.b., D10.1.4., E1.5., E3.2.**). Verilen sorumluluklarını yerine getirmesi için rehberlik edilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Çocukların bireysel öğrenme stillerini, hızlarını ve yetenek seviyelerini göz önünde bulundurarak farklı etkinlikler tasarlanır. Her bir etkinlik, çocukların kendi benzersiz yeteneklerini keşfetmelerine ve geliştirmelerine olanak tanıyacak şekilde planlanır. Her bir çocuğun tüm gelişim alanları; Öğrenme çıktıları, içerik, süreç, ürün ve öğrenme ortamı bağlamında ayrı ayrı desteklenerek beceri öğrenme potansiyelleri en üst düzeye çıkarılmaya çalışılır.

Destekleme

Tüm çocukların etkinliklere katılımını sağlama amacıyla çevresel düzenlemeler (oturma düzenini değiştirme, çeşitli semboller kullanma vb.) yapılabilir. Materyaller çocukların gereksinimlerine göre düzenlenerek gerekiyorsa çeşitli araç eklemeleri (doküman özellikler ekleme, zıt renkli zemin kullanma vb.) gerçekleştirilebilir. Çocukların özelliklerine göre materyaller çeşitlendirilerek (farklı boya türleri kullanılarak, farklı boylarda makas verilerek vb.) onlara sunulabilir. Öğrenme içeriği çocukların özelliklerine göre farklılaştırılarak; basitleştirilebilir ya da çeşitlendirilebilir. Öğrenme sürecinde çocuklara gereksinim duydukları farklı türlerde ipuçları ve yardım sunularak destek olunabilir. Çeşitli türlerde geribildirim verilerek çocukların etkinliğe katılımları desteklenebilir. Öğrenme kanıtlarına ilişkin çocukların bireysel öğrenme özelliklerine ve gereksinimlerine göre konuşarak, göstererek veya işaret ederek sorulara cevap vermeleri sağlanabilir.

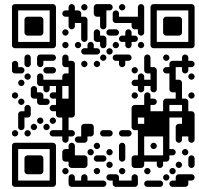
AİLE/TOPLUM

KATILIMI

Ailelere **"haber mektubu"** veya **"internet temelli uygulamalar"** aracılığıyla sınıfta yapılan etkinlikler hakkında ve okul dışında ailenin çocuğu ile birlikte yapabileceği etkinlikler ile ilgili bilgi verilir. Aileleri çocuğun gelişimi ve eğitim programı konusunda bilgilendirmek için düzenli olarak **"bülten"** hazırlanır. Sınıfta yapılan tüm çalışmalar çocuklarla değerlendirilerek seçilir ve **"portfolyo dosyasına"** konmaya devam edilir. Grup toplantısında ev ziyaretleri hakkında bilgi verdikten ve ailelerle bireysel görüşmeler tamamlandıktan sonra **"ev ziyaretleri"** planlanmalıdır. Yapılan plan doğrultusunda ev ziyaretleri yapılmaya başlanılır. Ailelerin ihtiyaçları doğrultusunda uzman kişiler okula davet edilerek **"konferans"** düzenlenir. **"Toplum katılımı"** amacıyla okulun yakın çevresinde bulunan iş yerleri ile iş birliği içinde deprem farkındalığı konusunda çalışmalar yapılır. Çocuklar ve aileleriyle birlikte yağ, pil gibi geri dönüşüm malzemeleri toplanarak malzemeler ilgili kuruluşlara teslim edilir. **Öğrenme Kanıtları (Değerlendirme)** bölümü çocukların beceri edinim süreci, programın değerlendirilmesi ve öğretmenin kendisini değerlendirmesi amacıyla doldurulur. Gün içerisinde gerekli durumlarda **"Anekdot Kayıt Formları"** ve **"Beceri Gözlem Formu"** doldurulur.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

36-48 AY MAYIS AYI PLANI

**ALAN
BECERİLERİ****Türkçe Alanı:**

TADB.Dinleme/İzleme

TAOB.Okuma

TAKB.Konuşma

TAEOB.Erken Okuryazarlık

Matematik Alanı:

MAB2. Matematiksel Problem Çözme

MAB3. Matematiksel Temsil

Fen Alanı:

FBAB6. Deney Yapma

Sosyal Alanı:

SBAB16. Eleştirel ve Sosyolojik Düşünme

Hareket ve Sağlık Alanı:

HSAB1. Aktif Yaşam İçin Psikomotor Beceriler

HSAB2. Aktif ve Zinde Yaşam İçin Sağlık Becerileri

Sanat Alanı:

SNAB2. Sanat Eseri İnceleme

SNAB3. Sanata Değer Verme

SNAB4. Sanatsal Uygulama Yapma

Müzik Alanı:

MDB1. Müziksel Dinleme

MSB2. Müziksel Söyleme

MÇB3. Müziksel Çalma

MHB4. Müziksel Hareket

KAVRAMSAL BECERİLER**KB2.3 Özetleme Becerisi**

KB2.3.SB3. Metin/olay/konu/durumu yorumlamak (kendi cümleleri ile aktarmak)

KB2.5. Sınıflandırma Becerisi

KB2.5.SB4. Nesne, olgu ve olayları etiketlemek

KB2.6. Bilgi Toplama Becerisi

KB2.6.SB1. İstenen bilgiye ulaşmak için kullanacağı araçları belirlemek

KB2.8.Sorgulama Becerisi

KB2.8.SB1. Merak ettiği konuyu tanımlamak

KB2.8.SB2. İlgili konu hakkında sorular sormak (5N1K)

KB2.20. Sentezleme Becerisi

KB2.20.SB3. Parçaları birleştirerek özgün bir bütün oluşturmak

KB3.2. Problem Çözme

KB3.2.SB5.Problemin çözümüne ilişkin yansıtma/ değerlendirilmede bulunmak

EĞİLİMLER**E.1. Benlik Eğilimleri**

E1.1. Merak

E.2. Sosyal Eğilimler

E2.5. Oyunseverlik

E.3. Entelektüel Eğilimler

E3.1 Odaklanma

E3.2. Yaratıcılık

E3.4. Analitik Düşünme

E3.5. Merak Ettiği Soruları Sorma

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**
Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri

SDB1.1. Kendini Tanıma (Öz Farkındalık Becerisi)

SDB1.1.SB1. Öğreneceği yeni konu/kavram veya bilgiyi nasıl öğrendiğini belirlemek

SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme Becerisi)

SDB1.2.SB1. İhtiyaçlarını karşılamaya yönelik hedef belirlemek

SDB2.1. İletişim Becerisi

SDB2.1.SB2. Duygu ve düşüncelerini ifade etmek

SDB2.1.SB3. Sözlü ya da sözsüz olarak etkileşim sağlamak

SDB2.2. İş Birliği Becerisi

SDB2.2.SB4. Ekip (takım) çalışması yapmak ve yardımlaşmak

SDB2.3. Sosyal Farkındalık Becerisi

SDB2.3.SB2. Başkalarının duygularını, düşüncelerini ve bakış açılarını anlamak

SDB2.3.SB3. Başkalarına karşı anlayış geliştirerek saygı göstermek

Değerler D3. Çalışkanlık

D3.4. Çalışmalarda aktif rol almak

D3.4.3. Kendine uygun görevleri almaya istekli olur.

D3.4.4. Kişisel ve grup içi etkinliklerde sorumluluklarını yerine getirir.

D4. Dostluk

D4.2. Arkadaşları ile etkili iletişim kurmak

D4.2.2. Arkadaşlarıyla duygu ve düşüncelerini paylaşır.

D5. Duyarlılık

D5.2. Çevreye ve canlılara değer vermek

D5.2.3. Çevresel sürdürülebilirliğin sağlanabilmesi için atık yönetimini önemser.

D10. Mütevazilik

D10.1. İnsan ilişkilerinde yapıcı olmak

D10.1.3. Grup çalışmalarında uyumlu davranır.

D16. Sorumluluk

D16.3. Görev bilincine sahip olmak

D16.3.1. Görevlerini zamanında ve eksiksiz yerine getirmeye özen gösterir.

D19. Vatanserverlik

D19.2. Millî kimliği tanımak

D19.2.1. Millî bayramların ve anma günlerinin önemini fark eder.

Okuryazarlık Becerileri OB.4.Görsel Okuryazarlık

OB4.1.Görseli Anlama

OB4.1.SB1. Görseli algılamak

OB4.1.SB2. Görseli tanımak

OB4.2.Görseli Yorumlama

OB4.2.SB1. Görseli incelemek

OB7.Veri Okuryazarlığı

OB7.2.Veri Oluşturma

OB7.2. SB1. Araştırma tasarlamak

**ÖĞRENME ÇIKTILARI
VE ALT ÖĞRENME
ÇIKTILARI****TÜRKÇE ALANI****TADB.2. Dinledikleri/izledikleri şiir, hikâye, tekerleme, video, tiyatro, animasyon gibi materyalleri ile ilgili yeni anlamlar oluşturabilme**

TADB.2.b.Görsellerden yararlanarak dinleyecekleri/ izleyecekleri hakkındaki tahminlerini söyler.

TAOB.2. Görsel materyallerden anlamlar üretebilme

TAOB.2.a. Görsel okuma materyallerinde yer alan bilgiler ile günlük yaşamı arasında ilişki kurar.

TAKB.2. Konuşma sürecinin içeriğini oluşturabilme

TAKB.2.a.Konuşacağı konu ile günlük yaşamı arasında bağlantı kurar.

TAKB.2.b.Konuşmanın devamı hakkındaki tahminini söyler.

TAEOB.6. Yazma öncesi becerileri kazanabilme

TAEOB.6.a.Boyama ve çizgi çalışmaları yapar.

MATEMATİK ALANI**MAB.4. Matematiksel problemler ve çözümlerine ilişkin açıklamalar ve stratejilerden yararlanabilme**

MAB.4.a. Kendisine sunulan çözüm yolunu dener.

MAB.4.b. Ortaya çıkan sonucu gerekçeleriyle açıklar.

MAB.5. Farklı matematiksel temsillerden yararlanabilme

MAB.5.a. Çeşitli semboller arasından belirtilen matematiksel temsilleri/ sembolleri gösterir.

MAB.5.b. İsmi söylenen şekli gösterir.

FEN ALANI**FAB. 6. Merak ettiği konular/olay/durum hakkında deneyler yapabilme**

FAB.6.b. Birkaç malzeme kullanarak deney yapar.

SOSYAL ALANI**SAB.2. Toplumsal yaşama yönelik kültürel unsurları/durumları çözümleyebilme**

SAB.2. b. Mustafa Kemal Atatürk'ün Türk toplumu açısından önemini fark eder.

HAREKET VE SAĞLIK ALANI**HSAB.1. Farklı çevre ve fiziksel etkinliklerde büyük kas becerilerini etkin bir şekilde uygulayabilme**

HSAB.1.a. Farklı ortam ve koşullarda yer değiştirme hareketleri yapar.

HSAB.1.b. Etkinliğin durumuna uygun denge hareketleri yapar.

HSAB.1.c. Nesne kontrolü gerektiren hareketleri yapar.

HSAB.2. Farklı ebat ve özellikteki nesnelere etkin bir şekilde kullanabilme

HSAB.2.a. Farklı büyüklükteki nesnelere kavrar.

HSAB.2.b. Nesnelere şekillendirir.

HSAB.2.c. Farklı boyutlardaki nesnelere kullanır.

HSAB.2.ç. Çeşitli nesnelere kullanarak özgün ürünler oluşturur.

HSAB.3. Jimnastik, dans ve hareket etkinliklerinde ritmik beceriler sergileyebilme

HSAB.3.c. Bireysel dans etkinliklerine katılır.

HSAB.9. Sağlıklı yaşam için temizlik ve düzene dikkat edebilme

HSAB.9.b. Bulunduğu çevrenin temizliğine/düzenine öğretmen gözetiminde katkıda bulunur.

SANAT ALANI**SNAB.2. Sanat eseri inceleyebilme**

SNAB.2.c. Sanat eserine ilişkin sorular sorar.

SNAB.2.ç. Sanat eserine yönelik duygu ve düşüncelerini ifade eder.

SNAB.3. Sanat eserlerine ve sanatçılara değer verebilme

SNAB.3.b. Sanat eserlerinin nasıl yapıldığına ilişkin tahmin yürütür.

SNAB.3.c. Geleneksel ve evrensel sanat eserlerinin bulunduğu dijital ortam ve mekânları ziyaret eder.

SNAB.3.ç. Dijital veya gerçek sanat ortamlarında sergilenen geleneksel ve evrensel sanat eserlerini inceler.

SNAB.4. Sanatsal etkinliği uygulayabilme

SNAB.4.c. Sanat etkinliklerinde yaratıcı ürünler oluşturur.

MÜZİK ALANI**MDB.1. Çeşitli çocuk şarkılarını/çocuk şarkısı formlarını dinleyebilme**

MDB.1.a. Kendisine sunulan seçenekler arasından dinleyeceği çocuk şarkılarını/çocuk şarkısı formlarını seçer.

MDB.1.b. Seçtiği çocuk şarkılarını/çocuk şarkısı formlarını dinler.

MDB.3. Duyduğu seslerin kaynağını anlayabilme

MDB.3.a. Doğadan/çevreden/nesnelere duyduğu seslerin kaynağını gösterir.

MSB.1. Duyduğu sesleri kendi sesiyle taklit edebilme

MSB.1.b. Doğadan/çevreden/nesnelere duyduğu sesleri taklit eder.

MSB.3. Söyleme becerilerini sınıf içinde sergileyebilme

MSB.3.b. Çocuk şarkılarını/çocuk şarkısı formlarını bireysel olarak/grupla uyum içinde söyler.

MÇB.1. Çalacağı çalgılara/ritimlere/ezgilere dair duygu ve düşüncelerini ifade edebilme

MÇB.1.a. Kendisine sunulan artık materyallerden yapılmış çalgı/Orff çalgısı seçenekleri arasından çalacağı çalgıyı seçer.

MÇB.3. Müziksel çalma becerilerini sergileyebilme

MÇB.3.a. Duyduğu çeşitli sesleri artık materyallerden yapılmış çalgılar ve Orff çalgılarıyla çalar.

MHB.3. Müzik ve ritimlerle hareket ve dans edebilme

MHB.3.b. Çocuğa uygun müzik eserleriyle bireysel/grupla birlikte hareket/dans eder.

İÇERİK ÇERÇEVESİ Daire, Üçgen, Kare
Kavramlar

**ÖĞRENME KANITLARI
(DEĞERLENDİRME)****Çocuklar Yönünden Değerlendirme**

(Alan Becerileri, Sosyal Duygusal Öğrenme Becerileri, Kavramsal Beceriler, Okuryazarlık Becerileri, Değerler ve Eğilimler dikkate alınarak hazırlanacaktır.)

Program Yönünden Değerlendirme

(Tablo 1'de verilen örnek ölçütlerden yararlanılabilir.)

Öğretmen Yönünden Değerlendirme

(Tablo 2'de verilen örnek ölçütlerden yararlanılabilir.)

**ÖĞRENME-ÖĞRETME
YAŞANTILARI
Öğrenme-Öğretme
Uygulamaları**

TÜRKÇE ALANI

Çocuklara dinleme/izleme ya da görsel okuma materyalleri sunulur. Çocuklar bu görsellerden merak ettiklerine ilişkin tahminlerini söyler (**TADB.2.b., KB2.3.SB3., OB4.2.SB1., E1.1.**). Görsel okuma materyallerinden kazandığı bilgiler ile (**SDB1.1.SB1.**) günlük yaşamları arasında kurduğu ilişkileri ifade eder (**TAOB.2.a.**). Çocuklara görsel okuma materyalleri sunulur. Çocuklar bu görsellere ilişkin tahminlerini söyler (**TADB.2.b., OB4.2.SB1.**).

Görsel okuma materyallerinden kazandığı bilgiler ile (**SDB1.1.SB1.**) günlük yaşamları arasında kurduğu ilişkileri ifade eder (**TAKB.2.a.**). Çocuklar dinledikleri/izledikleri materyaller, görsel okuma materyalleri veya başka bir konu hakkındaki konuşmanın devamına yönelik tahminlerini söyler (**TAKB.2.b., KB2.3.SB3., SDB2.3.SB2.**). Çocukların yazma öncesi becerilerini geliştirmek için boyama çalışmaları yapılır. Uzun sürecek çalışmalarda çocukların dikkat toplama stratejilerini kullanması ve sabır göstermesi desteklenir (**TAEOB.6. a., D3.4.4.**).

MATEMATİK ALANI

Çocuklardan günlük yaşamlarından bir probleme ilişkin öğretmen tarafından sunulan çözümü denemeleri ve denemeleri sonucunda ortaya çıkan durumları gerekçelendirerek ifade etmeleri istenir (**MAB.4.a., MAB.4.b., KB3.2.SB5., E3.4. SDB2.1.SB2.**). Çocuklardan kendilerine sıralı bir şekilde sunulan çeşitli semboller içerisinde geometrik şekilleri (daire, kare ve üçgen) belirlemeleri ve ismi söylenen şekilleri göstermeleri istenir (**MAB.5.a., MAB.5.b., KB2.5.SB4., KB2.7.SB1., E3.1., OB4.1.SB1, OB4.1.SB2., OB4.2.SB1.**).

FEN ALANI

Çocuklar kendilerine verilen birkaç malzemeyi kullanarak (**FAB.6.b.**) öğretmen tarafından verilen deneyleri yapar (**D3.4.3.**). Öğretmen tarafından çocukların deney yapması için çeşitli fırsatlar sunarak istekli olmalarını destekler. İlkbahar ayında olduğundan dolayı bazı deneyler okul bahçesi gibi açık alanlarda yürütülebilir. Okulun bulunduğu bölge ve imkânlar dâhilinde doğal çevrenin sunduğu imkanlarda deney sürecinde kullanılabilir (**OB7.2. SB1.**). Örneğin; okulun yakınında bir göl, nehir gibi su ekosistemi varsa orada nesnelerin yüzmeye-batma deneyleri yapılabilir (**SDB2.2.SB4., KB2.6.SB1.**) Deneylerin yapımında çocukların yaratıcı denemeler yapmasına (**E3.2.**), kendilerini ifade etmelerine (**SDB2.1.SB2.**), sordukları soruların cevaplandırılmasına, yaptıkları yorumlama ve çıkarımların desteklenmesine dikkat edilmesi önerilir.

SOSYAL ALANI

Sınıfa Mustafa Kemal Atatürk'e ait görsel/işitsel/dijital kaynaklar yerleştirilir. Çocuklar materyalleri inceleyerek Atatürk hakkında soru sorar (**E3.5.**). Atatürk'ü tanıtır ve anlatır. 19 Mayıs Atatürk'ü Anma Gençlik ve Spor Bayramı'nın neden kutladığını söyler (**SAB.2.b., D19.2.1., KB2.8.SB1., KB2.8.SB2., E1.1.**).

HAREKET VE SAĞLIK ALANI

Farklı hareket örüntülerini gerçekleştirebileceği oyunlara katılır. Balonu karşısındaki arkadaşına atar (**HSAB.1.a.,HSAB.1.b., HSAB.1.c., E2.5.**). Bireysel olarak müzikli etkinliklerde dans eder (**HSAB.3.c, E1.6.**). Dans ederken arkadaşlarıyla sohbet eder. Dans ettikten sonra arkadaşlarıyla duygu düşüncelerini paylaşması için ortam oluşturulur. (**D4.2.2., SDB2.1.SB3.**). Farklı büyüklükteki nesnelere kullanarak tutma, üst üste dizme, ayırma, nesnelere yeni şekiller verme çalışmaları yapar (**HSAB.2.a., HSAB.2.b., HSAB.2.c., HSAB.2.ç., E3.2.**). Sınıfın toparlanmasına katkıda bulunur. (**HSAB.9.b. , D16.3.1.**)

SANAT ALANI

Sınıfa seramik/heykel sanatçısı davet edilir ya da sanal seramik/heykel müzelerinden biri seçilerek çocukların sanal ortamda sergilenen eserleri incelemesine olanak sağlanır (**SNAB.3.b., SNAB.3.c., SNAB.3. ç. KB2.16.1.SB1.**).Çocuklar süreçte sanatçıya merak ettikleri soruları sorar (**SNAB.2.c.**). Öğretmen de çocuklara bu eserlerin hangi malzemelerden, hangi amaçla, nasıl yapılmış olabileceğini; sanatçısının kim olabileceğini, bu eserlerin nasıl korunması gerektiğini sorar. Çocuklar izledikleri/dinledikleri konulara odaklanarak ve duyarlılık geliştirerek kendilerini ifade eder (**SNAB.2.ç., E3.2.**). Sanat merkezinde masalaraartık materyaller, kil, doğadan toplanmış taş, kabuk, yaprak gibi farklı materyaller koyulur.Çocuklar küçük gruplara ayrılarak farklı materyallerden özgün heykellerini oluşturur.Çocuklara heykellerini oluştururken hangi malzemelere ihtiyaç duyacaklarını belirlemeleri ve o masaya oturmaları gerektiği konusunda rehberlik edilir (**SNAB.4.c., SDB1.2.SB1., KB2.20.SB3. , E3.2.**).

MÜZİK ALANI

Seslerin kaynaklarını gösterir (**MDB.3.a., E1.1.,**). Seçenekler arasından dinleyeceği sözlü çocuk şarkısı örnekleri seçer (**MDB.1.a., E1.1.**). Seçtikleri çocuk şarkılarını dinler (**MDB.1.b., E3.2.**). Müziksel söyleme becerisiyle ilişkili yaşantı için çocuklardan doğadan, çevreden ve nesnelere duydukları sesleri kendi sesleriyle taklit etmeleri istenir (**MSB.1.b.**). Seçtikleri müziği bireysel ve grupta söyler. Çocukların sorumluluklarını yerine getirmesi teşvik edilerek sorumluluk değeri üzerinde desteklenir (**MSB.3.b., SDB2.1.SB3., SDB2.3.SB3., D3.4.4., E3.2.**). Çalma becerisiyle ilişkili yaşantı için önce çocuklar müzik merkezinde sunulan artık materyallerden yapılmış çalgılar seçenekleri arasından istediğini tercih ederek çevreye duyarlı davranmaktan bahsedilir. (**MÇB.1.a., D5.2.3., E1.1.**). Duyduğu sesleri artık materyalde müzik araç gereçleri ve Orff çalgılarıyla çalar. Çocukların sorumluluklarını yerine getirmesi teşvik edilir (**MÇB.3.a., E3.2.**). Hareket becerisiyle ilişkili yaşantı için bireysel ya da grupta hareket ederken mütevizlilik ve sağlıklı yaşam değerleri geliştirilebilir. (**MHB.3.b., E3.2., D10.1.3.**).

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Çocukların bireysel öğrenme stillerini, hızlarını ve yetenek seviyelerini göz önünde bulundurarak farklı etkinlikler tasarlanır. Her bir etkinlik, çocukların kendi benzersiz yeteneklerini keşfetmelerine ve geliştirmelerine olanak tanıyacak şekilde planlanır. Her bir çocuğun tüm gelişim alanları; öğrenme çıktıları, içerik, süreç, ürün ve öğrenme ortamı bağlamında ayrı ayrı desteklenerek beceri öğrenme potansiyelleri en üst düzeye çıkarılmaya çalışılır.

Destekleme

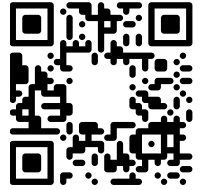
Tüm çocukların etkinliklere katılımını sağlama amacıyla çevresel düzenlemeler (oturma düzenini değiştirme, çeşitli semboller kullanma vb.) yapılabilir. Materyaller çocukların gereksinimlerine göre düzenlenerek gerekiyorsa çeşitli araç eklemeleri (dokunsal özellikler eklemek, zıt renkli zemin kullanma vb.) gerçekleştirilebilir. Çocukların özelliklerine göre materyaller çeşitlendirilerek (farklı boya türleri kullanılarak, farklı boyalarda makas verilerek vb.) onlara sunulabilir. Öğrenme içeriği çocukların özelliklerine göre farklılaştırılarak; basitleştirilebilir ya da çeşitlendirilebilir. Öğrenme sürecinde çocuklara gereksinim duydukları farklı türlerde ipuçları ve yardım sunularak destek olunabilir. Çeşitli türlerde geribildirim verilerek çocukların etkinliğe katılımı desteklenebilir. Öğrenme kanıtlarına ilişkin çocukların bireysel öğrenme özelliklerine ve gereksinimlerine göre konuşarak, göstererek veya işaret ederek sorulara cevap vermeleri sağlanabilir.

AİLE/TOPLUM KATILIMI

Ailelere **“haber mektubu”** veya **“internet temelli uygulamalar”** aracılığıyla etkinliklerde yer verilen değerler, beceriler ve öğrenme çıktılarının evde desteklenmesine yönelik bilgi verilir. Çocukların gelişimleri ve evde ailenin çocuğuyla birlikte yapabileceği etkinlikler ile ilgili bilgi verilir. Aileleri çocuğun gelişimi ve eğitim programı konusunda bilgilendirmek için düzenli olarak **“duyuru/haberleşme panosu”** hazırlanır. **“Toplum katılımı”** için sınıfa seramik/heykel sanatçısı davet edilir. Okulun bulunduğu çevredeki park, müze, kütüphane gibi mekânları ziyaret ederek etkinlikler düzenlenir ve projeler gerçekleştirilir. Çocukların sınıfta yaptıkları etkinlikler ya da bir gezinin **“fotoğrafları”** çekilerek ailelerle paylaşılır. **Öğrenme Kanıtları (Değerlendirme)** bölümü çocukların beceri edinim süreci, programın değerlendirilmesi ve öğretmenin kendisini değerlendirmesi amacıyla doldurulur. Gün içerisinde gerekli durumlarda **“Anekdote Kayıt Formları”** ve **“Beceri Gözlem Formu”** doldurulur.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

48-60 AY ÖRNEK AYLIK PLANLARI

48-60 AY EYLÜL AYI PLANI

ALAN BECERİLERİ

Türkçe Alanı:

- TADB. Dinleme/İzleme
- TAOB. Okuma
- TAKB. Konuşma
- TAEOB. Erken Okuryazarlık

Matematik Alanı:

- MAB6. Sayma

Fen Alanı:

- FBAB1. Bilimsel Gözlem Yapma

Sosyal Alanı:

- SBAB1. Zamanı Algılama ve Kronolojik Düşünme

Hareket ve Sağlık Alanı:

- HSAB1. Aktif Yaşam İçin Psikomotor Beceriler

Sanat Alanı:

- SNAB4. Sanatsal Uygulama Yapma

Müzik Alanı:

- MDB1. Müziksel Dinleme
- MSB2. Müziksel Söyleme
- MÇB3. Müziksel Çalma

KAVRAMSAL BECERİLER KB1. Temel Beceriler

KB1.1. Saymak

KB1.4. Çizmek

KB1.6. Seçmek

KB2.3. Özetleme Becerisi

KB2.3.SB3. Metin/olay/konu/durumu yorumlamak (kendi cümleleri ile aktarmak)

KB2.7. Karşılaştırma Becerisi

KB2.7.SB1. Birden fazla kavram veya duruma ilişkin özellikleri belirlemek

EĞİLİMLER E1. Benlik Eğilimleri

E1.1. Merak

E2. Sosyal Eğilimler

E2.5. Oyunseverlik

E3. Entelektüel Eğilimler

E3.1. Odaklanma

E3.5. Merak Ettiği Soruları Sorma

PROGRAMLAR ARASI**BİLEŞENLER****Sosyal-Duygusal Öğrenme
Becerileri****SDB1.1. Kendini Tanıma (Öz Farkındalık Becerisi)**

SDB1.1.SB2. Olaylar/durumlar karşısında hangi duyguları yaşadığını fark etmek

SDB2.1. İletişim Becerisi

SDB2.1.SB1. Başkalarını etkin şekilde dinlemek

SDB2.1.SB2. Duygu, düşünceleri ifade etmek

SDB2.1.SB3. Sözlü ya da sözsüz olarak etkileşim sağlamak

Değerler D4. Dostluk

D4.2. Arkadaşları ile etkili iletişim kurmak

D4.2.2. Arkadaşlarıyla duygu ve düşüncelerini paylaşır.

D6. Dürüstlük

D6.2. Doğru ve güvenilir olmak

D6.2.1. Duygu ve düşüncelerini açıkça ifade eder.

D12. Sabır

D12.2. İstikrarlı olmak

D12.2.3. Olaylar ve durumlar karşısında motivasyonunu sürdürür

D14. Saygı

D14.1. Nezaketli olmak

D14.1.2. Yeni bir ortama girdiğinde selam verir.

D14.1.3. Söz hakkı vermek, söz kesmemek, etkin dinlemek gibi etkili iletişim becerilerini kullanır.

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı

OB1.3. Bilgiyi Özetleme

OB1.3.SB3. Bilgiyi yorumlamak (kendi cümleleri ile aktarmak)

OB4. Görsel Okuryazarlık

OB4.1. Görseli Anlama

OB4.1. SB1. Görseli algılamak

OB4.2. Görseli Yorumlama

OB4.2. SB1. Görseli incelemek

**ÖĞRENME ÇIKTILARI
VE ALT ÖĞRENME
ÇIKTILARI**

TÜRKÇE ALANI

TADB.1. Dinleyecekleri/izleyecekleri şiir, hikâye, tekerleme, video, tiyatro, animasyon gibi materyalleri yönetebilme

TADB.1.a. Kendisine sunulan seçenekler arasından dinleyecekleri/izleyecekleri materyalleri seçer.

TADB.1.b. Seçilen materyalleri dinler/izler.

TADB.2. Dinledikleri/izledikleri şiir, hikâye, tekerleme, video, tiyatro, animasyon gibi materyalleri ile ilgili yeni anlamlar oluşturabilme

TADB.2.c. Dinledikleri/izledikleri materyallere ilişkin çıkarım yapar.

TAOB.1. Resimli öykü kitabı, dijital araçlar, afiş, broşür gibi görsel materyalleri seçebilme

TAOB.1.a. Kendisine sunulan görsel okuma materyallerini inceler.

TAEOB.1. Yazı farkındalığına ilişkin becerileri gösterebilme

TAEOB.1.a. Görsel semboller arasından yazıyı gösterir.

TAEOB.6. Yazma öncesi becerileri kazanabilme

TAEOB.6.a. Boyama ve çizgi çalışmaları yapar.

MATEMATİK ALANI

MAB.1. Ritmik ve algısal sayabilme

MAB.1.a. 1 ile 10 arasında birer ritmik sayar.

MAB.1.b. 1 ile 10 arasında nesne/varlık sayısını söyler.

FEN ALANI

FAB.1. Gündelik yaşamda fenle ilgili olaylara/olgulara ve durumlara yönelik bilimsel gözlem yapabilme

FAB.1.a. Nesnelerin betimsel ve fiziksel özelliklerine yönelik gözlemlerini ifade eder.

SOSYAL ALANI

SAB.1. Günlük hayatında zaman kavramını yerinde kullanabilme

SAB.1.a. Sabah, akşam, gece ve gündüz neler yapıldığını söyler.

HAREKET VE SAĞLIK ALANI

HSAB.1. Farklı çevre ve fiziksel etkinliklerde büyük kas becerilerini etkin bir şekilde uygulayabilme

HSAB.1.a. Farklı ortam ve koşullarda yer değiştirme hareketleri yapar.

HSAB.1.b. Etkinliğin durumuna uygun denge hareketleri yapar.

HSAB.1.c. Nesne kontrolü gerektiren hareketleri yapar.

HSAB.2. Farklı ebat ve özellikteki nesnelere etkin bir şekilde kullanabilme

HSAB.2.a. Farklı büyüklükteki nesnelere kavrar.

HSAB.2.b. Nesnelere şekillendirir.

HSAB.2.c. Farklı boyutlardaki nesnelere kullanır.

HSAB.2.ç. Çeşitli nesnelere kullanarak özgün ürünler oluşturur.

SANAT ALANI**SNAB4. Sanat etkinliği uygulayabilme**

SNAB.4.c.Yaratıcılığını geliştirecek bireysel veya grup sanat etkinliklerinde aktif rol alır.

MÜZİK ALANI**MDB.1. Çeşitli çocuk şarkılarını/çocuk şarkısı formlarını dinleyebilme**

MDB.1.a. Kendisine sunulan seçenekler arasından dinleyeceği çocuk şarkılarını/çocuk şarkısı formlarını seçer.

MDB.2. Dinlediği çocuk şarkılarına/çocuk şarkısı formlarına dair duygu ve düşüncelerini ifade edebilme

MDB.2.a. Dinlediği çocuk şarkılarının/çocuk şarkısı formlarının isimlerini söyler.

MDB.2.b. Dinlediği çocuk şarkılarına/çocuk şarkısı formlarına dair duygu ve düşüncelerini ifade eder.

MSB.2. Çocuk şarkılarındaki/çocuk şarkısı formlarındaki özellikleri fark ederek söyleyebilme

MSB.2.a. Çocuk şarkılarının/çocuk şarkısı formlarının sözlerini doğru telaffuzla söyler.

MÇB.2. Çalacağı çalgılara/ritimlere/ezgilere/çocuk şarkılarına/çocuk şarkısı formlarına dair duygu ve düşüncelerini ifade edebilme

MÇB.2.a. Kendisine sunulan artık materyallerden yapılmış çalgı/Orff çalgısı seçenekleri arasından çalacağı çalgıyı seçer.

MÇB.2.c. Kendisine sunulan seçenekler arasından çalacağı ritimleri/ezgileri/çocuk şarkılarını/çocuk şarkısı formlarını seçer.

MHB.1. Harekete ve dansa eşlik eden ritimlere/müzik eserlerine/çocuk şarkılarına/çocuk şarkısı formlarına dair duygu ve düşüncelerini ifade edebilme

MHB.1. b .Seçtiği müzik eserlerinin isimlerini söyler.

İÇERİK ÇERÇEVESİ**Kavramlar**

1-5 Arası Sayılar, Renk (Kırmızı-Sarı-Mavi), Gece- Gündüz, Ağır-Hafif, Uzun- Kısa, Sabah-Öğle-Akşam

**ÖĞRENME KANITLARI
(DEĞERLENDİRME)****Çocuklar Yönünden Değerlendirme**

(Alan Becerileri, Sosyal Duygusal Öğrenme Becerileri, Kavramsal Beceriler, Okuryazarlık Becerileri, Değerler ve Eğilimler dikkate alınarak hazırlanacaktır.)

Program Yönünden Değerlendirme

(Tablo 1'de verilen örnek ölçütlerden yararlanılabilir.)

Öğretmen Yönünden Değerlendirme

(Tablo 2'de verilen örnek ölçütlerden yararlanılabilir.)

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

TÜRKÇE ALANI

Çocuklar gösterilen görsellere ilişkin tahminlerini söyler (OB4.1.SB1., TADB.2.c.). Çocuklar kendilerine sunulan okulla ilgili şiir, öykü, video gibi materyaller arasından dinleyecekleri/ izleyecekleri ile ilgili seçimler yapabilir (TADB.1.a., KB1.6., E1.2.). Seçenekler arasından seçilen materyaller öğretmenle birlikte dinlenir/izlenir (TADB.1.b., SDB2.1.SB1.). Çocuklar kendilerine sunulan resimli öykü kitabı, dijital araçlar, afiş, broşür gibi okuma materyallerini inceler (TAOB.1.a., E1.1.).

Çocuklar bu görsellere ilişkin düşüncelerini arkadaşlarına anlatır (D4.2.2., TADB.2.c.). Çocuklar öğretmenle birlikte eğitim ortamlarında veya günlük yaşamda karşılaştıkları öğrenme merkezleri, tuvalet, yemekhane gibi yeni sembolleri inceler (TAEOB.1.). Öğretmen rehberliğinde veya serbest bir şekilde boyama ve çizgi çalışmaları yapabilir (TAEOB.6. a., KB1.4.).

MATEMATİK ALANI

Çocuklarla birlikte 1-5 arasında sayıların olduğu ritmik sayma içeren şarkılar söylenebilir, parmak oyunları oynanabilir (MAB.1.a., KB1.1., E2.5.). Çocuklar, 1-10 arası nesne gruplarının miktarlarına odaklanarak motivasyonunu sürdüreceği şekilde sayma yapar, nesne miktarını söyler (MAB.1.b., D12.2.3., KB1.1.).

FEN ALANI

Çocuklar nesnelerin şekil, ses, koku gibi betimsel ve ağır-hafif, uzun-kısa gibi fiziksel özelliklerini ifade edebilir (FAB.1.a.) (KB2.7.SB1.). Sınıf ortamında öğretmen ve arkadaşları tarafından söylenen durumlara karşı görüş geliştirir. Görüşlerini temellendirebilmek için sorular sorar (E3.5.). Merak ettiği durumlar karşısında duygu ve düşüncelerini açıklar (SDB2.1.SB2.).

SOSYAL ALANI

Gece-gündüz, sabah-öğle-akşam gibi zaman kavramlarının görsellerini inceleyerek görsellerdeki zamana uygun selamlama ifadelerini kullanır (SAB.1.a., OB4.1. SB1., OB4.2. SB1., E.1.1.). Selamlama ifadelerini içeren bir hikâyeden hareketle konuşma halkası, çember, tartışma gibi teknikler kullanılır (D14.1.2., SDB2.1.SB1.).

HAREKET VE SAĞLIK ALANI

Çocuklar öğretmen gözetiminde sınıfta ya da bahçede yürüme, koşma, iki ayak üzerinde zıplama gibi hareketleri kullanarak farklı oyunlar oynarlar (HSAB.1.a., HSAB.1.b.). Topu yuvarlayarak birbirlerine atarlar (HSAB.1.c., SDB2.1.SB3.). Blokları tutar, üst üste dizerler (HSAB.2.a., E2.5.). Çocuklar farklı büyüklükteki nesnelere parmakları ile tutar, parmaklarını kontrollü kullanır, nesnelere sıkar ve toplar (HSAB.2.a.). Çocuklar nesnelere yırtar ve katlarlar (HSAB.2.b.). Çocuklar nesnelere kaptan kaba boşaltır, hamurla yeni şekiller oluştururlar (HSAB.2.c., HSAB.2.ç.).

SANAT ALANI

Sanat merkezinde bulunan materyaller şeffaf, görünür ve etiketlenmiş kutuların içinde açık, anlaşılır ve kolay erişilebilir biçimde düzenlenir. Bu materyallerin isimlerinin, renklerinin ne olduğu ve hangi amaçlarla kullanıldığı çocuklara gösterilerek anlatılır. Çocukların bu materyalleri dokunarak incelemelerine, renklerini fark etmelerine ve materyaller hakkında duygu ve düşüncelerini ifade etmelerine olanak sağlanır (E3.1., D6.2.1., SDB2.1.SB2.). Çocuklar materyalleri incelerken materyallerin isimlerini söylemeleri yönünde teşvik edilir. Çocuklar bu materyallerden dilediklerini seçerek kullanıp özgün ürünler oluştururlar (SNAB.4.c.).

MÜZİK ALANI

Müziksel dinleme becerisiyle ilişkili yaşantı için çocuklar müzik merkezinde dinlemeleri amacıyla seçenekler arasından sözlü çocuk şarkısı örnekleri seçer (MDB.1.a.). Seçtikleri müziği dinledikten sonra çocuklara dinledikleri müziklerin ismi sorulur. Alınan yanıtlar doğrultusunda (MDB.2.a., SDB2.1.SB2.) çocuklar dinlenen müziklere dair duygu ve düşüncelerini nezaket kurallarına uygun olarak ifade eder (MDB.2.b , KB2.3.SB3., OB1.3.SB3., D14.1.3., SDB1.1.SB2.). Çocuklar daha önce dinledikleri sözlü çocuk şarkıları seçenekleri arasından söylemek amacıyla müzikler seçer (MSB.2.a.). Çocuklara seçtikleri müziklerin isimleri sorulur. Alınan yanıtlar doğrultusunda (MSB.2.b., SDB2.1.SB2.) çocuklar, söyleyecekleri sözlü çocuk şarkısına dair duygu ve düşüncelerini sırayla ifade eder (KB2.3.SB3., OB1.3.SB3., SDB1.1.SB2.). Çocuklar seçtikleri sözlü çocuk şarkılarının sözlerini doğru telaffuz eder (MSB.2.a.). Çalma becerisiyle ilişkili yaşantı için önce çocuklar müzik merkezinde sunulan artık materyallerden yapılmış çalgılar arasından istediğini seçer (MÇB.2.a.). Seçtikleri müzik araç gereçlerinin ismi sorulur. Çocukların etkili iletişim becerilerini kullanarak saygı çerçevesinde yanıtlamaları sağlanır. Alınan yanıtlar doğrultusunda (SDB2.1.SB2. , D14.2.2.) sunulan seçenekler arasından çalacağı ritimleri/müzikleri seçer (MÇB.2.c.). Seçtikleri müziklerin isimlerini ifade eder (MHB.1.B., SDB2.1.SB2.).

FARKLI LAŞTIRMA

Zenginleştirme Çocukların bireysel öğrenme stillerini, hızlarını ve yetenek seviyelerini göz önünde bulundurarak farklı etkinlikler tasarlanır. Her bir etkinlik, çocukların kendi benzersiz yeteneklerini keşfetmelerine ve geliştirmelerine olanak tanıyacak şekilde planlanır. Her bir çocuğun tüm gelişim alanları; Öğrenme çıktıları, içerik, süreç, ürün ve öğrenme ortamı bağlamında ayrı ayrı desteklenerek beceri öğrenme potansiyelleri en üst düzeye çıkarılmaya çalışılır.

Destekleme

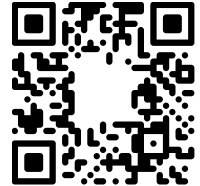
Tüm çocukların etkinliklere katılımını sağlama amacıyla çevresel düzenlemeler (oturma düzenini değiştirme, çeşitli semboller kullanma vb.) yapılabilir. Materyaller çocukların gereksinimlerine göre düzenlenerek gerekiyorsa çeşitli araç eklemeleri (doküman özellikler ekleme, zıt renkli zemin kullanma vb.) gerçekleştirilebilir. Çocukların özelliklerine göre materyaller çeşitlendirilerek (farklı boya türleri kullanılarak, farklı boyalarda makas verilerek vb.) onlara sunulabilir. Öğrenme içeriği çocukların özelliklerine göre farklılaştırılarak; basitleştirilebilir ya da çeşitlendirilebilir. Öğrenme sürecinde çocuklara gereksinim duydukları farklı türlerde ipuçları ve yardım sunularak destek olunabilir. Çeşitli türlerde geribildirim verilerek çocukların etkinliğe katılımı desteklenebilir. Öğrenme kanıtlarına ilişkin çocukların bireysel öğrenme özelliklerine ve gereksinimlerine göre konuşarak, göstererek veya işaret ederek sorulara cevap vermeleri sağlanabilir.

AİLE/TOPLUM KATILIMI

Hem çocuğun okula uyumu hem de ailelerin neler yapması gerektiği konusunda bilgilendirmelerinin sağlanması, öğretmenin de çocuğu ve aileyi tanıması için **"Sene Başı Tanışma Toplantısı"** yapılmalıdır. Ailelere yönelik **"okul tanıtımı"** gibi uyum çalışmaları yapılır. Ailelere yönelik çocuğun okula uyumu konusunda **"kitapçık"** hazırlanabilir. Ayrıca ailelerin çocuk gelişimi ve eğitimi konusunda öncelikli olarak ihtiyaç duydukları konuda eğitim toplantısı planlamak için ailelere **"Aile Eğitimi İhtiyaç Belirleme Formu"** uygulanmalıdır. İlerleyen aylarda yapılacak aile katılımı çalışmalarına yönelik bilgi almak amaçlı **"Aile Katılımı Tercih Formu"** gönderilerek planlama yapılır. Ayrıca ailelerin sözel olarak ifade edemedikleri düşüncelerini rahat bir şekilde ifade edebilmeleri için **"Dilek Kutusu"** yerleştirilir. Çocukların **"Beceri Gözlem Formları"**, **"Anekdot Kayıt Formları"** doldurulmaya başlanır. Sınıfta yapılan tüm çalışmalar çocuklarla birlikte değerlendirilerek seçilir ve **"portfolyo dosyasına"** bu aydan itibaren eklenmeye başlanır. **"Toplum katılımı"** için okulun yakın çevresinde bulunan yerel yönetimler, kamu kurumları ve sivil toplum kuruluşlarından hangileri ile iş birliği yapılabileceği belirlenir. **Öğrenme Kanıtları (Değerlendirme)** bölümü çocukların beceri edinim süreci, programın değerlendirilmesi ve öğretmenin kendisini değerlendirmesi amacıyla doldurulur. Gün içerisinde gerekli durumlarda **"Anekdot Kayıt Formları"** ve **"Beceri Gözlem Formu"** doldurulur.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

48-60 AY ARALIK AYI PLANI

ALAN BECERİLERİ

Türkçe Alanı:

TADB. Dinleme/İzleme

TAOB. Okuma

TAKB. Konuşma

Matematik Alanı:

MAB6. Sayma

MAB1. Matematiksel Muhakeme

Fen Alanı:

FBAB2. Sınıflandırma

Sosyal Alanı:

SBAB17. Finans

Hareket ve Sağlık Alanı:

HSAB1. Aktif Yaşam İçin Psikomotor Beceriler

HSAB2. Aktif ve Zinde Yaşam İçin Sağlık Becerileri

Sanat Alanı:

SNAB1. Sanat Türlerini ve Tekniklerini Anlama

SNAB4. Sanatsal Uygulama Yapma

Müzik Alanı:

MDB1. Müziksel Dinleme

MSB2. Müziksel Söyleme

MÇB3. Müziksel Çalma

MHB4. Müziksel Hareket

KAVRAMSAL BECERİLER KB2.2. Gözleme Becerisi

KB2.2.SB1. Gözleme ilişkin amaç-ölçüt belirlemek

KB2.3. Özetleme Becerisi

KB2.3.SB3. Metin/olay/konu/durumu yorumlamak (kendi cümleleri ile aktarmak)

KB2.4. Çözümleme Becerisi

KB2.4.SB2. Parçalar arasındaki ilişkileri belirlemek

KB2.7. Karşılaştırma Becerisi

KB2.7.SB1. Birden fazla kavram veya duruma ilişkin özellikleri belirlemek

KB2.10. Çıkarım Yapma Becerisi

KB2.10.SB1. Mevcut bilgisi dâhilinde varsayımda bulunmak

KB2.10.SB3. Karşılaştırmak

EĞİLİMLER**E1. Benlik Eğilimleri**

E1.1. Merak

E1.3. Azim ve Kararlılık

E1.4. Kendine İnanma (Öz Yeterlilik)

E1.5. Kendine Güvenme (Öz Güven)

E2. Sosyal Eğilimler

E2.2. Sorumluluk

E2.5. Oyunseverlik

E3. Entelektüel Eğilimler

E3.2. Yaratıcılık

PROGRAMLAR ARASI**BİLEŞENLER****Sosyal-Duygusal Öğrenme
Becerileri****SDB1.1. Kendini Tanıma (Öz Farkındalık Becerisi)**

SDB1.1.SB1. Öğreneceği yeni konu/kavram veya bilgiyi nasıl öğrendiğini belirlemek

SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme Becerisi)

SDB1.2.SB1. İhtiyaçlarını karşılamaya yönelik hedef belirlemek

Değerler**D2. Aile Bütünlüğü**

D2.1. Aile içi dayanışma göstermek

D2.1.2. Duygu ve düşüncelerini, öğrendiği bilgileri ailesiyle paylaşmaya istekli olur.

D3. Çalışkanlık

D3.4 Çalışmalarda aktif rol almak

D3.4.4. Kişisel ve grup içi etkinliklerde sorumluluklarını yerine getirir.

D6. Dürüstlük

D6.2. Doğru ve güvenilir olmak

D6.2.1. Duygu ve düşüncelerini açıkça ifade eder.

D14. Saygı

D14.1. Nezaketli olmak

D14.1.3. Söz hakkı vermek, söz kesmemek, etkin dinlemek gibi etkili iletişim becerilerini kullanır.

D17. Tasarruf

D17.3. Sahip olduklarının değerini bilmek

D17.3.1. Sahip olduklarını en verimli şekilde kullanmanın yollarını araştırır.

D18. Temizlik

D18.1. Kişisel temizlik ve bakımına önem vermek

D18.1.4. Tükettiği ürünlerin temiz ve sağlıklı olmasına özen gösterir..

D18.3. Çevresel temizliğe ve sürdürülebilirliğe önem vermek

D18.3.2. Doğal kaynakları temiz tutar.

D20. Yardımseverlik

D20.3. İyiliksever olmak

D20.3.2. Doğaya ve hayvanlara iyi davranır.

Okuryazarlık Becerileri

OB1. Bilgi Okuryazarlığı

OB1.3. Bilgiyi Özetleme

OB1.3. SB2. Bilgiyi sınıflandırmak

OB1.3. SB3. Bilgiyi yorumlamak (kendi cümleleri ile aktarmak)

OB4. Görsel Okuryazarlık

OB4.1. Görseli Anlama

OB4.1.SB1. Görseli algılamak

OB4.2. Görseli Yorumlama

OB4.2. SB1. Görseli incelemek

**ÖĞRENME ÇIKTILARI
VE ALT ÖĞRENME
ÇIKTILARI**

TÜRKÇE ALANI

TADB.2. Dinledikleri/izledikleri şiir, hikâye, tekerleme, video, tiyatro, animasyon gibi materyalleri ile ilgili yeni anlamlar oluşturabilme

TADB.2. a. Dinledikleri/izledikleri iletilerde yer alan bilgiler ile günlük yaşamı arasında ilişki kurar.

TADB.2.c. Dinledikleri/izledikleri materyallere ilişkin çıkarım yapar.

TAOB.1. Resimli öykü kitabı, dijital araçlar, afiş, broşür gibi görsel materyalleri seçebilme

TAOB.1.a. Kendisine sunulan görsel okuma materyallerini inceler.

TAOB.1.b. Kendisine sunulan seçenekler arasından görsel okuma materyallerini seçer.

TAOB.2. Görsel materyallerden anlamlar üretebilme

TAOB.2.a. Görsel okuma materyallerinde yer alan bilgiler ile günlük yaşamı arasında ilişki kurar.

TAOB.2.c. Görsel okuma materyallerinde yer alan bilgilerden yararlanarak çıkarım yapar.

TAKB.1. Konuşma sürecini yönetebilme

TAKB.1.b. Konuşmaya başlamak için uygun zamanı bekler ve yetişkin yönlendirmesiyle bir konu hakkında konuşur.

MATEMATİK ALANI

MAB.1. Ritmik ve algısal sayabilme

MAB.1.c. 1 ile 5 arasındaki grupların azlık / çokluk durumlarını bir bakışta söyler.

MAB.3. Matematiksel olgu, olay ve nesnelere yorumlayabilme

MAB.3.a. Matematiksel olgu ve olayları farklı materyaller/semboller kullanarak ifade eder.

MAB.3.b. Geometrik şekillerin farklı biçimsel özelliklere sahip örneklerini oluşturur.

MAB.4. Matematiksel olgu, olay ve nesnelere ilişkin çıkarım yapabilme

MAB.4.b. Nesne, olgu ve olayları karşılaştırır.

FEN ALANI

FAB.2. Fene yönelik nesne, olayları/olguları benzerlik ve farklılıklarına göre sınıflandırabilme

FAB.2.a. Mevsimlerin ayırt edici özelliklerini söyler.

FAB.2.b. Tükettiği gıdaları sağlıklı ve sağlıklı olmayan olarak ayırır.

SOSYAL ALANI

SAB.7. İhtiyaçların karşılanabilmesi için bir gelire ihtiyaç olduğunu anlayabilme

SAB.7.a. Ailesi ve yakın çevresindeki kişilerin mesleklerini söyler.

SAB.7.b. Ürün ve hizmetlerin bir fiyatı olduğunu fark eder.

HAREKET VE SAĞLIK ALANI

HSAB.1. Farklı çevre ve fiziksel etkinliklerde büyük kas becerilerini etkin bir şekilde uygulayabilme

HSAB.1.a. Farklı ortam ve koşullarda yer değiştirme hareketleri yapar.

HSAB.1.b. Etkinliğin durumuna uygun denge hareketleri yapar.

HSAB.1.c. Nesne kontrolü gerektiren hareketleri yapar.

HSAB.2. Farklı ebat ve özellikteki nesnelere etkin bir şekilde kullanabilme

HSAB.2.a. Farklı büyüklükteki nesnelere kavrar.

HSAB.2.b. Nesnelere şekillendirir.

HSAB.2.c. Farklı boyutlardaki nesnelere kullanır.

HSAB.3. Jimnastik, dans ve hareket etkinliklerinden ritmik beceriler sergileyebilme

HSAB.3.a. Hareketin ritmine ve temposuna uygun olarak farklı şekilde hareket eder.

SANAT ALANI

SNAB.1. Temel sanat kavramlarını ve türlerini anlayabilme

SNAB.1.a. Temel sanat türlerini anlamına uygun söyler.

SNAB.4. Sanat etkinliği uygulayabilme

SNAB.4.a. Yapmak istediği sanat etkinliğinin türüne karar verir.

MÜZİK ALANI

MDB.4. Dinlediği sözlü/ sözsüz müzik eserlerindeki/çocuk şarkılarındaki özellikleri fark edebilme

MDB.4.a. Dinlediği sözlü/sözsüz müzik eserlerindeki/çocuk şarkılarındaki kalın ve ince/kuvvetli ve hafif ses farklılıklarını/yavaş ve hızlı tempo farklılıklarını ifade eder.

MSB.2. Çocuk şarkılarındaki/çocuk şarkısı formlarındaki özellikleri fark ederek söyleyebilme

MSB.2.b. Çocuk şarkılarını/çocuk şarkısı formlarını kalın ve ince/kuvvetli ve hafif ses farklılıklarına/yavaş ve hızlı tempo farklılıklarına/ritim farklılıklarına göre söyler.

MÇB.1. Duyduğu sesleri çalgıyla taklit edebilme

MÇB.1.a. Doğadan/çevreden/nesnelere duyduğu sesleri artık materyallerden yapılmış çalgıları/Orff çalgılarını kullanarak taklit eder.

MÇB.2. Çalacağı çalgılara/ritimlere/ezgilere/çocuk şarkılarına/çocuk şarkısı formlarına dair duygu ve düşüncelerini ifade edebilme

MÇB.2.a. Kendisine sunulan artık materyallerden yapılmış çalgı/Orff çalgısı seçenekleri arasından çalacağı çalgıyı seçer.

MÇB.2.b. Seçtiği artık materyallerden yapılmış çalgının/Orff çalgısının ismini/özelliklerini söyler.

MHB.2. Harekete ve dansa eşlik eden ritimlerdeki/müzik eserlerindeki/çocuk şarkılarındaki/çocuk şarkısı formlarındaki özellikleri fark edebilme

MHB.2.b. Müzik eserlerindeki/çocuk şarkılarındaki/çocuk şarkısı formlarındaki kalın ve ince/kuvvetli ve hafif ses farklılıklarını/yavaş ve hızlı tempo farklılıklarını hareketle/dansla gösterir.

İÇERİK ÇERÇEVESİ**Kavramlar**

Daire, üçgen, kare, dikdörtgen, büyük-küçük, uzun-kısa

ÖĞRENME KANITLARI**(DEĞERLENDİRME)****Çocuklar Yönünden Değerlendirme**

(Alan Becerileri, Sosyal Duygusal Öğrenme Becerileri, Kavramsal Beceriler, Okuryazarlık Becerileri, Değerler ve Eğilimler dikkate alınarak hazırlanacaktır.)

Program Yönünden Değerlendirme

(Tablo 1'de verilen örnek ölçütlerden yararlanılabilir.)

Öğretmen Yönünden Değerlendirme

(Tablo 2'de verilen örnek ölçütlerden yararlanılabilir.)

ÖĞRENME-ÖĞRETME**YAŞANTILARI****Öğrenme-Öğretme****Uygulamaları****TÜRKÇE ALANI**

Çocuklar dinledikleri/izlediklerinde ve görsel okuma materyallerinde yer alan bilgiler ile günlük yaşamı arasında ilişki kurar (**TADB.2.a.**, **TAOB.2.a.**). Dinlediği/izlediği ya da görsel okuma yaptığı materyallerde yer alan bilgilerden faydalanarak dinleme/izleme ya da görsel okuma metninin devamı hakkında fikrini söyler (**TADB.2.c.**, **TAOB.2.c.**, **KB2.10.SB1.**). Öğretmenin kendilerine sunduğu resimli öykü kitabı, dijital araçlar, afiş, broşür gibi okuma materyallerini inceleyerek (**TAOB.1.a.**, **E1.1.**, **OB4.2.SB1.**) bilgiye ulaşmak için istediği materyali seçer (**TAOB.1.b.**, **OB1.1.SB1.**). Çocuklar seçtikleri dinleme/izleme ya da görsel okuma materyalleri arasından yetişkinin yönlendirdiği veya kendi seçtiği bir konu hakkında konuşur ve diğer arkadaşlarının da düşüncelerini anlayışla dinleyerek saygı değerinin kazanılması sağlanır. (**TAKB.1.b.**, **D14.1.3.SDB2.3.SB2.**). Öğretmenler çocukların hazırbulunuşluk düzeyleri, ihtiyaçları ve çevresel özelliklerin durumlarına göre Öğrenme çıktılarını farklı aylarda sarmal olarak alabilirler.

MATEMATİK ALANI

Çocuklar, 1-10 arası görsel üzerindeki veya somut nesnelere oluşan karışık dizilime sahip üç nesne grubuna odaklanıp bir bakışta hangi grubun en az/en çok nesneye sahip olduğunu söyler (**MAB.1.c., KB2.7.SB1., E3.2., OB4.1.SB1., OB4.2.SB1.**). Çocuklarla sınıfta bulunan nesnelere arasından geometrik şekilleri (daire, üçgen, kare ve dikdörtgen) ifade edebilecek düzeyde onlara benzeyen/üzerinde bulunduran nesnelere bulmaya yönelik oyunlar oynanır (**MAB.3.a., KB2.2.SB1., E2.5.**). Çocuklardan somut materyaller kullanarak farklı büyüklüklerde geometrik şekiller (daire, üçgen, kare ve dikdörtgen) oluşturmaları beklenir (**MAB.3.b., KB2.7.SB1.**). Çocuklardan kendilerine sunulan iki nesnenin büyüklüklerine ve uzunluklarına odaklanarak eleştirel bir bakış açısıyla karşılaştırma yapmaları istenir. Ortaya çıkan ürünlerin çeşitli özelliklerine odaklanarak eleştirel bir bakış açısıyla değerlendirmeleri istenir. Ortaya çıkan ürünlerin çeşitli özelliklerine odaklanarak eleştirel bir bakış açısıyla değerlendirmeleri istenir. Bu değerlendirmeler sırasında çalışkanlık değerini kazanmaları desteklenir (**MAB.4.b., KB2.10.SB3, OB1.3.SB2.**).

FEN ALANI

Çocuklar kışın başlaması ve günlerin kısalması sayesinde mevsimlerin kendilerine has özelliklerini anlar (**FAB.2.a.**). Mevsimlerin ayırt edici özellikleri üzerine düşüncelerini açıklar. Merak ettiklerini arkadaşlarına ve öğretmene sorar (**E1.1.**). Çocuk mevsimlerin değişimiyle birlikte gıda maddelerindeki değişimin farkına varır. Gıdaların mevsiminde tüketilmesinin önemiyle birlikte onları sağlıklı ve sağlıklı olarak ayırt eder (**FAB.2.b.**). Hangi gıdaların sağlıklı, hangilerinin sağlıklı olmadığına dair görüşlerini nedenleriyle birlikte paylaşır (**OB1.3. SB2., OB1.3. SB3.**). Sağlıklı besinler için toprağın, suyun gibi doğal kaynakların önemini bilerek sağlıklı yaşam değeri vurgulanır. Kendi yaşamına yönelik olarak sağlıklı besinlerin önemini açıklar (**SDB1.2.SB1.**).

SOSYAL ALANI

Çocuklar para kavramı ve paranın günlük hayatımızdaki önemi ile ilgili görsel/işitsel materyalleri inceler (**SDB1.1.SB1.**). Öğrenme merkezlerinde manav, market, postane, fırın gibi çocuğun günlük yaşantısında karşılaştığı mekânlarda para kullanımını sağlayacak düzenlemeler yapılır. Masa, adisyon, örnek para, kasa, alışveriş listesi gibi materyaller hazırlanabilir (**SAB.7.b., SDB1.2.SB1.**). Türk lirası üzerinden madeni ve kâğıt paraları inceler. Görsel ürün/fiyat listesi ve bir miktar sembolik para verilerek alabileceği ürünleri belirler (**D17.3.1., E1.3., E1.4.**). Paranın ihtiyaçlarını karşılamak için kullanıldığını söyler (**SAB.7.b.**). Aileleri sınıfa davet ederek mesleklerini tanıtımalarına yönelik çalışmalar yapılabilir. Mesleklere ilişkin kıyafet ve kostümler merkezlere yerleştirilerek çocuklarla mesleklere yönelik drama çalışmaları yapılır (**D2.1.2., SAB.7.a.**).

HAREKET VE SAĞLIK ALANI

Çocuklar zıplama, sürünme, yuvarlanma, çizgi üzerinde yürüme ve topu atma gibi hareketleri yaparak oyun oynarlar (**HSAB.1.a., HSAB.1.b., HSAB.1.c., E2.5.**). Ritme dikkat ederek belirtilen hareketleri yaparlar (**HSAB.3.a.**). Oyun oynarken çevresini gözlemleyerek yapılan değişiklikleri ifade ederler (**SDB3.3.SB3.**). Düğme gibi farklı büyüklükteki nesnelere parmakları ile tutarak ipi delikten geçirirler. Öğretmenlerin verdiği sorumlulukları yerine getirerek çalışkanlık değeri kazanmaları desteklenir. (**HSAB.2.a., D3.4.4., E2.2.**). Öğretmenin verdiği boyayı kullanarak boyama yaparlar (**HSAB.2.b.**). Sök tak oyuncakları ile oyunlar oynarlar (**HSAB.2.c.**).

SANAT ALANI

Çocuklar, daha önce gidilen sanat galerisi/atölyesi ve müze hakkında duygularını, düşüncelerini ve hatırladıklarını ifade eder (**SNAB.1.a., SDB2.1.SB2.,D6.2.1., SB1.**). Sanat eserlerinde gördükleri renklere hangilerini hatırladıklarını söyler ve çevrelerindeki bu renklere olan nesnelere örnek verir (**KB2.7.SB1.**). Çocuklar okul dışı öğrenme etkinliğinde akıllarında kalan sanat eserinin resmini çizerek iki boyutlu ya da yoğurma maddesi ile üç boyutlu tasarımını yapar. (**SNAB.4.a.**).

MÜZİK ALANI

Müziksel dinleme becerisiyle ilişkili yaşantı için çocuklara kalın ve ince, kuvvetli ve hafif, yavaş ve hızlı kavramları sorulur. Alınan yanıtlar doğrultusunda (**SDB2.1.SB2.**) kalın ve ince, kuvvetli ve hafif, yavaş ve hızlı kavramlarının müzikte de olduğu aktarılır. Çocuklara dinletilecek çocuk şarkıları ve çocuk şarkısı formlarında kalın ve ince, kuvvetli ve hafif, yavaş ve hızlı kavramlarını (**E1.1.**) ayrı ayrı ifade etmeleri istenir (**MDB.4.a., D4.2.2., SDB2.1.SB2., KB2.4.SB2., E3.2.**). Söyleme becerisiyle ilişkili yaşantı için çocuklardan dinledikleri çocuk şarkıları ve çocuk şarkısı formlarını bireysel ya da iki ayrı grup olarak kendi sesleriyle kalın ve ince, kuvvetli ve hafif biçimde söylemeleri istenir (**MSB.2.b., E3.2.**). Çalma becerisiyle ilişkili yaşantı için çocuklara müzik merkezindeki Orff çalgıları seçenekleri arasından çalacağı çalgıları seçer (**MÇB.2.a., E1.1., E1.5.**). Çocukların seçtikleri Orff çalgılarının isimlerini etkili iletişim becerilerini kullanarak yanıtlamaları sağlanır. Alınan yanıtlar doğrultusunda (**MÇB.2.b., D14.1.3., SDB2.1.SB2., E1.5.**) çocuklara doğadan, çevreden ve nesnelere duydukları seslerin seçtikleri çalgılarda olup olmadığı sorulur (**KB2.3.SB3., E1.1.**). Devamında çocuklar doğadan, çevreden ve nesnelere duydukları sesleri çalgılarıyla taklit eder (**MÇB.1.a., E1.5.**). Hareket becerisiyle ilişkili yaşantı için çocuklardan dinledikleri çocuk şarkıları eşliğinde kalın ve ince, kuvvetli ve hafif, yavaş ve hızlı kavramlarını hareket ve dansla çalışkanlık değeri kapsamında göstermeleri istenir. (**MHB2.b., D3.4.4., E1.5., E3.2.**).

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Çocukların bireysel öğrenme stillerini, hızlarını ve yetenek seviyelerini göz önünde bulundurarak farklı etkinlikler tasarlanır. Her bir etkinlik, çocukların kendi benzersiz yeteneklerini keşfetmelerine ve geliştirmelerine olanak tanıyacak şekilde planlanır. Her bir çocuğun tüm gelişim alanları; Öğrenme çıktıları, içerik, süreç, ürün ve öğrenme ortamı bağlamında ayrı ayrı desteklenerek beceri öğrenme potansiyelleri en üst düzeye çıkarılmaya çalışılır.

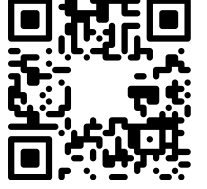
Destekleme Tüm çocukların etkinliklere katılımını sağlama amacıyla çevresel düzenlemeler (oturma düzenini değiştirme, çeşitli semboller kullanma vb.) yapılabilir. Materyaller çocukların gereksinimlerine göre düzenlenerek gerekiyorsa çeşitli araç eklemeleri (dokunsal özellikler ekleme, zıt renkli zemin kullanma vb.) gerçekleştirilebilir. Çocukların özelliklerine göre materyaller çeşitlendirilerek (farklı boya türleri kullanılarak, farklı boyalarda makas verilerek vb.) onlara sunulabilir. Öğrenme içeriği çocukların özelliklerine göre farklılaştırılarak; basitleştirilebilir ya da çeşitlendirilebilir. Öğrenme sürecinde çocuklara gereksinim duydukları farklı türlerde ipuçları ve yardım sunularak destek olunabilir. Çeşitli türlerde geribildirim verilerek çocukların etkinliğe katılımları desteklenebilir. Öğrenme kanıtlarına ilişkin çocukların bireysel öğrenme özelliklerine ve gereksinimlerine göre konuşarak, göstererek veya işaret ederek sorulara cevap vermeleri sağlanabilir.

AİLE/TOPLUM KATILIMI

Ailelere **"haber mektubu"** veya **"internet temelli uygulamalar"** aracılığıyla sınıfta yapılan etkinlikler ve okul dışında ailenin çocuğu ile birlikte yapabileceği etkinliklerle ilgili bilgi verilir. Aileleri çocuğun gelişimi ve eğitim programı konusunda bilgilendirmek için düzenli olarak **"bülten"** hazırlanır. Sınıfta yapılan tüm çalışmalar çocuklarla değerlendirilerek seçilir ve **"portfolyo dosyasına"** konmaya devam edilir. Grup toplantısında ev ziyaretleri hakkında bilgi verdikten ve ailelerle bireysel görüşmeler tamamlandıktan sonra **"ev ziyaretleri"** planlanmalıdır. Yapılan plan doğrultusunda ev ziyaretleri yapılmaya başlanılır. Ailelerin ihtiyaçları doğrultusunda uzman kişiler okula davet edilerek **"konferans"** düzenlenir. **"Toplum katılımı"** amacıyla okulun yakın çevresinde bulunan iş yerleri ile iş birliği içinde deprem farkındalığı konusunda çalışmalar yapılır. Çocuklar ve aileleriyle birlikte yağ, pil gibi geri dönüşüm malzemeleri toplanarak malzemeler ilgili kuruluşlara teslim edilir. **Öğrenme Kanıtları (Değerlendirme)** bölümü çocukların beceri edinim süreci, programın değerlendirilmesi ve öğretmenin kendisini değerlendirmesi amacıyla doldurulur. Gün içerisinde gerekli durumlarda **"Anekdot Kayıt Formları"** ve **"Beceri Gözlem Formu"** doldurulur.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

48-60 AY MAYIS AYI PLANI**ALAN
BECERİLERİ****Türkçe Alanı:**

- TADB. Dinleme/İzleme
- TAOB. Okuma
- TAKB. Konuşma
- TAE0B. Erken Okuryazarlık

Matematik Alanı:

- MAB1. Matematiksel Muhakeme
- MAB3. Matematiksel Temsil
- MAB4. Veri İle Çalışma ve Veriye Dayalı Karar Verme

Fen Alanı:

- FBAB6. Deney Yapma

Sosyal Alanı:

- SBAB7. Mekânsal Düşünme
- SBAB16. Eleştirel ve Sosyolojik Düşünme

Hareket ve Sağlık Alanı:

- HSAB1. Aktif Yaşam İçin Psikomotor Beceriler

Sanat Alanı:

- SNAB2. Sanat Eseri İnceleme
- SNAB3. Sanata Değer Verme
- SNAB4. Sanatsal Uygulama Yapma

Müzik Alanı:

- MYB5. Müziksel Yaratıcılık

KAVRAMSAL BECERİLER KB2.3. Özetleme Becerisi

KB2.3.SB3. Metin/olay/konu/durumu yorumlamak (kendi cümleleri ile aktarmak)

KB2.6. Bilgi Toplama Becerisi

KB2.6.SB1. İstenen bilgiye ulaşmak için kullanacağı araçları belirlemek

KB2.7. Karşılaştırma Becerisi

KB2.7.SB1. Birden fazla kavram veya duruma ilişkin özellikleri belirlemek

KB2.8. Sorgulama Becerisi

KB2.8.SB1. Merak ettiği konuyu tanımlamak

KB2.8.SB2. İlgili konu hakkında sorular sormak (5N1K)

KB2.10. Çıkarım Yapma Becerisi

KB2.10.SB2. Örüntüleri listelemek

KB2.10.SB3. Karşılaştırmak

KB2.10.SB5. Değerlendirmek

KB2.14. Yorumlama Becerisi

KB2.14.SB1. Mevcut olayı/konuyu/durumu incelemek

KB2.16.1. Tümevarıma Dayalı Akıl Yürütme Becerisi

KB2.16.1.SB1. Gözlem yapmak

KB2.16.1.SB2. Örüntü bulmak

KB2.17. Değerlendirme Becerisi

KB2.17.SB4. Karşılaştırmalarına ilişkin yargıda bulunmak

KB2.20. Sentezleme Becerisi

KB2.20.SB3. Parçaları birleştirerek özgün bir bütün oluşturmak

EĞİLİMLER E.1. Benlik Eğilimleri

E1.1. Merak

E.2. Sosyal Eğilimler

E2.2. Sorumluluk

E2.5. Oyunseverlik

E.3. Entelektüel Eğilimler

E3.2. Yaratıcılık

E3.4. Analitik Düşünme

E3.6. Özgün Düşünme

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**
Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri**SDB1.1. Kendini Tanıma (Öz Farkındalık Becerisi)**

SDB1.1.SB1. Öğreneceği yeni konu/kavram veya bilgiyi nasıl öğrendiğini belirlemek

SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme Becerisi)

SDB1.2.SB1. İhtiyaçlarını karşılamaya yönelik hedef belirlemek

SDB2.1. İletişim Becerisi

SDB2.1.SB2. Duygu, düşünceleri ifade etmek

SDB2.1.SB3. Sözlü ya da sözsüz olarak etkileşim sağlamak

SDB2.2. İş Birliği Becerisi

SDB2.2.SB1. Kişi ve gruplarla iş birliği yapmak

SDB2.2.SB2. Düşüncelerini başkalarıyla tartışmak/müzakere etmek

SDB2.3. Sosyal Farkındalık Becerisi

SDB2.3.SB2. Başkalarının duygularını, düşüncelerini ve bakış açılarını anlamak

Değerler D1. Adalet

D1.2. Hakkaniyetli davranmak

D1.2.3. Görev ve sorumluluklarını kuralına uygun olarak yerine getirir.

D2. Aile Bütünlüğü

D2.2. Aile içi iletişimi güçlendirmek

D2.2.2. Aile içi etkili iletişimin sağlayacağı yararları fark eder.

D16. Sorumluluk

D16.3. Görev bilincine sahip olmak

D16.3.1. Görevlerini zamanında ve eksiksiz yerine getirmeye özen gösterir.

D19. Vatansızlık

D19.2. Millî kimliğini tanımak

D19.2.1. Millî bayramların ve anma günlerinin önemini fark eder.

Okuryazarlık Becerileri**OB1. Bilgi Okuryazarlığı**

OB1.2. Bilgiyi Toplama

OB1.2. SB1. İstenen bilgiye ulaşmak için kullanacağı araçları belirlemek

OB4. Görsel Okuryazarlık Becerisi

OB4.1. Görseli Anlama

OB4.1.SB1. Görseli algılamak

OB4.1.SB2. Görseli tanımak

OB4.2. Görseli Yorumlama

OB4.2.SB1. Görseli incelemek

OB4.3. Görsel Hakkında Eleştirel Düşünme

OB4.3.SB2. Görsel ile sorgulanan olay/konu/problem veya durum ile ilgili akıl yürütmek

**ÖĞRENME ÇIKTILARI
VE ALT ÖĞRENME
ÇIKTILARI**

TÜRKÇE ALANI

TADB.2. Dinledikleri/izledikleri şiir, hikâye, tekerleme, video, tiyatro, animasyon gibi materyalleri ile ilgili yeni anlamlar oluşturabilme

TADB.2.b. Görsellerden yararlanarak dinleyecekleri/izleyecekleri hakkındaki tahminlerini söyler.

TAOB.2. Görsel materyallerden anlamlar üretebilme

TAOB.2.a. Görsel okuma materyallerinde yer alan bilgiler ile günlük yaşamı arasında ilişki kurar.

TAOB.2. b. Görsellerden hareketle metinle ilgili tahminde bulunur.

TAOB.2. c. Görsel okuma materyallerinde yer alan bilgilerden yararlanarak çıkarım yapar.

TAKB.2. Konuşma sürecinin içeriğini oluşturabilme

TAKB.2. a. Konuşacağı konu ile günlük yaşamı arasında bağlantı kurar.

TAKB.2. b. Konuşmanın devamı hakkındaki tahminini söyler.

TAEOB.6. Yazma öncesi becerileri kazanabilme

TAEOB.6.a.Boyama ve çizgi çalışmaları yapar.

MATEMATİK ALANI

MAB.4. Matematiksel olgu, olay ve nesnelere ilişkin çıkarım yapabilme

MAB.4.a. Örüntüyü kuralına uygun olarak devam ettirir.

MAB.10. Farklı matematiksel temsilleri değerlendirebilme

MAB.10.a. Matematiksel temsillerin özelliklerini/anlamlarını açıklar.

MAB.10.b. Matematiksel temsillerin özelliklerini/anlamlarını karşılaştırır.

MAB.11. Elde ettiği/eriştiği verileri düzenleyebilme

MAB.11.a. Problemi cevaplamak için veri toplanacak kaynakları söyler.

MAB.11.b. Veri toplar.

MAB.12.Problemlerin çözümüne yönelik bulgulara ulaşabilme

MAB.12.a. Elde ettiği/ulaştığı verileri analiz eder.

MAB.13.Problemlerin çözümüne ilişkin bulguları yorumlayabilme

MAB.13.a. Ulaştığı sonuçları çeşitli yollarla ifade eder.

FEN ALANI**FAB.6. Merak ettiği konular/olay/durum hakkında deneyler yapabilme**

FAB.6.a. Basit düzeyde deney tasarlamak için malzemeler seçer.

SOSYAL ALANI**SAB.5. Nesnelerin veya kişilerin konumlarını algılayabilme**

SAB.5.a. Bulunduğu mekânda kendisinin/nesnelerin/mekânların konumunu yön/konum terimlerini kullanarak ifade eder.

SAB.6. Toplumsal yaşama yönelik kültürel unsurları/durumları çözümleyebilme

SAB.6.b. Mustafa Kemal Atatürk'ün Türk toplumu açısından önemini fark eder.

HAREKET VE SAĞLIK ALANI**HSAB.1. Farklı çevre ve fiziksel etkinliklerde büyük kas becerilerini etkin bir şekilde uygulayabilme**

HSAB.1.a. Farklı ortam ve koşullarda yer değiştirme hareketleri yapar.

HSAB.1.b. Etkinliğin durumuna uygun denge hareketleri yapar.

HSAB.1.c. Nesne kontrolü gerektiren hareketleri yapar.

HSAB.2. Farklı ebat ve özellikteki nesnelere etkin bir şekilde kullanabilme

HSAB.2.a. Farklı büyüklükteki nesnelere kavrar.

HSAB.2.b. Nesnelere şekillendirir.

HSAB.2.c. Farklı boyutlardaki nesnelere kullanır.

HSAB.2.ç. Çeşitli nesnelere kullanarak özgün ürünler oluşturur.

HSAB.3. Jimnastik, dans ve hareket etkinliklerinde ritmik becerileri sergileyebilme

HSAB.3. c. Bireysel/eşli dans etkinliklerine katılır.

HSAB.6. Eşle/grupla hareket örüntüleri sergileyebilme

HSAB.6.b. Grupla hareket eder.

SANAT ALANI

SNAB.2. Sanat eseri İnceleyebilme

SNAB.2.c. Sanat eserine ilişkin sorular sorar .

SNAB.2.ç. Sanat eserinin konusuna ilişkin kendi deneyimlerine dayanarak tahmin yürütür.

SNAB.2.d. Sanat eserine yönelik duygu ve düşüncelerini ifade eder.

SNAB.2.e. Sanat eseri hakkındaki duygu ve düşüncelerinin nedenlerini açıklar.

SNAB.3. Sanat eserlerine ve sanatçılara değer verebilme

SNAB.3.b. Sanat eserlerinin nasıl yapıldığına ilişkin tahmin yürütür.

SNAB.3.c. Geleneksel ve evrensel sanat eserlerinin bulunduğu dijital ortam ve mekânları ziyaret eder.

SNAB.3.ç. Dijital veya gerçek sanat ortamlarında sergilenen geleneksel ve evrensel sanat eserlerini inceler.

SNAB.4. Sanat etkinliği uygulayabilme

SNAB.4.a.Yapmak istediği sanat etkinliğinin türüne karar verir.

SNAB.4.b. Yapmak istediği sanat etkinliği için gerekli olan materyalleri seçer.

MÜZİK ALANI

MYB.1. Müziksel deneyimlerinden yola çıkarak müziksel ürün ortaya koyabilme

MYB.1.a. Beden perküsyonuyla/hareketle/dansla planlı veya doğaçlama ritim üretir.

MYB.2. Ürettiği müziksel ürünlerini sergileyebilme

MYB.2.c.Planlı veya doğaçlama ürettiği ritmi/ezgiyi artık materyallerden yapılmış çalgılarla ve Orff çalgılarıyla çalar.

İÇERİK ÇERÇEVESİ Kavramlar

Örüntü, Benzer, Aynı, Farklı, Büyük-Küçük, Sıra, Sıralama, Az-Çok

ÖĞRENME KANITLARI (DEĞERLENDİRME)

Çocuklar Yönünden Değerlendirme

(Alan Becerileri, Sosyal Duygusal Öğrenme Becerileri, Kavramsal Beceriler, Okuryazarlık Becerileri, Değerler ve Eğilimler dikkate alınarak hazırlanacaktır.)

Program Yönünden Değerlendirme

(Tablo 1'de verilen örnek ölçütlerden yararlanılabilir.)

Öğretmen Yönünden Değerlendirme

(Tablo 2'de verilen örnek ölçütlerden yararlanılabilir.)

**ÖĞRENME-ÖĞRETME
YAŞANTILARI**
**Öğrenme-Öğretme
Uygulamaları**

TÜRKÇE ALANI

Çocuklara dinleme/izleme ya da görsel okuma materyalleri sunulur. Görsel okuma materyallerinden kazandığı bilgiler ile (SDB1.1.SB1.) günlük yaşamları arasında kurduğu ilişkileri ifade eder (TAOB.2.a.). Çocuklar bu görsellerden merak ettiklerine ilişkin tahminlerini söyler (TAOB.2.b., KB2.3.SB3., OB4.2.SB1. E1.1.). Çocuklara görsel okuma materyalleri sunulur. Çocuklar bu görsellere ilişkin tahminlerini söyler (TADB.2.b., OB4.3.SB2.). Görsel okuma materyallerinden kazandığı bilgiler ile (SDB1.1.SB1., TAOB.2.c., TAKB.2.a.) çocuklar dinledikleri/izledikleri materyaller, görsel okuma materyalleri veya başka bir konu hakkındaki konuşmanın devamına yönelik tahminlerini söyler (TAKB.2.b., KB2.3.SB3., SDB2.3.SB2.). Görsel okuma materyallerinin doğru kullanılış ve okuma şeklini gösterir. Çocukların yazma öncesi becerilerini geliştirmek için boyama ve çizgi çalışmaları yapılır (TAEOB.6.a.).

MATEMATİK ALANI

Çocuklardan görsel üzerinde verilen örüntüyü kuralına uygun olarak devam ettirmeleri istenir (MAB.4.a., KB2.10.SB2., KB2.16.1.SB2., OB4.3.SB2., E3.2., D1.2.3.). Çocuklardan farklı boyut, duruş ve kenar özelliklerine sahip geometrik şekillerin (daire, kare, üçgen ve dikdörtgen) özelliklerini karşılaştırmaya dayalı olarak kendi cümleleri ile açıklamaları istenir (MAB.10.a., MAB.10.b., KB2.7.SB1., KB2.10.SB3., KB2.17.SB4., E3.2., OB4.1.SB1., OB4.1.SB2., OB4.2.SB1., SDB2.1.SB2.). Çocuklara sunulan veya fark ettikleri bir günlük yaşam probleminin çözümünde işe yarayacak güvenilir bilgiye ulaşmak için kimlerden/nerelerden bilgi edinebileceği üzerine konuşulur (MAB.11.a., MAB.11.b., SDB2.1.SB3., SDB1.2.SB1.). Çocuklardan bir grup nesneyi belirtilen özelliğe göre sıralamaları, sınıflandırmaları, artırmaları veya eksiltmeleri istenir (MAB.12.a., KB2.7.SB1., KB2.14.SB1.). Çocuklardan çözmek için çaba gösterdikleri günlük yaşam problemine yönelik elde ettiği bulguları paylaşmaları istenir (MAB.13.a., SDB2.1.SB2., E3.4.).

FEN ALANI

Çocuğun fene yönelik ilgi ve merakını geliştirmek amacıyla fen deneyleri ile tanıştırılması gerekir. Bu kapsamda öncelikle öğretmenin sınıf içinde ve dışında tasarladığı deneyler için çocuğun uygun malzemeleri seçmesi gerekir (FAB.6.a.). Çocuklara deney sürecinde uygun malzeme seçimi için sorumluluk (E2.2.) ve fırsat verilmelidir (KB2.6.SB1.). Çocuk kendi deney malzemelerini seçmelidir (OB1.2. SB1.).

SOSYAL ALANI

Sınıf içi ve sınıf dışı eğitim ortamları çocukların yön ve konum ifadelerini kullanabilmelerine uygun şekilde düzenlenebilir. Çocuklar mekânda konum ile ilgili yönergeler içeren görseller üzerinden nesnelere konumunu ifade eder. Sınıfa Mustafa Kemal Atatürk'e ait görsel/işitsel/dijital kaynaklar yerleştirilir. Çocuklar materyalleri inceleyerek Atatürk hakkında soru sorar. Atatürk'ü tanıır ve anlatır. 19 Mayıs Atatürk'ü Anma Gençlik ve Spor Bayramı'nın neden kutladığını söyler (SAB.5.a., SAB.6.b., D19.2.1., KB2.8.SB1., KB2.8.SB2., E1.1.).

HAREKET VE SAĞLIK ALANI

Çocuklar farklı hareket örüntüleri gerçekleştirebilecekleri oyunlarda balon, top gibi nesnelere kullanır (HSAB.1.a., HSAB.1.b., HSAB.1.c., E2.5.). Bu oyunlara grupla hareket ederek katılırlar (HSAB.6.b., SDB2.1.SB3.). Ayrıca bireysel ya da eşli oyunlara katılarak gösterilen hareketleri yapar ve verilen sorumlulukları yerine getirirler (HSAB.3.c., SDB2.2.SB1., E2.2., D16.3.1.). Farklı büyüklükteki nesnelere ile hamur gibi malzemeleri kullanarak nesnelere yeni şekiller verme çalışmaları yaparlar (HSAB.2.a., HSAB.2.b., HSAB.2.c., HSAB.2.ç., E3.2., E3.6.).

SANAT ALANI

Sınıfa seramik/heykel sanatçısı davet edilir ya da sanal seramik/heykel müzelerinden biri seçilerek çocukların sanal ortamda sergilenen eserleri incelemesine olanak sağlanır (SNAB.3.b., SNAB.3.c., SNAB.3.ç., KB2.16.1.SB1.). Çocuklar süreçte sanatçıya merak ettikleri soruları sorar (SNAB.2.c.). Öğretmen de çocuklara bu eserlerin hangi malzemelerden, hangi amaçla, nasıl yapılmış olabileceğini; sanatçısının kim olabileceğini, bu eserlerin nasıl korunması gerektiğini sorar. Çocuklar izledikleri/dinledikleri konulara odaklanarak ve duyarlılık geliştirerek kendilerini ifade eder (SNAB.2.ç., SNAB.2.d., E3.2.). Sanat merkezinde masalara artık materyaller, kil, doğadan toplanmış taş, kabuk, yaprak gibi farklı materyaller koyulur. Çocuklar küçük gruplara ayrılarak farklı materyallerden özgün heykellerini oluşturur. Çocuklara heykellerini oluştururken hangi malzemelere ihtiyaç duyacaklarını belirlemeleri ve o masaya oturmaları gerektiği konusunda rehberlik edilir (SNAB.4.a., SNAB4.b. SDB1.2.SB1., KB2.20.SB3., E3.6.).

MÜZİK ALANI

Çocuklar kazanmış oldukları deneyimleriyle çocuk şarkılarını ve çocuk şarkısı formlarını bireysel olarak seçebilir, dinleyebilir, söyleyebilir, çalabilir. Edindikleri deneyimlerle müziksel yaratım becerisiyle ilişkili yaşantı için artık materyallerden yapılmış çalgılarla ve Orff çalgılarıyla planlı veya doğaçlama ritim üretir ve çalar (MYB.1.a., MYB.2.c., KB2.20.SB3., E3.2., E3.3., E3.11., KB2.10.SB5., SDB2.2.SB2., SDB2.3.SB2., E3.5., D7.1.5.).

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Çocukların bireysel öğrenme stillerini, hızlarını ve yetenek seviyelerini göz önünde bulundurarak farklı etkinlikler tasarlanır. Her bir etkinlik, çocukların kendi benzersiz yeteneklerini keşfetmelerine ve geliştirmelerine olanak tanıyacak şekilde planlanır. Her bir çocuğun tüm gelişim alanları; öğrenme çıktıları, içerik, süreç, ürün ve öğrenme ortamı bağlamında ayrı ayrı desteklenerek beceri öğrenme potansiyelleri en üst düzeye çıkarılmaya çalışılır.

Destekleme

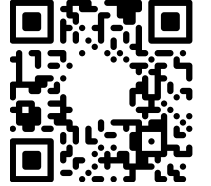
Tüm çocukların etkinliklere katılımını sağlama amacıyla çevresel düzenlemeler (oturma düzenini değiştirme, çeşitli semboller kullanma vb.) yapılabilir. Materyaller çocukların gereksinimlerine göre düzenlenerek gerekiyorsa çeşitli araç eklemeleri (dokunsal özellikler ekleme, zıt renkli zemin kullanma vb.) gerçekleştirilebilir. Çocukların özelliklerine göre materyaller çeşitlendirilerek (farklı boya türleri kullanılarak, farklı boyalarda makas verilerek vb.) onlara sunulabilir. Öğrenme içeriği çocukların özelliklerine göre farklılaştırılarak; basitleştirilebilir ya da çeşitlendirilebilir. Öğrenme sürecinde çocuklara gereksinim duydukları farklı türlerde ipuçları ve yardım sunularak destek olunabilir. Çeşitli türlerde geribildirim verilerek çocukların etkinliğe katılımı desteklenebilir. Öğrenme kanıtlarına ilişkin çocukların bireysel öğrenme özelliklerine ve gereksinimlerine göre konuşarak, göstererek veya işaret ederek sorulara cevap vermeleri sağlanabilir.

AİLE/TOPLUM KATILIMI

Ailelere **"internet temelli uygulamalar"** veya **"haber mektubu"** aracılığıyla etkinliklerde yer verilen değerler, beceriler ve Öğrenme çıktılarının desteklenmesine yönelik çocukların gelişimleriyle ilgili bilgi vermek ve evde ailenin çocuğu ile birlikte yapabileceği etkinlikler ile ilgili bilgi verilir. Aileleri çocuğun gelişimi ve eğitim programı konusunda bilgilendirmek için düzenli olarak **"duyuru/haberleşme panosu"** hazırlanır. **"Toplum katılımı"** için sınıfa seramik/heykel sanatçısı davet edilir. Okulun bulunduğu çevredeki park, müze, kütüphane gibi mekânları ziyaret ederek etkinlikler düzenlenir ve projeler gerçekleştirilir. Çocukların sınıfta yaptıkları etkinlikler ya da bir gezinin **"fotoğrafları"** çekilerek ailelerle paylaşılır. **Öğrenme Kanıtları (Değerlendirme)** bölümü çocukların beceri edinim süreci, programın değerlendirilmesi ve öğretmenin kendisini değerlendirmesi amacıyla doldurulur. Gün içerisinde gerekli durumlarda **"Anekdot Kayıt Formları"** ve **"Beceri Gözlem Formu"** doldurulur.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

60-72 AY ÖRNEK AYLIK PLANLARI

60-72 AY EYLÜL AYI PLANI

ALAN BECERİLERİ

Türkçe Alanı:

- TADB. Dinleme/İzleme
- TAOB. Okuma
- TAKB. Konuşma
- TAE0B. Erken Okuryazarlık

Matematik Alanı:

- MAB.6.Sayma
- MAB.1.Matematiksel Muhakeme

Fen Alanı:

- FBAB1. Bilimsel Gözlem Yapma

Sosyal Alanı:

- SBAB1. Zamanı Algılama ve Kronolojik Düşünme

Hareket Alanı:

- HSAB1. Aktif Yaşam İçin Psikomotor Beceriler
- HSAB2. Aktif ve Zinde Yaşam için Sağlık Becerileri

Sanat Alanı:

- SNAB1. Sanat Türlerini ve Tekniklerini Anlama
- SNAB4. Sanatsal Uygulama Yapma

Müzik Alanı:

- MDB1. Müziksel Dinleme
- MSB2. Müziksel Söyleme
- MÇB3. Müziksel Çalma

KAVRAMSAL BECERİLER**KB1. Temel Beceriler**

KB1.1. Saymak

KB2.3. Özetleme Becerisi

KB2.3.SB2. Metin/olay/konu/durum ile ilgili sınıflandırma yapmak

KB2.3.SB3. Metin/olay/konu/durumu yorumlamak (kendi cümleleri ile aktarmak)

KB2.4. Çözümleme Becerisi

KB2.4.SB1. Nesne olgu ve olaylara ilişkin parçaları belirlemek

KB2.6. Bilgi Toplama Becerisi

KB2.6.SB2. Belirlediği aracı kullanarak olay/konu/durum hakkındaki bilgileri bulmak

KB2.6.SB4. Olay/konu/durum hakkındaki ulaşılan bilgileri kaydetmek

KB2.7. Karşılaştırma Becerisi

KB2.7.SB1. Birden fazla kavram veya duruma ilişkin özellikleri belirlemek

KB2.7.SB2. Belirlenen özelliklere ilişkin benzerlikleri listelemek

KB2.7.SB3. Belirlenen özelliklere ilişkin farklılıkları listelemek

KB2.9. Genelleme Becerisi

KB2.9.SB2. Ortak özellikleri belirlemek

KB2.9.SB3. Ortak olmayan özellikleri belirlemek

EĞİLİMLER**E.1. Benlik Eğilimleri**

E1.1. Merak

E1.5. Kendine Güvenme (Öz Güven)

E.2. Sosyal Eğilimler

E2.2. Sorumluluk

E2.5. Oyunseverlik

E.3. Entelektüel Eğilimler

E3.2. Yaratıcılık

E3.6. Özgün Düşünme

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER****Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri****SDB1.1. Kendini Tanıma (Öz Farkındalık Becerisi)**

SDB1.1.SB2. Olaylar/durumlar karşısında hangi duyguları yaşadığını fark etmek

SDB1. 2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme Becerisi)

SDB1.2.SB5. Kendi öğrenme durumunu geliştirmeye yönelik çalışmalar yapmak

SDB2.1. İletişim Becerisi

SDB2.1.SB1. Başkalarını etkin şekilde dinlemek

SDB2.1.SB2. Duygu, düşünceleri ifade etmek

SDB2.2. İş Birliği Becerisi

SDB2.2.SB1. Kişi ve gruplarla iş birliği yapmak

SDB3.1. Uyum Becerisi

SDB3.1.SB1. Yeni, değişen ve belirsiz durumları anlamak

SDB3.1.SB2. Yeni, değişen ve belirsiz durumlar karşısında değişime açık ve istekli olmak.

SDB3.1.SB5. Yeni, değişen ve belirsiz bir çevreyle başarılı bir şekilde etkileşime geçmek için duygusal tepkileri ayarlamak

SDB3.2. Esneklik Becerisi

SDB3.2.SB2. Yeni durumlara uyum sağlamak

SDB3.3. Sorumlu Karar Verme Becerisi

SDB3.3.SB3. Gerekçeli yargıda bulunmak

Değerler**D4. Dostluk**

D4.2. Arkadaşları ile etkili iletişim kurmak

D4.2.2. Arkadaşlarıyla duygu ve düşüncelerini paylaşır.

D5. Duyarlılık

D5.2. Çevreye ve canlılara değer vermek

D5.2.3. Çevresel sürdürülebilirliğin sağlanabilmesi için atık yönetimini önemser.

D6. Dürüstlük

D6.2. Doğru ve güvenilir olmak

D6.2.1. Duygu ve düşüncelerini açıkça ifade eder.

D12. Sabır

D12.2. İstikrarlı olmak

D12.2.3. Olaylar ve durumlar karşısında motivasyonunu sürdürür.

D13. Sağlıklı Yaşam

D13.2. Sosyal ve sportif etkinliklere katılmak

D13.2.2. Yaşına ve fiziksel özelliklerine uygun sosyal ve sportif etkinliklere katılır.

D18. Temizlik

D18.1. Kişisel temizlik ve bakımına önem vermek

D18.1.2. Beden temizliğini zamanında ve özenli yapar.

D18.2. Yaşadığı ortamın temizliğine dikkat etmek

D18.2.3. Ev, sınıf, okul bahçesi gibi ortak alanların temizliğinde görev alır.

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı

OB1.1. Bilgi İhtiyacını Fark Etme

OB1.1.SB2. Bilgi türlerini fark etmek (sanatsal, gündelik vb.)

OB1.2. Bilgiyi Toplama

OB1.2.SB1. İstenen bilgiye ulaşmak için kullanacağı araçları belirlemek

OB1.3. Bilgiyi Özetleme

OB1.3.SB3. Bilgiyi yorumlamak (kendi cümleleri ile aktarmak)

OB4. Görsel Okuryazarlık

OB4.1. Görseli Anlama

OB4.1.SB1. Görseli algılamak

OB4.2. Görseli Yorumlama

OB4.2.SB1. Görseli incelemek

**ÖĞRENME ÇIKTILARI
VE ALT ÖĞRENME
ÇIKTILARI**

TÜRKÇE ALANI

TADB.1. Dinleyecekleri/izleyecekleri şiir, hikâye, tekerleme, video, tiyatro, animasyon gibi materyalleri yönetebilme

TADB.1.a. Dinleyecekleri/izleyecekleri materyalleri seçer.

TADB.1.b. Seçilen materyalleri dinler/izler.

TAOB.1. Resimli öykü kitabı, dijital araçlar, afiş, broşür gibi görsel materyalleri seçebilme

TAOB.1.a. İncelediği görsel materyale dair fikrini ifade eder.

TAOB.1.b. Görsel okuma materyallerini seçer.

TAKB.1. Konuşma sürecini yönetebilme

TAKB.1.a. Konuşacağı konuyu seçer.

TAEOB.1. Yazı farkındalığına ilişkin becerileri gösterebilme

TAEOB.1.a. Görsel semboller arasından yazıyı gösterir.

MATEMATİK ALANI

MAB.1. Ritmik ve algısal sayabilme

MAB.1.a. 1 ile 20 arasında birer ritmik sayar.

MAB.2. Matematiksel olgu, olay ve nesnelerin özelliklerini çözümleyebilme

MAB.2.a. Bir bütün oluşturan parçaları gösterir.

FEN ALANI

FAB.1. Günlük yaşamında fene yönelik olay/olgu ve durumlara yönelik bilimsel gözlem yapabilme

FAB.1.a. Dünyada gerçekleşen çeşitli faaliyetlerin niteliklerini tanımlar.

FAB.1.b. Materyallerin gözlemlenebilir özellikleriyle ilgili verileri duyarlar aracılığıyla toplar.

FAB.1.c. Yakın çevresindeki canlı/cansız varlıklara yönelik elde ettiği verileri açıklar.

SOSYAL ALANI

SAB1. Günlük hayatta olay/konu/durum/zamana ilişkin değişen ve benzerlik gösteren özellikleri karşılaştırabilme

SAB.1.a. Gece-gündüz, sabah-akşam, dün-bugün-yarın kavramlarının özelliklerini söyler.

HAREKET VE SAĞLIK ALANI

HSAB.1. Farklı çevre ve fiziksel etkinliklerde büyük kas becerilerini etkin bir şekilde uygulayabilme

HSAB.1.a. Farklı ortam ve koşullarda yer değiştirme hareketleri yapar.

HSAB.1.b. Etkinliğin durumuna uygun denge hareketleri yapar.

HSAB.1.c. Nesne kontrolü gerektiren hareketleri yapar.

HSAB.2. Farklı ebat ve özellikteki nesnelere etkin bir şekilde kullanabilme

HSAB.2.a. Farklı büyüklükteki nesnelere kavrar.

HSAB.2.b. Nesnelere şekillendirir.

HSAB.2.c. Farklı boyutlardaki nesnelere kullanır.

HSAB.2.ç.Çeşitli nesnelere kullanarak özgün ürünler oluşturur.

HSAB.8 Aktif ve sağlıklı yaşam için gereken zindelik becerilerinin neler olduğunu söyleyebilme

HSAB.8.a. Hareket etkinlikleri esnasında solunum/ kalp atışı/ terleme gibi gerçekleşen fizyolojik değişimleri söyler.

HSAB.9. Aktif ve sağlıklı yaşam için hareket edebilme

HSAB.9.a. İç ve dış mekânda hareketli etkinliklere istekle katılır.

HSAB.10. Sağlıklı yaşam için temizliğe ve düzene dikkat edebilme

HSAB.10.b. Bulunduğu çevrenin temizliğine/düzenine katkıda bulunur.

SANAT ALANI

SNAB1. Sanat türlerini ve tekniklerini anlayabilme

SNAB.1.a. Temel sanat türlerini anlamına uygun söyler.

SNAB.1.b. Temel sanat materyallerini kullanım amacına uygun olarak seçer.

SNAB4. Sanat etkinliği uygulayabilme

SNAB.4.a. Yapmak istediği sanat etkinliğinin türüne karar verir.

MÜZİK ALANI

MDB.1. Çeşitli çocuk şarkılarını/çocuk şarkısı formlarını dinleyebilme

MDB.1.a. Kendisine sunulan seçenekler arasından dinleyeceği çocuk şarkılarını/ çocuk şarkısı formlarını seçer.

MDB.1.b. Seçtiği çocuk şarkılarını/çocuk şarkısı formlarını dinler

MÇB.2.Çalacağı çalgılara/ritimlere/ezgilere/çocuk şarkılarına/çocuk şarkısı formlarına dair duygu ve düşüncelerini ifade edebilme

MÇB.2.a. Kendisine sunulan artık materyallerden yapılmış çalgı/Orff çalgısı seçenekleri arasından çalacağı çalgıyı seçer.

MÇB.2.b. Seçtiği artık materyallerden yapılmış çalgının/Orff çalgısının ismini/özelliklerini söyler.

MÇB.2.c. Kendisine sunulan seçenekler arasından çalacağı ritimleri/ezgileri/çocuk şarkılarını/çocuk şarkısı formlarını seçer.

MÇB.2.ç.Çaldığı ritimlere/ezgilere/çocuk şarkılarına/çocuk şarkısı formlarına dair duygu ve düşüncelerini ifade eder.

İÇERİK ÇERÇEVESİ Kavramlar

Renk (kırmızı-sarı-mavi), gece-gündüz, karanlık-aydınlık, dün-bugün-yarın, canlı-cansız, gece-gündüz, duyu, aynı-farklı, sayılar, parça-bütün.

ÖĞRENME KANITLARI (DEĞERLENDİRME)

Çocuklar Yönünden Değerlendirme

(Alan Becerileri, Sosyal Duygusal Öğrenme Becerileri, Kavramsal Beceriler, Okuryazarlık Becerileri, Değerler ve Eğilimler dikkate alınarak hazırlanacaktır.)

Program Yönünden Değerlendirme

(Tablo 1'de verilen örnek ölçütlerden yararlanılabilir.)

Öğretmen Yönünden Değerlendirme

(Tablo 2'de verilen örnek ölçütlerden yararlanılabilir)

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

TÜRKÇE ALANI

Çocuklar kendilerine sunulan okula uyum veya farklı konularla ilgili şiir, öykü, video gibi materyaller arasından dinleyecekleri/izleyecekleri ile ilgili seçimler yapar (TADB.1.a.). Seçtikleri materyalleri dinlerken/izlerken temel dinleme kurallarına uyar (TADB.1.b., SDB2.1.SB1.). Dinleme/izleme sürecindeki materyalleri ve görselleri inceleyerek bu materyallerde geçen olaylara ilişkin olumlu veya olumsuz duygu ve düşüncelerini arkadaşlarıyla açıkça paylaşır (TAOB.1.a., D4.2.1.). Çocuklar kendilerine sunulan resimli öykü kitabı, dijital araçlar, afiş, broşür gibi okuma materyalleri arasından merak ettikleri (E1.1.) hakkında istedikleri bilgilere ulaşmak için seçim yapar (TAOB.1.b., OB1.2.SB1.). Seçtikleri materyalin boyutu, kalınlığı, büyüklüğü gibi fiziksel unsurlarını gösterir (TAOB.1.a.). Çocuklar seçtikleri dinleme/izleme ya da görsel okuma materyalleri arasından yetişkinin yönlendirdiği veya kendi seçtiği bir konu hakkında görüşlerini ifade eder (TAKB.1.a., SDB2.1.SB2.). Çocuklar görsel okuma materyallerinde fark ettikleri, eğitim ortamlarında veya günlük yaşamda karşılaştıkları öğrenme merkezleri, tuvalet, yemekhane gibi yeni semboller hakkında görüşlerini söyler (TAEOB1.a., SDB3.1.SB1.). Okula yeni başlayan çocukların uyum sürecine destek olmak amacıyla çocuklara okulun bölümleri tanıtılır. Bu süreçte dinleme/izleme materyallerinden de yararlanılarak çocuklar, edindikleri öğrenme yaşantılarına yönelik duygu ve düşüncelerini ifade eder (SDB3.1.SB5. , SDB3.2.SB2., D4.2.2.).

MATEMATİK ALANI

Çocukların sayma becerisine yönelik 1-5 arası sayıların sırasına odaklanmaları sağlanır. Daha sonra çocuklar iş birliği ile ritmik saymaya dayalı dijital oyunlar oynar. (SDB2.2.SB1.) Tekerleme ve şarkı söyleme çalışmaları yapar (MAB.1.a., KB1.1., E2.5., E3.2.). Bu süreçte karşılaştıkları problemler karşısında motivasyonlarını kaybetmeden oyuna devam eder (D12.2.3.). Matematiksel muhakeme becerisine yönelik bir bütünün parçalarını belirlemek üzere yapboz, lego, tangram gibi materyaller kullanılarak parça-bütün ilişkisine dayalı oyunlar oynanır (MAB.2.a., KB2.4.SB1., E2.5., E3.6.).

FEN ALANI

Çocuklar kendi hayatlarından hareketle gece, gündüz veya mevsimlerde gerçekleşen olayların niteliklerini açıklayabilir (**FAB.1.a.**). Bu niteliklere ait benzerlikleri ve farklılıkları açıklar(**KB2.9.SB2.**, **KB2.9.SB3.**). Gündüz sokaklardaki insan sayısı ile akşam saatlerindeki insan sayısının gözlemlenmesine yönelik örnek verir(**KB1.1.**, **OB4.1.SB1.**). Kendi hayatından hareketle yakın çevresine yönelik merak (**E1.1.**) ettiklerini gözlemler. Bu amaçla yakın çevrelerindeki canlı/cansız varlıklara yönelik elde ettikleri verileri arkadaşlarına veya ailelerine açıklayabilir (**FAB.1.b.**). Çocuklar yakın çevrelerinden hareketle sık karşılaştıkları materyallerin renk, şekil, parlaklık, miktar, matlık, ses, koku gibi gözlemlenebilir özelliklerini duyarlarını kullanarak belirlir ve uygun görsel araçlar kullanarak kaydeder/ sınıflandırır (**FAB.1.c.**, **KB2.3.SB2.**, **KB2.6.SB2.**, **KB2.6.SB4.**). Oyunlar esnasında çocuklar sırayla söz alarak arkadaşlarına duygu ve düşüncelerini açıklar (**SDB2.1.SB2.**, **D4.2.2.**) ve arkadaşlarının açıklamalarını dinler (**SDB2.1.SB1.**, **D4.2.1.**).

SOSYAL ALANI

Gece-gündüz, sabah-öğle-akşam gibi zaman kavramlarının görselleri inceletilerek görsellerin özelliklerini belirlemeleri ve listelemeleri istenir (**SAB.1.a.**, **OB4.1. SB1.**, **OB4.2. SB1.**, **KB2.7.SB1.**, **KB2.7.SB2.**, **KB2.7.SB3.**). Gece-gündüz yapılan işler arasındaki farklılıkları kendi cümleleriyle ifade eder(**OB1.3.SB3.**) Gece-gündüz, ben kimim gibi oyunlar oynar. Gece-gündüz/sabah-akşam arasındaki farklılıkların ifade edilebilmesi için resim/ doğaçlama/dramatizasyon yapma gibi sorumluluklar verilir. Çocuklar sorumluluklarını yerine getirir (**E2.2.**). Bu sorumluluklarını yerine getirirken çocukların Türkçeyi kurallarına uygun kullanmalarına rehberlik edilir. Dün, bugün, yarın kavramlarını içeren bir hikâyeden hareketle konuşma halkası, çember, tartışma gibi teknikler kullanılır ve çocuklar bir önceki gün evde/okulda yaptıkları faaliyetleri arkadaşlarına açıklar (**D4.2.2.**, **SDB2.1.SB1.**, **OB1.3.SB3.**).Gün içinde okulda yapılacak faaliyetler ve ertesi gün yapılması planlanan faaliyetlerin konuşulması yoluyla dün, bugün, yarın kavramları fark ettirilir. Çocuklar bir önceki gün, gün içinde yaptıkları ve ertesi gün yapmayı planladıkları eylemler için bir faaliyet listesi hazırlayarak bunları sözlü/görsel olarak anlatır (**E2.2.**). Panoya çocukların okulda ilk gün çekti oldukleri fotoğraflar asılır. Uyum sürecinde çocuklar bu ilk gün astıkları fotoğraflara ilişkin duygu düşüncelerini ifade eder. Geçen süreçte yaşadıkları değişimleri düşünerek ilk gün ile bugün arasındaki hissettiklerini anlatır (**SDB3.1.SB2.**). Zaman kavramları (dün, bugün, yarın) kullanılarak çocuklar tarafından değişimler açıklanır. Dün, bugün, yarın düzenli olarak gerçekleştirilen faaliyetlerin bir rutin olduğu ifade edilir. Kişisel temizliğin de gün içerisinde rutin olarak gerçekleştirilmesi gerektiği vurgulanır (**OB4.2. SB1.**) ve günlük rutin faaliyetler içerisinde el yıkama, diş fırçalama gibi kişisel temizlikle ilgili davranışları gerçekleştirir (**D18.1.2.**).

HAREKET VE SAĞLIK ALANI

Çocuklar sınıf, salon, bahçe gibi kendileri için hazırlanmış uygun mekânlarda farklı hareket örüntüleri yapar. Büyük kas becerilerini geliştirebilecekleri yer değiştirme hareketleri (**HSAB.1.a.**), denge hareketleri (**HSAB.1.b.**), nesne kontrolü gerektiren hareketler yapar (**HSAB.1.c.**, **D13.2.2.**). Çocuklar büyük kas becerileri gerektiren hareketler yaparken farklı hız ve tempo değişiklikleri ile vücutlarında nefes alıp vermek, terlemek gibi fizyolojik değişikliklerin meydana geldiğini fark eder ve bu konu hakkında duygu ve düşüncelerini ifade eder (**SDB2.1.SB2.**). Çocuklara farklı ebat ve özellikte nesnelere sunulur (**OB4.1.SB1.**). Çocuklar farklı büyüklükteki nesnelere parmakları ile tutar, parmaklarını kontrollü kullanır, nesnelere sıkar ve toplar (**HSAB.2.a.**). Çocuklardan ipi delikten geçirmeleri, ipi bağlamaları, nesnelere yırtmaları, katlamaları ya da nesnelere kullanarak boyama yapar (**HSAB.2.b.**). Çocuklar günlük hayat becerilerini destekleme amacıyla kıyafetlerinin düğmelerini açıp kapatır, nesnelere kaptan kaba boşaltır (**HSAB.2.c.**, **SDB1.2.SB5.**), hamura ya da kile şekil verir, sök-tak oyunları oynar. (**E2.5.**, **HSAB.2.ç.**). Dinlenme sonrası vücutlarında ne gibi değişiklikler olduğunu ifade eder (**KB2.7.SB1.**). Hareket edip yorulduklarında dinlenmeye ihtiyaç duyduklarını fark eder ve bu durumu açıklar (**HSAB.8.a.**, **SDB2.1.SB2.**). Daha aktif bir yaşam için uygun mekânlarda hareketli oyunlara istekle katılır (**HSAB.9.a.**, **E2.5.**). Sağlıklı bir yaşam için temizliğin ve düzenin önemini ifade eder. Çevrenin temiz ve düzenli olmasına katkıda bulunur (**HSAB.10.b.**, **SDB3.3.SB3.**, **D18.2.3.**).

SANAT ALANI

Öğretmen sınıfındaki sanat merkezinde bulunan materyalleri şeffaf, görünür ve etiketlenmiş kutuların içinde açık, anlaşılır ve kolay erişilebilir biçimde düzenleyerek çocukların bu materyalleri nasıl kullanabilecekleri yönünde rehberlik eder. Güne başlama zamanında sanat merkezinde çalışmak isteyen çocuklar ilgili merkeze yönelir (**OB1.1.SB2.**). Sanat merkezine farklı sanat türlerini ve malzemelerini gösteren görseller ve bunlarla ilişkili olabilecek materyalleri yerleştirebilir. Çocuklar resim, heykel, mimari gibi sanat türlerini ifade eder. Çocuklar öğretmenin gösterdiği farklı sanat türlerinin ne olduğunu söyler (**SNAB.1.a.**). Çocuklar merak ettikleri (**E1.1.**) ve gerçekleştirmek istedikleri sanat türüne ait estetik kavramlara ilişkin duygu ve düşüncelerini açıkça ifade eder (**SDB2.1.SB2.**, **D6.2.1.**). Çocuklar sanat merkezinde bulunan kil, pastel boya, guaj boya, artık materyaller gibi malzemelerin içinden yapmak istedikleri sanat türüne (**SNAB.4.a.**) ve kullanım amacına uygun materyalleri seçer. Çocuklar kırmızı, sarı, mavi renkteki boyalar içerisinde istedikleri bir ana rengi seçer, seçmiş oldukları ana renkteki boya ve diğer malzemelerle sanat uygulamalarını gerçekleştirir (**SNAB1.b.**).

MÜZİK ALANI

Müziksel dinleme becerisiyle ilişkili yaşantı için çocuklar müzik merkezinde dinlemeleri amacıyla seçenekler arasından sözlü çocuk şarkısı örnekleri seçer (MDB.1.a.). Seçtikleri müziği dinledikten sonra (MDB.1.b.) çocuklara dinledikleri müziklerin ismi sorulur (E1.1.). Alınan yanıtlar doğrultusunda (SDB2.1.SB2., E1.5.) çocuklar dinlenen müziklere dair duygu düşüncelerini nezaket kurallarına uygun olarak ifade eder (KB2.3.SB3., OB1.3.SB3., D4.2.2., SDB1.1.SB2.). Çocuklar daha önce dinledikleri sözlü çocuk şarkıları seçenekleri arasından söylemek amacıyla müzikler seçer. Çocuklara seçtikleri müziklerin isimleri sorulur (E1.1. Merak). Alınan yanıtlar doğrultusunda (SDB2.1.SB2., E1.5.) çocuklar, söyleyecekleri sözlü çocuk şarkısına dair duygu ve düşüncelerini sırayla ifade eder (KB2.3.SB3., OB1.3.SB3., D4.2.2., SDB1.1.SB2.). Çocuklar seçtikleri sözlü çocuk şarkılarının sözlerini doğru telaffuz eder (E1.5.). Çalma becerisiyle ilişkili yaşantı için önce çocuklar müzik merkezinde sunulan artık materyallerden yapılmış çalgılar seçenekleri arasından istediğini seçer (MÇB.2.a., D5.2.3.). Seçtikleri müzik araç gereçlerinin ismi sorulur (E1.1.). Alınan yanıtlar doğrultusunda (MÇB.2.c., SDB2.1.SB2., E1.5.) sunulan seçenekler arasından çalacağı ritimleri/müzikleri seçer. Seçtikleri müziklerin isimleri sorulur (E1.1.). Alınan yanıtlar doğrultusunda (MÇB.2.b., SDB2.1.SB2.) çocuklar çaldığı ritimlere/ezgilere dair duygu ve düşüncelerini ifade eder (MÇB.2.ç., KB2.3.SB3., OB1.3.SB3., D4.2.2., SDB1.1.SB2., E1.5.).

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Çocukların bireysel öğrenme stillerini, hızlarını ve yetenek seviyelerini göz önünde bulundurarak farklı etkinlikler tasarlanır. Her bir etkinlik, çocukların kendi benzersiz yeteneklerini keşfetmelerine ve geliştirmelerine olanak tanıyacak şekilde planlanır. Her bir çocuğun tüm gelişim alanları; Öğrenme çıktıları, içerik, süreç, ürün ve öğrenme ortamı bağlamında ayrı ayrı desteklenerek beceri öğrenme potansiyelleri en üst düzeye çıkarılmaya çalışılır.

Destekleme

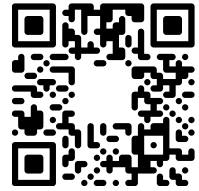
Tüm çocukların etkinliklere katılımını sağlama amacıyla çevresel düzenlemeler (oturma düzenini değiştirme, çeşitli semboller kullanma vb.) yapılabilir. Materyaller çocukların gereksinimlerine göre düzenlenerek gerekiyorsa çeşitli araç eklemeleri (dokunsal özellikler ekleme, zıt renkli zemin kullanma vb.) gerçekleştirilebilir. Çocukların özelliklerine göre materyaller çeşitlendirilerek (farklı boya türleri kullanılarak, farklı boylarda makas verilerek vb.) onlara sunulabilir. Öğrenme içeriği çocukların özelliklerine göre farklılaştırılarak; basitleştirilebilir ya da çeşitlendirilebilir. Öğrenme sürecinde çocuklara gereksinim duydukları farklı türlerde ipuçları ve yardım sunularak destek olunabilir. Çeşitli türlerde geribildirim verilerek çocukların etkinliğe katılımı desteklenebilir. Öğrenme kanıtlarına ilişkin çocukların bireysel öğrenme özelliklerine ve gereksinimlerine göre konuşarak, göstererek veya işaret ederek sorulara cevap vermeleri sağlanabilir.

AİLE/TOPLUM KATILIMI

Eylül ayı çocukların ev ortamından farklı özellikler tanıyan okul ortamına uyum sağlama dönemidir. Çocuğun okula uyumunda ailelerin bilinçli olması gerekmektedir. Bu nedenle çocukların ve ailelerin kaygılarını gidermek, çocukların okula uyumunu kolaylaştırmak için okul ve öğretmenlerini tanımaları ve kendilerini güvende hissetmeleri önemlidir. Hem çocuğun okula uyumu, hem de ailelerin neler yapması gerektiği konusunda bilgilenmelerinin sağlanması, öğretmenin de çocuğu ve aileyi tanıması için **"Sene Başı Tanışma Toplantısı"** yapılmalıdır. Ailelere yönelik **"okul tanıtımı"** gibi uyum çalışmaları yapılır. Ailelere yönelik çocuğun okula uyumu konusunda **"kitapçık"** hazırlanabilir. Ayrıca ailelerin çocuk gelişimi ve eğitimi konusunda öncelikli olarak ihtiyaç duydukları konuda eğitim toplantısı planlamak için ailelere **"Aile Eğitimi İhtiyaç Belirleme Formu"** uygulanmalıdır. İlerleyen aylarda yapılacak aile katılımı çalışmalarına yönelik bilgi almak amaçlı **"Aile Katılımı Tercih Formu"** gönderilerek planlama yapılır. Ayrıca ailelerin sözel olarak ifade edemedikleri düşüncelerini rahat bir şekilde ifade edebilmeleri için **"Dilek Kutusu"** yerleştirilir. Çocukların **"Beceri Gözlem Formları"**, **"Anekdot Kayıt Formları"** doldurulmaya başlanır. Sınıfta yapılan tüm çalışmalar çocuklarla birlikte değerlendirilerek seçilir ve **"portfolyo dosyasına"** bu aydan itibaren eklenmeye başlanır. **"Toplum katılımı"** için okulun yakın çevresinde bulunan yerel yönetimler, kamu kurumları ve sivil toplum kuruluşlarından hangileri ile iş birliği yapılabileceği belirlenir. **Öğrenme Kanıtları (Değerlendirme)** bölümü çocukların beceri edinim süreci, programın değerlendirilmesi ve öğretmenin kendisini değerlendirmesi amacıyla doldurulur.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

60-72 AY ARALIK AYI PLANI

**ALAN
BECERİLERİ****Türkçe Alanı:**

TADB. Dinleme/İzleme

TAOB. Okuma

TAKB. Konuşma

TAE0B. Erken Okuryazarlık

Matematik Alanı:

MAB6. Sayma

MAB1. Matematiksel Muhakeme

MAB4. Veri ile Çalışma ve Veriye Dayalı Karar Verme

Fen Alanı:

FBAB3. Bilimsel Gözleme Dayalı Tahmin Etme

FBAB4. Bilimsel Veriye Dayalı Tahmin Etme

Sosyal Alanı:

SBAB5. Sosyal Katılım

Hareket ve Sağlık Alanı:

HSAB1. Aktif Yaşam İçin Psikomotor Beceriler

HSAB2. Aktif ve Zinde Yaşam için Sağlık Becerileri

HSAB3. Harekete İlişkin Sosyal/Bilişsel Beceriler

Sanat Alanı:

SNAB1. Sanat Türlerini ve Tekniklerini Anlama

SNAB2. Sanat Eseri İnceleme

SNAB3. Sanata Değer Verme

Müzik Alanı:

MDB1. Müziksel Dinleme

MSB2. Müziksel Söyleme

MÇB3. Müziksel Çalma

MHB4. Müziksel Hareket

KAVRAMSAL BECERİLER KB1. Temel Beceriler

KB1.1. Saymak

KB2.2. Gözleme Becerisi

KB2.2.SB1. Gözleme ilişkin amaç ölçüt belirlemek

KB2.3. Özetleme Becerisi

KB2.3.SB3. Metin/olay/konu/durumu yorumlamak (kendi cümleleri ile aktarmak)

KB2.4. Çözümleme Becerisi

KB2.4.SB1. Nesne, olgu ve olaylara ilişkin parçaları belirlemek

KB2.4.SB2. Parçalar arasındaki ilişkileri belirlemek

KB2.7. Karşılaştırma Becerisi

KB2.7.SB1. Birden fazla kavram veya duruma ilişkin özellikleri belirlemek

KB2.8. Sorgulama Becerisi

KB2.8.SB1. Merak ettiği konuyu tanımlamak

KB2.8.SB2. İlgili konu hakkında sorular sormak (5N1K)

KB2.8.SB3. İlgili konu hakkında bilgi toplamak

KB2.10. Çıkarım Yapma Becerisi

KB2.10.SB3. Karşılaştırmak

KB2.14. Yorumlama Becerisi

KB2.14.SB2. Mevcut olay/konu/durumu bağlamdan kopmadan dönüştürmek

EĞİLİMLER E.1. Benlik Eğilimleri

- E1.1. Merak
- E1.2. Bağımsızlık
- E1.3. Azim ve Kararlılık
- E1.5. Kendine Güvenme (Öz Güven)

E.2. Sosyal Eğilimler

- E2.1. Empati
- E2.2. Sorumluluk
- E2.3. Girişkenlik
- E2.5. Oyunseverlik

E.3. Entelektüel Eğilimler

- E3.2. Yaratıcılık
- E3.3. Açık Fikirlilik
- E3.5. Merak Ettiği Soruları Sorma

PROGRAMLAR ARASI**BİLEŞENLER****Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri****SDB1.1. Kendini Tanıma (Öz Farkındalık Becerisi)**

- SDB1.1.SB1. Öğreneceği yeni konu/kavram veya bilgiyi nasıl öğrendiğini belirlemek

SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme Becerisi)

- SDB1.2.SB1. İhtiyaçlarını karşılamaya yönelik hedef belirlemek
- SDB1.2.SB5. Kendi öğrenme durumunu geliştirmeye yönelik çalışmalar yapmak

SDB2.1. İletişim

- SDB2.1.SB2. Duygu, düşünceleri ifade etmek
- SDB2.1.SB4. Grup iletişimine katılmak

SDB2.2. İş Birliği

- SDB2.2.SB1. Kişi ve gruplarla iş birliği yapmak
- SDB2.2.SB2. Düşüncelerini başkalarıyla tartışmak/müzakere etmek
- SDB2.2.SB3. Farklı düşünceler üzerinde uzlaşma sağlayıp ortaklıklar kurmak

SDB2.3. Sosyal Farkındalık

- SDB2.3.SB2. Başkalarının duygularını, düşüncelerini ve bakış açılarını anlamak

SDB3.3. Sorumlu Karar Verme

- SDB3.3.SB1. Problemleri tanımlayıp çözmek
- SDB3.3.SB5. Derinlemesine düşünmek

Değerler

D3. Çalışkanlık

D3.3. Araştırmacı ve Sorgulayıcı Olmak

D3.3.3. Bilimsel, teknolojik alanlardaki gelişmelerle ilgili etkinliklere katılmaya istekli olur.

D3.4. Çalışmalarda aktif rol almak

D3.4.3. Kendine uygun görevleri almaya istekli olur.

D3.4.4. Kişisel ve grup içi etkinliklerde sorumluluklarını yerine getirir.

D4. Dostluk

D4.2. Arkadaşları ile etkili iletişim kurmak

D4.2.2. Arkadaşlarıyla duygu ve düşüncelerini paylaşır.

D6. Dürüstlük

D6.2. Doğru ve güvenilir olmak

D6.2.1. Duygu ve düşüncelerini açıkça ifade eder.

D12. Sabır

D12.2. İstikrarlı olmak

D12.2.3. Olaylar ve durumlar karşısında motivasyonunu sürdürür.

D13. Sağlıklı Yaşam

D13.1. Yeterli, dengeli ve sağlıklı beslenmek

D13.1.4. Vücudu için yeterli miktarda su ve besin alır.

D13.2. Sosyal ve sportif etkinliklere katılmak

D13.2.2. Yaşına ve fiziksel özelliklerine uygun sosyal ve sportif etkinliklere katılır.

D14. Saygı

D14.1. Nezaketli olmak

D14.1.3. Söz hakkı vermek, söz kesmemek, etkin dinlemek gibi etkili iletişim becerilerini kullanır.

D16. Sorumluluk

D16.3. Görev bilincine sahip olmak

D16.3.1. Görevlerini zamanında ve eksiksiz yerine getirir.

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı

OB1.1. Bilgi İhtiyacını Fark Etme

OB1.1.SB1. Bilgi ihtiyacını fark etmek

OB1.2. Bilgiyi Toplama

OB1.2.SB1. İstenen bilgiye ulaşmak için kullanacağı araçları belirlemek

OB1.2.SB2. Belirlediği aracı kullanarak olay, konu ve durum ile ilgili bilgileri bulmak

OB4. Görsel Okuryazarlık

OB.4.3. Görsel Hakkında Eleştirel Düşünme

OB4.3. SB2. Görsel ile sorgulanan olay/konu/problem veya durum ile ilgili akıl yürütmek

OB7. Veri Okuryazarlığı

OB7.2. Veri Oluşturma

OB7.2.SB2. Veri toplamak

**ÖĞRENME ÇIKTILARI
VE ALT ÖĞRENME
ÇIKTILARI**

TÜRKÇE ALANI

TADB.2. Dinledikleri/izledikleri şiir, hikâye, tekerleme, video, tiyatro, animasyon gibi materyaller ile ilgili yeni anlamlar oluşturabilme

TADB.2.c. Dinledikleri/izledikleri materyallere ilişkin çıkarım yapar.

TAOB.2. Görsel materyallerden anlamlar üretebilme

TAOB.2.b. Görsellerden hareketle metinle ilgili tahminde bulunur

TAOB.2.c. Görsel okuma materyallerinde yer alan bilgilerden yararlanarak çıkarım yapar.

TAKB.2. Konuşma sürecinin içeriğini oluşturabilme

TAKB.2.b. Konuşmanın devamı hakkındaki tahminini söyler.

TAKB.3. Konuşma sürecindeki kuralları uygulayabilme

TAKB.3.b. Konuşurken benzetme ve örneklendirme içeren ifadeler kullanır.

TAEOB.1. Yazı farkındalığına ilişkin becerileri gösterebilme

TAEOB.1.c. İletişimde yazıya neden ihtiyaç duyulduğunu açıklar.

MATEMATİK ALANI

MAB.1. Ritmik ve algısal sayabilme

MAB.1.a. 1 ile 20 arasında birer ritmik sayar.

MAB.2. Matematiksel olgu, olay ve nesnelere özelliklerini çözümleyebilme

MAB.2.b. Bir bütünü oluşturan parçalar arasındaki ilişki/ilişkisizlik durumlarını açıklar.

MAB.3. Matematiksel durum, olgu ve olayları yorumlayabilme

MAB.3.a. Matematiksel olgu ve olayları farklı materyaller/semboller kullanarak ifade eder.

MAB.4. Matematiksel olgu, olay ve nesnelere ilişkin çıkarım yapabilme

MAB.4.c. Nesne, olgu ve olayları karşılaştırır.

MAB.11. Araştırılabilecek problemler belirleyebilme

MAB.11.a. Günlük hayattan araştırılabilecek bir problemi söyler.

MAB.11.b. Günlük hayatta karşılaştığı bir problemi kendi cümleleriyle ifade eder.

MAB.12. Elde ettiği/eriştiği verileri düzenleyebilme

MAB.12.a. Problemi cevaplamak için veri toplanacak kaynakları söyler.

FEN ALANI

FAB3. Günlük yaşamında fen olaylarına yönelik bilimsel gözleme dayalı tahminlerde bulunabilme

FAB.3.d. Canlıların temel özellikleriyle ilgili bilgilerini test etmek için yeni gözlemler yapar.

FAB4. Fene yönelik olaylara ve/veya olgulara yönelik bilimsel veriye dayalı tahminlerde bulunabilme

FAB.4.a. Kendi beslenmesiyle ilgili bilgilerden yola çıkarak beslenmenin canlılar için önemini önermelerle ifade eder.

- FAB.4.b. Doğal kaynakların kişisel kullanımını verilere dayalı olarak değerlendirir.
- FAB.4.c. Günümüz çevre sorunlarından hareketle ileride yaşanabilecek problemler hakkında tahminde bulunur.
- FAB.4.ç. Canlıların gelişimlerine yönelik tahminlerini sorgulamak için tekrarlı ölçümler yapar.

SOSYAL ALANI

SAB.8.Yakın çevresinde oluşan gruplarla sosyal temas oluşturabilme

- SAB.8.a. Dâhil olduğu oyun/etkinlik/proje grup çalışmalarında iletişimi başlatır.
- SAB.8.b. Dâhil olduğu grubun amaçları doğrultusunda yapılacak çalışmalar hakkında görüşlerini söyler.
- SAB.8.c. Grup içi iletişimi artırmaya yönelik etkinliklere katılır.

HAREKET VE SAĞLIK ALANI

HSAB.1. Farklı çevre ve fiziksel etkinliklerde büyük kas becerilerini etkin bir şekilde uygulayabilme

- HSAB.1.a. Farklı ortam ve koşullarda yer değiştirme hareketleri yapar.
- HSAB.1.b. Etkinliğin durumuna uygun denge hareketleri yapar.
- HSAB.1.c. Nesne kontrolü gerektiren hareketleri yapar.

HSAB.2. Farklı ebat ve özellikteki nesnelere etkin bir şekilde kullanabilme

- HSAB.2.a. Farklı büyüklükteki nesnelere kavrar.
- HSAB.2.b. Nesnelere şekillendirir.
- HSAB.2.c. Farklı boyutlardaki nesnelere kullanır.
- HSAB.2.ç. Çeşitli nesnelere kullanarak özgün ürünler oluşturur.

HSAB.7. Günlük yaşamında sağlıklı beslenme davranışları gösterebilme

- HSAB.7.ç. Günlük olarak yeteri kadar sıvı tüketmeye gayret eder.

HSAB.8. Aktif ve sağlıklı yaşam için gereken zindelik becerilerinin neler olduğunu söyleyebilme

- HSAB.8.b. Günlük yaşamda doğru duruş ve oturuş becerisi sergiler.
- HSAB.8.ç. Düzenli ve yeteri kadar dinlenmenin önemini kendi cümleleriyle açıklar.

HSAB.9. Aktif ve sağlıklı yaşam için hareket edebilme

- HSAB.9.c. Günlük yaşamda durum ve şartlara uygun giyinir.

HSAB.12. Hareketli oyunların temel kurallarını açıklayabilme

- HSAB.12.a. Hareketli oyunlara ilişkin kuralları fark eder.
- HSAB.12.b. Hareketli oyunun kurallarını söyler.

SANAT ALANI

SNAB.1. Temel sanat kavramlarını ve türlerini anlayabilme

SNAB1.a. Temel sanat türlerini anlamına uygun söyler.

SNAB1.b. Temel sanat materyallerini kullanım amacına uygun olarak seçer.

SNAB1.c. Temel sanat materyallerini amacına uygun şekilde kullanır.

SNAB.2. Sanat eseri inceleyebilme

SNAB2.a. Sanat eserine odaklanır.

SNAB2.ç. Sanat eserine ilişkin sorular sorar.

SNAB.3. Sanat eserlerine ve sanatçılara değer verebilme

SNAB3.a. Sanat ve sanatçılar hakkında sorular sorar

MÜZİK ALANI

MDB.4. Dinlediği sözlü/ sözsüz müzik eserlerindeki/çocuk şarkılarındaki özellikleri fark edebilme

MDB.4.a. Dinlediği sözlü/sözsüz müzik eserlerindeki/çocuk şarkılarındaki kalın ve ince/kuvvetli ve hafif ses farklılıklarını/yavaş ve hızlı tempo farklılıklarını ifade eder.

MSB.2. Çocuk şarkılarındaki/çocuk şarkısı formlarındaki özellikleri fark ederek söyleyebilme

MSB.2.b. Çocuk şarkılarını/çocuk şarkısı formlarını kalın ve ince/kuvvetli ve hafif ses farklılıklarına/yavaş ve hızlı tempo farklılıklarına/ritim farklılıklarına göre söyler.

MSB.3. Söyleme becerilerini sınıf içinde sergileyebilme

MSB.3.b. Çocuk şarkılarını/çocuk şarkısı formlarını bireysel olarak/grupla uyum içinde söyler.

MÇB.1. Duyduğu sesleri çalgıyla taklit edebilme

MÇB.1.a. Doğadan/çevreden/nesnelere duyduğu sesleri artık materyallerden yapılmış çalgıları/Orff çalgılarını kullanarak taklit eder.

MÇB.2. Çalacağı çalgılara/ritimlere/ezgilere/çocuk şarkılarına/çocuk şarkısı formlarına dair duygu ve düşüncelerini ifade edebilme

MÇB.2.a. Kendisine sunulan artık materyallerden yapılmış çalgı/Orff çalgısı seçenekleri arasından çalacağı çalgıyı seçer.

MÇB.2.b. Seçtiği artık materyallerden yapılmış çalgının/Orff çalgısının ismini/özelliklerini söyler.

MHB.2. Harekete ve dansa eşlik eden ritimlerdeki/müzik eserlerindeki/çocuk şarkılarındaki/çocuk şarkısı formlarındaki özellikleri fark edebilme

MHB.2.b. Müzik eserlerindeki/çocuk şarkılarındaki/çocuk şarkısı formlarındaki kalın ve ince/kuvvetli ve hafif ses farklılıklarını/yavaş ve hızlı tempo farklılıklarını hareketle/dansla gösterir.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Kavramlar

Benzer-aynı-farklı, uzun-kısa, büyük-küçük, parça-bütün, hızlı-yavaş, kalın-ince, kuvvetli-hafif, yeşil, mor, turuncu, heyecanlı, meraklı, sayı, az-çok, altında-üstünde, önünde-arkasında.

ÖĞRENME KANITLARI

(DEĞERLENDİRME)

Çocuklar Yönünden Değerlendirme

(Alan Becerileri, Sosyal Duygusal Öğrenme Becerileri, Kavramsal Beceriler, Okuryazarlık Becerileri, Değerler ve Eğilimler dikkate alınarak hazırlanacaktır.)

Program Yönünden Değerlendirme

(Tablo 1'de verilen örnek ölçütlerden yararlanılabilir.)

Öğretmen Yönünden Değerlendirme

(Tablo 2'de verilen örnek ölçütlerden yararlanılabilir)

ÖĞRENME-ÖĞRETME

YAŞANTILARI

Öğrenme-Öğretme

Uygulamaları

TÜRKÇE ALANI

Çocuklara çeşitli görsel materyaller sunulur. Çocuklar kendilerine sunulan görsel materyallerin estetik özellikleri hakkındaki düşüncelerini açıklar. Kitapların kapaklarında yer alan görsellerden hareketle çocuklar olay örgüsünün devamı hakkındaki tahminlerini söyler (TAOB.2.b., OB4.3.SB2.). Çocuklar iletişim ve bilgi edinmek için nelere ihtiyaç duyduğunu söyler (TAEOB.1.c.). Görsel okuma materyallerinden kazandığı bilgiler ile (SDB1.1.SB1.) günlük yaşamları arasında kurduğu ilişkileri ifade eder (TAOB.2.c.). Görsel okuma materyalindeki bilgileri ön bilgileri ile karşılaştırır (KB2.10.SB3.). Dinledikleri/ izledikleri materyaller ve görsel okuma materyallerine ilişkin çıkarım yapmaları için imkân sunulur (TADB.2.c., TAOb.2.c.). Çocuklar dinledikleri/izledikleri materyaller, görsel okuma materyalleri veya başka bir konu hakkındaki konuşmanın devamına yönelik tahminlerini söyler (TAKB.2.b., SDB2.3.SB2.). Konuşma sürecinde benzetme ve örneklendirme içeren ifadeleri (TAKB.3.b.) öz güvenli (E1.5) bir şekilde kullanmaları teşvik edilir. İletişimde kullanılan cümlelerin farklı sözcüklerden oluştuğunu söyler (KB2.4.SB1.). Öğretmen çocuklara anlamlı cümleler oluşturmak için imkân sunar.

MATEMATİK ALANI

Çocuklar odaklanıp sabır göstererek 1-20 arası ritmik sayma içeren hareketli oyunlar oynar (MAB.1.a., KB1.1., E2.5, E3.2., D12.2.3.). Seçilen hikâyenin olay örgüsüyle ilişkili/ ilişkisiz hikâye kartları birlikte verilerek sıralama yapmaları istenir (MAB.2.b.). Rakamlar/ şekiller farklı materyal veya sembollerle ilişkilendirilir. Bu ilişkilendirmeden yola çıkarak oluşturulan modeldeki ikili örüntünün rakam/şekil karşılığını bulmaları istenir (MAB.3.a., KB2.14.SB2., KB2.4.SB1., KB2.4.SB.2.). Çocuklar nesnelerin gözlemlenebilir özelliklerini karşılaştırır (benzer-aynı-farklı, uzun-kısa, büyük-küçük) (MAB.4.c., KB2.2.SB1., KB2.10.SB3.). Günlük hayattan farklı matematiksel problemler oluşturularak çocukların bu problemleri fark etmeleri sağlanır. Çocukların bu problemleri yaşayan kişilerle empati kurarak problemi özgün bir şekilde ifade etmesi beklenir (MAB.11.a., MAB.11.b., KB2.3.SB3., E2.1., E3.3.). Çocuklar kendilerine sunulan veya fark ettikleri bir problemin çözümünde işe yarayacak güvenilir bilgiye ulaşmak için kimlerden/nelerden bilgi edinebileceği üzerine konuşur (MAB.12.a., SDB1.2.SB1., D3.3.3.).

FEN ALANI

Çocuklar, canlıların temel özelliklerine yönelik bilgilerini sınamak amacıyla gözlemler yapar (**FAB.3.d., KB2.2.SB1.**). Gözlem becerisini geliştirmek için duyularının dışında yeni araçlar kullanılabilir (**KB2.2.SB1.**). Bu araçlarla canlıların gelişimlerine yönelik tahminlerini sorgulamak amacıyla tekrarlı ölçümler yapar (**FAB.4.ç., E1.3.**). Çocuklar yaptıkları ölçümlerle veriler elde eder (**OB7.2.SB2.**). Elde ettikleri verilerden hareketle tahminlerde bulunurlar. Çocuklar günümüz çevre sorunlarından yola çıkarak yaşanabilecek problemler hakkında tahminlerini ifade eder (**FAB.4.c.**). Doğal kaynakların kullanımı üzerine ellerindeki verilere dayalı olarak arkadaşlarıyla canlı çeşitliliğinin azalması, kuraklık, ormanların yok olması ile ilgili önermeleri karşılaştırarak değerlendirir. Karşılaştırma becerisini önerme sunmak için kullanır (**FAB.4.b., SDB3.3.SB1.**). Karşılaştırmaları değerlendirmek için slogan oluşturma tekniğini kullanabilir (**E2.2.**). Kendi beslenmesiyle ilgili bilgilerden yola çıkarak beslenmenin canlılar için önemini gerekçeleriyle ifade eder (**FAB.4.a., SDB3.3.SB5.**).

SOSYAL ALANI

Çocukların çevresindeki sosyal katılım gerektiren çevre sorunları, deprem yardım kampanyaları, yardıma ihtiyacı olan kişi veya kurumlara ilişkin durumlara odaklanmaları için görsel/işitsel materyaller kullanılır. Yakın çevresinde sosyal katılım gerektiren durumları fark etmesi ve ifade etmesi istenir (**SAB.8.a.**). İnsanların/hayvanların yaşamını kolaylaştırmaya ve çevreyi güzelleştirmeye yönelik çocukların aktif katılımını sağlayacakları proje fikirleri veya sosyal yardım kampanyaları üretmeleri istenir (**OB1.1.SB1.**). Çocukların ilgilerine göre seçtikleri faaliyetler belirlenir (**KB2.8.SB1.**). Belirlenen faaliyetler hakkında çocuklara ön bilgilendirme yapılarak faaliyete ilişkin soru sormaları istenir (**E3.5., KB2.8.SB2.**). Çocukların merak ettiği soruların cevaplarını bulabilmelerine yönelik başvuracağı görsel/işitsel/dijital kaynaklar sınıfa getirilir. Bu kaynaklardan bilgi toplayacakları kaynakları belirlemelerine (**OB1.2.SB1.**) ve bu kaynaklardan bilgi toplamalarına (**KB2.8.SB3., OB1.2.SB2**) rehberlik edilir (**SAB.8.c.**). Çocukların belirledikleri faaliyetlerin/projelerin süreci planlanarak başlatılır. Çocuklar proje, sosyal yardım kampanyaları kapsamında faaliyette bulunurlar. Çocukların dahil oldukları proje gruplarında duygu ve düşüncelerini ifade etmeleri sağlanır (**D4.2.2., SAB.8.b., E2.3., SDB2.1.SB2., SDB2.1.SB4.**). Çocukların proje faaliyetlerine ilişkin görüşlerini açıklamaları sağlanır. Grup çalışmalarında iş birliği yapar (**SDB2.2.SB1.**). Kendine uygun görevleri yapmaya istekli davranarak sorumluluklarını yerine getirir. (**D3.4.3., D16.3.1., E2.2.**). Grup çalışmalarında ihtiyacı olan arkadaşlarına yardım eder. Grup etkinliklerinde karşılaşılan sorunları ifade eder ve benzer sorunları yaşayanları dinler (**D14.1.3.**). Paylaşılan sorunların sebebini belirleyip çözüm önerisi üretir (**SDB3.3.SB1.**) ve ürettiği önerileri arkadaşlarına sunar. Bir probleme ilişkin çözüm önerilerine dair kendisinden farklı görüşler olabileceğini fark edip ifade eder. Bu görüşlerdeki benzerlik ve farklılıkları açıklar. Farklı görüş bildirenlere saygılı davranır. Grup içinde önerilen çözüm önerilerinin biri üzerinde uzlaşma sağlanır (**SDB2.2.SB2., SDB2.2.SB3., E3.5.**).

HAREKET VE SAĞLIK ALANI

Çocukları yürüme, koşma, zıplama, sürünme gibi büyük kas becerilerini geliştirebilecekleri, çizgi üzerinde yürüme, tek ayak üzerinde durma gibi denge gerektiren hareketleri ve topa ayağıyla vurma, nesnelere yuvarlama gibi hareketleri yapar (**D13.2.2.**, **HSAB1.a.**, **HSAB1.b.**, **HSAB1.c.**). Küçük kas becerilerinin desteklenmesi için çocuklar hazır bulunuşluklarına göre farklı büyüklükteki nesnelere parmakları ile tutar, parmaklarını kontrollü kullanır, nesnelere sıkar ve toplar (**HSAB.2.a.**). İpi delikten geçirir, bağlar, nesnelere yırtar, katlar ya da nesnelere kullanarak boyama yapar (**HSAB.2b.**). Kıyafetlerinin düğmelerini açıp kapatır, nesnelere kaptan kaba boşaltır (**HSAB.2c.**). Bu çalışmaları yaparken yapabildiği ve yapamadığı becerilerin farkına varır. Yapmakta zorlandığı becerileri tekrar eder (**SDB1.2.SB5.**). Bununla birlikte çocuklar hamura ya da kile şekil verir, sök-tak oyunları oynar (**HSAB.2.ç.**). O gün havanın nasıl olduğu ile ilgili çocuklarla sohbet edilir. Hava şartlarına uygun bir şekilde nasıl giyinebilecekleri ile ilgili konuşulur. Çocuklar hava şartlarına uygun kıyafet seçimi yapar. Bahçeye çıkarken giyinir (**HSAB.9.c.**). Günlük yaşantılarında doğru duruş ve oturuş becerilerini nasıl ve neden sağlamaları gerektiği üzerine çocuklarla sohbet edilir. Çocuklar doğru duruş ve oturuş becerilerini uygular (**HSAB8.b.**, **SDB2.1.SB2.**, **OB1.1.SB1.**). Çocuklar farklı ritimlerde hareket eder ve ritim çalışmalarında kendilerine verilen görevi yapmaya istekli olur (**D3.4.3.**, **E2.2.**). Hareketli oyun oynarken oyunun kurallarını söyler ve bu kurallara uygun hareket eder (**HSAB.12.a.**, **HSAB.12.b.**, **E2.5.**). Çocuklar hareket ettikten sonra vücutlarında meydana gelen değişimleri fark eder (**KB2.7.SB1.**). Hareket sonrasında su ihtiyacı olup olmadığını hisseder. Suyun vücut için önemi hakkında sohbet edilir. Çocuklar bu ihtiyacın önemini kavrar. Bedensel iyi oluş hali için günlük hayatta yeteri kadar su tüketir. (**HSAB7.ç.**, **D13.1.4.**, **SDB1.1.SB1.**). Hareket ettikten sonra yorulma, terleme gibi vücutta meydana gelen değişimleri fark ederek dinlenmenin önemini kavrar ve ifade eder (**HSAB.8.ç.**, **SDB1.2.SB1.**).

SANAT ALANI

Çocuklar, daha önce gidilen sanat galerisi/atölyesi ve müze hakkında duygularını, düşüncelerini ve hatırladıklarını ifade eder (SNAB.1.a., SDB2.1.SB2., D6.2.1.). Sanat eserlerinde gördükleri renklerden hangilerini hatırladıklarını söyler ve çevrelerinde bu renkte bir nesneye örnek verir (yeşil-mor-turuncu). O gün için sınıfta heykel, seramik, mimari, fotoğraf, ebru, çini gibi bir sanat türüne ait eser çocuklara gösterilerek odaklanmaları sağlanır (SNAB.2.a., E3.2.). Çocuklar gösterilen sanat eserinin konusunu, nasıl yapıldığını ve kimin yapmış olabileceğini anlamak için soru sorarlar (SNAB.2.ç., SNAB3.a., E.3.5., OB4.3.SB2.). Çocuklar incelemiş oldukları sanat eserinden yola çıkarak kendi özgün sanat ürünlerini yapmalarına karar verir (E1.2., E3.3.). Yapmaya karar verdiği özgün sanat ürünlerine yönelik kullanacakları materyalleri seçer (SNAB.1.b.) ve bu materyalleri kullanarak sanat etkinliği gerçekleştirir (SNAB.1.c.).

MÜZİK ALANI

Müziksel dinleme becerisiyle ilişkili yaşantı için çocuklara kalın ve ince, kuvvetli ve hafif, yavaş ve hızlı kavramları sorulur. Alınan yanıtlar doğrultusunda (SDB2.1.SB2.) kalın ve ince, kuvvetli ve hafif, yavaş ve hızlı kavramlarının müzikte de olduğu aktarılır. Çocuklara dinletilecek çocuk şarkıları ve çocuk şarkısı formlarında kalın ve ince, kuvvetli ve hafif, yavaş ve hızlı kavramlarını (E1.1.) ayrı ayrı ifade etmeleri istenir (MDB.4.a., SDB2.1.SB2., KB2.4.SB2., E3.2., E3.6.). Söyleme becerisiyle ilişkili yaşantı için çocuklardan dinledikleri çocuk şarkıları ve çocuk şarkısı formlarını bireysel ya da iki ayrı grup olarak kendi sesleriyle kalın ve ince, kuvvetli ve hafif biçimde söylemeleri istenir (MSB.3.b., MSB.2.b, E3.2., E3.6., D3.4.4.). Hareket becerisiyle ilişkili yaşantı için çocuklardan dinledikleri çocuk şarkıları eşliğinde kalın ve ince, kuvvetli ve hafif, yavaş ve hızlı kavramlarını hareket ve dansla göstermeleri istenir (MHB.2.b., E1.5., E3.2., D3.4.4.). Çalma becerisiyle ilişkili yaşantı için çocuklara müzik merkezindeki Orff çalgıları seçenekleri arasından çalacağı çalgılar seçer (MÇB.2.a., E1.1., E1.5). Seçtikleri Orff çalgılarının isimleri sorulur (E1.1.). Alınan yanıtlar doğrultusunda (MÇB.2.a., SDB2.1.SB2., E1.5.) çocuklara doğadan, çevreden ve nesnelere duydukları seslerin seçtikleri çalgılarda olup olmadığı sorulur (KB2.3.SB3.,E1.1.). Devamında çocuklar doğadan, çevreden ve nesnelere duydukları sesleri çalgılarıyla taklit eder (MÇB.1.a., E1.5.).

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Çocukların bireysel öğrenme stillerini, hızlarını ve yeteneklerini göz önünde bulundurarak farklı etkinlikler tasarlanır. Her bir etkinlik, çocukların kendi benzersiz yeteneklerini keşfetmelerine ve geliştirmelerine olanak tanıyacak şekilde planlanır. Her bir çocuğun tüm gelişim alanları; öğrenme çıktıları, içerik, süreç, ürün ve öğrenme ortamı bağlamında ayrı ayrı desteklenerek beceri öğrenme potansiyelleri en üst düzeye çıkarılmaya çalışılır.

Destekleme

Tüm çocukların etkinliklere katılımını sağlama amacıyla çevresel düzenlemeler (oturma düzenini değiştirme, çeşitli semboller kullanma vb.) yapılabilir. Materyaller çocukların gereksinimlerine göre düzenlenerek gerekiyorsa çeşitli araç eklemeleri (dokunsal özellikler ekleme, zıt renkli zemin kullanma vb.) gerçekleştirilebilir. Çocukların özelliklerine göre materyaller çeşitlendirilerek (farklı boya türleri kullanılarak, farklı boyalarda makas verilerek vb.) onlara sunulabilir. Öğrenme içeriği çocukların özelliklerine göre farklılaştırılarak; basitleştirilebilir ya da çeşitlendirilebilir. Öğrenme sürecinde çocuklara gereksinim duydukları farklı türlerde ipuçları ve yardım sunularak destek olunabilir. Çeşitli türlerde geribildirim verilerek çocukların etkinliğe katılımı desteklenebilir. Öğrenme kanıtlarına ilişkin çocukların bireysel öğrenme özelliklerine ve gereksinimlerine göre konuşarak, göstererek veya işaret ederek sorulara cevap vermeleri sağlanabilir.

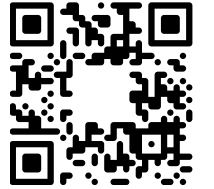
AİLE/TOPLUM

KATILIMI

Ailelere **"haber mektubu"** veya **"internet temelli uygulamalar"** aracılığıyla sınıfta yapılan etkinlikler ve okul dışında ailenin çocuğu ile birlikte yapabileceği etkinliklerle ilgili bilgi verilir. Aileleri çocuğun gelişimi ve eğitim programı konusunda bilgilendirmek için düzenli olarak **"bülten"** hazırlanır. Sınıfta yapılan tüm çalışmalar çocuklarla değerlendirilerek seçilir ve **"portfolyo dosyasına"** konmaya devam edilir. Grup toplantısında ev ziyaretleri hakkında bilgi verildikten ve ailelerle bireysel görüşmeler tamamlandıktan sonra **"ev ziyaretleri"** planlanmalıdır. Yapılan plan doğrultusunda ev ziyaretleri yapılmaya başlanılır. Ailelerin ihtiyaçları doğrultusunda uzman kişiler okula davet edilerek **"konferans"** düzenlenir. **"Toplum katılımı"** amacıyla okulun yakın çevresinde bulunan iş yerleri ile iş birliği içinde deprem farkındalığı konusunda çalışmalar yapılır. Çocuklar ve aileleriyle birlikte yağ, pil gibi geri dönüşüm malzemeleri toplanarak malzemeler ilgili kuruluşlara teslim edilir. Gün içerisinde gerekli durumlarda **"Anekdote Kayıt Formları"** ve **"Beceri Gözlem Formu"** doldurulur. **Öğrenme Kanıtları (Değerlendirme)** bölümü çocukların beceri edinim süreci, programın değerlendirilmesi ve öğretmenin kendisini değerlendirmesi amacıyla doldurulur.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

60-72 AY MAYIS AYI PLANI

**ALAN
BECERİLERİ****Türkçe Alanı:**

- TADB. Dinleme/İzleme
- TAOB. Okuma
- TAKB. Konuşma
- TAEOB. Erken Okuryazarlık

Matematik Alanı:

- MAB6. Sayma
- MAB1. Matematiksel Muhakeme
- MAB2. Matematiksel Problem Çözme
- MAB3. Matematiksel Temsil

Fen Alanı:

- FBAB8. Bilimsel Model Oluşturma
- FBAB9. Kanıt Kullanma

Sosyal Alanı:

- SBAB9. Coğrafi Gözlem ve Saha Çalışması

Hareket ve Sağlık Alanı:

- HSAB.1. Aktif Yaşam İçin Psikomotor Beceriler
- HSAB.3. Harekete İlişkin Sosyal/Bilişsel Beceriler

Sanat Alanı:

- SNAB2. Sanat Eseri İnceleme
- SNAB3. Sanata Değer Verme
- SNAB4. Sanatsal Uygulama Yapma

Müzik Alanı:

- MYB5. Müziksel Yaratıcılık

KAVRAMSAL BECERİLER KB1. Temel Beceriler

KB1.1. Saymak

KB2.2. Gözleme Becerisi

KB2.2.SB1. Gözleme ilişkin amaç-ölçüt belirlemek

KB2.2.SB2. Uygun veri toplama aracı ile veri toplamak

KB2.5. Sınıflandırma Becerisi

KB2.5.SB1. Nesne, olgu ve olaylara ilişkin değişkenleri/ölçütleri belirlemek

KB2.5.SB4. Nesne, olgu ve olayları etiketlemek

KB2.6. Bilgi Toplama Becerisi

KB2.6.SB1. İstenen bilgiye ulaşmak için kullanacağı araçları belirlemek

KB2.7. Karşılaştırma Becerisi

KB2.7.SB3. Belirlenen özelliklere ilişkin farklılıkları listelemek

KB2.8. Sorgulama Becerisi

KB2.8.SB5. Toplanan bilgiler üzerinde çıkarım yapmak

KB2.10. Çıkarım Yapma Becerisi

KB2.10.SB3. Karşılaştırmak

KB2.10.SB5. Değerlendirmek

KB2.11. Gözleme Dayalı Tahmin Etme Becerisi

KB2.11.SB1. Mevcut olay/konu/duruma ilişkin ön gözlem ve/veya deneyimi ilişkilendirmek

KB2.11.SB2. Mevcut olay/konu/duruma ilişkin çıkarım yapmak

KB2.15. Yansıtma Becerisi

KB2.15.SB1. Deneyimi gözden geçirmek

KB2.16.1. Tümevarıma Dayalı Akıl Yürütme Becerisi

KB2.16.1.SB1. Gözlem yapmak

KB2.17. Değerlendirme Becerisi

KB2.17.SB1. Mevcut olay/konu/duruma ilişkin ölçüt belirlemek

KB2.17.SB2. Mevcut olay/konu/duruma ilişkin ölçme yapmak

KB2.17.SB3. Ölçme sonuçlarını belirlediği ölçütlerle karşılaştırmak

KB2.17.SB4. Karşılaştırmalarına ilişkin yargıda bulunmak

KB2.20. Sentezleme Becerisi

KB2.20.SB3. Parçaları birleştirerek özgün bir bütün oluşturmak

EĞİLİMLER E.1. Benlik Eğilimleri

- E1.1. Merak
- E1.3. Azim ve Kararlılık
- E1.5. Kendine Güvenme (Öz Güven)

E.2. Sosyal Eğilimler

- E2.2. Sorumluluk
- E2.3. Girişkenlik
- E2.5. Oyunseverlik

E.3. Entelektüel Eğilimler

- E3.2. Yaratıcılık
- E3.3. Açık Fikirlilik
- E3.5. Merak Ettiği Soruları Sorma
- E3.6. Özgün Düşünme

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**
Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri

SDB1.1. Kendini Tanıma (Öz Farkındalık Becerisi)

- SDB1.1.SB1. Öğreneceği yeni konu/kavram veya bilgiyi nasıl öğrendiğini belirlemek

SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme Becerisi)

- SDB1.2.SB1. İhtiyaçlarını karşılamaya yönelik hedef belirlemek
- SDB1.2.SB3. Bir hedefi gerçekleştirebilmek için kendi duygu, düşünce ve davranışlarını izlemek ve yönetmek
- SDB1.2.SB5. Kendi öğrenme durumunu geliştirmeye yönelik çalışmalar yapmak

SDB2.1. İletişim Becerisi

- SDB2.1.SB2. Duygu ve düşünceleri ifade etmek.
- SDB2.1.SB3. Duygu, düşünceleri ifade etmek.

SDB2.2. İş Birliği Becerisi

- SDB2.2.SB2. Düşüncelerini başkalarıyla tartışmak/müzakere etmek

SDB2.3. Sosyal Farkındalık Becerisi

- SDB2.3.SB2. Başkalarının duygularını, düşüncelerini ve bakış açılarını anlamak
- SDB2.3.SB3. Başkalarına karşı anlayış geliştirerek saygı göstermek

Değerler D4. Dostluk

D4.2. Arkadaşları ile etkili iletişim kurmak

D4.2.2. Arkadaşlarıyla duygu ve düşüncelerini paylaşır.

D9. Merhamet

D9.3. İnsanı ve doğayı sevmek

D9.3.1. Doğayı korumaya önem verir.

D9.3.2. Doğadaki tüm canlıların yaşam haklarını savunur.

D9.3.3. Hayvanlara karşı duyarlı olur.

D11. Özgürlük

D11.1. Kararlı olmak

D11.1.2. Duygu ve düşüncelerini etki altında kalmadan ifade eder.

D12. Sabır

D12.2. İstikrarlı olmak

D12.2.1. Görev ve sorumluluklarını yerine getirirken kararlı davranır.

D12.2.3. Olaylar ve durumlar karşısında motivasyonunu sürdürür.

D16. Sorumluluk

D16.3. Görev bilincine sahip olmak

D16.3.1. Görevlerini zamanında ve eksiksiz yerine getirir.

Okuryazarlık Becerileri OB.1. Bilgi Okuryazarlığı

OB1.1. Bilgi İhtiyacını Fark Etme

OB1.1.SB1. Bilgi ihtiyacını fark etmek

OB1.2. Bilgiyi Toplama

OB1.2.SB1. İstenen bilgiye ulaşmak için kullanacağı araçları belirlemek

OB1.2.SB2. Belirlediği aracı kullanarak olay, konu ve durum ile ilgili bilgileri bulmak

OB1.3. Bilgiyi Özetleme

OB1.3.SB2. Bilgiyi sınıflandırmak

OB1.3.SB3. Bilgiyi yorumlamak (kendi cümleleri ile aktarmak)

OB.2. Dijital Okuryazarlık

OB2.1. Dijital bilgiye ulaşma ve dijital bilgiyi tanıma

OB2.1. SB1. Dijital bilgiye erişim yollarını bilmek

OB.4. Görsel Okuryazarlık

OB4.1. Görseli anlama

OB4.1.SB1. Görseli algılamak

OB4.3. Görsel hakkında eleştirel düşünme

OB4.3.SB2. Görsel ile sorgulanan olay/konu/problem veya durum ile ilgili akıl yürütmek

OB4.3.SB3. Görsel üzerinden akıl yürütmeye ulaştığı çıkarımları yansıtmak

OB7. Veri Okuryazarlığı

- OB7.1. Sorular sorma ve olası sonuçları düşünme
OB7.1.SB1. Verilen bağlamda sorular hazırlamak
- OB7.2. Veri Oluşturma
OB7.2.SB2. Veri toplamak
- OB7.3. Verileri sayısallaştırma ve ölçme
OB7.3.SB2. Birimleri belirlemek

OB8. Sürdürülebilirlik Okuryazarlığı

- OB8.1. Sürdürülebilirliği ve sürdürülebilir kalkınmayı anlama
OB8.1.SB1. Sürdürülebilir ve sürdürülebilir olmayan süreçlerin farkında olmak
- OB8.2. Sürdürülebilir ve sürdürülebilir olmayan sistemleri anlama
OB8.2.SB1. Sürdürülebilir ve sürdürülebilir olmayan süreçleri tanımlamak

**ÖĞRENME ÇIKTILARI
VE ALT ÖĞRENME
ÇIKTILARI**

TÜRKÇE ALANI**TADB.4. Dinledikleri/izledikleri şiir, hikâye, tekerleme, video, tiyatro, animasyon gibi materyaller ve dinleme/izleme ortamına ilişkin görüşlerini yansıtabilme**

TADB.4.a. Dinleme/izleme ortamını değerlendirir.

TAOB.4. Resimli öykü kitabı, dijital araçlar, afiş, broşür gibi görsel materyaller ile ilgili görüşlerini yansıtabilme

TAOB.4.a. Görsel okuma süreci ve okuma ortamı hakkındaki görüşlerini söyler.

TAKB.3. Konuşma sürecindeki kuralları uygulayabilme

TAKB.3. ç. Söylemek istediklerini açık biçimde ifade eder.

TAKB.3.d. Dilbilgisi kurallarına uygun konuşur.

TAKB.3.e. Konuşmasında cümlenin temel öğelerini ve basit bağlaçlar kullanır.

TAEOB.6. Yazma öncesi becerileri kazanabilme

TAEOB.6.a. Yazma için uygun oturma pozisyonu alır.

TAEOB.6.b. İstenilen nitelikte yazar ve çizer.

MATEMATİK ALANI**MAB.1. Ritmik ve algısal sayabilme**

MAB.1.c. 1 ile 5 arasında nesnelere/varlıkların miktarını bir bakışta söyler.

MAB.4. Matematiksel olgu, olay ve nesnelere ilişkin çıkarım yapabilme

MAB.4.c. Nesne, olgu ve olayları karşılaştırır.

MAB.4.ç. Nesne, olgu ve olaylara ilişkin çıkarımlarını söyler.

MAB.8. Matematiksel problemlerin çözümüne ilişkin deneyimlerini, çıkarımlarını ve değerlendirmelerini yansıtabilme

MAB.8.a. Problem çözme sürecini çeşitli yollarla ifade eder.

MAB.8.b. Çözüme ulaştıran stratejinin uygulanabileceği farklı durum örnekleri verir.

MAB.8.c. Matematiksel problemin çözümüne ilişkin deneyimlerini/fikirlerini arkadaşlarıyla paylaşır.

MAB.9. Farklı matematiksel temsillerden yararlanabilme

MAB. 9.a. Çeşitli semboller arasından belirtilen matematiksel temsilleri/sembolleri gösterir.

MAB. 9.b. Ele alınan/ulaşılabilir duruma uygun olan matematiksel temsili/sembolü gösterir.

MAB. 9.c. Ele alınan/ulaşılabilir duruma uygun olan matematiksel temsili/sembolü oluşturur.

MAB.9.ç. Ele alınan/ulaşılabilir duruma uygun matematiksel temsili/sembolü kullanır.

MAB.10. Farklı matematiksel temsilleri değerlendirebilme

MAB.10.a. Matematiksel temsillerin özelliklerini/anlamlarını açıklar.

MAB.10.b. Matematiksel temsillerin özelliklerini/anlamlarını karşılaştırır.

FEN ALANI

FAB8. Fene yönelik olay ve/veya olguları açıklamak için basit düzeyde bilimsel modellerden faydalanabilme

FAB.8.a. Yakın çevresindeki problemlerin çözümüne yönelik hayal gücüne dayalı modeller önerir.

FAB.8.b. Yakın çevresindeki problemlerin çözümüne yönelik önerdiği modeli yeniler.

FAB9. Bilimsel olay/olguları açıklamak için kanıtlar kullanabilme

FAB.9.a. Günlük hayatta karşılaştığı problemleri çözebilmek için elde ettiği verileri görsellerle ifade eder.

FAB.9.b. Günlük hayatta karşılaştığı problemlerin çözümü için verileri gruplandırır.

FAB.9.c. Farklı canlıların hayat döngülerine yönelik gözlemlerine dayalı açıklamalar yapar.

SOSYAL ALANI

SAB.13. Coğrafi gözlem ve çalışma sahasında planlanan çalışmalarını uygulayabilme

SAB.13.a. Gezi-gözlem çalışması sırasında takip edilecek sözlü/görsel yönergeleri uygular.

SAB.13.b. Gezi-gözlem çalışma sahasında çevreyi olumsuz etkileyecek davranışlardan kaçınır.

SAB.14. Coğrafi gözlem ve çalışma sahasından elde edilen sonuçları sözlü/görsel yolla raporlaştırabilme

SAB.14.a. Gezi-gözlem çalışma sahasında elde ettiği materyallerden ürün oluşturur.

SAB.14.b. Gezi-gözlem çalışma sahasından oluşturduğu ürünlerini sözel ya da görsel olarak sunar.

SAB.18. Coğrafi içerikli tablo, grafik, şekil ve diyagramı okuyabilme ve yorumlayabilme

SAB.18.a. Gösterilen ve başlığı söylenen tablo, grafik ve şeklin ne ile ilgili olduğunu söyler.

HAREKET VE SAĞLIK ALANI**HSAB.1. Farklı çevre ve fiziksel etkinliklerde büyük kas becerilerini etkin bir şekilde uygulayabilme**

HSAB.1.a. Farklı ortam ve koşullarda yer değiştirme hareketleri yapar.

HSAB.1.b. Etkinliğin durumuna uygun denge hareketleri yapar.

HSAB.1.c. Nesne kontrolü gerektiren hareketleri yapar.

HSAB.2. Farklı ebat ve özellikteki nesnelere etkin bir şekilde kullanabilme

HSAB.2.a. Farklı büyüklükteki nesnelere kavrar.

HSAB.2.b. Nesnelere şekillendirir.

HSAB.2.c. Farklı boyutlardaki nesnelere kullanır.

HSAB.2.ç. Çeşitli nesnelere kullanarak özgün ürünler oluşturur.

HSAB.5. Kişisel ve genel alanın farkında olarak hareket edebilme

HSAB.5.c. Hareketlerinde kişisel sınırlara dikkat eder.

HSAB.6. Eşle/grupla ahenk içinde hareket örüntüleri sergileyebilme

HSAB.6.c. Eş çalışmalarında hareketi eş zamanlı yapar.

HSAB.14. Hareketli oyunlarda liderliği deneyimleme

HSAB.14.a. Liderlik yapmaya istekli olur.

SANAT ALANI

SNAB.2. Sanat eseri inceleyebilme

SNAB.2.ç. Sanat eserine ilişkin sorular sorar.

SNAB.2.d. Sanat eserinin konusuna ilişkin kendi deneyimlerine dayanarak tahmin yürütür.

SNAB.2.e. Drama etkinliğinin konusu hakkında sorular sorar.

SNAB.2.g. Sanat eserine yönelik duygu ve düşüncelerini ifade eder.

SNAB.2.ğ. Sanat eseri hakkındaki duygu ve düşüncelerinin nedenlerini açıklar.

SNAB.3. Sanat eserlerine ve sanatçılara değer verebilme

SNAB.3.b. Sanat eserlerinin nasıl yapıldığına ilişkin tahmin yürütür.

SNAB.3.c. Geleneksel ve evrensel sanat eserlerinin bulunduğu dijital ortam ve mekânları ziyaret eder.

SNAB.3.ç. Dijital veya gerçek sanat ortamlarında sergilenen geleneksel ve evrensel sanat eserlerini inceler.

SNAB.4. Sanat etkinliği uygulayabilme

SNAB.4.a. Yapmak istediği sanat etkinliğinin türüne karar verir.

SNAB.4.b. Yapmak istediği sanat etkinliği için gerekli olan materyalleri seçer.

SNAB.4.c. Katıldığı drama etkinliği için gerekli olabilecek materyalleri seçer.

SNAB.4.ç. Yaratıcılığını geliştirecek bireysel veya grup sanat etkinliklerinde aktif rol alır.

MÜZİK ALANI

MYB.1. Müziksel deneyimlerinden yola çıkarak müziksel ürün ortaya koyabilme

MYB.1.a. Beden perküsyonuyla/hareketle/dansla planlı veya doğaçlama ritim üretir.

MYB.2. Ürettiği müziksel ürünlerini sergileyebilme

MYB.2.a. Planlı veya doğaçlama ürettiği ritmi beden perküsyonuyla/hareketle/dansla gösterir.

İÇERİK ÇERÇEVESİ**Kavramlar**

Yarım-tam, eşit, zigzag, sağ-sol, ıslak-kuru, sıcak-soğuk-ılık, korkmuş, şaşkın, heyecanlı, yavaş-hızlı, aynı-farklı-benzer, sıra sayısı, eş, özdeş, eşit, yaşam döngüleri, çevreye ait canlı-cansız faktörler, erozyon, heyelan, rüzgâr, aşınma, yağmur, sel-deprem, yanardağ, taş, toprak, su, canlı-cansız, hareketli-hareketsiz, hava durumu

ÖĞRENME KANITLARI Çocuklar Yönünden Değerlendirme**(DEĞERLENDİRME)**

(Alan Becerileri, Sosyal Duygusal Öğrenme Becerileri, Kavramsal Beceriler, Okuryazarlık Becerileri, Değerler ve Eğilimler dikkate alınarak hazırlanacaktır.)

Program Yönünden Değerlendirme

(Tablo 1'de verilen örnek ölçütlerden yararlanılabilir.)

Öğretmen Yönünden Değerlendirme

(Tablo 2'de verilen örnek ölçütlerden yararlanılabilir)

ÖĞRENME-ÖĞRETME**YAŞANTILARI****Öğrenme-Öğretme****Uygulamaları****TÜRKÇE ALANI**

Çocuklar dinleme/izleme yapılacak ortamın nasıl olması gerektiğine ilişkin görüşlerini söyler (TADB.4.a). Çocuklar kendisine sunulan Mustafa Kemal Atatürk ile ilgili görselleri inceler ve çıkarımlarını söyler (KB2.8.SB5., TAKB.3.ç., TAOB.4.a, OB2.1. SB1., OB4.3. SB3.). Mustafa Kemal Atatürk hakkında görüşlerini konuşma kurallarına uygun olarak söyler (TAKB.3.d., TAKB.3.e.). Çocukların yazma öncesi becerilerini geliştirmek için erken okuryazarlık çalışmaları yapılır (TAE0B.6.a., TAE0B.6.b). Çocuklar yaptıkları çizgi çalışmalarında varsa hatalarını söyler ve hatalı çizdiği çizgileri düzeltir (SDB1.2.SB5., KB2.15.SB1.).

MATEMATİK ALANI

Sayma becerisine yönelik olarak 1-5 arası nesnelere üzerinden bir bakışta miktarı söylemeleri istenir. Motivasyonlarını kaybetmeden 1-5 arası nokta gösteren şipşak sayma kartları ile miktar temsil eden sayı kartları, rakamlar, rakamları temsil eden nesne gruplarını eşleştirme oyunları veya dijital oyunlar oynarken motivasyonunu sürdürür (MAB.1.c., KB2.2.SB1., E2.5., E3.2, D12.2.3., OB4.1.SB1.). Matematiksel muhakeme becerisine yönelik günlük yaşamdan veya hikâyelerde sunulan olayları oluş sırası yönünden karşılaştırır ve sıra sayısını söyler (MAB.4.c.). Yarıda kesilen veya sıralanan olaylardan sonra meydana gelebilecek olaylara yönelik çıkarımlarını söyler. Bu süreç içerisinde kendisine uygun gelen ya da gelmeyen durumlara ilişkin duygu, düşünce ve izlenimlerini açıkça ifade eder (MAB.4.ç., D11.1.2.). Matematiksel problem çözme becerisi açısından eş-eşit-özdeş olma durumlarını kapsayan, paylaşmaya veya eşleştirmeye dayalı problem durumlarını çözer ve nasıl çözdüğünü ifade eder (MAB.8.a.). Çocukların çözüme ilişkin duygu ve düşüncelerini resim, drama, hikâye gibi çeşitli yollarla paylaşır (MAB.8.c., SDB2.1.SB2., OB1.3.SB3.). Ele alınan problemi çözüme ulaştıran yolun başka hangi durumlarda da uygulanabileceği konusunda tartışır (MAB.8.b., SDB1.2.SB3.). Matematiksel temsil becerisine yönelik olarak çeşitli semboller arasından grafikleri ayırt eder (MAB.9.a.). Sunulan farklı grafikler ve gösterimler içerisinde istenen veri grubunu, sonucu veya özelliği gösteren grafikleri belirler (MAB.9.b.). Verilen nesnelere gruplandırarak bir grafik oluşturur (MAB.9.c., KB2.5.SB1., KB2.5.SB4.). Çocuklar oluşturdukları grafikleri hareketli oyun veya dijital oyunlarda kullanır (MAB.9.ç., OB4.1.SB1.). Farklı türlerdeki grafik örnekleri veya çeşitli gösterimler üzerinden sonuç çıkarır (MAB.10.a.). Aynı özelliklere/durumlara ilişkin farklı sonuçları ifade eden grafikleri karşılaştırır (MAB.10.b., KB2.10.SB3, E3.6.).

Günlük yaşamdan veya sınıf ortamlarındaki nesne veya varlıkların özelliklerinin ölçülmesi için kullanılacak standart olmayan ölçme araçlarını belirler (**KB2.2.SB2.**, **KB2.6.SB1.**, **KB2.17.SB1.**, **OB1.2. SB1.**, **OB1.2. SB2.**). Çocuklar nesnelerin ölçülebilir özellikleri hakkında tahminde bulunur. Herhangi bir standart olmayan ölçme aracı ile farklı nesnelere yönelik ölçüm yapılması üzerine etkinlikler gerçekleştirilir (**KB2.5.SB1.**, **KB2.17.SB2.**). Belirlenen bir nesneyi karış, oyuncak, adım, kalem gibi farklı ve standart olmayan araçlarla ölçer; ölçümlerini karşılaştırır (**KB2.17.SB3.**). Çocuklar ölçüm sonuçları üzerindeki farklılık ve eşitlik durumlarına (eş, eşit, özdeş) yönelik yorumlar yapar, ölçüm süreçleri ve ortaya çıkan farklılıklar ile ilgili düşüncelerini ifade eder. Bu süreçte aldığı kararları ve yaptığı davranışları değerlendirir (**KB2.17.SB4.**).

FEN ALANI

Yakın çevresindeki çevre kirliliği gibi problemlerin çözümüne yönelik hayal gücüne dayalı modeller önerir (**FAB.8.a.**). Bu modelleri mevcut olaya/konuya/duruma ilişkin ön gözlem ve/veya deneyimleriyle ilişkilendirerek ve mevcut olaya/konuya/duruma ilişkin çıkarım yaparak gerçekleştirir (**KB2.11.SB1.**, **KB2.11.SB2.**). Daha sonra yakın çevresindeki problemlerin çözümüne yönelik önerdiği modeli yeniler (**FAB.8.b.**). Bunun için topladığı bilgiler üzerinde çıkarım yapar (**KB2.8.SB5.**). Günlük hayatta karşılaştığı problemler için verileri görsellerle ifade eder (**FAB.9.a.**, **E1.1.**, **E1.3.**). Bu sayede çevre kirliliğinin canlılar üzerine etkisini kavrayarak insana, bitkiye, hayvana, doğaya merhamet duyar (**D9.3.1.**, **D9.3.2.**, **D9.3.3.**). Günlük hayatta çevreyle ilgili karşılaştığı bu problemlere yönelik elde ettiği verileri gruplandırır. Farklı canlıların yaşam döngülerine yönelik gözlemlerine dayalı açıklamalar yapar. Bunun için sürdürülebilir ve sürdürülebilir olmayan süreçlerin farkında olur (**FAB.9.b.**, **FAB.9.c.**, **OB8.2. SB1.**).

SOSYAL ALANI

Okulun yakın çevresinde bulunan göl, deniz, orman, doğa parkı gibi coğrafi mekânlar belirlenir. Coğrafi saha gözlem çalışma planı hazırlanır. Çocuklar gezilecek mekâna ve ilgili kavramlara (canlı-cansız, doğal-beşeri) ilişkin merak ettikleri soruları sorar. Gezilecek mekâna ilişkin görselleri dergi, kitap, broşür ve dijital kaynaklardan incelenir. Çocuklar sorular sorar, bilgi toplar ve geziye yönelik bir hedef belirler (**SDB1.2.SB1.**, **KB2.2.SB1.**, **OB1.2. SB2.**, **OB1.1. SB1.**). Yakın çevresinden aldığı destek ile gezi sırasında ihtiyaç duyacağı büyüteç, yağmurluk ve diğer materyalleri içeren çanta hazırlar (**KB2.6.SB1.**, **D16.3.1. E2.2.**). Gezi sırasında çocukların planlanan etkinlikleri uygulamasına rehberlik edilir. Çocuklar gezi sırasında kendilerine ve çevreye zarar verebilecek davranışların neler olduğunu ve bu davranışlardan sakınmaları gerektiğini söyler (**D9.3.1.**). Gezi-gözlem sırasında öğretmenin verdiği yönergeleri uygular (**SAB.13.a.**, **D16.3.1.**, **SAB.13.b.**). Çocuklar gözlem sahasındaki küçük nesnelere örnekler toplar (**OB1.2. SB2.**, **OB7.2.SB2.**). Gözlemlendiği canlı ya da cansız varlıklarının resmini çizer, verilen basit taslak harita üzerine işaretleyebilir ya da görselini yapıştırır. Çocuklar gezi sonrası topladığı materyalleri gruplandırır ve yaptığı sınıflandırmadan hareketle bir tablo ya da grafik oluşturur, grafiğini/tablosunu arkadaşlarına anlatır (**SAB.18.a.**, **OB1.3.SB.2.**, **SDB2.1.SB2.**). Grup çalışması dâhilinde materyalleri bütünleştirerek arkadaşlarıyla birlikte özgün ürünler tasarlar (**SAB.14.a.**). Grup içinde sorumluluklarını yerine getirirken iş birliği ve iş bölümü yapar (**D12.2.1.**, **E3.3.**). Çocuklar verilen görevi yerine getirirken kararlı davranır. (**D16.3.1.**). Grup çalışması ile üretilen ürünler sınıfta sergilenebilir ya da ürünlerin fotoğraflarından dijital sergi oluşturulabilir. Gezi öncesi, sırası ve sonrası çekilen fotoğraflardan gezi albümü, videosu oluşturularak sınıfta izletilebilir. Çocuklar yapılan gözlem ve saha çalışmasından elde ettikleri bilgileri (**KB2.11. SB1.**) arkadaşlarıyla paylaşır (**SAB.14.b.**, **SDB2.1.SB2.**).

HAREKET VE SAĞLIK ALANI

Arkadaşlarıyla grup olur, grup içinde alınan kararlara uygun olarak sorumlu olduğu hareketi uygular (HSAB.6.ç., SDB2.3.SB3.). Oyun sırasında arkadaşıyla eş zamanlı hareket eder (HSAB.6.c., SDB2.1.SB3., E2.5.). Bu oyunları gerçekleştirmeye ve sürdürmeye istekli olur (D12.3.3.). Kişisel ve genel alanını bilerek eşleştiği kişi ve kendisi için güvenli hareket eder (HSAB.5.c.). Hareket etkinliklerinde liderliği deneyimler (HSAB.14.a.). Tırmanma, engel üzerinden atlama, yuvarlanma, ip atlama, parmak ucunda durma ve yürüme gibi hareketleri yapar (HSAB.1.a., HSAB.1.b.). Yer değiştirme ve denge hareketlerini hızlı ve yavaş biçimde yapar. Hareketler arasındaki farklılıkları açıklar (KB2.7.SB3., OB1.3.SB2.). Farklı araçlar kullanarak nesnelere şekil verir. Nesnelere parçalara ayırır ve birleştirir. Oluşturulan nesnelere karşılaştırarak aynı-farklı-benzer yönlerini söyler (HSAB.2.a., HSAB.2.b., HSAB.2.c., HSAB.2.ç.). Top sürme, raketle vurma gibi hareketleri yapar (HSAB.1.c.) Bu hareketleri yaparken hangi aşamalarda neler yaptığını ve neler hissettiğini söyler (SDB1.2.SB3.).

SANAT ALANI

Sınıfa seramik/heykel sanatçısı davet edilir ya da sanal seramik/heykel müzelerinden birini seçilerek çocukların sanal ortam içerisinde sergilenen eserleri incelemesine olanak sağlanır (SNAB.3.b., SNAB.3.c., SNAB.3. ç., KB2.16.1.SB1.). Çocuklar süreçte sanatçıya merak ettikleri soruları sorar (SNAB.2.ç.). Öğretmen de çocuklara bu eserlerin hangi malzemelerden, hangi amaçla, nasıl yapılmış olabileceğini; sanatçısının kim olabileceğini, bu eserlerin nasıl korunması gerektiğini sorar. Çocuklar izledikleri/dinledikleri konulara odaklanarak ve duyarlılık geliştirerek kendilerini ifade eder (SNAB.2.d. , SNAB.2.g., SNAB.2.ğ., OB4.3.SB2., E3.2.). Sanat merkezinde masalara artık materyaller, kil, doğadan toplanmış taş, kabuk, yaprak gibi farklı materyaller koyulur. Çocuklar küçük gruplara ayrılarak farklı materyallerden özgün heykellerini oluşturur. Çocuklara heykellerini oluştururken hangi malzemelere ihtiyaç duyacaklarını belirlemeleri ve o masaya oturmaları gerektiği konusunda rehberlik edilir (SNAB.4.a., SNAB4.b. , SDB1.1.SB1., SDB1.2.SB1., KB2.20.SB3. , E3.3.). Çocuklar çalışmalarını tamamladıktan sonra ortaya çıkan eserlerini tanıtarak eserlere ilişkin duygularını (korkmuş, şaşkın, heyecan), düşüncelerini, hissettiklerini ve düşünce bunu niçin düşünüp hissettiğini açıklar. (SNAB.2.d., SNAB.2.e., SNAB.2.f. E2.3.). Çocuklara gruplarında yer alan materyallerin ne kadarını (yarım, tam, eşit) kullandıkları sorulur. Müzeler Haftası kapsamında çocuklar seçtikleri materyallerle heykel müzesi oluşturur. Çocuklar öğretmenin yönergesi doğrultusunda oluşturdukları heykelleri art arda, ters yöne farklı ya da aynı açılar yapan çizginin oluşturduğu bir örüntü şeklinde yerleştirir. Oluşturulan bu örüntünün adının zikzak olduğu hakkında çocuklara bilgi verilir. Sağında ya da solunda (sağ-sol) hangi heykellerin olduğu sorusu çocuklara yöneltilir. Çocuklar heykel canlandırması için gerekli materyallerle canlandırma yapar (SNAB.4.b. SNAB4.c. SNAB.4.ç.). Çocuklar arkadaşlarının heykel canlandırmalarına ilişkin sorular sorarak tahminlerde bulunur (SNAB.2.d., SNAB2.e.).

MÜZİK ALANI

Çocuklar kazanmış oldukları deneyimleriyle çocuk şarkıları ve çocuk şarkısı formlarını bireysel olarak seçer, dinler, söyler, çalar. Çocuklar müziksel yaratım becerisiyle ilişkili yaşantı için beden perküsyonuyla, hareketle ve dansla planlı veya doğaçlama ritim üretir (MYB.1.a., KB2.20.SB3., E3.2., E3.3.). Ürettikleri ritmi beden perküsyonuyla, hareketle ve dansla gösterir (MYB.2.a., SDB2.1.SB3., E1.5., E3.2, KB2.10.SB5., SDB2.2.SB2., SDB2.3.SB2., E3.2., E3.5., D4.2.2.).

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Çocukların bireysel öğrenme stillerini, hızlarını ve yeteneklerini göz önünde bulundurarak farklı etkinlikler tasarlanır. Her bir etkinlik, çocukların kendi benzersiz yeteneklerini keşfetmelerine ve geliştirmelerine olanak tanıyacak şekilde planlanır. Her bir çocuğun tüm gelişim alanları; öğrenme çıktıları, içerik, süreç, ürün ve öğrenme ortamı bağlamında ayrı ayrı desteklenerek beceri öğrenme potansiyelleri en üst düzeye çıkarılmaya çalışılır.

Destekleme

Tüm çocukların etkinliklere katılımını sağlama amacıyla çevresel düzenlemeler (oturma düzenini değiştirme, çeşitli semboller kullanma vb.) yapılabilir. Materyaller çocukların gereksinimlerine göre düzenlenerek gerekiyorsa çeşitli araç eklemeleri (dokunsal özellikler ekleme, zıt renkli zemin kullanma vb.) gerçekleştirilebilir. Çocukların özelliklerine göre materyaller çeşitlendirilerek (farklı boya türleri kullanılarak, farklı boylarda makas verilerek vb.) onlara sunulabilir. Öğrenme içeriği çocukların özelliklerine göre farklılaştırılarak; basitleştirilebilir ya da çeşitlendirilebilir. Öğrenme sürecinde çocuklara gereksinim duydukları farklı türlerde ipuçları ve yardım sunularak destek olunabilir. Çeşitli türlerde geribildirim verilerek çocukların etkinliğe katılımları desteklenebilir. Öğrenme kanıtlarına ilişkin çocukların bireysel öğrenme özelliklerine ve gereksinimlerine göre konuşarak, göstererek veya işaret ederek sorulara cevap vermeleri sağlanabilir.

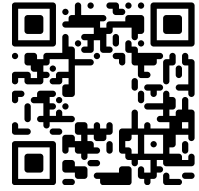
AİLE/TOPLUM

KATILIMI

Ailelere **"internet temelli uygulamalar"** veya **"haber mektubu"** aracılığıyla etkinliklerde yer verilen değerler, beceriler ve öğrenme çıktılarının desteklenmesine yönelik çocukların gelişimleriyle ve ailenin evde çocuğu ile birlikte yapabileceği etkinliklerle ilgili bilgi verilir. Aileleri çocuğun gelişimi ve eğitim programı konusunda bilgilendirmek için düzenli olarak **"duyuru/haberleşme panosu"** hazırlanır. **"Toplum katılımı"** için sınıfa seramik/heykel sanatçısı davet edilir. Park, müze, kütüphane gibi mekânlar ziyaret edilerek etkinlikler düzenlenir ve projeler gerçekleştirilir. Çocukların sınıfta yaptıkları etkinlikler ya da bir gezinin **"fotoğrafları"** çekilerek ailelerle paylaşılır. Gün içerisinde gerekli durumlarda **"Anekdot Kayıt Formları"** ve **"Beceri Gözlem Formu"** doldurulur. **Öğrenme Kanıtları (Değerlendirme)** bölümü çocukların beceri edinim süreci, programın değerlendirilmesi ve öğretmenin kendisini değerlendirmesi amacıyla doldurulur.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

17. GÜNLÜK PLAN ÖRNEKLERİ

YAŞ GRUBU: 36-48 AY

ALAN BECERİLERİ:

Matematik Alanı:

MAB1. Matematiksel Muhakeme

Hareket ve Sağlık Alanı:

HSAB1. Aktif Yaşam İçin Psikomotor Beceriler

Sanat Alanı:

SNAB2. Sanat Eseri inceleme

SNAB4. Sanatsal Uygulama Yapma

KAVRAMSAL BECERİLER:

KB1. Bulmak-seçmek

KB2.14. Yorumlama Becerisi

KB2.14.SB1. Mevcut olay/konu/durumu incelemek

EĞİLİMLER:

E.1. Benlik Eğilimleri

E1.1. Merak

E.3. Entelektüel Eğilimler

E3.1. Odaklanma

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER:

Sosyal Duygusal Öğrenme Becerileri:

SDB2.1. İletişim Becerisi

SDB2.1.SB1. Başkalarını etkin şekilde dinlemek

SDB2.1.SB2. Duygu, düşünceleri ifade etmek

Değerler:

D18. Temizlik

D18.2.Yaşadığı ortamın temizliğine dikkat etmek

D18.2.3. Ev, sınıf, okul bahçesi gibi ortak alanların temizliğinde görev alır.

Okuryazarlık Becerileri:**OB4. Görsel Okuryazarlık Becerileri****OB4.1. Görseli Anlama**

OB4.1. SB1. Görseli algılamak

OB4.2. Görseli Yorumlama

OB4.2. SB1. Görseli incelemek

ÖĞRENME ÇIKTILARI:**Matematik Alanı:****MAB.2. Matematiksel olgu, olay ve nesnelerin özelliklerini çözümleyebilme**

MAB.2.a. Bir bütünü oluşturan parçaları gösterir.

MAB.2.b. Bir bütünü gösteren parçalar arasındaki ilişkili/ilişkisizlik durumlarını açıklar.

Hareket ve Sağlık Alanı:**HSAB.1 Farklı çevre ve fiziksel etkinliklerde büyük kas becerilerini etkin bir şekilde uygulayabilme**

HSAB.1.a. Farklı ortam ve koşullarda yer değiştirme hareketleri yapar.

HSAB.1.b. Etkinliğin durumuna uygun denge hareketleri yapar.

Sanat Alanı:**SNAB2. Sanat Eseri İnceleme**

SNAB2.a. Sanat eserine odaklanır.

SNAB2.c. Sanat eserine ilişkin sorular sorar.

SNAB4. Sanatsal Uygulama Yapma

SNAB4.a. Yapmak istediği sanat etkinliğinin türüne karar verir.

İÇERİK ÇERÇEVESİ:**Kavramlar:** İlişkili-İlişkisiz, Parça-Bütün**Sözcükler:** Ressam, atölye**Materyaller:** Elektrik bandı, çemberler, masalar, ressamın fotoğrafları, ressamın eserleri, şövale, palet, fırça, tuval gibi ressamın çalışmalarını yaptığı materyaller, farklı boya malzemeleri, büyük bir kâğıt**Eğitim/Öğrenme Ortamları:** Sınıf.

ÖĞRENME-ÖĞRETME UYGULAMALARI

<p>GÜNE BAŞLAMA ZAMANI</p>	<p>Çocuklar çember oluştururlar. Güne başlama sürecinin rutinleri (hangi gün, ay, mevsimde olduğu konuşulur; gelmeyen çocuklar belirlenir vs.) tamamlandıktan sonra çocuklara sınıfta bir farklılık olup olmadığı sorulur. Çocuklar gelmeden önce sanat merkezine resim ile ilgili materyaller eklenmiş olup bu materyalleri fark etmeleri beklenir. Çocuklar bunu fark etmezlerse yönlendirmeler yapılabilir (E1.1.). Ardından materyaller çembere getirilir ve bu materyallerin ne işe yaradığı, kimlerin bu materyalleri kullandığı gibi sorular sorularak çocukların fikirleri dinlenir. Daha önce bu materyalleri görüp görmedikleri, kullanıp kullanmadıkları ile ilgili sohbet edilir. Materyaller isimleri ile tanıtılır ve bilinmeyen materyallerin nasıl kullanıldığından bahsedilir. Bu materyalleri kimlerin kullandığı sorulur. "Ressam" cevabını vermeleri beklenir. Verilmezse yönlendirilerek bu cevap alınmaya çalışılır. Eğer bu kelimeyi bilmiyorlarsa kelime tanıtılır. "Ressam, işi resim yapmak olan sanatçıdır." Ardından ressamların neler yaptığı hakkında sohbet edilir (SDB2.1.SB1. , SDB2.1.SB2.).</p>
<p>ÖĞRENME MERKEZLERİNDE OYUN</p>	<p>Güne başlama zamanında üzerine konuşulan materyaller sanat merkezine yerleştirilir. Sanat merkezinin girişine sınıftaki çocuk sayısına göre 3 ya da 4 adet mandal takılır. Merkeze mandal sayısı kadar mutfak saati gibi zamanı kontrol edebilmelerini sağlayacak bir materyal konulur. Giren çocuk kendi zamanını başlatacak ve zamanı dolunca merkezden ayrılacaktır. Çocuklardan bu merkeze girerken bu mandallardan birini kendi kıyafetleri üzerine takmaları istenir. Eğer girişte mandal yoksa merkezin dolu olduğu anlaşılacak olup içeriden birileri çıkana kadar kimsenin giremeyeceği anlaşılacaktır. Tüm çocukların sanat merkezinde zaman geçirmeleri yönünde destek olunur (E1.1.). Bu süreçte merkezde boyaların dökülmesi ya da merkezin kirlenmesi gibi durumlarda alanın bu şekilde bırakılmaması gerektiği hatırlatılarak süre sonunda çocukların merkezi temizleyerek buradan ayrılmasına rehberlik edilir</p>
<p>BESLENME, TOPLANMA, TEMİZLİK</p>	<p>Sınıf rutini ile birlikte sınıf toplanır ve beslenmeye geçilir. Sınıf toplandıktan sonra sınıfın temiz olup olmadığına dikkat çekilerek sınıfı temiz bırakmamız gerektiği vurgulanır. Temiz olmayan yerlerin temizlenmesine rehberlik edilir. Beslenme sonrasında da bu temizliğe dikkat edilmesi istenir ve beslenme bittikten sonra da hatırlatılarak kontrol edilmesi sağlanır (D18.2.3.).</p>

ETKİNLİKLER

Çocuklara sanat merkezinde bulunan materyaller hatırlatılır. Bu malzemeleri kimlerin kullandığını hatırlayıp hatırlamadıkları sorulur. Çocuklar dinlenir. Ardından çocuklara bazı ressamın bize ihtiyacı olduğu söylenir ve daha önceden hazırlanmış olan resimler çocuklara dağıtılır. Bu resimler çocuk sayısı kadardır ve her çocuğa bir resim düşecek şekilde dağıtılacaktır. Her resimden rastgele olacak şekilde 1 parça kesilmiş ve kalan kısmı bir mukavva kartona yapıştırılmıştır. Mukavvanın üst kısmına ise resmin orijinal hali yapıştırılmıştır. Kesilen parçalar ise sınıf içine dağınık bir şekilde saklanmıştır. Çocuklar resimlerini alınca yapacakları anlatılır. "Her birinizin elinde bir resim var ancak bu resimlerin bazı yerlerinde eksikler var. Bu eksik parçalar sınıfımızda bir yerlere dağılmış. Bu resimleri yapan ressamlar bu parçaları bulup yerlerine yerleştirmenizi istiyor. Hepinizin elinde üst tarafta resmin normal hali bulunuyor. Buradan kontrol edebilirsiniz." Açıklama yapıldıktan sonra müzik açılır ve çocuklardan eksikleri bulmaları istenir (**MAB.2.a., MAB.2.b., KB1., OB4.1. SB1., E3.1.**). Yardıma ihtiyacı olan çocuklara destek olunur. Tüm çocuklar resimlerini tamamladıktan sonra çocuklardan en yakınındaki arkadaşı ile eş olması istenir. Bu sırada çocuklara rehberlik yapılır. Eşleşmeden sonra çocuklara kendi resimlerini dikkatle incelemeleri söylenir. İnceledikten sonra arkadaşlarına sorular sorarak karşı taraftaki resmi anlatması istenir (**SNAB2.a., SNAB2.c., KB2.14. SB1., OB4.1. SB1. OB4.2., SB1., E3.1.**). Bu sırada çocuklara yine rehberlik edilir. Örnek olarak "Senin resminde ne var?", "Çiçek hangi renk?", "Resimdeki adam gülüyor mu?", "Sence ressam bunu mutlu bir zamanında mı yaptı yoksa üzgün müydü?" gibi sorular sorabilecekleri söylenir (**SDB2.1. SB1.**). Bir süre konuşmaları için fırsat tanınır. Çocukların ilgileri doğrultusunda anlatmalarına izin verilir. İkili konuşmalar bittikten sonra çocuklardan kendi resimleri ve bu resimleri yapan ressamlarla ilgili yaptıkları çıkarımları sınıfa anlatmaları istenir. Gönüllü olan çocuklara gerektiğinde destek verilir. Ardından ressamın yardımcı oldukları için çocuklara teşekkür ettikleri ve teşekkür olarak da çocukları atölyelerine davet ettikleri söylenir. Bu sırada çocuklara "atölye" kelimesini bilip bilmedikleri sorulur ve çocukların cevapları dinlenir. Eğer doğru cevap gelmezse tanım yapılır: "Sanatçıların sanatlarıyla uğraştıkları, çalıştıkları yere atölye denir." Atölyeye giden yolda dikkat edilmesi gereken yerler olduğu söylenir ve ileriye kurulmuş olan parkura dikkat çekilir. Çocuklara yol anlatılır. Zig zag şeklinde yapıştırılmış olan elektrik bandının üzerinde dikkatli bir şekilde yürümeleri istenir (**HSAB.1.b.**). Ardından masaların altından emekleyerek geçmeleri ve yere konulmuş olan çemberlerin içine çift ayak sıçrayacakları ve böylece atölyeye ulaşılacağı söylenir (**HSAB.1.a.**). Tüm çocukların tek tek yapmasına özen gösterilir.

<p>ETKİNLİKLER</p>	<p>Tüm çocuklar geldiğinde çocuklara ressamların bizim resmimizi merak ettikleri ve atölyelerini bizim çalışmamız için bize bıraktıkları söylenir. Yere büyükçe bir kağıt yerleştirilir. Tüm çocuklardan istedikleri resim malzemelerini almaları ve bu kâğıdın çevresine oturmaları istenir (SNAB4.a., KB1.). Çocuklara istedikleri şekilde resim yapabilecekleri söylenir. Bu süreçte hep beraber çalışılacağı için birbirlerinin resimlerine dikkat etmeleri gerektiği vurgulanır (SDB2.2.SB1., SDB2.2.SB4., E3.1.). Her çocuğun görebileceği yerlere daha önce gösterilmiş olan ressamların resimleri konularak bunlardan ilham alabilecekleri söylenir. Arka plana bir müzik açılır ve çocuklarla birlikte resim yapılır. Bu süreçte çocuklara model olunur. Resim tamamlandıktan sonra çocuklara teşekkür edilir. Sınıfta yerlere dökülen boyalar varsa dikkat çekilerek buraların temizlenmesine destek olunur (D18.2.3.). Resim tüm çocukların görebileceği bir yere asılarak sergilenir.</p>
<p>DEĞERLENDİRME</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Resimlərinizin parçalarını ararken nelere dikkat ettiniz? Bulduğunuz parçanın sizin resminize ait olduğunu nereden anladınız? • Arkadaşlarınızla birlikte çalışmak kolay mıydı? Zorlandığınız yerler oldu mu? Nelerde zorlandınız? • Grup halinde konuşurken nelere dikkat etmek gerekir? Konuşmaların birbirine karışmaması için nelere dikkat etmemiz gerekir? • Çalışmalarımızdan sonra çalışma alanımızı nasıl bırakmalıyız? Neden?

FARKLILAŞTIRMA:

Zenginleştirme: Web2 araçları kullanılarak Osman Hamdi Bey'in 'Kaplumbağa Terbiyecisi', Van Gogh'un 'Ayçiçekleri' gibi tablo görselleri yapboz haline getirilerek çocukların yapbozları tamamlamaları sağlanabilir. Yapboz parça sayıları çocukların seviyesine göre artırılabilir. Modern sanat çeşitleri çocuklara tanıtılabilir. Dijital sanat kavramını keşfetmek üzere dijital sanat görselleri ile slayt oluşturularak dijital sanat eserleri incelenebilir. Dijital sanat örnekleri parçalı çıktılar alınarak eksik bölümlerin çocuklar tarafından farklı tekniklerle özgün şekilde tamamlamaları sağlanabilir. Oluşturulan eserler Web2 araçları ile e-sergi olarak hazırlanıp okulun web sitesine yüklenebilir.

Destekleme: Çember zamanı öncesinde çocukların oturma düzeni hazırlanarak her çocuğun oturacağı yere fotoğrafı ya da onu ifade eden seçtiği bir sembolü konulabilir. Hazırlanan ressam resimleri dokunsal özellikler eklenerek veya zıt renkli zemine yapıştırılarak görme bakımında işlevsel hale getirilebilir. Etkinliğin hangi aşamalarında neler yapılacağı çocuklara görselleri üzerinden anlatılabilir. Gerekliyse süreçte çocuklara farklı türlerde ipuçları ve yardım sunularak destek olunabilir. Etkinliğe katılmaya teşvik etmeye yönelik çocuklar için etkinliğin farklı aşamalarında yardımcı olabilecekleri alternatif görevler belirlenebilir. Sorular basitleştirilerek ve yanıtlar için ipuçları sunularak çocukların katılımları desteklenebilir.

AİLE/TOPLUM KATILIMI:

Aile Katılımı: Ailelere etkinlikte yer alan ressam ve eserleri ile ilgili bir bilgilendirme broşürü gönderilir. Her çocuğun kendi seçtiği bir adet ressamın adı velilere bildirilerek çocukları ile birlikte bu ressamı ve eserlerini araştırmaları ve buldukları bilgileri, resimleri bir afiş haline getirerek okula göndermeleri istenir.

Toplum Katılımı: Çocuğun bir parkta çevreyi inceleyip parktaki olumsuz durumları, temiz olup olmasını fark etmesi sağlanır. Gerekli temizlik önlemleri alındıktan sonra (çöp poşeti, eldiven gibi) birlikte çöpler toplanır. Ayrıca parka gelen insanlar açısından da farkındalık sağlanabilmesi amacıyla çöplerin çöpe atılması ve etrafın temiz tutulması ile ilgili bir afiş hazırlanıp parkta uygun yerlere asılabilir.

YAŞ GRUBU: 48-60 Ay**ALAN BECERİLERİ:****Matematik Alanı:**

MAB3. Matematiksel Temsil Becerisi

Hareket ve Sağlık Alanı:

HSAB1. Aktif Yaşam İçin Psikomotor Beceriler

KAVRAMSAL BECERİLER:**EĞİLİMLER:****E1. Benlik Eğilimleri**

E1.1. Merak

E3. Entelektüel Eğilimler

E3.1. Odaklanma

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER:**Sosyal Duygusal Öğrenme Becerileri:****SDB1.2.Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme Becerisi)**

SDB1.2.SB1.G3. İhtiyaçlarını yönelik hedef tanımlar.

Değerler:**D5. Duyarlılık**

D5.2. Çevreye ve canlılara değer vermek

D5.2.1. Çevre sorunlarına yol açabilecek davranışlardan kaçınır.

D18. Temizlik

D18.1. Kişisel temizlik ve bakımına önem vermek

D18.1.2. Beden temizliğini zamanında ve özenli yapmaya gayret eder.

D18.2. Yaşadığı ortamın temizliğine dikkat etmek

D18.2.3. Ev, sınıf, okul bahçesi gibi ortak alanların temizliğinde görev alır.

Okuryazarlık Becerileri:**OB4.Görsel Okuryazarlık**

OB4.2. Görseli Yorumlama

OB4.2. SB1. Görseli incelemek

ÖĞRENME ÇIKTILARI:**Matematik Alanı:****MAB.9. Farklı matematiksel temsillerden yararlanabilme**

MAB.9.a. Çeşitli semboller arasından belirtilen matematiksel temsilleri / sembolleri gösterir.

MAB.10. Farklı matematiksel temsilleri değerlendirebilme

MAB.10.a. Matematiksel temsillerin özelliklerini/anlamlarını açıklar.

Hareket ve Sağlık Alanı:**HSAB1. Farklı çevre ve fiziksel etkinliklerde büyük kas becerilerini etkin bir şekilde uygulayabilme**

HSAB1.a. Farklı ortam ve koşullarda yer değiştirme hareketleri yapar.

İÇERİK ÇERÇEVESİ:

Kavramlar: Aynı- farklı- benzer

Sözcükler: -

Materyaller: Kazıma kartları, hareket kartları, tebeşir, mutfak eşyaları

Eğitim/Öğrenme Ortamları: Etkinlik öncesi bahçeye masa, semboller ve yeni kartlar yerleştirilir

ÖĞRENME-ÖĞRETME UYGULAMALARI

GÜNE BAŞLAMA ZAMANI	Sınıfa gelen çocuklar günün zaman dilimine göre uygun selamlama ile karşılanır. "Çocuklar, bugün boş sınıf günü." denilerek çocukların tepkileri gözlemlenir (E1.1.). "Boş sınıf günü nedir, ne olabilir?" sorulur ve bugünü bahçede geçirecekleri söylenir. Çocuklar sıra oluşturarak bahçeye çıkarlar. Çocuklar büyük bir çember oluşturur. Nefes ve ısınma egzersizleri yapılır.
ÖĞRENME MERKEZLERİNDE OYUN	Çocuklar sınıfta bulunan öğrenme merkezlerinden istedikleri materyalleri seçer. Bahçede oluşturulan açık hava öğrenme merkezlerine yerleştirirler. Önceden hazırlanan mutfak eşyalarıyla Çamur Mutfağı oluştururlar. Oluşturulan merkezlerde oynarlar.
BESLENME, TOPLANMA, TEMİZLİK	Çocuklar öğrenme merkezlerinde oyun süreci tamamlandıktan sonra materyalleri toplar. Beslenme, toplanma ve temizlik süreci bahçede gerçekleştirilir. Çocuklar bahçeyi temiz tutmaya özen gösterir, beslenme sonrası çöplerini çöp kutusuna atar (D5.2.1.).

ETKİNLİKLER

Çocuklar büyük bir çember oluşturur. "Bahçede dikkatinizi çeken bir şey var mı?" sorusu sorulur ve cevaplara göre daha önceden bahçeye yerleştirilmiş matematiksel sembollere dikkat çekilir (E3.2.). Çocuklar sembollerin neden farklı olduğuna ve farklı yerlerde bulunduğu ilişkin fikirlerini ifade eder. Ardından çocuklara kazıma kartları dağıtılır ve çocuklar kartları inceler. Kartları kazıdıklarında nasıl bir görsel çıkabileceğini tahmin ederler (E.1.1.). Kartı kazıyabilmek için bahçedeki doğal materyalleri (dal parçası, taş, diken, kozalak vs.) kullanırlar. Kazıdıktan sonra kartlarında bulunan +, -, = gibi matematiksel sembollerini inceler ve sembollerin niteliklerini ifade ederler (MAB.10.a., OB4.2. SB1.). Ardından bahçeyi gezerek kartlarında bulunan sembolün aynısını ve oraya saklanmış yeni kartı bulmaları istenir (MAB9.a, E3.1.). Çocuklar buldukları yeni kartlardaki görselleri inceler ve (OB4.2. SB1.) bahçedeki materyalleri kullanarak bu kartı nasıl kazıma kartına dönüştürebileceklerine yönelik öneriler sunar. Önerilerini denemeleri için çocuklara fırsat verilir (SDB1.2.SB1.). Çamur kullanmaları için ipucu verilebilir. Çocuklar çamur oluşturma ve kullanma aşamalarında bahçe ve kişisel temizliğine dikkat eder. Çamuru kullandıktan sonra ellerini yıkar. Çamur kullanırken bahçede oluşabilecek kirlilikleri önler ya da temizler (D18.1.2., D18.2.3.). Çocuklar yeni kartlarındaki görselleri çamurla kapatırlar ve kartların kuruyabilecekleri bir alan seçerek/belirleyerek oraya bırakırlar. Ardından tüm kartlar karıştırılır ve çocuklar içinden seçer, kazır. Kartları incelemeleri için fırsat verilir. Daha sonra çocukların tebeşirle yere düz bir çizgi çizmeleri istenir. Kartlarında yer alan hareketi çizgi üzerinde yapmalarına rehberlik edilir (HSAB1.a.). Çocuklar bahçeye çıkardıkları materyalleri toplar ve sınıfa geçilir. Bahçenin temiz ve düzenli bırakılmasına dikkat edilir. Materyaller sınıftaki yerlerine yerleştirilir (D18.2.3.).

Kazıma kartı oluşturma: Görsel kartların üzerine bant yapıştırılır. Bantın üzerine ince bir tabaka halinde boya sürülerek kuruması beklenir.

DEĞERLENDİRME

- Kazıma kartlarını hangi materyal ile kazıdın, bu materyali neye göre seçtin?
- Kartındaki çamurun kuruması için nasıl bir yer seçtin? Neden orayı seçtin?
- Kartındaki sembolün aynısını nasıl buldun?
- Senin kartında olmayan farklı semboller nelerdi?
- Çamurla işin bittikten sonra nelere dikkat ettin?

FARKLILAŞTIRMA:

Zenginleştirme: Matematik sembolleri ile geçici merkez oluşturulabilir. Artı işaretinin artırdığı, eksi işaretinin eksilttiğini keşfetmek üzere merkeze çeşitli materyaller yerleştirilebilir. Örneğin; küçük kaplara taş, kozalak, blok, ponpon, oyun hamuru gibi materyaller ve boş kaplar konularak kaptan kaba aktarma ile ekleme çıkarma yapılabilir. Web2 araçları ile toplama-çıkarma dijital oyunlar oynanabilir. Grubun seviyesi uygunsa ikişer, beşer ve onar artırma eksiltme çalışmaları yapılabilir.

Destekleme: Nefes ve ısınma egzersizleri sırasında çocuklara model olunarak, nelerin nasıl yapılacağı anlatılarak gösterilebilir. Bahçede oluşturulacak çember önceden hazırlanarak çocukların bulunacağı yerlere onlara özgü semboller, minderler vb. konulabilir ya da çember alanı sınırlandırılarak belirgin hale getirilebilir. Kartlardaki görsellere dokunsal özellikler eklenerek görme bakımından işlevsel hale getirilebilir. Sorular basitleştirilerek ve yanıtlar için ipuçları sunularak çocukların katılımları desteklenebilir. Çocukların bireysel özelliklerine ve gereksinimlerine göre konuşarak, göstererek veya işaret ederek sorulara cevap vermeleri istenebilir. Kartları kazıma, tebeşirle çizme gibi becerilere yönelik çocuklara farklı türlerde ipuçları ve yardım sunularak destek olunabilir. Tebeşirle çizme yerine çocukların bireysel özelliklerine göre gerçekleştirebileceği alternatif beceriler belirlenebilir. Örneğin, tebeşir yerine kalın bir ipi düz bir şekilde yerde çizgi haline getirebilmesi istenebilir.

AİLE/TOPLUM KATILIMI:

Aile Katılımı: Kazıma kartlarının nasıl oluşturulabileceği ve sınıfta yapılan etkinlikler hakkında ailelere bilgi verilir. Çocuklarla birlikte kazıma kartı oluşturmaları istenir.

Toplum Katılımı: Çocukların çamur mutfağında oluşturduğu eserler kurduktan sonra "Çocuğun ismi, eserin adı, çocuğun eserle ilgili duygu ve düşünceleri" gibi bilgiler yer alacak şekilde sunuma hazır hale getirilir. Okul önünde bir Çamur Müzesi oluşturularak çocukların eserleri sergilenir.

YAŞ GRUBU: 60-72**ALAN BECERİLERİ:****Türkçe Alanı:**

TAE0B1. Erken Okuryazarlık Becerileri

Sanat Alanı:

SNAB4. Sanatsal Uygulama Yapma

Müzik Alanı

MHB4. Müziksel Hareket Becerisi

KAVRAMSAL BECERİLER:**KB2.9. Genelleme Becerisi**

KB2.9.SB1. Olay/konu/durum hakkında bilgi toplamak

KB2.9.SB2. Ortak özellikleri belirlemek

KB2.9.SB3. Ortak olmayan özellikleri belirlemek

EĞİLİMLER:**E1. Benlik Eğilimleri**

E1.1. Merak

E3. Entelektüel Eğilimler

E3.1. Odaklanma

E3.2. Yaratıcılık

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER:**Sosyal Duygusal Öğrenme Becerileri:****SDB2.1. İletişim Becerisi**

SSDB2.1.SB4. Grup iletişimine katılmak

Değerler:**D3 Çalışkanlık**

D3.4. Çalışmalarda aktif rol almak

D3.4.4. Kişisel ve grup içi etkinliklerde sorumluluklarını yerine getirir.

D19 Vatanseverlik**D19.1. Millî bilinç sahibi olmak**

D19.1.3. Konuşmasında yabancı kelimeler kullanmaktan kaçınır.

Okuryazarlık Becerileri**OB4.Görsel Okuryazarlık****OB4.4. Görsel İletişim Uygulamaları Oluşturma**

OB4.4. SB2. Özgün görseller oluşturmak

ÖĞRENME ÇIKTILARI:**Türkçe Alanı:****TAE0B.4. Sözcüklerin harflerden oluştuğunu fark edebilme**

TAE0B.4.a. Sözcüklerin harflerden oluştuğunu fark eder.

TAE0B.4. b. Sözcükte yer alan büyük ve küçük harfleri gösterir.

Sanat Alanı:**SNAB.4. Sanat etkinliği uygulayabilme**

SNAB4.SB2.b. Yaratıcılığını geliştirecek bireysel veya grup sanat etkinliklerinde aktif rol alır.

SNAB4.SB2.c. Sanat etkinliklerinde yaratıcı ürünler oluşturur.

Müzik Alanı:**MHB4.1. Hareket ve dans etme**

MHB4.1.a. Kendisine sunulan seçenekler arasından hareket ve dans edeceği ritimleri/müzik eserlerini seçer.

İÇERİK ÇERÇEVESİ:

Kavramlar: Büyük-Küçük, Başlangıç-Bitiş

Sözcükler: Başlangıç

Materyaller: Fotoğraflı isim kartları, etiket

Eğitim/Öğrenme Ortamları: Çocukların etkinlik dosyaları, kalem kutuları gibi bireysel eşyalarına isimlerinin yazılı olduğu etiketler yapıştırılır. (İsimlerin ilk harfleri büyük, diğer harfleri küçük yazılır.) Çocukların isimlerinin alt alta yazılı olduğu fotoğraflı isim kartları hazırlanır.

ÖĞRENME-ÖĞRETME UYGULAMALARI

<p>GÜNE BAŞLAMA ZAMANI</p>	<p>Çocuklar sınıfa gelmeden önce çocuklar için fotoğraflarının olduğu ve isimlerinin yazdığı kartlar hazırlanır. İsimlerin ilk harfleri büyük, diğer harfleri küçük yazılır (TAEOB.4.a.). Sözcüklerin harflerden oluştuğunu fark ederek sözcükte yer alan büyük ve küçük harfleri gösterir. (TAEOB.4.b.) Öğrenme merkezlerine, merkez görsellerinin altına çocuk isimlikleri için uygun yapıştırma alanı hazırlanır. Çocukların, sınıfa geldikten sonra fotoğrafları yoluyla isimliklerini bulmaları ve hangi merkezde zaman geçireceklerse o merkeze ait görsele yapıştırmaları istenir (E1.1., E3.1.). Merkez değiştirirken isim kartlarını da uygun yerlere taşımalarına rehberlik edilir.</p>
<p>ÖĞRENME MERKEZLERİNDE OYUN</p>	<p>Çocukların öğrenme merkezlerindeki isim etiketlerini fark etmeleri ve öğrenme merkezlerinde zaman geçirirken isim kartlarını kullanmalarına rehberlik edilir.</p>
<p>BESLENME, TOPLANMA, TEMİZLİK</p>	<p>“Sınıf için rutin haline gelen toplanma müziği açılır ve sınıf toplanmasına rehberlik edilir. Beslenme ve temizlik sürecinin ardından etkinliklere geçilir.</p>
<p>ETKİNLİKLER</p>	<p>Çocukların sohbet zamanı için, çocuklar çember etrafında dans ederler. Müzik durduğunda çemberin ortasında yerdeki fotoğraflarının ve adlarının yazılı olduğu isimliğini alarak masalara oturur. Günlük sohbet sonrasında öğretmen kendi fotoğraflı isim kartını gösterir ve çocuklara “Eğer kartta fotoğrafımız olmasaydı kendi kartımızı nasıl bulabilirdik?” sorusunu yöneltir. Cevaplar doğrultusunda isimliklerde fotoğraflarının yanı sıra isimlerinin de yazılı olduğuna dikkat çekilir. Öğretmen kendi isim kartını alır ve işaret parmağı ile harflerin üzerinden gider. İsmi baş harflerine vurgu yapılarak harfler tek tek söylenir. Kaç harf olduğu çocuklarla birlikte sayılır. Çocuklar kendi isimliklerini önlerine koyar. Her çocuk kendi isminin baş harfini ve isminde yer alan harfleri göstererek sayar ve harf sayısı kadar karşısına düğme veya pet şişe kapağı koyar (TAEOB.4.a., E3.1.). Sonrasında çocuklar etkinlikte kullanmak istedikleri boyalar ve isimlerinin yazılı olduğu A4 kağıtlar verilir çocuklara dağıtılır. Çocuklar otoportrelerini çizer. Otoportreler, çocukların istediği bir alanda sergilenir. (SNAB4.SB2.b., SNAB4.SB2.c., E3.1., E3.2., OB4.4.SB2.) Çocuklarla bahçeye çıkılır ve uygun bir alanda ayakta çember olunur. Her çocuğun ismi kullanılarak şarkı özgün şekilde söylenir.</p>

	<p>“Benim adım ... Haydi gir koluma Şimdi bak yanına Sarıl arkadaşına” şarkı söylenirken özgün şekilde hareket/ dans edilir. Adından hareketli müzik açılır ve dans edilir. Öğretmen müziği durduğunda bir çocuğun isminin başlangıç sesini söyler ve çocuklar sesin kimin ismine ait olduğunu bulmaya çalışırlar, doğru cevaplar alınamazsa ipuçları ile desteklenir. Tüm çocukların isimlerinin şarkıda kullanılmasına özen gösterilir (MHB4.1.a., E3.1., D3.4.4.).</p>
<p>DEĞERLENDİRME</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Her şeyin bir ismi var mıdır? • Neden her şeyin ismi vardır? • İsimlerimiz olmasaydı arkadaşlarımız bizi nasıl tanırdı? • İsimlerimiz yerine ne kullanabiliriz? • Oyuncaklarımızın, eşyalarımızın üzerindeki etiketlerde sizce ne yazıyor? Etiketler ne işe yarıyor? • İsmi başlangıç sesiyle aynı olan başka hangi isimler var?

FARKLILAŞTIRMA:

Zenginleştirme: Sınıfın uygun bir alanına kelime atölyesi oluşturulabilir. Atölye için farklı doku ve çeşitlilikte malzemeler toplanarak yaratıcı çalışma ortamı hazırlanabilir. Örneğin; üzerinde büyük küçük harflerin yazılı olduğu şişe kapakları, yuvarlak taşlar ya da minik kütük parçaları gibi materyaller atölyeye konulabilir. Kil, kum, köpük, hamur gibi materyaller tepsilere konularak farklı dokularda zeminler oluşturulabilir. Küçük kaplara boncuklar, bilyeler, düğmeler, keçe, eva, ponpon gibi materyaller ve harf kalıpları konularak farklı dokularda sanatsal büyük ve küçük harfler oluşturulması için atölye zenginleştirilebilir. Çocukların harfleri rastgele bir araya getirerek farklı sayılarda harflerden oluşan kelimeler oluşturmalarına fırsat verilebilir. Çocuklara bilgisayardan word sayfası açılarak klavye ile çalışmaları sağlanabilir. Büyük- küçük harf yazımı, font ve boyut değiştirme seçenekleri tanıtılabilir. Çocukların word sayfasında oluşturduğu kelimeleri farklı fontlarda çıktılarını alarak düğme, boncuk, pul gibi malzemeler ile estetik bir şekilde harfleri süslemeleri istenebilir. Oluşturulan kelimelere çerçeve yapılarak kelime atölyesi duvarında sergilenebilir.

Destekleme: Çocukların isimlerinin ve fotoğraflarının olduğu kartlara dokunsal özellikler eklenerek ya da zıt renkli bir zemin üzerine yapıştırılarak görme bakımından işlevsel hale getirilebilir. Yazılar gerekiyorsa büyük punto ile yazılabilir. Sorular basitleştirilerek ve yanıtlar için ipuçları sunularak çocukların katılımları desteklenebilir. Çocukların bireysel özelliklerine ve gereksinimlerine göre konuşarak, göstererek veya işaret ederek sorulara cevap vermeleri istenebilir. Otoportre oluşturma aşamasında çocukların resim çizme yerine oyun hamuru ile ya da üç boyutlu artık materyallerden otoportre yapmalarına destek olunabilir. Çeşitli türlerde geri bildirim verilerek çocukların etkinliğe katılımları artırılabilir. Etkinliği tamamlamalarına destek olmak için çocuklara ek süre verilebilir.

AİLE/TOPLUM KATILIMI:

Aile Katılımı: Ailelerden çocukları ile birlikte çocuklarının oyuncak ve bireysel eşyalarına isim etiketleri hazırlamaları istenir.

Toplum Katılımı: Okul yakınında bulunan bir ilkokula gezi düzenlenir. İlkokulun birinci sınıfları gezilir. Sınıf içindeki görsel ve yazılı materyaller incelenir. Sınıf öğretmeni ya da okul rehber öğretmeninden ilkokula hazırlık süreciyle ilgili çocuklarla sohbet etmesi sağlanır.

EKLER

EK 1: OKUL ÖNCESİ EĞİTİM PROGRAMI ALAN MATRİSLERİ

TÜRKÇE ALANI (36-48 AY)				
Alan Becerileri	Bütünleşik Beceriler	Süreç Bileşenleri	Öğrenme Çıktıları	Alt Öğrenme Çıktıları
TADB. Dinleme/İzleme	TAB1.1. Dinlemeyi/İzlemeyi Yönetme	TAB1.1.SB1. Seçim yapmak	TADB.1. Dinleyecekleri/izleyecekleri şiir, hikâye, tekerleme, video, tiyatro, animasyon gibi materyalleri yönetebilme	a. Kendisine sunulan seçenekler arasından dinleyecekleri/izleyecekleri materyalleri seçer.
		TAB1.1.SB2. İlişkiyi sürdürmek		b. Seçilen materyalleri dinler/izler.
	TAB1.2. Anlam Oluşturma	TAB1.2.SB1. Ön bilgilerle bağlantı kurmak	TADB.2. Dinledikleri/izledikleri şiir, hikâye, tekerleme, video, tiyatro, animasyon gibi materyalleri ile ilgili yeni anlamlar oluşturabilme	a. Dinledikleri/izledikleri iletilerde yer alan bilgiler ile günlük yaşamı arasında ilişki kurar.
		TAB1.2.SB2. Tahmin etmek		b. Görsellerden yararlanarak dinleyecekleri/izleyecekleri hakkındaki tahminlerini söyler.
TAOB. Okuma	TAB2.1. Okumayı Yönetme	TAB2.1.SB1. İnceleme ve görüş oluşturmak	TAOB.1. Resimli öykü kitabı, dijital araçlar, afiş, broşür gibi görsel materyalleri seçebilme	a. Kendisine sunulan görsel okuma materyallerini inceler.
		TAB2.1.SB2. Seçim yapmak		b. Kendisine sunulan seçenekler arasından görsel okuma materyallerini seçer.
	TAB2.2. Anlam Oluşturma	TAB2.2.SB1. Ön bilgilerle bağlantı kurmak	TAOB.2. Görsel materyallerden anlamlar üretebilme	a. Görsel okuma materyallerinde yer alan bilgiler ile günlük yaşamı arasında ilişki kurar.
		TAB2.2.SB2. Tahmin etmek		b. Görsellerden hareketle metinle ilgili tahminde bulunur.

TÜRKÇE ALANI (36-48 AY)

Alan Becerileri	Bütünleşik Beceriler	Süreç Bileşenleri	Öğrenme Çıktıları	Alt Öğrenme Çıktıları
TAKB. Konuşma	TAB3.1. Konuşmayı Yönetme	TAB3.1.SB1. Seçim yapmak	TAKB.1. Konuşma sürecini yönetebilme	a. Yetişkin yönlendirmesiyle konuşacağı konuyu seçer.
		TAB3.1.SB2. İlişkiyi sürdürmek		b. Konuşmaya başlamak için uygun zamanı bekler ve yetişkin yönlendirmesiyle bir konu hakkında konuşur.
	TAB3.2. İçerik Oluşturma	TAB3.2.SB1. Ön bilgilerle bağlantı kurmak	TAKB.2. Konuşma sürecinin içeriğini oluşturabilme	a. Konuşacağı konu ile günlük yaşamı arasında bağlantı kurar.
		TAB3.2.SB2. Tahmin etmek		b. Konuşmanın devamı hakkındaki tahminini söyler.
TAE0B. Erken Okuryazarlık	TAE0B1. Erken Okuryazarlık Becerileri	TAE0B1.1. Görsel sembolleri okumak	TAE0B.1. Yazı farkındalığına ilişkin becerileri gösterebilme	a. Görsel semboller arasından yazıyı gösterir.
		TAE0B6.1. Yazı yazma için gerekli becerileri kazanmak	TAE0B.6. Yazma öncesi becerileri kazanabilme	a. Boyama ve çizgi çalışmaları yapar.

TÜRKÇE ALANI (48-60 AY)

Alan Becerileri	Bütünleşik Beceriler	Süreç Bileşenleri	Öğrenme Çıktıları	Alt Öğrenme Çıktıları
TADB. Dinleme/İzleme	TAB1.1. Dinlemeyi / İzlemeyi Yönetme	TAB1.1.SB1. Seçim yapmak	TADB.1. Dinleyecekleri/izleyecekleri şiir, hikâye, tekerleme, video, tiyatro, animasyon gibi materyalleri yönetebilme	a. Kendisine sunulan seçenekler arasından dinleyecekleri/izleyecekleri materyalleri seçer.
		TAB1.1.SB2. İlişkiyi sürdürmek		b. Seçilen materyalleri dinler/izler.
	TAB1.2. Anlam Oluşturma	TAB1.2.SB1. Ön bilgilerle bağlantı kurmak	TADB.2. Dinledikleri/izledikleri şiir, hikâye, tekerleme, video, tiyatro, animasyon gibi materyaller ile ilgili yeni anımlar oluşturabilme	a. Dinledikleri/izledikleri iletilerde yer alan bilgiler ile günlük yaşamı arasında ilişki kurar.
		TAB1.2.SB2. Tahmin etmek		b. Görsellerden yararlanarak dinleyecekleri/ izleyecekleri hakkındaki tahminlerini söyler.
		TAB1.2.SB3. Çıkarım yapmak		c. Dinledikleri/izledikleri materyallere ilişkin çıkarım yapar.
	TAB1.3. Çözümleme	TAB1.3.SB1. Parçaları belirlemek	TADB.3. Dinledikleri/izledikleri şiir, hikâ- ye, tekerleme, video, tiyatro, animasyon gibi materyalleri çözümleyebilme	a. Dinledikleri/izledikleri materyallerdeki olayları belirler.
TAOB. Okuma	TAB2.1. Okumayı Yönetme	TAB2.1.SB1. İnceleme ve görüş oluştur- mak	TAOB.1. Resimli öykü kitabı, dijital araçlar, afiş, broşür gibi görsel materyalleri seçebilme	a. Kendisine sunulan görsel okuma materyallerini inceler.
		TAB2.1.SB2. Seçim yapmak		b. Kendisine sunulan seçenekler arasından görsel okuma materyallerini seçer.
	TAB2.2. Anlam Oluşturma	TAB2.2.SB1. Ön bilgilerle bağlantı kur- mak	TAOB.2. Görsel materyallerdenanımlar üretebilme	a. Görsel okuma materyallerinde yer alan bilgiler ile günlük yaşamı arasında ilişki kurar.
		TAB2.2.SB2. Tahmin etmek		b. Görsellerden hareketle metinle ilgili tahminde bulunur.
		TAB2.2.SB3. Çıkarım yapmak		c. Görsel okuma materyallerinde yer alan bilgilerden yararlanarak çıkarım yapar.
	TAB2.3. Çözümleme	TAB2.3.SB1. Parçaları belirlemek	TAOB.3. Resimli öykü kitabı, dijital araçlar, afiş, broşür gibi görsel materyalleri çözümleyebilme	a. Görsel okuma materyallerinde yer alan olayları belirler.

TÜRKÇE ALANI (48-60 AY)

Alan Becerileri	Bütünleşik Beceriler	Süreç Bileşenleri	Öğrenme Çıktıları	Alt Öğrenme Çıktıları	
TAKB. Konuşma	TAB3.1. Konuşmayı Yönetme	TAB3.1.SB1. Seçim yapmak	TAKB.1. Konuşma sürecini yönetebilme	a. Yetişkin yönlendirmesiyle konuşacağı konuyu seçer.	
		TAB3.1.SB2. İlişkiyi sürdürmek		b. Konuşmaya başlamak için uygun zamanı bekler ve yetişkin yönlendirmesiyle bir konu hakkında konuşur.	
	TAB3.2. İçerik Oluşturma	TAB3.2.SB1. Ön bilgilerle bağlantı kurmak	TAKB.2. Konuşma sürecinin içeriğini oluşturabilme	a. Konuşacağı konu ile günlük yaşamı arasında bağlantı kurar.	
		TAB3.2.SB2. Tahmin etmek		b. Konuşmanın devamı hakkındaki tahminini söyler.	
	TAEOB. Erken Okuryazarlık	TAEOB.1. Erken Okuryazarlık Becerileri	TAEOB1.1. Görsel sembolleri okumak	TAEOB.1. Yazı farkındalığına ilişkin becerileri gösterebilme	a. Görsel semboller arasından yazıyı gösterir.
			TAEOB5.1. Kitabın nasıl kullanılması gerektiğini bilmek	TAEOB.5. Okuma öncesi becerileri kazanabilme	a. Kitabın temel unsurlarını bilir.
TAEOB6.1. Yazı yazma için gerekli becerileri kazanmak			TAEOB.6. Yazma öncesi becerileri kazanabilme	a. Boyama ve çizgi çalışmaları yapar.	

TÜRKÇE ALANI (60-72 AY)

Alan Becerisi	Bütünleşik Beceriler	Süreç Bileşenleri	Öğrenme Çıktıları	Alt Öğrenme Çıktıları
TADB. Dinleme/izleme	TAB1.1. Dinlemeyi/ İzlemeyi Yönetme	TAB1.1.SB1. Seçim yapmak	TADB.1. Dinleyecekleri/izleyecekleri şiir, hikâye, tekerleme, video, tiyatro, animasyon gibi materyalleri yönetebilme	a. Dinleyecekleri/izleyecekleri materyalleri seçer.
		TAB1.1.SB2. İlişkiyi sürdürmek		b. Seçilen materyalleri dinler/izler.
	TAB1.2. Anlam Oluşturma	TAB1.2.SB1. Ön bilgilerle bağlantı kurmak	TADB.2. Dinledikleri/izledikleri şiir, hikâye, tekerleme, video, tiyatro, animasyon gibi materyalleri ile ilgili yeni anlamlar oluşturabilme	a. Dinledikleri/izledikleri materyaller ile ön bilgileri arasında bağlantı kurar.
				b. Dinledikleri/izledikleri materyaller hakkındaki tahminini söyler.
		TAB1.2.SB2. Tahmin etmek		c. Dinledikleri/izledikleri materyallere ilişkin çıkarım yapar.
		TAB1.2.SB3. Çıkarım yapmak		ç. Dinledikleri/izledikleri materyallerdeki benzerlik ve farklılıkları karşılaştırır.
		TAB1.2.SB4. Karşılaştırmak		d. Dinledikleri/izledikleri materyallerdeki benzerlik ve farklılıkları sınıflandırır.
		TAB1.2.SB5. Sınıflandırmak		e. Dinledikleri/izledikleri hakkında onaylama/reddetme gibi uygun tepkiler verir.
		TAB1.2.SB6. Tepki vermek		

TADB. Dinleme/izleme

TÜRKÇE ALANI (60-72 AY)

Alan Becerisi	Bütünleşik Beceriler	Süreç Bileşenleri	Öğrenme Çıktıları	Alt Öğrenme Çıktıları
TADB. Dinleme/İzleme	TAB1.3. Çözümleme	TAB1.3.SB1. Parçaları belirlemek	TADB.3. Dinledikleri/izledikleri şiir, hikâye, tekerleme, video, tiyatro, animasyon gibi materyalleri çözümleyebilme	a. Dinledikleri/izledikleri materyallerdeki olayların parçalarını belirler.
		TAB1.3.SB2 Parçalar arasındaki ilişkileri belirlemek		b. Dinledikleri/izledikleri materyallerde yer alan olayların parçaları arasındaki ilişkiyi belirler.
		TAB1.3.SB3. Parçalar arasındaki etkileşimleri belirlemek		
	TAB1.4. Yansıtma	TAB1.4.SB1. Kendini değerlendirmek	TADB.4. Dinledikleri/izledikleri şiir, hikâye, tekerleme, video, tiyatro, animasyon gibi materyaller ve dinleme/izleme ortamına ilişkin görüşlerini yansıtabilme	a. Dinleme/izleme ortamını değerlendirir.
TAB1.4.SB2. Tepki ortaya koymak		b. Dinledikleri/izledikleri materyallere ilişkin duygu ve düşüncelerini ifade eder.		

TÜRKÇE ALANI (60-72 AY)

Alan Becerisi	Bütünleşik Beceriler	Süreç Bileşenleri	Öğrenme Çıktıları	Alt Öğrenme Çıktıları
TAOB. Okuma	TAB2.1. Okumayı Yönetme	TAB2.1.SB1. İnceleme ve görüş oluşturmak	TAOB.1. Resimli öykü kitabı, dijital araçlar, afiş, broşür gibi görsel materyalleri seçebilme	a. İncelediği görsel materyale dair fikrini ifade eder.
		TAB2.1.SB2. Seçim yapmak		b. Görsel okuma materyallerini seçer.
	TAB2.2. Anlam Oluşturma	TAB2.2.SB1. Ön bilgilerle bağlantı kurmak	TAOB.2. Görsel materyallerden anlamlar üretebilme	a. Görsel materyal ile ön bilgileri arasında ilişki kurar.
		TAB2.2.SB2. Tahmin etmek		b. Görsellerden hareketle metinle ilgili tahminde bulunur.
		TAB2.2.SB3. Çıkarım yapmak		c. Görsel okuma materyallerinde yer alan bilgilerden yararlanarak çıkarım yapar.
		TAB2.2.SB4. Karşılaştırmak		ç. Görsel materyalleri karşılaştırarak benzerlik ve farklılıkları ortaya koyar.
		TAB2.2.SB5. Sınıflandırmak		d. Görsel materyalleri çeşitli özelliklerine göre sınıflandırır.
				e. Görsel materyallere ilişkin olumlu ve olumsuz görüşlerini ifade eder.

TÜRKÇE ALANI (60-72 AY)

Alan Becerisi	Bütünleşik Beceriler	Süreç Bileşenleri	Öğrenme Çıktıları	Alt Öğrenme Çıktıları
TAOB. Okuma	TAB2.3. Çözümleme	TAB2.3.SB1. Parçaları belirlemek	TAOB.3. Resimli öykü kitabı, dijital araçlar, afiş, broşür gibi görsel materyalleri çözümleyebilme	a. Görsel materyallerde yer alan olayların parçalarını belirler.
		TAB2.3.SB2. Parçalar arası ilişkileri belirlemek		b. Görsel okuma materyallerinde yer alan olayların parçaları arasındaki ilişkiyi belirler.
	TAB2.4. Yansıtma	TAB2.4.SB1. Kendini değerlendirmek	TAOB.4. Resimli öykü kitabı, dijital araçlar, afiş, broşür gibi görsel materyaller ile ilgili görüşlerini yansıtabilme	a. Görsel okuma süreci ve okuma ortamı hakkındaki görüşlerini söyler.
		TAB2.4.SB2. Tepki ortaya koymak		

TÜRKÇE ALANI (60-72 AY)

Alan Becerisi	Bütünleşik Beceriler	Süreç Bileşenleri	Öğrenme Çıktıları	Alt Öğrenme Çıktıları
TAKB. Konuşma	TAK3.1. Konuşmayı Yönetme	TAB3.1.SB1. Seçim yapmak	TAKB.1. Konuşma sürecini yönetebilme	a. Konuşacağı konuyu seçer.
		TAB3.1.SB2. İlişkiyi sürdürmek		b. Kurallara uygun şekilde konuşmayı sürdürür.
	TAK3.2. İçerik Oluşturma	TAB3.2.SB1. Ön bilgilerle bağlantı kurmak	TAKB.2. Konuşma sürecinin içeriğini oluşturabilme	a. Konuşacağı konu ile ön bilgileri arasında bağlantı kurar.
		TAB3.2.SB2. Tahmin etmek		b. Konuşmanın devamı hakkındaki tahminini söyler.
		TAB3.2.SB3. Karşılaştırmak		c. Konuşma sürecinde karşılaştırmalar yapar.
		TAB3.2.SB4. Sınıflandırmak		ç. Konuşma sürecinde sınıflandırmalar yapar.
		TAB3.2.SB5. Yeniden ifade etmek		d. Bir konuyu kendi cümleleriyle yeniden ifade eder.
		TAB3.2.SB6. Tepki vermek		e. Gerekli durumlarda başkalarının görüşlerini değerlendirir.
		TAB3.2.SB7. Sesle anlam oluşturmak		f. Konuşma sürecinde nefesini/sesini uygun şekilde kullanır.
		TAB3.2.SB8. Görselle anlam oluşturmak		g. Konuşmasını desteklemek için görselleri kullanır.
TAB3.2.SB9. Sunmak	ğ. Hedef kitleye uygun sözlü sunum yapar.			

TÜRKÇE ALANI (60-72 AY)

Alan Becerisi	Bütünleşik Beceriler	Süreç Bileşenleri	Öğrenme Çıktıları	Alt Öğrenme Çıktıları
TAKB. Konuşma	TAK3.3. Kural Uygulama	TAB3.3.SB1. Plan hazırlamak	TAKB.3. Konuşma sürecindeki kuralları uygulayabilme	a. Konuşacağı konuyu planlar.
		TAB3.3.SB2. Düşünceyi geliştirme yollarını kullanmak		b. Konuşurken benzetme ve örneklendirme içeren ifadeler kullanır.
		TAB3.3.SB3. Uygun söz varlığı kullanmak		c. Konuşurken Türkçeyi doğru kullanır.
		TAB3.3.SB4. İletileri açık biçimde ifade etmek		ç. Söylemek istediklerini açık biçimde ifade eder.
		TAB3.3.SB5. Türkçe dil yapılarını uygulamak		d. Dil bilgisi kurallarına uygun konuşur.
		TAB3.3.SB6. Bağdaşıklık öğelerini kullanmak		e. Konuşmasında cümlenin temel öğelerini ve basit bağlaçlar kullanır.
		TAB3.3.SB7. Beden dilini ve mekânı kullanmak		f. Konuşmasında beden dilini kullanır.
	TAK3.4. Yansıtma	TAB3.4.SB1. Kendini değerlendirmek	TAKB.4. Konuşma sürecine ilişkin görüşlerini yansıtabilme	a. Konuşma sürecine etki eden faktörleri söyler.
		TAB3.4.SB2. Tepki ortaya koymak		b. Konuşma sürecindeki hatalarını düzeltir.

TÜRKÇE ALANI (60-72 AY)

Alan Becerisi	Bütünleşik Beceriler	Süreç Bileşenleri	Öğrenme Çıktıları	Alt Öğrenme Çıktıları
TAEOB. Erken Okuryazarlık	TAEOB.1. Erken Okuryazarlık Becerileri	TAEOB1.1. Görsel sembolleri okumak	TAEOB.1. Yazı farkındalığına ilişkin becerileri gösterebilme	a. Görsel semboller arasından yazıyı gösterir.
		TAEOB1.2. Yazının yönünü bilmek		b. Yazı yönünü gösterir.
		TAEOB1.3. İletişimde yazıya ihtiyaç duyulduğunu fark etmek		c. İletişimde yazıya neden ihtiyaç duyulduğunu açıklar.
		TAEOB1.4. Yazıdaki noktalama işaretlerini fark etmek		ç. Temel noktalama işaretlerini fark eder.
		TAEOB2.1. Cümlelerin sözcüklerden oluştuğunu fark etmek	TAEOB.2. Cümlelerin sözcüklerden oluştuğunu söyleyebilme	a. Cümlenin sözcüklerden oluştuğunu fark eder.
		TAEOB3.1. Sözcüklerin ilk ve son seslerini fark etmek	TAEOB.3. Ses bilgisel farkındalık becerileri gösterebilme	b. Cümlede sözcükler arasında boşluk olduğunu fark eder.
		TAEOB3.2. Sözcüklerin hece/hecelerden oluştuğunu fark etmek		a. Sözcüklerin ilk/son seslerini fark eder.
		TAEOB4.1. Sözcüklerin harflerden oluştuğunu fark etmek	TAEOB.4. Sözcüklerin harflerden oluştuğunu fark edebilme	b. Sözcüklerin ilk/son seslerinden yeni sözcükler üretir.
		TAEOB5.1. Kitabın nasıl kullanılması gerektiğini bilmek	TAEOB.5. Okuma öncesi becerileri kazanabilme	c. Sözcüklerin hece/hecelerden oluştuğunu fark eder.
		TAEOB6.1. Yazı yazma için gerekli becerileri kazanmak	TAEOB.6. Yazma öncesi becerileri kazanabilme	ç. Bazı sözcüklerin uyaklı olduğunu fark eder.
			a. Sözcüklerin harflerden oluştuğunu fark eder.	
			b. Sözcükte yer alan büyük ve küçük harfleri gösterir.	
			a. Kitabın temel unsurlarını bilir.	
			b. Uygun okuma şeklini bilir.	
			a. Yazma için uygun oturma pozisyonu alır.	
			b. İstenilen nitelikte yazar ve çizer.	

MATEMATİK ALANI (36-48 AY)

Alan Becerileri	Bütünleşik Beceriler	Süreç Bileşenleri	Öğrenme Çıktıları	Alt Öğrenme Çıktıları
MAB6. Sayma	MAB6.1. Sayma	MAB6.1.SB1. Belirli aralıktaki sayılarla ritmik saymak	MAB.1. Ritmik ve algısal sayabilme	a. 1 ile 5 arasında birer ritmik sayar.
		MAB6.1.SB2. Nesne miktarını sayarak belirlemek		b. 1 ile 5 arasında nesne/varlık sayısını söyler.
MAB1. Matematiksel Muhakeme	KB2.4. Çözümleme	KB2.4.SB1. Nesne, olgu ve olaylara ilişkin parçaları belirlemek	MAB.2. Matematiksel olgu, olay ve nesnelere ilişkin özelliklerini çözümleyebilme	a. Bir bütünü oluşturan parçaları gösterir.
		KB2.4.SB2. Parçalar arasındaki ilişkileri belirlemek		b. Bir bütünü oluşturan parçalar arasındaki ilişki/ilişkisizlik durumlarını açıklar.
	KB2.10. Çıkarım Yapma	KB2.10.SB2. Örüntüleri listelemek	MAB.3. Matematiksel olgu, olay ve nesnelere ilişkin çıkarım yapabilme	a. Kendisine sunulan örüntüyü kopyalar.
		KB2.10.SB3. Karşılaştırma yapmak		b. Nesne, olgu ve olayları karşılaştırır.
MAB2. Matematiksel Problem Çözme	MAB2.1. Matematiksel Çözümler Geliştirme	MAB2.1.SB2. Stratejiyi işe koşarak problemi çözmek	MAB.4. Matematiksel problemler ve çözümlerine ilişkin açıklamalar ve stratejilerden yararlanabilme	a. Kendisine sunulan çözüm yolunu dener.
		MAB2.1.SB3. Problemin çözümünü kontrol etmek		b. Ortaya çıkan sonucu gerekçeleriyle açıklar.

MATEMATİK ALANI (36-48 AY)

Alan Becerileri	Bütünleşik Beceriler	Süreç Bileşenleri	Öğrenme Çıktıları	Alt Öğrenme Çıktıları
MAB3. Matematiksel Temsil	MAB3.1. Matematiksel Temsillerden Yararlanma	MAB3.1.SB1. Matematiksel temsilleri bağlamlarındaki anlamları ile tanımak	MAB.5. Farklı matematiksel temsillerden yararlanabilme	a. Çeşitli semboller arasından belirtilen matematiksel temsilleri/ sembolleri gösterir.
		MAB3.1.SB2. Matematiksel temsilleri belirlemek		b. İsmi söylenen şekli gösterir.
	MAB3.2. Matematiksel Temsilleri Değerlendirme	MAB3.2.SB1. Matematiksel temsili analiz etmek	MAB.6. Farklı matematiksel temsilleri değerlendirebilme	a. Matematiksel temsillerin özelliklerini/anlamlarını açıklar.
		MAB3.2.SB2. Matematiksel temsilleri karşılaştırmak		b. Matematiksel temsillerin özelliklerini/anlamlarını karşılaştırır.

MATEMATİK ALANI (48-60 AY)

Alan Becerileri	Bütünleşik Beceriler	Süreç Bileşenleri	Öğrenme Çıktıları	Alt Öğrenme Çıktıları
MAB6. Sayma	MAB6.1. Sayma	MAB6.1.SB1. Belirli aralıktaki sayılarla ritmik saymak	MAB.1. Ritmik ve algısal sayabilme	a. 1 ile 10 arasında birer ritmik sayar.
		MAB6.1.SB2. Nesne miktarını saymak		b. 1 ile 10 arasında nesne/varlık sayısını söyler.
		MAB6.1.SB3. Nesne miktarını algılamak		c. 1 ile 5 arasındaki grupların azlık / çokluk durumlarını bir bakışta söyler.
MAB1. Matematiksel Muhakeme	KB2.4. Çözümleme	KB2.4.SB1. Nesne, olgu ve olaylara ilişkin parçaları belirlemek	MAB.2. Matematiksel olgu, olay ve nesnelerin özelliklerini çözümleyebilme	a. Bir bütünü oluşturan parçaları gösterir.
		KB2.4.SB2. Parçalar arasındaki ilişkileri belirlemek		b. Eş / eşit olan / olmayan parçaları gösterir.
	KB2.14. Yorumlama	KB2.14.SB2. Mevcut olayı/konuyu/durumu bağlamdan kopmadan dönüştürmek	MAB.3. Matematiksel olgu, olay ve nesnelere yorumlayabilme	a. Matematiksel olgu ve olayları farklı materyaller/semboller kullanarak ifade eder b. Geometrik şekillerin farklı biçimsel özelliklere sahip örneklerini oluşturur.
	KB2.10. Çıkarım Yapma	KB2.10.SB2. Örüntüleri listelemek	MAB.4. Matematiksel olgu, olay ve nesnelere ilişkin çıkarım yapabilme	a. Örüntüyü kuralına uygun olarak devam ettirir.
KB2.10.SB3. Karşılaştırma yapmak		b. Nesne, olgu ve olayları karşılaştırır.		

MATEMATİK ALANI (48-60 AY)

Alan Becerileri	Bütünleşik Beceriler	Süreç Bileşenleri	Öğrenme Çıktıları	Alt Öğrenme Çıktıları
MAB2. Matematiksel Problem Çözme	KB2.4. Çözümleme	KB2.4. SB1. Nesne, olgu ve olaylara ilişkin parçaları belirlemek	MAB.5. Matematiksel problemleri çözümlenebilir	a. Matematiksel durumlara ilişkin eksik/fazla/uyumsuz olan parçaları söyler.
		KB2.4. SB2. Parçalar arasındaki ilişkileri belirlemek		b. Matematiksel problemlerin parçaları arasındaki ilişkileri açıklar. c. 4'e kadar nesneyi iki kişiye / kutuya paylaştırır.
	KB2.14. Yorumlama	KB2.14. SB2. Mevcut olayı/konuyu/durumu bağlamdan kopmadan dönüştürmek	MAB.6. Matematiksel problemleri yorumlayabilme	a. Matematiksel problemi çeşitli yollarla ifade eder.
	MAB2.1. Matematiksel Çözümler Geliştirme	MAB2.1.SB1. Problemin çözümü için bir strateji oluşturmak	MAB.7. Matematiksel problemler ve çözümlerine ilişkin açıklamalar ve stratejiler geliştirebilme	a. Matematiksel bir problemin çözümüne ilişkin strateji oluşturur. b. Seçtiği çözüm yoluna ilişkin gerekçelerini açıklar.
		MAB2.1.SB2. Stratejiyi işe koşarak problemi çözmek		c. Seçtiği/planladığı çözüm yolunu dener.
		MAB2.1.SB3. Problemin çözümünü kontrol etmek		ç. Ortaya çıkan sonucu gerekçeleriyle açıklar.
	KB2.15. Yansıtma	KB2.15.SB1. Deneyimi gözden geçirmek	MAB.8. Matematiksel problemlerin çözümüne ilişkin deneyimlerini, çıkarımlarını ve değerlendirmelerini yansıtabilme	a. Problem çözme sürecindeki deneyimlerini ifade eder.

MATEMATİK ALANI (48-60 AY)

Alan Becerileri	Bütünleşik Beceriler	Süreç Bileşenleri	Öğrenme Çıktıları	Alt Öğrenme Çıktıları
MAB3. Matematiksel Temsil	MAB3.1. Matematiksel Temsillerden Yararlanma	MAB3.1.SB1. Matematiksel temsilleri bağlamlarındaki anlamları ile tanımak	MAB.9. Farklı matematiksel temsillerden yararlanabilme	a. Çeşitli semboller arasından belirtilen matematiksel temsilleri/ sembolleri gösterir.
		MAB3.1.SB2. Matematiksel temsilleri belirlemek		b. Ele alınan/erişilen duruma uygun matematiksel temsili/sembolü gösterir.
		MAB3.1.SB3. Matematiksel temsili kullanmak ve/veya oluşturmak		c. Ele alınan/erişilen duruma uygun matematiksel temsili/sembolü kullanır. ç. Matematiksel bağlama uygun temsil kullanır.
	MAB3.2. Matematiksel Temsilleri Değerlendirme	MAB3.2.SB1. Matematiksel temsili analiz etmek	MAB.10. Farklı matematiksel temsilleri değerlendirebilme	a. Matematiksel temsillerin özelliklerini/anlamlarını açıklar.
		MAB3.2.SB2. Matematiksel temsilleri karşılaştırmak		b. Matematiksel temsillerin özelliklerini/anlamlarını karşılaştırır.

MATEMATİK ALANI (48-60 AY)

Alan Becerileri	Bütünleşik Beceriler	Süreç Bileşenleri	Öğrenme Çıktıları	Alt Öğrenme Çıktıları
MAB4. Veri ile Çalışma ve Veriye Dayalı Karar Verme	MAB4.2. Veri Toplama ve Düzenleme	MAB4.2.SB1. Verileri toplamak için plan yapmak	MAB.11. Elde ettiği/eriştiği verileri düzenleyebilme	a. Problemi cevaplamak için veri toplanacak kaynakları söyler. b. Veri toplar.
	MAB4.3. Bulgulara Ulaşma	MAB4.3.SB2. Verileri analiz etmek	MAB.12. Problemlerin çözümüne yönelik bulgulara ulaşabilme	a. Elde ettiği/ulaştığı verileri analiz eder.
	MAB4.4. Bulguları Yorumlama	MAB4.4.SB1. Bulgulara ait sonuç çıkarmak	MAB.13. Problemlerin çözümüne ilişkin bulguları yorumlayabilme	a. Ulaştığı sonuçları çeşitli yollarla ifade eder.

MATEMATİK ALANI (60-72 AY)

Alan Becerileri	Bütünleşik Beceriler	Süreç Bileşenleri	Öğrenme Çıktıları	Alt Öğrenme Çıktıları
MAB6. Sayma	MAB6.1. Sayma	MAB6.1.SB1. Belirli aralıktaki sayılarla ritmik saymak	MAB.1. Ritmik ve algısal sayabilme	a. 1 ile 20 arasında birer ritmik sayar.
		MAB6.1.SB2. Nesne miktarını sayarak belirlemek		b. 1 ile 20 arasında nesne/varlık sayısını söyler.
		MAB6.1.SB3. Nesne miktarını algılamak		c. 1 ile 5 arasında nesnelerin/varlıkların miktarını bir bakışta söyler.
MAB1. Matematiksel Muhakeme	KB2.4. Çözümleme	KB2.4.SB1. Nesne, olgu ve olaylara ilişkin parçaları belirlemek	MAB.2. Matematiksel olgu, olay ve nesnelerin özelliklerini çözümleyebilme	a. Bir bütünü oluşturan parçaları gösterir.
		KB2.4.SB2. Parçalar arasındaki ilişkileri belirlemek		b. Bir bütünü oluşturan parçalar arasındaki ilişki/ilişkisizlik durumlarını açıklar.
	KB2.14. Yorumlama	KB2.14.SB2. Mevcut olayı/konuyu/durumu bağlamdan kopmadan dönüştürmek	MAB.3. Matematiksel olgu, olay ve nesnelere yorumlayabilme	a. Matematiksel olgu ve olayları farklı materyaller/semboller kullanarak ifade eder.
KB2.14.SB3. Kendi ifadeleriyle olayı/konuyu/durumu nesnel, doğru anlamı değiştirmeyecek bir şekilde yeniden ifade etmek		b. Geometrik şekillerin farklı biçimsel özelliklere sahip örneklerini oluşturur.		
				c. Nesne/varlıkların konum, şekil gibi matematiksel özelliklerini farklı yollarla ifade eder.

MATEMATİK ALANI (60-72 AY)

Alan Becerileri	Bütünleşik Beceriler	Süreç Bileşenleri	Öğrenme Çıktıları	Alt Öğrenme Çıktıları
MAB1. Matematiksel Muhakeme	KB2.10. Çıkarım Yapma	KB2.10.SB1. Mevcut bilgisi dâhilinde varsayımda bulunmak	MAB.4. Matematiksel olgu, olay ve nesnelere ilişkin çıkarım yapabilme	a. Nesnelerin ölçülebilir özelliklerine ilişkin çıkarımda bulunur.
		KB2.10.SB2. Örüntüleri listelemek		b. Örüntü oluşturur.
		KB2.10.SB3. Karşılaştırma yapmak		c. Nesne, olgu ve olayları karşılaştırır.
		KB2.10.SB4. Önerme sunmak		ç. Nesne, olgu ve olaylara ilişkin çıkarımlarını söyler.
MAB2. Matematiksel Problem Çözme	KB2.4. Çözümleme	KB2.4. SB1. Nesne, olgu ve olaylara ilişkin parçaları belirlemek	MAB.5. Matematiksel problemleri çözümleyebilme	a. Matematiksel durumlara ilişkin eksik/fazla/uyumsuz olan parçaları söyler.
		KB2.4. SB2. Parçalar arasındaki ilişkileri belirlemek		b. Matematiksel problemlerin parçaları arasındaki ilişkileri açıklar. c. Bir bütünün eksik/fazla parça sayısını söyler. ç. Artma/azalma sonucunda nesne grubunu oluşturan yeni nesne sayısını söyler. d. Sayısı 10'a kadar olan nesnelere iki kişiye/kutuya paylaştırır.

MATEMATİK ALANI (60-72 AY)

Alan Becerileri	Bütünleşik Beceriler	Süreç Bileşenleri	Öğrenme Çıktıları	Alt Öğrenme Çıktıları
MAB2. Matematiksel Problem Çözme	KB2.14. Yorumlama	KB2.14. SB2. Mevcut olayı/konuyu/durumu bağlamdan kopmadan dönüştürmek	MAB.6. Matematiksel problemleri yorumlayabilme	a. Matematiksel problemleri çeşitli yollarla ifade eder.
		KB2.14. SB3. Kendi ifadeleriyle olayı/konuyu/durumu nesnel, doğru anlamı değiştirmeyecek bir şekilde yeniden ifade etmek		b. Matematiksel problem durumlarını kendi cümleleriyle ifade eder.
	MAB2.1. Matematiksel Çözümler Geliştirme	MAB2.1. SB1. Problemin çözümü için bir strateji oluşturmak	MAB.7. Matematiksel problemler ve çözümlerine ilişkin açıklamalar ve stratejiler geliştirebilme	a. Matematiksel bir problemin çözümüne ilişkin strateji oluşturur.
		MAB2.1. SB2. Stratejiyi işe koşarak problemi çözmek		b. Seçtiği çözüm yoluna ilişkin gerekçelerini açıklar.
		MAB2.1. SB3. Problemin çözümünü kontrol etmek		c. Seçtiği/planladığı çözüm yolunu dener.
	KB2.15. Yansıtma	KB2.15. SB1. Deneyimi gözden geçirmek	MAB.8. Matematiksel problemlerin çözümüne ilişkin deneyimlerini, çıkarımlarını ve değerlendirmelerini yansıtabilme	a. Problem çözme sürecini çeşitli yollarla ifade eder.
		KB2.15. SB2. Deneyime dayalı çıkarım yapmak		b. Çözümüne ulaştıran stratejinin uygulanabileceği farklı durumlara örnekler verir.
		KB2.15. SB3. Ulaşılan çıkarımları değerlendirmek		c. Matematiksel problemin çözümüne ilişkin deneyimlerini/fikirlerini arkadaşlarıyla paylaşır.

MATEMATİK ALANI (60-72 AY)

Alan Becerileri	Bütünleşik Beceriler	Süreç Bileşenleri	Öğrenme Çıktıları	Alt Öğrenme Çıktıları
MAB3. Matematiksel Temsil	MAB3.1. Matematiksel Temsillerden Yararlanma	MAB3.1.SB1. Matematiksel temsilleri bağlamlarındaki anlamları ile tanımak	MAB.9. Farklı matematiksel temsillerden yararlanabilme	a. Çeşitli semboller arasından belirtilen matematiksel temsilleri/sembolleri gösterir.
		MAB3.1.SB2. Matematiksel temsilleri belirlemek		b. Ele alınan/ulaşılabilir duruma uygun olan matematiksel temsili/sembolü gösterir.
		MAB3.1.SB3. Matematiksel temsili kullanmak ve/veya oluşturmak		c. Ele alınan/ulaşılabilir duruma uygun olan matematiksel temsili/sembolü oluşturur. ç. Ele alınan/ulaşılabilir duruma uygun matematiksel temsili/sembolü kullanır.
	MAB3.2. Matematiksel Temsilleri Değerlendirme	MAB3.2.SB1. Matematiksel temsili analiz etmek	MAB.10. Farklı matematiksel temsilleri değerlendirebilme	a. Matematiksel temsillerin özelliklerini/anlamlarını açıklar.
		MAB3.2.SB2. Matematiksel temsilleri karşılaştırmak		b. Matematiksel temsillerin özelliklerini/anlamlarını karşılaştırır.

MATEMATİK ALANI (60-72 AY)

Alan Becerileri	Bütünleşik Beceriler	Süreç Bileşenleri	Öğrenme Çıktıları	Alt Öğrenme Çıktıları
MAB4. Veri İle Çalışma ve Veriye Dayalı Karar Verme	MAB4.1. İstatistiksel Problemi Belirleme	MAB4.1.SB1. İstatistiksel araştırma gerektiren gerçek hayat durumunu belirlemek	MAB.11. Araştırılabilecek problemler belirleyebilme	a. Günlük hayattan araştırılabilecek bir problemi söyler.
		MAB4.1.SB2. Bağlam içerisinde veriye dayalı cevaplanabilecek araştırma soruları oluşturmak		b. Günlük hayatta karşılaştığı bir problemi kendi cümleleriyle ifade eder.
	MAB4.2. Veri Toplama ve Düzenleme	MAB4.2.SB1. Verileri toplayabilmek için plan yapmak	MAB.12. Elde ettiği/eriştiği verileri düzenleyebilme	a. Problemi cevaplamak için veri toplanacak kaynakları söyler.
		MAB4.2.SB2. Verileri toplamak ve düzenlemek		b. Veri toplar. c. Elde ettiği verilerin somut modelini oluşturur.
	MAB4.3. Bulgulara Ulaşma	MAB4.3.SB1. Uygun analiz yöntemlerini seçmek	MAB.13. Problemlerin çözümüne yönelik bulgulara ulaşabilme	a. Elde ettiği/eriştiği verileri analiz etmek için ne yapması gerektiğini söyler.
		MAB4.3.SB2. Verileri analiz etmek		b. Elde ettiği/ulaştığı verileri analiz eder.
	MAB4.4. Bulguları Yorumlama	MAB4.4.SB1. Bulgulara ait sonuç çıkarmak	MAB.14. Problemlerin çözümüne ilişkin bulguları yorumlayabilme	a. Ulaştığı sonuçları çeşitli yollarla ifade eder.
		MAB4.4.SB2. Sonuçları değerlendirmek		b. Elde ettiği sonuçlara ilişkin görüşlerini söyler.

FEN ALANI (36-48 AY)

Alan Becerisi	Bütünleşik Beceriler	Süreç Bileşenleri	Öğrenme Çıktıları	Alt Öğrenme Çıktıları
FBAB1. Bilimsel Gözlem Yapma	FBAB1. Bilimsel Gözlem Yapma	FBAB1.SB1. Nitelikleri tanımlamak	FAB.1. Günlük yaşamında fenle ilgili olaylara/olgulara ve durumlara yönelik bilimsel gözlem yapabilme	a. Nesnelerin betimsel/fiziksel özelliklerine yönelik gözlemlerini ifade eder.
		FBAB1.SB2. Veri toplamak ve kaydetmek		b. Gökyüzündeki cisimleri gözlemler.
		FBAB1.SB3. Verileri açıklamak		c. Materyallerin gözlemlenebilir özellikleriyle ilgili verileri duyuları aracılığıyla toplar.
FBAB2. Sınıflandırma	FBAB2. Sınıflandırma	FBAB2.SB1. Nitelikleri tanımlamak ve/veya değişkenleri belirlemek	FAB.2. Fene yönelik nesne, olayları/olguları benzerlik ve farklılıklarına göre sınıflandırabilme	d. Çevresindeki farklı canlıların seslerini/hareketlerini taklit eder.
		FBAB2.SB2. Niteliklerine göre ayırtmak		a. Mevsimlerin ayırt edici özelliklerini söyler.
		FBAB2.SB3. Gruplandırmak		b. Tükettiği gıdaları sağlıklı ve sağlıksız olarak ayırır.
		FBAB2.SB4. Etiketlemek		c. Gözlemlerini kullanarak maddeleri katı ve sıvı olarak gruplandırır.
FBAB3. Bilimsel Gözleme Dayalı Tahmin Etme	FBAB3. Bilimsel Gözleme Dayalı Tahmin Etme	FBAB3.SB1. Ön bilgi ve deneyimle önerme oluşturmak	FAB.3. Günlük yaşamda fen olaylarına yönelik bilimsel gözleme dayalı tahminlerde bulunabilme	ç. Günün farklı zamanlarını kendi ifadesiyle isimlendirir.
FBAB4. Bilimsel Veriye Dayalı Tahmin Etme	FBAB4. Bilimsel Veriye Dayalı Tahmin Etme	FBAB4.SB1. Verilere ve/veya ön bilgilere dayalı önerme oluşturmak	FAB.4. Fene yönelik olay ve/veya olgulara yönelik bilimsel veriye dayalı tahminlerde bulunabilme	a. Mevsimlerin doğal çevre üzerine etkisi hakkında önermelerde bulunur.
FBAB.6. Deney Yapma	FBAB.6. Deney Yapma	FBAB6.SB2. Deney yürütmek	FAB.6. Merak ettiği konular/olay/durum hakkında deneyler yapabilme	a. Kendi beslenmesiyle ilgili bilgilerden yola çıkarak beslenmenin canlılar için önemini önermelerle ifade eder.
				sa. Deney yapmak için istekli olur. b. Birkaç malzeme kullanarak deney yapar.

FEN ALANI (48-60 AY)

Alan Becerisi	Bütünleşik Beceriler	Süreç Bileşenleri	Öğrenme Çıktıları	Alt Öğrenme Çıktıları
FBAB1. Bilimsel Gözlem Yapma	FBAB1. Bilimsel Gözlem Yapma	FBAB1.SB1. Nitelikleri tanımlamak	FAB.1. Günlük yaşamda fenle ilgili olaylara/olgulara ve durumlara yönelik bilimsel gözlem yapabilme	a. Nesnelerin betimsel ve fiziksel özelliklerine yönelik gözlemlerini ifade eder.
		FBAB1.SB2. Veri toplamak ve kaydetmek		b. Gökyüzündeki cisimleri gözlemler.
		"FBAB1.SB3. Verileri açıklamak		c. Canlı ve cansız varlıkların niteliklerini açıklar.
FBAB2. Sınıflandırma	FBAB2. Sınıflandırma	FBAB2.SB1. Nitelikleri tanımlamak ve/veya değişkenleri belirlemek	FAB.2. Fene yönelik nesne, olayları/olguları benzerlik ve farklılıklarına göre sınıflandırabilme	a. Mevsimlerin ayırt edici özelliklerini söyler.
		FBAB2.SB2. Niteliklerine göre ayırtırmak		b. Tükettiği gıdaları sağlıklı ve sağlıklı olarak ayırır.
		FBAB2.SB3. Gruplandırmak		c. Gözlemlerini kullanarak maddeleri katı ve sıvı olarak gruplandırır.
		FBAB2.SB4. Etiketlemek		ç. Günün farklı saatlerini adlandırır.
FBAB3. Bilimsel Gözleme Dayalı Tahmin Etme	FBAB3. Bilimsel Gözleme Dayalı Tahmin Etme	FBAB3.SB1. Ön bilgi ve deneyimle önerme oluşturmak	FAB.3. Günlük yaşamda fen olaylarına yönelik bilimsel gözleme dayalı tahminlerde bulunabilme	a. Hava durumunu dikkate alarak gündelik yaşamında nasıl giyineceği hakkında önermelerde bulunur.
FBAB4. Bilimsel Veriye Dayalı Tahmin Etme	FBAB4. Bilimsel Veriye Dayalı Tahmin Etme	FBAB4.SB1. Verilere ve/veya ön bilgilere dayalı önerme oluşturmak	FAB.4. Fene yönelik olay ve/veya olgulara yönelik bilimsel veriye dayalı tahminlerde bulunabilme	a. Kendi beslenmesiyle ilgili bilgilerden yola çıkarak beslenmenin canlılar için önemini önermelerle ifade eder.
FBAB5. Operasyonel Tanımlama Yapma	FBAB5. Operasyonel Tanımlama Yapma	FBAB5.SB1. Nitelikleri tanımlamak	FAB.5. Fene yönelik olay ve olguları operasyonel/işevuruk olarak tanımlayabilme	a. Çevresinde bulunan canlıların niteliklerini ifade eder.
FBAB.6. Deney Yapma	FBAB6. Deney Yapma	FBAB6.SB1. Deney tasarlamak	FAB. 6. Merak ettiği konular/olay/durum hakkında deneyler yapabilme	a. Basit düzeyde deney tasarlamak için malzemeler seçer.
		FBAB6.SB2. Deney yürütmek		b. Birkaç malzeme kullanarak deney yapar.

FEN ALANI (60-72 AY)

Alan Becerisi	Bütünleşik Beceriler	Süreç Bileşenleri	Öğrenme Çıktıları	Alt Öğrenme Çıktıları
FBAB1. Bilimsel Gözlem Yapma	FBAB1. Bilimsel Gözlem Yapma	FBAB1.SB1. Nitelikleri tanımlamak	FAB.1. Günlük yaşamında fene yönelik olaylara/olgulara ve durumlara yönelik bilimsel gözlem yapabilme	a. Dünyada gerçekleşen çeşitli faaliyetlerin niteliklerini tanımlar.
		FBAB1.SB2. Veri toplamak ve kaydetmek		b. Materyallerin gözlemlenebilir özellikleriyle ilgili verileri duyuları aracılığıyla toplar.
		FBAB1.SB3. Verileri açıklamak		c. Yakın çevresindeki canlı/cansız varlıklara yönelik elde ettiği verileri açıklar.
FBAB2. Sınıflandırma	FBAB2. Sınıflandırma	FBAB2.SB1. Nitelikleri tanımlamak ve/veya değişkenleri belirlemek	FAB.2. Fene yönelik nesne, olayları/olguları benzerlik ve farklılıklarına göre sınıflandırabilme	a. Farklı dönemler boyunca gerçekleşen olayların değişkenlerini belirler.
		FBAB2.SB2. Niteliklerine göre ayırtırmak		b. Nesnelere meydana gelen gözlemlenebilir değişiklikleri niteliklerine göre ayırtır.
		FBAB2.SB3. Gruplandırmak		c. Materyalleri gözlemlerini kullanarak katı, sıvı ve gaz olarak gruplandırır.
		FBAB2.SB4. Etiketlemek		ç. Malzemeleri geri dönüşüm amacıyla özelliklerine göre gruplandırır.
FBAB3. Bilimsel Gözleme Dayalı Tahmin Etme	FBAB3. Bilimsel Gözleme Dayalı Tahmin Etme	FBAB3.SB1. Ön bilgi ve deneyimle önerme oluşturmak	FAB.3. Günlük yaşamında fen olaylarına yönelik bilimsel gözleme dayalı tahminlerde bulunabilme	a. Hava durumunu dikkate alarak günlük yaşamda nasıl davranacağı hakkında önermelerde bulunur.
		FBAB3.SB2. Gözleme dayalı olan ve olmayan önermeleri karşılaştırmak		b. Yakın çevresinin değişimlerini karşılaştırır.
		FBAB3.SB3. Tahminlerini temellendirmek için gözlem verilerinden sonuç çıkarmak		c. Nesnelere belirli durumdaki değişimleri ile ilgili gözlemlerinden sonuçlar çıkarır.
		FBAB3.SB4. Gözlemlenmemiş duruma ilişkin tahminde bulunmak		ç. İnsan davranışlarının çevre üzerine etkileri hakkında tahminlerini ifade eder.
		FBAB3.SB5. Tahminlerin geçerliğini sorgulamak		d. Canlıların temel özellikleriyle ilgili bilgilerini test etmek için yeni gözlemler yapar.

FEN ALANI (60-72 AY)

Alan Becerisi	Bütünleşik Beceriler	Süreç Bileşenleri	Öğrenme Çıktıları	Alt Öğrenme Çıktıları
FBAB4. Bilimsel Veriye Dayalı Tahmin Etme	FBAB4. Bilimsel Veriye Dayalı Tahmin Etme	FBAB4.SB1. Verilere ve/veya ön bilgilere dayalı önerme oluşturmak	FAB.4. Fene yönelik olay ve/veya olgulara yönelik bilimsel veriye dayalı tahminlerde bulunabilme	a. Kendi beslenmesiyle ilgili bilgilerden yola çıkarak beslenmenin canlılar için önemini önermelerle ifade eder.
		FBAB4.SB2. Veriye dayalı ve dayalı olmayan önermeleri karşılaştırmak		b. Doğal kaynakların kişisel kullanımını verilere dayalı olarak değerlendirir.
		FBAB4.SB3. Hesaplama ve tahmin yapmak		c. Günümüz çevre sorunlarından hareketle ileride yaşanabilecek problemler hakkında tahminde bulunur.
		FBAB4.SB4. Tahminlerin geçerliğini sorgulamak		ç. Canlıların gelişimlerine yönelik tahminlerini sorgulamak için tekrarlı ölçümler yapar.
FBAB5. Operasyonel Tanımlama Yapma	FBAB5. Operasyonel Tanımlama Yapma	FBAB5.SB1. Nitelikleri tanımlamak	FAB.5. Fene yönelik olay ve olguları operasyonel/işevuruk olarak tanımlayabilme	a. Canlıların sağlıklı kalmaları için gerekli olan unsurları tanımlar.
		FBAB5.SB2. Ölçüm yapmak		b. Nesneler, dünya ve uzay, çevre gibi konularda bilgi edinmek için uygun ölçme araçlarını kullanarak ölçüm yapar.
		FBAB5.SB3. Amaca uygun tanım yapmak		c. Bitkilerin diğer canlılar tarafından kullanımına ait çıkarımlarını uygun örnekler vererek açıklar.
FBAB6. Deney Yapma	FBAB6. Deney Yapma	FBAB6.SB1. Deney tasarlamak	FAB.6 Merak ettiği konular/olay/ durum hakkında deneyler yapabilme	a. Basit düzeyde deney tasarlamak için malzemeler seçer.
		FBAB6.SB2. Ölçme ve veri analizi yapmak		b. Merak ettiği konuya ilişkin basit düzeyde deney tasarlar.
FBAB7. Bilimsel Çıkarım Yapma	FBAB7. Bilimsel Çıkarım Yapma	FBAB7.SB1. Nitelikleri tanımlamak	FAB. 7. Günlük hayatındaki fene yönelik olaylar hakkında gözlemlerine dayalı basit düzeyde bilimsel çıkarımlar yapabilme	a. Canlı ve cansız varlıkların niteliklerini gözlemlerine dayalı olarak ifade eder.
		FBAB7.SB2. Veri toplamak ve kaydetmek		b. Sorunlara yönelik verileri toplamak için hayal gücünü kullanır.
		FBAB7.SB3. Verileri yorumlamak ve değerlendirmek		c. Bitkilerin veya hayvanların hayat alanlarındaki değişikliklere verdikleri tepkilere yönelik çıkarımlarını söyler.

FEN ALANI (60-72 AY)

Alan Becerisi	Bütünleşik Beceriler	Süreç Bileşenleri	Öğrenme Çıktıları	Alt Öğrenme Çıktıları
FBAB8. Bilimsel Model Oluşturma	FBAB8. Bilimsel Model Oluşturma	FBAB8.SB1. Açıklamalar için model önermek	FAB. 8. Fene yönelik olay ve/veya olguları açıklamak için basit düzeyde bilimsel modellerden faydalanabilme	a. Yakın çevresindeki problemlerin çözümüne yönelik hayal gücüne dayalı modeller önerir.
		FBAB8.SB2. Yeni kanıtlarla modeli yenilemek		b. Yakın çevresindeki problemlerin çözümüne yönelik önerdiği modeli yeniler.
FBAB9. Kanıt Kullanma	FBAB9. Kanıt Kullanma	FBAB9.SB1. Veri toplamak ve kaydetmek	FAB.9. Bilimsel olayları/olguları açıklamak için kanıtlar kullanabilme	a. Günlük hayatta karşılaştığı problemleri çözebilmek için elde ettiği verileri görsellerle ifade eder.
		FBAB9.SB2. Veri setleri oluşturmak		b. Günlük hayatta karşılaştığı problemlerin çözümü için verileri gruplandırır.
		FBAB9.SB3. Veriye dayalı açıklama yapmak		c. Farklı canlıların hayat döngülerine yönelik gözlemlerine dayalı açıklamalar yapar.
FBAB10. Bilimsel Sorgulama Yapma	FBAB10. Bilimsel Sorgulama Yapma	FBAB10.SB1. Soru veya problemi tanımlamak	FAB.10. Fene yönelik günlük hayatla ilişkili olay, olgu ve/veya durumlara yönelik bilimsel sorgulama yapabilme	a. Sürdürülebilir bir hayat için bitkilerin önemine yönelik sorular sorar.
		FBAB10.SB2. Sorusunu/problemini cevaplamak/çözüm bulmak için model geliştirmek		b. Tasarladığı basit modeli gerçek hayattaki karşılığı ile birlikte değerlendirerek fikirlerini açıklar.
		FBAB10.SB3. Araştırmayı planlamak ve gerçekleştirmek		c. Fene yönelik günlük hayatla ilişkili olaylara/olgulara yönelik basit düzeyde araştırmalar yürütür.
		FBAB10.SB4. Verileri analiz etmek ve yorumlamak		ç. Çeşitli canlıların hayat döngülerini farklı kaynaklardan araştırarak sorgular.
		FBAB10.SB5. Kanıta dayalı açıklama yapmak ve çözüm üretmek		d. Tanıdık/bilindik malzemelerin yeniden kullanılabilmesi için alanları açıklar.
		FBAB10.SB6. Bilgiyi değerlendirmek ve paylaşmak		e. Doğal kaynakların sürdürülebilirliği için kişisel kullanımı hakkındaki görüşlerini akranlarına açıklar.

SOSYAL ALANI (36-48 AY)

Alan Becerileri	Bütünleşik Beceriler	Süreç Bileşenleri	Öğrenme Çıktıları	Alt Öğrenme Çıktıları
SBAB1. Zamani Algılama ve Kronolojik Düşünme	KB2.7. Karşılaştırma	KB2.7.SB1. Birden fazla kavram veya duruma ilişkin özellikleri belirlemek	SAB.1. Günlük hayatında zaman kavramını yerinde kullanabilme	<p>a. Sabah, akşam, gece ve gündüz neler yapıldığını söyler.</p> <p>b. Yakın çevresinde kutlanan milli ve dinî bayramlarda, 10 Kasım Atatürk'ü Anma Günü ile Atatürk Haftası gibi anılan özel günlerde neler yapıldığını ifade eder.</p>
SBAB8. Coğrafi Sorgulama	KB2.4. Çözümleme	KB2.4.SB1. Nesne, olgu ve olaylara ilişkin parçaları belirlemek	SAB.2. Toplumsal yaşama yönelik kültürel unsurları/durumları çözümlenebilme	<p>a. Yakın çevre kültürümüze ait özel gün, yemek, giysi, müzik gibi özellikleri söyler.</p> <p>b. Mustafa Kemal Atatürk'ün Türk toplumu açısından önemini fark eder.</p>

SOSYAL ALANI (48-60 AY)

Alan Becerileri	Bütünleşik Beceriler	Süreç Bileşenleri	Öğrenme Çıktıları	Alt Öğrenme Çıktıları
SBAB1. Zamanı Algılama ve Kronolojik Düşünme	KB2.7. Karşılaştırma	KB2.7.SB1. Birden fazla kavram veya duruma ilişkin özellikleri belirlemek	SAB.1. Günlük hayatında zaman kavramını yerinde kullanabilme	a. Sabah, akşam, gece ve gündüz neler yapıldığını söyler. b. Yakın çevresinde kutlanan millî ve dini bayramlarda, 10 Kasım Atatürk'ü Anma Günü ile Atatürk Haftası gibi anılan özel günlerde neler yapıldığını ifade eder.
	SBAB1.2. Sıralama	SBAB1.2.SB1. Olay/dönem/kavramları kronolojik olarak sıralamak	SAB.2.Kendisine/ailesine/bir hikayeye ait görselleri oluş sırasına göre sıralayabilme	a. Gün içerisinde yaptıklarını sıralar. b. Görsellerden faydalanarak kısa bir hikayeyi oluş sırasına göre sıralar.
	SBAB5.1. Sosyal Temas Oluşturma	SBAB5.1.SB1. Grup iletişimini başlatmak	SAB.3.Ailesi ve yakın çevresinde oluşan gruplarla sosyal temas oluşturabilme	a. Yakın çevresinde yardımlaşma gerektiren durumlara yönelik kendisinin ne yapabileceğini söyler.
SBAB8. Coğrafi Sorgulama	SBAB8.1. Coğrafi Sorular Sorma	SBAB8.1.SB1. Merak ettiği coğrafi olay/olgu ve mekânları tanımlamak	SAB.4.Günlük yaşamda merak ettiği coğrafi olay/olgu ve mekânlara/durumlara yönelik sorular sorabilme	a. Günlük hava olaylarını uygun şekilde ifade eder.
SBAB7. Mekânsal Düşünme	SBAB7.1. Konum Algılama	SBAB7.1.SB1. Coğrafi olay, konu, durum veya mekânların konumunu belirlemek	SAB.5. Nesnelerin veya kişilerin konumlarını algılayabilme	a. Bulunduğu mekânda kendisinin/nesnelerin/ mekânların konumunu yön/konum terimlerini kullanarak ifade eder.
SBAB16. Eleştirel ve Sosyolojik Düşünme	KB2.4. Çözümleme	KB2.4.SB1. Nesne, olgu ve olaylara ilişkin parçaları belirlemek	SAB.6.Toplumsal yaşama yönelik kültürel unsurları/ durumları çözümlenebilir	a. Yakın çevresinin kültürel özelliklerini inceler. b. Mustafa Kemal Atatürk'ün Türk toplumu açısından önemini fark eder.
SBAB17. Finans	OB3.1. Geliri Anlama	OB3.1.SB2. Gelir kaynaklarını sıralamak	SAB.7. İhtiyaçların karşılanabilmesi için bir gelire ihtiyaç olduğunu anlayabilme	a. Ailesi ve yakın çevresindeki kişilerin mesleklerini söyler.
		OB3.1.SB3. Gelir ve harcama arasında ilişki kurmak		b. Ürün ve hizmetlerin bir fiyatı olduğunu fark eder.

SOSYAL ALANI (60-72 AY)

Alan Becerileri	Bütünleşik Beceriler	Süreç Bileşenleri	Öğrenme Çıktıları	Alt Öğrenme Çıktıları
SBAB1. Zamanı Algılama ve Kronolojik Düşünme	KB2.7. Karşılaştırma	KB2.7.SB1. Birden fazla kavram veya duruma ilişkin özellikleri belirlemek	SAB.1. Günlük hayatta olay/konu/durum/zamana ilişkin değişen ve benzerlik gösteren özellikleri karşılaştırabilme	a. Gece-gündüz, sabah-akşam, dün-bugün-yarın kavramlarının özelliklerini söyler. b. Yakın çevresinde kutlanan millî ve dini bayramlarda, 10 Kasım Atatürk'ü Anma Günü ile Atatürk Haftası gibi anılan özel günlerde neler yapıldığını ifade eder.
	SBAB1.2. Sıralama	SBAB1.2.SB1. Olay/dönem/kavramları kronolojik olarak sıralamak	SAB.2. Yakın çevresindeki olay/dönem/kavramları kronolojik olarak sıralayabilme	a. Gün akışındaki eylemlerini oluş sırasına uygun olarak sıralar.
	KB2.17. Değerlendirme	KB2.17.SB3. Olay/dönem ve kavramları ölçütlerle karşılaştırmak	SAB.3. Olay/dönem ve kavramları zamanla değişen ve benzerlik gösteren özelliklerine göre değerlendirebilme	a. Geçmişte kullanılan çeşitli nesnelerin günümüzdeki hâlleri ile benzerlik ve farklılıklarını karşılaştırır.
SBAB2. Kanıta Dayalı Sorgulama ve Araştırma	SBAB2.1. Meraka Dayalı Soru Sorma Becerisi	SBAB2.1.SB2. Merak ettiği konu hakkında sorular sormak	SAB.4. Yakın çevresindeki yaşantılardan yola çıkarak merak ettiği konulara yönelik sorular sorabilme	a. Yakın çevresindeki nesne, kişi, yer ve olaylar hakkında merak ettiği konuya/probleme yönelik sorular sorar.
	SBAB2.3. Kaynağı İnceleme	SBAB2.3.SB1. Kaynağın temel unsurlarını belirlemek	SAB.5. Merak ettiği konuya yönelik kaynakları inceleyebilme	a. Yakın çevresinde merak ettiği konulara yönelik görsel/işitsel kaynakları inceler.
	SBAB2.5. Kaynağı Yorumlama	SBAB2.5.SB1. Kaynağın içeriğini incelemek SBAB2.5.SB2. Kaynağı bağlamdan kopmadan dönüştürmek	SAB.6. Geçmişte veya günümüzde yakın çevresinde gerçekleşen bir olay/konu/durumla ilgili kaynaklardan dinlediklerini/izlediklerini kendi ifadeleriyle yorumlayabilme	a. Kaynaktaki görsel/işitsel öğelerden merak ettiği nesne/durum/olayı ifade eder. b. İncelediği görsel/işitsel kaynaklardan edindiği bilgileri bağlamını değiştirmeyecek şekilde kendi ifadeleriyle anlatır.
SBAB4. Değişim ve Sürekliliği Algılama	KB2.7. Karşılaştırma	KB2.7.SB1. Birden fazla kavram veya duruma ilişkin özellikleri belirlemek	SAB.7. Günlük hayatta karşılaştığı nesne/yer/toplum/ olay/konu/durumlara ilişkin zaman içerisinde değişen ve benzerlik gösteren özellikleri karşılaştırabilme	a. Günlük hayatta kullanılan çeşitli nesne ve mekânların özelliklerini söyler.
		KB2.7.SB2. Belirlenen özelliklere ilişkin benzerlikleri listelemek KB2.7.SB3. Belirlenen özelliklere ilişkin farklılıkları listelemek		b. Günlük hayatta karşılaştığı nesnelerin ve mekânların zaman içerisinde değişen/değişmeyen özelliklerini açıklar.

SOSYAL ALANI (60-72 AY)

Alan Becerileri	Bütünleşik Beceriler	Süreç Bileşenleri	Öğrenme Çıktıları	Alt Öğrenme Çıktıları
SBAB5. Sosyal Katılım	SBAB5.1. Sosyal Temas Oluşturma	SBAB5.1.SB1. Grup iletişimini başlatmak	SAB.8.Yakın çevresinde oluşan gruplarla sosyal temas oluşturabilme	a. Dâhil olduğu oyun/etkinlik/proje grup çalışmalarında iletişimi başlatır.
		SBAB5.1.SB2. Grup etkileşimine katılmak		b. Dâhil olduğu grubun amaçları doğrultusunda yapılacak çalışmalar hakkında görüşlerini söyler.
		SBAB5.1.SB3. Grup iletişimine katkıda bulunmak		c. Grup içi iletişimi artırmaya yönelik etkinliklere katılır.
SBAB7. Mekânsal Düşünme	SBAB7.1. Konum Algılama	SBAB7.1.SB1. Coğrafi olay, konu, durum veya mekânların konumunu belirlemek	SAB.9. Yakın çevresindeki coğrafi olay, nesne, mekân ve kişilerin konumunu algılayabilme	a. Bulunduğu mekânda kendisinin/nesnelerin/ mekânların konumunu yön/konum terimlerini kullanarak ifade eder.
		SBAB7.1.SB2. Kroki üzerinde rota planlamak ve bu rotayı takip etmek.		b. Kendisine verilen kroki üzerinde belirlenen rotayı takip ederek hedefi bulur.
		SBAB7.1.SB3. Coğrafi olay, olgu, konu ve mekânların konumsal görselleştirmesini yapmak		c. Belirlenen nesnenin görselini kroki üzerinde doğru konuma yerleştirir.
	SBAB7.2. Mekânın Coğrafi Koşullarını Tanımlama	SBAB7.2.SB1. Mekânın coğrafi koşullarını ayırt etmek	SAB.10. Yakın çevresinde yer alan mekânın coğrafi koşullarını tanımlayabilme	a. Yakın çevresinin çeşitli coğrafi özelliklerini ifade eder.
SBAB8. Coğrafi Sorgulama	SBAB8.1. Coğrafi Sorular Sorma	SBAB8.1.SB1. Merak ettiği coğrafi olay/olgu ve mekânları tanımlamak	SAB.11. Merak ettiği coğrafi olay/ olgu ve mekân/durumlara yönelik sorular sorabilme	a. Görseli/sembolü gösterilen hava olaylarının isimlerini söyler.
		SBAB8.1.SB2. Merak ettiği coğrafi olay/olgu ve mekânlar ile ilgili sorular sormak (5N1K).		b. Görseli gösterilen yeryüzü şekillerinin isimlerini söyler.
				c. Merak ettiği hava olayları/yeryüzü şekilleri ile ilgili sorular sorar.

SOSYAL ALANI (60-72 AY)

Alan Becerileri	Bütünleşik Beceriler	Süreç Bileşenleri	Öğrenme Çıktıları	Alt Öğrenme Çıktıları
SBAB9. Coğrafi Gözlem ve Saha Çalışması	SBAB9.1. Coğrafi Gözlem ve Çalışma Sahası İçin Hazırlık Yapma	SBAB9.1.SB3. Gezi güzergâhı haritasını, çalışma planını ve iş akışını belirlemek	SAB.12. Coğrafi gözlem ve saha çalışmasını gerçekleştirebilmek için gerekli olan hazırlığı yapabilme	a. Gezi-gözlem çalışması kapsamında gidilecek mekân ve yapılacak çalışmalara yönelik görselleri inceler.
		SBAB9.1.SB5. Gözlem ve çalışma sahası ile ilgili güvenlik ve sağlık risklerini analiz etmek		b. Gezi-gözlem çalışması sırasında kendi güvenliğini ve sağlığını korumak için dikkat edilmesi gereken hususları söyler.
	SBAB9.2. Coğrafi Gözlem ve Çalışma Sahasında Uygulama	SBAB9.2.SB1. Gözlem ve çalışma sahasında çalışma planına ve iş akışına uymak	SAB.13. Coğrafi gözlem ve çalışma sahasında planlanan çalışmaları uygulayabilme	a. Gezi-gözlem çalışması sırasında takip edilecek sözlü/görsel yönergeleri uygular.
		SBAB9.2.SB5. Gözlem ve çalışma sahasında çevreye duyarlı olmak.		b. Gezi-gözlem çalışma sahasında çevreyi olumsuz etkileyecek davranışlardan kaçınır.
	SBAB9.6. Coğrafi Gözlem ve Çalışma Sahasından Elde Edilen Bilgileri Raporlama	SBAB9.6.SB1. Gözlem ve çalışma sahasından elde ettiği bilgilerden ürün oluşturmak	SAB.14. Coğrafi gözlem ve çalışma sahasından elde edilen sonuçları sözlü/görsel yolla raporlaştırabilme	a. Gezi-gözlem çalışma sahasında elde ettiği materyallerden ürün oluşturur.
		SBAB9.6.SB2. Çalışma sonuçlarını paylaşmak		b. Gezi-gözlem çalışma sahasından oluşturduğu ürünlerini sözel ya da görsel olarak sunar.
SBAB10. Harita	SBAB10.1. Harita Okuma	SBAB10.1.SB3. Harita kenar bilgilerini ve harita kenar bilgilerindeki sembolleri algılamak	SAB.15. Yakın çevresi ile ilgili olarak hazırlanmış olan basit krokiyi okuyabilme	a. Krokiye yaygın olarak kullanılan basit renk, şekil ve sembollerin isimlerini söyler.
		SBAB10.1.SB4. Konum terimleri, sistemleri ve araçlarını tanımak ve kullanmak		b. Kroki, atlas, küre ve pusulayı tanır.
	SBAB10.2. Haritayı Çözümleme	SBAB10.2.SB1. Haritada konum ve dağılımı belirlemek	SAB.16. Yakın çevresinde bulunan bir kişi/nesne/mekânın konumunu belirlemek üzere takip edeceği krokiyi çözümleyebilme	a. Belirlenen nesnelerin konumunu sınıfına ait kroki üzerinde doğru şekilde gösterir.
		SBAB10.2.SB2. Harita üzerinde rota planlamak ve bu rotayı takip etmek		b. Belirlenen hedef bölgeyi/nesneyi krokiyi takip ederek bulur.
		SBAB10.2.SB7. Harita üzerine bilgi eklemek		c. Yönergeye uygun biçimde boş kroki üzerine sınıftaki nesnelerin görsellerini yerleştirir.
	SBAB10.4. Harita Oluşturma	SBAB10.4.SB6. Verileri haritaya işlemek ve haritanın bileşenlerini oluşturmak	SAB.17. Yakın çevresinde bulunan belirli bir kişi/nesne/mekânın konumunu gösteren kendi krokiğini oluşturabilme	a. Tasarladığı krokinin amacı doğrultusunda seçtiği görselleri veya sembolleri uygun yere yerleştirir.
		SBAB10.4.SB7. Haritayı amaca uygun biçimde kullanmak		b. Hazırladığı krokiyi kullanarak bir nesnenin yerini tarif eder.

SOSYAL ALANI (60-72 AY)

Alan Becerileri	Bütünleşik Beceriler	Süreç Bileşenleri	Öğrenme Çıktıları	Alt Öğrenme Çıktıları
SBAB11..Coğrafi İçerikli Tablo, Grafik, Şekil ve Diyagram	SBAB11.1. Coğrafi İçerikli Tablo, Grafik, Şekil ve Diyagram Okuma ve Yorumlama	SBAB11.1.SB1. Tablo, grafik, şekil ve diyagram temsillerini bileşenleri ile tanımak ve anlamlandırmak	SAB.18. Coğrafi içerikli tablo, grafik, şekil ve diyagramı okuyabilme ve yorumlayabilme	a. Gösterilen ve başlığı söylenen tablo, grafik ve şeklin ne ile ilgili olduğunu söyler.
		SBAB11.1.SB2. Tablo, grafik, şekil ve diyagramı çözümlmek		b. Görsellerden hareketle tablo, grafik ve şekilleri yorumlar.
	SBAB11.2. Coğrafi İçerikli Tablo, Grafik, Şekil ve Diyagram Hazırlama	SBAB11.2.SB6. Verileri uygun formda görselleştirmek	SAB.19. Coğrafi içerikli tablo, grafik, şekil ve diyagramı hazırlayabilme	a. Nesne ve görselleri kullanarak tablo, grafik ve şekil oluşturur.
		SBAB11.2.SB7. Tablo, grafik, şekil ve diyagramları uygun yerlerde kullanmak		b. Nesne ve görselleri kullanarak oluşturduğu tablo, grafik ve şekli sunar.
SBAB16. Eleştirel ve Sosyolojik Düşünme	KB2.4. Çözümleme	KB2.4.SB1. Nesne, olgu ve olaylara ilişkin parçaları belirlemek	SAB.20. Toplumsal yaşama yönelik nesne, olgu ve olayları çözümlayebilme	a. Türk kültürüne ait ayırt edici özellikleri söyler. b. Mustafa Kemal Atatürk'ün Türk toplumu açısından önemini fark eder.
	KB2.8. Sorgulama	KB2.8.SB2. İlgili konu hakkında sorular sormak (5N1K).	SAB.21. Toplumsal yaşama yönelik merak ettiği konuyu sorgulayabilme	a. Farklı toplumların özel gün, yemek, giysi, müzik gibi kültürel özelliklerini kendi kültürüyle karşılaştırır.
SBAB17. Finans	OB3.1. Geliri Anlama	OB3.1.SB1. Gelire erişim yollarını fark etmek	SAB.22. İhtiyaçların karşılanabilmesi için bir gelire ihtiyaç olduğunu anlayabilme	a. Yapılan mesleklerin karşılığında bir gelir elde edildiğini fark eder.
		OB3.1.SB2. Gelir kaynaklarını sıralamak		b. Ailesi ve yakın çevresindeki kişilerin mesleklerini söyler.
		OB3.1.SB3. Gelir ve harcama arasında ilişki kurmak		c. Paranın işlevini söyler. d. Ürün ve hizmetlerin bir fiyatı olduğunu fark eder. e. İstek ve ihtiyaç arasındaki farkı ifade eder.

HAREKET VE SAĞLIK ALANI (36 - 48 AY)

Alan Becerileri	Bütünleşik Beceriler	Süreç Bileşenleri	Öğrenme Çıktıları	Alt Öğrenme Çıktıları
HSAB1. Aktif Yaşam İçin Psikomotor Beceriler	HSAB1.1. Büyük Kas Becerileri	HSAB1.1. SB.1 Yer değiştirme hareketleri yapmak	HSAB.1. Farklı çevre ve fiziksel etkinliklerde büyük kas becerilerini etkin bir şekilde uygulayabilme	a. Farklı ortam ve koşullarda yer değiştirme hareketleri yapar.
		HSAB1.1. SB.2. Denge hareketleri yapmak		b. Etkinliğin durumuna uygun denge hareketleri yapar.
		HSAB1.1. SB.3. Nesne kontrolü becerisini geliştirmek		c. Nesne kontrolü gerektiren hareketleri yapar.
	HSAB1.2. Küçük Kas Becerileri	HSAB1.2. SB1. Kavrama hareketleri yapmak	HSAB.2. Farklı ebat ve özellikteki nesnelere etkin bir şekilde kullanabilme	a. Farklı büyüklükteki nesnelere kavrar.
		HSAB1.2. SB2. El-göz koordinasyonunu gerektiren hareketleri yapmak		b. Nesnelere şekillendirir.
	HSAB1.3. Harekete İlişkin Ritmik Beceriler	HSAB1.3. SB1. Ritmik hareket etmek	HSAB.3. Jimnastik, dans ve hareket etkinliklerinde ritmik beceriler sergileyebilme	c. Farklı boyutlardaki nesnelere kullanır.
		HSAB1.3. SB2. Ritmik hareketleri yapmak		ç. Çeşitli nesnelere kullanarak özgün ürünler oluşturur.
		HSAB1.3. SB3. Bireysel dans etmek		a. Hareketin ritmine ve temposuna uygun olarak farklı şekilde hareket eder.
	HSAB1.4. Beden Farkındalığı Becerileri	HSAB1.4. SB1. Bedenin bölümlerinin farkına varmak	HSAB.4. Beden farkındalığına dayalı hareket edebilme	b. Gösterilen dans figürlerini yapar.
				c. Bireysel dans etkinliklerine katılır.
HSAB1.4. Beden Farkındalığı Becerileri	HSAB1.4. SB1. Bedenin bölümlerinin farkına varmak	HSAB.4. Beden farkındalığına dayalı hareket edebilme	a. Bedenin bölümlerini gösterir.	

HAREKET VE SAĞLIK ALANI (36 - 48 AY)

Alan Becerileri	Bütünleşik Beceriler	Süreç Bileşenleri	Öğrenme Çıktıları	Alt Öğrenme Çıktıları
HSAB2. Aktif ve Zinde Yaşam İçin Sağlık Becerileri	HSAB2.1. Sağlıklı Beslenme Becerileri	HSAB2.1.SB1. Yeterli sıvı tüketmek	HSAB6. Günlük yaşamında yeterli sıvı tüketme davranışları gösterebilme	a. Günlük olarak yeteri kadar sıvı tüketmeye gayret eder.
	HSAB2.2. Zindelik Becerileri	HSAB2.2.SB1. Doğru duruş ve oturuşu uygulamak	HSAB.7. Aktif ve sağlıklı yaşam için gereken zindelik becerilerinin neler olduğunu söyleyebilme	a. Öğretmen gözetiminde doğru duruş ve oturuş becerisi gösterir.
		HSAB2.2.SB2. Vücudunu dinlendirmek		b. İhtiyaç duyduğunda dinlenmek istediğini ifade eder.
	HSAB2.3. Aktif Yaşam Becerileri	HSAB2.3.SB1. Hareketli etkinliklere aktif olarak katılmak	HSAB8. Aktif ve sağlıklı yaşam için hareket debilme	a. İç ve dış mekanda hareketli etkinliklere istekle katılır.
		HSAB2.3.SB2. Duruma ve şartlara uygun giyinmek		b. Günlük yaşamda duruma ve şartlara uygun giyinir.
	HSAB2.4. Temizlik Becerileri	HSAB2.4. SB1. Kişisel temizliğini yapmak	HSAB.9. Sağlıklı yaşam için temizliğe ve düzene dikkat edebilme	a. Kişisel temizliğini öğretmen gözetiminde yapar.
		HSAB2.4. SB2. Bulunduğu ortamın temizliğine/düzenine dikkat etmek		b. Bulunduğu çevrenin temizliğine / düzenine öğretmen gözetiminde katkıda bulunur.
	HSAB 2.5. Güvenlik Becerileri	HSAB 2.5. SB1. Kendisi ve başkalarının güvenliğine dikkat ederek hareket etmek	HSAB.10. Tehlike ve kaza durumlarına karşı kendini koruyabilme	a. Tehlike oluşturacak davranışlardan/durumlardan kaçınmaya gayret eder.
		HSAB 2.5. SB2. Tehlike ve kaza durumlarında yapması gerekenleri bilmek		b. Tehlike/kaza/afet durumlarında neler yapması gerektiğini söyler.

HAREKET VE SAĞLIK ALANI (48 - 60 AY)

Alan Becerileri	Bütünleşik Beceriler	Süreç Bileşenleri	Öğrenme Çıktıları	Alt Öğrenme Çıktıları
HSAB1. Aktif Yaşam İçin Psikomotor Beceriler	HSAB1.1. Büyük Kas Becerileri	HSAB1.1. SB.1. Yer değiştirme hareketleri yapmak	HSAB.1. Farklı çevre ve fiziksel etkinliklerde büyük kas becerilerini etkin bir şekilde uygulayabilme	a. Farklı ortam ve koşullarda yer değiştirme hareketleri yapar.
		HSAB1.1. SB.2. Denge hareketleri yapmak		b. Etkinliğin durumuna uygun denge hareketleri yapar.
		HSAB1.1. SB.3. Nesne kontrolü becerisini geliştirmek		c. Nesne kontrolü gerektiren hareketleri yapar.
	HSAB1.2. Küçük Kas Becerileri	HSAB1.2. SB1. Kavrama hareketleri yapmak	HSAB.2. Farklı ebat ve özellikteki nesnelere etkin bir şekilde kullanabilme	a. Farklı büyüklükteki nesnelere kavrar.
		HSAB1.2. SB2. El-göz koordinasyonunu gerektiren hareketleri yapmak		b. Nesnelere şekillendirir. c. Farklı boyutlardaki nesnelere kullanır. ç. Çeşitli nesnelere kullanarak özgün ürünler oluşturur.
	HSAB1.3. Harekete İlişkin Ritmik Beceriler	HSAB1.3.SB1. Ritmik hareket etmek	HSAB.3. Jimnastik, dans ve hareket etkinliklerinde ritmik beceriler sergileyebilme	a. Hareketin ritmine ve temposuna uygun olarak farklı şekilde hareket eder.
		HSAB1.3. SB2. Ritmik hareketleri akıcı bir şekilde yapmak		b. Gösterilen dans figürlerini yapar.
		HSAB1.3. SB3. Bireysel/eşli dans etmek		c. Bireysel/eşli dans etkinliklerine katılır.
	HSAB1.4. Beden Farkındalığı Becerileri	HSAB1.4. SB1. Bedenin bölümlerinin farkına varmak	HSAB.4. Beden farkındalığına dayalı hareket edebilme	a. Bedenin bölümlerini gösterir. b. Bedenin farkında olarak hareket eder.
	HSAB1.5. Kişisel ve Genel Alan Farkındalığı Becerileri	HSAB1.5. SB1. Genel alanının farkında olmak	HSAB.5. Kişisel ve genel alanın farkında olarak hareket edebilme	a. Bedenin alandaki konumunu söyler. b. Genel ve kişisel alanı ayırt eder.
		HSAB1.5. SB2. Kişisel alanın farkında olmak		c. Hareketlerinde kişisel sınırları dikkate alır.
	HSAB1.6. Eşle/Grupla Hareket Becerileri	HSAB1.6. SB1. Eşle hareket etmek	HSAB.6. Eşle/grupla hareket örüntüleri sergileyebilme	a. Eşle hareket eder.
HSAB1.6. SB2. Grupla hareket etmek		b. Grupla hareket eder.		

HAREKET VE SAĞLIK ALANI (48 - 60 AY)

Alan Beceri-leri	Bütünleşik Beceriler	Süreç Bileşenleri	Öğrenme Çıktıları	Alt Öğrenme Çıktıları
HSAB2. Aktif ve Zinde Yaşam İçin Sağlık Becerileri	HSAB2.1. Sağlıklı Beslenme Becerileri	HSAB2.1. SB1. Sağlıklı besinleri tercih etmek	HSAB.7. Günlük yaşamında sağlıklı beslenme davranışları gösterebilme	a. Sağlıklı/sağlıksız yiyecek ve içecekleri ayırt eder.
		HSAB2.1. SB2. Yeterli ve dengeli beslenmek		b. Sağlıklı beslenmeye özen gösterir.
		HSAB2.1. SB3. Yeterli sıvı tüketmek		c. Yeterli ve dengeli beslenmenin önemini fark eder.
	HSAB2.2. Zindelik Becerileri	HSAB2.2. SB1. Doğru duruş ve oturuşu uygulamak	HSAB.8. Aktif ve sağlıklı yaşam için gereken zindelik becerilerinin neler olduğunu söyleyebilme	a. Öğretmen gözetiminde doğru duruş ve oturuş becerisi gösterir.
		HSAB2.2. SB2. Vücudunu dinlendirmek		b. İhtiyaç duyduğunda dinlenmek istediğini ifade eder.
	HSAB2.3. Aktif Yaşam Becerileri	HSAB2.3. SB1. Hareketli etkinliklere aktif olarak katılmak	HSAB9. Aktif ve sağlıklı yaşam için hareket edebilme	a. İç ve dış mekanda hareketli etkinliklere istekle katılır.
		HSAB2.3. SB2. Duruma ve şartlara uygun giyinmek		b. Günlük yaşamda duruma ve şartlara uygun giyinmeye gayret eder.
	HSAB2.4. Temizlik Becerileri	HSAB2.4. SB1. Kişisel temizliğini yapmak	HSAB.10. Sağlıklı yaşam için temizliğe ve düzene dikkat edebilme	a. Kişisel temizliğini desteksiz yapmaya gayret gösterir.
		HSAB2.4. SB2. Bulunduğu ortamın temizliğine/düzenine dikkat etmek		b. Bulunduğu çevrenin temizliğine / düzenine öğretmen gözetiminde katkıda bulunur.
	HSAB 2.5. Güvenlik Becerileri	HSAB 2.5. SB1. Güvenli oyun alanını tercih etmek	HSAB.11. Tehlike ve kaza durumlarına karşı kendini koruyabilme	a. Tehlike oluşturacak davranışlardan/durumlardan kaçınır.
		HSAB 2.5. SB2. Kendisi ve başkalarının güvenliğine dikkat ederek hareket etmek		b. Tehlike/kaza/afet durumlarında neler yapması gerektiğini söyler.
		HSAB 2.5. SB3. Tehlike ve kaza durumlarında yapması gerekenleri bilmek		
HSAB3. Harekete İlişkin Sosyal/Bilişsel Beceriler	HSAB3.3. Hareketli oyunlarda liderlik özelliklerini keşfetmek	HSAB3.3. SB1. Gruba liderlik yapmaya istekli olmak	HSAB.12. Hareketli oyunlarda liderliği deneyimleme	a. Liderlik yapmaya istekli olur.
		HSAB3.3. SB2. Kendisi ve diğerleri tarafından alınan kararları uygulamak		b. Alınan kararları uygular.

HAREKET VE SAĞLIK ALANI (60-72 AY)

Alan Becerileri	Bütünleşik Beceriler	Süreç Bileşenleri	Öğrenme Çıktıları	Alt Öğrenme Çıktıları
HSAB1. Aktif Yaşam İçin Psikomotor Beceriler	HSAB1.1. Büyük Kas Becerileri	HSAB1.1. SB.1 Yer değiştirme hareketleri yapmak	HSAB.1. Farklı çevre ve fiziksel etkinliklerde büyük kas becerilerini etkin bir şekilde uygulayabilme	a. Farklı ortam ve koşullarda yer değiştirme hareketleri yapar.
		HSAB1.1. SB.2. Denge hareketleri yapmak		b. Etkinliğin durumuna uygun denge hareketleri yapar.
		HSAB1.1. SB.3. Nesne kontrolü becerisini geliştirmek		c. Nesne kontrolü gerektiren hareketleri yapar.
	HSAB1.2. Küçük Kas Becerileri	HSAB1.2. SB1. Kavrama hareketleri yapmak	HSAB.2. Farklı ebat ve özellikteki nesnelere etkin bir şekilde kullanabilme	a. Farklı büyüklükteki nesnelere kavrar. b. Nesnelere şekillendirir.
		HSAB1.2. SB2. El-göz koordinasyonunu gerektiren hareketleri yapmak		c. Farklı boyutlardaki nesnelere kullanır. ç. Çeşitli nesnelere kullanarak özgün ürünler oluşturur.

HAREKET VE SAĞLIK ALANI (60-72 AY)

Alan Becerileri	Bütünleşik Beceriler	Süreç Bileşenleri	Öğrenme Çıktıları	Alt Öğrenme Çıktıları
HSAB1. Aktif Yaşam İçin Psikomotor Beceriler	HSAB1.3. Harekete İlişkin Ritmik Beceriler	HSAB1.3.SB1.Ritmik hareket etmek HSAB1.3. SB2. Ritmik hareketleri akıcı bir şekilde yapmak	HSAB.3. Jimnastik, dans ve hareket etkinliklerinde ritmik beceriler sergileyebilme	a. Hareketin ritmine ve temposuna uygun olarak farklı şekilde hareket eder.
		HSAB1.3. SB3. Bireysel/eşli/grupla dans etmek		b. Gösterilen dans figürlerini doğru formda yapar. c. Bireysel/eşli dans etkinliklerine katılır.
	HSAB1.4. Beden Farkındalığı Becerileri	HSAB1.4. SB1. Bedenin farkına varmak	HSAB.4. Beden farkındalığına dayalı hareket edebilme	a. Bedenin bölümlerini gösterir.
		HSAB1.4. SB2.Bedenin farkında olarak hareket etmek		b. Bedenin farkında olarak hareket eder.
	HSAB1.5. Kişisel ve Genel Alan Farkındalığı Becerileri	HSAB1.5. SB1.Genel alanın farkında olmak	HSAB.5. Kişisel ve genel alanın farkında olarak hareket edebilme	a. Bedenin alandaki konumunu söyler.
		HSAB1.5. SB2.Kişisel alanın farkında olmak		b. Genel ve kişisel alanı ayırt eder. c. Hareketlerinde kişisel sınırlara dikkat eder. ç. Kişisel alanına müdahale durumlarından kendini sakınır. d. Özel bölge ve iyi-kötü dokunuşları ayırt eder.

HAREKET VE SAĞLIK ALANI (60-72 AY)

Alan Becerileri	Bütünleşik Beceriler	Süreç Bileşenleri	Öğrenme Çıktıları	Alt Öğrenme Çıktıları
HSAB1. Aktif Yaşam İçin Psikomotor Becerileri	HSAB1.6. Eşle/Grupla Hareket Becerileri	HSAB1.6. SB1. Eşleyle uyum içerisinde hareket etmek	HSAB.6. Eşle/grupla ahenk içinde hareket örüntüleri sergileyebilme	a. Eşli çalışmalarda hareketi eşleyle aynı yönde yapar. b. Eş çalışmalarında hareketi farklı yönlerde yapar. c. Eş çalışmalarında hareketi eş zamanlı yapar.
		HSAB1.6. SB2. Grupla uyum içerisinde hareket etmek		ç. Grup çalışmalarında hareketi grupla aynı yönde yapar. d. Grup çalışmalarında hareketi farklı yönlerde yapar. e. Grup çalışmalarında hareketi eş zamanlı yapar. f. Grup içinde sorumlu olduğu hareketi yapar.
HSAB2. Aktif ve Zinde Yaşam İçin Sağlık Becerileri	HSAB2.1. Sağlıklı Beslenme Becerileri	HSAB2.1. SB1.Sağlıklı besinleri tercih etmek	HSAB.7. Günlük yaşamında sağlıklı beslenme davranışları gösterebilme	a. Sağlıklı/sağlıksız yiyecek ve içecekleri ayırt eder. b. Sağlıklı beslenmeye özen gösterir.
		HSAB2.1.SB2. Yeterli ve dengeli beslenmek		c. Yeterli ve dengeli beslenmenin önemini fark eder. ç. Günlük olarak yeteri kadar sıvı tüketmeye gayret eder.

HAREKET VE SAĞLIK ALANI (60-72 AY)

Alan Becerileri	Bütünleşik Beceriler	Süreç Bileşenleri	Öğrenme Çıktıları	Alt Öğrenme Çıktıları
HSAB2. Aktif ve Zinde Yaşam İçin Sağlık Becerileri	HSAB2.2. Zindelik Becerileri	HSAB2.2.SB1. Hareketle birlikte gerçekleşen fizyolojik değişimleri açıklamak	HSAB.8. Aktif ve sağlıklı yaşam için gereken zindelik becerilerinin neler olduğunu söyleyebilme	a. Hareket etkinlikleri esnasında solunum/ kalp atışı/ terleme gibi gerçekleşen fizyolojik değişimleri söyler.
		HSAB2.2.SB2. Doğru duruş ve oturuşun sağlığı için önemini fark etmek		b. Günlük yaşamda doğru duruş ve oturuş becerisi sergiler.
		HSAB2.2.SB3.Vücudunu dinlendirmek		c. İhtiyaç duyduğunda dinlenmek istediğini ifade eder. ç. Düzenli ve yeteri kadar dinlenmenin önemini kendi cümleleriyle açıklar.
	HSAB2.3. Aktif Yaşam Becerileri	HSAB2.3.SB1. Hareketli etkinliklere aktif olarak katılmak	HSAB.9. Aktif ve sağlıklı yaşam için hareket edebilme	a. İç ve dış mekanda hareketli etkinliklere istekle katılır.
		HSAB2.3.SB2. Fiziksel hareketin sağlıklı yaşam için önemini söylemek		b. Fiziksel hareketin olumlu etkilerini fark eder.
		HSAB2.3.SB3. Duruma ve şartlara uygun giyinmek		c. Günlük yaşamda duruma ve şartlara uygun giyinir.

HAREKET VE SAĞLIK ALANI (60-72 AY)

Alan Becerileri	Bütünleşik Beceriler	Süreç Bileşenleri	Öğrenme Çıktıları	Alt Öğrenme Çıktıları
HSAB2. Aktif ve Zinde Yaşam İçin Sağlık Becerileri	HSAB2.4. Temizlik Becerisi	HSAB2.4. SB1. Kişisel temizliğine dikkat etmek	HSAB.10. Sağlıklı yaşam için temizliğe ve düzene dikkat edebilme	a. Kişisel temizliğini yardım almadan yapar.
		HSAB2.4. SB2. Bulunduğu ortamın temizliğine/düzenine dikkat etmek		b. Bulunduğu çevrenin temizliğine / düzenine katkıda bulunur.
	HSAB 2.5. Güvenlik Becerileri	HSAB 2.5. SB1. Güvenli oyun alanını tercih etmek	HSAB.11. Tehlike ve kaza durumlarına karşı kendini koruyabilme	a. Tehlike oluşturacak davranışlardan/durumlardan kaçınır.
		HSAB 2.5. SB2. Kendisi ve başkalarının güvenliğine dikkat ederek hareket etmek		b. Tehlike/kaza/afet durumlarında neler yapması gerektiğini söyler.
		HSAB 2.5. SB3. Tehlike ve kaza durumlarında yapması gerekenleri bilmek		

HAREKET VE SAĞLIK ALANI (60-72 AY)

Alan Becerileri	Bütünleşik Beceriler	Süreç Bileşenleri	Öğrenme Çıktıları	Alt Öğrenme Çıktıları
HSAB3. Harekete İlişkin Sosyal/Bilişsel Beceriler	HSAB3.1. Hareketli oyunların temel kurallarını söylemek	HSAB3.1. SB1. Hareketli oyunun kurallarını fark etmek	HSAB.12. Hareketli oyunların temel kurallarını açıklayabilme	a. Hareketli oyunlara ilişkin kuralları fark eder.
		HSAB3.1. SB2. Hareketli oyunun kurallarını söylemek		b. Hareketli oyunun kurallarını söyler.
		HSAB 3.1. SB3. Hareketli oyuna/kurallarına ilişkin düşüncelerini söylemek		c. Hareketli oyunlara basit kural önerileri getirir.
	HSAB3.2. Hareketli oyunlarda basit taktik ve strateji geliştirmek	HSAB3.2. SB1. Hareketli oyunları dikkatini yoğunlaştırarak gözlemek	HSAB.13. Hareketli oyunlara özgü basit taktik ve strateji geliştirebilme	a. Hareketli oyunu gözlemler.
		HSAB3.2. SB2. Hareketli oyunun akışını söylemek		b. Gözlemediği/bildiği bir hareketli oyunun akışını söyler.
		HSAB 3.2. SB3. Hareketli oyuna özgü basit taktik ve strateji önermek		c. Hareketli oyuna yönelik basit taktik ve stratejiler önerir.
		HSAB3.2. SB4. Hareketli oyuna yönelik söylediği basit taktik ve stratejiyi uygulamak		ç. Hareketli oyuna yönelik basit taktik ve stratejileri dener.
	HSAB3.3. Hareketli oyunlarda liderlik özelliklerini keşfetmek	HSAB3.3.SB1. Gruba liderlik yapmaya istekli olmak	HSAB.14. Hareketli oyunlarda liderliği deneyimleme	a. Liderlik yapmaya istekli olur.
		HSAB3.3.SB2. Kendisi ve diğerleri tarafından alınan kararları uygulamak		b. Alınan kararları uygular.

SANAT ALANI (36-48 AY)

Alan Becerileri	Bütünleşik Beceriler	Süreç Bileşenleri	Öğrenme Çıktıları	Alt Öğrenme Çıktıları
SNAB1. Sanat Türlerini ve Tekniklerini Anlama	SNAB1. Sanat Türlerini ve Tekniklerini Anlama	SNAB1.SB1. Temel sanat kavramlarını tanımak	SNAB.1. Temel sanat kavramlarını ve türlerini anlayabilme	a. Temel sanat türlerini anlamına uygun söyler.
		SNAB1.SB2. Temel sanat türlerini açıklamak		
		SNAB1.SB3. Temel sanat materyallerini kullanmak		
SNAB2. Sanat Eseri İnceleme	SNAB2. Sanat Eseri İnceleme	SNAB2.SB1. Sanat eserini anlatmak	SNAB.2. Sanat eseri inceleyebilme	a. Sanat eserine odaklanır. b. Sanat eserinde gördüklerini söyler.
		SNAB2.SB2. Sanat eserini yorumlamak		c. Sanat eserine ilişkin sorular sorar.
		SNAB2. SB3. Sanat eseri hakkında yargıda bulunmak		ç. Sanat eserine yönelik duygu ve düşüncelerini ifade eder.

SANAT ALANI (36-48 AY)

Alan Becerileri	Bütünleşik Beceriler	Süreç Bileşenleri	Öğrenme Çıktıları	Alt Öğrenme Çıktıları
SNAB3. Sanata Değer Verme	SNAB3. Sanata Değer Verme	SNAB3.SB1. Sanata ilgi duymak	SNAB.3. Sanat eserlerine ve sanatçılara değer verebilme	a. Sanat ve sanatçılar hakkında sorular sorar.
		SNAB3.SB2. Sanatsal etkinlikleri izlemek		b. Sanat eserlerinin nasıl yapıldığına ilişkin tahmin yürütür.
SNAB4. Sanatsal Uygulama Yapma	SNAB4. Sanatsal Uygulama Yapma	SNAB4.SB1. Sanat etkinliği planlamak	SNAB.4. Sanat etkinliği uygulayabilme	c. Geleneksel ve evrensel sanat eserlerinin bulunduğu dijital ortam ve mekânları ziyaret eder.
		SNAB4.SB2. Sanat etkinliği yapmak		ç. Dijital veya gerçek sanat ortamlarında sergilenen geleneksel ve evrensel sanat eserlerini inceler.
SNAB4. Sanatsal Uygulama Yapma	SNAB4. Sanatsal Uygulama Yapma	SNAB4.SB1. Sanat etkinliği planlamak	SNAB.4. Sanat etkinliği uygulayabilme	a. Yapmak istediği sanat etkinliğinin türüne karar verir.
		SNAB4.SB2. Sanat etkinliği yapmak		b. Yaratıcılığını geliştirecek bireysel veya grup sanat etkinliklerinde aktif rol alır.
SNAB4. Sanatsal Uygulama Yapma	SNAB4. Sanatsal Uygulama Yapma	SNAB4.SB1. Sanat etkinliği planlamak	SNAB.4. Sanat etkinliği uygulayabilme	c. Sanat etkinliklerinde yaratıcı ürünler oluşturur.
		SNAB4.SB2. Sanat etkinliği yapmak		

SANAT ALANI (48-60 AY)

Alan Becerileri	Bütünleşik Beceriler	Süreç Bileşenleri	Öğrenme Çıktıları	Alt Öğrenme Çıktıları
SNAB1. Sanat Türlerini ve Tekniklerini Anlama	SNAB1. Sanat Türlerini ve Tekniklerini Anlama	SNAB1.SB1. Temel sanat kavramlarını tanımak	SNAB.1. Temel sanat kavramlarını ve türlerini anlayabilme	a. Temel sanat türlerini anlamına uygun söyler.
		SNAB1.SB2. Temel sanat türlerini açıklamak		b. Temel sanat materyallerini kullanım amacına uygun olarak seçer. c. Temel sanat materyallerini amacına uygun şekilde kullanır.
SNAB2. Sanat Eseri İnceleme	SNAB2. Sanat Eseri İnceleme	SNAB1.SB3. Temel sanat materyallerini kullanmak	SNAB.2. Sanat eseri inceleyebilme	a. Sanat eserine odaklanır. b. Sanat eserinde gördüklerini söyler.
		SNAB2.SB1. Sanat eserini anlatmak		c. Sanat eserine ilişkin sorular sorar. ç. Sanat eserinin konusuna ilişkin kendi deneyimlerine dayanarak tahmin yürütür.
		SNAB2.SB2. Sanat eserini yorumlamak		d. Sanat eserine yönelik duygu ve düşüncelerini ifade eder. e. Sanat eseri hakkındaki duygu ve düşüncelerinin nedenlerini açıklar.
		SNAB2. SB3. Sanat eseri hakkında yargıda bulunmak		

SANAT ALANI (48-60 AY)

Alan Becerileri	Bütünleşik Beceriler	Süreç Bileşenleri	Öğrenme Çıktıları	Alt Öğrenme Çıktıları
SNAB3. Sanata Değer Verme	SNAB3. Sanata Değer Verme	SNAB3.SB1. Sanata ilgi duymak	SNAB.3. Sanat eserlerine ve sanatçılara değer verebilme	a. Sanat ve sanatçılar hakkında sorular sorar.
		SNAB3.SB2. Sanatsal etkinlikleri izlemek		b. Sanat eserlerinin nasıl yapıldığına ilişkin tahmin yürütür.
SNAB4. Sanatsal Uygulama Yapma	SNAB4. Sanatsal Uygulama Yapma	SNAB4.SB1. Sanat etkinliği planlamak	SNAB.4. Sanat etkinliği uygulayabilme	c. Geleneksel ve evrensel sanat eserlerinin bulunduğu dijital ortam ve mekânları ziyaret eder.
		SNAB4.SB2. Sanat etkinliği yapmak		ç. Dijital veya gerçek sanat ortamlarında sergilenen geleneksel ve evrensel sanat eserlerini inceler.
SNAB4. Sanatsal Uygulama Yapma	SNAB4. Sanatsal Uygulama Yapma	SNAB4.SB1. Sanat etkinliği planlamak	SNAB.4. Sanat etkinliği uygulayabilme	a. Yapmak istediği sanat etkinliğinin türüne karar verir.
		SNAB4.SB2. Sanat etkinliği yapmak		b. Yapmak istediği sanat etkinliği için gerekli olan materyalleri seçer.
SNAB4. Sanatsal Uygulama Yapma	SNAB4. Sanatsal Uygulama Yapma	SNAB4.SB1. Sanat etkinliği planlamak	SNAB.4. Sanat etkinliği uygulayabilme	c. Yaratıcılığını geliştirecek bireysel veya grup sanat etkinliklerinde aktif rol alır.
		SNAB4.SB2. Sanat etkinliği yapmak		ç. Sanat etkinliklerinde yaratıcı ürünler oluşturur.

SANAT ALANI (60-72 AY)

Alan Becerileri	Bütünleşik Beceriler	Süreç Bileşenleri	Öğrenme Çıktıları	Alt Öğrenme Çıktıları
SNAB1. Sanat Türlerini ve Tekniklerini Anlama	SNAB1. Sanat Türlerini ve Tekniklerini Anlama	SNAB1.SB1. Temel sanat kavramlarını tanımak	SNAB.1. Temel sanat kavramlarını ve türlerini anlayabilme	a. Temel sanat türlerini anlamına uygun söyler.
		SNAB1.SB2. Temel sanat türlerini açıklamak		b. Temel sanat materyallerini kullanım amacına uygun olarak seçer.
		SNAB1.SB3. Temel sanat materyallerini kullanmak		c. Temel sanat materyallerini amacına uygun şekilde kullanır. ç. Dramaya özgü seçtiği materyalleri amacına uygun şekilde kullanır.
SNAB2. Sanat Eseri İnceleme	SNAB2. Sanat Eseri İnceleme	SNAB2.SB1. Sanat eserini anlatmak	SNAB.2. Sanat eseri inceleyebilme	a. Sanat eserine odaklanır.
		SNAB2.SB2. Sanat eserini yorumlamak		b. Sanat eserinde gördüklerini söyler. c. Yer aldığı drama etkinliğinde geçen canlandırmalara ilişkin gözlemlerini ifade eder.
		SNAB2. SB3. Sanat eseri hakkında yargıda bulunmak		ç. Sanat eserine ilişkin sorular sorar. d. Sanat eserinin konusuna ilişkin kendi deneyimlerine dayanarak tahmin yürütür. e. Drama etkinliğinin konusu hakkında sorular sorar. f. Drama etkinliğinde geçen konu, durum ya da hikâyeye ilişkin tahmin yürütür. g. Sanat eserine yönelik duygu ve düşüncelerini ifade eder. ğ. Sanat eseri hakkındaki duygu ve düşüncelerinin nedenlerini açıklar. h. Drama etkinliğinde geçen konu, durum ya da hikâyeye yönelik duygu ve düşüncelerini ifade eder. ı. Drama etkinliğinde geçen konu, durum ya da hikâyeye yönelik duygu ve düşüncelerinin nedenlerini açıklar.

SANAT ALANI (60-72 AY)

Alan Becerileri	Bütünleşik Beceriler	Süreç Bileşenleri	Öğrenme Çıktıları	Alt Öğrenme Çıktıları
SNAB3. Sanata Değer Verme	SNAB3. Sanata Değer Verme	SNAB3.SB1. Sanata ilgi duymak	SNAB.3. Sanat eserlerine ve sanatçılara değer verebilme	a. Sanat ve sanatçılar hakkında sorular sorar. b. Sanat eserlerinin nasıl yapıldığına ilişkin tahmin yürütür.
		SNAB3.SB2. Sanatsal etkinlikleri izlemek		c. Geleneksel ve evrensel sanat eserlerinin bulunduğu dijital ortam ve mekânları ziyaret eder. ç. Dijital veya gerçek sanat ortamlarında sergilenen geleneksel ve evrensel sanat eserlerini inceler.
SNAB4. Sanatsal Uygulama Yapma	SNAB4. Sanatsal Uygulama Yapma	SNAB4.SB1. Sanat etkinliği planlamak	SNAB.4. Sanat etkinliği uygulayabilme	a. Yapmak istediği sanat etkinliğinin türüne karar verir. b. Yapmak istediği sanat etkinliği için gerekli olan materyalleri seçer. c. Katıldığı drama etkinliği için gerekli olabilecek materyalleri seçer.
		SNAB4.SB2. Sanat etkinliği yapmak		ç. Yaratıcılığını geliştirecek bireysel veya grup sanat etkinliklerinde aktif rol alır. d. Sanat etkinliklerinde yaratıcı ürünler oluşturur. e. Drama etkinliklerinde yaratıcı performans sergiler.

MÜZİK ALANI (36 - 48 AY)

Alan Becerileri	Bütünleşik Beceriler	Süreç Bileşenleri	Öğrenme Çıktıları	Alt Öğrenme Çıktıları
MDB1. Müziksel Dinleme	MDB1.1. Dinleme/ İzleme	MDB1.1.SB1. Dinlemeyi/ izlemeyi yönetmek	MDB.1. Çeşitli çocuk şarkılarını/çocuk şarkısı formlarını dinleyebilme	a. Kendisine sunulan seçenekler arasında dinleyeceği çocuk şarkılarını/çocuk şarkısı formlarını seçer. b. Seçtiği çocuk şarkılarını/çocuk şarkısı formlarını dinler.
			MDB.2. Dinlediği çocuk şarkılarına/çocuk şarkısı formlarına dair duygu ve düşüncelerini ifade edebilme	a. Dinlediği çocuk şarkılarının/çocuk şarkısı formlarının isimlerini söyler. b. Dinlediği çocuk şarkılarına/çocuk şarkısı formlarına dair duygu ve düşüncelerini ifade eder.
		MDB1.1.SB2. Dinlediğini anlamlandırmak	MDB.3. Duyduğu seslerin kaynağını anlayabilme	a. Doğadan/çevreden/nesnelere duyduğu seslerin kaynağını gösterir. b. Doğadan/çevreden/nesnelere duyduğu seslerin kaynağını ifade eder.
			MDB.4. Dinlediği sözlü/ sözsüz müzik eserlerindeki/ çocuk şarkılarındaki özellikleri fark edebilme	a. Dinlediği sözlü/sözsüz müzik eserlerindeki/çocuk şarkılarındaki kuvvetli ve hafif ses farklılıklarını/yavaş ve hızlı tempo farklılıklarını ifade eder. b. Dinlediği sözlü/sözsüz müzik eserlerindeki/çocuk şarkılarındaki ritim farklılıklarını ifade eder.
MSB2. Müziksel Söyleme	MSB2.1. Söyleme	MSB2.1.SB1. Söylemeyi yönetmek	MSB.1. Duyduğu sesleri kendi sesiyle taklit edebilme	a. Doğadan/çevreden/nesnelere duyduğu seslere dair duygu ve düşüncelerini ifade eder. b. Doğadan/çevreden/nesnelere duyduğu sesleri taklit eder.
		MSB2.1.SB2. Söylediğini anlamlandırmak	MSB.2. Çocuk şarkılarındaki/çocuk şarkısı formlarındaki özellikleri fark ederek söyleyebilme	a. Çocuk şarkılarının/çocuk şarkısı formlarının sözlerini doğru telaffuzla söyler. b. Çocuk şarkılarını/çocuk şarkısı formlarını kuvvetli ve hafif ses farklılıklarına/yavaş ve hızlı tempo farklılıklarına/ritim farklılıklarına göre söyler.
		MSB2.1.SB3. Söylemeyi sunmak	MSB.3. Söyleme becerilerini sınıf içinde sergileyebilme	a. Duygu ve düşüncelerini çocuk şarkılarını/çocuk şarkısı formlarını söyleyerek ifade eder. b. Çocuk şarkılarını/çocuk şarkısı formlarını bireysel olarak/grupla uyum içinde söyler.
MÇB3. Müziksel Çalma	MÇB3.1. Çalma	MÇB3.1.SB1. Çalmayı yönetmek	MÇB.1. Çalacağı çalgılara/ritimlere/ezgilere dair duygu ve düşüncelerini ifade edebilme	a. Kendisine sunulan artık materyallerden yapılmış çalgı/Orff çalgısı seçenekleri arasında çalacağı çalgıyı seçer. b. Seçtiği artık materyallerden yapılmış çalgının/Orff çalgısının ismini/özelliklerini söyler. c. Kendisine sunulan seçenekler arasında çalacağı ritimleri/ezgileri seçer.
				MÇB.2. Çaldığı ritimlerdeki özellikleri fark edebilme
		MÇB3.1.SB2. Çalmayı anlamlandırmak	MÇB.2. Çaldığı ritimlerdeki özellikleri fark edebilme	a. Ritimleri/ ezgileri kuvvetli ve hafif ses farklılıklarına/yavaş ve hızlı tempo farklılıklarına göre çalar.
MÇB3.1.SB3. Çalmayı sunmak	MÇB.3. Müziksel çalma becerilerini sergileyebilme	a. Duyduğu çeşitli sesleri artık materyallerden yapılmış çalgılar ve Orff çalgılarıyla çalar.		

MÜZİK ALANI (36 - 48 AY)

Alan Becerileri	Bütünleşik Beceriler	Süreç Bileşenleri	Öğrenme Çıktıları	Alt Öğrenme Çıktıları
MHB4. Müziksel Hareket	MHB4.1. Hareket ve Dans Etme	MHB4.1.SB1. Hareket ve dansı yönetmek	MHB.1. Harekete ve dansa eşlik eden ritimlere/müzik eserlerine/çocuk şarkılarına/çocuk şarkısı formlarına dair duygu ve düşüncelerini ifade edebilme	<p>a. Kendisine sunulan seçenekler arasından hareket ve dans edeceği ritimleri/müzik eserlerini seçer.</p> <p>b. Seçtiği müzik eserlerinin isimlerini söyler.</p> <p>c. Harekete eşlik eden ritimlere/müzik eserlerine/çocuk şarkılarına/çocuk şarkısı formlarına dair duygu ve düşüncelerini ifade eder.</p>
		MHB4.1.SB2. Hareket ve dansı anlamlandırmak	MHB.2. Harekete ve dansa eşlik eden ritimlerdeki/müzik eserlerindeki/çocuk şarkılarındaki/çocuk şarkısı formlarındaki özellikleri fark edebilme	<p>a. Ritimlerdeki yavaş ve hızlı tempo değişikliklerini hareketle/dansla gösterir.</p> <p>b. Müzik eserlerindeki/çocuk şarkılarındaki/çocuk şarkısı formlarındaki kuvvetli ve hafif ses farklılıklarını/yavaş ve hızlı tempo farklılıklarını hareketle/dansla gösterir.</p>
		MHBB4.1.SB3. Hareket ve dansı sunmak	MHB.3. Müzik ve ritimlerle hareket ve dans edebilme	<p>a. Mekânın fiziki koşullarına uygun olarak hareket/dans eder.</p> <p>b. Çocuğa uygun müzik eserleriyle bireysel/grupla birlikte hareket/dans eder.</p> <p>c. Grupla uyum içerisinde beden perküsyonu yapar.</p>
MYB5. Müziksel Yaratıcılık	MYB.5.1. Yaratıcılık	MYB5.1.SB1. Müziksel yaratım yapmak	MYB.1. Müziksel deneyimlerinden yola çıkarak müziksel ürün ortaya koyabilme	a. Beden perküsyonuyla/hareketle/dansla planlı veya doğaçlama ritim üretir.
		MYB5.1.SB2. Müziksel yaratımı sunmak	MYB.2. Ürettiği müziksel ürünlerini sergileyebilme	a. Planlı veya doğaçlama ürettiği ritmi beden perküsyonuyla/hareketle/dansla gösterir.

MÜZİK ALANI (48 - 60 AY)

Alan Becerileri	Bütünleşik Beceriler	Süreç Bileşenleri	Öğrenme Çıktıları	Alt Öğrenme Çıktıları
MDB1. Müziksel Dinleme	MDB1.1. Dinleme/İzleme	MDB1.1.SB1. Dinlemeyi/ izlemeyi yönetmek	MDB.1. Çeşitli çocuk şarkılarını/çocuk şarkısı formlarını dinleyebilme	a. Kendisine sunulan seçenekler arasından dinleyeceği çocuk şarkılarını/çocuk şarkısı formlarını seçer. b. Seçtiği çocuk şarkılarını/çocuk şarkısı formlarını dinler.
			MDB.2. Dinlediği çocuk şarkılarına/çocuk şarkısı formlarına dair duygu ve düşüncelerini ifade edebilme	a. Dinlediği çocuk şarkılarının/çocuk şarkısı formlarının isimlerini söyler. b. Dinlediği çocuk şarkılarına/çocuk şarkısı formlarına dair duygu ve düşüncelerini ifade eder.
		MDB1.1.SB2. Dinlediğini anlamlandırmak	MDB.3. Duyduğu seslerin kaynağını anlayabilme	a. Doğadan/çevreden/nesnelere duyduğu seslerin kaynağını gösterir. b. Doğadan/çevreden/nesnelere duyduğu seslerin kaynağını ifade eder.
			MDB.4. Dinlediği sözlü/ sözsüz müzik eserlerindeki/çocuk şarkılarındaki özellikleri fark edebilme	a. Dinlediği sözlü/sözsüz müzik eserlerindeki/çocuk şarkılarındaki kalın ve ince/kuvvetli ve hafif ses farklılıklarını/yavaş ve hızlı tempo farklılıklarını ifade eder. b. Dinlediği sözlü/sözsüz müzik eserlerindeki/çocuk şarkılarındaki ezgi/ritim/çalgı farklılıklarını ifade eder.
MSB2. Müziksel Söyleme	MSB2.1. Söyleme	MSB2.1.SB1. Söylemeyi yönetmek	MSB.1. Duyduğu sesleri kendi sesiyle taklit edebilme	a. Doğadan/çevreden/nesnelere duyduğu seslere dair duygu ve düşüncelerini ifade eder. b. Doğadan/çevreden/nesnelere duyduğu sesleri taklit eder.
		MSB2.1.SB2. Söylediğini anlamlandırmak	MSB.2. Çocuk şarkılarındaki/çocuk şarkısı formlarındaki özellikleri fark ederek söyleyebilme	a. Çocuk şarkılarının/çocuk şarkısı formlarının sözlerini doğru telaffuzla söyler. b. Çocuk şarkılarını/çocuk şarkısı formlarını kalın ve ince/kuvvetli ve hafif ses farklılıklarına/yavaş ve hızlı tempo farklılıklarına/ritim farklılıklarına göre söyler.
		MSB2.1.SB3. Söylemeyi sunmak	MSB.3. Söyleme becerilerini sınıf içinde sergileyebilme	a. Duygu ve düşüncelerini çocuk şarkılarını/çocuk şarkısı formlarını söyleyerek ifade eder. b. Çocuk şarkılarını/çocuk şarkısı formlarını bireysel olarak/grupla uyum içinde söyler. c. Çocuk şarkılarını/çocuk şarkısı formlarını müzikli dramatizasyonda grupla uyum içerisinde söyler.

MÜZİK ALANI (48 - 60 AY)

Alan Becerileri	Bütünleşik Beceriler	Süreç Bileşenleri	Öğrenme Çıktıları	Alt Öğrenme Çıktıları
MÇB3. Müziksel Çalma	MÇB3.1. Çalma	MÇB3.1.SB1. Çalmayı yönetmek	MÇB.1. Duyduğu sesleri çalgıyla taklit edebilme	a. Doğadan/çevreden/nesnelere duyduğu sesleri artık materyallerden yapılmış çalgıları/Orff çalgılarını kullanarak taklit eder. b. Doğadan/çevreden/nesnelere artık materyallerden yapılmış çalgıları/Orff çalgılarını kullanarak taklit ettiği seslere dair duygu ve düşüncelerini ifade eder.
		MÇB3.1.SB2. Çalmayı anlamlandırmak	MÇB.2. Çalacağı çalgılara/ritimlere/ezgilere/çocuk şarkılarına/çocuk şarkısı formlarına dair duygu ve düşüncelerini ifade edebilme	a. Kendisine sunulan artık materyallerden yapılmış çalgı/Orff çalgısı seçenekleri arasından çalacağı çalgıyı seçer. b. Seçtiği artık materyallerden yapılmış çalgının/Orff çalgısının ismini/özelliklerini söyler. c. Kendisine sunulan seçenekler arasından çalacağı ritimleri/ezgileri/çocuk şarkılarını/çocuk şarkısı formlarını seçer. ç. Çaldığı ritimlere/ezgilere/çocuk şarkılarına/çocuk şarkısı formlarına dair duygu ve düşüncelerini ifade eder.
		MÇB3.1.SB3. Çalmayı sunmak	MÇB.3. Çaldığı ritimlerdeki/ezgilerdeki/çocuk şarkılarındaki/çocuk şarkısı formlarındaki özellikleri fark edebilme	a. Ritimleri/ezgileri kuvvetli ve hafif ses farklılıklarına/yavaş ve hızlı tempo farklılıklarına göre çalar. b. Çocuk şarkılarını/çocuk şarkısı formlarını kuvvetli ve hafif ses farklılıklarına/yavaş ve hızlı tempo farklılıklarına göre çalar.
		MÇB.4. Müziksel çalma becerilerini sergileyebilme	a. Duygu ve düşüncelerini çocuk şarkılarını/çocuk şarkısı formlarını artık materyallerden yapılmış çalgılar ve Orff çalgılarını çalarak ifade eder. b. Artık materyallerden yapılmış çalgıları ve Orff çalgılarını bireysel olarak/grupla birlikte uyum içerisinde çalar. c. Artık materyallerden yapılmış çalgıları ve Orff çalgılarını müzikli dramatizasyonda kullanır.	
MHB4. Müziksel Hareket	MHB4.1. Hareket ve Dans Etme	MHB4.1.SB1. Hareket ve dansı yönetmek	MHB.1. Harekete ve dansa eşlik eden ritimlere/müzik eserlerine/çocuk şarkılarına/çocuk şarkısı formlarına dair duygu ve düşüncelerini ifade edebilme	a. Kendisine sunulan seçenekler arasından hareket ve dans edeceği ritimleri/müzik eserlerini seçer. b. Seçtiği müzik eserlerinin isimlerini söyler. c. Harekete ve dansa eşlik eden ritimlere/müzik eserlerine/çocuk şarkılarına/çocuk şarkısı formlarına dair duygu ve düşüncelerini ifade eder.
		MHB4.1.SB2. Hareket ve dansı anlamlandırmak	MHB.2. Harekete ve dansa eşlik eden ritimlerdeki/müzik eserlerindeki/çocuk şarkılarındaki/çocuk şarkısı formlarındaki özellikleri fark edebilme	a. Ritimlerdeki uzun ve kısa süre yavaş ve hızlı tempo değişikliklerini hareketle/dansla gösterir. b. Müzik eserlerindeki/çocuk şarkılarındaki/çocuk şarkısı formlarındaki kalın ve ince/kuvvetli ve hafif ses farklılıklarını/yavaş ve hızlı tempo farklılıklarını hareketle/dansla gösterir.
		MHB4.1.SB3. Hareket ve dansı sunmak	MHB.3. Müzik ve ritimlerle hareket ve dans edebilme	a. Mekânın fiziki koşullarına uygun olarak hareket/dans eder. b. Çocuğa uygun müzik eserleriyle bireysel/grupla birlikte hareket/dans eder. c. Hareket ve dansı müzikli dramatizasyonda kullanır. ç. Grupla uyum içerisinde beden perküsyonu yapar.
MYB5. Müziksel Yaratıcılık	MYB.5.1. Yaratıcılık	MYB5.1.SB1. Müziksel yaratım yapmak	MYB.1. Müziksel deneyimlerinden yola çıkarak müziksel ürün ortaya koyabilme	a. Beden perküsyonuyla/hareketle/dansla planlı veya doğaçlama ritim üretir. b. Planlı ya da doğaçlama çocuk şarkıları/çocuk şarkısı formları üretir. c. Artık materyallerden yapılmış çalgılarla ve Orff çalgılarıyla planlı veya doğaçlama ritim/ezgi üretir. ç. Grupla uyum içerisinde müzikli oyun veya dramatizasyon üretir. d. Artık materyallerle çalgılar üretir.
		MYB5.1.SB2. Müziksel yaratımı sunmak	MYB.2. Ürettiği müziksel ürünlerini sergileyebilme	a. Planlı veya doğaçlama ürettiği ritmi beden perküsyonuyla/hareketle/dansla gösterir. b. Planlı veya doğaçlama ürettiği çocuk şarkısını/çocuk şarkısı formunu söyler. c. Planlı veya doğaçlama ürettiği ritmi/ezgiyi artık materyallerden yapılmış çalgılarla ve Orff çalgılarıyla çalar. ç. Planlı veya doğaçlama ürettiği müzikli oyunu veya dramatizasyonu sunar. d. Artık materyallerden ürettiği çalgıları çalar.

MÜZİK ALANI (60 - 72 AY)

Alan Becerileri	Bütünleşik Beceriler	Süreç Bileşenleri	Öğrenme Çıktıları	Alt Öğrenme Çıktıları
MDB1. Müziksel Dinleme	MDB1.1. Dinleme/izleme	MDB1.1.SB1. Dinlemeyi/izlemeyi yönetmek	MDB.1. Çeşitli çocuk şarkılarını/çocuk şarkısı formlarını dinleyebilme	a. Kendisine sunulan seçenekler arasından dinleyeceği çocuk şarkılarını/çocuk şarkısı formlarını seçer. b. Seçtiği çocuk şarkılarını/çocuk şarkısı formlarını dinler.
			MDB.2. Dinlediği çocuk şarkılarına/çocuk şarkısı formlarına dair duygu ve düşüncelerini ifade edebilme	a. Dinlediği çocuk şarkılarının/çocuk şarkısı formlarının isimlerini söyler. b. Dinlediği çocuk şarkılarına/çocuk şarkısı formlarına dair duygu ve düşüncelerini ifade eder.
		MDB1.1.SB2. Dinlediğini anlamlandırmak	MDB.3. Duyduğu seslerin kaynağını anlayabilme	a. Doğadan/çevreden/nesnelere duyduğu seslerin kaynağını gösterir. b. Doğadan/çevreden/nesnelere duyduğu seslerin kaynağını ifade eder.
			MDB.4. Dinlediği sözlü/ sözsüz müzik eserlerindeki/çocuk şarkılarındaki özellikleri fark edebilme	a. Dinlediği sözlü/sözsüz müzik eserlerindeki/çocuk şarkılarındaki kalın ve ince/kuvvetli ve hafif ses farklılıklarını/yavaş ve hızlı tempo farklılıklarını ifade eder. b. Dinlediği sözlü/sözsüz müzik eserlerindeki/çocuk şarkılarındaki ezgi/ritim/çalıcı farklılıklarını ifade eder.
MSB2. Müziksel Söyleme	MSB2.1. Söyleme	MSB2.1.SB1. Söylemeyi yönetmek	MSB.1. Duyduğu sesleri kendi sesiyle taklit edebilme	a. Doğadan/çevreden/nesnelere duyduğu seslere dair duygu ve düşüncelerini ifade eder. b. Doğadan/çevreden/nesnelere duyduğu sesleri taklit eder.
		MSB2.1.SB2. Söylediğini anlamlandırmak	MSB.2. Çocuk şarkılarındaki/çocuk şarkısı formlarındaki özellikleri fark ederek söyleyebilme	a. Çocuk şarkılarının/çocuk şarkısı formlarının sözlerini doğru telaffuzla söyler. b. Çocuk şarkılarını/çocuk şarkısı formlarını kalın ve ince/kuvvetli ve hafif ses farklılıklarına/yavaş ve hızlı tempo farklılıklarına/ritim farklılıklarına göre söyler.
		MSB2.1.SB3. Söylemeyi sunmak	MSB.3. Söyleme becerilerini sınıf içinde sergileyebilme	a. Duygu ve düşüncelerini çocuk şarkılarını/çocuk şarkısı formlarını söyleyerek ifade eder. b. Çocuk şarkılarını/çocuk şarkısı formlarını bireysel olarak/grupla uyum içinde söyler. c. Çocuk şarkılarını/çocuk şarkısı formlarını müzikli dramatizasyonda grupla uyum içerisinde söyler.

MÜZİK ALANI (60 - 72 AY)

Alan Becerileri	Bütünleşik Beceriler	Süreç Bileşenleri	Öğrenme Çıktıları	Alt Öğrenme Çıktıları
MÇB3. Müziksel Çalma	MÇB3.1. Çalma	MÇB3.1.SB1. Çalmayı yönetmek	MÇB.1. Duyduğu sesleri çalgıyla taklit edebilme	a. Doğadan/çevreden/nesnelere duyduğu sesleri artık materyallerden yapılmış çalgıları/Orff çalgılarını kullanarak taklit eder. b. Doğadan/çevreden/nesnelere artık materyallerden yapılmış çalgıları/Orff çalgılarını kullanarak taklit ettiği seslere dair duygu ve düşüncelerini ifade eder.
		MÇB3.1.SB2. Çalmayı anlamlandırmak	MÇB.2. Çalacağı çalgılara/ritimlere/ezgilere/çocuk şarkılarına/çocuk şarkısı formlarına dair duygu ve düşüncelerini ifade edebilme	a. Kendisine sunulan artık materyallerden yapılmış çalgı/Orff çalgısı seçenekleri arasından çalacağı çalgıyı seçer. b. Seçtiği artık materyallerden yapılmış çalgının/Orff çalgısının ismini/özelliklerini söyler. c. Kendisine sunulan seçenekler arasından çalacağı ritimleri/ezgileri/çocuk şarkılarına/çocuk şarkısı formlarını seçer. ç. Çaldığı ritimlere/ezgilere/çocuk şarkılarına/çocuk şarkısı formlarına dair duygu ve düşüncelerini ifade eder.
		MÇB3.1.SB3. Çalmayı sunmak	MÇB.3. Çaldığı ritimlerdeki/ezgilerdeki/çocuk şarkılarındaki/çocuk şarkısı formlarındaki özellikleri fark edebilme	a. Ritimleri/ ezgileri kuvvetli ve hafif ses farklılıklarına/yavaş ve hızlı tempo farklılıklarına göre çalar. b. Çocuk şarkılarını/çocuk şarkısı formlarını kuvvetli ve hafif ses farklılıklarına/yavaş ve hızlı tempo farklılıklarına göre çalar.
		MÇB.4. Müziksel çalma becerilerini sergileyebilme	a. Duygu ve düşüncelerini çocuk şarkılarını/çocuk şarkısı formlarını artık materyallerden yapılmış çalgılar ve Orff çalgılarını çalarak ifade eder. b. Artık materyallerden yapılmış çalgıları ve Orff çalgılarını bireysel olarak/grupla birlikte uyum içerisinde çalar. c. Artık materyallerden yapılmış çalgıları ve Orff çalgılarını müzikli dramatizasyonda kullanır.	
MHB4. Müziksel Hareket	MHB4.1. Hareket ve Dans Etme	MHB4.1.SB1. Hareket ve dansı yönetmek	MHB.1. Harekete ve dansa eşlik eden ritimlere/müzik eserlerine/çocuk şarkılarına/çocuk şarkısı formlarına dair duygu ve düşüncelerini ifade edebilme	a. Kendisine sunulan seçenekler arasından hareket ve dans edeceği ritimleri/müzik eserlerini seçer. b. Seçtiği müzik eserlerinin isimlerini söyler. c. Harekete/dansa eşlik eden ritimlere/müzik eserlerine/çocuk şarkılarına/çocuk şarkısı formlarına dair duygu ve düşüncelerini ifade eder.
		MHB4.1.SB2. Hareket ve dansı anlamlandırmak	MHB.2. Harekete ve dansa eşlik eden ritimlerdeki/müzik eserlerindeki/çocuk şarkılarındaki/çocuk şarkısı formlarındaki özellikleri fark edebilme	a. Ritimlerdeki uzun ve kısa süre yavaş ve hızlı tempo değişikliklerini hareketle/dansla gösterir. b. Müzik eserlerindeki/çocuk şarkılarındaki/çocuk şarkısı formlarındaki kalın ve ince/kuvvetli ve hafif ses farklılıklarını/yavaş ve hızlı tempo farklılıklarını hareketle/dansla gösterir.
		MHB4.1.SB3. Hareket ve dansı sunmak	MHB.3. Müzik ve ritimlerle hareket ve dans edebilme	a. Mekânın fiziki koşullarına uygun olarak hareket/dans eder. b. Çocuğa uygun müzik eserleriyle bireysel/grupla birlikte hareket/dans eder. c. Hareket ve dansı müzikli dramatizasyonda kullanır. ç. Grupla uyum içerisinde beden perküsyonu yapar.
MYB5. Müziksel Yaratıcılık	MYB.5.1. Yaratıcılık	MYB5.1.SB1. Müziksel yaratım yapmak	MYB.1. Müziksel deneyimlerinden yola çıkarak müziksel ürün ortaya koyabilme	a. Beden perküsyonuyla/hareketle/dansla planlı veya doğaçlama ritim üretir. b. Planlı ya da doğaçlama çocuk şarkıları/çocuk şarkısı formları üretir. c. Artık materyallerden yapılmış çalgılarla ve Orff çalgılarıyla planlı veya doğaçlama ritim/ezgi üretir. ç. Grupla uyum içerisinde müzikli oyun veya dramatizasyon üretir. d. Artık materyallerle çalgılar üretir.
		MYB5.1.SB2. Müziksel yaratımı sunmak	MYB.2. Ürettiği müziksel ürünlerini sergileyebilme	a. Planlı veya doğaçlama ürettiği ritmi beden perküsyonuyla/hareketle/dansla gösterir. b. Planlı veya doğaçlama ürettiği çocuk şarkısını/çocuk şarkısı formunu söyler. c. Planlı veya doğaçlama ürettiği ritmi/ezgiyi artık materyallerden yapılmış çalgılarla ve Orff çalgılarıyla çalar. ç. Planlı veya doğaçlama ürettiği müzikli oyunu veya dramatizasyonu sunar. d. Artık materyallerden ürettiği çalgıları çalar.

EK 2 : BECERİ GÖZLEM FORMU

Sayın Öğretmen,

“Beceri Gözlem Formu” dönemde en az bir defa olmak üzere her bir çocuk için doldurulmalıdır. Her çocuk için ayrı ayrı doldurulacak olan bu form iyi, orta ve geliştirilmeli olmak üzere üçlü derecelleme ölçeği niteliğindedir. Çocukta belirlenen ay aralığında kazandırılması planlanan becerilerin ve değerlerin karşısındaki ilgili kutucuklara beceri edinim düzeyi işaretlenmelidir. Açıklama bölümünde ise geliştirilmesi gerekenlere ilişkin ek açıklamalara, özel durumlara ve önerilere yer verilebilir.

Çocuğun Adı Soyadı : ..... Çocuğun Yaşı : .....

Tarih : ...../...../.....

ALAN	ALAN BECERİLERİ	1. Dönem			2. Dönem		
		İyi	Orta	Geliştirilmeli	İyi	Orta	Geliştirilmeli
TÜRKÇE	Dinleme/izleme ile ilgili becerileri kullanır.						
	Okuma ile ilgili becerileri kullanır.						
	Konuşma ile ilgili becerileri kullanır.						
	Erken okuryazarlık ile ilgili becerileri kullanır.						
	Açıklama:						
MATEMATİK	Sayma ile ilgili becerileri kullanır.						
	Matematiksel muhakeme yapar.						
	Matematiksel problem çözer.						
	Matematiksel temsil becerisini kullanır.						
	Veri ile çalışır ve veriye dayalı karar verir.						
Açıklama:							
FEN	Bilimsel gözlem yapar.						
	Sınıflandırma yapar.						
	Bilimsel gözleme dayalı tahmin yapar.						
	Bilimsel veriye dayalı tahmin yapar.						
	Operasyonel tanımlama yapar.						
	Deney yapar.						
	Bilimsel çıkarım yapar.						
	Bilimsel model oluşturur.						
	Kanıt kullanır.						
	Bilimsel sorgulama yapar.						
Açıklama:							

ALAN	ALAN BECERİLERİ	1. Dönem			2. Dönem		
		İyi	Orta	Geliştirilmeli	İyi	Orta	Geliştirilmeli
SOSYAL	Zamanı algılar ve kronolojik düşünür.						
	Kanıtı dayalı sorgulama yapar ve araştırır.						
	Değişim ve sürekliliği algılar.						
	Sosyal katılım becerisini kullanır.						
	Mekânsal düşünme becerisini kullanır.						
	Coğrafi sorgulama becerisini kullanır.						
	Coğrafi gözlem ve saha çalışması becerisini kullanır.						
	Harita becerisini kullanır.						
	Coğrafi içerikli tablo, grafik, şekil ve diyagram ile ilgili becerileri kullanır.						
	Eleştirel ve sosyolojik düşünür.						
	Finans becerisini kullanır.						
	Açıklama:						
HAREKET VE SAĞLIK	Aktif yaşam için psikomotor becerileri kullanır.						
	Aktif ve zinde yaşam için sağlık becerilerini kullanır.						
	Harekete ilişkin sosyal/bilişsel becerileri kullanır.						
	Açıklama:						
SANAT	Sanat türlerini ve tekniklerini anlar.						
	Sanat eseri inceler.						
	Sanata değer verir.						
	Sanatsal uygulama yapar.						
	Açıklama:						
MÜZİK	Müziksel dinleme ile ilgili becerileri kullanır.						
	Müziksel söyleme ile ilgili becerileri kullanır.						
	Müziksel çalma ile ilgili becerileri kullanır.						
	Müziksel hareket ile ilgili becerileri kullanır.						
	Müziksel yaratıcılık ile ilgili becerileri kullanır.						

SOSYAL - DUYGUSAL ÖĞRENME BECERİLERİ		1. Dönem			2. Dönem		
		İyi	Orta	Geliştirilmeli	İyi	Orta	Geliştirilmeli
BENLİK BECERİLERİ	Kendini tanıma (öz farkındalık) becerilerini kullanır.						
	Kendini düzenleme (öz düzenleme) becerilerini kullanır.						
	Kendine uyarılma (öz yansıtma) becerilerini kullanır.						
	Açıklama:						
SOSYAL YAŞAM BECERİLERİ	İletişim becerilerini kullanır.						
	İş birliği becerilerini kullanır.						
	Sosyal farkındalık becerilerini kullanır.						
	Açıklama:						
ORTAK/ BİRLEŞİK BECERİLER	Uyum becerilerini kullanır.						
	Esneklik becerilerini kullanır.						
	Sorumlu karar verme becerilerini kullanır.						
	Açıklama:						

DEĞERLER		1. Dönem			2. Dönem		
		İyi	Orta	Geliştirilmeli	İyi	Orta	Geliştirilmeli
ADALET	Hak ve özgürlüklerini bilir ve korur.						
	Hakkaniyetli davranır.						
	Açıklama:						
AİLE BÜTÜNLÜĞÜ	Aile içi dayanışma gösterir.						
	Aile içi iletişimi güçlendirir.						
	Aile içi sorumlulukları yerine getirir.						
	Açıklama:						
ÇALIŞKANLIK	Azimlidir.						
	Planlıdır.						
	Araştırmacı ve sorgulayıcıdır.						
	Çalışmalarda aktif rol alır.						
	Açıklama:						

DEĞERLER		1. Dönem			2. Dönem		
		İyi	Orta	Geliştirilmeli	İyi	Orta	Geliştirilmeli
DOSTLUK	Arkadaşlarına destek olur.						
	Arkadaşları ile etkili iletişim kurar.						
	Güvene dayalı ilişkiler kurar.						
	Arkadaşlarını ve onlarla vakit geçirmeyi önemser.						
	Açıklama:						
DUYARLILIK	İnsana ve topluma değer verir.						
	Çevreye ve canlılara değer verir.						
	Afet bilincine sahiptir.						
	Açıklama:						
DÜRÜSTLÜK	Samimidir.						
	Doğru ve güvenilirdir.						
	Açıklama:						
ESTETİK	Duyusal derinliği anlar.						
	Sanatsal ve görsel zevkleri hayatın bir parçası hâline getirir.						
	Açıklama:						
MAHREMİYET	Kişisel özgürlük alanını korur.						
	Sosyal ilişkilerde kişisel alanları korur.						
	Açıklama:						
MERHAMET	Vicdanlıdır.						
	Şefkatlidir.						
	İnsanı ve doğayı sever.						
	Açıklama:						
MÜTEVAZILIK	İnsan ilişkilerinde yapıcıdır.						
	Açıklama:						
ÖZGÜRLÜK	Kararlıdır.						
	Kişisel ve toplumsal haklara saygı gösterir.						
	Açıklama:						
SABIR	Düşünce, duygu ve davranışlarında kontrollüdür.						
	İstikrarlıdır.						
	Açıklama:						

DEĞERLER		1. Dönem			2. Dönem		
		İyi	Orta	Geliştirilmeli	İyi	Orta	Geliştirilmeli
SAĞLIKLI YAŞAM	Yeterli, dengeli ve sağlıklı beslenir.						
	Sosyal ve sportif etkinliklere katılır.						
	İnsan sağlığını önemser.						
	Açıklama:						
SAYGI	Naziktir.						
	Kendisine saygı duyar.						
	Çevresine, millî ve manevî değerlerine saygı duyar.						
	Açıklama:						
SEVGİ	Anlayışlı ve barışçıldır.						
	Vefalıdır.						
	Sadakat gösterir.						
	Özverilidir.						
	Misafirperverdir.						
	Açıklama:						
SORUMLULUK	Kendine karşı görevlerini yerine getirir.						
	Topluma karşı görevlerini yerine getirir.						
	Görev bilincine sahiptir.						
	Açıklama:						
TASARRUF	Bilinçli tüketicidir.						
	İsraftan kaçınır.						
	Sahip olduklarının değerini bilir.						
	Açıklama:						
TEMİZLİK	Kişisel temizlik ve bakımına önem verir.						
	Yaşadığı ortamın temizliğine dikkat eder.						
	Çevresel temizliğe ve sürdürülebilirliğe önem verir.						
	Açıklama:						

DEĞERLER		1. Dönem			2. Dönem		
		İyi	Orta	Geliştirilmeli	İyi	Orta	Geliştirilmeli
VATANSEVERLİK	Millî bilinç sahibidir.						
	Millî kimliğini tanır.						
	Ülke varlıklarına sahip çıkar.						
	Bağımsızlığı korur.						
	Açıklama:						
YARDIMSEVERLİK	Cömerttir.						
	Dayanışma ve fedakârlık gösterir.						
	İyilikseverdir.						
	Açıklama:						

EK 3: ANEKDOT KAYIT FORMU

Sayın Öğretmen,

Günlük plan kapsamında etkinlikler gerçekleştirildikten sonra günlük, haftalık ve/veya özel bir durum gözlemlendiğinde anekdot kaydı tutmanız beklenmektedir. Bu form olumlu ya da olumsuz özel durumların ortaya çıkması durumunda öğretmen tarafından istenildiği zaman doldurulabilir.

Çocuğun Adı Soyadı	
Tarih	
Gözlenen Mekân	
Gözlenen Durum (Bu formu doldurmanıza neden olan durumu açıklamanız beklenmektedir.)	
Gözlenen Beceriler	
Gözlemcinin Genel Değerlendirmesi	

EK 4: BECERİ EDİNİM RAPORU

Sayın Öğretmen,

“Beceri Edinim Raporu” süreçte çocukları gözlemleyerek doldurmuş olduğunuz beceri gözlem formları, anekdot kayıt formlarını ve informel notlarınızı göz önünde bulundurarak dönem sonlarında her bir çocuğun beceri edinim süreçlerini raporlayabilmeniz için geliştirilmiştir. Bu formda çocukta süreç boyunca gözlemlenen alan becerileri, kavramsal beceriler, okuryazarlık becerileri, değerler ve eğilimlerden geliştirilmesi planlanan, geliştirilen ve geliştirilmesi gerekenlere yer verilmesi ve böylelikle hem kendinize hem çocuğa hem de ailelere geri bildirim verilmesi önerilmektedir.

Çocuğun Adı Soyadı		Çocuğun Doğum Tarihi	
Öğretmen Adı Soyadı		Okula Başlama Tarihi	
Rapor Tarihi			

Beceriler
Alan Becerileri
Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri
Kavramsal Beceriler
Okuryazarlık Becerileri
Değerler
Eğilimler
Genel Değerlendirme ve Öneriler

EK 5: OKUL DIŞI ÖĞRENME ETKİNLİĞİ PLANLANIRKEN DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR

1	<p>Okul dışı öğrenme etkinliğinin amacı nedir? Bu etkinlik çocukların öğrenmelerini nasıl destekleyecek?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Etkinliğin amacını belirleyin. Örneğin bir seraya yapılan, okul dışı öğrenme etkinliği bitkileri tanımlamayı ya da çocukların duysal keŐfini sağlamayı amaçlayabilir. Serada gerçekteŐireceĐiniz etkinlikler seçtiğiniz amaca bağlı olarak deĐiŐecektir.
2	<p>Gerekli bilgilendirme yapılarak izin alındı mı?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aileler ile etkinliğe yönelik planlamayı paylaŐınız. • Ailelerden uygun yöntemler ile gerekli izinleri alınız. • Okul idaresi ile okul dışı öğrenme etkinliği planını paylaŐarak gerekli izinleri alınız.
3	<p>Gidilecek yer neresi? Çocuklar için uygun mu?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ortamın uygunluğunu belirlemek için önceden ortamı ziyaret ediniz. • Ortamın, çocukların hareketliliğine uyumuna dikkat ediniz. Gezi yerinin kurallarını önceden öğreniniz. • Ortamın uygulama yapmaya elverişli olup olmadığını önceden kontrol ederek etkinliğinizi planlayınız. • Ortamın etkinlik amaçlarınızı destekleyip desteklemediğini belirleyiniz. Çocukların ortamda gerçekteŐireceĐi yaşantıları göz önünde bulundurunuz. Ortamdaki personelin geziye katılması planlanıyorsa, geziye katılacak çocuk sayısı, planlanan gezi süresi, çocukların gelişimsel ihtiyaçları gibine ilişkin bilgileri gezi öncesi ilgili personelle paylaŐınız. • Yolculuğun ne kadar süreceğini belirleyiniz. Çocukların yaş ve gelişim düzeylerinin üzerinde uzun yolculuklar yapamayacaklarını göz önünde bulundurunuz. • Tuvalet ihtiyacı, yiyecek ve suya erişim, dinlenme gibi çocukların biyolojik ihtiyaçlarını nasıl karşılayacağınızı düşününüz. Bu ihtiyaçların karşılanması mümkün değilse ziyaret edilecek başka bir yer seçiniz. • Ortamın özel gereksinimli çocuklar için de erişilebilir ve ziyaret edilebilir olmasına, hiçbir çocuğun özel gereksinimi sebebiyle etkinlik dışında kalmamasına dikkat ediniz. • Etkinlik öncesi, sırası ve sonrasında tüm katılımcılar için gerekli tüm tedbirleri aldığınızdan emin olunuz. Güvenlik konusunda endiŐeleriniz varsa etkinliği gerçekteŐirmeyiniz.
4	<p>Okul dışı öğrenme etkinliği ne zaman gerçekteŐecek?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Çocukların gün içinde en rahat ve algılarının en açık olduğu zamanı seçiniz.
5	<p>Çocuklar gezi yapılacak ortama nasıl ulaşacak?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gezi güzergâhını önceden belirleyerek olası sorunları tespit ediniz. • Gezi toplu taşıma ile gerçekteŐirilecekse minibüs/otobüs gibi araçları önceden ayarlayarak ailelerden gerekli izinleri alınız. • Araçta ilk yardım çantası ve her çocuk için emniyet kemeri olduğundan emin olunuz. Gezi öncesi her çocuk için acil durum kartlarını oluŐturunuz. Seyahatin daha kolay geçmesi için sağlıklı atıŐtırmalıklar hazırlayabilir, çocuklar için uygun Őarkılardan çalma listesi düzenleyebilirsiniz.
6	<p>Okul dışı öğrenme etkinliğinde ne yapacaksınız?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gruptaki çocuk ve katılımcı sayısını gezi öncesinde mutlaka belirleyiniz. Gezi sırasında çocukları sık sık saymayı ihmal etmeyiniz. • Çocukların dikkatini çevredeki ipuçlarına yönlendiriniz ve çocukların görüşlerine yanıt veriniz. • Çocukların yeni Şeyler öğrenebilecekleri anlık gelişen olaylardan yararlanınız.
7	<p>Okul dışı öğrenme etkinliğini nasıl değerlendireceksiniz?</p> <p>Etkinliğe ilişkin Şu soruları cevaplayınız:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Çocukların etkinliğe ilişkin kazanımları nelerdir? • Etkinliğin eğitimsel amacı ne kadar gerçekteŐti? • Etkinliğin güçlü yönleri nelerdi? • Etkinlik sırasında beklenmedik durumlar gerçekteŐti mi? GerçekteŐtiyse bu duruma neler sebep olmuş olabilir? • Etkinliğin zayıf yönleri nasıl geliştirilebilir? • Aileler çocuklarının yaşadığı bu deneyim hakkında neleri bilmek isterler?
8	<p>Okul dışı öğrenme etkinliğinden sonra neler yapılabilir?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Etkinlik sırasında çekilen fotoğraflardan oluşan bir albüm hazırlayınız. • Çocukların tecrübelerini anlatmaları, çizimleri konusunda teşvik ediniz. Çocukların ürettiklerinden bir bülten hazırlayarak aileler ile paylaŐabilirsiniz. • Hayali oyun ya da bloklarla deneyimlerini yeniden oluŐturun. • Etkinlik sırasında toplanan objeleri ve materyalleri okulda ya da sınıfta geçici bir öğrenme merkezinde sergilemek veya yeni bir Şey oluşturmak için kullanınız. • Yeni bir amaç belirleyerek geziyi bir süre sonra tekrar düzenleyebilir, çocukların aynı ortamda farklı keşif tecrübeleri yaşamasına destek olabilirsiniz.

EK 6: OKUL DIŞI ÖĞRENME ETKİNLİĞİ PLAN ÖRNEĞİ

Gezi Yapılan Mekân	Oyuncak Müzesi
Yaş Grubu	5 yaş (60-72 ay)
Süre	
Öğretmen:	
Geziye Eşlik Edecek Olan Diğer Yetişkinler	
Taşıt Bilgisi (Araç tipi, plakası)	
Yol/Güzergah	
Kavramlar	Yüksek-Alçak, Eski-Yeni
Materyaller	Oyuncak fotoğrafları, müze kurallarını içeren görsel kartlar, atık materyaller.
Öğrenme Çıktıları	
Türkçe Alanı TADB.2. Dinledikleri/izledikleri şiir, hikâye, tekerleme, video, tiyatro, animasyon gibi materyalleri ile ilgili yeni anlamlar oluşturabilme TADB.2.c. Dinledikleri/izledikleri materyallere ilişkin çıkarım yapar.	
Sanat Alanı SNAB.4. Sanat etkinliği uygulayabilme SNAB.4. b. Yapmak istediği sanat etkinliği için gerekli olan materyalleri seçer. SNAB.4. ç. Yaratıcılığını geliştirecek bireysel veya grup sanat etkinliklerinde aktif rol alır. SNAB.4. d. Sanat etkinliklerinde yaratıcı ürünler oluşturur. SNAB.4. e. Drama etkinliklerinde yaratıcı performans sergiler.	
Programlar Arası Bileşenler	
Değerler D7. Estetik D7.1.1. Estetiğin sanat ve doğada önemli bir yere sahip olduğunu fark eder. D3.Çalışkanlık D3.4.4. Kişisel ve grup içi etkinliklerde sorumluluklarını yerine getirir. D12. Sabır D12.2.2. Çalışmalarında sebat eder.	
Öğrenme-Öğretme Uygulamaları	
Gezi Öncesi: Çocuklardan en çok sevdikleri oyuncacı sınıfa getirmeleri istenir. Getirilen oyuncaklar hakkında sohbet edilir. Çocuklara neden en çok o oyuncacı sevdikleri sorulur. Daha sonra çocuklara Oyuncak Müzesine gidecekleri söylenir ve müze kuralları hakkında konuşulur. Müzede yapılması ve yapılmaması gerekenler anlatılır ve bu davranışlar çocuklarla birlikte canlandırılır. Bu davranışı yapınca neler olduğu sorulur. Örneğin yüksek sesle konuşmak, tüm grubun aynı anda konuşması gibi Sınıftaki tüm çocuklar yüksek sesle konuşur ve ardından herkes bir anda susar. Daha sonra daha alçak sesle, söz hakkı isteyerek konuşulur. Hangisinin daha uygun olduğu, yüksek sesle konuşunca ya da her birlikte konuştuklarında neler hissettikleri sorulur. Gezi Süreci: Müzeye geldiğinde çocuklara iki parçaya ayrılmış oyuncak görselleri dağıtılır ve çocuklardan görselin diğer yarısı kimdeyse o arkadaşını bulmaları istenir. Herkes eşini bulduktan sonra müzenin içinde görselde bulunan oyuncacığın nerede olduğunu bulmaları istenir. Herkes oyuncacığını bulduktan sonra müze hakkında çocuklarla sohbet edilir. Bu müzede sergilenen oyuncaklar tanıtılırken müzenin nesne biriktirmeyi seven biri tarafından kurulduğu, bu kişinin yıllardır oyuncak koleksiyonu yaptığı ve sonra bu oyuncakları diğer insanlara göstermek istediği için müze kurduğu söylenir. Müzede gezerken çocukların gördükleri oyuncaklar hakkında duygu ve düşünceleri ile sorularını sormaları sağlanır. Daha sonra çocuklar, müzede bulunan bu oyuncaklarla hangi çocukların ne tür oyunlar oynamış olabileceğini hayal ederek bu süreci drama yolu ile canlandırır. Dramanın ardından müze atölyesine geçen çocuklar, müze gezisine ilişkin hissettiklerini anlatan resimler yapmaları yönünde teşvik edilir. Müze süreci tamamlandıktan sonra sınıfa dönlür. Gezi Sonrası: Sınıfta çocuklara müzede sergilenen oyuncaklardan en çok hangi oyuncacığın ilgilerini çektiği ve bunun nedeni sorulur. Daha sonra çocuklara "Bir oyuncak tasarlayacak olsaydınız bu nasıl bir oyuncak olurdu?" sorusu sorularak çocukların atık materyallerle oyuncak tasarımları yapmaları sağlanır. Yapılan oyuncak tasarımları okul ortamında sergilenir.	

..... AYI PLANI

ALAN BECERİLERİ

KAVRAMSAL BECERİLERİ

EĞİLİMLER

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme
Becerileri

Değerler

Okuryazarlık Becerileri

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE ALT ÖĞRENME ÇIKTILARI

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Kavramlar

ÖĞRENME KANITLARI (DEĞERLENDİRME)

Çocuklar Yönünden Değerlendirme
Program Yönünden Değerlendirme
Öğretmen Yönünden Değerlendirme

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI Öğrenme-Öğretme Uygulamalar

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme

Destekleme

AİLE/ TOPLUM KATILIMI

ÖĞRETMEN YANSITMALAR

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

EK 8: GÜNLÜK PLAN FORMATI

ALAN ADI:.....

YAŞ GRUBU: .....

ALAN BECERİLERİ:

.....

KAVRAMSAL BECERİLER:

.....

EĞİLİMLER:

.....

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER:

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri:

.....

Değerler:

.....

Okuryazarlık Becerileri:

.....

ÖĞRENME ÇIKTILARI:

.....

.....

.....

İÇERİK ÇERÇEVESİ:

Kavramlar:

.....

Sözcükler:

.....

Materyaller:

.....

Eğitim/Öğrenme Ortamları:

.....

ÖĞRENME-ÖĞRETME UYGULAMALARI

GÜNE BAŞLAMA ZAMANI	
ÖĞRENME MERKEZLERİNDE OYUN	
BESLENME, TOPLANMA, TEMİZLİK	
ETKİNLİKLER	
DEĞERLENDİRME	

FARKLILAŞTIRMA:

Zenginleştirme:

.....

Destekleme:

.....

AİLE/TOPLUM KATILIMI:

Aile Katılımı:

.....

Toplum Katılımı:

.....

EK 9: KAVRAM LİSTESİ

Renk	Öğretmen ele aldığı renk ve renk tonlarını aylara göre kaydeder.
Geometrik Şekil	Daire
	Üçgen
	Kare
	Dikdörtgen
	Çember
	Elips
	Kenar
	Köşe
Boyut	Büyük-Orta-Küçük
	İnce- Kalın
	Uzun-Kısa
	Geniş-Dar
Miktar	Az-Çok
	Ağır-Hafif
	Boş-Dolu
	Tek-Çift
	Yarım-Tam
	Eşit
	Kalabalık-Tenha
	Parça-Bütün
	Para
Yön/Mekânda Konum	Ön-Arka
	Yukarı-Aşağı
	İleri-Geri

	Sağ-Sol
	Önünde-Arkasında
	Altında-Ortasında-Üstünde
	Arasında
	Yanında
	Yukarıda-Aşağıda
	İç-Dış
	İçinde-Dışında
	İçeri-Dışarı
	Uzak-Yakın
	Alçak-Yüksek
	Sağında-Solunda
Sayı\Sayma	Saat Yönü
	Saat Yönü Ters
	1-20 Arası Sayılar
	Sıfır
Zaman	İlk-Orta-Son
	Önceki-Sonraki
	Sıra Sayısı [Birinci, İkinci...]
	Gece-Gündüz
	Sabah- Öğle-Akşam
	Dün- Bugün- Yarın
	Haftanın Günleri
	Aylar
	Mevsimler
	Önce-Şimdi-Sonra
	Erken-Geç

Duyu	Tatlı
	Tuzlu
	Acı
	Ekşi
	Sıcak-Soğuk-Ilık
	Sert-Yumuşak
	Kaygan-Pütürlü
	Tüylü-Tüysüz
	Islak-Kuru
	Sivri-Küt
	Parlak-Mat
	Taze-Bayat
	Sesli-Sessiz
Duygu	Mutluluk
	Üzüntü
	Öfke
	Korku
	Şaşırma
	Endişe
	İğrenme
	Pişmanlık
	Utanma

Zıt	Aynı-Farklı-Benzer
	Açık-Kapalı
	Hızlı-Yavaş
	Canlı-Cansız
	Hareketli-Hareketsiz
	Kolay-Zor
	Karanlık-Aydınlık
	Ters-Düz
	Düzenli-Dağınık
	Eski-Yeni
	Başlangıç-Bitiş
	Kirli-Temiz
	Aç-Tok
	Düz-Eğri
	Doğru-Yanlış
	Yaşlı-Genç
	Derin-Sığ
	Açık-Koyu

EK 10: BELİRLİ GÜN VE HAFTALAR

BELİRLİ GÜN VE HAFTALAR	TARİHLER
İlköğretim Haftası	Eylül ayının üçüncü haftası
Hayvanları Koruma Günü	4 Ekim
Cumhuriyet Bayramı	29 Ekim
Kızılay Haftası	29 Ekim-4 Kasım
Atatürk Haftası	10-16 Kasım
Dünya Çocuk Hakları Günü	20 Kasım
Öğretmenler Günü	24 Kasım
İnsan Hakları ve Demokrasi Haftası	10 Aralık gününü içine alan hafta
Tutum, Yatırım ve Türk Malları Haftası	12-18 Aralık
Yeni Yıl	31 Aralık-1 Ocak
Enerji Tasarrufu Haftası	Ocak ayının ikinci haftası
Bilim ve Teknoloji Haftası	8-14 Mart
Orman Haftası	21-26 Mart
Dünya Tiyatrolar Günü	27 Mart
Kütüphane Haftası	Mart ayının son pazartesi günü
Dünya Kitap Günü	23 Nisan gününü içine alan hafta
Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı	23 Nisan
Trafik ve İlk Yardım Haftası	Mayıs ayının ilk haftası
Anneler Günü	Mayıs ayının ikinci pazar günü
Engelliler Haftası	10-16 Mayıs
Müzeler Haftası	18-24 Mayıs
Çevre Koruma Haftası	Haziran ayının ikinci haftası
Babalar Günü	Haziran ayının üçüncü pazar günü
15 Temmuz Demokrasi ve Millî Birlik Günü	15 Temmuz
Ramazan Bayramı	Her yıl ilgili ayda
Kurban Bayramı	Her yıl ilgili ayda

EK 11: AİLE EĞİTİMİ İHTİYAÇ BELİRLEME FORMU

Anne/Babanın Adı-Soyadı:.....		Tarih :...../...../.....	
Değerli Aileler, Okulumuzda sizlerin belirleyeceği konularda eğitim etkinlikleri düzenlemeyi planlıyoruz. Aşağıda örnek olarak verilen konulardan eğitim almak istediklerinizi önem sırasına göre numaralayınız. En önemli gördüğünüz konuya (1) veriniz. Bunun yanı sıra siz de eğitim almak istediğiniz konuları ekleyebilirsiniz.			
Eğitim Verilebilecek Konular:			
	Okul Öncesi Eğitimin Amacı ve Önemi		
	Çocuklarla İletişim		
	Çocuk Yetiştirme Tutumları ve Olumlu Disiplin Yöntemleri		
	Okul Öncesi Dönemdeki Çocuklarda Görülen Uyum ve Davranış Problemleri		
	Okul Öncesi Eğitimde Ailenin Rolü-Okul Aile İşbirliği		
	Okul Öncesi Dönemde Ahlak eğitimi		
	Okul Öncesi Dönemde Temel Alışkanlıkların Kazandırılması (Tuvalet/Uyku/Beslenme vb.)		
	Okul Öncesi Eğitimde Çocuk Kitapları		
	Çocuk ve Oyun		
	İlkokula Hazırlık ve Bu Süreçte Aileye Düşenler		
	Bilinçli Teknoloji Kullanımı		
	Diğer (ekleyiniz):.....		
Eğitim Etkinlikleri İçin Uygun Gördüğünüz Yöntem:			
	Yüz yüze		
	Çevrim içi		
Eğitim Etkinlikleri İçin Uygun Gördüğünüz Sıklık:			
	Her Hafta		
	2 Haftada Bir		
	Ayda Bir		
Eğitim Etkinlikleri İçin Uygun Gördüğünüz Zaman:			
	Hafta İçi Sabah: 10.30-11.30		Hafta İçi Akşam: 17.30-18.30
	Hafta Sonu Sabah: 10.30-11.30		Hafta Sonu Akşam: 17.30-18.30

EK 12: AİLE KATILIMI TERCİH FORMU

Anne/Babanın Adı-Soyadı:		Tarih : ...../...../.....
Sevgili Ailelerimiz, Bilindiği gibi eğitim sürecinde ailenin çok önemli bir rolü vardır. Çocuğun eğitimi aile ile kurumun iş birliği ile gerçekleşmektedir. Kurumumuzda aile katılım aktivitesi uygulaması yapmayı planlamaktayız. Lütfen bunlardan size en uygun olanını işaretleyiniz. Aşağıdaki maddeleri inceleyiniz ve yapabileceklerinizi işaretleyerek belirleyiniz. Belirtilenlere eklemeler yapabilirsiniz.		
	Gezilerde yardım edebilirim.	
	Çay ve diğer özel toplantılara yardım edebilirim.	
	Malzeme ve araç hazırlamak için düzenli olarak gelebilirim. (Lütfen gün belirtiniz.)	
	Öykü anlatabilirim.	
	Oyun etkinliklerinde görev alabilirim.	
	Deneylerde görev alabilirim.	
	Müzik etkinliklerinde görev alabilirim, enstrüman çalabilirim.	
	Tiyatro, drama etkinliklerinde görev alabilirim.	
	Resim, deniz kabuğu gibi koleksiyonumuzu çocuklara gösterebilirim.	
	Meslek tanıtımlarında görev alabilirim.	
	Yemek pişirme, dikiş dikme gibi özel ilgilerim var. Bunları çocuklarla paylaşabilirim.	
	Eğitim ortamının hazırlanmasında yardım edebilirim.	
	Evcil hayvanlarım var, kuruma getirebilirim.	
	Bilgisayar etkinliklerinde görev alabilirim.	
	Yardım etmeyi düşündüğünüz başka konular varsa lütfen belirtiniz.	
	.....	
	.....	
	.....	

EK 13 SOSYAL-DUYGUSAL ÖĞRENME BECERİLERİ TABLOLARI

2.1. BENLİK BECERİLERİ (SDB1)

SDB1.1. Kendini Tanıma (Öz Farkındalık Becerisi)

SÜREÇ BİLEŞENLERİ	GÖSTERGELER
SDB1.1.SB1. Öğreneceği yeni konu/kavram veya bilgiyi nasıl öğrendiğini belirlemek	SDB1.1.SB1.G1. Merak etmenin öğrenmeye etkisini fark eder. SDB1.1.SB1.G2. Merak ettiği konu/kavrama ilişkin soru sorar.
SDB1.1.SB2. Olaylar/durumlar karşısında hangi duyguları yaşadığını fark etmek	SDB1.1.SB2.G1. Duygularını sözel olarak ifade eder. SDB1.1.SB2.G2. Duygularını farklı yollarla ifade eder. SDB1.1.SB2.G3. Duygularının değişebileceğini fark eder. SDB1.1.SB2.G4. Duyguları ve davranışları arasındaki ilişkiyi söyler.
SDB1.1.SB3. Kendi duygularına ilişkin farkındalığını artırmaya yönelik çalışmalar yapmak	SDB1.1.SB3.G1. İyi hissettiren duyguların neler olduğunu bilir. SDB1.1.SB3.G2. Kötü hissettiren duyguların neler olduğunu bilir.

SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme Becerisi)

SDB1.2.SB1. İhtiyaçlarını karşılamaya yönelik hedef belirlemek	SDB1.2.SB1.G1. İhtiyaçlarının olduğunu fark eder. SDB1.2.SB1.G2. İhtiyaçlarını tanımlar. SDB1.2.SB1.G3. İhtiyaçlarına yönelik hedef tanımlar.
SDB1.2.SB2. Motivasyonunu ayarlamak	SDB1.2.SB2.G1. İlgisini çekecek bir etkinliğe katılmak için harekete geçer. SDB1.2.SB2.G2. Yapmak istediği etkinlik için uygun materyal arar. SDB1.2.SB2.G3. Katılacağı etkinlik için ortamı düzenler. SDB1.2.SB2.G4. Katıldığı etkinliğe dikkatini verir. SDB1.2.SB2.G5. Katıldığı etkinliği sonuna kadar devam ettirir.
SDB1.2.SB3. Bir hedefi gerçekleştirebilmek için kendi duygu, düşünce ve davranışlarını izlemek ve yönetmek	SDB1.2.SB3.G1. Hedefini gerçekleştirmek için duygu ve davranışlarını kontrol eder. SDB1.2.SB3.G2. Hedefini gerçekleştirmek için duygu ve davranışlarında olumlu düzenlemeler yapar. SDB1.2.SB3.G3. Gerektiğinde isteklerini erteler. SDB1.2.SB3.G4. Koşula/duruma uygun şekilde tepkilerini kontrol eder.
SDB1.2.SB4. Bir hedefi gerçekleştirebilme sürecinde kendini değerlendirmek	SDB1.2.SB4.G1. Davranışlarının olası sonuçlarını fark eder. SDB1.2.SB4.G2. Olası sonuçları düşünerek davranışlarını uyarlar.
SDB1.2.SB5. Kendi öğrenme durumunu geliştirmeye yönelik çalışmalar yapmak	SDB1.2.SB5.G1. Merak ettiği konu/kavramları öğrenmek için uygun yöntem geliştirir. SDB1.2.SB5.G2. Geliştirdiği yöntemi uygular. SDB1.2.SB5.G3. Yöntemi uygularken karşılaştığı sorunları fark eder. SDB1.2.SB5.G4. Karşılaştığı sorunlara çözüm önerileri geliştirir.

SDB1.3. Kendine Uyarılama (Öz Yansıtma Becerisi)

SDB1.3.SB1. Kendini değerlendirmek	SDB1.3.SB1.G1. Mevcut duygu, düşünce ve davranışlarını inceler. SDB1.3.SB1.G2. Mevcut duygu, düşünce ve davranışlarını yorumlar.
SDB1.3.SB2. Duygu/düşünce/davranışlarını dönüştürmek	SDB1.3.SB2.G1. İsteği engellendiğinde nedenini nazik bir şekilde sorar. SDB1.3.SB2.G2. Verilen cevabı dinler. SDB1.3.SB2.G3. İsteği engellendiğinde uygun tepkiler göstermeye gayret eder.

2.2. SOSYAL YAŞAM BECERİLERİ (SDB2)

SDB2.1. İletişim Becerisi

SÜREÇ BİLEŞENLERİ	GÖSTERGELER
SDB2.1.SB1. Başkalarını etkin şekilde dinlemek	SDB2.1.SB1.G1. Dinlerken göz teması kurar. SDB2.1.SB1.G2. Muhatabının sözünü kesmeden dinler. SDB2.1.SB1.G3. Konuşmak için sırasını bekler. SDB2.1.SB1.G4. Konuşanı dinlediğini belirten jest ve mimikler kullanır. SDB2.1.SB1.G5. Nazik bir ifadeyle söze girer.
SDB2.1.SB2. Duygu, düşünceleri ifade etmek	SDB2.1.SB2.G1. Duygu ve düşüncelerini fark eder. SDB2.1.SB2.G2. Duygu ve düşüncelerini ifade etmek için uygun zaman ve ortamı belirler. SDB2.1.SB2.G3. Duygu ve düşüncelerini beden dili ile uyumlu olarak açıklar. SDB2.1.SB2.G4. Duygu ve düşüncelerini bağlama uygun olarak açıklar.
SDB2.1.SB3. Sözlü ya da sözsüz olarak etkileşim sağlamak	SDB2.1.SB3.G1. Sözlü/sözsüz etkileşimi fark eder. SDB2.1.SB3.G2. Selam alacağı/vereceği kişiye yönelir. SDB2.1.SB3.G3. Göz teması kurar. SDB2.1.SB3.G4. Gülyüzün iletişime katkılarını fark eder. SDB2.1.SB3.G5. Nazik bir ses tonu ile selam verir/ alır. SDB2.1.SB3.G6. Konuşurken sesini ayarlar. SDB2.1.SB3.G7. Konuşma hızını ayarlar. SDB2.1.SB3.G8. İletişim kurduğu kişiyle arasındaki mesafeyi ayarlar. SDB2.1.SB3.G9. Anlamadığı durum/konuya ilişkin sorular sorar.
SDB2.1.SB4. Grup iletişimine katılmak	SDB2.1.SB4.G1. Grup iletişimine katılmaya istekli olur. SDB2.1.SB4.G2. Grup üyelerinin duygu ve düşüncelerine ilgi gösterir. SDB2.1.SB4.G3. Grup içi iletişime katkıda bulunur.
SDB2.1.SB5. İletişiminin önündeki engelleri ortadan kaldırmak	SDB2.1.SB5.G1. Konuşmak için muhatabının konuşmasının/ işinin bitmesini bekler. SDB2.1.SB5.G2. Konuşmak istediğini belirtmek için mimiklerini kullanır. SDB2.1.SB5.G3. Nazik bir ifadeyle söz ister.

SDB2.2. İş Birliği Becerisi

SÜREÇ BİLEŞENLERİ	GÖSTERGELER
SDB2.2.SB1. Kişi ve gruplarla iş birliği yapmak	SDB2.2.SB1.G1. İş birliği yapmak istediği kişi ve akran grupları ile iletişim kurar. SDB2.2.SB1.G2. Gerekliğinde kişi ve gruplarla iş birliği yapar.
SDB2.2.SB2. Düşüncelerini başkalarıyla tartışmak/müzakere etmek	SDB2.2.SB2.G1. Uygun koşullar altında düşüncelerini başkalarıyla tartışır. SDB2.2.SB2.G2. Akran grupları ile alınacak kararlarda konuyla ilgili düşüncelerini söyler. SDB2.2.SB2.G3. Düşüncelerini söylerken nazik bir şekilde ifade eder.
SDB2.2.SB3. Farklı düşünceler üzerinde uzlaşma sağlayıp ortaklıklar kurmak	SDB2.2.SB3.G1. Başkalarının kendisinden farklı düşündüğünü fark eder. SDB2.2.SB3.G2. Düşünceler arasındaki farklılıkları belirler. SDB2.2.SB3.G3. Düşünceler arasındaki ortaklıkları/uyuşmaları belirler. SDB2.2.SB3.G4. Alternatif fikirler ortaya koyar. SDB2.2.SB3.G5. Farklı düşünceler üzerinde uzlaşmak için çözüm arar. SDB2.2.SB3.G6. Eleştirilerin kişilere değil fikirlere yönelik olmasına dikkat eder. SDB2.2.SB3.G7. Kendisiyle ilgili olumlu / olumsuz görüşleri dinler. SDB2.2.SB3.G8. Eleştirileri sözlü ya da davranışla geri bildirim verir.
SDB2.2.SB4. Ekip (takım) çalışması yapmak ve yardımlaşmak	SDB2.2.SB4.G1. Yardımlaşma ve takım çalışmasının önemini fark eder. SDB2.2.SB4.G2. Ortak hedefler doğrultusunda takım oluşturur ya da var olan bir takıma dâhil olur. SDB2.2.SB4.G3. Diğer üyelerle görev paylaşımı yapar. SDB2.2.SB4.G4. Diğer üyelerle yardımlaşır. SDB2.2.SB4.G5. Aldığı görevleri yerine getirerek takıma katkı sağlar. SDB2.2.SB4.G6. Takım üyeleri ile saygı ve güven bağları kurar. SDB2.2.SB4.G7. Gerekliğinde liderliği üstlenir.
SDB2.2.SB5. Sosyal etkileşimlerle elde edilen çıktıları eyleme dönüştürme	SDB2.2.SB5.G1. Sosyal etkileşim yoluyla öğrendiği davranışları fark eder. SDB2.2.SB5.G2. Sosyal etkileşim yoluyla öğrendiği olumsuz davranışlardan kaçınır.

SDB2.3. Sosyal Farkındalık Becerisi

SÜREÇ BİLEŞENLERİ	GÖSTERGELER
SDB2.3.SB1. Sosyal ipuçlarını dikkate almak	SDB2.3.SB1.G1. Sözel ve sözel olmayan sosyal ipuçlarının etkisini fark eder. SDB2.3.SB1.G2. Sözel ve sözel olmayan sosyal ipuçlarını tanır.
SDB2.3.SB2. Başkalarının duygularını, düşüncelerini ve bakış açılarını anlamak	SDB2.3.SB2.G1. Bir durum hakkında farklı düşünebileceğini ve hissedebileceğini fark eder. SDB2.3.SB2.G2. Başkalarının duygularını, bakış açılarını ve görüşlerini dikkatle dinler. SDB2.3.SB2.G3. Başkalarıyla aynı fikirde olmadığını nazik bir şekilde ifade eder.
SDB2.3.SB3. Başkalarına karşı anlayış geliştirerek saygı göstermek	SDB2.3.SB3.G1. Kendisi ve başkaları arasındaki ortak yönleri belirler. SDB2.3.SB3.G2. Kendisi ve başkaları arasındaki farklılıkları tespit eder. SDB2.3.SB3.G3. Farklılıklarla ilgili düşüncelerini paylaşır. SDB2.3.SB3.G4. Farklılıklara saygı duyar. SDB2.3.SB3.G5. Farklılıklarla ilgili değerleri savunur.
SDB2.3.SB4. Toplumsal normlar hakkında bir anlayış geliştirmek	SDB2.3.SB4.G1. Okulunun, yaşadığı toplumun veya dünyanın bir ihtiyacını/sorununu keşfeder. SDB2.3.SB4.G2. Topluma olumlu katkıda bulunmak için çabalar. SDB2.3.SB4.G3. Kendi ülkesinin miras ve varlıklarını koruma etkinliklerine katılır. SDB2.3.SB4.G4. Farklı kültürel miras ve varlıklarını koruma etkinliklerine katılır.

2.3. ORTAK/BİRLEŞİK BECERİLER (SDB3)

SDB3.1. Uyum Becerisi

SÜREÇ BİLEŞENLERİ	GÖSTERGELER
SDB3.1.SB1. Yeni, değişen ve belirsiz durumları anlamak	SDB3.1.SB1.G1. Yeni, belirsiz veya değişen durumlarla karşılaşmanın doğal olduğunu fark eder. SDB3.1.SB1.G2. Yeni, belirsiz veya değişen durumların gerektirdiği değişim ihtiyacını fark eder.
SDB3.1.SB2. Yeni, değişen ve belirsiz durumlar karşısında değişime açık ve istekli olmak	SDB3.1.SB2.G1. Yeni bakış açılarını öğrenmeye istekli olur. SDB3.1.SB2.G2. Yeni, belirsiz veya değişen durumlarda esnek bir tutum benimsemeye gayret eder.
SDB3.1.SB3. Yeni, değişen ve belirsiz durumlarla başa çıkmak için düşünce biçimini ayarlamak	SDB3.1.SB3.G1. Yeni bir durum hakkında düşünme şeklini gözden geçirir.
SDB3.1.SB4. Yeni, değişen ve belirsiz durumlarda davranış veya eylemin doğasını, seviyesini ve derecesini ayarlamak	SDB3.1.SB4.G1. Yeni bir durumla karşılaştığında uyum sağlamak için gerektiğinde davranışlarını düzenler. SDB3.1.SB4.G2. Kendisi için heyecan ya da kaygı yaratan durumları söyler. SDB3.1.SB4.G3. Kaygı oluşturan durumlarda kendini sakinleştirmenin yollarını bulur.
SDB3.1.SB5. Yeni, değişen ve belirsiz bir çevreyle başarılı bir şekilde etkileşime geçmek için duygusal tepkileri ayarlamak	SDB3.1.SB5.G1. Yeni, belirsiz veya değişen durumlar karşısında ortaya çıkan duygularını fark eder. SDB3.1.SB5.G2. Yeni, belirsiz veya değişen durumlarda kendisine yardımcı olması için olumlu duygulardan yararlanır.

SDB3.2. Esneklik Becerisi

SDB3.2.SB1. Zor durumlara farklı çözümler bulmak	SDB3.2.SB1.G1. Zor durumlara karşılaşmanın doğal olduğunu fark eder. SDB3.2.SB1.G2. Zor durumlara baş edebilmek için farklı seçenekler olabileceğini fark eder. SDB3.2.SB1.G3. Zor durumlara karşılaştığı zaman olası çözümleri fark eder. SDB3.2.SB1.G4. Zor durumlara karşı karşıya kaldığında gerektiğinde yardım ister.
SDB3.2.SB2. Yeni durumlara uyum sağlamak	SDB3.2.SB2.G1. Yeni bir durumla karşılaştığında alternatif çözüm yolları bulur. SDB3.2.SB2.G2. Bulduğu çözüm yollarından duruma en uygun olanı seçer. SDB3.2.SB2.G3. Seçmiş olduğu çözüm yolunu uygular.

SDB3.3. Sorumlu Karar Verme Becerisi

SÜREÇ BİLEŞENLERİ	GÖSTERGELER
SDB3.3.SB1. Problemleri tanımlayıp çözmek	SDB3.3.SB1.G1. Karşılaştığı problemi tanımlar. SDB3.3.SB1.G2. Problem ile ilgili sorular sorar. SDB3.3.SB1.G3. Çözüm yollarını dener.
SDB3.3.SB2. Eylemlerinin sonuçlarını öngörmek	SDB3.3.SB2.G1. Eylemlerinin olası sonuçlarını fark eder. SDB3.3.SB2.G2. Olumlu-olumsuz sonuçları görerek sorumluluk üstlenir. SDB3.3.SB2.G3. Hatasını kabul ederek ifade eder. SDB3.3.SB2.G4. Hatasını telafi edecek alternatif çözüm yolları arar.
SDB3.3.SB3. Gerekçeli yargıda bulunmak	SDB3.3.SB3.G1. Görüşlerinin nedenlerini açıklar. SDB3.3.SB3.G2. Görüşlerini açıklarken neden-sonuç ilişkisi kurar.
SDB3.3.SB4. Alınan kararların ahlaki olarak uygunluğunu de- ğerlendirmek	SDB3.3.SB4.G1. Kararlarının sorumluluğunu üstlenir.
SDB3.3.SB5. Derinlemesine düşünmek	SDB3.3.SB5.G1. Düşüncelerinin olası olumlu ve olumsuz sonuçlarını inceler. SDB3.3.SB5.G2. Düşünce ve davranışlarının nedenlerini sorgular.

EK 14 ERDEM-DEĞER-EYLEM TABLOLARI

ERDEM				
DEĞER		EYLEM		YAKLAŞIM/YÖNTEM
D1 ADALET	Hak ve özgürlükleri, eşitliği, etik davranmayı, hakkaniyeti, ön yargısızlığı, ölçülülüğü ve liyakati kapsar.	D1.1. Hak ve özgürlüklerini bilmek ve korumak	<p>D1.1.1 Her insanın temel hak ve özgürlüklere sahip olduğunu kabul eder.</p> <p>D1.1.2. Çocuk haklarını bilir.</p> <p>D1.1.3. Kendi haklarını uygun şekilde kullanır.</p> <p>D1.1.4. Kendisinin ve başkalarının haklarını savunur.</p> <p>D1.1.5. Toplumsal hayatta kadın ve erkeklerin eşit haklara sahip olduğunu bilir.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Davranış değiştirme • Gözlem yoluyla öğrenme • Değer belirginleştirme (Açıklama) • Değer analizi yaklaşımı • Ahlaki muhakeme/ikilem • Eylem öğrenme • Karakter eğitimi • Tartışma • Soru cevap • Rol oynama • Drama • Örnek olay • Gezi gözlem • İş birlikli öğrenme • Yapararak yaşayarak öğrenme • Eğitsel oyun • Görsel, film yorumlama • Proje tabanlı öğrenme
		D1.2. Hakkaniyetli davranmak	<p>D1.2.1. Toplumsal karar alma süreçlerinde farklı görüşler olabileceğini kabul eder.</p> <p>D1.2.2. Haksızlıkların düzeltilmesi konusunda kararlı davranır.</p> <p>D1.2.3. Görev ve sorumluluklarını kuralına uygun olarak yerine getirir.</p> <p>D1.2.4. Bireysel farklılıkların haklardan yararlanmaya engel olmaması gerektiğini bilir.</p> <p>D1.2.5. Görev, sorumluluk ve ödül paylaşımında adil davranması gerektiğini bilir.</p>	
D2 AİLE BÜTÜNLÜĞÜ	Aile içi iletişim ve iş birliğini güçlendirmeyi, ailede sorumlulukları yerine getirmeyi, aileyle vakit geçirmeyi; saygı, sevgi ve güvene dayalı ilişkiler kurmayı kapsar.	D2.1. Aile içi dayanışma göstermek	<p>D2.1.1. Aile fertlerinin birbirine destek olması gerektiğini fark eder.</p> <p>D2.1.2. Duygu ve düşüncelerini, öğrendiği bilgileri ailesiyle paylaşmaya istekli olur.</p> <p>D2.1.3. Aile üyelerinin sevinç ve üzüntülerini paylaşır.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Gezi gözlem • İş birlikli öğrenme • Yapararak yaşayarak öğrenme • Eğitsel oyun • Görsel, film yorumlama • Proje tabanlı öğrenme
		D2.2. Aile içi iletişimi güçlendirmek	<p>D2.2.1. Aile ilişkilerine önem verir.</p> <p>D2.2.2. Aile içi etkili iletişimin sağlayacağı yararları fark eder.</p> <p>D2.2.3. Anne, baba ve aile büyüklerine hürmet gösterir.</p> <p>D2.2.4. Aileyle ilgili kararlarda kendisinin de görüşlerinin alınması gerektiğini fark eder.</p>	
		D2.3. Aile içi sorumlulukları yerine getirmek	<p>D2.3.1. Aile içinde iş birliği yapmanın önemini fark eder.</p> <p>D2.3.2. Aile içi görevleri yerine getirmenin önemini fark eder.</p> <p>D2.3.3. Aile içindeki görev ve sorumluluklarını en iyi şekilde ve zamanında yapmaya özen gösterir.</p>	

ERDEM

DEĞER		EYLEM		YAKLAŞIM/YÖNTEM
D3 ÇALIŞKANLIK	Disiplinli, planlı ve istikrarlı olmayı; bilimselliğe önem vermeyi, iç motivasyon ve öz denetim sahibi olmayı, hayat boyu öğrenmeyi, görev ve sorumluluk üstlenmeyi kapsar.	D3.1. Azimli olmak	D3.1.1. Gayretli olmanın hedeflere ulaşma üzerindeki etkisini fark eder. D3.1.2. Zorlukları aşmak için çaba gösterir.	<ul style="list-style-type: none"> • Davranış değiştirme • Gözlem yoluyla öğrenme • Değer belirginleştirme (Açıklama) • Değer analizi yaklaşımı • Ahlaki muhakeme/ikilem • Eylem öğrenme • Karakter eğitimi • Tartışma • Soru cevap • Rol oynama • Drama • Örnek olay • Gezi gözlem • İş birlikli öğrenme • Yapararak yaşayarak öğrenme • Eğitsel oyun • Görsel, film yorumlama • Proje tabanlı öğrenme
		D3.2. Planlı olmak	D3.2.1. Görev ve sorumlulukları yerine getirmek için planlama yapar. D3.2.2. Hedeflere ulaşmak için hazırladığı planı uygular. D3.2.3. Zamanı etkili yönetmenin önemini fark eder.	
		D3.3. Araştırmacı ve sorgulayıcı olmak	D3.3.1. Yaratıcılığını geliştirecek faaliyetlere katılır. D3.3.2. Çeşitli fikir, argüman ve yeni bilgilere açık olur. D.3.3.3. Bilimsel, teknolojik alanlardaki gelişmelerle ilgili etkinliklere katılmaya istekli olur.	
		D3.4. Çalışmalarda aktif rol almak	D3.4.1. Grupla çalışma becerisi sergiler. D3.4.2. Sosyal sorumluluk ve toplum hizmeti çalışmalarda aktif görev alır. D3.4.3. Kendine uygun görevleri almaya istekli olur. D3.4.4. Kişisel ve grup içi etkinliklerde sorumluluklarını yerine getirir.	
D4 DOSTLUK	Sosyal ilişkilerde duyarlılık göstermeyi dayanışma içinde olmayı; etkili iletişimle sevgi, saygı ve güvene dayalı ilişkiler kurmayı; nitelikli vakit geçirmeyi ve evrensel bağ kurmayı kapsar.	D4.1. Arkadaşlarına destek olmak	D4.1.1. İyi ve kötü zamanlarında arkadaşlarına destek olur. D4.1.2. Arkadaşlarının sorunlarını çözmek için çaba gösterir. D4.1.3. Ortak hedeflere ulaşmak için arkadaşlarıyla dayanışma içinde olur. D4.1.4. İhtiyaç duyduğunda arkadaşlarından yardım ister.	<ul style="list-style-type: none"> • Eğitsel oyun • Görsel, film yorumlama • Proje tabanlı öğrenme
		D4.2. Arkadaşları ile etkili iletişim kurmak	D4.2.1. Arkadaşlarını etkin bir şekilde dinler. D4.2.2. Arkadaşlarıyla duygu ve düşüncelerini paylaşır. D4.2.3. Arkadaşlarının duygu ve düşüncelerini anlamaya çalışır. D4.2.4. Arkadaşlarına karşı nazik davranır.	
		D4.3. Güvene dayalı ilişkiler kurmak	D4.3.1. Arkadaşlarına verdiği sözleri yerine getirmeye çaba gösterir. D4.3.2. Arkadaşının hakkını onun bulunmadığı ortamlarda da savunur.	
		D4.4. Arkadaşlarını ve onlarla vakit geçirmeyi önemsemek	D4.4.1. Arkadaşlarıyla vakit geçirmekten keyif alır. D4.4.2. Arkadaşlarıyla oynamaya istekli olur. D4.4.3. Arkadaşlarının kişisel alan ve sınırlarını korumaya özen gösterir.	

ERDEM

DEĞER		EYLEM		YAKLAŞIM/YÖNTEM
D5 DUYARLILIK	Kendisine, içinde yaşadığı topluma, kültürel zenginliklere, tüm varlıklara değer vermeyi; sürdürülebilirliği önemsemeyi ve afetlere karşı hazırlıklı olmayı kapsar.	D5.1. İnsana ve topluma değer vermek	D5.1.1. İnsanlara nazik davranır. D5.1.2. Sosyal ilişkilerinde sabırlı ve anlayışlı olmaya gayret eder. D5.1.3. Yaşlıların ve özel gereksinimli bireylerin toplumsal hayata etkin katılımını destekler. D5.1.4. Şiddetin her türüne karşı çıkar. D5.1.5. Kendisine yapılmasını istemediği davranışları başkalarına yapmaz.	<ul style="list-style-type: none"> • Davranış değiştirme • Gözlem yoluyla öğrenme • Değer belirginleştirme (Açıklama) • Değer analizi yaklaşımı • Ahlaki muhakeme/ikilem • Eylem öğrenme • Karakter eğitimi • Tartışma • Soru cevap • Rol oynama • Drama • Örnek olay • Gezi gözlem • İş birlikli öğrenme • Yaparak yaşayarak öğrenme • Eğitsel oyun • Görsel, film yorumlama • Proje tabanlı öğrenme
		D5.2. Çevreye ve canlılara değer vermek	D5.2.1. Çevre sorunlarına yol açabilecek davranışlardan kaçınır. D5.2.2. Temiz enerji kaynaklarının önemini fark eder. D5.2.3. Çevresel sürdürülebilirliğin sağlanabilmesi için atık yönetimini önemser. D5.2.4. Tüketim tercihlerinin sürdürülebilirliğe katkıda bulunduğunu bilir. D5.2.5. Tüm canlıların haklarını korur. D5.2.6. Çevresinde yaşayan canlı türlerini tanımaya istekli olur. D5.2.7. Çevresini korumak ve güzelleştirmek için girişimlerde bulunur.	
		D5.3. Afet bilincine sahip olmak	D5.3.1. Afet ve acil durumların her an her yerde gerçekleşebileceğini bilir. D5.3.2. Afet ve acil durumların neden olduğu riskleri ve bu riskleri azaltmak için alınabilecek önlemleri bilir. D5.3.3. Afet öncesinde, afet sırasında ve sonrasında yapılması gerekenlerin farkında olur. D5.3.4. Afet durumlarında ulaşabildiği insanlara ve diğer canlılara yardımcı olur. D5.3.5. Afet sonrası toplumsal dayanışmaya katkıda bulunur.	
D6 DÜRÜSTLÜK	Söz ve davranışlarında tutarlı, doğru ve güvenilir olmayı kapsar.	D6.1. Samimi olmak	D6.1.1. Üzerine düşen görevleri yerine getirir. D6.1.2. Karşılaştığı ikilem durumlarında iyi niyetli ve doğru sözlü davranması gerektiğini bilir.	
		D6.2. Doğru ve güvenilir olmak	D6.2.1. Duygu ve düşüncelerini açıkça ifade eder. D6.2.2. Kendisine emanet edilenlere sahip çıkmaya gayret gösterir. D6.2.3. Söz verdiği işleri zamanında ve eksiksiz yapmaya gayret eder. D6.2.4. Yanıltma amaçlı söz ve davranışların zararlarını fark eder.	

ERDEM

DEĞER		EYLEM		YAKLAŞIM/YÖNTEM
D7 ESTETİK	Sanatsal bakış açısı kazanmayı, sanatsal ve kültürel varlığı koruyup zenginleştirmeyi, doğal güzelliklerin ve çevrenin korunması ile ilgili duyarlı olmayı ve sorumluluk üstlenmeyi, estetik aracılığıyla özgün üretkenliği ve ruhsal gelişimi desteklemeyi, sanatı hayatın bir parçası hâline getirmeyi kapsar.	D7.1. Duyusal derinliği anlamak	D7.1.1. Estetiğin sanat ve doğada önemli bir yere sahip olduğunu fark eder. D7.1.2. Güzelliğin göreceli olduğunu fark eder. D7.1.3. Estetik açıdan nitelikli tasarımları ve çevresel güzellikleri takdir eder.	
		D7.2. Sanatsal ve görsel zevkleri hayatın bir parçası hâline getirmek	D7.2.1. Geleneksel sanatlara ve yerel kültüre yönelik etkinliklere katılır. D7.2.2. Estetik unsurların korunmasının önemini fark eder.	
D8 MAHREMİYET	Kendisinin, ailesinin ve başkalarının kişisel alanını ve bilgilerini korumayı; başkalarının özgürlüklerini ihlal etmemeyi, kişisel sınırlarına saygı duymayı ve millî ve manevî değerlerde mahremiyetin sınırlarını kapsar.	D8.1. Kişisel özgürlük alanını korumak	D8.1.1. Her ferdin karar alma ve fikir belirtme hakkının olduğunu savunur. D8.1.2. Özel alanını ihlal edebilecek fiziksel temasları ayırt eder. D8.1.3. Sosyal ilişkilerinde kişisel sınırlarını belirler.	<ul style="list-style-type: none"> • Davranış değiştirme • Gözlem yoluyla öğrenme • Değer belirginleştirme (Açıklama) • Değer analizi yaklaşımı • Ahlaki muhakeme/ikilem • Eylem öğrenme • Karakter eğitimi • Tartışma • Soru cevap • Rol oynama • Drama • Örnek olay • Gezi gözlem • İş birlikli öğrenme • Yaparak yaşayarak öğrenme • Eğitsel oyun • Görsel, film yorumlama • Proje tabanlı öğrenme
		D8.2. Sosyal ilişkilerde kişisel alanları korumak	D8.2.1. Bedensel ve mekânsal mahremiyetin korunmasına özen gösterir. D8.2.2. Ortak kullanım alanlarında başkasını rahatsız edecek davranışlarda bulunmamaya dikkat eder. D8.2.3. Hak ve özgürlüklerden yararlanırken diğer insanların kişisel sınırlarını gözetir. D8.2.4. Zorbalık davranışlarını ayırt eder. D8.2.5. Zorbalığa maruz kaldığında yardım ister.	
D9 MERHAMET	İnsanlara ve diğer canlılara karşı vicdanlı, şefkatli, sevgi dolu, duyarlı ve sorumlu olmayı kapsar.	D9.1. Vicdanlı olmak	D9.1.1. Merhametli davranmayı gerektiren durumları fark eder. D9.1.2. İnsanların acılarına karşı duyarlı davranır.	
		D9.2. Şefkatli olmak	D9.2.1. Kendisine şefkatli davranır. D9.2.2. Yardıma muhtaç kişilere sabırlı ve anlayışlı davranır. D9.2.3. Özel gereksinimli fertlerin duygularına önem verir. D9.2.4. Herkesin hata yapabileceğini kabul eder. D9.2.5. Affetmenin önemini fark eder.	
		D9.3. İnsanı ve doğayı sevmek	D9.3.1. Doğayı korumaya önem verir. D9.3.2. Doğadaki tüm canlıların yaşam haklarını savunur. D9.3.3. Hayvanlara karşı duyarlı olur. D9.3.4. İnsan ve diğer canlılara yardım etmekten mutluluk duyar. D9.3.5. Doğal yaşamı korumaya ve zenginleştirmeye yönelik etkinliklere gönüllü olarak katılır.	

ERDEM

DEĞER		EYLEM		YAKLAŞIM/YÖNTEM
D10 MÜTEVAZILIK	Kendini bilmeyi; gösterişten ve kibirden uzak, sade, sabırlı, saygılı, duyarlı ve yapıcı olmayı kapsar.	D10.1. İnsan ilişkilerinde yapıcı olmak	D10.1.1. Olay ve durumlar karşısında ılımlı ve iyimser yaklaşım sergiler.	<ul style="list-style-type: none"> Davranış değiştirme Gözlem yoluyla öğrenme Değer belirginleştirme (Açıklama) Değer analizi yaklaşımı Ahlaki muhakeme/ ikilem Eylem öğrenme Karakter eğitimi Tartışma Soru cevap Rol oynama Drama Örnek olay Gezi gözlem İş birlikli öğrenme Yaparak yaşayarak öğrenme Eğitsel oyun Görsel, film yorumlama Proje tabanlı öğrenme
			D10.1.2. Çevresindekilerin başarılarını, olumlu ve güzel yanlarını takdir eder.	
D10.1.3. Grup çalışmalarında uyumlu davranır.				
D10.1.4. İnsanlara karşı sabır, nezaket ve anlayış gösterir.				
D10.1.5. Gerektiğinde diğerkâm davranılması gerektiğini fark eder.				
D10.1.6. Olaylar ve durumlar karşısında farklı bakış açıları olabileceğini kabul eder.				
D11 ÖZGÜRLÜK	Cesur, girişimci ve kararlı olmayı; özgürlüklerini kullanırken kişisel ve toplumsal haklara saygı göstermeyi, kapsar.	D11.1. Kararlı olmak	D11.1.1. Gerektiğinde kendi kararlarını alır.	<ul style="list-style-type: none"> Davranış değiştirme Gözlem yoluyla öğrenme Değer belirginleştirme (Açıklama) Değer analizi yaklaşımı Ahlaki muhakeme/ ikilem Eylem öğrenme Karakter eğitimi Tartışma Soru cevap Rol oynama Drama Örnek olay Gezi gözlem İş birlikli öğrenme Yaparak yaşayarak öğrenme Eğitsel oyun Görsel, film yorumlama Proje tabanlı öğrenme
			D11.1.2. Duygu ve düşüncelerini etki altında kalmadan ifade eder.	
D11.1.3. Hak ve özgürlüklerini kullanma ve korumaya önem verir.				
D11.1.4. Gerektiğinde verdiği kararların sorumluluğunu alır.				
D11.1.5. Gerektiğinde hayır diyebilme becerisi sergiler.				
D11.2. Kişisel ve toplumsal haklara saygı göstermek	D11.2.1. Özgürlüklerini kullanırken diğer insanlara ve topluma karşı sorumluluklarına önem verir.			
	D11.2.2. Haklarını kullanırken diğer insanların haklarını dikkate alır.			
D11.2.3. Toplumsal düzenin sağlanması için kurallara uyar.				
D12 SABIR	Olumlu bakış açısına sahip olmayı; zor ve kötü durumlara karşı dayanmayı, istikrarlı davranmayı, süreci yönetmeyi, sorumlulukları yerine getirmeyi; duygu, düşünce ve eylemleri kontrol etmeyi kapsar.	D12.1. Düşünce, duygu ve davranışlarında kontrollü olmak	D12.1.1. Sabrın toplumsal hayattaki önemini fark eder.	<ul style="list-style-type: none"> Davranış değiştirme Gözlem yoluyla öğrenme Değer belirginleştirme (Açıklama) Değer analizi yaklaşımı Ahlaki muhakeme/ ikilem Eylem öğrenme Karakter eğitimi Tartışma Soru cevap Rol oynama Drama Örnek olay Gezi gözlem İş birlikli öğrenme Yaparak yaşayarak öğrenme Eğitsel oyun Görsel, film yorumlama Proje tabanlı öğrenme
			D12.1.2. Sabır gerektiren davranışları bilir.	
D12.1.3. Beklemede zorlandığı durumlarda dikkatini farklı bir işe yönlendirir.				
D12.1.4. Gerektiğinde kendini sakinleştirir.				
D12.1.5. Zorlukların üstesinden gelmek için tahammül etmenin önemini fark eder.				
D12.2. İstikrarlı olmak	D12.2.1. Görev ve sorumluluklarını yerine getirirken kararlı davranır.			
	D12.2.2. Çalışmalarında sebat eder.			
D12.2.3. Olaylar ve durumlar karşısında motivasyonunu sürdürür.				

ERDEM

DEĞER		EYLEM		YAKLAŞIM/YÖNTEM
D13 SAĞLIKLI YAŞAM	Yeterli, dengeli ve sağlıklı beslenmeyi; sosyal ve sportif etkinliklere katılmayı, bağımlılıktan kaçınmayı, bağımlılıkla mücadele etmeyi ve insan sağlığını önemsemeyi kapsar.	D13.1. Yeterli, dengeli ve sağlıklı beslenmek	D13.1.1. Sağlıklı ve sağlıksız besinleri ayırt eder. D13.1.2. Sağlıklı besinleri tercih eder. D13.1.3. Dengeli beslenir. D13.1.4. Vücudu için yeterli miktarda su ve besin alır.	<ul style="list-style-type: none"> Davranış değiştirme Gözlem yoluyla öğrenme Değer belirginleştirme (Açıklama) Değer analizi yaklaşımı Ahlaki muhakeme/ikilem Eylem öğrenme Karakter eğitimi Tartışma Soru cevap Rol oynama Drama Örnek olay Gezi gözlem İş birlikli öğrenme Yaparak yaşayarak öğrenme Eğitsel oyun Görsel, film yorumlama Proje tabanlı öğrenme
		D13.2. Sosyal ve sportif etkinliklere katılmak	D13.2.1. Spor ve egzersiz yapmanın iyi oluşa katkılarını fark eder. D13.2.2. Yaşına ve fiziksel özelliklerine uygun sosyal ve sportif etkinliklere katılır.	
		D13.3. İnsan sağlığını önemsemek	D13.3.1. Hastalıkların yayılmasını önlemek için gerekli önlemleri alır. D13.3.2. Su, besin kaynakları ve havayı temiz tutmanın sağlık için önemini fark eder. D13.3.3. Hastalıklardan korunma yollarını bilir. D13.3.4. Kimyasal maddelerin zararlı etkilerine karşı önlem alır. D13.3.5. Düşme, çarpma gibi ergonomik risk faktörlerine karşı önlem alır. D13.3.6. Yeterli ve düzenli uyku alışkanlığı edinir.	
D14 SAYGI	Nazik olmayı, ilkeli davranmayı, empati ve etkili iletişim kurmayı, sağlıklı yaşamayı; kendisine, çevresine, millî ve manevi değerlere önem vermeyi kapsar.	D14.1. Nezaketli olmak	D14.1.1. Her ferдин değerli olduğunu kabul eder. D.14.1.2. Yeni bir ortama girdiğinde selam verir. D14.1.3. Söz hakkı vermek, söz kesmemek, etkin dinlemek gibi etkili iletişim becerilerini kullanır. D14.1.4. Muhatabını dinlerken tüm dikkatini verir. D14.1.5. Konuşurken göz teması kurar. D14.1.6. Gerektiğinde teşekkür ve takdir eder. D14.1.7. Gerektiğinde samimiyetle özür diler. D14.1.8. Kişisel eşyalara dokunmak için izin alınması gerektiğini bilir. D14.1.9. Uygun şekilde vedalaşır. D14.1.10. Farklı fikirlere sahip insanlara saygı duymanın önemini fark eder.	<ul style="list-style-type: none"> Rol oynama Drama Örnek olay Gezi gözlem İş birlikli öğrenme Yaparak yaşayarak öğrenme Eğitsel oyun Görsel, film yorumlama Proje tabanlı öğrenme
		D14.2. Kendisine saygı duymak	D14.2.1. Kendisinin de her insan gibi değerli olduğunu fark eder. D14.2.2. Bedenine ve kişisel eşyalarına dokunulması için izin istenmesi gerektiğini bilir. D14.2.3. Sağlığına ve öz bakımına dikkat eder.	
		D14.3. Çevresine, millî ve manevi değerlerine saygı duymak	D14.3.1. Doğayı ve canlıları korur. D14.3.2. Millî ve manevi değerlere duyarlı davranır.	

ERDEM

DEĞER	EYLEM	YAKLAŞIM/YÖNTEM
D15 SEVGİ Ailesine, dostlarına ve ülkesine karşı vefalı, dürüst, sadık ve özverili olmayı; barışçıl bakış açısına sahip olmayı; misafirperverliği, doğaya ve bütün canlılara karşı merhametli davranmayı kapsar.	D15.1. Anlayışlı ve barışçıl olmak D15.1.1. İnsanları farklılıklarıyla kabul eder. D15.1.2. Sevginin toplumsal barışa katkılarını fark eder. D15.1.3. Duygu ve düşüncelerini anlamak için muhatapını dikkatle dinler. D15.1.4. Başkalarının sevincine ve üzüntüsüne ortak olur.	<ul style="list-style-type: none"> • Davranış değiştirme • Gözlem yoluyla öğrenme • Değer belirginleştirme (Açıklama) • Değer analizi yaklaşımı • Ahlakî muhakeme/ikilem • Eylem öğrenme • Karakter eğitimi • Tartışma • Soru cevap • Rol oynama • Drama • Örnek olay • Gezi gözlem • İş birlikli öğrenme • Yapararak yaşayarak öğrenme • Eğitsel oyun • Görsel, film yorumlama • Proje tabanlı öğrenme
	D15.2. Vefalı olmak D15.2.1. Kültürel mirasın korunmasında duyarlı davranır. D15.2.2. Medeniyetinin gelişiminde katkısı olanları bilir.	
	D15.3. Sadakatli olmak D15.3.1. Dürüstlüğü güvenlilik için gerekli olduğunu bilir. D15.3.2. Her canlının/nesnenin sevmeye değer yönleri olduğunu keşfeder.	
	D15.4. Özverili olmak D15.4.1. Sevgiyi ifade etmenin farklı yolları olduğunu bilir. D15.4.2. Sevgisini sözel olarak ifade eder. D15.4.3. Sevgisini çeşitli yollarla gösterir. D15.4.4. Sevdiği şeye/kişiyi karşı sorumlu davranışlar sergiler. D15.4.5. Aile büyüklerinin ilgi ve bakım ihtiyacını önemser. D15.4.6. Sevginin gerektiğinde fedakârlığa ihtiyaç duyduğunu bilir.	
	D15.5. Misafirperverlik D15.5.1. Misafirlerine güler yüzlü ve nazik davranır. D15.5.2. Ülkesindeki turist, göçmen, mülteci, sığınmacı gibi diğer ülke vatandaşlarına konuksever davranır. D15.5.3. Misafirlerine elindeki imkânlar doğrultusunda ikramda bulunur.	
D16 SORUMLULUK Kendisine ve çevresine karşı görevlerini tam ve zamanında yerine getirmeyi; duygu, düşünce ve eylemlerinin sonucunu kabul etmeyi kapsar.	D16.1. Kendine karşı görevlerini yerine getirmek D16.1.1. Kararlarını çevresiyle fikir alışverişi yaparak kendisi alır. D16.1.2. Öz bakımını doğru biçimde ve zamanında yapar. D16.1.3. Güvenliğini tehlikeye sokacak davranışlardan kaçınır. D16.1.4. Verdiği kararların sorumluluğunu alır.	<ul style="list-style-type: none"> • Örnek olay • Gezi gözlem • İş birlikli öğrenme • Yapararak yaşayarak öğrenme • Eğitsel oyun • Görsel, film yorumlama • Proje tabanlı öğrenme
	D16.2. Topluma karşı görevlerini yerine getirmek D16.2.1. Toplumsal yardımlaşma ve dayanışma için düzenlenen etkinliklere katılır. D16.2.2. Kamu malları ve ortak yaşam alanlarını özenli ve temiz kullanır. D16.2.3. Ülkede yaşanan olağanüstü durumlarda (salgın, afet vb.) yardımlaşma ve dayanışma faaliyetlerine katılır. D16.2.4. Toplumun millî ve manevî değerlerini koruyup yaşatmaya istekli olur. D16.2.5. Toplumsal hayatı düzenleyen kurallara uygun hareket eder.	
	D16.3. Görev bilincine sahip olmak D16.3.1. Görevlerini zamanında ve eksiksiz yerine getirmeye özen gösterir. D16.3.2. Duygu, düşünce ve davranışlarından sorumlu olduğunu kabul eder. D16.3.3. Yanlış karar ve davranışlarının telafisi için çaba gösterir.	

ERDEM

DEĞER		EYLEM		YAKLAŞIM/YÖNTEM
D17 TASARRUF	Maddi kaynakları planlı ve kontrollü harcamayı, israftan kaçınmayı, tutumlu olmayı, birikim yapmayı, sahip olduklarının değerini bilmeyi ve bilinçli tüketici olmayı kapsar.	D17.1. Bilinçli tüketici olmak	D17.1.1. Harcamalarında fiş ya da fatura alındığını fark eder. D17.1.2. Satın alacağı ürünleri belirlerken ihtiyaçlarına öncelik verilmesi gerektiğini bilir. D17.1.3. Yerli ve sürdürülebilirliğe katkısı olan ürünlerin tercih edilmesi gerektiğini bilir. D17.1.4. İsrafın zararlarını fark eder.	<ul style="list-style-type: none"> • Davranış değiştirme • Gözlem yoluyla öğrenme • Değer belirginleştirme (Açıklama) • Değer analizi yaklaşımı • Ahlaki muhakeme/ikilem • Eylem öğrenme • Karakter eğitimi • Tartışma • Soru cevap • Rol oynama • Drama • Örnek olay • Gezi gözlem • İş birlikli öğrenme • Yaparak yaşayarak öğrenme • Eğitsel oyun • Görsel, film yorumlama • Proje tabanlı öğrenme
		D17.2. İsraftan kaçınmak	D17.2.1. Gıda israfını önlemeye yönelik yapılan çalışmalara katılır. D17.2.2. Zamanı verimli kullanmak için planlama yapar. D17.2.3. Enerji tasarrufuna yönelik planları uygular.	
		D17.3. Sahip olduklarının değerini bilmek	D17.3.1. Sahip olduklarını en verimli şekilde kullanmanın yollarını araştırır. D17.3.2. Kullanım ömrünü tamamlamış ürünleri dönüştürür. D17.3.3. Sahip olduğu eşyalardaki emeği fark eder. D17.3.4. Sahip olduğu eşyaları özenli kullanır	
D18 TEMİZLİK	Kişisel temizlik ve bakıma dikkat ederek kendisine ve topluma saygı duymayı, yaşadığı ortamın ve çevrenin temizliğine önem vererek toplumdaki genel yaşam kalitesine ve sürdürülebilirliğe katkıda bulunmayı kapsar.	D18.1. Kişisel temizlik ve bakımına önem vermek	D18.1.1. Kişisel temizliğin insan ve toplum sağlığı için önemini fark eder. D18.1.2. Beden temizliğini zamanında ve özenli yapmaya gayret eder. D18.1.3. Kılık kıyafetinin temiz ve düzgün olmasına dikkat eder. D18.1.4. Tükettiği ürünlerin temiz ve sağlıklı olmasına özen gösterir.	<ul style="list-style-type: none"> • Gezi gözlem • İş birlikli öğrenme • Yaparak yaşayarak öğrenme • Eğitsel oyun • Görsel, film yorumlama • Proje tabanlı öğrenme
		D18.2. Yaşadığı ortamın temizliğine dikkat etmek	D18.2.1. Uygun temizleme araç ve yöntemlerini kullanır. D18.2.2. Ortam temizliğinin yetersiz olmasının yol açabileceği sorunları bilir. D18.2.3. Ev, sınıf, okul bahçesi gibi ortak alanların temizliğinde görev alır.	
		D18.3. Çevresel temizliğe ve sürdürülebilirliğe önem vermek	D18.3.1. Çevre kirliliğinin kaynaklarını, nedenlerini ve sonuçlarını bilir. D18.3.2. Doğal kaynakları temiz tutar. D18.3.3. Ekosistemi korumak için etkili atık yönetiminin önemini fark eder. D18.3.4. Temiz enerji kaynaklarının çevre ve toplum sağlığı için önemini fark eder. D18.3.5. Davranışlarının çevre temizliği üzerindeki etkilerini fark eder. D18.3.6. Çevre temizliği ve atık yönetimi konusunda örnek davranışlar sergiler. D18.3.7. Gelecek nesillere temiz bir çevre bırakmak için çaba gösterir.	

ERDEM

DEĞER	EYLEM	YAKLAŞIM/YÖNTEM
D19 VATANSEVERLİK Millî, manevî, insani, kültürel değerleri ve ülke varlıklarını korumayı, sevmeyi ve onlara saygı duymayı; bağımsızlığa önem vermeyi, ülkesi için sorumluluk almayı kapsar.	D19.1. Millî bilinç sahibi olmak D19.1.1. Türk bayrağındaki renk ve sembolleri açıklar. D19.1.2. Türk bayrağına ve İstiklal Marşı'na saygı gösterir. D19.1.3. Konuşmasında yabancı kelimeler kullanmaktan kaçınır. D19.1.4. Vatanını sevmenin işini en iyi şekilde yapmayı gerektirdiğini bilir. D19.1.5. Türk kültürünün devamlılığı için çaba gösterir.	<ul style="list-style-type: none"> • Davranış değiştirme • Gözlem yoluyla öğrenme • Değer belirginleştirme (Açıklama) • Değer analizi yaklaşımı • Ahlakî muhakeme/ikilem • Eylem öğrenme • Karakter eğitimi • Tartışma • Soru cevap • Rol oynama • Drama • Örnek olay • Gezi gözlem • İş birlikli öğrenme • Yaparak yaşayarak öğrenme • Eğitsel oyun • Görsel, film yorumlama • Proje tabanlı öğrenme
	D19.2. Millî kimliğini tanımak D19.2.1. Millî bayramların ve anma günlerinin önemini fark eder. D19.2.2. Millî ve dinî bayramları coşkuyla kutlar. D19.2.3. Şehit ve gazilere saygı gösterir. D19.2.4. Atalarının başarılarını takdir eder. D19.2.5. Bilim, sanat, spor ve kültür alanında ülkesini temsil edenleri takdir eder.	
	D19.3. Ülke varlıklarına sahip çıkmak D19.3.1. Ülkesinin ekonomik değerlerini bilir ve korur. D19.3.2. Koruma alanları, müzeler, el işleri, yemekler gibi somut ve ninniler, türküler, bil-meceler, destanlar gibi somut olmayan kültürel mirasını tanır. D19.3.3. Ülkesinin göl, dağ, canlı türleri, endemik bitki örtüsü gibi doğal güzelliklerini bilir.	
	D19.4. Bağımsızlığı korumak D19.4.1. Ülke kaynaklarını sürdürülebilir bir şekilde kullanmanın gerekliliğini fark eder. D19.4.2. Yerli ve millî ürünlerin önemini fark eder.	
D20 YARDIMSEVERLİK İnsanlara ve canlılara duyarlı olmayı, onları sevmeyi, onlara merhamet etmeyi, cömertliği, dayanışmayı, fedakârlık yapmayı, iyiliksever olmayı kapsar.	D20.1. Cömert olmak D20.1.1. İmkânları ölçüsünde maddî varlıklarını ihtiyaç sahipleriyle paylaşması gerektiğini bilir. D20.1.2. İnsanlara yardım etmekten mutluluk duyar.	<ul style="list-style-type: none"> • İş birlikli öğrenme • Yaparak yaşayarak öğrenme • Eğitsel oyun • Görsel, film yorumlama • Proje tabanlı öğrenme
	D20.2. Dayanışma ve fedakârlık göstermek D20.2.1. İmkânları kullanırken ihtiyaç sahiplerine öncelik verir. D20.2.2. Yardıma muhtaç insanların duygularını anlamaya çalışır. D20.2.3. Kendisinin de yardıma ihtiyaç duyduğu durumlara örnekler verir. D20.2.4. Hastaların, yaşlıların ve özel gereksinimli bireylerin ihtiyaçlarına öncelik verir.	
	D20.3. İyiliksever olmak D20.3.1. İyilik yapmaya istekli olur. D20.3.2. Doğaya ve hayvanlara iyi davranır.	

EK 15 EĞİLMELER TABLOSU

EĞİLMELER	
E1. Benlik Eğilimleri	E1.1. Merak
	E1.2. Bağımsızlık
	E1.3. Azim ve Kararlılık
	E1.4. Kendine İnanma (Öz Yeterlilik)
	E1.5. Kendine Güvenme (Öz Güven)
E2. Sosyal Eğilimler	E2.1. Empati
	E2.2. Sorumluluk
	E2.3. Girişkenlik
	E2.4. Güven
	E2.5. Oyunseverlik
E3. Entelektüel Eğilimler	E3.1. Odaklanma
	E3.2. Yaratıcılık
	E3.3. Açık Fikirlilik
	E3.4. Analitik Düşünme
	E3.5. Merak Ettiği Soruları Sorma
	E3.6. Özgün Düşünme

EK 16 OKURYAZARLIK TABLOLARI

OB1. BİLGİ OKURYAZARLIĞI

BÜTÜNLEŞİK BECERİLER	SÜREÇ BİLEŞENLERİ
OB1.1.Bilgi İhtiyacını Fark Etme	OB1.1.SB1. Bilgi ihtiyacını fark etmek
	OB1.1.SB2. Bilgi türlerini fark etmek (sanatsal, gündelik vb.)
OB1.2.Bilgiyi Toplama	OB1.2.SB1. İstenen bilgiye ulaşmak için kullanacağı araçları belirlemek
	OB1.2.SB2. Belirlediği aracı kullanarak olay, konu ve durum ile ilgili bilgileri bulmak
	OB1.2.SB3. Bir olay, konu ve durum ile ilgili ulaşılan bilgileri doğrulamak
	OB1.2.SB4. Bir olay, konu ve durum ile ilgili ulaşılan bilgileri kaydetmek
OB1.3.Bilgiyi Özetleme	OB1.3.SB1. Bilgiyi çözümlmek
	OB1.3.SB2. Bilgiyi sınıflandırmak
	OB1.3.SB3. Bilgiyi yorumlamak (kendi cümleleri ile aktarmak)

OB2. DİJİTAL OKURYAZARLIK

BÜTÜNLEŞİK BECERİLER	SÜREÇ BİLEŞENLERİ
OB2.1. Dijital Bilgiye Ulaşma ve Dijital Bilgiyi Tanıma	OB2.1.SB1. Dijital bilgiye erişim yollarını bilmek
OB2.2. Dijital İletişimi Anlama	OB2. 2. SB1. Dijital ortamda iletişim araçlarını tanımak
	OB2. 2. SB2. Dijital araçların gündelik hayattaki işlevlerini fark etmek
	OB2. 2. SB3. Dijital iletişim araçlarını yaşına uygun süreyle kullanmanın önemini fark etmek

OB4. GÖRSEL OKURYAZARLIK

BÜTÜNLEŞİK BECERİLER	SÜREÇ BİLEŞENLERİ
OB4.1.Görseli Anlama	OB4.1.SB1. Görseli algılamak
	OB4.1.SB2. Görseli tanımak
OB4.2.Görseli Yorumlama	OB4.2.SB1. Görseli incelemek
	OB4.2.SB2. Görseli bağlamdan kopmadan dönüştürmek
	OB4.2.SB3. Kendi ifadeleriyle görseli nesnel, doğru anlamı değiştirmeyecek bir şekilde yeniden ifade etmek
OB4.3.Görsel Hakkında Eleştirel Düşünme	OB4.3.SB1. Görseli sorgulamak
	OB4.3.SB2. Görsel ile sorgulanan olay/konu/problem veya durum ile ilgili akıl yürütmek
	OB4.3.SB3. Görsel üzerinden akıl yürütmeye ulaştığı çıkarımları yansıtmak
OB4.4.Görsel İletişim Uygulamaları Oluşturma	OB4.4.SB1. Görseli kullanmak
	OB4.4.SB2. Özgün görseller oluşturmak

OB5. KÜLTÜR OKURYAZARLIĞI

BÜTÜNLEŞİK BECERİLER	SÜREÇ BİLEŞENLERİ
OB5.1.Kültürü Kavrama	OB5.1.SB1. Kültürel kavramları tanımak
	OB5.1.SB2. Kültür unsurlarını fark etmek
	OB5.1.SB3. Kendi kültürünü fark etmek
	OB5.1.SB4. Kültürel benzerlik ve farklılıkları ayırt etmek
OB5.2.Kültürü Sürdürme	OB5.2.SB1. Kültürel etkinliklere katılmak
	OB5.2.SB2. Sosyal sorumluluk almak
	OB5.2.SB3. Kültürel mirası korumak
OB5.3.Kültürel Etkileşim	OB5.3.SB1. Dil kültür ilişkisini fark etmek
	OB5.3.SB2. Farklı kültürleri keşfetmek
	OB5.3.SB3. Empati yapmak
	OB5.3.SB4. Çoğul kültürlü ortamda yaşamak

OB6. VATANDAŞLIK OKURYAZARLIĞI

BÜTÜNLEŞİK BECERİLER	SÜREÇ BİLEŞENLERİ
OB6.1.Vatandaşlığı Anlama	OB6.1.SB1. Kurumların farklı işlevleri olduğunu fark etmek
	OB6.1.SB2. Toplumsal kuralların farkına varmak
	OB6.1.SB3. Farklılıklara saygı duymak
OB6.2.Vatandaşlık Hak ve Sorumluluklarını Kullanma	OB6.2.SB1. Hak ve sorumlulukların farkına varmak
	OB6.2.SB2. Hak ve sorumluluklarını yerine getirmek

OB7. VERİ OKURYAZARLIĞI

BÜTÜNLEŞİK BECERİLER	SÜREÇ BİLEŞENLERİ
OB7.1.Sorular Sorma ve Olası Sonuçları Düşünme	OB7.1. SB1. Verilen bağlamda sorular hazırlamak
	OB7.1. SB2. Yeni sorular üretmek
OB7.2.Verit Oluşturma	OB7.2. SB1. Araştırma tasarlamak
	OB7.2. SB2. Verit toplamak
OB7.3.Verileri Sayısallaştırma ve Ölçme	OB7.3.SB1. Vakaları ve değerleri belirlemek
	OB7.3.SB2. Birimleri belirlemek
OB7.4.Verileri Düzenleme ve İşleme	OB7.4.SB1. Veriyi tablo olarak biçimlendirmek
OB7.5.Verileri Görselleştirme	OB7.5.SB1. Grafiklerin ve haritaların yapısını tanımak
	OB7.5.SB2. Veriyi grafik ve harita olarak görselleştirmek
OB7.7.Örüntüleri Betimleme ve Analiz Etme	OB7.7.SB1. Görsel örüntüleri betimlemek
	OB7.7.SB2. Örüntüleri modellemek (nicelendirmek)

OB8. SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK OKURYAZARLIĞI

BÜTÜNLEŞİK BECERİLER	SÜREÇ BİLEŞENLERİ
OB8.1.Sürdürülebilirliği ve sürdürülebilir kalkınmayı anlama	OB8.1.SB1. Sürdürülebilir ve sürdürülebilir olmayan süreçlerin farkında olmak
OB8.2.Sürdürülebilir ve sürdürülebilir olmayan sistemleri anlama	OB8.2.SB1. Sürdürülebilir ve sürdürülebilir olmayan süreçleri tanımlamak

EK 17 KAVRAMSAL BECERİLER TABLOLARI

KB1. Temel Beceriler

KB1.1 Saymak	KB1.2 Okumak
KB1.3 Yazmak	KB1.4 Çizmek
KB1.5 Bulmak	KB1.6 Seçmek
KB1.7 Belirlemek	KB1.8 İşaret Etmek
KB1.9 Ölçmek	KB1.10 Sunmak
KB1.11 Çevirmek	KB1.12 Kaydetmek

Bütünleşik Beceriler (KB2)

KB2.1. Çelişki Giderme Becerisi

İki veya daha fazla olay/konu/durum arasındaki tutarsızlığı düzeltme çabasını ifade eder.

Süreç Bileşenleri

- KB2.1.SB1. Çelişkinin/tutarsızlığın nerede olduğunu belirlemek
- KB2.1.SB2. İlgili hedefe ulaşmak için olası yolları araştırmak
- KB2.1.SB3. Uygun yolu seçerek harekete geçmek ve takip etmek
- KB2.1.SB4. Elde edilen çözümü değerlendirmek

KB2.2. Gözleme Becerisi

Doğal ortamdaki nesne ve olaylara ait özelliklerin duyular aracılığıyla belirlenmesini ifade eder.

Süreç Bileşenleri

- KB2.2.SB1. Gözleme ilişkin amaç-ölçüt belirlemek
- KB2.2.SB2. Uygun veri toplama aracı ile veri toplamak
- KB2.2.SB3. Toplanan verileri sınıflandırmak ve kaydetmek

KB2.3. Özetleme Becerisi

Bir metnin ya da konuşmanın özünü anlamayı, anladıklarını mantıksal bir çerçevede ana hatlarıyla kısaltarak yorumlamayı ve kendi cümleleri ile aktarmayı/dönüştürmeyi ifade eder.

Süreç Bileşenleri

- KB2.3.SB1. Metin/olay/konu/durum ile ilgili özetleme yapmak
- KB2.3.SB2. Metin/olay/konu/durum ile ilgili sınıflandırma yapmak
- KB2.3.SB3. Metin/olay/konu/durumu yorumlamak (kendi cümleleri ile aktarmak)

KB2.4. Çözümleme Becerisi

Bir bütünü parçalarına ayırarak parçalar arasındaki ilişkileri belirlemeyi ifade eder.

Süreç Bileşenleri

- KB2.4.SB1. Nesne, olgu ve olaylara ilişkin parçaları belirlemek
- KB2.4.SB2. Parçalar arasındaki ilişkileri belirlemek

Bütünleşik Beceriler (KB2)

KB2.5. Sınıflandırma Becerisi

Nesne, olgu ve olayları, gözlem ya da ölçme sonucunda belirlenen özelliklerine ve birbirleriyle ilişkilerine göre gruplara ayırmayı ifade eder.

Süreç Bileşenleri

KB2.5.SB1. Nesne, olgu ve olaylara ilişkin değişkenleri/ölçütleri belirlemek

KB2.5.SB2. Nesne, olgu ve olayları ayırtmak veya bölmek

KB2.5.SB3. Nesne, olgu ve olayları tasnif etmek

KB2.5.SB4. Nesne, olgu ve olayları etiketlemek

KB2.6. Bilgi Toplama Becerisi

Olay/konu/durum ile ilgili istenen bilgiyi çeşitli yöntemlerle elde etmeyi, doğrulamayı ve kaydetmeyi ifade eder.

Süreç Bileşenleri

KB2.6.SB1. İstenen bilgiye ulaşmak için kullanacağı araçları belirlemek

KB2.6.SB2. Belirlediği aracı kullanarak olay/konu/durum hakkındaki bilgileri bulmak

KB2.6.SB3. Olay/konu/durumla ilgili ulaşılan bilgileri doğrulamak

KB2.6.SB4. Olay/konu/durumla ilgili ulaşılan bilgileri kaydetmek

KB2.7. Karşılaştırma Becerisi

Birden fazla kavram veya durum arasındaki benzerlik ve farklılıkların belirlenmesini ifade eder.

Süreç Bileşenleri

KB2.7.SB1. Birden fazla kavram veya duruma ilişkin özellikleri belirlemek

KB2.7.SB2. Belirlenen özelliklere ilişkin benzerlikleri listelemek

KB2.7.SB3. Belirlenen özelliklere ilişkin farklılıkları listelemek

KB2.8. Sorgulama Becerisi

Olay/konu/duruma ilişkin farkında olma, anlamlı sorular sorma, bilgi edinme ve bunları değerlendirme sürecini ifade eder.

Süreç Bileşenleri

KB2.8.SB1. Merak ettiği konuyu tanımlamak

KB2.8.SB2. İlgili konu hakkında sorular sormak(5N1K)

KB2.8.SB3. İlgili konu hakkında bilgi toplamak

KB2.8.SB4. Toplanan bilgilerin doğruluğunu değerlendirmek

KB2.8.SB5. Toplanan bilgiler üzerinden çıkarım yapmak

KB2.9. Genelleme Becerisi

Çeşitli olay/konu/durumları araştırma ve aralarındaki özellikleri ilişkilendirip genişleterek yargıya varmayı ifade eder.

Süreç Bileşenleri

KB2.9.SB1. Olay/konu/durum hakkında bilgi toplamak

KB2.9.SB2. Ortak özellikleri belirlemek

KB2.9.SB3. Ortak olmayan özellikleri belirlemek

KB2.9.SB4. Örüntüler üzerinden önermede bulunmak

Bütünleşik Beceriler (KB2)

KB2.10. Çıkarım Yapma Becerisi

Önerme ve varsayımlara dayalı olarak sonuca ulaşmayı ifade eder.

Süreç Bileşenleri

- KB2.10.SB1. Mevcut bilgisi dâhilinde varsayımda bulunmak
- KB2.10.SB2. Örüntüleri listelemek
- KB2.10.SB3. Karşılaştırmak
- KB2.10.SB4. Önerme sunmak
- KB2.10.SB5. Değerlendirmek

KB2.11. Gözleme Dayalı Tahmin Etme Becerisi

Mevcut olay/konu/durum ile ilgili ön gözlemlerden veya deneyimlerden yola çıkarak çıkarım yapmayı ve buna ilişkin yargıda bulunmayı ifade eder.

Süreç Bileşenleri

- KB2.11.SB1. Mevcut olay/konu/duruma ilişkin ön gözlem ve/veya deneyimi ilişkilendirmek
- KB2.11.SB2. Mevcut olay/konu/duruma ilişkin çıkarım yapmak
- KB2.11.SB3. Mevcut olay/konu/duruma ilişkin yargıda bulunmak

KB2.14. Yorumlama Becerisi

Mevcut olay/konu/durumu bağlamından koparmadan yeniden açıklamayı ifade eder.

Süreç Bileşenleri

- KB2.14.SB1. Mevcut olay/konu/durumu incelemek
- KB2.14.SB2. Mevcut olay/konu/durumu bağlamdan kopmadan dönüştürmek
- KB2.14.SB3. Kendi ifadeleriyle olay/konu/durumu nesnel, doğru ve anlamı değiştirmeyecek şekilde yeniden ifade etmek

KB2.15. Yansıtma Becerisi

Bir durumu gelecekteki durumlara uygulamak için deneyimlerden yola çıkarak gözden geçirmeyi, çıkarımda bulunmayı ve değerlendirmeyi ifade eder.

Süreç Bileşenleri

- KB2.15.SB1. Deneyimi gözden geçirmek
- KB2.15.SB2. Deneyime dayalı çıkarım yapmak
- KB2.15.SB3. Ulaşılan çıkarımları değerlendirmek

Bütünleşik Beceriler (KB2)

KB2.16. Muhakeme (Akıl Yürütme) Becerisi

Tümevarım/tümdengelim/analoji yaklaşımlarını kullanarak mevcut olay/konu/duruma ilişkin çıkarımlara ulaşma sürecini ifade eder.

KB2.16.1. Tümevarıma Dayalı Akıl Yürütme Becerisi

Mevcut olay/konu/duruma ilişkin gözleme dayalı örüntü oluşturmayı ve genellemeler yapmayı ifade eder.

Süreç Bileşenleri

KB2.16.1.SB1. Gözlem yapmak

KB2.16.1.SB2. Örüntü bulmak

KB2.16.2. Tümdengelim Dayalı Akıl Yürütme Becerisi

Olay/konu/duruma ilişkin genelden genele veya genelden özele ilişki kurarak düşünmeyi ifade eder.

Süreç Bileşenleri

KB2.16.2.SB1. Olay/konu/durumu belirlemek

KB2.16.2.SB2. Olay/konu/durum arasında bütün-bütün veya bütün-parça ilişkisi kurmak

KB2.17. Değerlendirme Becerisi

Mevcut olay/konu/duruma ilişkin ölçüt belirleyerek ölçme yapmayı ve ölçme sonuçlarını belirlediği ölçütlerle karşılaştırarak yargıda bulunmayı ifade eder.

Süreç Bileşenleri

KB2.17.SB1. Mevcut olay/konu/duruma ilişkin ölçüt belirlemek

KB2.17.SB2. Mevcut olay/konu/duruma ilişkin ölçme yapmak

KB2.17.SB3. Ölçme sonuçlarını belirlediği ölçütlerle karşılaştırmak

KB2.17.SB4. Karşılaştırmalarına ilişkin yargıda bulunmak

KB2.20. Sentezleme Becerisi

Parçalar arasında ilişki kurarak parçaları özgün bir bütün oluşturmak yolu ile bir araya getirme sürecini ifade eder.

Süreç Bileşenleri

KB2.20.SB1. Parçaları belirlemek

KB2.20.SB2. Parçalar arası ilişki kurmak

KB2.20.SB3. Parçaları birleştirerek özgün bir bütün oluşturmak

Üst Düzey Düşünme Becerileri (KB3)

Karşılaşılan sorunlu durumla baş edebilmek için duruma dair yapılandırma, özetleme, gözleme dayalı/mevcut bilgiye/veriye dayalı tahmin etme, akıl yürütme, yansıtma/değerlendirmede bulunmayı kapsayan bilişsel işlemleri yürütebilmeyi ifade eder.

KB3.2. Problem Çözme Becerisi

Süreç Bileşenleri

KB3.2.SB1. Problemi tanımlamak

KB3.2.SB2. Problemi özetlemek

KB3.2.SB3. Problemin çözümüne yönelik gözleme dayalı/mevcut bilgiye/veriye dayalı tahmin etmek

KB3.2.SB4. Problemin çözümüne ilişkin yansıtma/değerlendirmede bulunmak

Karşılaşılan bilgilere ilişkin sorgulama, akıl yürütme ve yansıtma becerisini ifade eder.

KB3.3. Eleştirel Düşünme Becerisi

Süreç Bileşenleri

KB3.3.SB1. Olay/konu/problem veya durumu sorgulamak

KB3.3.SB2. Sorgulanan olay/konu/problem veya durum ile ilgili akıl yürütmek

KB3.3.SB3. Akıl yürütmeye ulaştığı çıkarımları yansıtmak

EK 18 : AYLIK PLAN KONTROL ÇİZELGESİ

Sayın Öğretmen,

Aylık Plan Kontrol Çizelgesinde Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli kapsamındaki alan becerileri, sosyal duygusal öğrenme becerileri, değerler, kavramsal beceriler, okuryazarlık becerileri ile eğilimler yer almaktadır. Aylık planda ele alınan program bileşenlerinin form üzerinde işaretlenmesi beklenmektedir. Bu sayede sonraki aylık planların hazırlanma süreci kolaylaşacak, yıl boyunca çocuklara kazandırılması planlanan becerilerin bütüncül olarak görülmesi mümkün olacaktır.

KAVRAMSAL BECERİLER		Eylül	Ekim	Kasım	Aralık	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	
TEMEL BECERİLER	Saymak											
	Okumak											
	Yazmak											
	Çizmek											
	Bulmak											
	Seçmek											
	Belirlemek											
	İşaret etmek											
	Ölçmek											
	Sunmak											
	Çevirmek											
	Kaydetmek											
	BÜTÜNLEŞİK BECERİLER	Çelişki giderme becerisi										
Gözlemleme becerisi												
Özetleme becerisi												
Çözümleme becerisi												
Sınıflandırma becerisi												
Bilgi toplama becerisi												
Karşılaştırma becerisi												
Sorgulama becerisi												
Genelleme becerisi												
Çıkarım yapma becerisi												
Gözleme dayalı tahmin etme becerisi												
Yorumlama becerisi												
Yansıtma becerisi												
Muhakeme (akıl yürütme) becerisi												

KAVRAMSAL BECERİLER		Eylül	Ekim	Kasım	Aralık	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran
BÜTÜNLEŞİK BECERİLER	Tümevarıma dayalı akıl yürütme becerisi										
	Tümden gelime dayalı akıl yürütme becerisi										
	Değerlendirme becerisi										
	Sentezleme becerisi										
ÜST DÜZEY DÜŞÜNME BECERİLERİ	Problem çözme becerisi										
	Eleştirel düşünme becerisi										

EĞİLİMLER		Eylül	Ekim	Kasım	Aralık	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran
BENLİK EĞİLİMLERİ	Merak										
	Bağımsızlık										
	Azimli ve kararlılık										
	Kendine inanma (Öz Yeterlilik)										
	Kendine güvenme (Öz Güven)										
SOSYAL EĞİLİMLER	Empati										
	Sorumluluk										
	Girişkenlik										
	Güven										
	Oyunseverlik										
ENTELEKTÜEL EĞİLİMLER	Odaklanma										
	Yaratıcılık										
	Açık fikirlilik										
	Analitik düşünme										
	Merak ettiği soruları sorma										
	Özgün düşünme										

ALAN BECERİLERİ		Eylül	Ekim	Kasım	Aralık	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran
TÜRKÇE	Dinleme/izleme										
	Okuma										
	Konuşma										
	Erken okuryazarlık										
MATEMATİK	Sayma										
	Matematiksel muhakeme										
	Matematiksel problem çözme										
	Matematiksel temsil										
	Veri ile çalışma ve veriye dayalı karar verme										
FEN	Bilimsel gözlem yapma										
	Sınıflandırma										
	Bilimsel gözleme dayalı tahmin etme										
	Bilimsel veriye dayalı tahmin etme										
	Operasyonel tanımlama yapma										
	Deney yapma										
	Bilimsel çıkarım yapma										
	Bilimsel model oluşturma										
	Kanıt kullanma										
	Bilimsel sorgulama yapma										
SOSYAL	Zamanı algılama ve kronolojik düşünme										
	Kanıt dayalı sorgulama ve araştırma										
	Değişim ve sürekliliği algılama										
	Sosyal katılım										
	Mekânsal düşünme										
	Coğrafi sorgulama										
	Coğrafi gözlem ve saha çalışması										
	Harita										
	Coğrafi içerikli tablo, grafik, şekil ve diyagram										
	Eleştirel ve sosyolojik düşünme										
Finans											

ALAN BECERİLERİ		Eylül	Ekim	Kasım	Aralık	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran
HAREKET VE SAĞLIK	Aktif yaşam için psikomotor beceriler										
	Aktif ve zinde yaşam için sağlık becerileri										
	Harekete ilişkin sosyal/bilişsel beceriler										
SANAT	Sanat türlerini ve tekniklerini anlama										
	Sanat eseri inceleme										
	Sanata değer verme										
	Sanatsal uygulama yapma										
MÜZİK	Müziksel dinleme										
	Müziksel söyleme										
	Müziksel çalma										
	Müziksel hareket										
	Müziksel yaratıcılık										

SOSYAL - DUYGUSAL ÖĞRENME BECERİLERİ		Eylül	Ekim	Kasım	Aralık	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran
BENLİK BECERİLERİ	Kendini tanıma (öz farkındalık)										
	Kendini düzenleme (öz düzenleme)										
	Kendine uyarılma (öz yansıtma)										
SOSYAL YAŞAM BECERİLERİ	İletişim										
	İş birliği										
	Sosyal farkındalık										
ORTAK / BİRLEŞİK BECERİLER	Uyum										
	Esneklik										
	Sorumlu karar verme										

DEĞERLER		Eylül	Ekim	Kasım	Aralık	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran
ADALET	Hak ve özgürlüklerini bilmek ve korumak										
	Hakkaniyetli davranmak										
AİLE BÜTÜNLÜĞÜ	Aile içi dayanışma göstermek										
	Aile içi iletişimi güçlendirmek										
	Aile içi sorumlulukları yerine getirmek										

ÇALIŞKANLIK	Azimli olmak											
	Planlı olmak											
	Araştırmacı ve sorgulayıcı olmak											
	Çalışmalarda aktif rol almak.											
DOSTLUK	Arkadaşlarına destek olmak											
	Arkadaşları ile etkili iletişim kurmak											
	Güvene dayalı ilişkiler kurmak											
	Arkadaşlarını ve onlarla vakit geçirmeyi önemsemek											
DUYARLILIK	İnsana ve topluma değer vermek											
	Çevreye ve canlılara değer vermek											
	Afet bilincine sahip olmak											
DÜRÜSTLÜK	Samimi olmak											
	Doğru ve güvenilir olmak											
ESTETİK	Duyusal derinliği anlamak											
	Sanatsal ve görsel zevkleri hayatın bir parçası hâline getirmek											
MAHREMİYET	Kişisel özgürlük alanını korumak											
	Sosyal ilişkilerde kişisel alanları korumak											
MERHAMET	Vicdanlı olmak											
	Şefkatli olmak											
	İnsanı ve doğayı sevmek											
MÜTEVAZILIK	İnsan ilişkilerinde yapıcı olmak											

OKURYAZARLIK BECERİLERİ		Eylül	Ekim	Kasım	Aralık	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran
BİLGİ OKURYAZARLIĞI	Bilgi ihtiyacını fark etme										
	Bilgiyi toplama										
	Bilgiyi özetleme										
DİJİTAL OKURYAZARLIK	Dijital bilgiye ulaşma ve dijital bilgiyi tanıma										
	Dijital iletişimi anlama										
	Dijital bilgiyi anlamlandırma										

GÖRSEL OKURYAZARLIK	Görseli anlama																			
	Görseli yorumlama																			
	Görsel hakkında eleştirel düşünme																			
	Görsel iletişim uygulamaları oluşturma																			
KÜLTÜR OKURYAZARLIĞI	Kültürü kavrama																			
	Kültürü sürdürme																			
	Kültürel etkileşim																			
VATANDAŞLIK OKURYAZARLIĞI	Vatandaşlığı anlama																			
	Vatandaşlık hak ve sorumluluklarını kullanma																			
VERİ OKURYAZARLIĞI	Sorular sorma ve olası sonuçları düşünme																			
	Veri oluşturma																			
	Verileri sayısallaştırma ve ölçme																			
	Verileri düzenleme ve işleme																			
	Verileri görselleştirme																			
	Örüntüleri betimleme ve analiz etme																			
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK OKURYAZARLIĞI	Sürdürülebilirliği ve sürdürülebilir kalkınmayı anlama																			
	Sürdürülebilir ve sürdürülebilir olmayan sistemleri anlama																			

GENEL DEĞERLENDİRME

